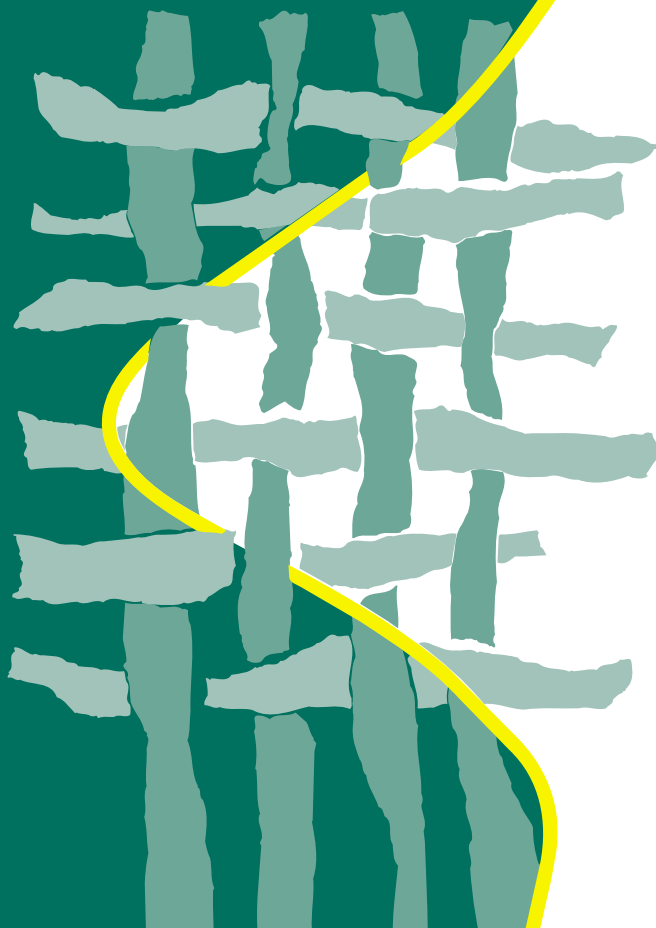

De Europese Ombudsman

JAARVERSLAG

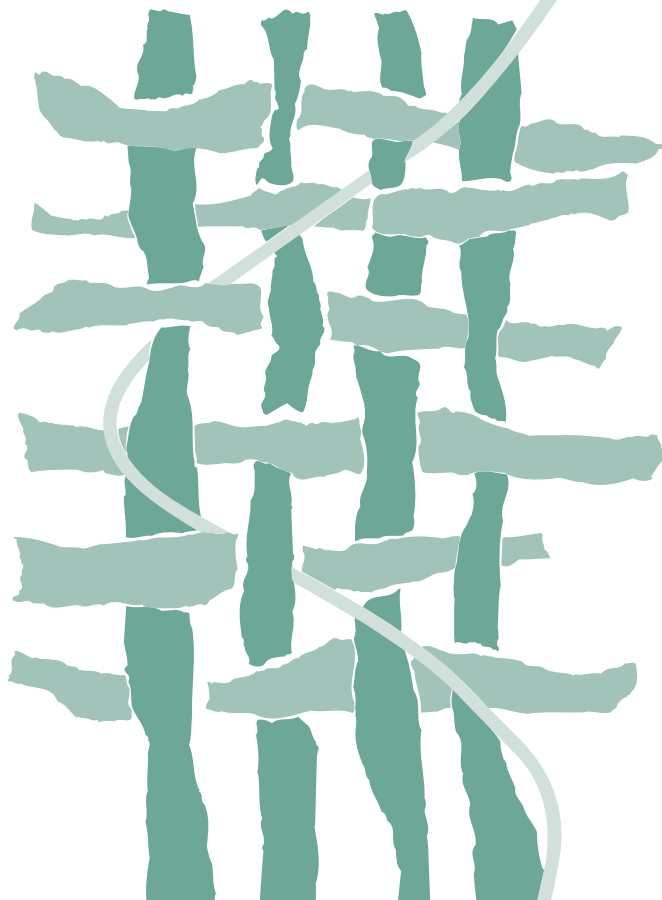
1999

De Europese Ombudsman

JAARVERSLAG

VOOR 1999

Straatsburg, april 1999

*Mevrouw Nicole Fontaine
Voorzitter
Europees Parlement
Wiertzstraat
B - 1047 Brussel*

Geachte mevrouw Fontaine,

Overeenkomstig artikel 195, lid 1 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en artikel 3, lid 8 van het besluit van het Europees Parlement inzake het statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt dien ik hierbij mijn verslag over 1999 in.

*Jacob Söderman
De Europese Ombudsman*

1	VOORWOORD	11
2	BIJ DE OMBUDSMAN INGEDIENDE KLACHTEN	17
2.1	RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	17
2.2	HET MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	18
2.2.1	“Wanbeheer”	19
2.2.2	De code van goed administratief gedrag	22
2.3	ONTVANKELIJKHEID VAN KLACHTEN	22
2.4	GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK	24
2.5	ANALYSE VAN DE KLACHTEN	24
2.6	ADVIES OM ZICH TOT EEN ANDERE INSTANTIE TE WENDEN EN OVERDRACHT VAN KLACHTEN	25
2.7	DE ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	25
2.7.1	Het horen van getuigen	26
2.7.2	Inzage van documenten	27
2.8	BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK DOOR DE OMBUDSMAN	28
3	BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK	31
3.1	GEVALLEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD	31
3.1.1	Europees Parlement	31
	<i>TRANSPARANTIE VAN DE PROCEDURES VOOR EEN DOOR EEN FRACTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT GEORGANISEERD VERGELIJKEND ONDERZOEK</i>	31
	<i>AANVRAAG ROBERT SCHUMAN-BEURS: KLACHT BETREFFENDE NIET-BEANTWOORDING DOOR HET PARLEMENT</i>	38
	<i>TERMIJN VOOR INDIENING MEDISCH ATTEST</i>	40
3.1.2	Europees Parlement en Europese Commissie	43
	<i>TOEGANG TOT REGISTERS VAN BELANGEN</i>	43
3.1.3	Raad van de Europese Unie en Europese Commissie	47
	<i>CENTRUM VOOR INDUSTRIËLE ONTWIKKELING: VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE COMMISSIE</i>	47
3.1.4	Europese Commissie	51
	<i>ADEQUATE MOTIVERING VAN BESLUIT</i>	51
	<i>BEHANDELING VAN EEN KLACHT TEGEN DE AUTORITEITEN VAN HET VK</i>	54

WEIGERING EEN KANDIDAAT VOOR EEN ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK EEN AFSCHRIFT VAN HET GECORRIGEERDE EXAMEN TE DOEN TOEKOMEN	60
ARGENTIJNSE TANDARTSDIPLOMA'S	65
BEHANDELING VAN EEN KLACHT UIT HOOFDE VAN ARTIKEL 86 VAN HET EG-VERDRAG	69
BEKENDMAKING VAN EEN EVALUATIERAPPORT	72
VERTRAGING BIJ DE BEHANDELING VAN EEN KLACHT OVER OVERHEIDSSTEUN	75
MEDEDINGINGSVERSTORING ALS GEVOLG VAN SUBSIDIE VOOR VARKENSPRODUCTIE	78
REGIONALE VERSCHILLEN IN MOGELIJKHEDEN OM AAN EEN AANBESTEDINGSCRITERIUM TE VOLDOEN 83 BESLUIT OM EEN DOSSIER MET BETREKKING TOT EEN KLACHT EX ARTIKEL 169 EG (NIEUW ARTIKEL 226 EG) TE SLUITEN	84
VERTROUWELIJKHEID BIJ EEN AANBESTEDINGSPROCEDURE	92
ANNULERING VAN EEN AANBESTEDING DOOR DE GRIEKSE REGERING (ARTIKEL 226 EG)	93
THERMIE-SUBSIDIE VOOR EEN WINDENERGIEPROJECT: KLACHT VOLGENS WELKE PROJECT NIET WERD ONDERZOEKT	100
NIET-OPENEN VAN EEN INBREUKPROCEDURE TEGEN HET VK WEGENS SCHENDING VAN DE RICHTLIJNEN 77/187/EEG en 76/207/EEG	107
FINANCIËLE CONTROLE VAN CONTRACTANT	111
BOETES IN HET KADER VAN DE COMMUNAUTAIRE REGELING VOOR DE ZUIVELMARKT BEHANDELING VAN EEN MEDEDINGINGSZAAK DOOR DE COMMISSIE	115
119	119
3.1.5 Europese Centrale Bank	127
TAALREGELS VOOR COMMUNAUTAIRE INSTELLINGEN	127
3.2 OM ANDERE REDENEN GESLOTEN ZAKEN	129
3.2.1 Europese Commissie	129
TACIS-PROGRAMMA: WEIGERING OM EEN REKENING TE BETALEN	129
NIET-TOELATING TOT VERGELIJKEND ONDERZOEK COM/A/12/98	130
3.3 DOOR DE INSTELLING OPGELOSTE ZAKEN	130
3.3.1 Europese Commissie	130
KLACHT WEGENS INBREUK OP GEMEENSCHAPSRECHT: BEWERING VOLGENS WELKE DE COMMISSIE DE ONTVANGST VAN EEN KLACHT NIET ZOU HEBBEN BEVESTIGD	130
HERNIEUWDE BEHANDELING DOOR DE COMMISSIE VAN KREDIETVERLENING VOOR EEN PROJECT TER ONDERSTEUNING VAN SLACHTOFFERS VAN GEWELD IN DE REGIO BASKENLAND	133
TERUGBETALING VAN EEN SUBSIDIE IN HET KADER VAN HET SOCRATES-PROGRAMMA	135
FEIT DAT DE COMMISSIE GEEN ADDENDUM BIJ EEN PHARE-CONTRACT VOEGDE	138
VERGOEDING REISKOSTEN KANDIDATEN VOOR EEN GEANNULEERD VERGELIJKEND ONDERZOEK	139
BETALING REKENINGEN KLAGER	140
NIET-BEANTWOORDING - INTERREGIONALE PROJECTEN	142
UITBLIJVEN VAN BETALING DOOR DE COMMISSIE	144
VERTRAGING BIJ DE VERGOEDING VAN REISKOSTEN	145
3.4 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN	147
3.4.1 Europese Commissie	147
BETALING VAN VOLLEDIG BEDRAG EN RENTE AAN REGIONAAL COÖRDINATOR	147

3.5	MET EEN KRITISCHE OPMERKING VAN DE OMBUDSMAN AFGESLOTEN ZAKEN	151
3.5.1	Europees Parlement	151
	REDENEN AFWIJZING VOOR EEN VERGELIJKEND ONDERZOEK	151
3.5.2	Raad van de Europese Unie	155
	NIET-BEANTWOORDING	155
3.5.3	Europese Commissie	157
	VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE COMMISSIE VOOR ONDERZOEK NAAR VERMEENDE ONREGELMATIGHEDEN BIJ DOOR DE EG GEFINANCIERDE PROJECTEN	157
	NIET-MOTIVERING VAN BESLUIT OM DOSSIER BETREFFENDE EEN KLACHT TE SLUITEN	162
	ONTOEREIKENDE CONTROLE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE VAN DE UITBETALING VAN COMMUNAUTAIRE KREDIETEN. TOEGANG VAN HET PUBLIEK TOT DOCUMENTEN VAN DE COMMISSIE ..	167
	WEIGERING TOEGANG TE VERLENEN TOT DOCUMENTEN DIE VERBAND HOUDEN MET GERECHTELIJKE PROCEDURES	176
	PROCEDURE VAN DE COMMISSIE VOOR HET ONDERZOEK NAAR VERMEENDE GEVALLEN VAN INBREUK (ARTIKEL 226 EG)	181
	NIET-BEANTWOORDING VAN BRIEVEN	188
	ANNULERING VAN EEN OPROEP TOT HET INDIENEN VAN VOORSTELLEN	191
	NIET VERSCHAFFEN VAN INFORMATIE AAN EEN TACIS-ADVISEUR	198
	ADMINISTRATIEVE EN FINANCIËLE BEHANDELING VAN EEN PROJECT	201
	BELASTING OP TACIS-HULP VOOR RUSLAND	211
	BEËINDIGING ANTIDUMPINGPROCEDURE	216
	UITSTEL MONDELING EXAMEN IN UITZONDERLIJKE OMSTANDIGHEDEN	224
	TE LATE BEANTWOORDING VAN CORRESPONDENTIE	228
	DOOR DE EUROPESE COMMISSIE GEORGANISEERD ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK: WEIGERING VAN JURY OM INZAGE TE VERLENEN IN GECORRIGEEERDE EXAMEN TEKSTEN VAN EEN KANDIDAAT	231
3.6	ONTWERPAANBEVELINGEN VAN DE OMBUDSMAN	238
3.6.1	Alle instellingen, organen en gedecentraliseerde organen	238
	BESLUIT HOUDENDE ONTWERPAANBEVELINGEN VOOR HET AANNEMEN VAN EEN CODE VAN GOED ADMINISTRATIEF GEDRAG	238
3.6.2	Europees Parlement	246
	ONNODIGE VERTRAGING EN NIET-BEANTWOORDING VAN INSCHRIJVINGEN VOOR EEN VERGELIJKEND ONDERZOEK VOOR ONTWERPERS	246
3.6.3	Europese Commissie	250
	NIET HERPLAATSEN VAN AMBTENAAR NA ONBETAALD VERLOF OM REDENEN VAN PERSOONLIJKE AARD	250
3.7	DOOR DE INSTELLINGEN AANVAARDE ONTWERPAANBEVELINGEN	259
3.7.1	Raad van de Europese Unie	259
	EEN ACTUELE LIJST VAN OP HET GEBIED VAN JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN GENOMEN MAATREGELEN	259

3.7.2	Europese Commissie	261
	<i>REGISTER VAN DOCUMENTEN VAN DE COMMISSIE</i>	261
3.8	VERZOEKEN VAN NATIONALE OMBUDSMANNEN	267
	<i>TERUGBETALING VAN SUPERHEFFING MELK</i>	267
	<i>GRONDSLAG VOOR DE BEREKENING VAN BTW</i>	271
	<i>INTERPRETATIE VAN VERORDENING 1251/70 VAN DE COMMISSIE</i>	271
3.9	ONDERZOEK OP EIGEN INITIATIEF VAN DE OMBUDSMAN	274
	<i>INITIATIEFONDERZOEK BETREFFENDE DE TOEGANG VAN HET PUBLIEK TOT DOCUMENTEN DIE BERUSTEN BIJ HET COMMUNAUTAIR BUREAU VOOR PLANTENRASSEN, HET EUROPEES AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID EN DE GEZONDHEID OP HET WERK, EUROPOL EN DE EUROPESE CENTRALE BANK</i>	274
4	BETREKKINGEN MET ANDERE INSTELLINGEN VAN DE EUROPESE UNIE	291
4.1	HET EUROPEES PARLEMENT EN DE COMMISSIE VERZOEKSCRIFTEN	291
4.2	DE EUROPESE COMMISSIE	293
4.3	RAAD VAN DE EUROPESE UNIE	294
4.4	HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN	294
4.5	ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ	295
4.6	COMITÉ VAN DE REGIO'S	295
5	BETREKKINGEN MET NATIONALE OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN	297
5.1	HET VERBINDINGSNETWERK	297
5.2	SAMENWERKING BIJ DE BEHANDELING VAN KLACHTEN	297
5.3	SAMENWERKING MET REGIONALE OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN	297
5.4	SAMENWERKING MET NATIONALE OMBUDSMANNEN IN DE KANDIDAATLIDSTATEN	298
6	PUBLIC RELATIONS	301
6.1	HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR	301

6.2	CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN	304
6.3	ANDERE GEBEURTENISSEN	313
6.4	CONTACTEN MET DE MEDIA	316
7	BIJLAGEN	321
A	STATISTIEKEN	321
B	DE BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN	326
C	PERSONEEL	329
D	VERKIEZING VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	332

1 VOORWOORD

Resultaatgerichtheid

Het werk van het bureau van een ombudsman kan op veel manieren worden omschreven. Vanuit het standpunt van de burger bezien moet het de kwaliteit van het openbaar bestuur en de betrekkingen tussen burgers en bestuur verbeteren, moeten normen voor behoorlijk bestuur worden vastgesteld en moeten gevallen van wanbeheer ongedaan worden gemaakt, enz. De belangrijkste taak blijft het om burgers bij te staan, opdat zij eerlijk worden behandeld en onmiddellijk wordt bereikt wat van het bestuur mag worden verwacht.

In de loop van het afgelopen jaar hebben de werkzaamheden van de Europese Ombudsman in mijn ogen het niveau bereikt dat men zou mogen verwachten van een instantie die iets meer dan vier jaar bestaat, en waarvoor in een behoorlijk complex juridisch en bestuurlijk kader 25 personen werkzaam zijn.

In 1999 ontvingen wij 1.577 klachten (in vergelijking met 1.372 in 1998), werden 206 onderzoeken naar eventueel wanbeheer geopend (171 in 1998) en werden op eigen initiatief 5 onderzoeken gestart (in vergelijking met slechts 1 in 1998). Van de klachten waarnaar een onderzoek werd verricht, werden 27 afgesloten met een kritische opmerking aan het adres van de betrokken instelling of het betrokken orgaan, werden 62 door de instelling in het voordeel van klager geregeld, werd in 1 zaak een minnelijke schikking bereikt en werden 10 ontwerpaanbevelingen gedaan teneinde wanbeheer ongedaan te maken (in vergelijking met slechts 1 in 1998). Van de ontwerpaanbevelingen werden 2 onmiddellijk geaccepteerd en leidde 1 tot een speciaal verslag aan het Europees Parlement. De betrokken instelling aanvaardde in een later stadium de aanbeveling die was opgenomen in het speciaal verslag. In 107 zaken (96 in 1998) werd geen wanbeheer geconstateerd, maar ontving klager een volledige toelichting betreffende de wijze van totstandkoming van het betwiste besluit.

Bovendien zijn wij er op een paar uitzonderingen na in geslaagd om altijd binnen een week de ontvangst van klachten te bevestigen en binnen een maand een besluit te nemen over de ontvankelijkheid daarvan. Het streven om zaken na een onderzoek binnen een jaar af te sluiten is nog niet gerealiseerd. Ongeveer 40 zaken die al meer dan een jaar in behandeling zijn, werden nog niet afgesloten, maar de achterstand loopt langzaam terug. Er moeten altijd meer inspanningen worden gedaan om de werkzaamheden verder uit te breiden teneinde voor de burgers betere resultaten te bereiken, maar het is duidelijk dat 1999 tot dusverre het beste jaar was. Beklemtoond moet worden dat de instellingen en organen zelf 62 zaken hebben geregeld (51 in 1998). In feite betekent dit dat zij op eigen initiatief een minnelijke schikking hebben bereikt, nadat de klacht door de Ombudsman onder hun aandacht was gebracht. Dit is voor de klagers een zeer goede zaak, omdat daarmee kostbare tijd wordt gespaard. Ook getuigt het van een goede houding van het openbaar bestuur dat het zijn

eigen fouten ongedaan maakt, hetgeen moet worden opgevat als een teken van een uiterst positieve instelling ten opzichte van de Europese burgers.

Geschillen

De constructieve samenwerking met de communautaire instellingen en organen heeft ons werk voor de Europese burgers meer doeltreffend gemaakt. In de meeste zaken hebben de instellingen en organen tijdig gereageerd en hebben zij een uitgebreide toelichting gegeven op de beweringen van klagers. Dit heeft het gemakkelijker gemaakt om zicht te krijgen op de belangrijkste aspecten van zaken en de werkelijke gebeurtenissen. Er zijn echter nog wel een aantal problemen met betrekking tot de Europese Commissie, waarvan de werkzaamheden het meest dikwijls onderwerp waren van onderzoek van de Ombudsman: 163 van 206 zaken.

De diensten van de Commissie hebben opnieuw geprobeerd om de gedachte terrein te doen winnen dat vraagstukken betreffende de interpretatie van het Gemeenschapsrecht door de Commissie alleen door het Hof van Justitie en niet door de Europese Ombudsman kunnen worden behandeld. Dit verschil van mening wordt meer gedetailleerd besproken in het jaarverslag zelf. Laat mij, en ik hoop dat dit de laatste keer is dat ik daar met nadruk op moet wijzen, volstaan met op te merken dat het nooit getuigt van behoorlijk bestuur wanneer niet wordt gehandeld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, dat wil zeggen de bepalingen en de beginselen waaraan een communautaire instelling of een communautair orgaan gehouden is. In de twee Europese lidstaten waar de nationale ombudsmannen geen zaken kunnen behandelen ten aanzien waarvan rechtsinstrumenten openstaan, is deze beperking in de wetgeving zelf uitdrukkelijk vastgelegd. Dat geldt echter niet voor het mandaat van de Europese Ombudsman dat is vastgesteld bij het Verdrag van Maastricht.

Wanneer de werkzaamheden van de Ombudsman ertoe kunnen bijdragen dat onnodige gerechtelijke stappen worden voorkomen en aldus de huidige zware werklast van het Hof kan worden verlicht, lijkt dit bovendien voor alle partijen alleen maar een positieve zaak. Bovendien moet worden opgemerkt dat als gevolg van de beperkingen die het Gemeenschapsrecht oplegt met betrekking tot de toegankelijkheid van gerechtelijke instanties, de Ombudsman voor burgers de enige uitweg is in veel gevallen waarin onrechtmatig handelen van communautaire instellingen en instanties in het geding zou kunnen zijn. Het spreekt voor zich dat de besluiten van de Ombudsman altijd gebaseerd zijn op de jurisprudentie van de gerechtelijke instanties van de Gemeenschappen.

Een ander tijdrovend verschil van mening met de Commissie betrof het recht van de Ombudsman om documenten in te zien. Dit onderwerp werd uitvoeriger besproken in het jaarverslag 1998. Hoewel in 1999 na de gebruikelijke misverstanden en bizarre discussies eens te meer een bevredigend resultaat werd bereikt, heb ik bij het Europees Parlement een voorstel ingediend tot wijziging van het gedeelte van het Statuut van de Ombudsman dat tot deze meningsverschillen leidt. Beklemtoond moet worden dat het voor alle ombudsman-instituten van belang is om onbeperkt inzage te krijgen in de documenten die nodig zijn voor het onderzoek naar

een klacht, een recht dat onlangs overigens ook aan OLAF is verleend. Anders hebben de burgers geen vertrouwen in het onderzoek van de Ombudsman. Tegelijkertijd is overduidelijk dat de Ombudsman de vertrouwelijkheid van documenten, voor zover die terecht is vereist, in acht nemen en de inhoud daarvan niet openbaar mag maken. Ik spreek de hoop uit dat het Europees Parlement dit initiatief met volle inzet verder zal behandelen en dat de andere instellingen mijn argumenten in deze zaak zullen accepteren.

Openheid

Gedurende 1999 is geen belangrijke vooruitgang geboekt op het gebied van transparantie en openheid. Verwacht werd dat de Commissie zou komen met een ontwerpverordening betreffende de toegang van het publiek tot documenten overeenkomstig artikel 255 van het EG-Verdrag, maar er kwam het afgelopen jaar geen voorstel. Er lekten alleen een aantal bepalingen uit, die gewoonlijk stuiten op harde kritiek van organisaties van journalisten en andere activisten op dit gebied. Voor de Ombudsman is dit een belangrijke zaak, omdat het niet verstrekken van informatie of het verstrekken van verkeerde informatie nog steeds het meest aan de orde komt in de klachten (23%).

De reden die vaak wordt gegeven voor de handhaving van de traditionele vertrouwelijkheid - namelijk doelmatigheid - lijkt nogal paradox. Was het echt zo efficiënt dat de Commissie-Santer in maart moest aftreden, waardoor de werkzaamheden van de Unie een halfjaar lang ernstig werden belemmerd doordat er geen actieve Commissie aan het hoofd van de Unie stond? Een belangrijke oorzaak van die gebeurtenissen was het feit dat er van alles was gebeurd onder het mom van vertrouwelijkheid. Bovendien leert de ervaring dat een open bestuur, waarvan in veel lidstaten in de praktijk sprake is, een doeltreffend instrument tegen fraude en corruptie lijkt te zijn, terwijl een besloten en vertrouwelijke behandeling van openbare aangelegenheden mogelijkheden biedt voor fraude en corruptie. Ik vind het een verontrustende zaak dat diegenen die zich verzetten tegen de steeds luider roep om meer openheid, dit belangrijke punt over het hoofd zien.

Wat ook hun argumenten en motieven mogen zijn, het feit blijft dat hun halsstarrige verzet tegen de pogingen om de noodzakelijke opening van het bestuur van de Unie op een moderne manier tot stand te brengen, ertoe leidt dat gegevens over de financiering van de Europese Unie aan het zicht worden onttrokken, een van de onderwerpen ten aanzien waarvan de Unie de meeste kritiek te verwerken krijgt. Preventie is beter dan wat ook, zelfs met het allerbeste politiewerk kan achteraf slechts een klein deel worden opgelost van de ongewenste activiteiten die wat dat betreft kunnen plaatsvinden.

Wat is behoorlijk bestuur?

In het jaarverslag 1997 gaven we een definitie van het begrip wanbeheer, waarmee het Europees Parlement unaniem akkoord ging en die thans algemeen is aanvaard. Maar bovendien hebben we in juli 1999 een voorstel voor een code van goed administratief gedrag ingediend. De

Commissie werkte al sinds 1997 aan haar eigen versie van een dergelijke code, maar toen de Commissie in maart moest aftreden, leek de zaak te verwateren en was het voor het bureau van de Ombudsman het moment om zelf te beginnen met de opstelling van een code van goed administratief gedrag. De code van de Ombudsman heeft geen betrekking op de relatie tussen management en ambtenaren. Het gaat over de betrekkingen tussen burgers en ambtenaren. Het gaat vooral om de dienstverlening die Europese burgers mogen verwachten van het Europees ambtenarenapparaat. Om meer ruchtbaarheid aan de zaak te geven openden we een initiatiefonderzoek met betrekking tot deze aangelegenheid.

De algemene houding van de communautaire instellingen en organen was positief. Sommige lieten ons weten dat zij reeds een dergelijke code hadden vastgesteld. Eén van de organen, het Europees Bureau voor de geneesmiddelenbeoordeling in Londen, nam ons voorstel met een aantal positieve wijzigingen over, terwijl andere organen begonnen met de opstelling van eigen versies. De Commissie deelde mee dat zij voorafgaande aan onderhandelingen met haar personeel in eerste instantie haar eigen versie had behandeld, en verzocht de Ombudsman daarop commentaar te leveren. Op het eerste gezicht leek deze versie, gezien vanuit het standpunt van de Europese burgers, nogal vaag.

Een kwalitatief hoogstaande code van goed administratief gedrag zou bij de Europese burgers leiden tot een positieve beeldvorming omtrent een dienstbare administratie. Dat zou goed zijn voor de reputatie van de Unie in de lidstaten als geheel. Ook zouden de Europese burgers dan duidelijke informatie krijgen met betrekking tot de vraag welk soort diensten zij mogen verwachten en zouden ambtenaren precies weten wat van hen verwacht wordt. In de code is niets opgenomen dat niet met een adequate inzet van het management en een goede opleiding van het personeel kan worden verwezenlijkt. Het initiatiefonderzoek loopt nog, maar volgens mij blijkt uit de grote verscheidenheid aan reeds ontvangen antwoorden dat een wetgevingsinitiatief tot instelling van een Europese bestuurswet betreffende goed administratief gedrag, zoals die in een groot aantal lidstaten reeds bestaat, wellicht beter is. Dat betekent dat ofwel de Commissie zelf het voortouw moet nemen door zelf als eerste stap een goede code vast te stellen of dat het Europees Parlement moet overwegen te zijner tijd een initiatief in deze te nemen. De vaststelling van een dergelijke code van goed administratief gedrag zou voor Europese burgers het bewijs zijn dat de Unie beschikt over een moderne en dienstbare administratie die bereid is zich in te zetten voor haar burgers en niet tot zondebok wordt gemaakt voor alle problemen die in Europa bestaan.

Meer samenwerking

Wanneer iets in de overheidssector niet functioneert, is het meestal zo dat om meer geld of om meer bevoegdheden wordt gevraagd zonder dat wordt geprobeerd om door een uitgebreidere dialoog en meer samenwerking resultaten te bereiken.

Het percentage klachten dat buiten het mandaat valt blijft rond de 70% schommelen. In veel gevallen gaat het daarbij om beweringen volgens welke het Gemeenschapsrecht in een lidstaat niet juist wordt toegepast. In

1999 hebben we 314 klagers (in 1998 259) geadviseerd om zich tot de nationale of de regionale ombudsman te richten of een verzoekschrift in te dienen bij het desbetreffende parlement. Soortgelijke informatie werd verstrekt aan veel andere burgers die het bureau schriftelijk, telefonisch of per e-mail benaderden met een verzoek om advies. Nu het Verdrag van Amsterdam, en dan vooral de bepalingen betreffende een gebied van rechtvaardigheid, vrijheid en veiligheid, geleidelijk ten uitvoer wordt gelegd, zal op alle niveaus steeds meer Gemeenschapsrecht in de lidstaten van toepassing zijn, en wordt het steeds noodzakelijker de beschikking te krijgen over snelle en doeltreffende gerechtelijke en buitengerechtelijke beroepsmogelijkheden. Van onze kant hebben wij de taak op ons genomen nationale en regionale ombudsmannen en de respectieve commissies voor verzoekschriften te informeren over het Gemeenschapsrecht. Ook hebben wij een netwerk tot stand gebracht om hen steun en advies te verlenen, waarbij zo veel mogelijk gebruik wordt gemaakt van Internet. De vergadering van nationale ombudsmannen en soortgelijke instanties die in september in Parijs heeft plaatsgevonden en die welke in oktober in Florence heeft plaatsgevonden met de regionale ombudsmannen en commissies voor verzoekschriften wees uit dat al deze instellingen en organen bereid zijn op dit gebied meer activiteiten te ontplooiën.

Dit betekent dat een constructieve samenwerking in een echte geest van subsidiariteit en gelijkheid de beste manier is om de Europese burgers verdere steun te verlenen opdat zij gedaan kunnen krijgen waar zij overeenkomstig het Gemeenschapsrecht recht op hebben, waar en op welk niveau zich in de Europese Unie ook geschillen voordoen.

Op die manier zou het Gemeenschapsrecht voor alle Europese burgers een tastbare werkelijkheid worden.

Jacob Söderman

Straatsburg, 31 december 1999

2 BIJ DE OMBUDSMAN INGEDIENDE KLACHTEN

De belangrijkste taak van de Europese Ombudsman is het aanpakken van gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Mogelijke gevallen van wanbeheer komen vooral onder de aandacht van de Ombudsman door klachten van Europese burgers. De Ombudsman heeft tevens de mogelijkheid om op eigen initiatief onderzoek te verrichten.

Iedere Europese burger, of iedere niet-burger die in een lidstaat woont, kan een klacht bij de Ombudsman indienen. Bedrijven, verenigingen of andere organen met statutaire zetel in de Unie kunnen eveneens een klacht indienen. Klachten kunnen ofwel rechtstreeks aan het adres van de Ombudsman worden gericht, ofwel via een lid van het Europees Parlement worden ingediend.

Bij de Ombudsman ingediende klachten worden openbaar behandeld, tenzij de klager om vertrouwelijkheid verzoekt. Het is van belang dat de Ombudsman zo open en doorzichtig mogelijk optreedt, zodat de Europese burgers zijn werk kunnen volgen en begrijpen en tevens een goed voorbeeld aan anderen wordt gegeven.

In 1999 behandelde de Ombudsman 1.860 zaken. 1.577 hiervan waren nieuwe klachten die in 1999 zijn ontvangen. 1.458 werden rechtstreeks door individuele burgers toegezonden, 90 kwamen van verenigingen en 23 van bedrijven. 11 klachten werden via leden van het Europees Parlement ontvangen. 278 zaken werden meegenomen uit 1998. De Ombudsman stelde bovendien 5 onderzoeken op eigen initiatief in.

Zoals voor het eerst is opgemerkt in het jaarverslag van de Ombudsman over 1995, bestaat er tussen de Commissie verzoekschriften en de Ombudsman een afspraak om klachten en verzoekschriften in bepaalde gevallen naar elkaar door te verwijzen. In 1999 zijn, met toestemming van de indiener, 3 verzoekschriften doorverwezen naar de Ombudsman om als klachten behandeld te worden. 71 klachten zijn met toestemming van de klager naar het Europees Parlement doorverwezen om als verzoekschriften behandeld te worden. Daarnaast waren er 142 zaken waarin de Ombudsman een klager geadviseerd heeft een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen. (Zie Bijlage A, Statistieken, blz. 321)

2.1 RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

De Ombudsman oefent zijn ambt uit overeenkomstig artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Statuut van de Ombudsman¹ en de uitvoeringsbepalingen die door de Ombudsman over-

¹ Besluit 94/262 van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113 van 1994, blz. 15.

eenkomstig artikel 14 van het Statuut zijn aangenomen. De tekst van de uitvoeringsbepalingen is in alle officiële talen gepubliceerd op de website van de Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>). De tekst is tevens verkrijgbaar bij het Bureau van de Ombudsman.

De uitvoeringsbepalingen hebben betrekking op het interne functioneren van het Bureau van de Ombudsman. Ze bevatten echter ook bepaald materiaal over andere instellingen en organen dat ook al in het Statuut van de Ombudsman is opgenomen, zodat ze een document vormen dat voor de burgers begrijpelijk en nuttig is.

Op 30 november 1999 wijzigde de Ombudsman de uitvoeringsbepalingen teneinde duidelijk te maken dat klachten na de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam ook in het lers kunnen worden ingediend. De wijziging treedt per 1 januari 2000 in werking. De brochure "*De Europese Ombudsman - Kan hij u helpen?*" en het klachtenformulier zijn in het lers aan de website van de Ombudsman toegevoegd.

In juni 1999 werden de artikelen 177-179 van het Reglement van het Europees Parlement, de bepalingen die betrekking hebben op de verhouding tussen het Parlement en de Europese Ombudsman, gewijzigd en hernummerd. Door middel van deze amendementen wordt verduidelijkt dat het Jaarverslag en de Speciale verslagen van de Ombudsman behandeld worden door dezelfde bevoegde commissie (in de praktijk de Commissie verzoekschriften).

2.2 HET MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Alle klachten die bij de Ombudsman worden ingediend, worden geregistreerd en de ontvangst ervan wordt bevestigd. In de ontvangstbevestiging wordt de indiener geïnformeerd over de procedure voor de behandeling van zijn of haar klacht en worden de naam en het telefoonnummer vermeld van de juridisch adviseur die de klacht behandelt. Als volgende stap wordt onderzocht of de klacht binnen het mandaat van de Ombudsman valt.

Krachtens zijn in artikel 195 van het EG-Verdrag vastgestelde mandaat heeft de Ombudsman het recht kennis te nemen van klachten van burgers van de Unie of van natuurlijke of rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Een klacht valt daarom buiten het mandaat indien

- 1 de klager geen persoon is die een klacht mag indienen
- 2 de klacht niet tegen een instelling of orgaan van de Gemeenschappen gericht is
- 3 de klacht tegen het Hof van Justitie of het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak gericht is of
- 4 de klacht niet over een mogelijk geval van wanbeheer gaat.

2.2.1 “Wanbeheer”

Naar aanleiding van een verzoek van het Europees Parlement om een duidelijke definitie van wanbeheer gaf de Ombudsman in het jaarverslag 1997 de navolgende definitie:

Wanbeheer doet zich voor wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of een beginsel waaraan zij gehouden is.

In 1998 nam het Europees Parlement een resolutie aan waarin met deze definitie werd ingestemd.

In 1999 was er een briefwisseling tussen de Ombudsman en de Commissie, waaruit bleek dat de Commissie ook met deze definitie heeft ingestemd.

Foutieve juridische interpretatie is een vorm van wanbeheer

In oktober 1998 deed het bureau van de Ierse ombudsman de Europese Ombudsman een verzoek toekomen betreffende de interpretatie van artikel 9, lid 2, van verordening 3887/92 van de Commissie. Het verzoek was het resultaat van een aantal klachten die bij de Ierse ombudsman waren ingediend tegen het Ierse Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening, dat op advies van de Commissie een aantal aanvragen voor subsidies in het kader van de speciale programma's voor subsidiëring van rundvleesproductie en extensivering had afgewezen of verlaagd.

In februari 1999 bekrachtigde de Commissie haar interpretatie van de verordening. Vervolgens werd door het bureau van de Ierse ombudsman gesteld dat de interpretatie van de Commissie te restrictief en onredelijk was tegenover de betrokken subsidieaanvragers. In april 1999 besloot de Europese Ombudsman na ampele overwegingen met betrekking tot deze kwestie een initiatiefonderzoek te openen en stelde hij de Commissie daarvan op de hoogte.

In juni 1999 stemde de Commissie ermee in haar standpunt inzake de interpretatie van de desbetreffende bepaling in heroverweging te nemen. Zij merkte daarbij echter het volgende op:

“De Commissie is van mening dat de juridische interpretatie van een artikel van een verordening geen geval van wanbeheer kan vormen. Overeenkomstig artikel 220 (eerder artikel 164) van het Verdrag zou eventueel door het Hof van Justitie een besluit over deze kwestie kunnen worden genomen.”

Het antwoord van de Europese Ombudsman aan de Commissie over dit punt bevatte de navolgende opmerkingen:

“De Ombudsman houdt altijd rekening met het feit dat het Hof van Justitie met betrekking tot de betekenis en interpretatie van het Gemeenschapsrecht de hoogste autoriteit is. Bovendien kan de

Ombudsman overeenkomstig artikel 195 van het EG-Verdrag geen onderzoek verrichten wanneer de vermeende feiten het voorwerp van een gerechtelijke procedure uitmaken of hebben uitgemaakt (onderstreping toegevoegd). In de praktijk echter heeft noch de Ierse ombudsman noch de Ierse burger die bij hem met betrekking tot deze zaak een klacht indiende een gerechtelijke procedure aangespannen, hetgeen overigens ook niet gemakkelijk zou zijn. Ik moge er tevens op wijzen dat de betekenis van het begrip “wanbeheer” voor de werkzaamheden van de Ombudsman van fundamentele betekenis is. Om die reden heb ik deze zaak behandeld in het eerste jaarverslag over 1995, waarin door mij werd opgemerkt:

In het Verdrag noch in het Statuut wordt de term “wanbeheer” nader omschreven. Voor alle duidelijkheid, er is sprake van wanbeheer als een communautaire instelling of orgaan niet overeenkomstig de verdragen en de bindende communautaire besluiten handelt, of de arresten en rechtsbeginselen van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg niet in acht neemt.

Ook bevatte het verslag een niet-uitputtende lijst van mogelijke soorten van wanbeheer.

Het jaarverslag 1995 werd behandeld door de terzake bevoegde commissie van het Europees Parlement, die bovengenoemde omschrijving van wanbeheer accepteerde, en op 20 juni 1996 vond een plenair debat plaats waaraan werd deelgenomen door Commissaris Marin. De omschrijving van het begrip wanbeheer in het jaarverslag 1995 werd ook met instemming begroet op de bijeenkomst van de Europese nationale ombudsmannen die in september 1997 werd gehouden.

Bij de behandeling van het jaarverslag 1996 door het Parlement werd aangedrongen op een nauwkeuriger definitie van wanbeheer, en ik deed tijdens het plenaire debat de toezegging met een dergelijke definitie te zullen komen. Ik vroeg de nationale ombudsmannen en soortgelijke instanties mij mee te delen wat de term wanbeheer in hun lidstaten precies inhield. Op basis van de antwoorden die naar aanleiding daarvan werden ontvangen blijkt dat het fundamentele begrip als volgt kan worden omschreven:

Wanbeheer doet zich voor wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of een beginsel waaraan zij gehouden is.

Deze definitie werd opgenomen in het jaarverslag 1997, samen met een toelichting waarin werd beklemtoond dat, wanneer de Europese Ombudsman onderzoek of een communautaire instelling of orgaan heeft gehandeld in overeenstemming met de regels en beginselen waaraan zij gehouden is, “zijn eerste en belangrijkste taak erin gelegen (moet) zijn vast te stellen of zij rechtmatig heeft gehandeld”.

Na een plenair debat op 14 juli 1998, waarin Commissaris Gradin het toejuichte dat de betekenis van het begrip “wanbeheer” nu duidelijk is gedefinieerd, werd door het Europees Parlement op 16 juli 1998 een resolutie aangenomen waarin met de definitie van wanbeheer werd ingestemd en

werd opgemerkt dat op basis van de definitie en de voorbeelden die in het jaarverslag 1997 werden gegeven, duidelijk is geschetst wat de bevoegdheden van de Europese Ombudsman zijn². De definitie werd ook opgenomen in het jaarverslag 1998, dat op 15 april 1999 in het Europees Parlement werd behandeld in aanwezigheid van Commissaris Monti.

Het verbaast mij derhalve dat de Commissie zich nu opnieuw wil buigen over een zaak die reeds behandeld is in het kader van een procedure tijdens welke zij alle gelegenheid had om haar standpunten kenbaar te maken.

Indien de Commissie van mening is dat het meer in het belang van Europese burgers zou zijn om het mandaat van de Ombudsman te beperken, kan zij een amendement op het Verdrag voorstellen teneinde gevallen uit te sluiten waarin klager de zaak aanhangig kan maken bij een rechtbank of een gerechtelijke instantie. Een dergelijke beperking zou hoogst ongebruikelijk zijn, zoals duidelijk blijkt uit de door de Raad van Europa vastgestelde definitie van de rol van een ombudsman, waartoe ook de beoordeling van de rechtmatigheid van administratieve besluiten behoort³. Een dergelijke beperking bestaat echter wel in de wetgeving tot instelling van de "UK Parliamentary Commissioner for Administration", maar zolang het Verdrag niet is gewijzigd middels de opneming van een soortgelijke beperking voor de Europese Ombudsman, zal hij uitvoering blijven geven aan het mandaat zoals dat in het huidige Verdrag is vastgesteld en op grond waarvan hij onderzoek kan verrichten, tenzij de vermeende feiten "*het voorwerp van een gerechtelijke procedure uitmaken of hebben uitgemaakt*".

Het Bureau van de Europese Ombudsman is opgericht om de betrekkingen tussen de communautaire instellingen en organen en de Europese burgers te verbeteren. In gevallen waarin de instelling verklaart correct en in overeenstemming met de bepalingen en beginselen waaraan zij gehouden is te hebben gehandeld, is de burger in sommige gevallen tevreden over die uitleg, of heeft hij tenminste meer begrip voor het handelen van de instelling.

Bovendien is de Ombudsman zich er bij de uitvoering van zijn onderzoeken altijd van bewust dat het Hof van Justitie met betrekking tot de betekenis en de interpretatie van het Gemeenschapsrecht de hoogste autoriteit is, alsmede van het feit dat er bij ambtenaren van de Commissie sprake is van een grote mate van expertise met betrekking tot de interpretatie en tenuitvoerlegging van het Gemeenschapsrecht op verschillende terreinen. Derhalve zal de Ombudsman in de meeste gevallen geen aanleiding vinden om aan het einde van zijn onderzoek vraagtekens te zetten bij de interpretatie die de Commissie heeft gedacht te moeten geven aan een wetsbepaling."

De Europese Ombudsman verzocht de Commissie hem vóór 31 juli 1999 mee te delen of zij akkoord gaat met de definitie van wanbeheer zoals die

2 PB C 292 van 1998, blz. 168.

3 *The Administration and You: a handbook*, 1996, blz. 44.

in het jaarverslag van de Ombudsman over 1997 is opgenomen en, zo niet, hem mee te delen welke redenen zij daarvoor heeft.

Op 15 juli 1999 antwoordde de secretaris-generaal van de Commissie dat Commissaris Gradin op 14 juli 1998 in het Europees Parlement namens de Commissie had ingestemd met bovengenoemde definitie. De secretaris-generaal bevestigde tevens dat de Commissie nog steeds bezig was met een onderzoek naar haar interpretatie van de desbetreffende bepaling en dat de Commissie de Ombudsman zo spoedig mogelijk in kennis zou stellen van de resultaten daarvan.

Q5/98/IJH - OI/3/99/IJH

2.2.2 De code van goed administratief gedrag

In november 1998 werd door de Ombudsman een initiatiefonderzoek ingesteld naar het bestaan bij de verschillende communautaire instellingen en organen van een code van goed administratief gedrag voor ambtenaren in hun contacten met het publiek, en naar de toegankelijkheid van die code voor het publiek. In het kader van het initiatiefonderzoek werd negentien communautaire instellingen en organen gevraagd of zij al een code van administratief gedrag voor hun ambtenaren in hun contact met het publiek hadden aangenomen, of van plan waren een dergelijke code aan te nemen, die gemakkelijk toegankelijk is voor de burgers.

Op 28 juli 1999 stelde de Ombudsman een code van goed administratief gedrag voor in de vorm van ontwerpaanbevelingen aan de Commissie, het Europees Parlement en de Raad. Soortgelijke ontwerpaanbevelingen werden in september 1999 gedaan aan de andere instellingen en organen. De code van de Ombudsman is in alle talen beschikbaar op de website (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

De Ombudsman is van plan om in begin 2000 over deze kwestie een speciaal verslag aan het Europees Parlement uit te brengen.

2.3 ONTVANKELIJKHEID VAN KLACHTEN

Een klacht die binnen het mandaat van de Ombudsman valt, moet ook aan andere ontvankelijkheidscriteria voldoen, voordat de Ombudsman een onderzoek kan instellen. De criteria zoals deze zijn vastgelegd in het Statuut van de Ombudsman, zijn dat:

- 1 uit de klacht het onderwerp alsmede de identiteit van de persoon van wie zij uitgaat, moeten blijken (artikel 2, lid 3, van het Statuut);
- 2 de Ombudsman niet mag interveniëren in een procedure voor de rechter en evenmin de gegrondheid van een rechterlijke beslissing in twijfel mag trekken (artikel 1, lid 3);
- 3 de klacht moet zijn ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient, in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen (artikel 2, lid 4);

- 4 voorafgaand aan de klacht passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen moeten zijn ondernomen (artikel 2, lid 4);
- 5 over de arbeidsbetrekkingen tussen de communautaire instellingen of organen en hun ambtenaren of andere personeelsleden slechts een klacht kan worden ingediend indien de betrokkene de interne administratieve mogelijkheden tot het indienen van een verzoek of een klacht heeft uitgeput (artikel 2, lid 8).

Voorbeelden van niet-ontvankelijkheid in verband met gerechtelijke procedures

In juli 1998 diende de organisatie *Énergie pour l'Arménie* bij de Europese Ombudsman een klacht in. Zij beweerde dat de Europese Commissie weigerde een rekening te betalen voor werkzaamheden die ten uitvoer waren gelegd in het kader van een onder het TACIS-programma ondertekend contract. De klacht werd ter fine van een standpunt doorgezonden naar de Commissie en de klager kreeg de mogelijkheid commentaar te leveren. Verder werd enig aanvullend onderzoek gedaan.

Overeenkomstig artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap kan de Europese Ombudsman geen onderzoek verrichten, wanneer de vermeende feiten het voorwerp van een gerechtelijke procedure uitmaken of hebben uitgemaakt.

Tijdens het onderzoek met betrekking tot de klacht deelde klager de Europese Ombudsman mee dat de in zijn bij de Ombudsman ingediende klacht genoemde feiten onderwerp waren van een gerechtelijke procedure voor Belgische rechtbanken.

In artikel 2, lid 7, van het Statuut van de Ombudsman is bepaald dat, wanneer de Ombudsman vanwege een gerechtelijke procedure een eind moet maken aan de behandeling van een klacht, de resultaten van het onderzoek dat hij eventueel reeds heeft verricht zonder verdere stappen ter zijde worden gelegd. De Ombudsman besloot derhalve de zaak te sluiten.

Zaak 739/98/ADB

In juli 1999 diende mevrouw P. bij de Europese Ombudsman een klacht in naar aanleiding van de weigering van de Commissie van de Europese Gemeenschappen om haar toe te laten tot het schriftelijke gedeelte van vergelijkend onderzoek COM/A/12/98.

De klacht werd ter fine van een standpunt doorgezonden naar de Commissie. In november 1999 deelde de Commissie de Ombudsman mee dat klager bij het Gerecht van eerste aanleg een gerechtelijke procedure had geopend met betrekking tot de in de klacht genoemde feiten. Omdat klager gerechtelijke stappen had ondernomen bij het Gerecht van eerste aanleg, maakte de Ombudsman, na klager over deze kwestie te hebben gehoord, in december 1999 overeenkomstig artikel 195 van het EG-Verdrag een einde aan de behandeling van de klacht.

Overeenkomstig artikel 2, lid 7, van het Statuut van de Ombudsman werden de resultaten van het tot dan toe verrichte onderzoek, zonder verdere stappen terzijde gelegd.

Zaak 867/99/GG

2.4 GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK

De Ombudsman kan klachten behandelen die binnen zijn mandaat vallen en die voldoen aan de ontvankelijkheidscriteria. Artikel 195 van het EG-Verdrag bepaalt dat hij “door hem gerechtvaardigd geacht onderzoek verricht”. In sommige gevallen zijn er voor de Ombudsman wellicht onvoldoende gronden om een onderzoek in te stellen, ook al is de klacht technisch gezien ontvankelijk. Wanneer een klacht al als verzoekschrift door de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement is behandeld, gaat de Ombudsman er normaliter van uit dat er voor hem geen gronden zijn een onderzoek in te stellen, tenzij er nieuw bewijsmateriaal wordt gepresenteerd.

2.5 ANALYSE VAN DE KLACHTEN

Van de 5.270 klachten die vanaf het begin van de werkzaamheden van de Ombudsman werden geregistreerd, kwam 16% uit Frankrijk, 14% uit Duitsland, 14% uit Spanje, 9% uit het Verenigd Koninkrijk en 12% uit Italië. Een volledige analyse van de herkomst van de klachten per land wordt gegeven in Bijlage A, Statistieken.

In 1999 werd in 93% van de zaken de procedure afgerond in het kader waarvan wordt beoordeeld of de klachten binnen het mandaat vallen, voldoen aan de ontvankelijkheidscriteria en gronden bieden voor het instellen van een onderzoek. 27% van de beoordeelde klachten bleek binnen het mandaat van de Ombudsman te vallen. Hiervan voldeden 243 aan de ontvankelijkheidscriteria, maar 42 bleken geen gronden voor een onderzoek te bieden. In 201 gevallen is derhalve een onderzoek ingesteld.

De meeste klachten die tot een onderzoek leidden, waren gericht tegen de Europese Commissie (77%). Aangezien de Commissie de belangrijkste communautaire instelling is die besluiten neemt die rechtstreekse gevolgen voor de burgers hebben, is het logisch dat zij het belangrijkste doelwit van klachten van de burgers is. Er waren 24 klachten tegen het Europees Parlement en 7 klachten tegen de Raad van de Europese Unie.

De belangrijkste soorten van vermeend wanbeheer waren een gebrek aan doorzichtigheid (66 zaken), discriminatie (31 zaken), gebrekkige procedures of niet-eerbiediging van de rechten van verdediging (33 zaken), oneerlijke behandeling of machtsmisbruik (32 zaken), vermijdbare vertraging (45 zaken), nalatigheid (29 zaken), niet-nakoming van verplichtingen, dat wil zeggen het niet vervullen door de Europese Commissie van haar rol als “hoedster van de Verdragen” ten aanzien van de lidstaten (9 zaken) en juridische fouten (29 zaken).

2.6 ADVIES OM ZICH TOT EEN ANDERE INSTANTIE TE WENDEN EN OVERDRACHT VAN KLACHTEN

Als een klacht buiten het mandaat valt of niet ontvankelijk is, probeert de Ombudsman altijd de klager te adviseren met betrekking tot de vraag of een andere instelling de klacht wellicht zou kunnen behandelen. Indien mogelijk draagt de Ombudsman een klacht met toestemming van de klager rechtstreeks over aan een andere bevoegde instelling, mits er gronden voor de klacht aanwezig blijken te zijn.

In 1999 is in 708 zaken, waarvan de meeste betrekking hadden op het Gemeenschapsrecht, advies gegeven. In 314 zaken kreeg de klager het advies de klacht bij een nationale of regionale ombudsman of een soortgelijk orgaan in te dienen. Daarnaast werden met toestemming van de klager 8 klachten rechtstreeks aan een nationale ombudsman overgedragen. 142 klagers kregen het advies een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen en nog eens 71 klachten werden, met toestemming van de klager, aan het Europees Parlement overgedragen om als verzoekschrift behandeld te worden. In 149 zaken luidde het advies contact op te nemen met de Europese Commissie. Hierbij ging het in enkele gevallen om zaken waarin een klacht tegen de Commissie niet-ontvankelijk werd verklaard, omdat niet eerst passende administratieve stappen bij de Commissie waren ondernomen. In 101 zaken kreeg de klager het advies contact op te nemen met andere instanties.

2.7 DE ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

In het jaarverslag over 1998 stelde de Ombudsman voor zijn onderzoeksbevoegdheden te verduidelijken, zowel wat betreft de inzage van documenten als het horen van getuigen. Door het Europees Parlement werd een resolutie aangenomen waarin er bij de Commissie institutionele zaken op werd aangedrongen in overweging te nemen artikel 3, lid 2, van het Statuut van de Ombudsman te wijzigen overeenkomstig het voorstel in het verslag van de Commissie verzoekschriften⁴.

Teneinde dit proces te bespoedigen werd door de Ombudsman het navolgende voorstel uitgewerkt betreffende een herziening van de tekst van artikel 3, lid 2, en werd dit voorstel door hem in december 1999 toegezonden aan de Voorzitter van het Europees Parlement:

De communautaire instellingen en organen zijn gehouden de Ombudsman alle door hem gevraagde informatie te overleggen en hem inzage te verlenen in en kopieën te laten maken van elk document of de inhoud van elke informatiedrager.

Zij geven alleen na voorafgaande toestemming van de betrokken lidstaat inzage van documenten van een lidstaat

⁴ Verslag van de Commissie verzoekschriften over het jaarverslag van de activiteiten van de Europese Ombudsman in 1998 (A4-0119/99). Rapporteur: Laura De Esteban Martin.

die op grond van een wettelijke bepaling of enig ander voorschrift geheim zijn.

Zij geven geen inzage van andere documenten van een lidstaat dan nadat zij de betrokken lidstaat daarvan in kennis hebben gesteld.

De leden en het personeel van communautaire instellingen en organen dienen te getuigen als de Ombudsman hen daarom verzoekt. Zij geven daarbij volledige en waarheidsgetrouwe informatie.

De Ombudsman en zijn personeel maken geen vertrouwelijke informatie of documenten bekend die in de loop van onderzoeken zijn verkregen.

Bovengenoemde ontwerpakte was voor een deel gebaseerd op de verordening betreffende de onderzoeksbevoegdheden van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) waarin is bepaald dat het onmiddellijk en zonder voorafgaande aankondiging toegang heeft tot alle informatie en het recht heeft om elk document dat in het bezit is van de instellingen en organen te kopiëren⁵.

2.7.1 Het horen van getuigen

Artikel 3, lid 2, van het Statuut van de Ombudsman bevat de volgende alinea:

“De ambtenaren en andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen dienen te getuigen als de Ombudsman hen daarom verzoekt; zij spreken in naam van en in opdracht van hun diensten en blijven gebonden door hun verplichting inzake beroepsgeheim.”

In 1999 deed de Ombudsman voor het eerst een beroep op deze bepaling in twee zaken waarbij de Commissie betrokken was. Een van die zaken (1140/97/IJH) werd in 1999 gesloten en daarover wordt hieronder verslag uitgebracht (blz. 92). Het onderzoek met betrekking tot de andere zaak (995/98/OV) werd in 2000 voortgezet.

Op basis van zijn met het afnemen van getuigenissen opgedane ervaring wendde de Ombudsman zich op 7 juli 1999 schriftelijk tot de secretaris-generaal van de Commissie met een uiteenzetting van een algemene procedure die in toekomstige zaken zou moeten worden gevolgd:

- 1 Datum, tijdstip en plaats van de mondelinge getuigenissen worden overeengekomen tussen de diensten van de Ombudsman en het secretariaat-generaal van de Commissie, dat de getuige(n) daarvan in kennis stelt. De mondelinge getuigenissen vinden plaats in de gebouwen van de Ombudsman, normaal gesproken in Brussel.

⁵ Zie artikel 4 van verordening 1073/1999, PB L 136 van 1999, blz. 1.

- 2 Elke getuige wordt afzonderlijk gehoord zonder dat hij zich kan laten vergezellen.
- 3 De procedureta(a)l(en) worden overeengekomen tussen de diensten van de Ombudsman en het secretariaat-generaal van de Commissie. Indien getuigen daar vooraf om verzoeken, vinden de getuigenissen plaats in hun moedertaal.
- 4 De diensten van de Ombudsman dragen zorg voor opname en transcriptie van de vragen en antwoorden.
- 5 Aan elke getuige wordt een transcriptie van zijn getuigenverhoor ter ondertekening toegezonden. De getuige wordt uitgenodigd taalkundige correcties op zijn of haar antwoorden voor te stellen. Indien hij of zij correctie of aanvulling van een antwoord verlangt, moeten de herziene tekst van het antwoord en de motieven voor de herziening ervan worden opgenomen in een afzonderlijk document dat als bijlage bij de transcriptie wordt gevoegd.
- 6 De ondertekende transcriptie met eventuele bijlagen maakt deel uit van het dossier van de Ombudsman in de zaak.

Later werd verduidelijkt dat punt 6 ook impliceert dat klager een kopie ontvangt van de ondertekende transcriptie en de mogelijkheid heeft om opmerkingen te maken.

2.7.2 Inzage van documenten

In 1999 werd verschillende malen gebruik gemaakt van de bevoegdheden van de Ombudsman om dossiers en documenten met betrekking tot een onderzoek in te zien.

In correspondentie tussen de Commissie en de Ombudsman werd duidelijk gemaakt dat het recht op inzage ook de mogelijkheid omvat om documenten te lezen en aantekeningen en fotokopieën te maken.

De instructies van de Ombudsman aan zijn personeel betreffende de inzage van documenten bevatten de navolgende punten:

De juridisch adviseur ondertekent geen andere toezeggingen of bevestigingen dan alleen een lijst van de documenten die zijn ingezien of gekopieerd. Indien de diensten van de betrokken instelling of het betrokken orgaan een dergelijk voorstel doen, doet de juridisch adviseur daarvan een kopie toekomen aan de Ombudsman.

Indien de diensten van de betrokken instelling of het betrokken orgaan proberen inzage van enige documenten te voorkomen of daarvoor onredelijke voorwaarden stellen, deelt de juridisch adviseur hen mee dat dit wordt opgevat als een weigering om inzage te verlenen.

Indien inzage van enig document wordt geweigerd, zoekt de juridisch adviseur de diensten van de betrokken instelling of het betrokken orgaan mee te delen op welke

naar behoren gemotiveerde gronden van geheimhouding de weigering is gebaseerd.

Het eerste punt werd toegevoegd naar aanleiding van een zaak waarin door de diensten van de Commissie werd voorgesteld dat het personeel van de Ombudsman een verklaring moest ondertekenen, waarin werd toegezegd dat de Commissie schadeloos zou worden gesteld voor schade die eventueel aan derden zou worden toegebracht door het vrijgeven van in het document vervatte informatie.

2.8 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK DOOR DE OMBUDSMAN

Wanneer de Ombudsman besluit een onderzoek naar een klacht in te stellen, is de eerste stap de klacht en de eventuele bijlagen voor een standpunt naar de betrokken instelling of het betrokken orgaan van de Gemeenschappen te zenden. Wanneer het standpunt is ontvangen, wordt dit voor opmerkingen naar de klager gestuurd.

In sommige zaken neemt de instelling of het orgaan zelf stappen om de zaak tot tevredenheid van de klager op te lossen. Indien uit het standpunt en de opmerkingen blijkt dat dit het geval is, wordt de zaak gesloten als zijnde “opgelost door de instelling”. In sommige andere gevallen besluit de klager de klacht in te trekken en wordt het dossier om die reden gesloten.

Indien de klacht niet door de instelling wordt opgelost en evenmin door de klager wordt ingetrokken, zet de Ombudsman zijn onderzoek voort. Indien het onderzoek geen geval van wanbeheer aan het licht brengt, worden de klager en de instelling of het orgaan daarvan in kennis gesteld en wordt de zaak gesloten.

Indien het onderzoek van de Ombudsman een geval van wanbeheer aan het licht brengt, streeft hij zo mogelijk een minnelijke schikking na om aan het wanbeheer een einde te maken en de klager genoegdoening te verschaffen.

Indien een minnelijke schikking niet mogelijk is of als het streven om een minnelijke schikking te bereiken geen succes oplevert, sluit de Ombudsman het dossier met een kritische opmerking aan het adres van de betrokken instelling of het betrokken orgaan, of stelt hij officieel vast dat er sprake is van wanbeheer en doet hij ontwerpaanbevelingen.

Een kritische opmerking wordt voldoende geacht in die zaken waarin het wanbeheer geen algemene implicaties lijkt te hebben, en geen verdere stappen van de Ombudsman noodzakelijk lijken.

In de gevallen waarin verdere stappen van de Ombudsman wel noodzakelijk lijken (dat wil zeggen bij ernstiger gevallen van wanbeheer of gevallen die algemene implicaties hebben), stelt de Ombudsman een besluit met ontwerpaanbevelingen voor de betrokken instelling of het betrokken orgaan op. Overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman moet de instelling of het orgaan binnen drie maanden een omstandig advies sturen. Het omstandig advies kan bestaan uit instem-

ming met het besluit van de Ombudsman en een beschrijving van de ter uitvoering van de aanbevelingen genomen maatregelen.

Als een instelling of orgaan van de Gemeenschap nalaat bevredigend te reageren op een ontwerp-aanbeveling, dient de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 7, een verslag in bij het Europees Parlement en de betrokken instelling of het betrokken orgaan. Het verslag kan aanbevelingen bevatten.

In 1999 stelde de Ombudsman 206 onderzoeken in, waarvan 201 in verband met klachten en 5 op eigen initiatief. (Zie voor nadere bijzonderheden Bijlage A, Statistieken)

62 zaken werden door de instelling of het orgaan zelf opgelost. Het ging in 39 gevallen om zaken waarbij met de stappen van de Ombudsman werd bereikt dat niet-beantwoorde correspondentie uiteindelijk toch werd beantwoord (zie het jaarverslag 1998, punt 2.9, voor meer gegevens over de in dergelijke gevallen gevolgde procedure). In 5 zaken trok de klager de klacht in. In 107 zaken bracht het onderzoek van de Ombudsman geen wanbeheer aan het licht.

In 27 zaken werd een kritische opmerking aan de betrokken instelling of het betrokken orgaan gericht. In één zaak werd een minnelijke schikking bereikt. Er werden in 1999 10 ontwerp-aanbevelingen aan de betrokken instellingen en organen gedaan. Twee ontwerp-aanbevelingen werden door de instellingen in 1999 aanvaard, waarvan één werd gedaan in 1998 (zaken 1055/96/IJH en 633/97/(PD)IJH, zie blz. 259 en 261). In het geval van 8 andere ontwerp-aanbevelingen die in 1999 werden gedaan, liep de uiterste termijn voor de indiening van een omstandig advies van de betrokken instelling niet vóór het einde van het jaar af.

In één zaak werd een ontwerp-aanbeveling gevolgd door een speciaal verslag aan het Europees Parlement. Het ging hierbij om initiatiefonderzoek (1004/97/(PD)GG) betreffende geheimhouding bij de aanwervingsprocedures van de Commissie.

Het verslag, dat in alle talen werd gepubliceerd in het Publicatieblad⁶ en op de website van de Ombudsman, bevat de navolgende aanbeveling:

De Commissie dient bij haar toekomstige vergelijkende onderzoeken, en ten laatste per 1 juli 2000, kandidaten op hun verzoek inzage te verlenen in hun gecorrigeerde examenteksten.

Op 7 december 1999 deed de voorzitter van de Commissie de navolgende mededeling aan de Ombudsman:

“De Commissie verwelkomt de aanbevelingen die u in dit verslag hebt gedaan, en zal de nodige juridische en organisatorische maatregelen treffen teneinde kandidaten op hun verzoek vanaf 1 juli 2000 inzage te verlenen in hun gecorrigeerde examenteksten.”

⁶ PB C 371 van 1999.

3 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK

3.1 GEVALLEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD

3.1.1 Europees Parlement

TRANSPARANTIE VAN DE PROCEDURES VOOR EEN DOOR EEN FRACTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT GEORGANISEERD VERGELIJKEND ONDERZOEK

Besluit inzake klacht nr. 1163/97/JMA tegen het Europees Parlement

KLACHT

In december 1997 diende mevrouw M. bij de Ombudsman een klacht in over een aantal onregelmatigheden bij algemeen vergelijkend onderzoek A 1/97 (Spaanse administrateurs) dat was georganiseerd door de Socialistische Fractie in het Europees Parlement. Haar beweringen hadden betrekking op de samenstelling van de jury voor het vergelijkend onderzoek en de transparantie van de desbetreffende procedures.

Klager nam in 1997 deel aan dat algemeen vergelijkend onderzoek. Zij stelde dat zij weliswaar een mondeling onderhoud met de jury had gehad, maar dat haar naam niet op de reservelijst van het vergelijkend onderzoek was geplaatst.

Mevrouw M. wendde zich schriftelijk tot het secretariaat van de jury met het verzoek om inzage in haar schriftelijke examens. De jury antwoordde dat haar werkzaamheden geheim waren, zoals is vastgesteld in het Statuut en in de jurisprudentie van het Hof van Justitie is bevestigd, en dat zij daarom geen inzage in haar schriftelijke examen kon krijgen. Bovendien werd in de brief opgemerkt dat zij weliswaar hoge cijfers voor de schriftelijke examens had behaald (83 punten op 100), maar dat zij na het mondeling onderhoud dat zij had gehad met de jury niet op de reservelijst was geplaatst.

Nadat klager opnieuw een verzoek had ingediend, deelde de jury haar in november 1997 mee dat drie kandidaten op de reservelijst van dit vergelijkend onderzoek waren geplaatst en dat daarvan twee waren uitgekozen om de beschikbare posten te bezetten. In de brief werden alleen de namen van deze kandidaten vermeld. In het antwoord werden de resultaten van de desbetreffende kandidaten niet vermeld, en wel op grond van het vertrouwelijke karakter van de beraadslagingen van de jury. Dit besluit werd door de voorzitter van de Fractie, die verantwoordelijk was voor de organisatie van het vergelijkend onderzoek, bekrachtigd.

Derhalve diende klager bij de Europese Ombudsman een klacht in met de navolgende elementen:

- 1 Schending van een aantal interne regelen van de Socialistische Fractie:
  - artikel 8.1.5: bij het mondelinge examen was geen vertegenwoordiger van het Personeelscomité aanwezig; Meer dan twee leden van dezelfde nationaliteit/examentaal (Spaans) maakten deel uit van de jury; het besluit van de jury was ondertekend door een van de leden zonder stemrecht.
  - artikel 8.1.6: het aantal op de reservelijst geplaatste kandidaten was minder dan drie keer het aantal vacatures;
- 2 Feit dat geen informatie werd verstrekt en gebrek aan transparantie:
  - volgens klager ontving zij geen adequate uitleg met betrekking tot de door de jury bij de beoordeling van de examens gevolgde criteria. Met betrekking tot dit aspect merkte klager op dat het lange tijd (2 maanden) had geduurd voordat de voorzitter van de Socialistische Fractie haar verzoeken beantwoordde, en dat bovendien haar brief aan het lid van de jury dat het Personeelscomité vertegenwoordigde, onbeantwoord was gebleven.
  - Tevens stelde klager dat het feit dat een aantal op de reservelijst geplaatste kandidaten arbeidsbetrekkingen onderhield met een aantal leden van de jury, twijfels deed rijzen ten aanzien van de objectiviteit van het door haar genomen besluit.

ONDERZOEK

Standpunt Parlement

De klacht werd doorgezonden naar het Europees Parlement. In zijn standpunt verwees het Parlement naar de opmerkingen die door de Socialistische Fractie waren gemaakt.

- Wat het ontbreken van een vertegenwoordiger van het Personeelscomité in de jury betreft, werd er in het standpunt op gewezen dat door de voorzitter van de jury alleen behoeft te worden nagegaan of het minimumaantal leden aanwezig is dat is vereist om het quorum te bereiken. Bovendien had geen van de kandidaten vóór het begin van de examens bezwaar gemaakt met betrekking tot deze kwestie.
- De Socialistische Fractie merkte op dat enkel twee leden dezelfde nationaliteit hadden, een vertegenwoordiger van de Spaanse delegatie, en de Secretaris-Generaal van de Fractie. Deze laatste was lid van de jury op grond van zijn institutionele rol in de Fractie. Er was een tweede vertegenwoordiger van de Spaanse delegatie die echter enkel een waarnemer was zonder stemrecht. Daarom was er enkel één vertegenwoordiger van de Spaanse delegatie met stemrecht.

- Met betrekking tot het aantal op de reservelijst geplaatste kandidaten werd er in het standpunt op gewezen dat daarop alleen kandidaten waren geplaatst die volgens de jury voldeden aan de selectiecriteria.
- In het standpunt werd bezwaar gemaakt tegen de bewering dat de jury partijdig zou zijn, omdat er sprake zou zijn van arbeidsbetrekkingen tussen een aantal van haar leden en een aantal op de reservelijst geplaatste kandidaten. De Socialistische Fractie merkte op dat soortgelijke betrekkingen ook bestonden ten aanzien van andere kandidaten die niet waren gekozen. Omdat het vergelijkend onderzoek was georganiseerd door de Fractie, zou bovendien alleen een eerdere arbeidsverhouding met die Fractie relevant zijn geweest.

Met betrekking tot de opmerkingen over een tekortschietende informatie en transparantie werd in het standpunt gesteld dat aan klager, gelet op de noodzaak het vertrouwelijke karakter van de werkzaamheden van de jury te handhaven, voldoende informatie was verstrekt. Derhalve was de jury niet verplicht om klager meer informatie te geven.

De Socialistische Fractie zette uiteen dat de vertraging bij de beantwoording door de Fractievoorzitter het gevolg was van het feit dat zij dikwijls op reis was. Wat de niet-beantwoording door de vertegenwoordiger van het Personeelscomité betreft, werd opgemerkt dat hij in zijn hoedanigheid van lid van de jury niet namens de jury kon antwoorden op de bewering van klager.

Opmerkingen klager

Klager bekrachtigde de opmerkingen die in haar klacht reeds waren gemaakt.

Zij ging nogmaals in op elk van de aspecten betreffende de schending van de interne bepalingen van de Socialistische Fractie, die zij beschouwde als basis voor haar klacht:

- In de eerste plaats was klager met betrekking tot het ontbreken van een vertegenwoordiger van het Personeelscomité van mening dat de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van het Personeelscomité een waarborg is. Zijn afwezigheid is derhalve een schending van de procedure zoals die zowel in het Statuut als in het interne reglement van de Socialistische Fractie is vastgesteld. Ook merkte zij op dat zij vóór het begin van het examen niet tegen de samenstelling van de jury had geprotesteerd, omdat zij ervan uitging dat de leden daarvan te goeder trouw handelden.
- Ook verwierp klager de verklaring die het Parlement gaf voor het feit dat een derde persoon van de Spaanse nationaliteit zitting had in de jury. Hoewel het Parlement opmerkte dat dit lid van de jury slechts een raadgevende functie vervulde, was klager van mening dat hij op basis van deze functie het definitieve besluit van de jury niet had moeten ondertekenen.

- Klager herhaalde haar opmerkingen met betrekking tot het aantal op de reservelijst geplaatste kandidaten, dat volgens haar te laag zou zijn.

Met betrekking tot de te geringe transparantie bekleemtoonde zij dat de extensieve interpretatie die in het standpunt van het Parlement werd gegeven aan het beginsel van de vertrouwelijkheid van de beraadslagingen van de jury leidden tot een tekortschietende transparantie en informatie. Volgens haar zou de vertrouwelijkheid van de beraadslagingen van de jury niet worden beïnvloed door het bekendmaken van de selectiecriteria die bij de uiteindelijke beoordeling worden gehanteerd, zoals door haar was gevraagd. Klager onderbouwde haar standpunt met uittreksels uit een recent arrest van het Hof van Justitie in zaak 254/95 (*Europees Parlement tegen Innamorati*)⁷.

Klager verwierp de verklaringen van de Socialistische Fractie met betrekking tot de vertraging die was opgetreden bij de beantwoording van haar verzoeken volgens welke deze samen zou hangen met de reizen van haar voorzitter. Zij verwees naar de bepalingen zoals die worden toegepast door de diensten van de Europese Ombudsman volgens welke klager binnen een redelijke termijn antwoord moet krijgen.

VERDER ONDERZOEK

In februari 1999 richtte klager zich opnieuw schriftelijk tot de Europese Ombudsman. Na een gesprek met de voorzitter van de Spaanse delegatie in de Socialistische Fractie was zij van mening dat een minnelijke schikking in het kader waarvan haar naam aan de reservelijst van het vergelijkend onderzoek zou worden toegevoegd, mogelijk was. Op 8 maart 1999 werd het voorstel van klager door de Ombudsman doorgezonden naar het Europees Parlement.

Na verschillende verzoeken om een verlenging van de termijn ontving de Ombudsman de opmerkingen van de Socialistische Fractie in het Europees Parlement op 15 juni 1999. In deze brief deelde de Fractie mee dat zij niet akkoord kon gaan met het voorstel van klager. Zij wees erop dat de reservelijst reeds was vastgesteld op basis van het aantal kandidaten dat geschikt werd geacht voor de post en dat klager niet tot die kandidaten behoorde. Zij voegde eraan toe dat elke wijziging van de reservelijst zou neerkomen op een discriminatie van de andere niet-gekozen kandidaten.

BESLUIT

1 Reikwijdte van de bevoegdheden van de Europese Ombudsman

- 1.1 Omdat het bij deze zaak in de eerste plaats ging om een fractie van het Europees Parlement, achtte de Ombudsman het nodig om eerst een aantal opmerkingen te maken met betrekking tot de reikwijdte van zijn bevoegdheden, alvorens in te gaan op de verdere aspecten van de zaak.

⁷ Zaak C-254/95 P, *Europees Parlement tegen Angelo Innamorati*, Jurisprudentie [1996] I-3423.

- 1.2 De zaak had feitelijk betrekking op de besluiten die waren genomen door een jury voor een vergelijkend onderzoek dat door een fractie van het Europees Parlement was georganiseerd met het oog op de selectie van een aantal tijdelijke functionarissen voor die fractie.
- 1.3 Overeenkomstig artikel 2, lid 1 van zijn Statuut draagt de Ombudsman ertoe bij *“gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen (...) aan het licht te brengen”*. Wanbeheer doet zich voor wanneer een overheidsinstantie niet handelt in overeenstemming met een regel of een beginsel waaraan zij gehouden is⁸. Er zijn echter grenzen gesteld aan wat kan worden beschouwd als wanbeheer. Klachten tegen beslissingen die meer van politieke dan van bestuurlijke aard zijn, worden niet ontvankelijk verklaard. Dat is bijvoorbeeld het geval met klachten tegen de politieke werkzaamheden van het Europees Parlement of zijn organen⁹ en met name de werkzaamheden van zijn fracties.
- 1.4 De organisatie van een aanwervingsprocedure met het oog op de aanwerving van tijdelijke functionarissen door fracties van het Europees Parlement kan echter niet volledig worden beschouwd als een politieke activiteit. Overeenkomstig artikel 14 van het besluit van het Bureau van het Europees Parlement van 25 juni 1997¹⁰ zijn fracties bevoegd hun eigen tijdelijke functionarissen aan te werven en zij oefenen daarbij bij delegatie de bevoegdheden uit van het gezag bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten uit hoofde van Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen.
- Vanuit deze gezichtshoek gezien vormt de organisatie van vergelijkende onderzoeken met het oog op de selectie van tijdelijke functionarissen door de fracties van het Parlement een bestuurlijke activiteit die onderworpen is aan bepaalde communautaire voorschriften. In die zin vallen dit soort zaken onder de jurisdictie van de communautaire gerechtelijke instanties en derhalve hebben zowel het Gerecht van eerste aanleg als het Europees Hof van Justitie de bevoegdheid om na te gaan of deze vergelijkende onderzoeken in overeenstemming zijn met het Gemeenschapsrecht.
- 1.5 Het onderzoek van de Ombudsman is derhalve beperkt gebleven tot de beoordeling van de vraag of in deze zaak was gehandeld in overeenstemming met de communautaire bepalingen en beginselen.

⁸ Europese Ombudsman, jaarverslag 1997, blz. 26.

⁹ Europese Ombudsman, jaarverslag 1995, blz. 17.

¹⁰ PE 259.383/BUR.

2 Onregelmatigheden waarbij zou zijn gehandeld in strijd met het interne reglement van de fractie

2.1 Klager beweerde dat bij het vergelijkend onderzoek sprake was geweest van een aantal onregelmatigheden. Deze onregelmatigheden hadden betrekking op:

a. de samenstelling van de jury: het feit dat bij de mondelinge examens geen vertegenwoordiger van het Personeelscomité aanwezig was; aanwezigheid van meer dan twee leden van dezelfde nationaliteit/examentaal in de jury; de ondertekening van het definitieve besluit van de jury door een van haar leden zonder stemrecht; en arbeidsverhoudingen tussen een aantal leden van de jury en verschillende kandidaten;

b. het beperkte aantal op de reservelijst geplaatste kandidaten.

Klager beklemtoonde dat bij al deze onregelmatigheden het interne reglement van de Socialistische Fractie werd geschonden.

2.2 De Ombudsman stelde vast dat het reglement dat niet in acht zou zijn genomen, gold voor de leden van een fractie van het Europees Parlement. Gezien het politieke karakter van hun werkzaamheden viel de controle op de toepassing van deze bepalingen niet onder de bevoegdheden van de Ombudsman.

2.3 Desalniettemin hadden de vermeende onregelmatigheden plaatsgevonden in het kader van een aanwervingsprocedure waarbij de fractie handelde onder het gezag en in naam van het gezag bevoegd tot het sluiten van contracten uit hoofde van de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen. Vanuit dat standpunt bekeken vormde de organisatie van het vergelijkend onderzoek een bestuurlijke activiteit die valt onder het Gemeenschapsrecht en door communautaire gerechtelijke instanties kan worden getoetst.

Teneinde derhalve de vermeende onregelmatigheden te beoordelen, heeft de Ombudsman geprobeerd licht te werpen op de vraag of de jury heeft nagelaten te handelen in overeenstemming met een communautaire regel of beginsel waaraan zij gehouden is.

2.4 Een aantal van de beweringen van klager hadden betrekking op de onjuiste samenstelling van de jury.

Volgens de jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties moet de samenstelling van een jury als inadequaet worden beschouwd, wanneer geen garanties bestaan voor een objectieve beoordeling van de kwaliteiten van de kandidaten¹¹. Op basis van de bij dit onderzoek overgelegde informatie kon de Ombudsman niet concluderen dat bij de beoordeling van de kwaliteiten van de kandidaten door de jury van het vergelijkend onderzoek niet objectief was gehandeld. De Ombudsman stelde derhalve vast dat er met betrek-

¹¹ Zie gevoegde zaken T-32/89 en T-39/89, *Georges Marcopoulos tegen HvJ*, Jurisprudentie [1990], blz. II-0281, rechtsoverwegingen 37-41.

king tot dit aspect van de zaak geen sprake bleek te zijn van een geval van wanbeheer.

- 2.5 Met betrekking tot het aantal op de reservelijst van het vergelijkend onderzoek te plaatsen kandidaten was klager van oordeel dat het aantal geselecteerde kandidaten drie keer zo hoog moest zijn als het aantal te vervullen vacatures. Volgens het Parlement verklaarde de Socialistische Fractie dat de jury alleen kandidaten op de reservelijst plaatste die op basis van het vergelijkend onderzoek geschikt werden bevonden.
- 2.6 De Ombudsman stelde vast dat artikel 5, vijfde alinea, van bijlage III bij het Statuut als volgt luidt:

“[...] stelt de jury de [...] lijst van geschikte kandidaten op; zo mogelijk moet het aantal op deze lijst geplaatste kandidaten tenminste tweemaal het aantal der ambten bedragen die de inzet van het vergelijkend onderzoek vormen”.

Gezien deze bepalingen heeft de jury een zekere discretionaire bevoegdheid met betrekking tot het aantal geschikte kandidaten dat op de reservelijst wordt geplaatst. De Ombudsman was derhalve van mening dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake bleek te zijn van wanbeheer.

3 Informatie over de criteria die worden gehanteerd bij de beoordeling van de examens

- 3.1 Klager verklaarde dat haar geen toelichting was gegeven met betrekking tot de criteria die werden gehanteerd bij de beoordeling van de examens, in weerwil van de vele verzoeken die zij had gericht tot de secretaris van de jury, het jurylid dat het Personeelscomité vertegenwoordigde en de voorzitter van de Fractie. Het Parlement merkte in zijn standpunt op dat klager was ingelicht over de cijfers die zij voor het schriftelijke en het mondelinge examen had behaald. Omdat de beraadslagingen van de jury geheim zijn, kon haar geen verdere informatie worden verstrekt.

Volgens de huidige stand van het Gemeenschapsrecht is het Parlement niet verplicht om gedetailleerde informatie te verstrekken over de criteria die door de jury worden gehanteerd bij de beoordeling van de examens. De Ombudsman was derhalve van mening dat met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake bleek te zijn van wanbeheer.

- 3.2 De Ombudsman vestigde echter de aandacht van het Parlement op het feit dat het Parlement de transparantie van de aanwervingsprocedure aanzienlijk zou vergroten en ook de werkzaamheden van jury's bij de behandeling van verzoeken en klachten van sollicitanten zou kunnen verlichten door de kandidaten meer gedetailleerde informatie te verstrekken over de beoordelingscriteria.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van het Europees Parlement en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

De meeste punten van de klacht hadden betrekking op beweringen omtrent eventuele schendingen van het interne reglement van een fractie. Zoals de Ombudsman reeds eerder had opgemerkt, valt het toezicht op een correcte tenuitvoerlegging van deze bepalingen niet onder zijn bevoegdheden. Bij de tenuitvoerlegging van een procedure voor de aanwerving van tijdelijke functionarissen handelt een fractie echter in naam van het gezag bevoegd tot het sluiten van contracten uit hoofde van de Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen, en daarom dient zij zich daarbij te houden aan de desbetreffende communautaire bepalingen en beginselen van behoorlijk bestuur. Bovendien worden dergelijke procedures door de burgers gezien als officiële vergelijkende onderzoeken van de Gemeenschap en daarom moet de instelling zelf ook een toezichthoudende functie vervullen teneinde te waarborgen dat die aanwervingsprocedures op een adequate wijze ten uitvoer worden gelegd met volledige inachtneming van de toepasselijke wettelijke bepalingen en beginselen. Daarmee zou het Parlement bijdragen aan de bevordering van de betrekkingen van de Unie met haar burgers.

De Voorzitter van het Europees Parlement reageerde op 11 januari 2000 in een brief aan de Ombudsman op deze opmerkingen. In haar brief stelde mevrouw Fontaine zich op het standpunt dat de fracties zich bij hun aanwervingsprocedures moeten houden aan de beginselen van behoorlijk bestuur en onderstreepte zij dat de administratie van het Parlement zal toezien op de naleving van deze beginselen.

AANVRAAG ROBERT SCHUMAN-BEURS: KLACHT BETREFFENDE NIET-BEANTWOORDING DOOR HET PARLEMENT

Besluit inzake klacht 287/98/IP tegen het Europees Parlement

KLACHT

In maart 1998 diende de heer F. bij de Europese Ombudsman een klacht in volgens welke het Europees Parlement niet zou hebben gereageerd op zijn aanvraag voor een "Robert Schuman"-beurs.

In september 1996 had klager bij het Europees Parlement een "Robert Schuman"-beurs aangevraagd.

Het Parlement stuurde hem op 16 september 1996 een ontvangstbevestiging, waarin het klager meedeelde dat tijdens de selectieprocedure van november 1996 een besluit over zijn aanvraag zou worden genomen.

In zijn brief aan de Ombudsman beweert klager dat hij voornoemd besluit van het Parlement nooit heeft ontvangen.

ONDERZOEK

Standpunt Parlement

De klacht werd doorgezonden naar het Europees Parlement. Samengevat luidde zijn standpunt als volgt:

Het Parlement verklaarde dat het Directoraat-generaal studiedienst klager in september 1996 een bevestiging van de ontvangst van zijn aanvraag had gezonden. In dezelfde brief verstreekte de instelling klager informatie over de selectieprocedure. Hem werd met name meegedeeld dat tijdens de selectieprocedure van november 1996 een besluit over zijn aanvraag zou worden genomen.

De instelling merkte op dat een beperkt aantal aanvragen, die gezien het kleine aantal beurzen in november niet waren geselecteerd, bij de volgende drie selecties opnieuw zouden worden behandeld.

Bovendien sloot het Parlement een afschrift bij van een door klager in september 1996 aan het Parlement gezonden brief, waarin hij protest aantekende tegen de modaliteiten van de selectieprocedure en besloot zijn aanvraag in te trekken.

Het Parlement beklemtoonde dat het daarom van mening was dat een verdere briefwisseling met klager niet noodzakelijk was. Toch antwoordde de instelling nog op een andere brief van klager van 26 februari 1998; in dat antwoord werd hem meegedeeld dat zijn aanvraag niet was behandeld, nadat hij die had ingetrokken.

Opmerkingen klager

De Ombudsman deed het standpunt van het Europees Parlement toekomen aan klager met het verzoek om naar aanleiding daarvan opmerkingen te maken. Op dit verzoek werd geen antwoord ontvangen.

BESLUIT

Klacht betreffende niet-beantwoording door het Europees Parlement

- 1 De beginselen van behoorlijk bestuur vereisen dat de overheid klachten van burgers adequaat beantwoordt.
- 2 In dit geval vroeg klager bij het Europees Parlement een "Robert Schuman"-beurs aan. Hij beweerde dat de instelling hem het besluit over het resultaat van de selectieprocedure niet had meegedeeld.
- 3 Het Parlement wees erop dat zijn diensten klager naar behoren een bevestiging van de ontvangst van zijn aanvraag hadden gezonden. Vervolgens verzocht klager de instelling bij schrijven van 26 september 1996 zijn aanvraag ter zijde te leggen. Het Parlement was daarom van oordeel dat een antwoord aan klager niet meer noodzakelijk was.

- 4 De Ombudsman was van mening dat het Parlement in zijn standpunt redelijke motieven had aangegeven voor het feit dat het klager niet had ingelicht over het resultaat van de selectieprocedure.
- 5 Bovendien stelde de Ombudsman vast dat het Parlement ook had geantwoord op een brief van klager van 26 februari 1998 en hem daarbij had meegedeeld waarom zijn aanvraag niet was behandeld.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van het Europees Parlement en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

TERMIJN VOOR INDIENING MEDISCH ATTEST

Besluit inzake klacht 689/98/BB tegen het Europees Parlement

KLACHT

In juni 1998 diende de heer C., lid van het EP, bij de Europese Ombudsman een klacht in naar aanleiding van een verzoek van het College van Quaestoren van het Europees Parlement om 50% van zijn algemene onkostenvergoeding voor de periode september 1996-augustus 1997 terug te betalen.

Tijdens de parlements­zitting 1996-1997 had klager ernstige gezondheids­problemen en als gevolg daarvan kon hij de vereiste 50% van de vergaderingen van het Parlement niet bijwonen. Om precies te zijn kwam hij twee dagen te kort voor het minimum van 50%. Klager werd hiervan op de hoogte gesteld en werd verzocht 50% van de algemene onkostenvergoeding voor de desbetreffende periode terug te betalen.

Volgens klager vielen de bewuste twee dagen op 14, 17 en 18 juli 1996, toen hij in het ziekenhuis lag. Hij diende de medische attesten na de zomervakantie in, omdat hij dacht dat het Parlement in augustus was gesloten. Deze attesten werden geweigerd, omdat zij na de daarvoor geldende termijn van een maand werden ingediend. Klager meende te goeder trouw te hebben gehandeld en wenste het bewuste gedeelte van de algemene onkostenvergoeding te behouden.

ONDERZOEK

Standpunt Parlement

Samengevat maakte het Parlement in zijn standpunt de navolgende opmerkingen:

Artikel 28, lid 1, van de Regeling kosten en vergoedingen van de leden luidt als volgt:

“Een lid dat in een parlementair jaar (1 september tot 31 augustus) gedurende minstens de helft van de door het Bureau voor plenaire vergaderingen vastgestelde dagen

afwezig is, betaalt aan het Parlement de helft terug van de in artikel 13 bedoelde en op die periode betrekking hebbende vergoeding voor algemene uitgaven.”

Artikel 28, lid 2, luidt als volgt:

“De leden kunnen zich voor de in lid 1 bedoelde afwezigheid bij de Voorzitter verontschuldigen op grond van ziekte, dringende familieomstandigheden of op grond van het feit dat zij elders op dienstreis verblijven ten behoeve van het Parlement. De desbetreffende bewijsstukken dienen binnen een termijn van maximaal één maand te rekenen vanaf het begin van de afwezigheid aan het College van quaestoren te worden toegezonden.”

De bepaling dat binnen een termijn van maximaal een maand te rekenen vanaf het begin van de afwezigheid bewijsstukken moeten worden toegezonden, werd bij besluit van het Bureau van 15 januari 1996 opgenomen in de tekst van de regeling. De notulen van het Bureau zijn na goedkeuring overeenkomstig artikel 28, lid 1, van het Reglement aan alle leden rondgedeeld.

Klager kwam twee dagen te kort voor het vereiste minimum van 50%. Hij werd hiervan in kennis gesteld bij schrijven van 16 september 1997 en hem werd verzocht om 50% van de algemene onkostenvergoeding voor de desbetreffende periode terug te betalen. Op 26 september 1997 wendde klager zich schriftelijk tot de voor financiële zaken verantwoordelijke quaestor en sloot hij een medisch attest van 23 september 1997 bij betreffende medische onderzoeken die hij op 14, 17 en 18 juli 1997 had ondergaan. Om als geldig te worden beschouwd, had het medische attest binnen een termijn van maximaal een maand te rekenen vanaf het begin van de afwezigheid, d.w.z. vóór 14 augustus 1997, ingediend moeten zijn.

De aangelegenheid werd besproken op de vergadering van de quaestoren van 22 oktober 1997. Het College deelde klager mee dat de termijn van een maand duidelijk was vastgesteld in de Regeling kosten en vergoedingen van de leden en bevestigde het verzoek om terugbetaling van 50% van de algemene onkostenvergoeding. Dit besluit werd bij schrijven van 5 december 1997 meegedeeld.

Bij schrijven van 17 december 1997 verzocht klager de Voorzitter van het Europees Parlement zijn verzoek om de gehele algemene onkostenvergoeding te mogen behouden in overweging te willen nemen, waarbij hij erop wees dat het feit dat hij zich niet had gehouden aan de termijn van een maand te wijten was aan zijn overtuiging dat de Administratie van het Parlement gedurende de maand augustus gesloten was.

Het verzoek werd door de Voorzitter doorverwezen naar het College van Quaestoren en in de vergadering van het College van 14 januari 1998 behandeld. Het College antwoordde bij schrijven van 11 februari 1998 dat de Administratie van het Parlement in augustus gewoon bleef werken, zo nodig op basis van een “permanence”, en dat hij hoe dan ook zijn medische attesten tijdig per fax of per aangetekende brief had kunnen toezenden. Het College bevestigde derhalve zijn eerder genomen besluit.

Op 24 maart 1998 wendde klager zich opnieuw schriftelijk tot de voor financiële zaken verantwoordelijke quaestor. Deze brief werd in de vergadering van het College van 1 april 1998 behandeld, maar het eerder genomen besluit werd opnieuw bekrachtigd.

Volgens het Parlement hebben het huidige College en het vorige College van Quaestoren de bepalingen van artikel 28 van de Regeling kosten en vergoedingen van de leden altijd consequent uitgevoerd en met name de bepaling dat medische attesten in geval van ziekte uiterlijk binnen een maand na het begin van de afwezigheid moeten worden ingediend.

Het door het College ingenomen standpunt is bovendien strikt in overeenstemming met het standpunt dat is ingenomen in eerdere zaken betreffende de te late indiening van medische attesten door andere leden.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht.

VERDER ONDERZOEK

Op 30 april 1999 stuurde de Ombudsman de Voorzitter van het Parlement een brief met het verzoek om meer informatie over de bewering van klager volgens welke hij te goeder trouw had gehandeld met betrekking tot zijn veronderstellingen betreffende de werktijden van de diensten van het Parlement gedurende de zomer. Op 21 juni 1999 antwoordde het College van Quaestoren dat klager het medisch attest pas had ingediend, nadat hij de brief van de bevoegde quaestor had ontvangen. Bovendien kon klager zich niet beroepen op het feit dat hij niet bekend was met de werktijden van de diensten van het Parlement gedurende de zomer en derhalve niet staande houden dat hij te goeder trouw had gehandeld.

Op 19 juli 1999 wendde klager zich schriftelijk tot de Ombudsman met de mededeling dat hij zijn klacht wenste te handhaven.

BESLUIT

Verzoek om terugbetaling van 50% van de algemene onkostenvergoeding voor 1996/1997

- 1 Klager stelde dat hij de uiterste termijn voor de indiening van medische attesten van een maand niet in acht had genomen, omdat hij te goeder trouw in de veronderstelling verkeerde dat de Administratie van het Parlement gedurende de maand augustus was gesloten.
- 2 Volgens het Parlement werd klager bij schrijven van 16 september 1997 meegedeeld dat hij twee dagen te kort kwam voor de minimaal vereiste aanwezigheid van 50%. Hij werd derhalve verzocht 50% van de algemene onkostenvergoeding voor de desbetreffende periode terug te betalen. Op 26 september 1997 wendde klager zich schriftelijk tot de voor financiële zaken bevoegde quaestor en sloot hij een medisch attest van 23 september 1997 bij betreffende medische onderzoeken die hij op 14, 17 en 18 juli 1997 had ondergaan. Om als geldig te worden beschouwd, had het medisch attest binnen een

maand te rekenen vanaf het begin van de afwezigheid, d.w.z. vóór 14 augustus 1997, ingediend moeten zijn.

- 3 Op basis van zijn onderzoek stelde de Ombudsman vast dat het Parlement de consequente gedragslijn van het huidige College en van het vorige College van Quaestoren had gevolgd door strikt de bepalingen van artikel 28 van de Regeling kosten en vergoedingen van de leden toe te passen en dan met name de bepaling dat in geval van ziekte de medische attesten binnen een maand te rekenen vanaf het begin van de periode van afwezigheid moeten worden ingediend. Bovendien was het standpunt dat door het Parlement en het College van Quaestoren werd ingenomen, volledig in overeenstemming met de gedragslijn die werd gevolgd in eerdere gevallen betreffende de te late indiening van medische attesten door andere leden. Klager bleek pas te hebben gereageerd, nadat hij de kennisgeving had ontvangen. Daarom waren er geen gronden voor zijn stelling dat hij het medisch attest niet binnen een termijn van een maand had toegezonden, omdat hij in de veronderstelling verkeerde dat de Administratie van het Parlement in augustus gesloten was. Derhalve bleek er geen sprake te zijn van wanbeheer van het Parlement.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van het Europees Parlement en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

3.1.2 Europees Parlement en Europese Commissie

TOEGANG TOT REGISTERS VAN BELANGEN

Besluit inzake klacht 59/98/OV tegen de Europese Commissie en het Europees Parlement

KLACHT

In januari 1998 diende de heer S. bij de Ombudsman een klacht in volgens welke de Commissie weigerde hem een afschrift te sturen van het register van belangen van de leden van de Commissie.

Klager wendde zich op 5 december 1997 schriftelijk tot de secretaris-generaal van de Commissie ten einde een afschrift te krijgen van het register van de zakelijke en financiële belangen van de leden van de Commissie. Volgens klager verstreekte de Commissie hem geen afschrift van het register, maar verzocht zij hem het register ter plaatse in de gebouwen van de Commissie in Brussel te komen inzien. Hij kon zich een reis naar Brussel daarvoor echter niet veroorloven. Derhalve diende hij bij de Ombudsman een klacht in waarin hij de beschuldiging uitte dat de Commissie weigerde hem inzage te geven in het register, dat ook niet voor het publiek ter inzage lag in de verschillende vertegenwoordigingen van de Commissie in de lidstaten.

Op 3 en 10 maart en 1 juni 1998 schreef klager verdere brieven, waarin hij zich ook beklaagde over het feit dat hij geen toegang kreeg tot het register van belangen van de leden van het EP. Hij werd verzocht ter verduidelijking van zijn klacht het gebruikelijke klachtenformulier in te vullen. Uit dit klachtenformulier bleek echter dat klager vooraf geen administratieve stappen bij het Europees Parlement had ondernomen. Daarom adviseerde het Bureau van de Ombudsman hem zich schriftelijk tot het College van quaestoren te wenden. Op 17 december 1998 ontving de Ombudsman van het bureau van Richard Balfe, lid van het EP en quaestor, een dossier betreffende de behandeling van deze klacht door het College van quaestoren.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij op 24 maart 1998 had besloten de gevraagde documenten aan klager toe te zenden. In haar opmerkingen sloot de Commissie een afschrift bij van de brief die aan klager was gezonden.

Opmerkingen klager

Klager zond de Ombudsman een afschrift van een brief die hij op 23 april 1998 schreef aan de secretaris-generaal van de Commissie en waarin hij uitdrukking gaf aan zijn ontevredenheid over de inhoud van het door de Commissie toegezonden register van belangen. Hij beweerde o.a. dat de registers van belangen van bepaalde leden van de Commissie niet waren bijgewerkt, dat ook andere registers van belangen niet waren aangepast, en dat een aantal registers van belangen in het Frans en het Duits waren gesteld zonder dat een Engelse vertaling beschikbaar was. De brief bevatte ook verschillende vragen over de verantwoordelijkheden van de leden van de Commissie met betrekking tot hun belangenregisters.

Tegelijk met die opmerkingen maakte klager tegenover de Ombudsman ook schriftelijke opmerkingen betreffende de toegang tot het register van belangen van leden van het EP, omdat het register in het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Londen niet beschikbaar was. Hierbij voegde klager ook correspondentie over dit onderwerp tussen Pauline Green, lid van het EP, met wie hij contact had opgenomen, en de Voorzitter van het Parlement. In zijn antwoord aan Pauline Green van 2 maart 1998 merkte de Voorzitter op dat het register van belangen voorlopig in de drie plaatsen van werkzaamheden van het Parlement ter inzage lag. De huidige tekst van bijlage I bij het Reglement is gebaseerd op het tweede verslag-Nordmann van 30 mei 1996 (A4-0177/96) dat door het Parlement op 17 juli 1996 is aangenomen. De Voorzitter voegde hier echter aan toe dat het vraagstuk van de toegang van het publiek tot het register van belangen van de leden van het EP zowel in de Commissie Reglement, onderzoek geloofsbrieven en immuniteiten als in het College van quaestoren in behandeling was.

BESLUIT

1 Toegang tot het register van belangen van de Commissie

- 1.1 Klacht had betrekking op de toegang tot het register van belangen van de leden van de Commissie en moest derhalve worden gezien in samenhang met het besluit van de Commissie van 8 februari 1994 inzake de toegang tot documenten van de Commissie¹². Op 5 december 1997 schreef klager een korte brief aan de secretaris-generaal van de Commissie met het verzoek om hem een kopie van dit register te doen toekomen, maar hij ontving geen antwoord. Volgens artikel 2, punt 4 van het Besluit komt niet-beantwoording van een verzoek om toegang tot een document binnen een maand na indiening ervan overeen met een voornemen om het verzoek af te wijzen. Na interventie van de Ombudsman besloot de Commissie op 24 maart 1998 echter de gevraagde documentatie aan klager toe te zenden. Daarom voldeed de Commissie aan het verzoek om toegang tot documenten en leek een verdere opmerking van de Ombudsman niet noodzakelijk.
- 1.2 Met betrekking tot de verschillende in de opmerkingen van klager gedane beweringen als vervat in de brief aan de secretaris-generaal van de Commissie, stelde de Ombudsman vast dat het daarbij ging om nieuwe beschuldigingen die niet werden geuit in de oorspronkelijke klacht, en dat hij deze derhalve in het kader van deze procedure niet zou kunnen behandelen. De Ombudsman stelde verder vast dat klager in zijn aan de Commissie gericht verzoek om inzage in documenten d.d. 5 december 1997 niet vroeg om nadere bijzonderheden met betrekking tot het register van belangen, maar alleen om een afschrift daarvan. Door hem de gevraagde documenten toe te zenden had de Commissie derhalve volledig voldaan aan zijn aanvankelijke verzoek en werd derhalve geen geval van wanbeheer vastgesteld.

2 De klacht tegen het Europees Parlement

- 2.1 Met betrekking tot de klacht aangaande het register van belangen van de leden van het EP bleek uit het klachtenformulier dat klager niet eerder administratieve stappen met betrekking tot dit onderwerp had ondernomen. Daarom adviseerde het Bureau van de Ombudsman klager om zich schriftelijk te wenden tot het College van quaestoren van het Parlement, dat het ter zake bevoegde orgaan is, omdat de quaestoren verantwoordelijk zijn voor administratieve en financiële zaken die rechtstreeks betrekking hebben op de leden (artikel 25 van het Reglement).
- 2.2 Op 17 december 1998 ontving de Ombudsman van Richard Balfe, lid van het EP en quaestor, een omvangrijk dossier betreffende de behandelingen van deze klacht door het College van quaestoren. Uit dit dossier bleek dat het College van quaestoren de brieven van klager op 5 en 19 november en 14 december 1998 uitvoerig had beantwoord. Het College deed hem een uitvoerige documentatie

¹² PB L 46/58 van 1994.

(ongeveer 100 bladzijden) toekomen over de toegang tot het register van belangen van de leden van het EP. Het College van quaestoren stuurde hem met name het tweede verslag-Nordmann (A4-0177/96) en de bijlagen daarbij, waarin een overzicht wordt gegeven van de bepalingen betreffende het opgeven van financiële belangen in de nationale parlementen van de lidstaten. Ook stuurde het College hem een kopie van het formulier voor het opgeven van de belangen van de leden van het EP en de begeleidende toelichting van de Voorzitter aan de leden van het EP, alsmede een afschrift van de notulen van de vergadering van het College van quaestoren van 18 september 1996. Verder stuurde het College twee verslagen over corruptie¹³.

- 2.3 Volgens artikel 3 van bijlage I bij het Reglement¹⁴ van het Europees Parlement *is het register openbaar*. In de huidige situatie betekent dit dat het register in de drie plaatsen van werkzaamheden van het Parlement ter inzage ligt. Tot dusverre heeft het Parlement nog geen besluit genomen om het register ook ter inzage te leggen in zijn voorlichtingsbureaus in de lidstaten, of een afschrift daarvan op verzoek aan burgers toe te zenden. In zijn brief aan klager merkte de heer Richard BALFE, lid van het EP en quaestor, op dat hij er in de vergadering van het College van quaestoren van 18 september 1996 op had aangedrongen inzage in het register te geven in de lidstaat waar het lid van het EP is gekozen. Ten slotte verklaarde de Voorzitter van het Parlement in zijn brief aan Pauline Green, lid van het EP, van 2 maart 1998 dat de kwestie van de toegang van het publiek tot het register van belangen van de leden van het EP thans in behandeling is bij de Commissie Reglement, onderzoek geloofsbrieven en immuniteiten en het College van quaestoren. Gelet op de door de Administratie van het Parlement gedane stappen lijken verdere opmerkingen van de Ombudsman inzake deze kwestie niet noodzakelijk.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Europese Commissie of het Europees Parlement en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

¹³ Verslag van 3 maart 1998 over rechtsvervolgning met het oog op de bescherming van de financiële belangen van de Unie (A4-0082/98, rapporteur: mevrouw Theato, lid van het EP) en verslag van 24 juli 1998 over de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over beleid van de Unie ter bestrijding van corruptie (A4-0285/98, rapporteur: de heer Bontempi, lid van het EP).

¹⁴ Bijlage I (Bepalingen ter uitvoering van artikel 9, lid 1 - Transparantie inzake de financiële belangen van de leden).

3.1.3 Raad van de Europese Unie en Europese Commissie

CENTRUM VOOR INDUSTRIËLE ONTWIKKELING: VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE COMMISSIE

Besluit inzake klacht 41/97/(VK)OV tegen de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie

KLACHT

In december 1996 diende de heer N. bij de Ombudsman een klacht in betreffende de eenzijdige opzegging van zijn contract door het Centrum voor industriële ontwikkeling (CIO), een paritaire ACS- (landen in Afrika, Caraïbisch Gebied en Stille Zuidzee)-EG-instelling die is opgericht in het kader van de Overeenkomst van Lomé en wordt gefinancierd uit het Europees Ontwikkelingsfonds.

Klager was gedurende de looptijd van de Overeenkomst van Lomé III (1985-1990) op basis van een contract van vijf jaar werkzaam als hoofdadviseur. Op 30 juni 1987 werd zijn contract echter eenzijdig opgezegd door de directeur van het CIO, zonder dat een opzeggingstermijn in acht werd genomen en zonder dat een financiële vergoeding werd betaald. Op 5 januari 1988 begon klager een arbitrageprocedure met het CIO. Op 5 april 1990 deed het arbitragetribunaal bij verstek tegen het CIO een uitspraak waarbij laatstgenoemde werd veroordeeld tot betaling van een vergoeding van ongeveer 6 miljoen BEF, plus rente en de kosten van de arbitrage. Het besluit werd bekrachtigd door een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg van Brussel van 17 april 1990. Het CIO ging tegen dit vonnis in beroep en vroeg om de nietigverklaring van het arbitragebesluit, waarbij het o.a. een beroep deed op zijn immuniteit. Bij uitspraak van 13 maart 1992 verwierp de rechtbank van eerste aanleg het beroep, waarbij werd verwezen naar het feit dat het CIO door akkoord te gaan met de arbitrageprocedure had afgezien van zijn immuniteitsrecht.

Omdat het CIO weigerde de uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg van Brussel waarbij het arbitragebesluit werd bevestigd, ten uitvoer te leggen, wendde klager zich in december 1996 schriftelijk tot de Ombudsman om erop te wijzen dat het CIO de vergoeding en de arbitragekosten nog steeds niet had betaald. Klager vestigde de aandacht op het feit dat het CIO was opgericht in het kader van de Overeenkomst van Lomé, waarvan de overeenkomstsluitende partijen enerzijds de Europese Gemeenschap en anderzijds de ACS-staten zijn, dat het CIO een paritaire ACS-EG-instelling is die wordt gefinancierd uit het Europees Ontwikkelingsfonds en dat DG VIII van de Commissie het voor kwesties in verband met de Overeenkomst van Lomé verantwoordelijke directoraat-generaal is.

ONDERZOEK

De standpunten van Raad en Commissie

De klacht werd in maart 1997 doorgezonden naar de Raad en de Commissie. In hun opmerkingen verklaarden Raad en Commissie dat het

CIO weliswaar is opgericht bij de Overeenkomst van Lomé, maar dat het noch een communautaire instelling noch een communautair orgaan is dat onder hun verantwoordelijkheid valt. De Commissie voegde daaraan toe dat zij niet de beschikking had over een dossier betreffende de klacht en dat zij zich er niet bewust van was ooit van de zaak te hebben gehoord. Beide instellingen merkten op dat de momenteel op het CIO toepasselijke bepalingen de artikelen 87-97 van de Vierde Overeenkomst van Lomé zijn, die zijn aangevuld met verschillende besluiten van de Raad van Ministers ACS-EU en het Comité van ambassadeurs ACS-EU.

Uit hoofde van deze bepalingen hebben de Raad en de Commissie waarnemersstatu's in de raad van bestuur van het CIO, die bestaat uit zes onafhankelijke, hoog gekwalificeerde personen die op paritaire basis door ACS en Gemeenschap worden benoemd en die grote ervaring hebben in industrie of bankwezen in de particuliere of overheidssector of in de ontwikkelingsplanning en -bevordering in de industriële sector. Dit betekent dat de Raad en de Commissie in de raad van bestuur van het CIO niet vertegenwoordigd zijn. De op het CIO en zijn raad van bestuur toepasselijke wettelijke bepalingen zijn gebaseerd op de Overeenkomst van Lomé zoals die bij de besluiten ACS-EU ten uitvoer wordt gelegd. Meer in het bijzonder wordt het toezicht op het CIO uitgeoefend door het paritaire Comité voor industriële samenwerking ACS-EU (artikel 92), welk comité verantwoording schuldig is aan het paritaire Comité van Ambassadeurs ACS-EU (artikel 87), dat het statuut, het financieel reglement, de regeling welke van toepassing is op het personeel en het reglement van orde van het CIO vaststelt (artikel 93).

Om deze redenen concludeerden zowel Raad als Commissie dat zij geen rechtstreekse beheersverantwoordelijkheid voor het CIO hadden en dat de klacht derhalve niet binnen hun bevoegdheden viel. Hoewel de waarnemer van de Commissie in de raad van bestuur van het CIO geen stemrecht heeft en ook niet het recht heeft om onderwerpen op de agenda van de vergaderingen van de raad van bestuur te plaatsen, verklaarde de Commissie in haar opmerkingen aan de Ombudsman echter dat zij de directeur van het CIO op de hoogte zou stellen van het verzoek van de Ombudsman en zou aanbevelen het onderwerp op de volgende vergadering van de raad van bestuur te bespreken.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen stelde klager in de eerste plaats dat de Overeenkomst van Lomé, in het kader waarvan het CIO is opgericht, onder de rechtstreekse verantwoordelijkheid van de Commissie valt, dat de leiding van het CIO altijd met expliciete instemming van de Commissie is benoemd en dat de begroting van het CIO wordt betaald uit een subsidie uit het Europees Ontwikkelingsfonds en dat daarom de bevoegdheid van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht niet in twijfel kon worden getrokken. Klager merkte verder op dat zijn klacht rechtstreeks moest worden voorgelegd aan de voorzitter van de raad van bestuur van het CIO met een vaste termijn voor het nemen van het besluit.

Op 6 oktober 1997 zond klager de Ombudsman een afschrift van een brief aan de voorzitter van de raad van bestuur van het CIO waarin hij vroeg om

onmiddellijke stappen van het CIO ter regeling van zijn klacht. In een andere brief van dezelfde datum deelde klager de Ombudsman mee dat de nota van de Europese Commissie nooit was aangekomen bij de voorzitter van de raad van bestuur van het CIO. Op 22 april 1998 verzocht klager de Ombudsman de klacht rechtstreeks door te zenden naar de voorzitter van de raad van bestuur van het CIO, omdat de Commissie zijn klacht niet naar het CIO had doorgestuurd. Naar aanleiding van dit verzoek stuurde de Ombudsman het dossier met betrekking tot de klacht op 25 mei 1998 naar de voorzitter van de raad van bestuur. Op 2 oktober 1998 stuurde de Ombudsman een brief om te informeren naar de afwikkeling van de klacht. Van het CIO werd geen antwoord ontvangen. In een brief van 4 december 1998 stuurde klager de Ombudsman een afschrift van de brief aan de voorzitter van de raad van bestuur van het CIO waarin hij kritiek uitoefende op het voortdurende wanbeheer bij het CIO, dat nog steeds geen uitvoering had gegeven aan het arbitragebesluit zoals dat bij de uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg van Brussel was bekrachtigd.

BESLUIT

1 Klacht tegen het CIO

Krachtens artikel 138 E van het EG-Verdrag heeft de Europese Ombudsman de bevoegdheid onderzoek te doen naar eventuele gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen. Omdat het CIO in de zin van artikel 138 E van het EG-Verdrag geen communautaire instelling of orgaan is, heeft de Ombudsman derhalve niet de bevoegdheid de klacht te behandelen, voor zover deze gericht is tegen de raad van bestuur van het CIO. In zijn brief van 27 november 1996 deelde de Ombudsman klager reeds mee dat hij de op 26 augustus 1996 tegen het CIO ingediende klacht niet zou kunnen behandelen.

2 Klacht tegen Raad en Commissie

Voor zover de klacht gericht was tegen de Raad en de Commissie, stelt de Ombudsman vast dat de Raad en de Commissie krachtens de Overeenkomst van Lomé niet rechtstreeks verantwoordelijk zijn voor de besluiten van de raad van bestuur van het CIO. Raad noch Commissie hebben stemrecht in de raad van bestuur van het CIO. Artikel 92, lid 1, van de Vierde Overeenkomst van Lomé bepaalt dat de Commissie en de Raad bij de werkzaamheden van de raad van bestuur waarnemersstatus hebben. Daarom kan het feit dat de raad van bestuur van het CIO geen uitvoering heeft gegeven aan het arbitragebesluit niet worden beschouwd als een geval van wanbeheer van de zijde van Raad of Commissie.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Raad of de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

Met betrekking tot de Commissie stelde de Ombudsman vast dat de Overeenkomst van Lomé onder haar rechtstreekse verantwoordelijkheid valt. Meer in het bijzonder stelde de Ombudsman vast dat Directoraat-generaal VIII van de Commissie het voor de ontwikkelingssamenwerking met de ACS-staten uit hoofde van de Overeenkomst van Lomé verantwoordelijke Directoraat-generaal is, dat de begroting van de overeenkomst wordt gefinancierd uit het Europees Ontwikkelingsfonds en dat de Commissie een vertegenwoordiger heeft in het Comité van Ambassadeurs dat verantwoordelijk is voor het toezicht op de tenuitvoerlegging van de overeenkomst. Daaruit blijkt dat de Europese Commissie grote invloed heeft op de tenuitvoerlegging van de Overeenkomst van Lomé. Met betrekking tot het CIO stelde de Ombudsman vast dat het daarbij gaat om een uit het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde paritaire ACS-EU-instelling. Op basis van bovengenoemde overwegingen richtte de Ombudsman de volgende opmerkingen aan het adres van de Commissie:

In een op basis van de beginselen van de rechtsstaat functionerende samenleving als die van de Europese Unie moeten uitspraken van rechtbanken naar behoren ten uitvoer worden gelegd. Bij de oprichting van organen als het CIO in het kader van overeenkomsten dient de Commissie erop toe te zien dat de aldus opgerichte organen zich houden aan de beginselen van de rechtsstaat en aan de beginselen van goed administratief gedrag.

In de huidige situatie bleek dat er bij DG VIII van de Commissie een eenheid bestaat die verantwoordelijk is voor de betrekkingen met het CIO. De Commissie deed in haar opmerkingen aan de Ombudsman de toezegging dat zij zou aanbevelen dat de klacht op de volgende vergadering van de raad van bestuur van het CIO wordt behandeld. Uit de door klager verstrekte informatie bleek echter dat dit niet het geval was geweest.

Daarom stelde de Ombudsman zich op het standpunt dat de Commissie de noodzakelijke stappen moest doen om de aandacht van het Comité voor industriële samenwerking, dat toeziet op de werkzaamheden van de raad van bestuur van het CIO, te vestigen op de vermeende niet-naleving door het CIO van het arbitragebesluit zoals dat door de rechtbank van eerste aanleg van Brussel op 17 april 1990 was bekrachtigd. De Commissie zou ook moeten overwegen de aandacht van de directeur van het CIO op deze zaak te vestigen.

3.1.4 Europese Commissie

ADEQUATE MOTIVERING VAN BESLUIT

Besluit inzake klacht 106/97/PD tegen de Europese Commissie

KLACHT

In februari 1997 diende de heer B., namens de vereniging "Friends of the Lake District", een klacht in, omdat de Europese Commissie had besloten tot sluiting van het dossier betreffende een klacht die hij bij de Commissie tegen de autoriteiten van het VK had ingediend. Door klager werd gesteld dat de Commissie geen adequate motivering had gegeven voor haar bevinding dat de autoriteiten van het VK richtlijn 85/337 niet hadden geschonden.

De achtergrond van de klacht is in het kort de navolgende: in augustus 1995 diende de vereniging bij de Commissie een klacht in tegen de autoriteiten van het VK. De klacht had betrekking op de aanvraag voor een vergunning voor een zogenaamde "Rock Characterisation Facility" (RCF). De vereniging was van mening dat de autoriteiten van het VK bij de behandeling van deze aanvraag de bepalingen van richtlijn 85/337 betreffende milieu-effectbeoordeling hadden geschonden.

De vereniging was van oordeel dat het RCF-project niet los kon worden gezien van plannen voor de ondergrondse opslag van kernafval. Alleen door de twee projecten aan elkaar te koppelen zou een juiste milieu-effectbeoordeling kunnen worden gemaakt. De vereniging was van mening dat dit standpunt wordt gesteund door de eerdere administratieve praktijken van de Commissie.

Bovendien was de vereniging van mening dat de autoriteiten van het VK artikel 5 van richtlijn 85/337 hadden geschonden, omdat het bedrijf dat de aanvraag indiende geen informatie over eventuele alternatieven voor het RCF-project behoefde te verstrekken en openbaar te maken.

Na de zaak te hebben onderzocht deelde de Commissie de vereniging mee dat richtlijn 85/337 de lidstaten aanzienlijke discretionaire bevoegdheden toekent met betrekking tot milieu-effectbeoordelingen. Informatie behoeft alleen te worden verstrekt indien de lidstaat van mening is dat de informatie relevant is voor de specifieke kenmerken van een bepaald project en de milieu-aspecten waarschijnlijk in het geding zijn. Op basis van de haar ter beschikking staande informatie was de Commissie niet van oordeel dat het Verenigd Koninkrijk de bepalingen van richtlijn 85/337 had geschonden en besloot zij derhalve het dossier te sluiten.

Omdat zij van oordeel was dat dat antwoord van de Commissie niet bevredigend was, diende de vereniging de klacht bij de Ombudsman in. In de klacht werd gesteld dat de Commissie niet goed had gemotiveerd waarom het RCF-project los stond van de eventuele ondergrondse opslag van kernafval en waarom het niet noodzakelijk werd geacht om informatie over alternatieve opslagplaatsen te verstrekken.

ONDERZOEK

Ter voorkoming van misverstanden is het van belang erop te wijzen dat de Europese Ombudsman krachtens het EG-Verdrag uitsluitend bevoegd is onderzoek te doen naar eventuele gevallen van wanbeheer wanneer het gaat om optreden van communautaire instellingen of organen. In het Statuut van de Europese Ombudsman wordt specifiek bepaald dat over het optreden van enige andere autoriteit of persoon bij de Ombudsman geen klacht kan worden ingediend.

Het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht richtte zich derhalve op de vraag of er sprake was geweest van wanbeheer bij het optreden van de Europese Commissie.

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt herhaalde de Commissie feitelijk de eerder tegenover klagers genoemde argumenten.

Opmerkingen klagers

In haar opmerkingen handhaafde de vereniging de klacht.

VERDER ONDERZOEK

Na een zorgvuldige bestudering van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager was de Ombudsman van mening dat de Commissie adequater op de desbetreffende argumenten van klager had kunnen reageren. De Commissie werd derhalve verzocht in de eerste plaats te verduidelijken waarom zij van mening was dat het RCF-project los stond van de plannen voor de ondergrondse opslag van kernafval; in de tweede plaats moest zij aangeven op welke basis zij had geconcludeerd dat het VK niet in strijd met de bepalingen van richtlijn 85/337 had gehandeld, toen het besloot af te zien van een verzoek aan het bedrijf dat de aanvraag indiende om informatie te verstrekken over alternatieven voor het project.

Tweede standpunt Commissie

In haar antwoord herhaalde de Commissie dat er geen aanwijzingen waren dat het Verenigd Koninkrijk niet had voldaan aan de verplichtingen van richtlijn 85/337. Het feit dat niet werd gevraagd om publicatie van alternatieve opties voor het project vormde derhalve geen inbreuk van de zijde van het Verenigd Koninkrijk. Wat het verband tussen beide zaken betreft, zou voor de aanleg van een opslagplaats voor nucleair afval een afzonderlijke vergunningsaanvraag nodig zijn geweest; het RCF-project kon derhalve los worden gezien van eventuele plannen voor een opslagplaats voor nucleair afval.

Aanvullende opmerkingen van klager

In haar opmerkingen handhaafde de vereniging de klacht.

Na zorgvuldige bestudering van het standpunt van de Commissie in tweede instantie en de aanvullende opmerkingen van klager, verzocht de

Ombudsman de Commissie om een nadere toelichting op haar standpunt met betrekking tot de vraag waarom het RCF een op zichzelf staand project was en waarom het niet noodzakelijk werd geacht om informatie over alternatieve opslagplaatsen te verstrekken.

Derde standpunt Commissie

In haar standpunt in derde instantie verduidelijkte de Commissie in de eerste plaats haar standpunt met betrekking tot de vraag in hoeverre beide zaken al dan niet met elkaar te maken hadden. Wat de informatie over alternatieven betreft, stelde de Commissie zich op het standpunt dat, juist omdat de twee projecten los van elkaar stonden, het RCF-project viel onder bijlage II van richtlijn 85/337. Derhalve werd deze zaak geacht te vallen onder artikel 4, lid 2, van richtlijn 85/337 waarin is bepaald dat de in bijlage II genoemde projecten worden onderworpen aan een beoordeling, wanneer de lidstaten van oordeel zijn dat hun kenmerken zulks noodzakelijk maken. Omdat het RCF-project los stond van een eventuele opslagplaats voor nucleair afval was de Commissie van mening dat het niet noodzakelijk was informatie over alternatieve opslagplaatsen te verstrekken.

Opmerkingen van klager naar aanleiding van het derde standpunt van de Commissie

In haar opmerkingen naar aanleiding van het standpunt van de Commissie in derde instantie handhaafde de vereniging met name het standpunt dat de Commissie geen adequate toelichting had gegeven met betrekking tot het vraagstuk van alternatieve opslagplaatsen.

BESLUIT

Niet-adequate motivering

- 1 Op basis van de beginselen van behoorlijk bestuur moet de overheid adequate motieven geven voor de besluiten die door haar worden genomen met betrekking tot stappen die door burgers bij haar worden gedaan. In dit geval was duidelijk dat de Commissie aanvankelijk geen adequate motieven gaf betreffende de twee punten ten aanzien waarvan bij klagers bezwaren leefden, namelijk de vraag of het RCF-project op zichzelf stond en de behoefte aan informatie over alternatieve opslagplaatsen.
- 2 In de loop van het onderzoek legde de Commissie echter uit waarom zij van mening was dat het RCF-project op zichzelf stond en waarom zij van mening was dat het niet noodzakelijk was informatie over alternatieve opslagplaatsen te verstrekken. De Commissie bleek zich in de grond van de zaak op het standpunt te stellen dat het RCF-project een op zichzelf staand project was, omdat het los kon worden gezien van een eventuele opslagplaats voor kernafval. En omdat het ging om een op zichzelf staand project, was de Commissie van mening dat het niet nodig was informatie over alternatieve opslagplaatsen te verstrekken. Deze redenering leek niet onredelijk.

Derhalve concludeerde de Ombudsman dat de Commissie haar oorspronkelijke verzuim met betrekking tot het geven van een adequate motivering had gecorrigeerd.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

BEHANDELING VAN EEN KLACHT TEGEN DE AUTORITEITEN VAN HET VK

Besluit inzake klacht 298/97/PD tegen de Europese Commissie

KLACHT

In april 1997 diende de heer C., lid van het EP, namens de vereniging "Save Our Shoreline Southport" (SOS) een klacht in bij de Ombudsman. Klager stelde dat de Commissie had verzuimd de communautaire milieuwetgeving in het VK te handhaven, en dat zij procedurele fouten had gemaakt bij de behandeling van klachten van SOS.

De achtergrond van de klacht was in het kort de navolgende: op 10 december 1995 diende SOS bij de Commissie een klacht in, volgens welke de autoriteiten van het VK een inbreuk op communautaire wetgeving hadden gepleegd door een betonnen zeewering in Southport aan te leggen. De vereniging was van mening dat de plaatselijke autoriteit die in 1993 en 1995 vergunningen verstrekke, niet had gehandeld in overeenstemming met de milieuwetgeving van de Gemeenschap. De vereniging had contact opgenomen met de centrale overheid van het VK, die ervoor koos het besluit van de plaatselijke overheid om de vergunningen af te geven niet te herzien of ongedaan te maken.

In de bij de Commissie ingediende klacht vestigde SOS de aandacht op de beschermde status van het gebied, waar de betonnen zeewering zou worden aangelegd, een status die wordt bepaald door de habitatrichtlijn 92/43 en richtlijn 79/409 inzake het behoud van de vogelstand. De vereniging was van mening dat fauna en flora rechtstreekse schade zouden ondervinden als gevolg van de aanleg van de betonnen zeewering, en dat tevens indirecte schade zou worden aangericht doordat een aanzienlijke toeneming van het verkeer mogelijk zou worden gemaakt. De vereniging vroeg de Commissie derhalve na te gaan of de plaatselijke autoriteit haar verplichtingen uit hoofde van bovengenoemde richtlijnen had geschonden.

In artikel 6 van richtlijn 92/43 wordt met betrekking tot beschermingszones het navolgende bepaald:

“Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar.... significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het

gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling van de gevolgen voor het gebied en onder voorbehoud van het bepaalde in lid 4, geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten en nadat zij in voorkomend geval inspraakmogelijkheden hebben geboden.” (Onderstreping toegevoegd; dezelfde bepaling is ook van toepassing met betrekking tot richtlijn 79/409, zie artikel 7 van richtlijn 92/43.)

De vereniging was van mening dat de zeewering significante gevolgen voor het gebied zou hebben. Daarentegen stelden de plaatselijke autoriteiten zich op het standpunt dat de zeewering waarschijnlijk geen significante gevolgen zou hebben en dat zij derhalve geen volledige milieu-effectbeoordeling hadden verricht. De vereniging betwistte de conclusies van de plaatselijke autoriteiten en stelde dat ook een natuurlijk alternatief voor de betonnen zeewering in overweging had moeten worden genomen. Zandduinen zouden volgens de vereniging een adequaat alternatief zijn geweest. Ook uitte de vereniging de verdenking dat doelbewust was gekozen voor een betonnen zeewering om een toeneming van het verkeer mogelijk te maken, een doelstelling die schade zou toebrengen aan het milieu in het gebied. Deze schade had bij de milieu-effectbeoordeling uit hoofde van richtlijn 85/337 in aanmerking moeten worden genomen.

Op 4 juli 1996 vroeg de Commissie de autoriteiten van het VK om commentaar met betrekking tot deze zaak. De VK-autoriteit die het commentaar gaf was *English Nature*, een onder het Ministerie van milieu, vervoer en de regio's ressorterende wettelijke instantie. In het standpunt van *English Nature* werd geconcludeerd dat de aanleg van de betwiste zeewering geen schending vormde van de communautaire milieuwetgeving. Als aanvulling op de informatie van *English Nature* verrichtte de Commissie begin september 1996 een controle ter plaatse. Op 30 september 1996 concludeerde de Commissie dat er geen sprake was van een schending van de communautaire milieuwetgeving. Op 3 februari 1997 werd de vereniging van dit besluit op de hoogte gesteld.

Ontevreden over de conclusies van de Commissie en de behandeling van de klacht door de Commissie wendde de vereniging zich schriftelijk tot haar plaatselijke afgevaardigde in het Europees Parlement, die de zaak doorgaf aan de Europese Ombudsman. De vereniging stelde dat de Commissie:

- had nagelaten de vereniging te betrekken bij haar controle ter plaatse van begin september 1996;
- had nagelaten de vereniging tijdig op de hoogte te stellen van de resultaten van haar onderzoek;
- de communautaire milieuwetgeving onjuist interpreteerde. De vergunningen hadden als illegaal moeten worden aangemerkt, omdat bij de gehele vergunningsprocedure geen aandacht was geschonken aan natuurlijke beschermingsconstructies in de vorm van zandduinen,

overeenkomstig de instandhoudingsdoelstellingen en -vereisten van de richtlijnen 92/43 en 85/337.

ONDERZOEK

Ter voorkoming van misverstanden is het van belang erop te wijzen dat de Europese Ombudsman krachtens het EG-Verdrag uitsluitend bevoegd is onderzoek te doen naar eventuele gevallen van wanbeheer wanneer het gaat om optreden van communautaire instellingen of organen. In het Statuut van de Europese Ombudsman wordt specifiek bepaald dat over het optreden van enige andere autoriteit of persoon bij de Ombudsman geen klacht kan worden ingediend.

Het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht richtte zich derhalve op de vraag of er sprake was geweest van wanbeheer bij het optreden van de Europese Commissie. De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. Samengevat werden in het standpunt van de Commissie de navolgende opmerkingen gemaakt:

Standpunt Commissie

Met betrekking tot het eerste punt van de klacht merkte de Commissie op dat het bezoek van vertegenwoordigers van de Commissie een informeel karakter had en plaatsvond op verzoek van de gemeenteraad. Doel van het bezoek van de Commissie was alleen maar om uit de eerste hand en met eigen ogen informatie te krijgen over het kustgebied en de precieze locatie van het project. Omdat het bezoek formeel gezien van beperkt belang was, werd een gedachtewisseling met de vereniging niet nodig gevonden. De Commissie voegde hieraan toe dat het van de vereniging uitvoerige correspondentie en informatie had ontvangen met betrekking tot de eventuele milieu-effecten van het project en volledig op de hoogte was van de bezwaren van de vereniging met betrekking tot de ontwikkelingsplannen.

Wat het tweede punt van de klacht betreft, erkende de Commissie dat er sprake was geweest van al te veel vertraging. Zij deelde de Ombudsman mee dat maatregelen waren genomen om in de toekomst soortgelijke vertragingen te vermijden.

Met betrekking tot het derde punt van de klacht merkte de Commissie op dat de krachtens bovengenoemde richtlijnen bestaande garanties alleen gelden wanneer een plan of project waarschijnlijk significante gevolgen voor de betrokken locatie heeft. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar het plan of het project zelf, maar ook naar andere plannen of projecten. Na bestudering van de informatie van de VK-autoriteiten had de Commissie geconcludeerd dat het project niet in strijd zou zijn met communautaire milieuwetgeving of communautair milieubeleid, omdat er met het oog op de instandhoudingsdoelstellingen van de vestigingsplaats geen sprake was van een negatieve beoordeling van de effecten.

Opmerkingen klager

Inhoudelijk handhaafde de vereniging haar klacht.

VERDER ONDERZOEK

Na een zorgvuldige beoordeling van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van de vereniging bleek dat er nog steeds verschillen van inzicht tussen de Commissie en de vereniging bestonden, met name met betrekking tot de vraag of de Commissie had onderzocht of het mogelijk zou zijn zandduinen aan te leggen om een natuurlijke zeewering te ontwikkelen en met betrekking tot de vraag waarom de Commissie van mening was dat het project geen significante gevolgen voor het betrokken gebied in de zin van artikel 6 van richtlijn 92/43 zou hebben. Daarom verzocht de Ombudsman de Commissie een standpunt inzake deze vraagstukken in te nemen.

Tweede standpunt Commissie

De Commissie ging daarop uitvoeriger in en merkte op dat zij na bestudering van de informatie van de VK-autoriteiten van oordeel was dat geen van de onderdelen van het ontwikkelingsproject voor de zeewering significante negatieve gevolgen zou hebben voor de beschermingszone. Ook had zij vastgesteld dat de evaluatie door de VK-autoriteiten goed was uitgevoerd. Met betrekking tot het feit dat zij geen onderzoek zou hebben gedaan naar alternatieven herhaalde de Commissie nog eens dat de autoriteiten krachtens artikel 6, lid 3, van richtlijn 92/43 alleen moeten zoeken naar alternatieven, wanneer men van oordeel is dat het geplande project *significante gevolgen* voor de beschermingszone zal hebben. In dit geval was men van mening dat het project geen significante milieu-effecten voor het betrokken gebied zou hebben, en dat er daarom geen sprake was van een wettelijke vereiste om te zoeken naar alternatieven. De Commissie voegde hieraan toe dat de autoriteiten van het VK, hoewel een dergelijke wettelijke verplichting niet bestond, toch onderzoek hadden gedaan naar de mogelijkheid om bij wijze van zeewering zandduinen aan te leggen. Zij hadden de Commissie daarna meegedeeld dat zij na een zorgvuldige bestudering van de zaak tot de conclusie waren gekomen dat een natuurlijke zeewering noch op korte noch op middellange termijn dezelfde mate van bescherming zou bieden als die welke te verwachten was van harde (betonnen) beschermingswerken.

Ter staving en onderbouwing van deze conclusies en opmerkingen deed de Commissie de Ombudsman de desbetreffende vertrouwelijke correspondentie tussen haar en de autoriteiten van het VK toekomen.

Aanvullende opmerkingen van klager

Inhoudelijk handhaafde de vereniging haar klacht.

BESLUIT

1 Inleidende opmerking

- 1.1 In haar bijdrage bracht de vereniging kwesties aan de orde die in de oorspronkelijke klacht niet werden genoemd, en dan met name opmerkingen over plannen betreffende een intensiever gebruik van kustwegen in Southport.

- 1.2 De Ombudsman dient hierbij aan te tekenen dat hij van een andere vereniging een klacht heeft ontvangen betreffende plannen voor een intensiever gebruik van kustwegen in Southport, namelijk klacht 813/98/PD.

De Ombudsman was van mening dat deze nieuwe kwesties inhoudelijk gezien beter zouden kunnen worden onderzocht in het kader van het onderzoek met betrekking tot deze andere klacht, en daarom zou daarover in het kader van het onderhavige onderzoek geen besluit worden genomen.

2 Deelname van klager in het controlebezoek

- 2.1 De vereniging was van mening dat de Commissie ervoor had moeten zorgen dat de vereniging aanwezig had kunnen zijn bij het bezoek dat door de Britse autoriteiten werd georganiseerd.
- 2.2 Het weren van een klager van een bijeenkomst die tot doel heeft te onderhandelen of anderszins besprekingen te voeren over het onderwerp van de klacht, lijkt op het eerste gezicht onredelijk bij een normale administratieve procedure waarbij klager partij is. Afgezien van het individuele belang dat klager heeft bij een aanwezigheid bij dergelijke bijeenkomsten kan een dergelijke aanwezigheid er bovendien toe bijdragen dat men de beschikking krijgt over de meest relevante informatie en argumenten, zodat het vertrouwen in de juistheid van de uiteindelijke conclusies van de Commissie wordt versterkt.

In het onderhavige geval had de bezichtiging echter zeer beperkte doelstellingen en vond het bovendien plaats op uitnodiging van de plaatselijke autoriteiten in het VK. Tegen deze achtergrond was de Ombudsman niet van mening dat de Commissie onredelijk had gehandeld door niet te zorgen voor de aanwezigheid van de vereniging. Dit aspect van de klacht bracht de Ombudsman er echter toe om verdere opmerkingen aan het adres van de Commissie te maken.

3 Het feit dat klager niet tijdig op de hoogte werd gesteld van de resultaten van het onderzoek van de Commissie

- 3.1 De vereniging was van mening dat de Commissie had nagelaten haar tijdig te informeren over de resultaten van haar onderzoek.
- 3.2 In 1997 voerde de Ombudsman op eigen initiatief een onderzoek uit (303/97/PD) met betrekking tot de administratieve procedures van de Commissie bij klachten als deze. Naar aanleiding daarvan deed de Commissie de toezegging dat zij klagers op de hoogte zou houden van de behandeling van hun klachten, met name over haar eventuele voornemen om het dossier te sluiten, zodat de betrokken klager daarop commentaar zou kunnen leveren¹⁵. Die toezegging werd echter gedaan nadat de feiten van deze zaak zich voordeden; van de administratie kan niet worden verlangd dat zij toezeggingen gestand doet die nog niet waren gedaan ten tijde van de betwiste feiten. Bovendien erkende de Commissie in dit geval dat de vereniging veel

¹⁵ Jaarverslag 1997, hoofdstuk 3.7.

te laat was geïnformeerd over haar definitieve besluit betreffende sluiting van het dossier. Ook deelde zij de Ombudsman mee dat maatregelen waren genomen om soortgelijke vertragingen in de toekomst te voorkomen. De Ombudsman was daarom van oordeel dat het niet nodig was om met betrekking tot dit onderdeel van de klacht verder onderzoek in te stellen.

4 Conclusies van de Commissie met betrekking tot de niet-schending van wetgeving

4.1 De centrale redenering van de vereniging was in de eerste plaats dat de Commissie ten onrechte had geconcludeerd dat het zeeweringsproject waarschijnlijk geen significante gevolgen voor het desbetreffende beschermingsgebied zou hebben en in de tweede plaats dat onderzoek had moeten worden gedaan naar natuurlijke alternatieven voor een betonnen zeewering. De vereniging verwees in dit verband naar richtlijn 92/43 en richtlijn 85/337.

4.2 De Commissie erkende dat uit hoofde van richtlijn 92/43 moet worden gekeken naar alternatieven, *indien* het desbetreffende project “significante gevolgen kan hebben” voor zo’n gebied. Daarbij hangt alles dus af van de vraag of de Commissie van oordeel was dat dergelijke “significante gevolgen” te verwachten waren of niet. Het onderzoek van de Ombudsman had tot doel na te gaan of de Commissie bij deze beoordeling juist en zorgvuldig had gehandeld.

In gevallen als het onderhavige blijft de evaluatie van de Commissie er normaal gesproken toe beperkt dat wordt nagegaan of de nationale autoriteiten zich aan de procedurele voorschriften hebben gehouden, of de feiten juist zijn weergegeven en of er sprake is geweest van aperte beoordelingsfouten of machtsmisbruik.

4.3 De vereniging betwiste de juistheid en de relevantie van de door de VK-autoriteiten aangedragen feiten. Uit de vertrouwelijke correspondentie die de Commissie de Ombudsman ter inzage gaf, bleek dat de bijdrage van de VK-autoriteiten relevante en objectieve criteria bevatte. Bij het onderzoek kwamen derhalve geen gegevens aan het licht die erop zouden kunnen duiden dat de Commissie irrationeel of onredelijk handelde door te vertrouwen op de door de nationale autoriteiten aangedragen feiten, zodat er geen sprake was van een geval van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

In dit geval bleek dat een plaatselijke vereniging een klacht bij de Commissie had ingediend betreffende een plaatselijk bouwproject en daarbij beweerde dat het project een inbreuk vormde op communautaire

milieuwetgeving. In de loop van het onderzoek met betrekking tot deze klacht namen de bevoegde diensten van de Commissie op uitnodiging van de betrokken autoriteiten deel aan een bezichtiging van het project. De Ombudsman was van mening dat, indien de bevoegde diensten van de Commissie in verband met de klacht een bezoek ter plaatse afleggen, zij er ook voor moeten zorgen dat zij een ontmoeting hebben met klager.

WEIGERING EEN KANDIDAAT VOOR EEN ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK EEN AFSCHRIFT VAN HET GECORRIGEERDE EXAMEN TE DOEN TOEKOMEN

Besluit inzake klacht 365/97/JMA tegen de Europese Commissie

KLACHT

In april 1997 deed de regionale ombudsman van Catalonië (Spanje) de Europese Ombudsman een door mevrouw E. ingediende klacht toekomen.

In september 1996 had mevrouw E. deelgenomen aan de schriftelijke examens van algemeen vergelijkend onderzoek EUR/LA/97. In november 1996 kreeg zij van de jury te horen dat haar score voor het eerste schriftelijke examen (3,51 op 20) lager was dan vereist en dat zij derhalve niet voor het examen was geslaagd.

Klager verzocht in november 1996 en januari 1997 om een afschrift van haar gecorrigeerde examens ten einde na te gaan of het door haar behaalde cijfer in overeenstemming was met de aangebrachte correcties. Beide verzoeken werden door de jury afgewezen op grond van het feit dat de werkzaamheden van een jury betrouwbaar zijn. Op grond van haar wetenschappelijke en professionele ervaring zette klager vraagtekens bij de door haar behaalde lage cijfers en verzocht zij de Ombudsman te vragen om een afschrift van haar gecorrigeerde examens. Ook stelde zij zich op het standpunt dat de weigering van de jury om haar verzoeken in te willigen in strijd was met de beginselen van openheid en transparantie.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. Samengevat luidde haar standpunt als volgt:

De Commissie ging in de eerste plaats in op de achtergronden van de zaak. Zij wees erop dat klager zich op gaf voor een interinstitutioneel vergelijkend onderzoek EUR/LA/97 dat werd georganiseerd met het oog op de vorming van een reservelijst voor vertalers (LA6/LA7) met Spaans als moedertaal¹⁶. De Europese Commissie organiseerde de examens en trad op als tot aanstelling bevoegd gezag. De jury bestond echter uit ambtenaren die door de verschillende instellingen waren benoemd.

¹⁶ PB C 62 A.

In de aankondiging van het vergelijkend onderzoek betreffende de schriftelijke examens (punten VII.A.1 en VII.B.1) werd aangegeven dat het eerste schriftelijke examen (a) zou bestaan uit het zonder een woordenboek vertalen van een tekst van ongeveer 25 regels in het Spaans. Het tweede schriftelijke examen (b) omvatte een reeks van meerkeuzevragen met betrekking tot Europese integratie en EG-beleid. Deze twee examengeeften zouden het eerst worden gecorrigeerd. Om te slagen moesten kandidaten voor beide examenonderdelen een minimumscore behalen (10 op 20 voor examenonderdeel a) en 5 op 10 voor examenonderdeel b); bovendien moesten zij daarbij tot de beste 144 kandidaten behoren.

Omdat mevrouw E. voor het eerste schriftelijke examenonderdeel a) slechts 3,51 punten behaalde werd zij verder uitgesloten van het vergelijkend onderzoek. In antwoord op haar verzoek om een afschrift van haar examen te mogen inzien, lieten de desbetreffende diensten van de Commissie haar weten dat de cijfers in overeenstemming waren met de door de jury gegeven punten.

Ook wees de Commissie op het feit dat haar weigering om kandidaten inzage te geven in hun gecorrigeerde examens werd ondersteund door de ruime bevoegdheden die jury's hebben bij de beoordeling van de verdiensten van kandidaten, zoals die ook door het Hof van Justitie zijn erkend. In dit verband rust op jury's alleen de verplichting een adequate motivering voor hun besluit te geven. In dit geval was aan deze verplichting voldaan, omdat de jury klager meedeelde welke cijfers zij had behaald, alsmede welke criteria waren gehanteerd bij de correctie van de examens. Uit het feit dat alle examens waren beoordeeld door twee verschillende correctoren, die werden geselecteerd uit ervaren vertalers, kon worden geconcludeerd dat bij het corrigeren van de examens subjectieve overwegingen geen rol hadden gespeeld.

Met betrekking tot de bewering van klager dat er sprake was van onvoldoende transparantie stelde de Commissie zich op het standpunt dat de jury een zo groot mogelijke transparantie had betracht, met volledige inachtneming van de beginselen van de rechtsstaat en de vertrouwelijkheid van de werkzaamheden. Krachtens artikel 6 van bijlage III van het Statuut hebben de werkzaamheden van jury's een vertrouwelijk karakter om te voorkomen dat eventueel druk wordt uitgeoefend op individuele leden.

Opmerkingen klager

In haar opmerkingen naar aanleiding van de opmerkingen van de Commissie merkte klager op aanzienlijke twijfels te hebben over de zeer lage cijfers die zij had gekregen, vooral gezien haar professionele en wetenschappelijke ervaring. Klager wees erop dat zij zich had gespecialiseerd in Engelse taalkunde, met als hoofdvakken fonetiek en linguïstiek, aan de University College London, waar zij ook een doctoraat volgde dankzij een onderzoeksbeurs van de British Academy. Bovendien wees zij er met nadruk op dat inzage in haar gecorrigeerde examenteksten nauwelijks van invloed zou kunnen zijn op de doeltreffendheid van de werkzaamheden van de jury en de transparantie van de werkzaamheden van de Commissie.

VERDER ONDERZOEK

In juli 1998 wendde de Ombudsman zich opnieuw schriftelijk tot de Commissie met het verzoek om een afschrift van het schriftelijke examen van mevrouw E. voor algemeen vergelijkend onderzoek EUR/LA/97, alsmede de aangebrachte correcties en de door de jury gegeven punten.

In haar antwoord weigerde de Commissie opnieuw om afschriften van gecorrigeerde examens te overleggen, en verwees zij daarbij opnieuw naar de argumenten die zij had aangevoerd bij de behandeling van een eerdere klacht (initiatiefonderzoek Ombudsman 1004/97), namelijk het feit dat de vertrouwelijkheid van de werkzaamheden van de jury gewaarborgd moest blijven, als vastgelegd in artikel 6 van bijlage III bij het Statuut. Bovendien merkte de Commissie op dat de werkzaamheden van de jury bij dit soort vergelijkend onderzoek ook een vergelijking van de verdiensten van de kandidaten inhoudt. Een dergelijke vergelijkende beoordeling is niet mogelijk op basis van de beoordeling van één examen, zonder dat daarbij kan worden gerefereerd aan andere examens. Op basis van deze overwegingen betreunde de Commissie het verzoek van de Ombudsman niet te kunnen inwilligen.

De Commissie voegde hieraan toe dat de gebruikelijke middelen die kandidaten ter beschikking staan om de besluiten van de jury aan te vechten worden gevormd door de beroepsprocedure zoals die is voorzien in artikel 90 van het Statuut, alsmede de mogelijkheid zich te wenden tot de communautaire gerechtelijke instanties.

Naar aanleiding van de weigering van de Commissie om inzage te geven in de gevraagde documenten, wendde de Ombudsman zich in oktober 1998 schriftelijk tot Commissievoorzitter Santer en herinnerde hij de instelling daarbij aan haar plichten uit hoofde van de bepalingen van artikel 3, lid 2 van het Statuut van de Europese Ombudsman¹⁷. In zijn brief gaf de Ombudsman tevens te kennen dat hij van plan was om het document in de gebouwen van de Commissie te laten inzien door een lid van zijn secretariaat, zodat eventuele misverstanden met betrekking tot het eventuele gebruik van de aan hem te overleggen kopie zouden kunnen worden voorkomen. In haar antwoord stemde de Commissie ermee in een ontmoeting te hebben *“ter bespreking van de aard van onze bezwaren, omdat de Commissie in dit stadium niet in staat is volledig aan uw verzoek te voldoen”*.

De ontmoeting vond op 25 november 1998 plaats in de gebouwen van de Commissie in Brussel. Tijdens deze ontmoeting gaven de bevoegde diensten van de Commissie een toelichting op de procedure die wordt gevolgd bij de organisatie van vergelijkend onderzoeken en met name op de wijze waarop correcties worden aangebracht en door de jury worden gecontroleerd. Gelet op de op grond van deze procedure geboden waarborgen en de beperkingen die worden opgelegd door de jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties zouden er voldoende elementen zijn

¹⁷ *“De communautaire instellingen en organen zijn gehouden de gevraagde inlichtingen aan de Ombudsman te verstrekken en hem inzage te verlenen van de desbetreffende stukken. Zij kunnen dit alleen weigeren om met redenen omklede motieven van geheimhouding”*.

om een eventueel wanbeheer bij de werkzaamheden van de jury uit te sluiten.

Met betrekking tot het verzoek om inzage in het dossier merkten de vertegenwoordigers van de Commissie op dat zij daarover geen definitief standpunt konden innemen alvorens deze zaak zou zijn besproken in het kader van een interinstitutionele bijeenkomst van de “hoofden van administratie”.

Omdat er eind november 1998 nog geen officieel antwoord van de Commissie was, wendde de Ombudsman zich opnieuw schriftelijk tot de instelling met het verzoek om de desbetreffende dossiers te mogen inzien, en voegde hij daaraan het volgende toe:

“Indien de Commissie weigert de Ombudsman inzage in de betrokken dossiers te geven verzoek ik u [voorzitter Santer] mee te delen welke met redenen omklede motieven van geheimhouding bestaan voor dit besluit.

Om ervoor te zorgen dat onmiddellijk een speciaal verslag aan het Europees Parlement kan worden uitgebracht, zou ik u erkentelijk zijn indien ik uw antwoord uiterlijk 11 januari 1999 zou kunnen ontvangen”.

In een brief van de heer Trojan, secretaris-generaal van de Commissie, van 23 december 1998 stemde de Commissie uiteindelijk in met de organisatie van een bijeenkomst tijdens welke de Ombudsman inzage zou kunnen krijgen in de schriftelijke examens van klager.

De inspectie vond op 11 januari 1999 plaats in de gebouwen van de Commissie in Brussel. Een team van drie leden van het Secretariaat van de Ombudsman kregen van de diensten van de Commissie inzage in de documenten; het ging daarbij om de oorspronkelijke schriftelijke examens van klager, twee gecorrigeerde afschriften met de aangebrachte correcties en de door beide correctoren gegeven punten, alsmede de criteria die door de jury waren vastgesteld en door de correctoren bij de beoordeling van de examens waren gehanteerd. In antwoord op vragen van de diensten van de Ombudsman gaven de vertegenwoordigers van de Commissie een toelichting op de criteria zoals die door de jury waren vastgesteld voor de beoordeling van de examens en de procedure die werd gevolgd om te verzekeren dat de gecorrigeerde afschriften correspondeerden met het oorspronkelijke examen van klager. De diensten van de Ombudsman bestudeerden de vertaling van klager van de originele Engels tekst in het Spaans, alsmede de door elk van de twee correctoren aangebrachte correcties en gegeven cijfers.

BESLUIT

1 Rol van de Europese Ombudsman

- 1.1 In de loop van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze zaak merkte de Commissie op dat de gebruikelijke instrumenten die kandidaten ter beschikking staan om negatieve besluiten van de jury's bij algemene vergelijkend onderzoeken te betwisten, worden

gevormd door de beroepsprocedure zoals die is voorzien in artikel 90 van het Statuut, alsmede de mogelijkheid om zich te wenden tot de communautaire gerechtelijke instanties. Ook wees de Commissie er impliciet op dat de werkzaamheden van elke jury zijn onderworpen aan voldoende interne controles en waarborgen om elk eventueel geval van wanbeheer uit te sluiten.

- 1.2 De instelling van het instituut van de Europese Ombudsman in het kader van het Verdrag van Maastricht had tot doel te beklemtonen dat de Unie zich inzet voor democratische, doorzichtige en controleerbare vormen van bestuur. Ter verwezenlijking van die doelstelling moet de Ombudsman ertoe bijdragen dat gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen aan het licht worden gebracht en aanbevelingen doen om dit te verhelpen¹⁸. Gevallen van communautair optreden die niet onder zijn bevoegdheid vallen worden expliciet in het Statuut van de Ombudsman genoemd¹⁹.
- 1.3 Het optreden met betrekking tot de organisatie van een vergelijkend onderzoek of de desbetreffende procedures en zeker ook de besluiten van jury's zijn niet uitgesloten van het bevoegdheidsgebied van de Ombudsman. Daarom heeft de Ombudsman de bevoegdheid een onderzoek in te stellen naar eventuele gevallen van wanbeheer in dit soort zaken.
- 1.4 Met betrekking tot de instrumenten die kandidaten ter beschikking staan om besluiten van jury's te betwisten kan gebruik worden gemaakt van artikel 90, lid 2, van het Statuut, en bestaat de mogelijkheid zich te wenden tot het Gerecht van eerste aanleg; ook kan een klacht worden ingediend bij de Europese Ombudsman. Niets weerhoudt klagers in dergelijke zaken ervan hun rechten uit te oefenen door zich als Europese burgers te wenden tot de Ombudsman.

2 Eis van klager om inzage te krijgen in haar gecorrigeerde examens

- 2.1 Klager had herhaaldelijk gewezen op haar recht om inzage te krijgen in haar door de jury gecorrigeerde examens, ten einde zich ervan te vergewissen dat de procedure op een doorzichtige wijze en met volledige inachtneming van de beginselen van de rechtsstaat ten uitvoer was gelegd.

De Commissie had haar verzoeken afgewezen, omdat de werkzaamheden van de jury volgens haar overeenkomstig artikel 6 van bijlage III bij het Statuut vertrouwelijk zijn.

- 2.2 Volgens de huidige stand van het communautaire recht is er geen rechtsgrondslag voor de stelling dat de Commissie verplicht zou zijn een afschrift van gecorrigeerde examenteksten aan kandidaten te overleggen. In dit verband verwees de Ombudsman echter naar zijn

¹⁸ Artikel 138 E van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap; artikel 2, lid 1, van het Statuut van de Europese Ombudsman.

¹⁹ Bij voorbeeld zaken die onder de rechter zijn (artikel 1, lid 3) en het optreden van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak (artikel 2, lid 2).

initiatiefonderzoek betreffende vergroting van de transparantie bij de door de Commissie gevolgde aanwervingsprocedures (ref. 1004/97/PD).

Om eventuele verdenkingen met betrekking tot de in het schriftelijk examen van mevrouw E. aangebrachte correcties weg te nemen verrichtte de Ombudsman bovendien op 11 januari 1999 een controle van de documenten.

3 Beoordeling van het schriftelijk examen van mevrouw E.

- 3.1 Overeenkomstig de communautaire jurisprudentie hebben jury's bij de beoordeling van de resultaten van examens ruime discretionaire bevoegdheden. Deze bevoegdheden zijn echter niet onbegrensd. Deze bevoegdheden kunnen worden getoetst ten einde vast te stellen of de uitoefening daarvan, die gebaseerd moet zijn op objectieve criteria, gepaard is gegaan met kennelijke dwaling of misbruik van bevoegdheid en of de jury de grenzen van haar discretionaire bevoegdheden kennelijk heeft overschreden²⁰.
- 3.2 Om zich ervan te vergewissen dat de jury bij de uitoefening van haar discretionaire bevoegdheden binnen de grenzen van haar wettelijk gezag had gehandeld, vroeg de Ombudsman inzage in de desbetreffende documenten, namelijk het schriftelijk examen van klager voor algemeen vergelijkend onderzoek EUR/LA/97 en de door de jury gemaakte beoordeling.
- 3.3 Na een controle van de desbetreffende documenten constateerde de Ombudsman dat er geen aanleiding was om vraagtekens te zetten bij de beoordeling van de jury. Daarom concludeerde de Ombudsman dat de jury had gehandeld binnen de grenzen van haar wettelijk gezag. Er bleek met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

ARGENTIJNSE TANDARTSDIPLOMA'S

Besluit inzake gevoegde klachten 531/97/PD en 535/97/PD tegen de Europese Commissie

KLACHTEN

In april en juni 1997 dienden mevrouw S. en de heer P. bij de Ombudsman een klacht in naar aanleiding van een verklaring van de Commissie betreffende Argentijnse tandartsdiploma's. Zij stelden dat de Commissie Argentijnse tandartsen ten onrechte in diskrediet brachten.

²⁰ Zie zaak T-46/93 *Fotini-Michaël Chiou tegen Commissie*, Jurisprudentie [1994] II-929, rechtsoverweging 48; zaak 40/86, *Georges Kolivas tegen Commissie*, Jurisprudentie [1987] 2642, rechtsoverweging 11.

De achtergrond van de klachten was de navolgende:

Op het grondgebied van Spanje, dat in 1986 toetrad tot de Europese Gemeenschap, hebben jarenlang Latijns-Amerikaanse tandartsen gewerkt. Deze tandartsen konden hun werkzaamheden verrichten op basis van internationale overeenkomsten tussen Spanje en een aantal Latijns-Amerikaanse landen. Aan het eind van de jaren '80 concludeerde de Europese Commissie dat een aantal Latijns-Amerikaanse tandartsdiploma's niet in overeenstemming waren met de minimumvereisten voor tandartsdiploma's als vastgelegd in de richtlijnen 78/686/EEG en 78/687/EEG betreffende de harmonisatie en de wederzijdse erkenning van tandartsdiploma's (PB L 233 van 1978, blz. 1 en PB L 233 van 1978, blz. 10). In 1990 begon de Commissie derhalve met een onderzoek ten einde een inbreukprocedure tegen Spanje uit hoofde van artikel 169 van het EG-Verdrag te openen. Spanje verdedigde zich daarbij in eerste instantie door te verwijzen naar artikel 1, lid 4 van richtlijn 78/687 waarin wordt bepaald dat het lidstaten vrijstaat hun eigen regelingen te hanteren voor de erkenning van diploma's van derde landen. Spanje veranderde later zijn wettelijke bepalingen tot tevredenheid van de Commissie, die in 1997 besloot geen gerechtelijke procedure op gang te brengen.

In haar jaarverslagen over de controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht verstrekke de Commissie o.a. de navolgende informatie over de stand van het tegen de Spaanse autoriteiten lopende onderzoek (zie bijvoorbeeld het 14e jaarverslag (1996), gepubliceerd in PB C 332 van 1997, blz. 1):

“Spanje, dat de vestiging op zijn grondgebied erkent van tandartsen die in Spaans-Amerikaanse landen een opleiding hebben genoten die op een duidelijk lager peil staat dan die welke is voorgeschreven in de richtlijn.”

Deze verklaring was de aanleiding tot de bij de Ombudsman ingediende klachten. Klagers waren van mening dat houders van Argentijnse tandartsdiploma's door de verklaring ten onrechte in diskrediet werden gebracht. In de klachten werd het volgende gesteld:

- dat de interpretatie van de toepasselijke wetgeving door de Commissie onjuist was en derhalve ten onrechte leidde tot een onderzoek tegen Spanje, en
- dat de verklaring in kwestie gebaseerd was op een slechte kennis van Latijns-Amerikaanse tandartsdiploma's en derhalve als gevolg van een ontoereikende bestudering van de onderzochte materie aanvechtbaar was.

Ter ondersteuning van de eerste bewering verwezen klagers naar bovengenoemd artikel 1, lid 4, van richtlijn 78/687, op grond waarvan het lidstaten vrijstaat om diploma's van derde landen te erkennen.

Ter ondersteuning van de tweede bewering verklaarden klagers o.a. dat de Commissie klaarblijkelijk niet beschikte over de juiste informatiebronnen, bij voorbeeld Latijns-Amerikaanse onderwijsinstellingen. Bovendien over-

legden zij materiaal waaruit bleek dat Argentijnse tandartsenopleiding model hadden gestaan voor de Spaanse tandartsenopleiding.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klachten werden doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt verklaarde de Commissie het volgende:

Met betrekking tot haar standpunt dat door individuele lidstaten erkende diploma's van derde landen moeten voldoen aan de minimumvereisten zoals die zijn vastgesteld in de tandartsrichtlijnen, merkte de Commissie op dat de doelstelling van de richtlijnen een dergelijke interpretatie noodzakelijk maakte. De volksgezondheid en het vrije verkeer zouden in het geding kunnen zijn, wanneer het individuele lidstaten zou worden toegestaan categorieën tandartsen te creëren die niet voldoen aan de minimumvereisten van de communautaire richtlijnen. De erkenning van diploma's van Latijns-Amerikaanse tandartsen, die niet voldeden aan de vereisten van de richtlijnen, had tot gevolg dat het vrije verkeer van Europese tandartsen werd aangetast.

Met betrekking tot de verklaring in haar jaarverslagen merkte de Commissie op dat het daarbij niet ging om een nauwkeurige "technische" beoordeling op zich. Een dergelijke verklaring was alleen maar bedoeld om in het kort feitelijke informatie te verstrekken. Wat de achterliggende inhoudelijke beoordeling betreft, verklaarde de Commissie dat deze had plaatsgevonden met inachtneming van de gebruikelijke praktijken en de nodige zorgvuldigheid.

Opmerkingen klager

In hun opmerkingen handhaafden klagers de klacht.

VERDER ONDERZOEK

Na een zorgvuldige beoordeling van het standpunt van de Commissie en de gemaakte opmerkingen besloot de Ombudsman het dossier dat aan de verklaring van de Commissie ten grondslag lag te bestuderen. Bij schrijven van 2 juli 1998 vroeg hij de Commissie het nodige te doen om hem daartoe in de gelegenheid te stellen. Doel van de controle was na te gaan of de Commissie het dossier waarop de verklaring was gebaseerd, juist had beoordeeld. Op 11 en 12 januari 1999 werd de controle verricht door twee juridisch hoofdadviseurs van het bureau van de Ombudsman. Tijdens en na de bestudering van het dossier beantwoordden zes ambtenaren van de Commissie, die Directoraat-generaal XV, de Juridische Dienst en het secretariaat-generaal van de Commissie vertegenwoordigden, ook vragen van de adviseurs van het bureau van de Ombudsman.

BESLUIT

1 De bezwaren

Klagers maakten op twee punten bezwaar. In de eerste plaats betwistten zij de juridische interpretatie van de Commissie, waarbij zij feitelijk beweerden dat Gemeenschapsrecht lidstaten er niet van kan weerhouden diploma's van derde landen te erkennen die onder het niveau van de minimumnormen van richtlijn 78/687 liggen. In de tweede plaats stelden zij dat de verklaring van de Commissie over een beoordeling van Latijns-Amerikaanse tandartsdiploma's niet voldoende onderbouwd was.

2 Interpretatie van de toepasselijke wetgeving door de Commissie

- 2.1 De Commissie was van mening dat lidstaten op grond van de desbetreffende richtlijnen geen diploma's van derde landen kunnen erkennen die onder het niveau liggen van de minimumnormen zoals die zijn vastgesteld voor communautaire tandartsdiploma's. Klagers betwistten dit standpunt onder verwijzing naar artikel 1, lid 4, van richtlijn 78/687 waarin het volgende is bepaald:

“Deze richtlijn laat de mogelijkheid voor de lidstaten om op hun eigen grondgebied volgens hun eigen regeling de toegang tot de werkzaamheden van de beoefenaar der tandheelkunde en de uitoefening ervan toe te staan aan de houders van diploma's, certificaten en andere titels die niet in een lidstaat zijn behaald, geheel onverlet.”

- 2.2 Toegegeven moet worden dat bij een letterlijke interpretatie van deze bepaling de lidstaten absolute vrijheid lijken te hebben met betrekking tot de erkenning van diploma's van derde landen. De Commissie was echter van mening dat deze bepaling in een algehele context moet worden gezien en dus ook in het licht van de doelstellingen van de richtlijn, die ook volksgezondheid en het vrije verkeer van personen omvatten. Zij stelde zich o.a. op het standpunt dat tandartsen uit andere lidstaten die in Spanje willen werken in een minder gunstige positie verkeren in vergelijking met personen met tandartsdiploma's die in minder tijd en met minder inspanning zijn behaald.
- 2.3 Tegen deze achtergrond was de Ombudsman van mening dat de interpretatie van de Commissie redelijk en goed gefundeerd bleek. Er dient echter op te worden gewezen dat het Hof van Justitie met betrekking tot de interpretatie van het Gemeenschapsrecht de hoogste autoriteit is.

3 Behandeling van de zaak door de Commissie

- 3.1 Klagers stelden dat de opmerkingen van de Commissie over de Latijns-Amerikaanse tandartsdiploma's te wijten waren aan een tekortschietende beoordeling van de feiten en vraagstukken die aan de opmerkingen ten grondslag lagen. Ter ondersteuning van deze stelling merkten zij op dat de Commissie geen contact had opge-

- nomen met onderwijsinstellingen in Latijns-Amerika waar tandheelkunde wordt gedoceerd.
- 3.2 De beginselen van behoorlijk bestuur vereisen dat de Commissie alle relevante aspecten van de in het geding zijnde individuele zaak zorgvuldig en serieus bestudeert.
  - 3.3 Bij de beoordeling van de vraag of de Commissie in deze zaak aan deze vereiste heeft voldaan, moet eerst worden opgemerkt dat de desbetreffende verklaring als zodanig geen betrekking had op alle Latijns-Amerikaanse tandartsen. Opgemerkt werd slechts dat in Spanje tandartsen werkzaam waren wier Latijns-Amerikaanse tandartsdiploma's niet in overeenstemming waren met de minimumvereisten voor communautaire diploma's. Uit de Ombudsman ter beschikking staande informatie bleek ook dat Spanje – dat de inbreukprocedure aanvankelijk betwistte – zich niet verzette tegen de conclusie van de Commissie dat die tandartsen feitelijk toestemming hadden gekregen om op Spaans grondgebied te praktiseren. De Spaanse bezwaren richtten zich tegen de juridische interpretatie van de desbetreffende richtlijnen door de Commissie, een zaak waarop hierboven nader wordt ingegaan.
  - 3.4 In de tweede plaats moet worden opgemerkt dat uit het dossier van de Commissie bleek dat de Commissie in het bezit was van een groot aantal kopieën van in verschillende Latijns-Amerikaanse landen afgegeven diploma's die niet in overeenstemming waren met de vereisten van de richtlijnen.
  - 3.5 Tegen deze achtergrond was de Ombudsman van mening dat de Commissie niet had gehandeld in strijd met de vereiste volgens welke zij een zaak zorgvuldig en serieus dient te behandelen.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

BEHANDELING VAN EEN KLACHT UIT HOOFDE VAN ARTIKEL 86 VAN HET EG-VERDRAG

Besluit inzake klacht 536/97/VK tegen de Europese Commissie

KLACHT

In november 1996 en april 1997 diende de heer C. bij de Ombudsman een klacht in tegen de Europese Commissie, omdat de Commissie een bij haar ingediende klacht niet goed zou hebben behandeld. De achtergronden van de klacht waren samengevat de volgende:

Klager woonde in Spanje, waar de British Broadcasting Corporation (BBC) het Engelstalige betaaldevisiekanaal World Service Television (WSTV) exploiteert. Het programma wordt via satelliet uitgezonden en bekeken

door mensen in geheel Europa. Om dit station te kunnen bekijken, moet men een decoder kopen en een abonnement nemen. Als gevolg van een verandering van de transmissienorm en het versleutelingssysteem moesten kijkers nieuwe decoders kopen. Klager was van mening dat dit een misbruik van een machtspositie op de markt was en derhalve in strijd met artikel 86 van het EG-Verdrag.

In november 1992 diende klager derhalve overeenkomstig artikel 3 van verordening 17/62 bij de Commissie een officiële klacht in met betrekking tot dit geval van misbruik van een machtspositie.

Op 28 april 1994 stuurde DG IV klager een voorlopige conclusie volgens welke zijn klacht niet gegrond was. Klager stuurde een antwoord, waarbij hij feitelijke fouten corrigeerde en vroeg om een herbehandeling van de zaak.

Op 4 oktober 1994 stuurde de Commissie een herziene versie van haar brief, waarin zij stelde dat de klacht nog steeds niet gegrond was. Klager verwierp deze bevinding opnieuw. Hij stuurde nieuw bewijsmateriaal naar DG IV.

In december 1995 wendde de Commissie zich schriftelijk tot klager om hem mee te delen dat zij de zaak opnieuw in behandeling had genomen en dat het onderzoek gaande was.

In april 1996 richtte de Commissie zich schriftelijk tot klager met de mededeling dat zij informatie van de BBC had gevraagd en dat zij te zijner tijd weer contact met klager zou opnemen.

Vervolgens probeerde klager een afspraak te maken met ambtenaren van de Commissie die bevoegd waren voor zijn klacht. De Commissie antwoordde dat haar ambtenaren op het voorgestelde tijdstip geen ontmoeting met klager konden hebben.

Tegen deze achtergrond diende klager de klacht in bij de Ombudsman. Hij stelde dat zijn zaak door de Commissie traag en onbeleefd werd behandeld. Ook stelde hij dat er sprake was van vermijdbare vertraging en incompetentie.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. Met betrekking tot de bewering betreffende de van incompetentie getuigende en trage procedure merkte de Commissie op dat DG IV deze klacht naar behoren had onderzocht. Overeenkomstig artikel 11 van verordening 17/62 werden op 25 november 1992, 27 januari 1993, 11 december 1995 en 16 april 1996 verzoeken om informatie aan de BBC gericht. Op grond van de door de BBC in antwoord op deze verzoeken verstrekte informatie achtte de Commissie het niet gerechtvaardigd een besluit te nemen op grond waarvan in deze zaak een onderzoek ter plaatse zou kunnen worden verricht in de kantoren van de BBC.

De Commissie stelde dat DG IV op 14 mei 1993 klager schriftelijk in kennis stelde van het feit dat zij van mening was dat zijn klacht niet gefundeerd was. Op 28 april 1994 werd aan klager een “pre-artikel 6 brief” toegezonden. In die brief concludeerde de Commissie dat WSTV/BBC geen machtspositie had en dat, zelfs zo dat wel het geval was, geen sprake was van misbruik op een wijze die in strijd was met artikel 86 van het EG-Verdrag.

Daarna werd op 4 oktober 1994 aan klager een “artikel 6 brief” gezonden. De Commissie stelde dat klager de hem toegezonden “artikel 6 brief” betwistte. Daarom werd een officieel besluit uitgewerkt, dat door de Commissie voor het einde van het jaar 1997 zou worden aangenomen en aan klager zou worden toegezonden.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager de klacht.

VERDER ONDERZOEK

Na een zorgvuldige beoordeling van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager wendde de Ombudsman zich opnieuw schriftelijk tot de Commissie. Gezien het feit dat de Commissie had verklaard dat zij voor het einde van het jaar een officieel besluit aan klager zou toezenden, informeerde de Ombudsman of een dergelijk officieel besluit reeds was genomen en aan klager was toegezonden.

In haar antwoord van 27 november 1998 merkte de Commissie op dat de laatste hand was gelegd aan een ontwerpbesluit tot afwijzing van de klacht. Verder merkte zij op dat het besluit naar verwachting de komende weken zou worden genomen. Het zou dan aan klager worden meegedeeld. Bovendien betreunde de Commissie dat de procedure langer in beslag had genomen dan verwacht.

Vervolgens namen de diensten van de Ombudsman telefonisch contact op met de Commissie ten einde te informeren of dit besluit ook werkelijk aan klager was toegezonden. De Commissie deelde de diensten van de Ombudsman mee dat op 30 oktober 1998 een officieel besluit aan klager was toegezonden. De Ombudsman ontving een afschrift van de brief met het besluit.

BESLUIT

Bewering omtrent van incompetentie getuigende en trage behandeling van de klacht

- 1 Klager diende bij de Commissie een klacht in volgens welke de BBC met betrekking tot haar betaaltelevisiestation WSTV in Spanje misbruik zou maken van een machtspositie, zulks in strijd met artikel 86 van het EG-Verdrag. De klacht werd geregistreerd. Vervolgens deelde de Commissie klager mee dat zijn klacht niet gefundeerd was. Klager betwistte deze conclusie. De feiten van de zaak bleven onderwerp van een meningsverschil. Klager merkte op dat hij over het onderwerp een officieel besluit van de Commissie wenste te ontvangen. Klager

- beweerde dat zijn zaak traag en op een van incompetentie getuigende wijze door de Commissie werd behandeld.
- 2 Het procedurele kader waarbinnen de Commissie dergelijke klachten beoordeelt, wordt voornamelijk bepaald door verordening 17/62 van de Raad en verordening 99/63 van de Commissie.
  - 3 De Commissie moet alle ingediende klachten grondig behandelen. In artikel 6 van verordening 99/63 is bepaald dat, zo de Commissie van mening is dat er onvoldoende gronden zijn voor het inwilligen van het verzoek, de verzoekers de redenen daarvan worden meegedeeld en een termijn wordt gegeven waarbinnen zij desgewenst schriftelijke opmerkingen kunnen inzenden.
  - 4 De Commissie verzocht de BBC om gedetailleerde informatie. Vervolgens zond zij klager 28 april 1994 een zogenaamde “pre-artikel 6 brief”, waarin hem werd meegedeeld dat zij tot de conclusie was gekomen dat er geen sprake was van een machtspositie van WSTV/BBC en dat, zelfs zo daarvan wel sprake zou zijn, er geen sprake was geweest van een vorm van misbruik die in strijd was met artikel 86 van het EG-Verdrag.
  - 5 De Commissie zond klager vervolgens een “artikel 6 brief” die klager betwistte. Daarna moest de Commissie een officieel besluit inzake de kwestie nemen. Het officiële besluit werd genomen en aan klager toegestuurd. Klager kan dit besluit desgewenst voor de communautaire gerechtelijke instanties aanvechten.
  - 6 Derhalve bleek dat de Commissie in overeenstemming met de toepasselijke bepalingen had gehandeld. Tevens verontschuldigde de Commissie zich voor de lange duur van de procedure en nam zij een besluit met een definitief standpunt inzake de bezwaren van klager met betrekking tot artikel 86 van het EG-Verdrag. Derhalve bleek er geen reden voor voortzetting van het onderzoek met betrekking tot de bewering dat de Commissie traag handelde.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

BEKENDMAKING VAN EEN EVALUATIERAPPORT

Besluit inzake gevoegde klachten 620/97/PD en 306/98/PD tegen de Europese Commissie

KLACHTEN

In juni 1997 diende de heer C., lid van het EP, namens het Zweedse dagblad “*Västerbottens-Kuriren*” een klacht in bij de Europese Ombudsman. De klacht had betrekking op de weigering van de Europese Commissie om een evaluatierapport bekend te maken dat door een adviesbedrijf voor de

Europese Commissie was opgesteld in het kader van een onderzoek met betrekking tot overheidssteun in Zweden.

In maart 1998 ontving de Ombudsman een klacht die betrekking had op de toegang tot hetzelfde rapport, namelijk klacht 306/98/PD van twee andere leden van het EP, de heren S. en W. Om de klachten zo doelmatig mogelijk te kunnen behandelen, besloot de Ombudsman deze gezamenlijk in behandeling te nemen.

De achtergrond van de klacht was kort samengevat de volgende: het rapport waarin klagers inzage wilden hebben, werd op verzoek van de Commissie opgesteld door het adviesbureau Price Waterhouse. Het rapport had betrekking op een Volvo-fabriek in het noorden van Zweden en de Commissie gebruikte het rapport bij haar onderzoek naar de vraag of de verlening van overheidssteun door Zweden aan de fabriek in overeenstemming was met de beginselen van de gemeenschappelijke markt.

Bij haar besluit om geen inzage te geven voerde de Commissie de volgende argumenten aan:

- in de eerste plaats was de met het oog op de opstelling van het rapport aan de Commissie verstrekte informatie door de Zweedse autoriteiten expliciet aangemerkt als "geheim";
- in de tweede plaats maakte het rapport deel uit van een door de Commissie verricht onderzoek. Vrijgeven van het rapport zou schadelijk voor dat onderzoek kunnen zijn, omdat het rapport dan buiten zijn context zou worden geplaatst.

Klagers waren van mening dat deze argumenten niet voldoende grond waren voor een weigering om inzage te verlenen. Met name werd door hen opgemerkt en met bewijsstukken gestaafd dat de Zweedse autoriteiten en de Volvo-fabriek ten tijde van de weigering niet langer handhaving van de vertrouwelijkheid van de met het oog op het rapport verstrekte informatie verlangden.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt merkte de Commissie op dat het rapport bedrijfsgeheimen bevatte en daarom ter bescherming van geheime handels- en industriële gegevens niet kon worden vrijgegeven; op dergelijke gronden kan de Commissie namelijk inzage uit hoofde van haar besluit 94/90 inzake de toegang van het publiek tot haar documenten weigeren.

De Commissie was ook van mening dat de verzoeken om geheimhouding van de Zweedse regering en de Volvo-onderneming haar ertoe verplichtten om het verslag niet bekend te maken.

Ten slotte stelde de Commissie dat vrijgeven van de informatie schadelijk zou zijn voor het onderzoek van de Commissie en de rechten van de verdediging.

Opmerkingen klagers

De klachten werden gehandhaafd. Klagers voegden eraan toe dat de Commissie had kunnen besluiten een kopie van het rapport zonder de commercieel gevoelige gegevens vrij te geven en daarmee een gedeeltelijke bekendmaking mogelijk te maken.

VERDER ONDERZOEK

Na een zorgvuldige behandeling van het standpunt en de opmerkingen besloot de Ombudsman dat het rapport moest worden ingezien. Doel hiervan was vast te stellen of de weigering van de Commissie om inzage te geven in overeenstemming was met de beginselen van behoorlijk bestuur, met inbegrip van de bepalingen zoals die zijn vastgesteld in besluit 94/90. Bij inzage van het rapport bleek dat, afgezien van een pagina die het oordeel van het adviesbureau met betrekking tot de steunregeling bevatte, slechts feitelijke gegevens bevatte die door de Zweedse autoriteiten en de Volvo-fabriek waren verstrekt.

Pogingen van de Ombudsman om tot een minnelijke schikking te komen

De Ombudsman was van mening dat de weigering van de Commissie om het rapport vrij te geven prima facie een geval van wanbeheer vormde. Hij verzocht de Commissie derhalve haar standpunt te herzien ten einde tot een minnelijke schikking te kunnen komen, en merkte daarbij o.a. op dat de procedure in het kader waarvan het rapport was opgesteld, nu afgesloten was en dat de verzoeken om inachtneming van vertrouwelijkheid waren ingetrokken.

In haar antwoord stemde de Commissie ermee in de feitelijke informatie in het rapport vrij te geven. De Commissie kon echter niet akkoord gaan met bekendmaking van het evaluatiegedeelte van het rapport, omdat handhaving van de vertrouwelijkheid noodzakelijk was om haar in staat te stellen haar onderzoektaken naar behoren ten uitvoer te leggen. Het feit dat het desbetreffende onderzoek was afgesloten en het desbetreffende besluit was genomen, was volgens de Commissie daarbij geen doorslaggevende factor.

In hun antwoorden aan de Ombudsman spraken klagers hun tevredenheid uit over het feit dat het feitelijke gedeelte van het rapport was vrijgegeven. Zij hielden echter staande dat de Commissie ook inzage zou moeten geven in het evaluatiegedeelte van het rapport.

BESLUIT

Gedeeltelijke bekendmaking van het rapport

Klagers hadden gevraagd om inzage in de desbetreffende adviesrapporten. Het onderzoek wees uit dat het verzoek voor wat betreft het grootste gedeelte van het rapport gerechtvaardigd was. De Ombudsman deed derhalve een voorstel voor een minnelijke schikking. De Commissie ging hiermee akkoord en gaf het grootste gedeelte van het rapport vrij, maar handhaafde de vertrouwelijkheid van het evaluatiegedeelte van het

rapport, dat één pagina omvatte. Uit hoofde van het vigerende Gemeenschapsrecht blijkt de Commissie gerechtigd te zijn om inzage in het evaluatiegedeelte van het rapport te weigeren²¹. Derhalve blijkt er geen sprake van te zijn dat de Commissie niet heeft voldaan aan enige bepaling of enig beginsel waardoor zij gebonden is. Er dient echter op te worden gewezen dat het Hof van Justitie met betrekking tot de interpretatie van het Gemeenschapsrecht de hoogste autoriteit is.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

VERTRAGING BIJ DE BEHANDELING VAN EEN KLACHT OVER OVERHEIDSSTEUN

Besluit inzake klacht 632/97/PD tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juli 1997 diende de heer M. namens twee Nederlandse landbouworganisaties en drie individuele personen een klacht in bij de Ombudsman. De klacht ging over de behandeling van een andere klacht die in 1994 bij de Commissie was ingediend over een Nederlands onder het publiekrecht vallend orgaan, het Landbouwschap. Bij schrijven van 11 oktober 1994 deelde de Commissie klager mee dat de klacht was geregistreerd als een klacht tegen Nederland onder nummer 94/4890/SG (94)A/18715. De klacht werd toegewezen aan DG VI voor behandeling in het licht van de Verdragsbepalingen betreffende overheidssteun.

Omdat de Commissie klager geen informatie verstreekte over de verwerking van de klacht diende klager de klacht in bij de Europese Ombudsman. In zijn klacht stelde klager dat hij begrip heeft voor het feit dat de Commissie onder grote werkdruk staat, maar dat hij het onaanvaardbaar achtte dat de Commissie hem in drie jaar geen feitelijke informatie over zijn klacht had verstrekt.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt stelt de Commissie het volgende:

De klacht had betrekking op alle activiteiten van het Landbouwschap, een horizontale landbouworganisatie in Nederland. Onderzoek van de klacht vergde een gedetailleerde beoordeling van de verschillende steunrege-

²¹ Zie arrest van 5 maart 1997 in zaak T-105/95, *WWF tegen Commissie*, Jurisprudentie [1997] II-313 en de beschikking van de president van het Gerecht van eerste aanleg van 3 maart 1998 in zaak T-610/97 R, *Carlsen e.a. tegen de Raad*, Jurisprudentie [1998] II-485.

lingen van het Landbouwschap en de parafiscale heffingen waarmee ze gefinancierd werden. Er waren ongeveer 80 regelingen, die gefinancierd werden met ongeveer evenveel parafiscale heffingen. Het werk dat met het onderzoek gemoeid was, was zeer omvangrijk. Ter vergelijking: het totaal aantal gevallen van staatssteun die door de bevoegde administratieve eenheid van DG VI van de Commissie onderzocht werden, bedroeg 76 in 1995 en 336 in 1996.

De zaken vielen in twee categorieën: a) ter kennis gebrachte steunmaatregelen, en b) niet ter kennis gebrachte steunmaatregelen. Het onderzoek van ter kennis gebrachte steunmaatregelen heeft voorrang, omdat het Hof van Justitie een termijn van twee maanden voor het inleidend onderzoek heeft vastgesteld - zie arrest van 11 december 1973 in zaak C-10/73, *Lorenz*, Jurisprudentie [1973], blz. 1471.

De bewuste klacht ging over niet ter kennis gebrachte steunmaatregelen. Dat verklaarde de lange behandelingstermijn, omdat de Commissie ook prioriteiten moest stellen wegens de beperkte personeelsbezetting en de bestaande werkdruk. Dat betekent dat niet ter kennis gebrachte steunmaatregelen slechts met inachtneming van de beperkte technische mogelijkheden van de bevoegde dienst kunnen worden behandeld.

Maar sinds de indiening van de klacht had de Commissie tien steunregelingen onderzocht die ondertussen door de Nederlandse overheid wel ter kennis gebracht waren en ook onder de klacht vielen. In geen van die gevallen had de Commissie een schending van het Verdrag vastgesteld.

Bij schrijven van 5 december 1997, waarvan de Ombudsman een kopie ontving, deelde de Commissie klager naam en telefoonnummer van de ambtenaar mee die met de zaak belast was, zodat hij desgewenst contact kon opnemen. De Commissie zei in haar brief ook dat het zeer dienstig zou zijn indien klager gedetailleerder zou kunnen aangeven welke regelingen van het Landbouwschap volgens hem een schending van het EG-Verdrag vormden.

Opmerkingen klager

Klager stelde in zijn opmerkingen dat het antwoord van de Commissie onbevredigend was, omdat het geen nieuwe gegevens over de behandeling van zijn klacht bevatte.

VERDER ONDERZOEK

Na een zorgvuldige behandeling van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager, wendde de Ombudsman zich opnieuw schriftelijk tot de Commissie. Hij stelde dat de Commissie bij herhaling erkend had dat klachten van individuele burgers de belangrijkste basis blijven vormen voor haar taak om toezicht te houden op de toepassing van het Gemeenschapsrecht. Voor klachten op grond van artikel 169 van het EG-Verdrag had de Commissie erkend dat ze normalerwijs binnen een termijn van een jaar na inschrijving behandeld zouden moeten worden. Inachtneming van die toezegging leek vooral van groot belang in het geval van staatssteun, omdat de Commissie de enige instantie is die bevoegd is

te beoordelen of de steun in overeenstemming met het EG-Verdrag is. Tegen die achtergrond wenste de Ombudsman te vernemen welke maatregelen de Commissie overwoog naar aanleiding van de oorspronkelijke klacht van de indiener.

Tweede standpunt Commissie

In haar standpunt in tweede instantie stelde de Commissie dat de tijdslimiet van een jaar voor de behandeling van klachten op grond van artikel 169 niet algemeen van toepassing kon zijn op klachten over staatssteun. Wel verontschuldigde ze zich voor de gebrekkige communicatie met klager tijdens de behandeling van de zaak, en ze verklaarde dat ze hem binnenkort de stand van zaken in het onderzoek zou meedelen. Dat gebeurde bij schrijven van 23 september 1998, waarvan de Ombudsman een kopie ontving. De Commissie deelde in haar brief naam en telefoonnummer mee van de nieuwe ambtenaar die met de zaak belast was. Verder herhaalde ze dat het nuttig zou zijn, indien klager gedetailleerder zou kunnen meedelen welke regelingen van het Landbouwschap volgens hem een overtreding van het Gemeenschapsrecht vormden. Ze zou die regelingen dan bij voorrang bekijken.

Verdere opmerkingen klager

Naar aanleiding van het standpunt van de Commissie in tweede instantie werden van klager geen verdere opmerkingen ontvangen.

BESLUIT

Vertraging bij de behandeling van de oorspronkelijke klacht

- 1 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur dient de Commissie haar door burgers voorgelegde zaken met bekwame spoed en binnen een redelijke termijn te behandelen. Gezien de hoge verwachtingen die burgers terecht ten aanzien van het bestuur van de Gemeenschap koesteren, mogen zaken niet jarenlang blijven aanslepen en mag de burger niet in het ongewisse worden gelaten over de behandeling van zijn zaak. De Commissie heeft dus ook de plicht om de burgers op de hoogte te houden.

Met betrekking tot klachten op grond van artikel 169 van het EG-Verdrag bij voorbeeld heeft de Commissie erkend dat volgens de beginselen van behoorlijk bestuur een klacht binnen een periode van maximaal één jaar moet worden behandeld, behoudens speciale omstandigheden.

- 2 In een zaak als deze, nl. die van de overheidssteun, heeft de Commissie de exclusieve bevoegdheid te bepalen of steun verenigbaar is met het Verdrag. Indien burgers dus van mening zijn dat overheidssteun onverenigbaar is met het Verdrag, dan kunnen ze zich tot niemand anders dan de Commissie wenden om de zaak te laten onderzoeken. In het belang van een behoorlijk bestuur en de fundamentele Verdragsbepalingen betreffende overheidssteun moeten klachten volgens welke overheidssteun niet met het Verdrag te vere-

nigen zou zijn, derhalve met spoed en binnen een redelijke termijn door de Commissie worden onderzocht.

- 3 Voor ter kennis gebrachte steunmaatregelen heeft het Hof van Justitie in een arrest bepaald dat de Commissie haar inleidend onderzoek binnen twee maanden moet uitvoeren.
- 4 Voor niet ter kennis gebrachte steunmaatregelen lijken er geen dwingende redenen te zijn waarom de termijn voor onderzoek van desbetreffende klachten principieel zou moeten verschillen van de termijn van een jaar die geldt voor klachten over niet-nakoming door lidstaten van hun verplichtingen op grond van het Gemeenschapsrecht, m.a.w. klachten op grond van artikel 169. De maximumtermijn voor de behandeling van klachten over niet ter kennis gebrachte overheidssteun moet dus één jaar zijn, tenzij zich speciale omstandigheden voordoen.
- 5 In dit geval zijn er drie jaar verlopen sinds de indiening van de oorspronkelijke klacht bij de Commissie, zonder dat klager enig bericht over de behandeling van zijn zaak ontvangen heeft. Dat is niet in overeenstemming met de principes van behoorlijk bestuur.
- 6 Maar uit het standpunt van de Commissie in tweede instantie bleek ook dat ze haar verontschuldiging voor de gang van zaken aangeboden heeft, zich met klager in verbinding gesteld heeft en maatregelen heeft genomen om een behoorlijke afhandeling van de zaak te waarborgen. Gezien die omstandigheden meende de Ombudsman dat er geen redenen waren om nog verder onderzoek naar de klacht in te stellen.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

MEDEDINGINGSVERSTORING ALS GEVOLG VAN SUBSIDIE VOOR VARKENSPRODUCTIE

Besluit inzake klacht 1007/97/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager beweerde dat de Commissie met opzet een situatie had laten ontstaan waarin sprake was van mededingingsverstoring en ontregeling van de krachten van de markt. Volgens de klacht had de Commissie dit gedaan door het Verenigd Koninkrijk toe te staan zich terug te trekken uit een programma voor subsidiëring van landbouwinvesteringen met als resultaat dat de varkensproductie thans in andere lidstaten wordt gesubsidieerd, maar niet in het VK.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. De Commissie merkte op dat voorafgaand aan de indiening van de klacht geen administratieve stappen bij haar waren ondernomen. Desalniettemin verstrekte zij de navolgende informatie:

Verordening 866/90²² heeft betrekking op de verbetering van de voorwaarden inzake verwerking en afzet van landbouwproducten. Op grond daarvan kunnen de lidstaten programma's voorstellen ter verbetering van de structuren van verschillende productiesectoren en verzoeken indienen betreffende communautaire cofinanciering van maximaal 50%.

Bij beschikking 94/836/EG²³ hechtte de Commissie haar goedkeuring aan het enig programmeringsdocument voor de structurele bijstandsverlening van de Gemeenschap voor de verbetering van de verwerking en de afzet van landbouwproducten in het Verenigd Koninkrijk voor de periode van 1994 tot en met 1999.

Op 15 december 1995 dienden de autoriteiten van het VK een verzoek in tot intrekking van het programma in Engeland na 31 maart 1996. Volgens de autoriteiten van het VK was dit verzoek gebaseerd op de noodzaak om de overheidsuitgaven van het VK terug te dringen en geld aan te wenden voor andere prioriteiten.

Vóór de tenuitvoerlegging van de procedures tot inwilliging van dit verzoek verzochten de Commissiediensten de VK-autoriteiten de zaak volledig te verduidelijken.

In februari 1996 diende het Verenigd Koninkrijk bij de Commissie een aangepast enig programmeringsdocument in. Omdat het herziene document volgens de Commissie nog steeds voldeed aan de bepalingen betreffende communautaire cofinanciering als uiteengezet in verordening 866/90, werd het Britse verzoek om intrekking van het programma in Engeland vervolgens bij beschikking 96/388/EG van de Commissie ingewilligd.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen over de voorafgaande administratieve stappen merkte klager op dat de heer Robin TEVERSON, lid van het EP, van de Commissie herhaaldelijk verduidelijking had gevraagd over het vraagstuk van subsidies voor de varkensproductie.

Wat het feitelijke vraagstuk betreft merkte klager op dat de Commissie blijkbaar alleen was nagegaan of het herziene enig programmeringsdocument van het VK voldeed aan de bepalingen voor communautaire cofinanciering. Volgens hem had de Commissie ook moeten nagaan of er als gevolg van beschikking 96/388 tot goedkeuring van het voorstel van het VK geen sprake was van een verstoring van de markt.

²² PB L 91 van 1990, blz. 1.

²³ PB L 352 van 1994, blz. 12.

VERDER ONDERZOEK

Na een zorgvuldige beoordeling van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek dat er tussen de partijen twee geschilpunten waren:

- i) de vraag of de klacht was voorafgegaan door passende administratieve stappen als vereist overeenkomstig artikel 2, lid 4 van het Statuut van de Ombudsman;
- ii) of in beschikking 96/388 rekening was gehouden met mogelijke effecten voor de mededinging.

Wat punt i) betreft deelde de Ombudsman de Commissie mee dat hij de klacht verder zou behandelen om de redenen die hieronder in deel 1 van het besluit uiteen worden gezet.

Wat punt ii) betreft verzocht de Ombudsman de Commissie hem mee te delen of zij bij de procedure die leidde tot de goedkeuring van beschikking 96/388 rekening had gehouden met eventuele gevolgen voor de mededinging en, zo ja, welke maatregelen zij nam om ervoor te zorgen dat zij daarover op adequate wijze werd geïnformeerd.

De Commissie antwoordde dat in het kader van de procedure die leidde tot de goedkeuring van beschikking 96/388/EG rekening kon worden gehouden met de eventuele gevolgen van de maatregel, met inbegrip van de gevolgen voor mededinging en markt. De afdelingen die zich bezighouden met de mededinging in de landbouw en de varkensvleesmarkt werden geraadpleegd en bovendien was de beschikking in overeenstemming met het advies van het Comité van beheer voor de landbouwstructuur en de plattelandsontwikkeling (het STAR-comité).

Na beoordeling van het antwoord van de Commissie verzocht de Ombudsman de Commissie gedetailleerd materiaal te overleggen betreffende de vraag hoe in het kader van de procedure die leidde tot de goedkeuring van beschikking 96/388/EG rekening was gehouden met mededingingsvraagstukken.

In haar antwoord deed de Commissie de Ombudsman een gedetailleerd verslag toekomen van de verschillende stadia van de procedure die leidde tot de goedkeuring van beschikking 96/388/EG, alsmede afschriften van de desbetreffende documenten.

Klager merkte in zijn antwoord kort samengevat op dat uit de documenten bleek dat de Commissie op adequate wijze advies had ingewonnen, maar dat die adviezen misleidend waren, omdat de gevolgen van de maatregel niet bekend hadden kunnen zijn en de gevolgen voor de Britse varkensvleesindustrie zeer ingrijpend waren.

BESLUIT

1 Voorafgaande administratieve stappen

- 1.1 Overeenkomstig artikel 2, lid 4 van het Statuut van de Ombudsman moeten voorafgaand aan de klacht "passende administratieve

stappen bij de betrokken instellingen of organen zijn ondernomen". Doordat de betrokken instelling of instantie daarmee de mogelijkheid krijgt problemen op te lossen die tot een klacht zouden kunnen leiden, vormt artikel 2, lid 4 een belangrijke garantie voor doelmatigheid.

- 1.2 In het standaardformulier met behulp waarvan de klacht werd ingediend, verwees klager naar gesprekken met Commissieambtenaren. In haar standpunt echter merkte de Commissie op dat klager zich niet eerder tot de Commissie had gericht. De opmerkingen van klager hadden betrekking op contacten die hij eerder met de Commissie had gehad via het lid van het EP dat klager vertegenwoordigt, de heer Robin TEVERSON.
- 1.3 De Ombudsman deelde de Commissie mee dat hij de klacht verder zou behandelen, omdat verdere administratieve stappen geen passende manier waren om in te gaan op de feitelijke vraagstukken die na de indiening van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager nog niet opgelost waren.

2 Goedkeuring van beschikking 96/388/EG

- 2.1 Klager stelde dat de Commissie opzettelijk een situatie had laten ontstaan waarin sprake was van mededingingsverstoring en ontregeling van de krachten van de markt, omdat de varkensproductie in andere lidstaten wel wordt gesubsidieerd en in het VK niet.
- 2.2 Uit het onderzoek van de Ombudsman bleek dat de Commissie in 1994 haar goedkeuring had gehecht aan een subsidiëringsprogramma voor landbouwinvesteringen in het VK²⁴, dat uit hoofde van verordening 866/90²⁵ gezamenlijk werd gefinancierd door de autoriteiten van het VK en de Gemeenschap. In 1996 hechtte de Commissie bij beschikking 96/388²⁶ haar goedkeuring aan een verzoek van de autoriteiten van het VK tot intrekking van het programma in Engeland. De autoriteiten van het VK baseerden het verzoek op de noodzaak om in Engeland de overheidsuitgaven terug te dringen en financiering te vinden voor andere prioriteiten.
- 2.3 Uit het onderzoek van de Ombudsman bleek ook wat de procedures van de Commissie precies waren die leidden tot de goedkeuring van beschikking 96/388: de desbetreffende afdeling van DG VI stelde een ontwerpdocument en een ontwerpbeschikking op, waarna daarover overleg plaatsvond met andere afdelingen van DG VI, waaronder de afdelingen die verantwoordelijk waren voor de mededinging en voor de varkensvleessector, alsmede met andere directoraten-generaal en de Juridische Dienst. De zaak werd vervolgens op de wekelijkse ver-

²⁴ De goedkeuring werd verleend bij beschikking 94/836/EG van de Commissie (PB L 352 van 1994, blz. 12) houdende goedkeuring van het enig programmeringsdocument voor de verbetering van de verwerking en de afzet van landbouwproducten in het Verenigd Koninkrijk voor de periode van 1994 t/m 1999.

²⁵ Verordening (EEG) nr. 866/90 van de Raad van 29 maart 1990 betreffende de verbetering van de voorwaarden inzake verwerking en afzet van landbouwproducten, PB L 91 van 1990, blz. 1.

²⁶ Beschikking 96/388/EG van de Commissie van 17 juni 1996, PB L 155 van 1996, blz. 58.

gadering van de Commissie via een mondelinge procedure behandeld, waarbij in het kader van delegatie van bevoegdheden toestemming werd verleend om daaraan de goedkeuring van de Commissie te hechten, nadat het was toegezonden aan het Comité van beheer voor de landbouwstructuur en de plattelandsontwikkeling (STAR-comité), dat met algemene stemmen een positief advies uitbracht.

- 2.4 De Commissie deed de Ombudsman de in het kader van de bovengenoemde procedures behandelde documenten toekomen, waaronder: het werkdocument en de ontwerpbeschikking; alle nota's waarin de geraadpleegde Commissiediensten hun instemming betuigden; de voor de mondelinge procedure van de Commissie opgestelde documenten en de notulen van de desbetreffende vergadering van het STAR-comité.
- 2.5 Klager aanvaardde dat uit bovengenoemde documenten bleek dat de Commissie op adequate wijze advies had ingewonnen, maar was van mening dat die adviezen misleidend waren, omdat de gevolgen van de genomen maatregel niet bekend hadden kunnen zijn en de gevolgen voor de Britse varkensvleesindustrie zeer ingrijpend waren.
- 2.6 Zelfs indien de gevolgen van de intrekking van de verwerkings- en afzetsubsidies in Engeland door klager juist werden beoordeeld, bleek uit het onderzoek van de Ombudsman niet dat met de goedkeuring van beschikking 96/388/EG door de Commissie enige regel of enig beginsel werd geschonden waaraan zij gehouden is. Derhalve blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer bij de goedkeuring van beschikking 96/388/EG.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

AANVULLENDE OPMERKINGEN VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

De Ombudsman stelt vast dat klager nog steeds van mening is dat intrekking van de investeringssubsidies op verzoek van de regering van het VK ertoe heeft geleid dat de varkensindustrie in Engeland niet concurrerend is in vergelijking met de varkensindustrie in andere lidstaten, waar de subsidies nog steeds beschikbaar zijn. De Ombudsman merkt tevens op dat klager het recht heeft bij het Europees Parlement een verzoekschrift in te dienen over elke aangelegenheid die binnen het werkkterrein van de Gemeenschap valt en hem rechtstreeks aangaat.

REGIONALE VERSCHILLEN IN MOGELIJKHEDEN OM AAN EEN AANBESTEDINGSCRITERIUM TE VOLDOEN

Besluit inzake klacht 1037/97/VK tegen de Europese Commissie

KLACHT

In november 1997 diende mevrouw P. bij de Ombudsman een klacht in volgens welke de Commissie ten onrechte niet was ingegaan op de inschrijving die zij had gedaan in het kader van een aanbestedingsprocedure voor de gunning van vertaalcontracten.

Klager, een beroepsvertaler, solliciteerde in het kader van het aanbestedingsprogramma van de Commissie naar een vertaalcontract. Haar sollicitatie werd afgewezen op grond van het feit dat niet werd voldaan aan punt 13 f) van de ontvankelijkheidscriteria²⁷. Op grond van punt 13 f) moesten sollicitanten bewijzen dat zij gedurende een bepaalde periode van drie jaar ten minste 1500 pagina's in de doeltaal moesten hebben vertaald.

Klager stelde dat aan deze voorwaarde niet kon worden voldaan door vertalers uit de nieuwe deelstaten in Duitsland, omdat zij minder mogelijkheden hadden gehad om een zo groot aantal vertaalde pagina's te halen. Volgens klager bestond op de op export gerichte regionale markt geen grote vraag naar vertalingen vanuit het Frans in het Duits.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. Het standpunt van de Commissie luidde samengevat als volgt:

De Vertaaldienst van de Commissie publiceerde een uitnodiging tot inschrijving voor vertaalwerk in het Duits ten einde een aantal nieuwe kadercontracten te kunnen sluiten en zonder onderbreking verder te kunnen voorzien in haar behoeften aan externe vertaaldiensten.

Met het oog op de selectie van de sollicitanten moest de gunnende dienst de technische en economische achtergronden onderzoeken van diegenen die op de aanbesteding reageerden. In de selectiecriteria zoals die in punt 13 van de aankondiging werden meegedeeld, ging het om voorwaarden waaraan redelijkerwijze door een ervaren voltijdse beroepsvertaler kon worden voldaan. Om in aanmerking te komen voor selectie moesten sollicitanten voldoen aan alle voorwaarden van punt 13 van de uitnodiging tot inschrijving.

Sollicitanten die geen volledige en bevredigende informatie met betrekking tot een van de subpunten van punt 13 verstrekten, werden afgewezen.

De Dienst externe vertalingen houdt een dossier bij met gegevens over alle sollicitanten en moedigt hen aan hun dossiers aan te vullen met eventuele

²⁷ Niet-openbare inschrijving van de Europese Commissie, Dienst externe vertalingen (97/S 62 – 36298/FR).

nieuwe informatie die van belang kan zijn. Op die manier kunnen zij worden geïnformeerd over eventuele toekomstige aanbestedingen die door de Commissie worden gepubliceerd met het oog op de levering van vertaaldiensten in haar officiële talen.

Opmerkingen klager

In haar opmerkingen handhaafde klager haar klacht.

BESLUIT

- 1 Op grond van punt 13 f) van de selectiecriteria moesten sollicitanten bewijzen gedurende een bepaalde periode van drie jaar ten minste 1500 pagina's in het Duits te hebben vertaald.
- 2 Het is aan de Commissie om de technische criteria met het oog op de gunning van contracten vast te stellen. De Commissie legde uit waarom zij het desbetreffende criterium had vastgesteld. Uit het onderzoek van de Ombudsman bleek op geen enkele wijze dat vaststelling van het criterium objectief gesproken niet te rechtvaardigen was.
- 3 Klager stelde dat de Commissie het criterium niet had moeten vaststellen, omdat contractanten uit verschillende regio's niet dezelfde mogelijkheden hebben om aan dat criterium te voldoen.
- 4 De Ombudsman is niet op de hoogte van enig wettelijk voorschrift of beginsel dat de Commissie ervan zou kunnen weerhouden om op objectieve gronden te rechtvaardigen criteria voor een aanbesteding vast te stellen, omdat contractanten uit verschillende regio's niet dezelfde mogelijkheden hebben om aan die criteria te voldoen.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

BESLUIT OM EEN DOSSIER MET BETREKKING TOT EEN KLACHT EX ARTIKEL 169 EG (NIEUW ARTIKEL 226 EG) TE SLUITEN

Besluit inzake klacht 1060/97/OV tegen de Europese Commissie

KLACHT

In november 1997 diende mevrouw V., voorzitter van Medasset ("Mediterranean Association to Save the Sea Turtles") bij de Ombudsman een klacht in over de wijze waarop de Commissie was omgegaan met haar klacht van 15 juni 1994, waarin werd gesteld dat de Griekse regering op het eiland Zakynthos richtlijn 92/43/EEG van de Raad en nationale en internationale wetgeving betreffende de instandhouding van zeeschildpadden had geschonden.

Op 15 juni 1994 diende Medasset bij de Commissie een klacht in volgens welke door de Griekse regering in de Laganas Baai op het Ionische eiland Zakynthos richtlijn 92/43²⁸ werd geschonden voor wat betreft de instandhouding van zeeschildpadden (Caretta caretta). Klager stelde met name dat de Griekse regering richtlijn 92/43 niet binnen de in de richtlijn vastgestelde termijn van twee jaar in Griekse nationale wetgeving had omgezet. In haar klacht vestigde Medasset de aandacht van de Commissie ook op verschillende schendingen van nationale en internationale wetgeving door de Griekse regering, meer in het bijzonder het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa (het Verdrag van Bern, Raad van Europa). Klager diende haar klacht sinds 1994 elk jaar opnieuw in en hield DG XI (milieu) van de Commissie regelmatig op de hoogte van de situatie op Zakynthos door foto's te sturen alsmede speciale follow-up-rapporten over de situatie van de zeeschildpadden op Zakynthos die Medasset had ingediend bij het secretariaat-generaal milieuzaken van de Raad van Europa²⁹.

Op 26 april 1996 ontving Medasset van de Commissie een brief waarin de Commissie zich tevreden toonde over de inspanningen die de regering zich had getroost om de Caretta caretta op Zakynthos te beschermen, omdat ingrijpende maatregelen waren genomen voor een substantiële bescherming van de zeeschildpadden in de Laganas Baai. Daarom was de behandeling van de klacht opgeschort. Bij schrijven van 11 maart 1997 werd klager ten slotte door het hoofd van de afdeling juridische zaken van DG XI – B meegedeeld dat het dossier met betrekking tot de zaak was gesloten.

Daarom wendde klager zich in november 1997 schriftelijk tot de Ombudsman met de bewering dat het besluit van de Commissie om in deze zaak geen juridische stappen tegen de Griekse regering te ondernemen niet gerechtvaardigd en arbitrair was. In de tweede plaats beweerde klager dat teveel tijd was verstreken tussen de registratie van de klacht en de brief waarmee de Commissie klager meedeelde dat zij geen procedure tegen de Griekse regering zou beginnen (meer dan 2,5 jaar). Ten slotte stelde Medasset in juni 1997 verschillende vragen over deze kwestie aan het voor milieu bevoegde lid van de Commissie, mevrouw Bjerregaard, maar de vereniging ontving nooit een antwoord. Klager sloot uitgebreide documentatie over dit onderwerp bij, met inbegrip van de verschillende bij de Raad van Europa ingediende follow-up-rapporten.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd in december 1997 doorgezonden naar de Commissie. In haar opmerkingen wees de Commissie er in de eerste plaats op dat zij had gehandeld in overeenstemming met de toezeggingen die zij in het kader

²⁸ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, PB L 206 van 1992, blz. 7.

²⁹ Verschillende door Medasset aan de 14e, de 15e, de 16e en de 17e bijeenkomst van het permanent comité voor het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa (Verdrag van Bern) voorgelegde follow-up-rapporten over de instandhouding van zeeschildpadden op Zakynthos (Laganas Baai), Griekenland.

van het initiatiefonderzoek van de Ombudsman zelf had gedaan (ref. 303/97/PD, antwoord van de Commissie van 24 juli 1997), ook al dateerde de klacht van vóór die toezeggingen. De Commissie stelde met name dat zij klager had uitgelegd waarom het dossier met betrekking tot de klacht was gesloten. De Commissie omschreef de behandeling van de klacht als volgt:

De Commissie registreerde de klacht van 15 juni 1994 als een officiële klacht (ref. P 94/466/). In de klacht werd beweerd dat de Griekse regering met betrekking tot de instandhouding van zeeschildpadden in de Laganas Baai op Zakynthos niet voldeed aan het bepaalde in richtlijn 92/43/EEG en het Verdrag van Bern³⁰. Sinds de registratie van de klacht had de Commissie het dossier regelmatig gevolgd via officiële correspondentie, vergaderingen waar verschillende soortgelijke kwesties werden behandeld en in het kader van het Verdrag van Bern.

Nadat de nodige informatie was verzameld, met inbegrip van die van de Raad van Europa, wendde de Commissie zich op 3 augustus 1994 schriftelijk tot de Griekse autoriteiten om hun aandacht te vestigen op de beweringen van klager. Weliswaar bevatte het antwoord van de Griekse autoriteiten van 23 november 1994 positieve elementen met betrekking tot concrete maatregelen ter bescherming van zeeschildpadden, maar toch was de Commissie nog niet tevreden. Op 21 juni 1995 zond mevrouw Bjerregaard, lid van de Commissie, derhalve een brief aan de Griekse minister van Milieu met een verzoek om onmiddellijk maatregelen te nemen. In de zomer van 1995 kondigde de minister officieel een aantal concrete maatregelen aan. Na een nieuwe brief van de Commissie van 20 december 1995 deden de Griekse autoriteiten de Commissie op 27 februari 1996 mededeling van maatregelen die reeds waren genomen (waaronder de sluiting van illegale inrichtingen) en aanvullende maatregelen voor de toekomst (o.a. de vestiging van een zeepark).

Op 18 april 1996 informeerde de Commissie klager over de inhoud van de brief van de Griekse autoriteiten en verzocht zij haar om naar aanleiding daarvan opmerkingen te maken. Klager was niet tevreden met de maatregelen, die door haar onvoldoende werden geacht. Een andere organisatie die ook een klacht had ingediend, had over het algemeen een positief oordeel over de ontwikkeling van de situatie. De door de Griekse autoriteiten genoemde positieve ontwikkelingen werden ook bevestigd door de resultaten van een door de Commissie gefinancierd programma betreffende de bescherming van de Caretta caretta.

Na dit antwoord en een verdere behandeling van de zaak tijdens een algemene bijeenkomst in Athene besloot de Commissie het dossier te sluiten, omdat een schending van het Gemeenschapsrecht niet was aangetoond, maar zij bleef de zaak via bilaterale contacten met de Griekse autoriteiten volgen ter verzekering van de concrete tenuitvoerlegging van de aangekondigde maatregelen, en dan met name de inrichting van het zeepark.

³⁰ Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa, ondertekend in Bern op 19 september 1979, PB L 38 van 1982, blz. 1.

Bij schrijven van 11 maart 1997 werd klager geïnformeerd over het besluit om het dossier te sluiten, alsmede over de redenen die tot dat besluit hadden geleid. De Commissie was van mening dat zij klager alle voor haar besluit relevante argumenten had genoemd, d.w.z. die betreffende het karakter van de wettelijke bepalingen en het karakter van de ter beschikking staande informatie. Tegelijkertijd nam de Commissie de zaak verder op met de Griekse autoriteiten door middel van een schrijven van 14 maart 1997, waarin werd gevraagd om aanvullende informatie betreffende de tenuitvoerlegging van beschermende maatregelen en de vooruitgang met betrekking tot de inrichting van het nationale zeepark in de Laganas Baai.

Op 21 juli 1997 deden de Griekse autoriteiten de Commissie mededeling van een ministerieel besluit betreffende goedkeuring van een specifieke milieustudie betreffende Laganas Baai, alsmede een ontwerp van een presidentieel decreet betreffende de inrichting van een nationaal zeepark op Zakynthos. Op 22 september 1997 werd aan de Commissie verdere informatie toegezonden betreffende de vooruitgang met betrekking tot de aanname van het presidentieel decreet. De Commissiediensten bestudeerden de door de Griekse autoriteiten verstrekte informatie en waren van mening dat er in het presidentieel decreet sprake was van een positieve aanpak met betrekking tot het ecosysteem van het gebied in het algemeen.

Klager werd bij schrijven van 26 november 1997 over deze ontwikkelingen ingelicht en werd verzocht de Commissie op de hoogte te stellen van eventuele relevante gegevens waaruit een schending van de communautaire milieuwetgeving zou blijken, in welk geval de Commissie de inbreukprocedure van artikel 169 zou openen.

Tegen deze achtergrond verwierp de Commissie de drie beschuldigingen van klager. In de eerste plaats verklaarde de Commissie met betrekking tot de bewering dat het besluit om geen juridische stappen tegen de Griekse autoriteiten te ondernemen niet gerechtvaardigd en arbitrair was, dat zij het vraagstuk van de instandhouding van zeeschildpadden uiterst serieus had genomen en dat zij het dossier had gevolgd totdat zij zich ervan had vergewist dat substantiële instandhoudingsmaatregelen werden genomen en dat er daarom geen sprake was van een schending van communautaire wetgeving. Met betrekking tot de tweede bewering stelde de Commissie dat zij gedurende de periode van 2,5 jaar tussen de registratie van de klacht en het besluit om geen inbreukprocedure te openen de zaak actief had gevolgd; het ging daarbij om een ingewikkeld en moeilijk natuurbeschermingsdossier ten aanzien waarvan overhaast handelen niet op zijn plaats was. In de derde plaats merkte de Commissie met betrekking tot het feit dat mevrouw Bjerregaard, lid van de Commissie, geen antwoord zou hebben gezonden, op dat de commissaris deze taak had gedelegeerd aan haar diensten, die klager zeer goed op de hoogte hadden gehouden van de ontwikkelingen, met name in de brief van 26 november 1997 waarin mededeling werd gedaan van de meest recente ontwikkelingen sinds de ontmoeting met de commissaris in juni 1997.

Opmerkingen klager

Naar aanleiding van de brief van de Commissie van 26 november 1997, waarin klager werd verzocht de Commissie nieuwe informatie te verstrekken waaruit een eventuele schending van Gemeenschapsrecht zou blijken, stuurde klager de Commissie in januari 1998 een afschrift van haar rapport voor de bijeenkomst van het permanent comité van het Verdrag van Bern (Raad van Europa, december 1997). Klager merkte op dat de situatie van de zeeschildpadden op Zakynthos in drie jaar tijd niet was veranderd, omdat de illegale bouwwerken nog steeds aanwezig waren en illegale café's in bedrijf waren, en dat het nationale zeepark alleen maar op papier bestond. Het presidentieel decreet was nog steeds niet aangenomen. Klager sloot bij haar opmerkingen een kopie bij van een rapport van de vereniging tot bescherming van zeeschildpadden in Griekenland, dat vrijwel dezelfde strekking had als haar eigen rapport. Klager merkte verder op de maatregelen van DG XI uitsluitend gebaseerd waren op de mededelingen van de Griekse regering en volledig voorbij gingen aan de werkelijke feiten zoals die zich op Zakynthos voordeden en het standpunt van het permanent comité van het Verdrag van Bern. Klager concludeerde dat duidelijk was dat de Griekse regering richtlijn 92/43 en het Verdrag van Bern overtrad, en zij was daarom van mening dat het dossier niet moest worden gesloten.

Klager stuurde de Commissie op 29 juni en 10 en 14 juli 1998 aanvullende informatie en vestigde de aandacht van de Commissie op het volledig ontbreken van vooruitgang met betrekking tot de situatie op Zakynthos, alsmede op het verstrijken van de termijn (25 maart 1998) die voor de totstandkoming van het nationaal zeepark was overeengekomen tussen de Griekse regering, het permanent comité van het Verdrag van Bern en de EU. De Commissie (DG XI –D/2) voerde in juli 1998 ter plaatse een controle uit, maar volgens klager hadden de plaatselijke autoriteiten maatregelen genomen om ten onrechte een positief beeld te schetsen, terwijl zij fotomateriaal aan de Commissie deed toekomen waaruit het tegendeel bleek. Op 6 oktober 1998 stuurde klager de Ombudsman een kopie van haar meest recente rapport voor de 18e bijeenkomst van het permanent comité van het Verdrag van Bern.

VERDER ONDERZOEK

Om na te gaan welk gevolg de Commissie had gegeven aan de nieuwe informatie die klager haar had toegestuurd en aan de inspectie die in juli 1998 ter plaatse was verricht, nam het bureau van de Ombudsman contact op met de ter zake bevoegde dienst van de Commissie (DG XI – D/2). De Commissie deelde het bureau van de Ombudsman mee dat zij naar aanleiding van het bezoek ter plaatse van juli 1998 in oktober 1998 had besloten ex officio een nieuwe inbreukprocedure tegen de Griekse autoriteiten te openen, hetgeen in een perscommuniqué was meegedeeld. De Commissie stelde klager in december 1998 op de 18e bijeenkomst van het permanent comité van het Verdrag van Bern in Straatsburg op de hoogte van de nieuwe inbreukprocedure.

BESLUIT

- 1 De bewering volgens welke het besluit betreffende sluiting van het dossier inzake de klacht niet gerechtvaardigd en arbitrair was**
  - 1.1 Klager beweerde dat het besluit van de Commissie om het dossier met betrekking tot de klacht te sluiten en geen juridische stappen tegen de Griekse autoriteiten te ondernemen niet gerechtvaardigd en arbitrair was. Bij dit aspect van de klacht ging het dus om vermeend wanbeheer bij de administratieve procedure voor de behandeling van een klacht wegens een door een lidstaat gepleegde inbreuk op het Gemeenschapsrecht (procedure artikel 169). Wanneer de Commissie een besluit tot opening van een inbreukprocedure of sluiting van een dossier neemt, heeft zij de plicht dit besluit te motiveren en de argumenten aan klager mee te delen. Met betrekking tot deze verplichting om een besluit te motiveren kan ook door de Ombudsman een controle worden verricht. Bij het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot dit gedeelte van de klacht werd derhalve nagegaan of de Commissie haar besluit tot sluiting van het dossier met betrekking tot de klacht goed had gemotiveerd.
  - 1.2 Klager werd bij schrijven van het hoofd van de dienst juridische zaken van DG XI – Directoraat B van 11 maart 1997 op de hoogte gesteld van het besluit om het dossier te sluiten. De Ombudsman stelde vast dat de Commissie in deze uitvoerige brief van twee pagina's klager in de eerste plaats meedeelde dat zij de nieuwe toezeggingen die de Griekse autoriteiten op de bijeenkomst in Athene in mei 1996 hadden gedaan, in aanmerking nam. Verder evalueerde de Commissie de informatie die klager had verstrekt in een brief aan commissaris Bjerregaard van 17 februari 1997, alsmede andere aan de Commissiediensten ter beschikking staande informatie.
  - 1.3 De Commissie besloot dat uit al die gegevens niet bleek dat er sprake was van een schending van Gemeenschapsrecht. Met name hield de Commissie rekening met het feit dat de Griekse autoriteiten een aantal concrete maatregelen hadden genomen ten einde de broeden nestplaatsen van de zeeschildpadden op Zakynthos te beschermen. De brief bevatte een beschrijving van die maatregelen.
  - 1.4 Met betrekking tot de aanleg van het zeepark verwees de Commissie naar de toezegging van de Griekse autoriteiten om de werkzaamheden vóór 25 maart 1998 af te ronden. Verder merkte de Commissie op dat zij er alleen op kan toezien dat de Griekse autoriteiten voldoen aan de verplichtingen van richtlijn 92/43, maar dat zij geen invloed heeft op de vorm van de uitvoeringsmaatregelen, omdat het daarbij om een nationale bevoegdheid gaat.
  - 1.5 Ten slotte deelde de Commissie klager mee dat DG XI de vooruitgang met betrekking tot de uitvoering van de maatregelen op de voet zou volgen en dat zij, indien geen vooruitgang zou worden geboekt, een inbreukprocedure zou openen. Ten slotte werd in de brief opgemerkt

dat klager op de hoogte zou worden gehouden van de afloop van de zaak.

- 1.6 Uit het bovenstaande bleek dat de Commissie haar besluit om het dossier te sluiten goed had gemotiveerd, en dat zij klager gedetailleerd op de hoogte had gesteld van die argumenten. Bovendien besloot de Commissie ex officio een inbreukprocedure tegen de Griekse autoriteiten te openen, nadat zij ter plaatse een onderzoek had ingesteld. De Commissie stelde klager in december 1998 op de hoogte van dit besluit. De Commissie had derhalve gehandeld binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheden en derhalve bleek er geen sprake te zijn van wanbeheer.
- 2 De bewering dat er te veel tijd zou zijn verstreken tussen het tijdstip van registratie van de klacht en het besluit om het dossier te sluiten**
  - 2.1 Met betrekking tot de bewering volgens welke te veel tijd was verstreken tussen het tijdstip van registratie van de klacht en het besluit om het dossier te sluiten, merkte de Commissie op dat uit de door haar verstrekte gegevens duidelijk was gebleken dat zij de zaak gedurende deze tijd op de voet had gevolgd. De Commissie vestigde tevens de aandacht op het feit dat bij ingewikkelde en moeilijke natuurbeschermingsdossiers overhaast handelen vaak niet op zijn plaats is.
  - 2.2 Met betrekking tot dit aspect van de procedure van artikel 169 stelde de Ombudsman vast dat de Commissie in haar opmerkingen in het kader van het initiatiefonderzoek van de Ombudsman 303/97/PD heeft opgemerkt dat een besluit om een dossier te sluiten zonder dat maatregelen worden genomen of een besluit om een officiële inbreukprocedure te openen, overeenkomstig het interne reglement van orde van de Commissie moet worden genomen binnen een periode van ten hoogste een jaar vanaf de datum waarop de klacht werd geregistreerd, behalve in speciale naar behoren gemotiveerde gevallen³¹. Vertragingen kunnen te maken hebben met het feit dat discussies en de uitwisseling van informatie met nationale autoriteiten veel tijd in beslag nemen.
  - 2.3 In het onderhavige geval, waar het besluit om het dossier te sluiten genomen werd na een periode van bijna drie jaar, bleek dat de Commissie voldoende redenen had aangevoerd voor deze lange periode. De Ombudsman stelde vast dat het bij deze klacht inderdaad ging om een ingewikkelde en moeilijke zaak betreffende natuurbescherming. Zowel uit de door klager verstrekte informatie als uit de gegevens zoals die werden verstrekt in de opmerkingen van de Commissie, bleek dat de Commissie tussen juli 1994 en maart 1997 actief onderzoek had gedaan met betrekking tot deze klacht en ook klager bij dit onderzoek had betrokken. De Ombudsman stelde met name vast dat de Commissie zich, na de klacht te hebben gere-

³¹ 303/97/PD, zie het jaarverslag van de Europese Ombudsman over 1997, blz. 299

gistreerd en relevante informatie te hebben verzameld, ook bij de Raad van Europa, in augustus 1994 schriftelijk tot de Griekse autoriteiten had gewend, die in november 1994 antwoordden. Ontevreden over het antwoord van de Griekse autoriteiten schreef de Commissie in juni 1995 en december 1995 opnieuw brieven met verzoeken om informatie betreffende de genomen maatregelen. In november en december 1995 werd gecorrespondeerd tussen commissaris Bjerregaard en klager, die ook nauw contact onderhield met DG XI. In februari 1996 informeerden de Griekse autoriteiten de Commissie over de reeds genomen maatregelen en te nemen aanvullende maatregelen. In april 1996 informeerde de Commissie klager in een brief van drie pagina's over die maatregelen en vroeg zij om opmerkingen naar aanleiding daarvan. In juni 1996 diende klager haar opmerkingen bij de Commissie in.

- 2.4 Na het antwoord van klager en besprekingen tijdens de bijeenkomst in Athene in mei 1996 besloot de Commissie ten slotte de zaak te sluiten en stelde zij klager in maart 1997 op de hoogte van haar besluit.
- 2.5 Uit het bovenstaande bleek derhalve dat veelvuldig informatie werd uitgewisseld tussen de Commissie, de Griekse autoriteiten en klager, en dat daarom het feit dat veel tijd verstreek tussen het tijdstip van registratie van de klacht en het besluit om het dossier te sluiten, niet kon worden beschouwd als een geval van wanbeheer.

3 De bewering dat commissaris Bjerregaard niet zou hebben geantwoord

- 3.1 Met betrekking tot de bewering van klager dat commissaris Bjerregaard niet schriftelijk had geantwoord op vragen die haar tijdens haar bezoek aan Athene in juni 1997 werden gesteld, merkte de Commissie op dat de commissaris deze taak had gedelegeerd aan haar diensten, die klager zeer goed op de hoogte hielden van de ontwikkelingen, met name bij schrijven van 26 november 1997.
- 3.2 De Ombudsman stelde vast dat klager inderdaad bij schrijven van 26 november 1997 een antwoord van de diensten van de Commissie had ontvangen. In deze brief, waarin expliciet wordt ingegaan op de in juni 1997 aan commissaris Bjerregaard gestelde vragen, stelde de Commissie klager op de hoogte van de meest recente ontwikkelingen (correspondentie met de Griekse autoriteiten in maart, juli en september 1997) en werd klager verzocht de Commissie nieuwe informatie te verstrekken waaruit een eventuele schending van Gemeenschapsrecht zou blijken. Derhalve werd met betrekking tot dit aspect van de klacht geen geval van wanbeheer vastgesteld.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

VERTROUWELIJKHEID BIJ EEN AANBESTEDINGSPROCEDURE

Besluit inzake klacht 1086/97/PD tegen de Europese Commissie

KLACHT

In november 1997 diende de heer L. bij de Ombudsman een klacht in met betrekking tot de weigering van de Commissie om hem kopieën te overleggen van acht voorstellen die met succes waren ingediend in verband met het SAVE II-programma.

De achtergronden van de klacht waren de navolgende: in 1997 publiceerde de Commissie een verzoek tot indiening van voorstellen betreffende de bevordering van energie-efficiëntie in de Europese Gemeenschap in het kader van een communautair energiebesparingsprogramma, "SAVE II". Klager diende een voorstel in dat door de Commissie niet werd geselecteerd. Toen hem werd meegedeeld dat zijn project niet was geselecteerd, wendde hij zich schriftelijk tot de Commissie met het verzoek om kopieën van acht voorstellen die in het kader van de procedure wel met succes waren ingediend. In de brief van klager aan de Commissie werd opgemerkt dat hij wilde beoordelen of de gehonoreerde voorstellen dezelfde of betere kosten-batenverhoudingen hadden in vergelijking met het zijne.

In haar antwoord aan klager verwees de Commissie naar de in het Publikatieblad gepubliceerde uitnodiging tot de indiening van voorstellen, waarin werd gesteld dat *aan de Gemeenschap verstrekte informatie met betrekking tot een voorstel of het contract vertrouwelijk zou worden behandeld*.

Op deze basis achtte de Commissie het niet juist om klager afschriften van de voorstellen van andere inschrijvers te overleggen.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht stelde klager dat de Commissie hem ten onrechte inzage in de acht gehonoreerde voorstellen had geweigerd, en overheidsmiddelen had verspild door onnodig dure projecten te selecteren.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt herhaalde de Commissie dat zij gehouden is te handelen in overeenstemming met de in de uitnodiging tot de indiening van voorstellen gedane toezegging om het vertrouwelijke karakter van alle voorstellen te handhaven.

Opmerkingen klager

Klager handhaafde zijn klacht.

BESLUIT

- 1 Met betrekking tot de eerste bewering van klager was duidelijk dat de Commissie in haar uitnodiging tot de indiening van voorstellen even-

tuele inschrijvers had toegezegd dat de voorstellen een vertrouwelijk karakter zouden hebben. De Commissie was gehouden die toezegging gestand te doen. De Ombudsman stelde derhalve vast dat het feit dat de Commissie die toezegging gestand deed, geen geval van wanbeheer vormde. Het feit echter dat de Commissie deze toezegging had gedaan, bracht de Ombudsman ertoe om hieronder een aantal aanvullende opmerkingen aan het adres van de Commissie te maken.

- 2 De tweede bewering van klager met betrekking tot de verspilling van overheidsmiddelen bleek niet door feiten te kunnen worden gestaafd. De Ombudsman stelde derhalve vast dat een eventueel verder onderzoek met betrekking tot deze beschuldiging niet gerechtvaardigd was.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

VERDERE OPMERKINGEN

In het licht van de feitelijke aspecten van deze zaak achtte de Ombudsman het relevant om de navolgende aanvullende opmerkingen te maken. De Commissie bleek een algemene toezegging te hebben gedaan om vertrouwelijkheid in acht te nemen met betrekking tot alle van aan deze procedure deelnemende inschrijvers ontvangen informatie. Het is duidelijk dat de Commissie gehouden is een dergelijke toezegging gestand te doen. Ook is duidelijk dat een dergelijke toezegging een belemmering vormt voor de transparantie en het recht van deelnemende partijen op informatie. Daarom is de Ombudsman van mening dat de Commissie ter bevordering van de transparantie van haar werkzaamheden de relevantie van een dergelijke algemene toezegging in heroverweging dient te nemen.

ANNULERING VAN EEN AANBESTEDING DOOR DE GRIEKSE REGERING (ARTIKEL 226 EG)

Besluit inzake klacht 1140/97/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

De klacht werd in november 1997 bij de Ombudsman ingediend. Klager is een advocaat die optreedt namens een cliënt, het consortium Casino d'Athènes. Volgens klager waren de relevante feiten als volgt:

Het consortium Casino d'Athènes kreeg op 13 januari 1995 na een internationale aanbestedingsprocedure een casinolicentie van de Griekse regering. Meer dan een jaar later werd de licentie door de Griekse regering geannuleerd.

Op 20 december 1996 diende klager namens zijn cliënt bij de Commissie een klacht in volgens welke de Griekse regering een inbreuk had gepleegd

op de communautaire richtlijnen betreffende overheidsopdrachten. Op 24 februari 1997 deelde commissaris MONTI klager mee dat de zaak door DG XV/B/3 zou worden behandeld.

Op 20 juni en 17 juli 1997 had klager gesprekken met de directeur van DG XV/B, de heer MATTERA, en op laatstgenoemde datum overhandigde hij verdere gegevens betreffende de klacht. Overeengekomen werd dat DG XV de zaak verder zou onderzoeken.

In de week van 13-18 oktober 1997 vernamen cliënten van klager in de Griekse pers dat hun zaak door de Commissie was gesloten. Vervolgens vernam klager dat de Commissie de zaak in een vergadering op 15 oktober 1997 had gesloten.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht stelde klager dat:

- (i) de Commissie hem had moeten waarschuwen dat men voornemens was het dossier te sluiten en hem in de gelegenheid had moeten stellen binnen een redelijke termijn opmerkingen te maken, overeenkomstig de toezegging die zij de Europese Ombudsman in het kader van zijn initiatiefonderzoek betreffende de inbreukprocedure had gedaan;
- (ii) het besluit betreffende sluiting van het dossier was genomen op basis van een bijeenkomst van de kabinetschefs van de leden van de Commissie, terwijl de zaak nog in behandeling was bij de bevoegde dienst.

ONDERZOEK

Ter voorkoming van misverstanden is het van belang erop te wijzen dat de Europese Ombudsman krachtens het EG-Verdrag uitsluitend bevoegd is onderzoek te doen naar eventuele gevallen van wanbeheer wanneer het gaat om het optreden van communautaire instellingen of organen. In het Statuut van de Europese Ombudsman wordt specifiek bepaald dat over het optreden van enige andere autoriteit of persoon bij de Ombudsman geen klacht kan worden ingediend. Het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht richtte zich derhalve op de vraag of er sprake was geweest van wanbeheer bij het optreden van de Europese Commissie.

Standpunt Commissie

Samengevat luidde het standpunt van de Commissie als volgt. De Commissiediensten hebben de namens het consortium Casino d'Athènes ingediende klacht zorgvuldig behandeld. Bij schrijven van 23 april 1997 verzocht de Commissie de Griekse autoriteiten om een toelichting op deze zaak. De Griekse autoriteiten antwoordden op 6 juni 1997 en de zaak werd besproken tijdens een bilaterale ontmoeting tussen de Commissie en de Griekse autoriteiten die eind juni 1997 plaatsvond te Athene.

Vervolgens vroeg klager om een ontmoeting met de Commissiediensten ten einde te worden geïnformeerd over de ontwikkelingen in deze zaak. Op een bijeenkomst van 17 juli 1997 werd klager ingelicht over de procedure en over de beoordeling van de inhoudelijke kanten van de zaak door de

diensten van de Commissie. Tijdens deze bijeenkomst spraken de Commissiediensten de hoop uit dat zij van klager aanvullende informatie zouden ontvangen ten einde de zaak verder te kunnen behandelen. Dergelijke nieuwe informatie werd echter niet verstrekt.

Met betrekking tot de eerste bewering van klager werd in het standpunt opgemerkt dat de Commissie thans alle noodzakelijke interne maatregelen heeft genomen om haar diensten op de hoogte te stellen van de aan de Ombudsman in het kader van zijn onderzoek betreffende inbreukprocedures gedane toezegging. Op het moment dat het besluit om het dossier van deze zaak te sluiten werd genomen, had de Commissie echter nog niet de noodzakelijke interne maatregelen genomen om deze toezegging ten uitvoer te leggen.

Met betrekking tot de tweede bewering van klager merkte de Commissie op dat het dossier gezien de antwoorden van de Griekse autoriteiten en gezien het feit dat door klagers geen nieuwe informatie was verstrekt, door de Commissie werd behandeld op een van de reguliere bijeenkomsten tijdens welke vermeende gevallen van inbreuk worden besproken. Deze bijeenkomst was, zoals gebruikelijk, voorbereid door een speciale bijeenkomst van de kabinetschefs tijdens welke werd vastgesteld dat het dossier kon worden gesloten. Omdat klager was gehoord alvorens het besluit tot sluiting van het dossier werd genomen, kon worden gesteld dat dit besluit op basis van adequate informatie tot stand kwam. De klager werd bij schrijven van 11 november 1997 in kennis gesteld van het besluit en de motieven daarvoor.

Het standpunt van de Commissie werd doorgezonden naar klager met het verzoek om opmerkingen te maken, maar er werden geen opmerkingen ontvangen.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige bestudering van het standpunt van de Commissie vroeg de Ombudsman in december 1998 om een afschrift van de brief van de Commissie aan klager van 11 november 1997. De Commissie deed de brief in januari 1999 toekomen.

Op 1 maart 1999 deelde de Ombudsman de Commissie mee dat hij zijn onderzoek met betrekking tot het eerste aspect van de klacht had afgerond. Met betrekking tot het tweede aspect van de klacht achtte de Ombudsman het noodzakelijk dat zijn diensten het desbetreffende dossier van de Commissie overeenkomstig artikel 3, lid 2, eerste alinea³², van het Statuut van de Ombudsman zouden inzien.

In een antwoord van 14 april 1999 verstrekte de Commissie verdere informatie betreffende de procedure die leidde tot de sluiting van haar dossier betreffende de klacht van Casino d'Athènes. De Commissie merkte op dat de zaak in het kader van de interne inbreukprocedures van de Commissie

³² *De communautaire instellingen en organen zijn gehouden de gevraagde inlichtingen aan de Ombudsman te verstrekken en hem inzage te verlenen van de desbetreffende stukken. Zij kunnen dit alleen weigeren om met redenen omklede motieven van geheimhouding.*

zou worden besproken op de vergadering van de Commissie van 15 oktober 1997.

“Ter voorbereiding van die vergadering werd door de Commissiediensten de vereiste “fiche d’infraction” opgesteld (3 september 1997), waarin door hen werd vermeld dat zij wachtten op verdere informatie van klager. Op 30 september was het voorstel van de diensten nog steeds hetzelfde, maar het was hen duidelijk dat geen extra informatie te verwachten was, omdat meer dan twee maanden waren verstreken sinds het desbetreffende verzoek was gedaan. Toen de zaak op de vergadering van de kabinetschefs van 9 oktober 1997 werd besproken, werd gezien deze situatie derhalve het besluit genomen om de Commissie voor te stellen het dossier te sluiten, omdat duidelijk was dat geen informatie van klager meer te verwachten was. De Commissie handelde dienovereenkomstig en sloot het dossier op 15 oktober 1997. “

Op basis van vertrouwelijkheid voegde de Commissie hierbij ook een kopie van het standaardformulier dat wordt gebruikt om aan te geven welke vooruitgang is geboekt met betrekking tot elk onderzoek van de Commissie naar een vermeend geval van inbreuk (*fiche d’infraction*) en een tijdschema van de gebeurtenissen. De Commissie merkte op dat dat de enige documenten in het dossier waren die betrekking hadden op de sluiting van het dossier en de omstandigheden waarin dat gebeurde en dat de Commissie daarom zo vrij was geweest om deze aan de Ombudsman toe te zenden in plaats van zijn personeel de moeite te laten nemen om die documenten ter plekke in te zien.

De Commissie beklemtoonde tevens dat de Commissiediensten klager in hun brief van 11 november 1997 hadden meegedeeld dat een nieuwe inbreukprocedure zou kunnen worden geopend, mits hij de noodzakelijke aanvullende informatie en argumenten deed toekomen, maar dat deze uitnodiging onbeantwoord was gebleven.

Inzage van het dossier en getuigenis

Op 22 april 1999 wendde de Ombudsman zich schriftelijk tot de Commissie om haar te bedanken voor de aanvullende informatie en voor de kopieën van documenten en herhaalde hij het verzoek om inzage van het dossier. Tevens deelde de Ombudsman de Commissie mee dat hij na zorgvuldige bestudering van de door de Commissie op 14 april 1999 aan hem toegezonden informatie en documenten van mening was dat de ambtenaren van DG XV die de klacht Casino d’Athènes behandelden overeenkomstig artikel 3, lid 2, vierde alinea van het Statuut van de Ombudsman³³ mondeling moesten getuigen.

³³ De ambtenaren en andere personeelsleden van de communautaire instellingen en organen dienen te getuigen als de Ombudsman hun daarom verzoekt; zij spreken in naam van en in opdracht van hun diensten en blijven gebonden door hun verplichting inzake beroepsgeheim.

In haar antwoord verzocht de Commissie de Ombudsman contact op te nemen met het Secretariaat-generaal van de Commissie ten einde de nodige regelingen te treffen voor inzage van het dossier en voor het afnemen van mondelinge getuigenissen; tevens deelde zij hem mee dat de betrokken ambtenaren van DG XV de heer Alfonso MATTERA, directeur, en de heer Konstantinos TOMARAS, administrateur, waren.

Na een verdere briefwisseling betreffende de procedures voor de mondelinge getuigenissen gingen de diensten van de Ombudsman op 24 juni 1999 over tot inzage van het dossier en het afnemen van de mondelinge getuigenissen.

De mondelinge getuigenissen werden overeenkomstig de navolgende procedure afgenomen:

- 1 Datum, tijdstip en plaats van de mondelinge getuigenissen werden overeengekomen tussen de diensten van de Ombudsman en het Secretariaat-generaal van de Commissie, dat de getuigen daarvan in kennis stelde. De mondelinge getuigenissen vonden plaats in de gebouwen van de Ombudsman in Brussel.
- 2 Elke getuige werd afzonderlijk gehoord zonder dat hij zich kon laten vergezellen.
- 3 De proceduretaal werd overeengekomen tussen de diensten van de Ombudsman en het Secretariaat-generaal van de Commissie. Op verzoek van de getuigen vonden de getuigenissen plaats in het Frans.
- 4 Elke getuige kreeg een uitleg over de procedure alvorens de mondelinge getuigenissen werden afgenomen.
- 5 De diensten van de Ombudsman droegen zorg voor opname en transcriptie van de vragen en antwoorden.
- 6 Aan elke getuige werd een transcriptie van zijn getuigenverhoor ter ondertekening toegezonden. De getuigen werden uitgenodigd taalkundige correcties op hun antwoorden voor te stellen. Indien zij correctie of aanvulling van een antwoord verlangden, moesten de herziene tekst van het antwoord en de motieven voor de herziening ervan worden opgenomen in een afzonderlijk document dat als bijlage bij de transcriptie werd gevoegd. De ondertekende transcripties maken deel uit van het dossier van de Ombudsman in de zaak.

De diensten van de Ombudsman deelden klager telefonisch mee dat inzage van het dossier had plaatsgevonden en dat mondelinge getuigenissen waren afgenomen. Klager deelde mee dat zijn cliënt niet langer in de zaak geïnteresseerd was en dat hij derhalve geen commentaar op de mondelinge getuigenissen wenste te leveren.

BESLUIT

1 Eerste bewering van klager

- 1.1 Klager diende bij de Commissie een klacht in volgens welke de Griekse autoriteiten in de zaak Casino d'Athènes een inbreuk op het

Gemeenschapsrecht hadden gepleegd. Hij stelde dat de Commissie het dossier in oktober 1997 had gesloten zonder hem in de gelegenheid te stellen opmerkingen te maken, hetgeen in strijd was met de toezegging die zij de Europese Ombudsman in zijn initiatiefonderzoek betreffende de inbreukprocedure had gedaan.

- 1.2 In april 1997 begon de Ombudsman een initiatiefonderzoek naar de mogelijkheden om de kwaliteit van de administratieve procedures van de Commissie voor de behandeling van klachten betreffende inbreuken van de lidstaten op het Gemeenschapsrecht te verbeteren³⁴. In het kader van dit onderzoek werd door de Commissie de toezegging gedaan dat zij er, afgezien van gevallen waarin de klacht duidelijk ongegrond is en in gevallen waarin verder niets van klager is vernomen, voor zal zorgen dat klagers worden geïnformeerd over het feit dat de klacht wellicht zal worden verworpen, met een uiteenzetting van de motieven daarvoor. Klagers moeten derhalve in de gelegenheid worden gesteld standpunten en kritiek met betrekking tot de zienswijze van de Commissie tot uiting te brengen, alvorens het besluit tot sluiting van het dossier wordt genomen.
- 1.3 In haar standpunt merkte de Commissie op dat zij op het moment dat het besluit om in deze zaak het dossier te sluiten werd genomen, nog niet de nodige interne maatregelen had genomen om uitvoering aan bovengenoemde toezegging te geven. Zij merkte echter tevens op dat zij thans alle noodzakelijke interne maatregelen heeft genomen om haar diensten van de toezegging op de hoogte te brengen.
- 1.4 Het besluit van de Commissie om haar dossier in de zaak Casino d'Athènes te sluiten viel samen met de brief van 13 oktober 1997, waarin de Europese Ombudsman de Commissie informeerde over de sluiting van bovengenoemd initiatiefonderzoek. In de brief van de Ombudsman werd de Commissie tevens gewezen op het belang dat door hem werd gehecht aan de door haar gedane toezegging. De uitleg die door de Commissie werd gegeven met betrekking tot de vraag waarom de toezegging in deze zaak nog niet ten uitvoer was gelegd, is derhalve redelijk. Bovendien lijkt de Commissie thans alle nodige interne maatregelen te hebben genomen om de toezegging gestand te doen. Er blijkt derhalve met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake te zijn van wanbeheer.

2 De tweede bewering van klager

- 2.1 Klager stelde dat het besluit betreffende sluiting van het dossier inzake zijn klacht over een vermeende inbreuk op het Gemeenschapsrecht door de Griekse autoriteiten werd genomen op basis van een bijeenkomst van de kabinetschefs van de leden van de Commissie, terwijl de zaak nog in behandeling was bij de ter zake bevoegde dienst, DG XV.

³⁴ 303/9/PD, zie het jaarverslag van de Europese Ombudsman voor 1997, blz. 299-303; zie tevens het vijftiende jaarverslag van de Commissie over de controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht (1997), Inleiding, blz. XIII (COM(1998) 317 def.).

- 2.2 In artikel 211 van het EG-Verdrag is de rol van de Commissie als “hoedster van het Verdrag” vastgelegd. Zij heeft tot taak ervoor te zorgen dat de bepalingen van het Verdrag en de bepalingen welke de instellingen krachtens het Verdrag vaststellen, worden toegepast.
- 2.3 Volgens de door de Commissie verstrekte schriftelijke informatie zou de zaak van Casino d’Athènes door de Commissie worden behandeld op haar vergadering van 15 oktober 1997 en wel in het kader van de gebruikelijke procedure voor de behandeling van vermeende gevallen van inbreuk. Op 3 september 1997 stelde DG XV voor de zaak aan te houden in afwachting van verdere informatie die klager eventueel zou willen doen toekomen, en op 30 september 1997 bleef datzelfde voorstel gehandhaafd. Toen de zaak werd besproken op de vergadering van de kabinetschefs van 9 oktober 1997 werd besloten de Commissie voor te stellen het dossier te sluiten, omdat duidelijk was dat geen informatie meer van klager te verwachten was. De Commissie handelde dienovereenkomstig en sloot het dossier.
- 2.4 Op grond van de door de Commissie gegeven uitleg en overgelegde documenten bleek niet te kunnen worden uitgesloten dat het voorstel om het dossier te sluiten door de kabinetschefs wellicht was genomen zonder dat de bevoegde dienst voldoende tijd had gekregen om een adequaat onderzoek naar de klacht af te ronden. De Ombudsman had derhalve inzage van het dossier van de Commissie inzake de klacht gevraagd en gekregen en nam mondelinge getuigenissen af van zowel de directeur van de eenheid in DG XV die de zaak behandelde, de heer MATTERA, als de ambtenaar die het dossier persoonlijk behandelde, de heer TOMARAS.
- 2.5 Bij inzage van het dossier werden geen documenten gevonden waaruit bleek waarom de kabinetschefs hadden voorgesteld om het dossier inzake de klacht te sluiten, hoewel de bevoegde dienst had voorgesteld de zaak aan te houden.
- 2.6 De Ombudsman kwam tot de navolgende feitelijke bevindingen en wel op basis van de mondelinge getuigenissen die de heer MATTERA en de heer TOMARAS aflegden naar aanleiding van vragen van de diensten van de Ombudsman. DG XV deelde klager op vergaderingen in juni en juli 1997 mee dat: (i) er geen sprake bleek te zijn van een inbreuk op het Gemeenschapsrecht, omdat een aanbesteding kan worden geannuleerd, wanneer daarvoor gronden zijn; (ii) de desbetreffende gronden door de Griekse autoriteiten waren vermeld en (iii) de klacht derhalve niet verder kon worden behandeld, tenzij klager kwam met nieuwe gegevens, zoals eventueel bewijsmateriaal waaruit zou moeten blijken dat de aanbesteding was geannuleerd ten einde een van de kandidaten te bevoordelen. Op 3 september 1997 deed DG XV een voorstel om de zaak aan te houden ten einde klager nogmaals een mogelijkheid te geven om nieuwe informatie te verstrekken. Vóór de vergadering van de kabinetschefs op 9 oktober 1997 werd de bevoegde dienst van DG XV gevraagd of de zaak volgens haar op dat moment kon worden gesloten. Zij antwoordde dat dat inderdaad het geval was, omdat klager geen aanvullende infor-

matie had verstrekt. Klager werd meegedeeld dat een nieuwe inbreukprocedure zou kunnen worden geopend, mits hij met de nodige aanvullende informatie en argumenten kwam.

- 2.7 Gezien de bovenstaande feitelijke bevindingen bleek er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake te zijn van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

THERMIE-SUBSIDIE VOOR EEN WINDENERGIEPROJECT: KLACHT VOLGENS WELKE PROJECT NIET WERD ONDERZOCHT

Besluit inzake gevoegde klachten 1152/97/OV, 142/98/OV en 149/98/OV tegen de Europese Commissie

KLACHT

In december 1997 (1152/97/OV) en januari 1998 (142/98/OV, 149/98/OV) dienden mevrouw M., de heer en mevrouw H., respectievelijk de heer en mevrouw F. bij de Europese Ombudsman klachten in; het ging om de omstandigheden waarin door de Commissie een Thermie-subsidie van de EG werd toegekend voor het windenergieproject in Mynydd Gorddu, Ceredigion, Wales (ref. WE/225/91-UK-DK). Omdat in hun klachten dezelfde feiten werden vermeld, besloot de Ombudsman deze gezamenlijk te onderzoeken.

Een van de in de klachten geuite beweringen betrof het feit dat voor het project geen milieueffectrapportage was uitgevoerd. Deze kritiek was echter reeds behandeld in het kader van de verzoekschriften nrs. 71/96, 155/96 en 160/96. Op basis van het standpunt van de Commissie inzake die verzoekschriften besloot de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement de behandeling van die verzoekschriften af te sluiten. Daarom deelde de Ombudsman klagers op 26 maart 1998 mee dat er voor hem geen gronden waren om met betrekking tot dit gedeelte van de klachten verder onderzoek te doen.

Volgens klagers waren de relevante feiten als volgt: de aanvragers van de Thermie-subsidie waren National Power Plc., Nordtank Energy Group en Dr. H. Op 13 augustus 1991 ging de Commissie akkoord met het voorstel en deed zij mededeling van de toekenning van een subsidie van ongeveer £ 1,3 miljoen aan de aanvragers.

De belangrijkste beschuldiging van klagers betrof het feit dat het windenergieproject Mynydd Gorddu werd aangeprezen als een innovatiegericht, door landbouwers geleid en plaatselijk georiënteerd programma, om welke reden het in aanmerking kwam voor een subsidie in het kader van het Thermie-programma, terwijl het in feite ging om commerciële belangen van multinationals. Het bedrijf Mynydd Gorddu Windfarm Ltd werd in juni 1991 opgericht door de reeds bestaande National Power Plc. en National Wind Power Ltd, en wel om het project als een commerciële onderneming

te exploiteren. Twee van de directeuren waren directeur van in beide gevallen ongeveer 50 andere windenergiebedrijven, hetgeen niet in overeenstemming leek te zijn met de beschrijving van het project als “innovatiegericht”. Om die redenen had het project, hoewel dat anders werd voorgesteld, geen banden met de plaatselijke gemeenschap, die daarvan geen enkel voordeel zou hebben.

Bovendien zou de plaatselijke gemeenschap verschillende negatieve milieu-effecten van het project ondervinden. Dit was te wijten aan het feit dat de projectontwikkelaars een milieueffectrapportage omzeilden door bij het verkrijgen van de vergunning druk uit te oefenen op het desbetreffende comité. Klagers beweerden verder dat de County Council van Ceredigion een ernstige fout beging door de vergunning te verlenen zonder een milieueffectrapportage te verlangen.

Klagers stelden dat de Europese Commissie in deze situatie te gemakkelijk met het project van de aanvragers akkoord leek te zijn gegaan zonder dat voorafgaand aan de toekenning van de subsidie enige poging werd gedaan om ter plaatse een onderzoek te verrichten of de in het voorstel vervatte informatie grondig te controleren.

In 1996 werden verschillende klachten over de niet-uitvoering van een milieueffectrapportage bij de Europese Commissie ingediend, waarvan een was ondertekend door mevrouw M., de heer en mevrouw F. en andere omwonenden. Ook werden vanaf mei 1996 verschillende verzoekschriften bij het Europees Parlement ingediend door prof. T. (nr. 71/96), de heer M. (nr. 155/96) en de heer F. (nr. 160/96). Bovendien schreven alle klagers in deze zaak, alsmede andere omwonenden, in november en december 1997 brieven aan Directoraat F (Eenheid voor coördinatie van de fraudebestrijding - UCLAF) van het Secretariaat-generaal van de Commissie en aan DG XVII (Energie).

In haar antwoord op de klachten merkte de Commissie op dat de autoriteiten van het VK de Commissie hadden meegedeeld dat de projectontwikkelaar weliswaar niet verplicht was om een milieueffectrapportage in te dienen, maar dat de plaatselijke autoriteiten voor ruimtelijke ordening ruimschoots advies over het voorstel hadden ingewonnen. Bij de besluitvorming over de verlening van de vergunning hadden de plaatselijke autoriteiten meer in het bijzonder rekening gehouden met de standpunten van adviesbureaus, het publiek en de adviserend landschapsarchitect. Ook deelde de Commissie mee dat de bevoegde autoriteiten sinds de invoering van nieuwe wetgeving in het VK in april 1994 mogen verlangen dat voorstellen voor windenergieprojecten worden onderworpen aan een milieueffectrapportage alvorens de vergunning wordt verleend. De Commissie voegde hier echter aan toe dat uit hoofde van richtlijn 85/337/EEG³⁵ voor windmolens een milieueffectrapportage kan worden verlangd, wanneer de lidstaten van mening zijn dat de kenmerken van de projecten zulks vereisen. Derhalve stelde de Commissie vast dat de lidstaten een zekere speelruimte hebben bij de besluitvorming over de vraag of projecten moeten

³⁵ Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, PB L 175 van 1985, blz. 40.

worden onderworpen aan een milieueffectrapportage. Om die redenen was de Commissie van mening dat er in dit geval geen sprake was van een schending van communautaire milieuwetgeving.

Dit antwoord vormde tevens het standpunt van de Commissie inzake de verzoekschriften nrs. 71/96, 155/96 en 160/96, op basis waarvan de Commissie verzoekschriften haar behandeling van de verzoekschriften in januari 1998 afsloot.

Klagers waren echter niet tevreden met dit antwoord en wendden zich schriftelijk tot de Ombudsman. Naast hun klacht over het niet-uitvoeren van een milieueffectrapportage, die door de Commissie verzoekschriften was behandeld, kwamen zij met twee andere klachten:

- 1 In de eerste plaats handhaafden zij hun klacht dat de Commissie een Thermie-subsidie voor het Mynydd Gorddu Windfarm Project had toegekend zonder dat op adequate wijze onderzoek was verricht, bijvoorbeeld door een controle ter plaatse. Dit had als gevolg dat een subsidie was toegekend voor een project dat werd aangeprezen als een innovatiegericht, door landbouwers geleid en plaatselijk georiënteerd programma, terwijl het in feite vooral ging om de commerciële belangen van multinationals.
- 2 In de tweede plaats beweerden klagers dat verschillende door hen aan DG XVII en Directoraat F (UCLAF) van het Secretariaat-generaal geschreven brieven door de Commissie niet waren beantwoord. Klagers sloten verschillende bijlagen bij, waaronder de publicatie "Mynydd Gorddu: a Summary", waarin alle achtergronden van de procedure voor de goedkeuring van het Windfarm Project gedetailleerd werden beschreven.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt merkte de Commissie op dat de subsidie voor het Mynydd Gorddu Windfarm Project was toegekend in het kader van het Thermie-programma (verordening (EEG) nr. 2008/90 van de Raad). In artikel 2 van die verordening wordt bepaald dat financiële steun van de Gemeenschap kan worden verleend voor twee soorten projecten, namelijk a) innovatiegerichte projecten en b) projecten gericht op de verspreiding van know-how. De Commissie, bijgestaan door een comité (het "Thermie-comité") samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten, is verantwoordelijk voor de selectie van de projecten (artikelen 9 en 10).

In het kader van de uitnodiging tot het indienen van voorstellen van 1991 ontving de Commissie het voorstel voor het windenergieproject ingediend door National Power Plc. (elektriciteitsbedrijf-VK), Nordtank AF 1998 A/S (fabrikant van windenergieturbines-Denemarken, later omgedoopt in Nordtank Energy Group A/S) en Dr. H. (grondeigenaar-VK). Het voorstel betrof de installatie van een windmolenpark met een vermogen van zes

megawatt in Mynydd Gorddu, Wales, bestaande uit 20 windenergieturbines van 300 kilowatt. De totale kosten van het project beliepen 8,2 miljoen ecu.

Het project werd betiteld als een “verspreidingsproject”, omdat het de overdracht betrof van een reeds beproefde technologie naar andere geografische omstandigheden. Hoewel in het voorstel werd vermeld dat zo mogelijk gebruik zou worden gemaakt van plaatselijke know-how, werd het project niet omschreven als een door landbouwers geleid en plaatselijk georiënteerd programma. Bij de selectieprocedure, waaraan werd deelgenomen door twee onafhankelijke deskundigen en een deskundige van de Commissie, werd nagegaan of het voorstel op basis van de ingediende informatie voldeed aan de criteria voor steunverlening, met inbegrip van die welke rechtstreeks in verband stonden met de status van de initiatiefnemers en hun omvang (sub e) en sub f) van artikel 6 van de verordening). Na het positieve advies van het Thermie-comité besloot de Commissie steun aan het project te verlenen voor een maximumbedrag van 1.830.924 ecu.

Na het besluit van de Commissie sloot National Power Plc. zich aan bij British Aerospace Plc. en Taylor Woodrow Construction Holding Ltd. om samen het bedrijf National Wind Power Ltd. te vormen met het oog op de voortzetting van de windenergieprojecten en aanverwante onderzoekwerkzaamheden van National Power Plc. De initiatiefnemers van het project vroegen de Commissie National Wind Power Ltd. in de plaats te laten treden van National Power Plc. De Commissie ging hiermee akkoord. Op 15 januari 1992 werd overeenkomst nr. WE/225/91 ondertekend tussen de Gemeenschap en National Wind Power Ltd., Nordtank Energy Group A/S en Dr. H. Op 23 december 1996 werd een wijziging van het contract door de Commissie ondertekend, toen de coördinator, National Wind Power Ltd., zich wilde terugtrekken en werd vervangen door Nordtank Energy Group.

De zaak werd behandeld door de UCLAF, die het niet noodzakelijk achtte een onderzoek te beginnen. De belangrijkste beschuldigingen hielden verband met milieukwesties of aantasting van veiligheidsbepalingen, en niet zozeer met een onjuist gebruik van communautaire middelen. Uit de informatie die werd ingewonnen bij de ordonnateur die de zaak behandelde, bleek geenszins dat er sprake van was dat de financiële belangen van de Gemeenschap in het geding zouden kunnen zijn.

Wat de eerste bewering van klagers betreft merkte de Commissie op dat zij het besluit tot ondersteuning van het project, een project betreffende de verspreiding van know-how, had genomen, omdat was voldaan aan alle voorwaarden van Thermie, de criteria voor steunverlening en de selectiecriteria. Het project was in het ingediende voorstel niet omschreven als een door landbouwers geleid en plaatselijk georiënteerd programma, en dat was uit hoofde van de voorwaarde van de verordening ook niet noodzakelijk of relevant. Hoewel kleine en middelgrote ondernemingen bij de selectieprocedure voorrang krijgen (artikel 6, lid 3), worden in de verordening geen specifieke criteria of grenzen met betrekking tot de omvang van initiatiefnemers vermeld.

Met betrekking tot de bewering omtrent het uitblijven van een antwoord van DG XVII merkte de Commissie op dat DG XVII in november 1997 van mevrouw M. te horen kreeg dat de Commissie met betrekking tot project WE/225/91 was misleid. Eind november 1997 diende mevrouw M. bewijsstukken in en kreeg zij van de Commissie te horen dat zij te zijner tijd een schriftelijk antwoord tegemoet zou kunnen zien. Nadat een diepgaande analyse was verricht, waaruit niet bleek dat de Commissie was misleid, antwoordde DG XVII mevrouw M. op 28 april 1998.

UCLAF ontving ook verschillende brieven van klagers en andere burgers. Na een definitieve analyse van alle gegevens deelde de UCLAF alle klagers op 19 mei 1998 mee dat zij geen onderzoek was begonnen.

Opmerkingen klagers

Van klagers werden geen verdere opmerkingen ontvangen. In hun gemeenschappelijke brief van 30 april 1998 merkten klagers echter op dat zij wat betreft het achterwege blijven van een milieueffectrapportage voor het project, het onderwerp van verzoekschriften nrs. 71/96, 155/96 en 160/96, het niet eens waren met de wijze waarop deze verzoekschriften door de Commissie verzoekschriften waren behandeld. Zij beweerden dat de in hun verzoekschriften genoemde feiten duidelijk verkeerd waren geïnterpreteerd en onjuist waren weergegeven.

Klagers beklemtoonden eens te meer dat voor dit project een milieueffectrapportage had moeten worden verricht, en dat de Ceredigion County Council het door verschillende instanties gegeven desbetreffende advies naast zich neer had gelegd. Klagers verstrekten verdere bijzonderheden om aan te tonen dat bij het Mynydd Gorddu Windfarm Project commerciële belangen in het geding waren.

BESLUIT

1 De kritiek op de wijze waarop de Commissie verzoekschriften de verzoekschriften had behandeld

- 1.1 De eerste beschuldiging van klagers betrof het feit dat voor het Mynydd Gorddu Windfarm Project geen milieueffectrapportage werd verricht. Klagers hadden daarom kritiek op de wijze waarop de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement de verzoekschriften 71/96, 155/96 en 160/96 had behandeld en de behandeling daarvan had afgesloten. In die verzoekschriften hadden klagers kritiek geuit op het feit dat geen milieueffectrapportage was verricht.
- 1.2 Omdat de Commissie verzoekschriften als politiek orgaan van het Europees Parlement in het kader van de politieke taken van het Parlement verzoekschriften behandelt, vallen klachten betreffende wanbeheer van de Commissie verzoekschriften niet onder het mandaat van de Europese Ombudsman. Daarom kon de Ombudsman dit aspect van de klachten niet behandelen.

2 **Kritiek op de wijze waarop een Thermie-subsidie was verleend voor het Mynydd Gorddu Windfarm Project zonder een degelijk onderzoek**

- 2.1 Klagers stelden dat de Commissie voor het Mynydd Gorddu Windfarm Project een Thermie-subsidie had toegekend zonder op passende wijze onderzoek te verrichten, bijvoorbeeld door middel van een onderzoek ter plaatse. Dit had tot gevolg dat een subsidie was toegekend voor een project dat werd aangeprezen als een innovatiegericht, door landbouwers geleid en plaatselijk georiënteerd programma, terwijl het in feite ging om de commerciële belangen van multinationals. De Commissie merkte op dat het besluit tot ondersteuning van het project, een project betreffende de verspreiding van know-how, was genomen, omdat volledig was voldaan aan alle Thermie-vereisten, criteria en selectievoorwaarden. Het project werd in het ingediende voorstel niet beschreven als een door landbouwers geleid en plaatselijk georiënteerd programma, en ook zou dat uit hoofde van de bepalingen van verordening (EEG) nr. 2008/90 niet noodzakelijk of relevant zijn geweest.
- 2.2 De Ombudsman stelde vast dat de voorwaarden voor de verlening van financiële steun uit het Thermie-programma uiteengezet zijn in artikel 6 van de verordening, alsmede in punt 4 van zowel de uitnodiging tot de indiening van voorstellen³⁶ als de informatiebrochure en het aanvraagformulier van Thermie. Wat meer in het bijzonder de status van de begunstigden van kredieten betreft, wordt in artikel 6, sub f) van de verordening bepaald dat in het geval van een project waaraan in totaal kosten van 6 miljoen ecu of meer zijn verbonden, het desbetreffende project moet worden ingediend door ten minste twee niet van elkaar afhankelijke initiatiefnemers die gevestigd zijn in verschillende lidstaten. In het geval van het Mynydd Gorddu Windfarm Project, waarvoor de totale kosten 8,2 miljoen ecu bedroegen, was het voorstel inderdaad ingediend door in verschillende lidstaten gevestigde initiatiefnemers, namelijk in het VK (National Power Plc. en Dr. H.) en Denemarken (Nordtank Energy Group A/S). Derhalve was voor wat het Windfarm Project betreft voldaan aan deze voorwaarde van de verordening.
- 2.3 Wat de omvang van de initiatiefnemers betreft stelde de Ombudsman vast dat in de verordening geen specifieke criteria of grenzen werden vermeld op grond waarvan grote bedrijven worden uitgesloten van financiering in het kader van het Thermie-programma. Weliswaar wordt in artikel 6, lid 3, sub (b) van de verordening bepaald dat de Commissie bij de selectie van projecten naast de overige criteria prioriteit verleent aan projecten die worden voorgesteld door kleine en middelgrote ondernemingen (KMOs) of door een samenwerkingsverband van dergelijke ondernemingen, maar deze bepaling laat de Commissie een ruime beoordelingsruimte en deze kan niet op een zodanig wijze worden geïnterpreteerd dat op grond daarvan bedrijven

³⁶ PB C 215 van 1990, blz.11

die niet tot de KMOs behoren niet kunnen worden geselecteerd. Bovendien wordt in punt 5 van de uitnodiging tot het indienen van voorstellen vermeld dat het bij deze prioriteit gaat om een ondergeschikt selectiecriteria.

- 2.4 De Ombudsman stelde tenslotte vast dat de zaak bij de UCLAF in behandeling was, maar dat de UCLAF het niet noodzakelijk achtte om een onderzoek te beginnen. De aan UCLAF door de ordonnateur gezonden informatie vormde een bevestiging van het feit dat uit niets bleek dat de financiële belangen van de Gemeenschap geschaad zouden zijn. Om bovengenoemde redenen werd vastgesteld dat er geen sprake was van een geval van wanbeheer met betrekking tot de toekenning van een Thermie-subsidie voor het Mynydd Gorddu Windfarm Project
- 3 Bewering omtrent het uitblijven van een antwoord van DG XVII en Directoraat F (UCLAF) van het Secretariaat-generaal van de Commissie**
- 3.1 Klagers beweerden dat in november en december 1997 verschillende brieven werden verzonden aan DG XVII en Directoraat F (UCLAF) van het Secretariaat-generaal, maar dat zij van de Commissie geen antwoord hadden ontvangen. In haar standpunt merkte de Commissie op dat zowel DG XVII als UCLAF na een definitieve analyse van de aan de orde gestelde kwesties op 28 april 1998 respectievelijk 19 mei 1998 een antwoord aan klagers zonden. De Commissie sloot afschriften van die antwoorden bij.
- 3.2 Met betrekking tot de niet-beantwoording van de op 18 en 21 november 1997 door klagers in zaak 1152/97/OV aan DG XVII gezonden brieven stelde de Ombudsman vast dat op 28 april 1998 door de Commissie een antwoordbrief was verzonden. In deze brief verontschuldigde de Commissie zich in de eerste plaats voor de late beantwoording. Vervolgens antwoordde de Commissie op de verschillende door klager gestelde vragen. Zij gaf een uiteenzetting van de redenen waarom voor het Windfarm Project communautaire kredieten waren verleend, namelijk het feit dat het was aangemerkt als een project betreffende de verspreiding van know-how en dat in de verordening geen specifieke criteria worden vermeld betreffende de omvang van de begunstigden van de subsidie. Ook vermeldde de Commissie de namen en adressen van de initiatiefnemers van het project aan wie de betalingen van de subsidie werden verricht. Met betrekking tot het verzoek om toezending van een kopie van het door de initiatiefnemers ingediende aanvraagformulier, vestigde de Commissie de aandacht van klagers op de bepalingen in de model-overeenkomst, op grond waarvan het recht van de Commissie om vertrouwelijke informatie door te geven aan derde partijen aan beperkingen onderhevig is.
- 3.3 De UCLAF stuurde klagers op 19 mei 1998 antwoord. Zij verontschuldigde zich voor de vertraging en deelde klagers mee dat er op grond van de de Commissie ter beschikking staande gegevens geen redenen voor UCLAF waren om in te grijpen. Zij vestigde de aandacht

van klagers op de mogelijkheid om de zaak te doen behandelen in het kader van de desbetreffende wetgeving van het VK. Omdat zowel DG XVII als de UCLAF antwoorden stuurden en zich verontschuldigen voor de vertraging, werd door de Ombudsman vastgesteld dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Europese Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

De Ombudsman stelde vast dat de klachten naast de beschuldigingen omtrent wanbeheer van de Europese Commissie verschillende andere beschuldigingen omtrent wanbeheer bevatten betreffende de wijze waarop de plaatselijke autoriteiten van het VK (Ceredigion County Council) voor het Windfarm Project een vergunning hadden verleend zonder dat een milieueffectrapportage was verricht. Om bovengenoemde redenen konden die beschuldigingen in het kader van dit onderzoek niet worden behandeld.

De Ombudsman vestigde de aandacht van klagers echter op de mogelijkheid om die beschuldigingen in een klacht voor te leggen aan de Commissioner for Local Administration in Wales (Derwen House, Court Road, Bridgend, Mid Glamorgan, UK-Wales CF31 1BN, tel: 165 666 1325, fax: 165 665 8317).

NIET-OPENEN VAN EEN INBREUKPROCEDURE TEGEN HET VK WEGENS SCHENDING VAN DE RICHTLIJNEN 77/187/EEG EN 76/207/EEG

Besluit inzake klacht 33/98/OV tegen de Europese Commissie

KLACHT

In januari 1998 diende de heer D. bij de Europese Ombudsman een klacht in volgens welke de Europese Commissie zou hebben geweigerd het Verenigd Koninkrijk voor het Europese Hof van Justitie te dagen wegens een inbreuk op de richtlijnen 77/187/EEG (overgang van ondernemingen)³⁷ en 76/207/EEG (gelijke behandeling van mannen en vrouwen)³⁸. Volgens klager waren de desbetreffende feiten als volgt:

Klager, een werknemer van de Inner London Education Authority (ILEA), werd samen met 30.000 andere werknemers ten onrechte ontslagen na de

³⁷ Richtlijn 77/187/EEG van de Raad van 14 februari 1977 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij overgang van ondernemingen, vestigingen of onderdelen daarvan (PB L 61 van 1977, blz. 26).

³⁸ Richtlijn 76/207/EEG van de Raad van 9 februari 1976 betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, de beroepsopleiding en de promotiekansen en ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden (PB L 39 van 1976, blz. 40).

goedkeuring van de Education Reform Act van 1988 (en twee uitvoeringsinstrumenten) waarbij de ILEA met ingang van 1 april 1990 werd opgeheven. Hij diende derhalve in september 1997 met gebruikmaking van het standaardklachtenformulier 89/C26/07 bij de Europese Commissie een klacht in. Hij beweerde dat de autoriteiten van het VK inbreuk pleegden op richtlijnen 77/187/EEG en 76/207/EEG, omdat duizenden ex-werknemers van de ILEA niet naar de daarvoor in de plaats komende instantie werden overgeplaatst en omdat een aantal ex-werknemers bij het verkrijgen van nieuwe arbeidsplaatsen een betere behandeling kregen dan anderen. Daarom concludeerde klager dat de Commissie de autoriteiten van het VK voor het Hof van Justitie moest dagen.

In november 1997 ontving hij een brief van DG V (Werkgelegenheid, industriële betrekkingen en sociale zaken) waaruit hij opmaakte dat de Commissie geen inbreukprocedure tegen het VK zou gaan openen. In deze brief van 6 november 1997 werd klager meegedeeld dat de twee richtlijnen in de nationale wetgeving van het VK waren omgezet en dat het daarom in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de bevoegde gerechtelijke autoriteiten van het VK was om erop toe te zien dat de nationale wetgeving op correcte wijze werd toegepast. In geval van een geschil kan de betrokken nationale rechtbank om een prejudiciële beslissing van het Hof van Justitie inzake de interpretatie van het toepasselijke Gemeenschapsrecht vragen. DG V deelde klager tevens mee dat er geen communautaire wetgeving is waarin het ontslag van individuele personen specifiek wordt behandeld.

Klager richtte zich vervolgens op 15 november 1997 schriftelijk tot de heer Santer, voorzitter van de Commissie, met het verzoek om het besluit te herzien. Hij stelde dat het feit dat het VK de richtlijnen in nationale wetgeving had omgezet, nog niet betekende dat andere wetten van het VK geen inbreuk op de richtlijnen inhielden. De directeur-generaal van DG V antwoordde op 21 januari 1998 en bevestigde dat er geen sprake was van een duidelijke schending van Gemeenschapsrecht en dat het bij het onderwerp van de klacht veeleer leek te gaan om een zaak ten aanzien waarvan uit hoofde van de wetgeving van het VK gerechtelijke stappen moesten worden ondernomen. Klager was niet tevreden over het besluit van de Commissie en diende deze klacht bij de Ombudsman in, omdat de Commissie de autoriteiten van het VK niet voor het Hof van Justitie daagde.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd in mei 1998 doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt merkte de Commissie op dat de brief van klager aan de Commissie van 26 september 1997 op 2 oktober 1997 bij het secretariaat-generaal was geregistreerd. De bevoegde diensten van de Commissie behandelden de klacht en concludeerden dat er geen gronden waren om de brief als klacht te registreren. Het secretariaat-generaal werd daarvan in een brief van 29 oktober 1997 op de hoogte gesteld en DG V stuurde klager op 6 november 1997 ook een antwoord.

Met betrekking tot de bewering omtrent een inbreuk op richtlijn 77/187/EEG over de overgang van ondernemingen en de bewering van klager dat de toepassing van de Education Reform Act van 1988 ten onrechte tot zijn ontslag had geleid, verklaarde de Commissie dat deze wetgeving geenszins een inbreuk op de richtlijn vormde. De Education Reform Act, en meer specifiek section 172 ("Power to transfer staff") betreft onderwijskundige hervormingen en de overplaatsing van bepaalde categorieën personeel na de opheffing van de ILEA, en heeft derhalve tot doel om de verworven rechten van werknemers in het geval van een overgang van ondernemingen te beschermen. De Commissie merkte daarbij tevens op dat in artikel 4 van de richtlijn geen sprake is van een verbod op ontslagen die wellicht om organisatorische redenen plaatsvinden en een verandering van de personeelssamenstelling tot gevolg hebben.

De Commissie merkte op dat alle geschillen betreffende de criteria en de praktische regelingen die worden toegepast om vast te stellen welke werknemers taken ten uitvoer leggen die met de overgang gemoeid zijn, onder de bevoegdheid van de desbetreffende nationale instanties vallen, en dan met name de gerechtelijke instanties waaraan klager de zaak desgewenst zou kunnen voorleggen.

Met betrekking tot de bewering omtrent een inbreuk op richtlijn 76/207/EEG betreffende de gelijke behandeling van mannen en vrouwen en de verklaring van klager dat een aantal ex-werknemers van de ILEA een betere behandeling kregen dan anderen, merkte de Commissie op dat uit de door klager verstrekte informatie duidelijk bleek dat door hem niet werd geduid op discriminatie op grond van geslacht, wat wel het toepassingsgebied van die richtlijn is.

Opmerkingen klager

Klager maakte geen opmerkingen naar aanleiding van het standpunt van de Commissie.

BESLUIT

De klacht betreffende het niet-openen door de Commissie van een inbreukprocedure tegen de autoriteiten van het VK wegens schending van de richtlijnen 77/187/EEG en 76/207/EEG

- 1 De belangrijkste beschuldiging van klager betrof het feit dat de Commissie geen inbreukprocedure tegen de autoriteiten van het VK opende wegens schending van de richtlijnen 77/187/EEG en 76/207/EEG in verband met zijn ongerechtvaardigde ontslag naar aanleiding van de Education Reform Act van 1988. De Commissie merkte op dat genoemde richtlijnen niet waren geschonden en dat zij klager op 6 november 1997 in kennis had gesteld van haar besluit om geen verdere stappen in de zaak te ondernemen.
- 2 De Ombudsman stelde vast dat het bij de klacht ging om een vermeend geval van wanbeheer van de Commissie bij de administratieve procedure voor de behandeling van een klacht wegens inbreuk van een lidstaat op het Gemeenschapsrecht (de procedure van artikel

- 226). Met betrekking tot deze administratieve procedure moet de Commissie zich houden aan de toezeggingen die zij heeft gedaan in het kader van het initiatiefonderzoek van de Ombudsman 303/97/PD³⁹. Volgens deze toezeggingen wordt klager op de hoogte gesteld van de resultaten van het onderzoek met betrekking tot zijn klacht, medegedeeld of naar aanleiding van de klacht geen maatregelen zijn genomen dan wel een inbreukprocedure is geopend. Volgens deze toezeggingen moet een besluit om het dossier te sluiten zonder dat maatregelen worden genomen, worden genomen binnen een periode van ten hoogste een jaar vanaf de datum waarop de klacht is geregistreerd.
- 3 In het onderhavige geval bleek dat de brief van klager aan de Commissie van 26 september 1997 bij het secretariaat-generaal op 2 oktober 1997 werd geregistreerd en dat aan klager op 6 november 1997 een antwoord werd gezonden. Verder bleek dat de Commissie op 21 januari 1998 antwoordde op de tweede brief van klager, die hij op 15 november 1997 aan de heer Santer, voorzitter van de Commissie, had gezonden en waarin hij vroeg om het eerdere antwoord te herzien.
  - 4 In beide antwoorden deelde de Commissie klager mee dat er geen sprake was van een duidelijke schending van het Gemeenschapsrecht, dat genoemde richtlijnen in nationale wetgeving van het VK waren omgezet en dat klager de zaak derhalve aanhangig moest maken bij de gerechtelijke instanties van het VK die bij dergelijke geschillen bevoegd zijn. De Commissie deelde klager tevens mee dat de in geval van een geschil ingeschakelde nationale gerechtelijke instantie het Hof van Justitie kan verzoeken om een prejudiciële beslissing inzake de interpretatie van het toepasselijke Gemeenschapsrecht.
  - 5 In het standpunt dat zij de Ombudsman deed toekomen, verstrekke de Commissie klager nog meer bijzonderheden over de redenen waarom er volgens haar geen sprake was van een schending van Gemeenschapsrecht. Met betrekking tot de bewering omtrent een mogelijke inbreuk op richtlijn 76/207/EEG inzake gelijke behandeling van mannen en vrouwen merkte de Commissie op dat uit de door klager verstrekte informatie duidelijk bleek dat hij niet doelde op discriminatie op grond van geslacht, waarom het in bedoelde richtlijn gaat. Met betrekking tot de bewering omtrent een inbreuk op richtlijn 77/187/EEG inzake de overgang van ondernemingen merkte de Commissie op dat de Education Reform Act en meer specifiek section 172 ("Power to transfer staff") onderwijskundige hervormingen betreft alsmede de overplaatsing van bepaalde categorieën personeel na de opheffing van de ILEA, en derhalve tot doel heeft de verworven rechten van werknemers in het geval van de overgang van ondernemingen te beschermen.

³⁹ 303/97/PD, zie het jaarverslag van de Europese Ombudsman over 1997, blz. 299-303 en zie het 15e jaarverslag van de Commissie over de controle op de toepassing van het Gemeenschapsrecht (1997), Inleiding blz. XIII (COM(1998) 317 def.).

- 6 De Ombudsman was derhalve van mening dat de Commissie in dit geval had gehandeld in overeenstemming met de toezeggingen die zij heeft gedaan met betrekking tot de procedure van artikel 226, en klager in kennis heeft gesteld van de redenen waarom zij had besloten geen inbreukprocedure tegen de autoriteiten van het VK te openen. De Commissie handelde derhalve binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheden en vastgesteld werd dat er geen sprake was van een geval van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Europese Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

FINANCIËLE CONTROLE VAN CONTRACTANT

Besluit inzake klacht 568/98/PD tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juni 1998 diende de heer T. namens twee bedrijven een klacht in tegen de Europese Commissie. Sinds 1992 waren de twee klagende bedrijven betrokken bij verschillende door de Gemeenschap gefinancierde onderzoekprojecten. Zij ondervonden bij de desbetreffende activiteiten geen problemen.

In oktober 1996 verrichtte de Rekenkamer een controle bij de twee bedrijven. In februari 1997 deelde de Rekenkamer DG XIII van de Commissie mee dat bij de controle problemen aan het licht waren getreden. Vervolgens ging de Commissie over tot een evaluatie van haar contractuele verplichtingen ten aanzien van de twee bedrijven. Daarbij bleek dat er in totaal 17 contracten in het geding waren, die op verschillende rechtsgrondslagen beheerd werden door verschillende diensten. Binnen de Commissie nam de Eenheid voor fraudebestrijding, de UCLAF, het dossier met betrekking tot de twee bedrijven over.

In juli 1997 werd de betrokken ondernemingen meegedeeld dat alle betalingen van de Commissie zouden worden opgeschort. Van 7 tot 10 oktober 1997 verrichtte de Commissie in de gebouwen van de twee bedrijven een controle. Aan die controle werd deelgenomen door vertegenwoordigers van de bedrijven. Andere diensten van de Commissie weigerden, ook in oktober 1997, projectcontracten te sluiten waarbij de twee ondernemingen betrokken zouden zijn.

Op 10 maart 1998 verzocht de Commissie de bedrijven om naast de bij de controle reeds verstrekte gegevens extra informatie te overleggen. Klager antwoordde bij schrijven van 24 maart 1998 op deze brief. Volgens klager had de Commissie alle noodzakelijke informatie ontvangen en was de handelwijze van de Commissie schadelijk voor de twee ondernemingen.

Tegen deze achtergrond werd de klacht bij de Ombudsman ingediend. Volgens klager had de Commissie zich tegenover de bedrijven op een onredelijke wijze gedragen. Klager stelde met name dat

- de twee ondernemingen de Commissie gedurende een periode van meer dan zes jaar regelmatig hadden geïnformeerd over de tenuitvoerlegging van de overeenkomsten, maar dat de Commissie op die informatie niet had gereageerd; de Commissie had derhalve bij de bedrijven ten onrechte de indruk gewekt dat alles in orde was;
- de Commissie de betalingen aan de twee bedrijven ten onrechte had opgeschort zonder hen eerst te horen;
- de Commissie de bedrijven ten onrechte had uitgesloten van de deelneming aan projecten, en
- de Commissie na de controle te traag had gehandeld.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Europese Commissie. De Commissie merkte op dat uit de controle van de Rekenkamer was gebleken dat belangrijke onregelmatigheden hadden plaatsgevonden bij het gebruik van Gemeenschapskredieten door de twee bedrijven. Daarom werden bij de Commissie onmiddellijk voorzorgsmaatregelen genomen, d.w.z. de betalingen aan de bedrijven werden opgeschort. Volgens de Commissie werden de bevindingen van de Rekenkamer bij een controle van de Commissiediensten ter plaatse bevestigd, waarbij het met name ging om het feit dat:

- declaraties niet waren gebaseerd op de werkelijke uitgaven, maar systematisch veel te hoog waren, vooral met betrekking tot de personeelskosten en de algemene uitgaven;
- bewijsstukken en bankafschriften ontbraken, en
- een co-financieringsverplichting waaraan de bedrijven uit hoofde van de desbetreffende contracten gehouden waren, niet was nageleefd.

Het controleverslag met deze bevindingen was op 15 mei 1998 definitief gereed en was toegezonden aan de twee bedrijven, die zowel bij de controle ter plaatse als daarna de mogelijkheid hadden gekregen om hun standpunten naar voren te brengen. Na de opstelling van het verslag ging de Commissie over tot de terugvordering van ten onrechte betaalde bedragen.

Wat het eerste punt van kritiek van klager betreft merkte de Commissie kort samengevat op dat uit de in de loop der jaren door de bedrijven overgelegde verslagen niet was gebleken dat er sprake was van enige problemen met betrekking tot de juistheid van de feiten. De Commissie had derhalve geen reden om eerder te beginnen met een onderzoek naar het gebruik van de kredieten door de bedrijven. Pas na de controle van de Rekenkamer was er voor de Commissie aanleiding om een diepgaand onderzoek te ver-

richten, waarbij ook bewijsstukken moesten worden gecontroleerd. Deze bewijsstukken waren niet bij de in de loop der jaren verstrekte verslagen gevoegd.

Met betrekking tot het tweede punt van kritiek merkte de Commissie op dat zij tot taak heeft de financiële belangen van de Gemeenschap te beschermen, wanneer zij, zoals in dit geval, werd geconfronteerd met ernstige onregelmatigheden waardoor die financiële belangen in het geding zijn. Het was derhalve gerechtvaardigd dat de Commissie de betalingen aan de bedrijven opschortte, zolang zij deze zaak niet verder had onderzocht. Bovendien bleek bij de controle ter plaatse dat een en ander gerechtvaardigd was, omdat er aanzienlijke, reeds uitbetaalde bedragen moesten worden teruggevorderd.

Met betrekking tot het derde punt van kritiek merkte de Commissie op dat zij het recht had om geen verdere contracten met de twee betrokken ondernemingen te sluiten. Bovendien stelde de Commissie dat de bedrijven zelf hadden besloten zich uit twee toekomstige projecten terug te trekken.

Met betrekking tot het vierde punt van kritiek stelde de Commissie vast dat zij de zaak, gezien het complexe karakter van de juridische situatie en het feit dat de bedrijven geen aanvullende informatie hadden verstrekt, tijdig en zonder onnodige vertraging had behandeld. Zij merkte op dat in de periode tussen de controle en de opstelling van het verslag binnen de Commissie verschillende bijeenkomsten hadden plaatsgevonden om de zaken te coördineren.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager de klacht. Daarbij beklemtoonde klager met name dat de bedrijven zich hadden gehouden aan alle relevante bepalingen van de Griekse wetgeving.

BESLUIT

1 Doel van het onderzoek

1.1 De klagende bedrijven waren betrokken bij 17 contracten met de Commissie die uit communautaire middelen werden gefinancierd. Na ongeveer zes jaar werd door de Rekenkamer een controle van de bedrijven verricht. Naar aanleiding van die controle werden de betalingen aan de bedrijven in het kader van de contracten door de Commissie opgeschort. De antifraude-eenheid van de Commissie ging over tot een controle in de gebouwen van de ondernemingen, waarbij volgens de Commissie ernstige onregelmatigheden aan het licht traden. Daarom wilde de Commissie geen verdere contracten met de bedrijven aangaan en gaf zij opdracht om in het kader van de lopende contracten betaalde bedragen terug te vorderen. Klager was van mening dat de handelwijze van de Commissie niet gerechtvaardigd was en dat de Commissie met onnodige vertraging had gehandeld.

Bij deze zaak ging het derhalve met name om contractuele betrekkingen tussen de Commissie en de twee betrokken ondernemingen,

en het punt waar het om draaide was dat klager zich afvroeg wat de bevoegdheden van de Commissie waren, wanneer zij niet tevreden was over de prestaties van de andere overeenkomstsluitende partij.

- 1.2 Daarom moest erop worden gewezen dat de Europese Ombudsman niet probeert vast te stellen of een van beide partijen in overeenstemming met het contract heeft gehandeld. Die vraag kan alleen doeltreffend worden behandeld door een bevoegde gerechtelijke instantie, die dan tevens de mogelijkheid heeft om kennis te nemen van de argumenten van de partijen met betrekking tot de van toepassing zijnde nationale wetgeving en zich een oordeel kan vormen over de bewijsvoering met betrekking tot de betwiste feiten. Op grond van de beginselen van behoorlijk bestuur moet een overheidsinstantie die betrokken is bij een verbintenisrechtelijk geschil met een particuliere partij de Ombudsman altijd een coherente uiteenzetting kunnen geven van de rechtsgrondslag voor haar optreden en de redenen waarom zij van mening is dat haar visie op de verbintenisrechtelijke situatie de juiste is.

2 Onredelijke behandeling door de Commissie

- 2.1 In het eerste punt van zijn kritiek verweet klager de Commissie dat zij jarenlang niet had gereageerd op de verslagen van de bedrijven. Volgens de Commissie hadden de begane onregelmatigheden een zodanig karakter dat de Commissie niet in staat zou zijn geweest om deze op basis van de periodieke verslagen van de bedrijven aan de Commissie te ontdekken en klager daaruit niet de conclusie kon trekken dat alles in orde was.

De Ombudsman stelde vast dat de verklaring die de Commissie gaf voor het feit dat zij niet tot handelen overging, redelijk was en niet neerkwam op een geval van wanbeheer ten aanzien van de twee betrokken ondernemingen.

- 2.2 Met betrekking tot het tweede en het derde punt van kritiek, namelijk dat de Commissie niet gerechtigd was om de betalingen op te schorten en verdere contracten met de bedrijven uit de weg te gaan, bleek dat de Commissie zulks deed ten einde de financiële belangen van de Gemeenschap te beschermen, omdat zowel de Rekenkamer als de Commissie zelf van mening waren dat gedurende verschillende jaren ernstige onregelmatigheden waren begaan. Hierbij dient ook te worden opgemerkt dat de juistheid van deze maatregel in de gegeven situatie leek te worden bevestigd door de terugvorderingsopdracht die vervolgens door de Commissie ten aanzien van de betrokken ondernemingen werd uitgevaardigd. Bij de terug te vorderen bedragen ging het om aanzienlijke sommen geld. Het leek niet onredelijk dat de Commissie, gezien de ernstige onregelmatigheden die volgens de Rekenkamer en haarzelf waren begaan, probeerde de omvang van de financiële schade die zij meende te hebben geleden, te beperken.

De Ombudsman stelde derhalve vast dat er met betrekking tot deze aspecten van de klacht geen sprake was van wanbeheer.

2.3 Met betrekking tot het vierde punt van kritiek van klager, nl. dat de Commissie met onnodige vertraging had gehandeld, merkte de Ombudsman op dat er ongeveer zeven maanden zijn verstreken tussen de controle van de Commissie (oktober 1997) en de opstelling van het verslag met de bevindingen van de controle (mei 1998). Volgens de Commissie werd dit veroorzaakt door het complexe karakter van de juridische situatie en het feit dat de bedrijven geen aanvullende informatie verstrekten. Bovendien werden binnen de Commissie verschillende bijeenkomsten gehouden om een en ander te coördineren.

Op grond van de beginselen van behoorlijk bestuur moet de overheid binnen een redelijk tijdsbestek maatregelen nemen om in behandeling zijn kwesties op te lossen. Wat een redelijk tijdsbestek is, moet worden vastgesteld in verhouding tot de bijzondere omstandigheden van de zaak, zoals bijvoorbeeld de complexiteit van de te behandelen zaak, het belang van de te nemen maatregelen voor de betrokken partijen en de context van het geheel. In deze zaak betrof het onderzoek van de Commissie een groot aantal contracten die gedurende verschillende jaren werden uitgevoerd en waarbij verschillende Commissiediensten waren betrokken. Hieraan moet nog worden toegevoegd dat de Commissie met klagers een geschil had over het verstrekken van aanvullende informatie. In die omstandigheden leek het niet onredelijk dat door de Commissie zoveel tijd werd besteed aan de opstelling van het verslag, zodat er wat dat betreft geen sprake was van een geval van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Europese Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

BOETES IN HET KADER VAN DE COMMUNAUTAIRE REGLING VOOR DE ZUIVELMARKT

Besluit inzake klacht 619/98/(IJH)/GG tegen de Europese Commissie

KLACHT

Verordening (EG) nr. 1001/98 werd aangenomen op 13 mei 1998 en op 14 mei 1998 in het Publicatieblad gepubliceerd. Overeenkomstig artikel 2 trad de verordening op de zevende dag na bekendmaking in het Publicatieblad in werking. De verordening voorzag in de oplegging van bepaalde boetes, indien kopers (d.w.z. de zuivelfabrieken waaraan de melk door producenten wordt geleverd) de nationale bevoegde autoriteiten jaarlijks niet vóór 14 mei in kennis stellen van leveranties.

In juni 1998 diende een lid van een provinciale instantie in Italië bij de Ombudsman een klacht in. Hij stelde dat de instellingen van de EU geen verordening hadden moeten vaststellen op de dag voordat deze moest worden uitgevoerd, en deze niet hadden moeten publiceren op de dag

waarop deze ten uitvoer moest worden gelegd. Hij was van mening dat naleving van de verordening uitermate werd bemoeilijkt doordat de nationale bevoegde instantie in Italië de desbetreffende instructies en formulieren nog niet in het Duits ter beschikking had gesteld.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie.

In haar standpunt merkte de Commissie op dat de verplichting voor kopers om de nationale autoriteiten vóór 15 mei van elk jaar de desbetreffende informatie te verschaffen was vastgesteld bij artikel 3, lid 2, *eerste* alinea van verordening (EEG) nr. 536/93 (die bij verordening (EG) nr. 1001/98 niet werd gewijzigd). In artikel 3, lid 2, *tweede* alinea van verordening (EEG) nr. 536/93 werd voorzien in de oplegging van bepaalde boetes in geval deze informatie niet tijdig werd verstrekt. Het bij wijze van sanctie te betalen bedrag was het bedrag van de heffing die was verschuldigd over een overschrijding van de referentiehoeveelheid met 0,1%. Dit bedrag kon echter niet hoger zijn dan 20.000 ecu.

Ongeacht de vraag of de koper met het verstrekken van de informatie een dag of drie maanden te laat was, was de sanctie dezelfde. Volgens de Commissie werd dit als onjuist ervaren. Artikel 3, lid 2, *tweede* alinea was derhalve bij verordening (EG) nr. 1001/98 gewijzigd. De nieuwe versie van deze alinea voorzag in dezelfde boete, namelijk een bedrag gelijk aan de heffing die verschuldigd is over een overschrijding van de geleverde hoeveelheden melk met 0,1%, net als bij de oude versie van deze alinea, mits de informatie na 14 mei, maar vóór 1 juni werd verstrekt. Hogere straffen werden echter vastgesteld voor gevallen waarin de informatie na 31 mei, maar vóór 16 juni, na 15 juni maar vóór 1 juli en na 30 juni werd verstrekt. Bovendien werden nu minimumbedragen vastgesteld voor al deze gevallen. Op grond van artikel 2 van verordening (EG) nr. 1001/98 waren deze minimumbedragen echter pas vanaf 1999 van toepassing.

Op basis van bovengenoemde overweging kwam de Commissie tot de navolgende conclusies:

- 1 De termijn voor de toezending van de desbetreffende informatie (14 mei) werd bij verordening (EG) nr. 1001/98 niet gewijzigd.
- 2 Voor informatie die tussen 15 mei en 31 mei werd verstrekt, was de toepasselijke sanctie precies dezelfde als volgens de oorspronkelijke versie van verordening (EEG) nr. 536/93, met als enige verschil dat een minimumboete werd vastgesteld.
- 3 In artikel 2 van verordening (EG) nr. 1001/98 werd uitdrukkelijk bepaald dat de minimumbedragen pas vanaf 1999 van toepassing waren.
- 4 Een koper bevond zich derhalve als gevolg van de wijzigingen niet in een andere positie, tenzij hij de desbetreffende informatie op 31 mei 1998 nog steeds niet had verstrekt.

Met betrekking tot het feit dat het moeilijk was om de termijn van 14 mei in acht te nemen, en wel als gevolg van het ontbreken van instructies en formulieren in het Duits, merkte de Commissie op dat de verplichting van de kopers om de desbetreffende informatie te verstrekken reeds was vastgesteld bij verordening (EEG) nr. 536/93 en derhalve al sinds 1 april 1993 gold. Kopers in alle lidstaten waren derhalve volledig op de hoogte van deze termijn. Volgens de Commissie was er op geen enkele manier een verband tussen de beschikbaarheid van dergelijke instructies en formulieren in de Duitse taal en de bepalingen van verordening (EG) nr. 1001/98, omdat de instructies en formulieren moesten worden verstrekt door de Italiaanse autoriteiten.

Tenslotte stelde de Commissie vast dat door klager bij haar geen eerdere administratieve stappen waren ondernomen.

Opmerkingen klager

Van klager werden geen opmerkingen naar aanleiding van deze opmerkingen van de Commissie ontvangen.

BESLUIT

1 Ontvankelijkheid

In haar standpunt vestigde de Commissie de aandacht op het feit dat door klager bij haar geen eerdere administratieve stappen waren ondernomen. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat in artikel 2, lid 4, van het Statuut van de Ombudsman⁴⁰ is bepaald dat een klacht moet worden voorafgegaan door “passende administratieve stappen”. De Ombudsman was van mening dat het bij het onderhavige geval ging om stappen die werden ondernomen in het algemeen belang (actio popularis), zodat dergelijke voorafgaande administratieve stappen niet noodzakelijkerwijze vereist zijn.

2 Datum inwerkingtreding verordening (EG) nr. 1001/98

2.1 Klager stelde dat verordening (EG) nr. 1001/98 werd vastgesteld op de dag voordat deze ten uitvoer moest worden gelegd en werd gepubliceerd op de dag dat deze ten uitvoer moest worden gelegd (14 mei). Het zou derhalve voor kopers (d.w.z. de zuivelfabrieken waaraan de melk door producenten werd geleverd) moeilijk zijn geweest om te voldoen aan hun verplichting om vóór 14 mei aan de nationale bevoegde autoriteiten informatie over de leveranties te verstrekken. De Commissie antwoordde dat de desbetreffende datum reeds was vastgesteld bij verordening (EEG) nr. 536/93 en dat, niettegenstaande de wijzigingen die bij verordening (EG) nr. 1001/98 werden vastgesteld met betrekking tot de sancties in geval van niet-inachtneming van deze verplichting, de koper zich niet in een andere situatie bevond dan daarvoor, tenzij hij nog steeds niet had voldaan aan de verplichting om de informatie vóór 31 mei 1998 toe te zenden.

⁴⁰ Besluit 94/262/EGKS, EG, Euratom van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt.

- 2.2 De Commissie merkte terecht op dat de verplichting van kopers om de nationale autoriteiten de desbetreffende informatie vóór 14 mei van elk jaar te doen toekomen reeds in 1993 werd vastgesteld bij verordening (EEG) nr. 536/93. In verordening (EG) nr. 1001/98 gaat het uitsluitend om de boetes die worden opgelegd in gevallen waarin deze termijn niet in acht wordt genomen. Een en ander was derhalve niet van invloed op de mogelijkheid voor kopers om te voldoen aan de verplichting om informatie te verstrekken als vastgesteld bij verordening (EEG) nr. 536/93; het feit dat een en ander op 14 mei werd gepubliceerd was derhalve in dit verband van geen enkel belang.
- 2.3 Hoewel dit vraagstuk in de klacht niet uitdrukkelijk ter sprake komt, zou deze ook zodanig kunnen worden geïnterpreteerd dat vraagtekens worden gezet bij de tijdschema's van de nieuwe boetes als vastgesteld bij verordening (EG) nr. 1001/98. De Commissie bleek in ieder geval de klacht als zodanig te hebben geïnterpreteerd, omdat zij de bij de twee respectieve verordeningen vastgestelde sancties met elkaar vergeleek en inging op de vraag wanneer de nieuwe sancties in werking zouden treden. In dit verband merkte de Commissie terecht op dat de nieuwe minimumbedragen als vastgesteld bij verordening (EG) nr. 1001/98 (overeenkomstig artikel 2 van deze verordening) pas in 1999 in werking zouden treden.

3 Ontbreken van instructies en formulieren in het Duits

- 3.1 Klager wees op het feit dat de met de zaken betreffende zuivelquota belaste Italiaanse autoriteiten de benodigde instructies en formulieren niet vóór 14 mei 1998 in het Duits ter beschikking hadden gesteld. De Commissie antwoordde daarop dat verordening (EG) nr. 1001/98 op geen enkele wijze in verband stond met de termijn van 14 mei die reeds was vastgesteld bij verordening (EEG) nr. 536/93, en dat de instructies en formulieren hoe dan ook door de Italiaanse autoriteiten moesten worden verstrekt.
- 3.2 Zoals door de Commissie opgemerkt, werd de verplichting voor kopers om de desbetreffende informatie te verstrekken reeds vastgesteld bij verordening (EEG) nr. 536/93. Kopers hadden derhalve al ten minste sinds 1993 van deze verplichting op de hoogte moeten zijn. De bewering omtrent het ontbreken van instructies en formulieren in het Duits is op deze conclusie niet van invloed. In elk geval lijkt de verantwoordelijkheid voor het verstrekken van dergelijke instructies en formulieren te berusten bij de Italiaanse autoriteiten. De vermeende nalatigheid van de Italiaanse autoriteiten dienaangaande kon derhalve door de Ombudsman niet worden behandeld, omdat die tot taak heeft onderzoek te doen naar mogelijke gevallen van wanbeheer bij het optreden van de *communautaire* instellingen en organen.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

BEHANDELING VAN EEN MEDEDINGINGSZAAK DOOR DE COMMISSIE

Besluit inzake klacht 75/99/ME tegen de Europese Commissie

KLACHT

De klacht werd ingediend door een nationale vertegenwoordiger van kleinere ondernemingen. Een van de door hem vertegenwoordigde bedrijven, Microwave Ovenware Ltd. (MOL), beweerde dat het in 1989 zijn handelsactiviteiten had moeten staken als gevolg van de handelwijze van een andere, in Noorwegen gevestigde onderneming, Dynopack. MOL diende in mei 1988 bij de Commissie een klacht in wegens schendingen van de artikelen 81 en 82 van het EG-Verdrag (voorheen artikelen 85 en 86) door Dynopack. De Commissie behandelde de klacht, maar stelde geen schending van mededingingswetgeving van de EG vast. Tenslotte deelde zij MOL in 1994 mee dat het dossier betreffende deze zaak werd gesloten.

Klager stelde dat MOL jarenlang probeerde informatie en antwoorden te krijgen in verband met vragen naar aanleiding van de bij de Commissie ingediende klacht. Klager beweerde dat de Commissie weigerde MOL de gevraagde informatie te verstrekken, dat zij het dossier niet behandelde en de ingediende documenten niet goed bestudeerde. Bovendien verklaarde de Commissie ten onrechte dat de handel tussen Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk niet werd beschouwd als handel tussen de lidstaten in de zin van de mededingingsvoorschriften van de EG.

Volgens klager kreeg MOL pas op een ontmoeting in september 1997 van de Commissie de informatie die zij jarenlang had gevraagd. Uit die informatie bleek dat de Commissie de klacht niet op adequate en correcte wijze had behandeld. In mei 1998 stemde de Commissie ermee in dat handel tussen Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk op dezelfde wijze moest worden beschouwd als handel tussen lidstaten. Desondanks weigerde zij om het dossier te heropenen.

De Commissie verklaarde dat het geen onderzoekinstantie is, maar dat zij afhankelijk is van schriftelijke informatie en dat haar administratieve bevoegdheden ontoereikend zijn. Volgens klager is dit niet juist, omdat de onderzoekbevoegdheden van de Commissie duidelijk zijn vastgelegd, met name op het gebied van de mededingingswetgeving.

Bovendien heeft de Commissie nooit geantwoord op de brief van klager van 21 juli 1998.

Verdere informatie

In maart 1999 wendde de heer Elliott, lid van het EP, zich schriftelijk tot de Commissie met betrekking tot de door MOL bij de Commissie aangehangig gemaakte zaak en hij stuurde de Ombudsman een afschrift van zijn brief. In zijn brief stelde hij de Commissie samengevat de navolgende vier vragen met betrekking tot de zaak-MOL:

- Welk onderzoek werd door de Commissie verricht met betrekking tot de juistheid van de bij de Commissie ingediende verklaringen, gelet

op de beweringen van MOL dat het ingediende bewijsmateriaal vervalst was?

- De heer Elliott diende in maart 1991 een parlementaire vraag in met betrekking tot vraag nr. 1. In haar antwoord verklaarde de Commissie dat zij om redenen van geheimhouding geen commentaar kon geven. Op welke gronden werd het besluit genomen dat het beroepsgeheim van toepassing was en welke maatregelen zouden worden genomen met betrekking tot de beweringen omtrent vervalste informatie?
- De Commissie verklaarde dat de handelwijze van Dynopack geen gevolgen bleek te hebben voor de handel tussen lidstaten. Er werden geen motieven voor deze interpretatie gegeven. Op welke gronden werd dat besluit genomen en waarom werd MOL daarover niet op adequate wijze geïnformeerd?
- De Commissie verklaarde dat MOL geen bewijzen had kunnen overleggen betreffende de vermeende inbreuk. MOL stelde echter dat geen feitelijk antwoord was ontvangen op het verzoek van MOL om nadere gegevens betreffende deze verzoeken te overleggen; derhalve was de verklaring van de Commissie aanvechtbaar.
- De heer Elliott verzocht de Commissie de antwoorden op deze vragen op te nemen in het antwoord van de Commissie aan de Ombudsman.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt stelde de Commissie dat Microwave Ovenware Ltd. (MOL) bij de Commissie in 1988 een klacht indiende volgens welke zij schade had geleden als gevolg van de handelwijze van Dynopack, een bedrijf dat MOL eerder onderdelen had geleverd voor gebruik in magnetronovens. Van 1988 tot 1993 behandelde DG IV van de Commissie de klacht en had dit DG via brieven en informele gedachtewisselingen talloze contacten met klager. Dit bleek uit een overzicht dat als bijlage bij het standpunt was gevoegd en waarin de mededelingen en de contacten tussen de Commissie en MOL werden opgesomd. In 1993 echter stuurde de Commissie MOL een brief uit hoofde van artikel 6 van verordening 99/63/EEG met de mededeling dat de Commissie van plan was de klacht af te wijzen. In deze brief deelde de Commissie klager mee dat niet was voldaan aan het bepaalde in artikel 85 van het EG-Verdrag (thans artikel 81): de handel tussen lidstaten was niet in het geding. Na die brief overlegde klager geen verder bewijsmateriaal ter ondersteuning van zijn klacht en in 1994 deelde de Commissie MOL mee dat de zaak als gesloten werd beschouwd.

In 1997, meer dan 3 1/2 jaar later, vroeg MOL om heropening van de zaak. Hierbij beweerde MOL dat er sprake was van een verkeerde behandeling van het dossier en zette het bedrijf vraagtekens bij de onderbouwing van de stelling dat er geen sprake was van gevolgen voor de handel tussen lidstaten. Bij dit contact werd tevens duidelijk dat MOL zijn handelsactiviteiten

in 1989 had gestaakt. De Commissie deelde MOL bij schrijven van 16 juli 1998 gedetailleerd mee waarom de oorspronkelijke zaak niet kon worden heropend. In deze brief verwees de Commissie naar de zogenaamde artikel 6-brief en haar brief van 1994 waarin MOL werd meegegeeld dat de zaak werd gesloten. De Commissie merkte op dat MOL naar aanleiding van deze correspondentie niet had gehandeld en niet had gevraagd om een officieel besluit tot verwerping van de klacht, waarmee MOL de zaak aanhangig had kunnen maken bij het Gerecht van Eerste Aanleg. Met betrekking tot het verzoek om heropening van het dossier wees de Commissie erop dat dit zou betekenen dat opnieuw onderzoek zou moeten worden gedaan naar feiten die tussen 1988 en 1993 hadden plaatsgevonden met betrekking tot een onderneming die haar economische activiteiten inmiddels had beëindigd. De Commissie wees erop dat zij overeenkomstig de jurisprudentie van het Gerecht van Eerste Aanleg (T-77/95, SFEI e.a. tegen Commissie, [1997] Jurisprudentie II-1, rechtsoverweging 57) niet verplicht is om stappen te ondernemen naar aanleiding van klachten betreffende praktijken die reeds zijn beëindigd. De Commissie concludeerde dat heropening van het dossier zou betekenen dat het gebruik van de desbetreffende middelen van de Commissie in geen enkele verhouding zou staan tot het belang van de vermeende inbreuk voor de werking van de gemeenschappelijke markt. Zij achtte derhalve niet voldoende communautaire belangen in het geding om heropening van het onderzoek betreffende de klacht van MOL te rechtvaardigen.

De brief van klager van 21 juli 1998 werd door de Commissie beschouwd als een bevestiging van de ontvangst van haar eigen brief van 16 juli 1998, omdat dezelfde argumenten werden herhaald. De Commissie was derhalve van mening dat geen antwoord noodzakelijk was.

De Commissie wees erop dat zij niet over dezelfde instrumenten als een nationale rechtbank beschikt om getuigen te horen, en dat zij derhalve de juistheid van door andere partijen verstrekte informatie niet kan verifiëren.

Bovendien was een en ander het onderwerp van twee schriftelijke vragen van de heer Elliott, lid van het EP, aan de Commissie. De heer Elliott richtte zich in 1991 schriftelijk ook rechtstreeks tot Sir Leon Brittan en ontving van hem een antwoord.

Opmerkingen klager

De opmerkingen van klager bevatten samengevat de navolgende punten. Het was niet mogelijk uitvoerig in te gaan op de door de Commissie bij haar standpunt ingesloten lijst van brieven en antwoorden, omdat bladzijde drie van de lijst ontbrak. Er was geen sprake geweest van talloze informele gedachtewisselingen tussen MOL en de Commissie. Er was derhalve geen enkel bewijs dat het dossier feitelijk was onderzocht.

Met betrekking tot de vraag of er sprake was geweest van gevolgen voor de handel tussen lidstaten merkte de Commissie op dat blijkbaar niet aan deze voorwaarde was voldaan. De Commissie heeft echter nooit uitgelegd waarom zij van standpunt was veranderd en tot de ontmoeting in september 1997 heeft de Commissie nooit antwoord gegeven op het verzoek van MOL om verduidelijking met betrekking tot dit punt. Tenslotte stemde

de Commissie er in 1998 mee in dat de handel tussen Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk werd beschouwd als handel tussen lidstaten. Bovendien had de Commissie moeten uitleggen waarom de zaak werd geopend uit hoofde van artikel 86 van het EG-Verdrag (thans artikel 82) en waarom een herindiening uit hoofde van artikel 85 van het EG-Verdrag (thans artikel 81) wel mogelijk was, wanneer er geen sprake was van handel die aan de voorwaarden voldeed.

MOL heeft tussen 1994 en 1997 geen stappen ondernomen, omdat het hen duidelijk was dat de Commissie niet voornemens was daarop te reageren. Pas toen vrienden en advocaten MOL erop wezen dat de Commissie MOL had moeten antwoorden, heeft het bedrijf via de zakelijk vertegenwoordiger opnieuw contact opgenomen met de Commissie.

Met betrekking tot het feit dat de Commissie niet verplicht is om stappen te ondernemen naar aanleiding van klachten betreffende reeds beëindigde praktijken, sloot klager een krantenartikel bij waaruit bleek dat de Commissie wel degelijk stappen onderneemt met betrekking tot soortgelijke zaken.

De Commissie antwoordde niet op de brief van 21 juli 1998, waarin, in tegenstelling tot wat door de Commissie werd beweerd, wel degelijk nieuwe punten naar voren werden gebracht.

In tegenstelling tot wat door haar wordt beweerd, heeft de Commissie uit hoofde van artikel 14 van verordening nr. 17 van de Raad onderzoekbevoegdheden. Klager was het derhalve niet eens met de stelling van de Commissie dat zij de juistheid van aan haar verstrekte informatie niet kan verifiëren, omdat zij slechts een administratief orgaan is.

Met betrekking tot de opmerking van de Commissie dat zij vergeefs heeft geprobeerd om duidelijk bewijsmateriaal ter ondersteuning van de beschuldigingen van MOL te vinden, stelde klager dat hij de Commissie o.a. afschriften van rekeningen en ondertekende betalingsopdrachten, beëindigde verklaringen, invoer/uitvoerdocumenten en bankafschriften had doen toekomen. Wanneer dat niet voldoende bewijs was, moest de Commissie maar uitleggen wat zij dan wel als bewijsmateriaal beschouwde.

Tenslotte sprak klager de hoop uit dat de Commissie een volledig antwoord zou geven op zowel de klacht als de vier vragen die door de heer Elliott, lid van het EP, bij de Commissie waren ingediend.

BESLUIT

1 Inleidende opmerkingen

In de opmerkingen brengt klager een aantal nieuwe punten ten opzichte van de oorspronkelijke klacht naar voren. Hierbij ging het om verzoeken om informatie en verduidelijking van de Commissie, alsmede het verzoek om antwoord op de vier vragen van de heer Elliott. De Ombudsman achtte het niet gerechtvaardigd om een onderzoek te beginnen naar de in de opmerkingen van klager aan de orde gestelde nieuwe punten, omdat die ver buiten het bestek van de oorspronkelijke klacht vielen en veeleer een verzoek om informatie vormden.

2 Behandeling van het dossier door de Commissie

- 2.1 Klager beweerde dat het dossier door de Commissie niet was behandeld of onderzocht. Bovendien had zij niet geantwoord op de brief van klager van 21 juli 1998.
- 2.2 De Commissie verklaarde dat zij de klacht van 1988 tot 1993 had behandeld en dat zij talrijke malen contact met klager had gehad, zoals blijkt uit het bij haar standpunt gevoegde overzicht. Bovendien was zij van mening dat geen antwoord behoefde te worden gegeven op de brief van 21 juli 1998, omdat in die brief geen nieuwe punten naar voren werden gebracht.
- 2.3 Wat de behandeling van de zaak betreft sloot de Commissie een overzicht bij van de mededelingen en de contacten die er met MOL waren geweest, maar bladzijde drie van dit overzicht ontbrak, zoals door klager terecht was opgemerkt. In het overzicht waren echter alleen de belangrijkste documenten uit het dossier opgenomen. Op basis van de door de Commissie en door klager overgelegde documenten (zoals afschriften van correspondentie) kon de zaak bovendien goed worden beoordeeld. Uit de documenten bleek dat er gedurende een periode van verschillende jaren een uitvoerige correspondentie was geweest tussen de Commissie en MOL. In deze periode antwoordde de Commissie klager regelmatig. Weliswaar werd niet iedere afzonderlijke brief door de Commissie beantwoord of de ontvangst daarvan bevestigd, soms omdat klager zo dikwijls schreef, maar zij antwoordde altijd wanneer zij dat opportuun achtte en het was duidelijk dat regelmatig correspondentie plaatsvond. Bovendien mag in mededingingszaken als deze niet worden verwacht dat klager een reactie ontvangt op al het door hem bij de Commissie ingediende materiaal, wanneer er sprake is van een zo frequente correspondentie gedurende een zo lange periode. De Ombudsman stelde tevens vast dat er weliswaar sprake was van een aantal misverstanden tussen Commissie en klager en dat er sprake was van een aantal praktische problemen, maar dat uit het dossier bleek dat de Commissie klager de gelegenheid had gegeven om op een adequate wijze deel te nemen aan de procedures. Bovendien hield de Commissie zich aan de procedure die in mededingingszaken geldt met betrekking tot bijvoorbeeld het verzenden van een zogenaamde artikel 6-brief. Uit niets bleek derhalve dat de Commissie het dossier niet juist had behandeld.
- 2.4 Met betrekking tot de bewering van klager dat het dossier niet was onderzocht, zij erop gewezen dat de Commissie in haar artikel 6-brief van 5 februari 1993 verklaarde dat zij een grondige studie betreffende de zaak had verricht en dat zij daarvan volledig op de hoogte was. Nergens bleek uit het dossier dat de Commissie niet overeenkomstig deze verklaring had gehandeld of de zaak niet goed had onderzocht.
- 2.5 Met betrekking tot de brief van klager van 21 juli 1998 merkte de Ombudsman op dat brieven in hun algemeenheid moeten worden beantwoord. Bij een evaluatie van de brieven door de Ombudsman bleek dat de brief van klager van 21 juli 1998 vragen bevatte omtrent de rechtsgrondslag voor de sluiting van het dossier door de

Commissie en betreffende de taak van de Commissie om duidelijke informatie te verschaffen over de voortgang van de procedures. Met betrekking tot het besluit van de Commissie om het dossier te sluiten verwees zij in haar brief van 16 juli 1998 naar haar artikel 6-brief van 5 februari 1993, waarin dit vraagstuk op adequate wijze werd behandeld. Met betrekking tot de taak van de Commissie om duidelijke informatie te verschaffen, stelde de Ombudsman vast dat de Commissie zich hield aan de procedures zoals die gelden voor mededingingszaken, en daarom achtte de Ombudsman het niet gerechtvaardigd om dit punt van de klacht verder te behandelen.

2.6 Daarom was de Ombudsman van mening dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van een geval van wanbeheer.

3 Standpunt van de Commissie met betrekking tot de vraag of handel tussen Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk als handel tussen lidstaten moet worden beschouwd

3.1 Klager stelde dat de Commissie eerst van mening was dat handel tussen Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk vergelijkbaar was met handel tussen lidstaten in de zin van de EG-mededingingsbepalingen (artikelen 81 en 82 van het EG-Verdrag), maar later ten onrechte van mening veranderde. Pas in 1998 sloot zij zich weer aan bij het standpunt van klagers dat het als vergelijkbaar met handel tussen lidstaten moest worden beschouwd.

3.2 De Commissie verwees naar haar artikel 6-brief van 5 februari 1993 en verklaarde dat niet was voldaan aan het bepaalde in artikel 81 van het EG-Verdrag, omdat er geen sprake was van invloed op de handel tussen lidstaten.

3.3 Met betrekking tot deze vraag bleek het noodzakelijk te verwijzen naar de artikel 6-brief van 5 februari 1993. In deze brief stond:

“Wat artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag betreft blijkt uit het bewijsmateriaal dat de handel waarop de door u gewraakte handelwijze van invloed was, rechtstreekse handel tussen Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk betrof. Hoewel dit niet betekent dat de gewraakte handelwijze niet van invloed kan zijn op de handel tussen lidstaten, zijn er in deze zaak geen aanwijzingen voor het optreden van merkbare gevolgen voor die handel. Zelfs wanneer de Commissie zonder meer zou erkennen dat de situatie is zoals door u wordt beweerd en dat Dynopack en zijn Britse distributeurs of dochterondernemingen u van uw afzetmarkten in het Verenigd Koninkrijk hebben “gedrukt”, zijn er nog geen bewijzen dat is voldaan aan een van de belangrijkste voorwaarden voor de toepassing van artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag. Wij hebben getracht u zoveel mogelijk in de gelegenheid te stellen om het tegenovergestelde te bewijzen, en hebben daarom het dossier niet eerder gesloten; wij moeten echter concluderen dat u geen bewijzen hebt kunnen overleggen betreffende een

merkbaar effect op de handel tussen lidstaten, hoewel wij vaak hebben beklemtoond dat dat de belangrijkste belemmering is voor een verdere behandeling van uw klacht.”

- 3.4 Klaarblijkelijk had klager op grond van de artikel 6-brief van 5 februari 1993 het standpunt van de Commissie verkeerd geïnterpreteerd. In die brief verklaarde de Commissie duidelijk niet dat de handel tussen Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk nooit kan worden beschouwd als handel tussen lidstaten. Met de woorden *“hoewel dit niet betekent dat de gewraakte handelwijze niet van invloed kan zijn op de handel tussen lidstaten,...”* wordt door de Commissie veeleer het tegenovergestelde standpunt ingenomen. De Commissie bleek in dit specifieke geval echter te constateren dat er geen sprake was van “merkbare gevolgen voor die handel”. Bovendien waren er in het dossier geen aanwijzingen dat de Commissie feitelijk heeft verklaard dat de handel tussen Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk niet kan worden beschouwd als handel tussen lidstaten. Wat door de Commissie wel werd opgemerkt, was dat er in dit specifieke geval geen sprake was van merkbare gevolgen voor de handel tussen lidstaten.
- 3.5 Derhalve was de Ombudsman van mening dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van een geval van wanbeheer.

4 De onderzoekbevoegdheden van de Commissie

- 4.1 Klager beweerde dat de Commissie ten onrechte stelde dat zij geen onderzoekinstantie is, maar dat zij afhankelijk is van schriftelijke informatie en dat haar administratieve bevoegdheden ontoereikend zijn. Volgens klager is dat niet juist, omdat de onderzoekbevoegdheden van de Commissie duidelijk zijn vastgesteld, met name op het gebied van de mededingingswetgeving.
- 4.2 De Commissie verklaarde dat zij niet over dezelfde instrumenten als een nationale rechtbank beschikt om getuigen te horen en dat zij derhalve de juistheid van door derde partijen verstrekte informatie niet kan verifiëren.
- 4.3 De onderzoekbevoegdheden van de Commissie in mededingingszaken zijn vastgesteld in verordening nr. 17 van de Raad⁴¹ en in jurisprudentie van het Hof van Justitie. Hoewel wordt onderkend dat de Commissie ruime onderzoekbevoegdheden heeft op het gebied van de mededingingswetgeving, betekent dit nog niet dat zij de mogelijkheid heeft om getuigen te horen of de juistheid van aan haar overgelegde documenten te controleren. Volgens artikel 14 van verordening nr. 17 heeft de Commissie het recht tot “het ter plaatse vragen van mondelinge inlichtingen”. Artikel 14 is echter van toepassing op onderzoek dat door de Commissie wordt verricht in de lokaliteiten van de onderneming en bovendien is in de jurisprudentie van het Hof van Justitie een beperkt privilege ingeruimd om te weigeren tegen zichzelf te getuigen, in die zin dat een onderneming niet gehouden is vragen

⁴¹ PB 13 van 1962, blz. 204.

te beantwoorden die zouden neerkomen op een erkenning van de door de Commissie onderzochte overtreding⁴². Bovendien heeft de Commissie niet officieel het recht om getuigen te horen of om mondelinge inlichtingen te vragen, behoudens in het kader van artikel 14 van verordening nr. 17.

Hoewel elke natuurlijke of rechtspersoon die aantoonde hierbij een redelijk belang te hebben overeenkomstig artikel 3, lid 2, sub b) van verordening nr. 17 een klacht kan indienen, blijkt uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie duidelijk dat dit recht niet tevens het recht omvat op een beschikking in de zin van artikel 249 van het EG-Verdrag betreffende het al dan niet bestaan van een inbreuk⁴³. Hieruit blijkt bovendien dat de Commissie niet gehouden is onderzoek te doen naar de juistheid van de bij haar ingediende documenten.

- 4.4 De Commissie bleek niet te hebben gehandeld in strijd met een bepaling of beginsel waaraan zij gehouden is, toen zij opmerkte niet over dezelfde middelen als een nationale rechtbank te beschikken om getuigen te horen en de juistheid van ingediende informatie niet te kunnen verifiëren. De Ombudsman was derhalve van mening dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was een geval van wanbeheer.

5 Weigering van de Commissie het dossier te heropenen

- 5.1 Nadat klager weer contact met de Commissie had opgenomen, vroeg hij om heropening van het dossier. De Commissie deelde MOL bij schrijven van 16 juli 1998 mee waarom de oorspronkelijke zaak niet kon worden heropend. In die brief maakt de Commissie de navolgende opmerkingen:

“Met betrekking tot uw in 1997 ingediende en in 1998 herhaalde verzoek om heropening van de zaak betreur ik te moeten vaststellen dat de Commissie daarmee wordt verzocht om opnieuw onderzoek te doen naar feiten die tussen 1988 en 1993 zouden hebben plaatsgevonden. Het motief dat u daarbij aanvoert is dat destijds onjuiste informatie is verstrekt. U zult echter zelf moeten toegeven dat de gewraakte inbreuk is beëindigd en dat u op dit moment geen relevante economische activiteiten meer verricht.

De Commissie is van mening dat zij niet gehouden is stappen te ondernemen naar aanleiding van klachten betreffende reeds beëindigde praktijken (Gerecht van Eerste Aanleg, zaak T-77/95, SFEI e.a. tegen Commissie, Jurisprudentie [1997] II-1, rechtsoverweging 57). Heropening van uw zaak zou tot gevolg hebben dat middelen van de Commissie zouden worden ingezet die in geen verhouding zouden staan tot het belang van de ver-

⁴² Zaak 374/87, *Orkem tegen Commissie*, Jurisprudentie [1989] blz. 3283.

⁴³ Zaak 125/78, *GEMA tegen Commissie*, Jurisprudentie [1979] blz. 3173.

meende inbreuk voor de werking van de gemeenschappelijke markt. Er zijn derhalve niet voldoende communautaire belangen in het geding om de heropening van het onderzoek met betrekking tot de klacht te rechtvaardigen.”

- 5.2 De Commissie heeft discretionaire bevoegdheden om in mededingingszaken een besluit te nemen over de vraag welke stappen moeten worden ondernomen, zolang zij een dergelijk besluit motiveert. In haar brief van 16 juli 1998 zette de Commissie uiteen waarom zij van mening is dat de zaak niet behoeft te worden heropend. In de eerste plaats heeft MOL zijn handelsactiviteiten beëindigd, hetgeen betekende dat de Commissie de zaak niet verder behoefde te onderzoeken. Zelfs wanneer zou blijken dat de Commissie bepaalde zaken betreffende beëindigde activiteiten verder behandelt (zoals door klager wordt beweerd), behoort het tot de bevoegdheden van de Commissie om een besluit te nemen over de vraag welke zaken zij verder wenst te behandelen. In de tweede plaats was de Commissie van mening dat er niet voldoende communautaire belangen in het geding zijn om heropening van de zaak te rechtvaardigen. De door de Commissie aangevoerde motieven om te weigeren de zaak te heropenen, blijken in overeenstemming te zijn met de jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties. De Ombudsman stelde derhalve vast dat de Commissie had gehandeld binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheden, toen zij weigerde om de zaak te heropenen.
- 5.3 De Ombudsman stelde derhalve vast dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van een geval van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Europese Commissie en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

3.1.5 Europese Centrale Bank

TAALREGELS VOOR COMMUNAUTAIRE INSTELLINGEN

Besluit inzake klacht 281/99/VK tegen de Europese Centrale Bank

KLACHT

In maart 1999 diende de heer P. bij de Europese Ombudsman een klacht in tegen de Europese Centrale Bank (ECB). Klager had zich tot de directeur externe betrekkingen van de bank, Dr. Manfred Körber, gericht met betrekking tot het feit dat de informatie op de website van de Europese Centrale Bank alleen beschikbaar is in het Engels en niet in andere talen van de Gemeenschap. In zijn antwoord wees de heer Körber op de kosten die het met zich zou brengen wanneer de informatie in alle talen zou worden gepresenteerd. Ook merkte hij op dat de website van de ECB links

bevat met de websites van alle nationale centrale banken, die de nodige informatie in de andere talen zouden kunnen verschaffen.

In zijn bij de Ombudsman ingediende klacht beweerde klager dat de ECB dezelfde taalregels als andere communautaire instellingen in acht zou moeten nemen en dat het een vorm van discriminatie is dat de informatie op de website alleen in het Engels beschikbaar is.

ONDERZOEK

Standpunt Europese Centrale Bank

In haar standpunt merkte de ECB op dat haar website tot doel heeft het publiek rechtstreekse en zinvolle communicatiemiddelen te bieden. De meeste documenten van de ECB worden in het Engels geredigeerd. Publicatie in het Engels heeft voordeel dat het publiek oorspronkelijke informatie uit de eerste hand krijgt zonder dat vertraging optreedt. Wanneer documenten in andere talen worden opgesteld, worden ze ook in die talen op de website geplaatst. Bovendien worden alle belangrijke ECB-publicaties, zoals het maandbulletin en het jaarverslag, tegelijkertijd in alle talen van de Gemeenschap gepubliceerd. De ECB biedt ook andere taalversies aan via links met de websites van de nationale centrale banken.

De ECB merkte op dat zij van mening was dat de door haar gekozen oplossing voorlopig een verdedigbaar compromis is, niet alleen gezien de noodzaak van een optimale doelmatigheid en tijdige beschikbaarheid, maar ook in verband met budgettaire beperkingen. Ook wees de Bank erop dat zij pas een jaar geleden is opgericht en dat zij ervan uitgaat dat eerste stappen in de door klager bepleite richting te zijner tijd zichtbaar zullen worden.

Opmerkingen klager

Klager maakte geen opmerkingen.

BESLUIT

- 1 Klager beweerde dat het een vorm van discriminatie is dat de informatie op de website van de ECB uitsluitend in het Engels beschikbaar is. Hij was van mening dat de ECB dezelfde taalregels als andere instellingen van de Gemeenschap in acht zou moeten nemen.
- 2 De ECB verklaarde dat de meeste van haar documenten in het Engels worden geredigeerd en op haar website in het Engels worden gepubliceerd om redenen van kostendoelmatigheid en teneinde de desbetreffende informatie zo snel mogelijk aan het publiek beschikbaar te stellen. Haar website heeft links met de websites van de nationale centrale banken, die informatie in andere talen bevatten.
- 3 Het is de Ombudsman niet bekend dat de bepalingen van het Gemeenschapsrecht tot regeling van het taalgebruik⁴⁴ een communautaire instantie ervan zouden kunnen weerhouden om op een web-

⁴⁴ Verordening 1/58 als gewijzigd, PB 17 van 1958, blz. 385, artikel 217 EG.

site ten behoeve van het publiek documenten te publiceren in de taal waarin deze worden geredigeerd.

- 4 Voor een doeltreffende communicatie is het nodig dat de communautaire instellingen en organen burgers zoveel mogelijk informatie in hun eigen taal geven. Uit haar standpunt viel op te maken dat de ECB van plan is om op haar website geleidelijk steeds meer informatie in de andere talen van de Gemeenschap te verstrekken.

CONCLUSIE

Op basis van het bovenstaande bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Europese Centrale Bank en sloot de Ombudsman derhalve de zaak.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

Als dienstverlening aan de burgers zou het zinvol zijn, indien op de website van de ECB in alle talen van de Gemeenschap uitleg zou worden gegeven over het voorlichtingsbeleid van de ECB en deze al het relevante materiaal zou bevatten, en dan met name wetsteksten die reeds in alle talen van de Gemeenschap bestaan.

N.B.: de ECB blijkt thans op haar website (<http://www.ecb.int>) in alle officiële talen een compendium van de wetsteksten betreffende de ECB beschikbaar te hebben gesteld.

3.2 OM ANDERE REDENEN GESLOTEN ZAKEN

3.2.1 Europese Commissie

TACIS-PROGRAMMA: WEIGERING OM EEN REKENING TE BETALEN

Besluit inzake klacht 739/98/ADB tegen de Europese Commissie

Op 16 juli 1998 diende de organisatie *Énergie pour l'Arménie* bij de Europese Ombudsman een klacht in. Zij beweerde dat de Europese Commissie had geweigerd een rekening te betalen voor werkzaamheden die waren verricht in het kader van een uit hoofde van het TACIS-programma ondertekend contract. De klacht werd ter fine van een standpunt doorgezonden naar de Commissie, en klager kreeg de gelegenheid om naar aanleiding daarvan opmerkingen te maken. Er werd enig nader onderzoek gedaan.

Overeenkomstig artikel 195 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap kan de Europese Ombudsman geen onderzoek verrichten, wanneer de vermeende feiten het voorwerp van een gerechtelijke procedure uitmaken of hebben uitgemaakt.

Gedurende het onderzoek met betrekking tot de klacht deelde klager de Europese Ombudsman mee dat de in zijn bij de Ombudsman ingediende

klacht beschreven feiten het voorwerp waren van een gerechtelijke procedure voor Belgische rechtbanken.

In artikel 2, lid 7, van het Statuut van de Ombudsman wordt bepaald dat, wanneer de Ombudsman vanwege een lopende gerechtelijke procedure een eind moet maken aan de behandeling van een klacht, de resultaten van het onderzoek dat hij eventueel reeds heeft verricht zonder verdere stappen ter zijde worden gelegd.

Derhalve besloot de Ombudsman de zaak te sluiten.

NIET-TOELATING TOT VERGELIJKEND ONDERZOEK COM/A/12/98

Besluit inzake klacht 867/99/GG tegen de Europese Commissie

In juli 1999 diende mevrouw P. bij de Europese Ombudsman een klacht in, omdat de Commissie van de Europese Gemeenschappen had geweigerd haar toe te laten tot het schriftelijk examen van vergelijkend onderzoek COM/A/12/98.

De klacht werd ter fine van een door haar in te nemen standpunt doorgezonden naar de Commissie. In november 1999 deelde de Commissie de Ombudsman mee dat klager bij het Gerecht van eerste aanleg een juridische procedure was begonnen met betrekking tot de feiten die in de klacht door haar naar voren waren gebracht.

Omdat klager bij het Gerecht van eerste aanleg een gerechtelijke procedure was begonnen, maakte de Ombudsman, na klager met betrekking tot deze kwestie te hebben gehoord, in december 1999 overeenkomstig artikel 195 van het EG-Verdrag een einde aan zijn behandeling van de klacht.

Overeenkomstig artikel 2, lid 7 van het Statuut van de Ombudsman werden de resultaten van het onderzoek dat de Ombudsman tot dat moment reeds had verricht, ter zijde gelegd.

3.3 DOOR DE INSTELLING OPGELOSTE ZAKEN

3.3.1 Europese Commissie

KLACHT WEGENS INBREUK OP GEMEENSCHAPSRECHT: BEWERING VOLGENS WELKE DE COMMISSIE DE ONTVANGST VAN EEN KLACHT NIET ZOU HEBBEN BEVESTIGD

Besluit inzake klacht 245/98/OV tegen de Europese Commissie

KLACHT

In februari 1998 diende de heer P. bij de Ombudsman een klacht in betreffende het feit dat de Commissie de ontvangst van zijn klacht betreffende een mogelijke inbreuk op communautaire milieuwetgeving door de Griekse autoriteiten niet zou hebben bevestigd.

Op 6 augustus 1997 diende klager namens een in Griekenland ingeschreven milieu-organisatie, bij de Commissie een klacht in volgens welke sprake zou zijn van een schending van de communautaire milieuwetgeving door de Griekse autoriteiten met betrekking tot de aanleg van een dam in de rivier de Amari in het district Rethymnon op Kreta. Op 27 november 1997 stuurde klager een herinnering met een verzoek om de ontvangst van zijn klacht te bevestigen. Omdat hij geen antwoord ontving, nam hij op 5 februari 1998 telefonisch contact op met het secretariaat-generaal van de Commissie. Omdat hij nog steeds geen antwoord kreeg, wendde hij zich schriftelijk tot de Ombudsman met het verzoek om een onderzoek in te stellen naar de administratieve procedure met betrekking tot zijn klacht.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt erkende de Commissie dat de heer P. in augustus 1997 een klacht had ingediend en op 27 november 1997 een herinnering had gezonden. Als gevolg echter van een betreurenswaardige administratieve fout was de van klager ontvangen correspondentie niet onmiddellijk als klacht geregistreerd. De Commissie merkte op dat zij, om deze fouten te corrigeren, de brief van klager had geregistreerd als klacht nr. 98/4483 en dat zij op 4 juni 1998 aan klager een ontvangstbevestiging had gestuurd, waarin hem werd meegedeeld dat de diensten van de Commissie de klacht in behandeling hadden genomen. De Commissie verklaarde ten slotte dat de behandeling van de klacht nu volgens de gebruikelijke procedure werd voortgezet. In haar standpunt ging de Commissie tevens in op de beschuldigingen die werden geuit in de oorspronkelijke klacht, namelijk dat:

- a) de opmerkingen van klager met betrekking tot het project voor de aanleg van een dam niet in aanmerking waren genomen, hetgeen in strijd zou zijn met artikel 6 van richtlijn 85/337⁴⁵, en
- b) het project negatieve gevolgen zou hebben voor de speciale beschermingszone van de kloof van Prasiana.

Opmerkingen klager

Er werden geen opmerkingen ontvangen. Klager stuurde echter op 18 januari 1999 een brief waarin hij verklaarde dat zijn klacht pas als gevolg van de interventie van de Ombudsman was geregistreerd, en dat hij sinds juni 1998 geen verdere mededelingen van de Commissie had ontvangen. Tevens wees hij op het feit dat hij zijn aanvankelijke klacht in augustus 1997 had ingediend. Daarom vroeg hij de Ombudsman te informeren naar het resultaat van de klacht.

⁴⁵ Richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, PB L 175 van 1985, blz. 40.

BESLUIT

Het feit dat de Commissie geen ontvangstbevestiging heeft gestuurd

- 1 Klager beweerde dat de Commissie de ontvangst van de door hem op 6 augustus 1997 ingediende klacht niet had bevestigd en ook niet reageerde op zijn herinnering van 27 november 1997, waarin hij expliciet verzocht om een ontvangstbevestiging. De Commissie merkte op dat de klacht niet was geregistreerd als gevolg van een betreurenswaardige administratieve fout. Om aan deze situatie een einde te maken, registreerde de Commissie de klacht uiteindelijk toch en zond zij op 4 juni 1998 een ontvangstbevestiging met een mededeling aan klager dat haar diensten de zaak in behandeling hadden genomen. Derhalve had de Commissie de zaak opgelost doordat zij de klacht had geregistreerd en klager een ontvangstbevestiging had gezonden.
- 2 In zijn brief van 18 januari 1999 deelde klager de Ombudsman echter mee dat hij sinds de ontvangstbevestiging van juni 1998 geen verdere mededelingen van de Commissiediensten met betrekking tot het resultaat van zijn klacht had ontvangen. Klager vestigde de aandacht op het feit dat de Commissie volgens hem had meegedeeld dat de klacht volgens de gebruikelijke procedure zou worden behandeld.

CONCLUSIE

Met betrekking tot het feit dat de Commissie geen ontvangstbevestiging zou hebben gezonden, bleek uit het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager dat de Commissie maatregelen had genomen om de zaak op te lossen en daarmee klager tevreden had gesteld. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

VERDERE OPMERKINGEN

Met betrekking tot punt 1.2 hierboven stelde de Ombudsman vast dat een klager volgens opmerkingen die de Commissie zelf heeft gemaakt in het kader van het initiatiefonderzoek 303/97/PD van de Ombudsman⁴⁶ op de hoogte moet worden gehouden van de maatregelen die door de Commissie naar aanleiding van de klacht worden genomen. Uit de brief van klager van januari 1999 bleek dat hij sinds juni 1998 geen mededelingen had ontvangen over de met betrekking tot zijn klacht genomen maatregelen. De Ombudsman verwacht dat de Commissie overeenkomstig de verplichtingen die zij met betrekking tot dergelijke gevallen is aangegaan klager naar behoren op de hoogte zal houden.

⁴⁶ Jaarverslag 1997 van de Europese Ombudsman, blz. 299.

HERNIEUWDE BEHANDELING DOOR DE COMMISSIE VAN KREDIETVERLENING VOOR EEN PROJECT TER ONDERSTEUNING VAN SLACHTOFFERS VAN GEWELD IN DE REGIO BASKENLAND

Besluit inzake klacht 669/98/JMA tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juni 1998 verwees de regionale ombudsman van de regio Baskenland (Ararteko) in Spanje een door klager namens een NGO bij die instelling ingediende klacht door naar de Europese Ombudsman. De klacht had betrekking op het feit dat de Commissie ten onrechte zou hebben geweigerd de termijn te verlengen voor de voltooiing van project 96/018 (*“Intervención Psicoterapéutica con Víctimas de la Violencia de Origen Político-Ideológico”*), dat door de Commissiediensten werd gefinancierd (DG IA/A).

In 1996 kende de Commissie de NGO in San Sebastian 50.000 ecu toe als bijdrage voor de psychologische ondersteuning van slachtoffers van politiek geweld in de regio Baskenland in Spanje. Deze subsidie werd betaald voor een periode van twaalf maanden, vanaf september 1996, en wel in het kader van het mensenrechten- en democratiseringsprogramma van de Europese Gemeenschap.

Aan het einde van bedoelde periode, in september 1997, diende de NGO een rapport in en vroeg zij om een verlenging met een periode van zes maanden. Het verzoek werd ook officieel ingediend bij schrijven van december 1997. De Commissie was van mening dat het verzoek niet in overeenstemming was met de rechtsgrondslag van het programma, omdat het verzoek was ingediend nadat het aanvankelijke contract was afgelopen; daarom ging zij er niet mee akkoord.

Bovendien deelde klager de Commissie mee dat de verantwoordelijke NGO niet precies wist op welke datum het project af zou lopen, en daarom verder was gegaan met de desbetreffende werkzaamheden (verlenen van steun aan slachtoffers van terrorisme). De NGO had daarom in die extra periode 1.989.020 peseta's uitgegeven, waarmee het nog niet bestede bedrag (1.238.765 peseta's) werd overschreden.

De Commissie verzocht de NGO derhalve om de niet-bestede kredieten terug te betalen. Om dat de vereniging dat besluit niet terecht vond en daarbij volgens haar voorbij werd gegaan aan de gevolgen van het project voor een aanzienlijke groep burgers in de regio Baskenland, diende zij een klacht in bij de regionale ombudsman, die de zaak doorverwees naar de Europese Ombudsman.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Europese Commissie. Haar opmerkingen bevatten samengevat de navolgende punten:

De Commissie ging in de eerste plaats in op de achtergronden van de zaak. Zij merkte op dat haar negatieve besluit in overeenstemming was met de geldende bepalingen betreffende financieel beheer. Het verzoek om verlenging van de periode van geldigheid van het project was ruim na het einde van de looptijd van het contract ontvangen, en kon derhalve niet worden behandeld als een eenvoudige wijziging van het contract, omdat het daarvoor noodzakelijk zou zijn geweest om uitgaven achteraf goed te keuren.

De Commissie had de NGO gevraagd om financiële rapporten betreffende de specifieke periode van het oorspronkelijke contract in te dienen ten einde vast te stellen welke bedragen precies rechtmatig waren uitgegeven. Ook was gevraagd om de niet-bestede kredieten van de subsidie te retourneren. De Commissie was van mening dat dit *“neerkwam op een goed beheer van overheidsmiddelen, overeenkomstig de toepasselijke procedure”*.

In maart 1998 behandelde de Commissie het dossier opnieuw, waarbij rekening werd gehouden met het feit dat haar standpunt zou hebben geïmpliceerd dat een aanzienlijk bedrag, dat door de NGO buiten de contractueel vastgelegde periode was uitgegeven, zou moeten worden teruggevorderd. Omdat het verzoek om terugbetaling voor klager wellicht heeft geleid tot een buitengewone situatie, en ook omdat deze bedragen waren uitgegeven ter verwezenlijking van de oorspronkelijk in de projectaanvraag genoemde doelstellingen, nam de Commissie haar standpunt in heroverweging. Zij besloot akkoord te gaan met het voorstel van de NGO en stelde de NGO daarvan in kennis. In haar antwoord sloot de Commissie een formulier bij betreffende een overeenkomst voor de regeling van geschillen, waarbij de andere partij ermee instemt het resterende bedrag uit te geven voor verdere activiteiten die in overeenstemming waren met de aanvankelijk overeengekomen voorwaarden.

Het voorstel van de Commissie om de zaak op die manier op te lossen dateerde van juli 1998 en had betrekking op de periode waarvoor uitgaven in overweging konden worden genomen tot eind september 1998.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen naar aanleiding van het standpunt van de Commissie dankte klager in de eerste plaats namens de NGO de Ombudsman voor de bevredigende oplossing van de zaak.

Klager maakte tevens een aantal opmerkingen over de navolgende punten:

Van begin af aan waren de contacten met de Commissie moeizaam geweest, vooral wat betreft het inwinnen van informatie over het onderzoek naar het project. Hoewel klager toegaf weinig ervaring te hebben met communautaire aangelegenheden, had hij de Commissie altijd op de hoogte

gesteld van de werkzaamheden. Alvorens het definitieve verslag toe te zenden (september 1997), had de NGO derhalve in februari een activiteitenrapport doen toekomen. Klager gaf tevens toe dat de NGO de werkzaamheden die in de aanvankelijke contractperiode zouden kunnen worden verricht, had overschat.

Gezien de belangrijke doelstellingen van het in ontwikkeling zijnde project verzocht klager de Ombudsman tevens om het verzoek van de NGO om een nieuw contract met de Commissie te steunen. Omdat dit aspect geen deel uitmaakte van de oorspronkelijke klacht en omdat de instelling geen mogelijkheden had om daarop commentaar te leveren, achtte de Ombudsman het niet opportuun om dit nieuwe aspect in behandeling te nemen. Bovendien heeft de Europese Ombudsman krachtens het EG-Verdrag slechts de bevoegdheid om onderzoek te doen naar mogelijke gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen en organen. Het valt derhalve niet onder de bevoegdheden van de Ombudsman om bij een communautaire instelling te bemiddelen ter verkrijging van steun voor de toewijzing van financiële steun voor een bepaald project.

In mei 1999 richtte klager zich opnieuw schriftelijk tot de Ombudsman met de opmerking dat de definitieve betaling van de subsidie in weerwil van de desbetreffende verzekeringen van de Commissie nog niet was verricht. Nadat hij contact had opgenomen met de bevoegde Commissiediensten werd de Ombudsman meegedeeld dat de bankoverschrijving naar klager reeds had plaatsgevonden. Een afschrift van de bankverrichting werd klager in juni 1999 toegezonden.

BESLUIT

Op basis van de door klager verstrekte informatie en het door de Commissie ingediende standpunt concludeerde de Ombudsman dat de zaak tot volle tevredenheid van klager door de Europese Commissie was opgelost. De Ombudsman besloot derhalve de zaak te sluiten.

TERUGBETALING VAN EEN SUBSIDIE IN HET KADER VAN HET SOCRATES-PROGRAMMA

Besluit inzake klacht 968/98/ME tegen de Europese Commissie

KLACHT

In september 1998 diende mevrouw K. bij de Ombudsman een klacht in met betrekking tot de behandeling van haar subsidie-aanvraag in het kader van het Socrates-programma en met name het feit dat de Europese Commissie de subsidie had teruggevorderd.

In februari 1996 had mevrouw K., leraar aan een overheidsinstelling voor onderwijs aan volwassenen, een subsidie aangevraagd in het kader van het Socrates-programma van DG XXII van de Commissie. De subsidie was bedoeld om de intellectuele horizon van laag opgeleide vrouwen te verbreden door ontmoetingen met mensen in andere lidstaten die zich in

dezelfde situatie bevinden. Een besluit inzake de toekenning van de subsidie had in juni 1996 aan klager moeten zijn meegedeeld. Pas in september 1996 werd haar meegedeeld dat haar 2000 ecu was toegekend voor voorbereidende bezoeken. Het geld kwam uiteindelijk in mei 1997, acht à negen maanden later, bij haar aan.

In mei 1997, toen het geld kwam, was klager bezig met examens en zij moest de uitvoering van het project uitstellen. Vervolgens bleek dat de scholen die klager in het voorjaar van 1996 hadden uitgenodigd voor voorbereidende bezoeken, niet langer geïnteresseerd waren in voortzetting van het project. Klager wendde zich derhalve twee maal schriftelijk tot de Commissie met het verzoek of zij het bezoek kon uitstellen tot januari 1998. Zij ontving geen antwoorden, hetgeen zij opvatte als een positieve reactie. In januari 1998 ging zij naar Kensington-Chelsea College in Londen waar zij een partnerschap tot stand bracht.

In maart 1998 stuurde de Commissie klager een verzoek om terugbetaling van de subsidie. Klager stuurde de Commissie een brief met een uitleg van de situatie en sloot alle relevante documenten bij, met inbegrip van een afschrift van de partnerschapsovereenkomst met Kensington-Chelsea College. Vervolgens ontving klager een herinnering met betrekking tot het verzoek om terugbetaling met het verzoek om onmiddellijke overmaking. Opnieuw stuurde zij een brief met een uitleg van de situatie. Vervolgens ontving zij een onvriendelijk gestelde brief waarin werd aangedrongen op terugbetaling. Verder werd in de brief verwezen naar het feit dat de late betaling van de subsidie was veroorzaakt door het feit dat klager haar bankgegevens niet had opgestuurd. Dit was voor klager een volstrekt nieuw feit.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt gaf de Commissie een korte uiteenzetting van de doelstelling van het Socrates-programma. Vervolgens wees zij erop dat de vertraagde betaling, mei 1997 in plaats van september 1996, te wijten was aan het feit dat klager de Commissie geen bankgegevens en ook de handtekening van de wettelijke vertegenwoordiger van het project niet had toegestuurd. De Commissie toonde echter begrip voor het feit dat verdere vertragingen voor klager tot problemen hadden geleid.

De Commissie wees erop dat het voorbereidende bezoek plaatsvond buiten het tijdsbestek dat in het contract was vastgesteld, en dat klager door een ander samenwerkingspartner in te schakelen dan in het contract was aangegeven, had besloten om de voorwaarden van het contract eenzijdig te wijzigen. Volgens de Commissie had het Bureau voor technische bijstand derhalve terecht gevraagd om terugbetaling van de subsidie. Het Bureau voor technische bijstand sloot echter niet uit dat er bij het verzoek om terugbetaling wellicht sprake was geweest van administratieve onregelmatigheden. De Commissie betreurde dat dit was gebeurd en was van mening dat zij rekening moest houden met de problemen waarmee klager

werd geconfronteerd. Daarom besloot zij de termijn van het contract te verlengen, zodat het bezoek van klager binnen die termijn viel.

Ten slotte stelde de Commissie vast dat de aanvrager van de subsidie moest voldoen aan de verplichtingen zoals die in de voorwaarden van de overeenkomst waren vastgesteld. Dat betekende ook dat de Commissie alle informatie moest krijgen met betrekking tot een verandering van samenwerkingspartner en het definitieve rapport. Daarna zou de Commissie besluiten over de definitieve goedkeuring van het project.

Opmerkingen klager

In haar opmerkingen stelde klager het volgende:

Klager was tevreden over het feit dat het Bureau voor technische bijstand niet uitsloot dat er bij het verzoek om terugbetaling van de subsidie wellicht sprake was geweest van administratieve onregelmatigheden.

Klager betwistte dat zij de voorwaarden van het contract eenzijdig had gewijzigd, en zij verwees daarbij naar de brieven die zij had toegestuurd aan het Bureau voor technische bijstand met het verzoek om het bezoek uit te stellen, en het feit dat zij geen antwoorden van het bureau ontving. Klager merkt verder op dat zij op geen enkel moment het voornemen had gehad om niet te voldoen aan de verplichtingen van het contract. Zij verklaarde dat dit duidelijk bleek uit haar brief van 10 juni 1998, waarin zij verklaarde blij te zijn met het verzoek om beoordeling van het project en de indiening van het eindrapport.

In een telefoongesprek van het bureau van de Ombudsman met klager sprak klager haar tevredenheid uit over het feit dat het verzoek om terugbetaling was ingetrokken.

BESLUIT

Het verzoek van de Commissie om terugbetaling van de subsidie

De Commissie vroeg om terugbetaling van de subsidie op grond van het feit dat klager het voorbereidende bezoek had afgelegd buiten het tijdsbestek dat in het contract was vastgesteld, en omdat klager de voorwaarden van het contract eenzijdig had gewijzigd. De Commissie verklaarde echter dat zij niet uit kon sluiten dat er met betrekking tot het verzoek om terugbetaling van de subsidie wellicht sprake was geweest van administratieve onregelmatigheden. De Commissie besloot daarom de termijn van de overeenkomst te verlengen, zodat het bezoek van klager daarbinnen viel.

CONCLUSIE

Uit de opmerkingen van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek dat de Commissie maatregelen had genomen om de zaak te regelen en daarom de zaak tot tevredenheid van klager had opgelost. De Ombudsman sloot derhalve de zaak.

FEIT DAT DE COMMISSIE GEEN ADDENDUM BIJ EEN PHARE-CONTRACT VOEGDE

Besluit inzake klacht 1123/98/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

In februari 1995 werd een Phare-contract gesloten tussen de Commissie en de gemeenteraad van Glasgow en de Raad van Europese gemeenten en regio's. In 1995 schatten de functionarissen die het beheer over het contract voerden dat er sprake zou zijn van een aanzienlijke onderbesteding voor het project. Na gedachtewisselingen met de Commissie werd besloten hoe het bedrag van de onderbesteding alsnog zou worden gebruikt. De beheervoerende functionarissen werd later door de Commissie meegedeeld dat een addendum bij het contract nodig zou zijn en de voorbereidingen voor de opstelling van een addendum gingen in juni 1996 van start. In juli 1997 stemde de Commissie er officieel mee in dat een addendum noodzakelijk was; zij verzocht klagers om informatie, die in oktober 1997 aan de Commissie werd verstrekt. Omdat de Commissie geen addendum bij het contract had gevoegd, dienden klagers in oktober 1998 een klacht in bij de Ombudsman.

ONDERZOEK

Aanvullende informatie van klagers

In februari 1999 deelden klagers de Ombudsman mee dat de Commissie op dat moment het addendum bij het contract had gevoegd, hoewel in het kader van het addendum nog geen betaling was verricht.

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt deelde de Commissie mee dat zij haar standpunt in heroverweging had genomen en het geschil met klagers had geregeld.

Opmerkingen klager

De Ombudsman verzocht klagers opmerkingen te maken naar aanleiding van het standpunt van de Commissie, maar van klagers werden geen schriftelijke opmerkingen ontvangen. In een telefonisch gesprek van de diensten van de Ombudsman met klagers bevestigden zij echter dat het addendum was opgesteld en dat de zaak voor wat betreft de oorspronkelijke klacht was geregeld. Verder merkten zij op dat zij nog geen betaling uit hoofde van het addendum hadden ontvangen, maar zij bleken de betalingskwestie in dit stadium niet verder aan de orde te willen stellen.

BESLUIT

Klagers dienden een klacht in naar aanleiding van het feit dat de Commissie geen addendum bij een Phare-contract had gevoegd. Tijdens het onderzoek nam de Commissie haar standpunt in heroverweging en deed zij het addendum bij het contract voegen. Klagers spraken hun tevredenheid uit over de stappen van de Commissie.

CONCLUSIE

Uit het standpunt van de Commissie en opmerkingen van klager bleek dat de Commissie maatregelen had genomen om de zaak op te lossen en daarmee tot tevredenheid van klagers had gehandeld. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

VERGOEDING REISKOSTEN KANDIDATEN VOOR EEN GEANNULEERD VERGELIJKEND ONDERZOEK

Besluit inzake klacht 1288/98/PD tegen de Europese Commissie

KLACHT

In november 1998 diende de heer S. een klacht in tegen de Europese Commissie. Op 14 september 1998 organiseerde de Commissie schriftelijke examens voor vergelijkend onderzoek COM/A/11/98. Kort na de examens zag de Commissie zich genoodzaakt om de examens te annuleren, vooral omdat vragen waren uitgelekt.

Klager nam deel aan het examen in de stad Düsseldorf. Klager woonde in New York en moest een vliegticket New York-Düsseldorf en terug bekostigen om aan het examen te kunnen deelnemen. Omdat de examens vervolgens werden geannuleerd, was hij van mening dat de Commissie zijn kosten zou moeten vergoeden. Hij richtte zich tevergeefs over dit onderwerp tot de Commissie.

Tegen deze achtergrond diende hij de klacht in bij de Europese Ombudsman.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt betreurde de Commissie dat zij de desbetreffende examens had moeten annuleren. Bovendien legde zij uit dat zij normaal gesproken niet beschikt over voldoende begrotingsmiddelen om de kosten van sollicitanten te vergoeden. Gezien het uitzonderlijke karakter van de situatie echter had zij besloten om de reiskosten van sollicitanten te vergoeden, mits zij ook deelnamen aan de examens die in plaats van de geannuleerde examens werden georganiseerd. Voor de vergoeding zouden maximumgrenzen gelden.

Opmerkingen klager

Er werden geen verdere opmerkingen ingediend. Omdat geen opmerkingen werden ontvangen, namen de diensten van de Ombudsman contact op met klager. Klager sprak zijn tevredenheid uit over de stappen van de Commissie en dankte de Ombudsman voor zijn bemoeienis.

BESLUIT

Vergoeding van reiskosten

Uit het standpunt van de Commissie bleek dat zij maatregelen had genomen om klager tegemoet te komen.

CONCLUSIE

Uit het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager bleek dat de Commissie maatregelen had genomen om de zaak op te lossen en derhalve tot tevredenheid van klager had gehandeld. Derhalve besloot de Ombudsman de zaak te sluiten.

BETALING REKENINGEN KLAGER

Besluit inzake klacht 1331/98/JMA tegen de Europese Commissie

KLACHT

In december 1998 diende de heer J., namens FIAB, een Spaanse federatie, bij de Europese Ombudsman een klacht in naar aanleiding van het feit dat de Europese Commissie de bedragen niet had betaald die verschuldigd waren voor een met de instelling gesloten contract (ALR/B7-311/95 138/E3/001), en ook niet adequaat had gereageerd op zijn talloze schriftelijke verzoeken.

In februari 1998 sloot FIAB in het kader van het A1-Invest-programma een contract met de Europese Commissie. Uit hoofde van het contract moest klager een reeks van initiatieven nemen met betrekking tot de organisatie van een conferentie met vertegenwoordigers van de Europese Unie en Mercosur, die op 2 en 3 maart 1998 zou worden gehouden. De betalingen voor het contract zouden in verschillende tranches worden verricht: 30% van het totaalbedrag moest worden betaald na ondertekening van het contract, 40% aan het einde van de bijeenkomst en het resterende gedeelte na goedkeuring van het definitieve verslag.

Hoewel FIAB alle desbetreffende informatie aan de Europese Commissie deed toekomen, bleven de betalingen voor de tweede en de laatste tranche uit. Bij een aantal gelegenheden nam klager contact op met de Commissiediensten, zowel telefonisch als bij schrijven van 17 september 1998. De uitleg die de contractanten daarbij kregen over de situatie met betrekking tot de hen verschuldigde bedragen was niet bevredigend.

Omdat er geen verbetering in de situatie kwam, diende klager bij de Europese Ombudsman namens FIAB een klacht in. In de brief beweerde hij dat de Commissie de verschuldigde bedragen niet had betaald en dat de instelling niet adequaat had gereageerd op zijn verzoek om informatie.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Europese Commissie. Haar standpunt was samengevat als volgt:

In het kader van het A1-Invest-programma werden bedrijven in Latijns-Amerika bijgestaan door middel van de oprichting van een netwerk van steuncentra, alsmede de organisatie van gespecialiseerde bijeenkomsten en vormen van partnerschap. In dit kader diende FIAB een voorstel in voor de organisatie van een bijeenkomst, die gezamenlijk uit particuliere en communautaire middelen zou worden gefinancierd. De EG-bijdrage zou niet meer kunnen bedragen dan de helft van de in totaal geschatte kosten.

De Commissie betaalde in april 1998 het eerste gedeelte van haar bijdrage. De tweede tranche van 40% werd niet onmiddellijk betaald, omdat de Commissie eerst haar goedkeuring moest hechten aan de door FIAB toegezonden documentatie. Volgens de Commissie deed FIAB haar de volledige documentatie niet tijdig toekomen.

Het eindverslag van FIAB werd pas op 12 november 1998 ingediend. Omdat het verslag niet alle vereiste documenten bevatte, moest de Commissie klager een paar dagen later herinneren aan het feit dat eerst de ontbrekende documenten moesten worden ingediend, alvorens de tweede en de laatste tranche konden worden betaald.

De Commissie erkende dat de late betaling het gevolg was van het feit dat haar diensten externe betrekkingen in 1998 grondig waren gereorganiseerd middels de oprichting van de gemeenschappelijke Relex-diensten (SCR). Omdat dossiers moesten worden doorgezonden en andere beheerders werden aangesteld, werd de behandeling van ongeveer 2000 projecten, waaronder het project voorwerp van deze klacht, bemoeilijkt. Ondanks deze problemen en een aantal complicaties van elektronische aard, heeft SCR zich grote inspanningen getroost om alle in behandeling zijnde A1-Invest-dossiers vóór het einde van 1998 af te sluiten. Na deze toezegging deelde de Commissie mee dat de FIAB-rekeningen reeds waren betaald.

Met betrekking tot het feit dat haar diensten niet adequaat zouden hebben geantwoord op het herhaalde verzoek van klager om betaling, stelde de Commissie zich op het standpunt dat haar diensten zo goed mogelijk hadden gereageerd. Bovendien had het adjunct-hoofd van de eenheid van DG IB de situatie telefonisch een aantal malen aan klager uitgelegd, hoewel hij niet was belast met betalingskwesties.

Tenslotte betreurde de Commissie dat de betalingen waren vertraagd, hoewel zij van mening was dat haar diensten in de gegeven omstandigheden hun uiterste best hadden gedaan.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen bevestigde klager dat de Commissie de verschuldigde bedragen uiteindelijk had betaald en bedankte hij de Ombudsman. Namens FIAB aanvaardde klager de verontschuldiging van de Europese

Commissie. Tevens vermeldde hij dat zijn organisatie weliswaar rente had kunnen vragen wegens de vertraging bij de betalingen, maar dat was besloten om dat niet te doen. Klager beklemtoonde bovendien dat deze problemen hadden aangetoond dat de procedure van de Commissie niet efficiënt was en dat duidelijker regels moesten worden vastgesteld. Klager stelde dat Europese burgers als gevolg van het feit dat er op communautair niveau geen duidelijke procedurele richtlijnen zijn, niet weten wat zij van de EG-administratie kunnen verwachten of tot wie zij zich moeten wenden.

Volgens klager zou het aanbeveling verdienen om een aantal regels betreffende de administratieve procedure van de EG vast te stellen, zoals die ook worden gevolgd door een aantal lidstaten.

BESLUIT

Op basis van de door klager verstrekte informatie en de opmerkingen van de Europese Commissie concludeerde de Ombudsman dat de zaak tot tevredenheid van klager door de Europese Commissie was opgelost. Tegen deze achtergrond besloot de Europese Ombudsman derhalve de zaak te sluiten.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

De Ombudsman ontving een aantal klachten betreffende gevallen van wanbeheer die hadden kunnen worden voorkomen, indien duidelijke informatie beschikbaar zou zijn geweest over de administratieve verplichtingen van personeel van de Gemeenschappen jegens burgers. Om deze tekortkoming te verhelpen begon de Ombudsman op 11 november 1998 een initiatiefonderzoek naar het bestaan bij de verschillende communautaire instellingen en organen van een code van goed administratief gedrag voor ambtenaren in hun contacten met het publiek (OI/1/98/OV), en naar de toegankelijkheid van die code voor het publiek.

NIET-BEANTWOORDING - INTERREGIONALE PROJECTEN

Besluit inzake klacht 19/99/(XD)ADB tegen de Europese Commissie

KLACHT

In februari 1996 richtte klager namens twee organisaties twee brieven tot de Europese Commissie. Eén was gericht aan Directoraat-generaal (DG) XIII en bevatte een verzoek om informatie over de beschikbaarheid van rechtstreekse financiële steun van de Commissie voor projecten ter bevordering van het gebruik van Interlingua (modern Latijn). De andere was gericht aan DG XVI en bevatte informatie aan het adres van de Commissie over de oprichting van een organisatie voor de promotie van "l'Occitanie" (regio's in Frankrijk, Italië en Spanje waar de "langue d'oc" wordt gesproken). Klager informeerde of en zo ja hoe de Commissie deze nieuwe organisatie behulpzaam zou kunnen zijn.

Omdat hij geen antwoord op deze brieven had ontvangen, nam klager op 24 december 1996 opnieuw contact op met DG XIII en op 14 november 1997 met DG XVI; in deze brieven verwees hij expliciet naar zijn eerdere correspondentie. Ook deze brieven werden niet beantwoord. Omdat klager van mening was dat dit getuigde van een zeer negatieve houding van de Commissie tegenover zijn twee belangrijke initiatieven, vroeg hij de Europese Ombudsman de zaak te onderzoeken.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Het standpunt van de Europese Commissie met betrekking tot de klacht was samengevat als volgt. Wat de aan DG XIII gerichte brieven betreft erkende de Commissie dat zij waren ontvangen en naar behoren waren doorgezonden naar het voormalige hoofd van Eenheid XIII/E/6. De Commissie betreurde ten eerste dat daaraan geen adequaat gevolg was gegeven en beklemtoonde dat het uitblijven van een antwoord het gevolg was van een aantal administratieve problemen, hetgeen geenszins impliceerde dat er sprake was van een negatieve houding met betrekking tot de zaken die klager ter harte gingen. Na een algehele reorganisatie van DG XIII waren de werkzaamheden van Eenheid XIII/E/6 overgedragen aan Eenheid XIII/E/4, die op 22 maart 1999 een antwoord op brieven van klager formuleerde.

Wat betreft de brieven aan DG XVI betreurde de Commissie dat klager geen adequaat antwoord had ontvangen en deelde zij mee dat dit geenszins duidde op een negatieve houding ten aanzien van de Occitaanse cultuur. De Commissie stelde dat het uitblijven van een antwoord wellicht werd verklaard door de grote hoeveelheid werk die bij DG XVI in behandeling was, maar de Commissie stelde daarbij tevens dat dit daarvoor geen rechtvaardiging mocht zijn. In haar aan de Ombudsman gezonden standpunt verklaarde de Commissie dat het project van klager alleen zou kunnen worden gefinancierd na een algemene inschrijvingsprocedure. In de periode 1996-1998 moesten bij twee van de drie inschrijvingsprocedures Middeneuropese landen betrokken zijn. Tussen 2000 en 2006 echter zullen in het kader van het INTERREG-programma interregionale samenwerkingsprojecten worden gefinancierd.

Opmerkingen klager

De Europese Ombudsman zond het standpunt van de Commissie door naar klager met een uitnodiging om opmerkingen te maken. Klager deed de Ombudsman geen verdere opmerkingen toekomen.

Op 1 september 1999 werd klager telefonisch benaderd door de diensten van de Europese Ombudsman. Hij deelde de Europese Ombudsman mee dat hij inderdaad een brief van DG XIII had ontvangen en dat hij intussen ook verschillende uitnodigingen tot inschrijving heeft ontvangen die voor zijn organisatie waarschijnlijk van belang zijn.

Klager dankte de Ombudsman voor zijn bemoeienis; hoewel hij betreunde dat er vertraging was opgetreden, verklaarde hij zeer tevreden te zijn over de van de Commissie ontvangen informatie.

BESLUIT

Niet-beantwoording van verzoeken om informatie

- 1 Klager richtte zich tot twee verschillende afdelingen van de Europese Commissie met een verzoek om informatie; die heeft hij niet ontvangen, hoewel hij twee herinneringen stuurde.
- 2 Naar aanleiding van de stappen van de Europese Ombudsman erkende de Commissie dat administratieve problemen hadden geleid tot de niet-beantwoording van deze verzoeken; zij verontschuldigde zich daarvoor en nam maatregelen om de zaak op te lossen. Klager deelde de Ombudsman mee dat hij, zij het laat, volledige antwoorden had gekregen op zijn verzoeken, alsmede verschillende uitnodigingen tot inschrijving die voor zijn organisatie van belang waren.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek dat de Commissie maatregelen had genomen om de zaak op te lossen en daarmee tot tevredenheid van klager had gehandeld. Derhalve besloot de Ombudsman de zaak te sluiten.

UITBLIJVEN VAN BETALING DOOR DE COMMISSIE

Besluit inzake klacht 478/99/IP tegen de Europese Commissie

KLACHT

In april 1999 diende de heer A. bij de Europese Ombudsman een klacht in tegen de Europese Commissie; DG X van de Europese Commissie was in gebreke gebleven bij de betaling van een bedrag van 100 euro voor zijn deelneming aan uitnodiging tot inschrijving nr. PR - AMI/96-08 in 1997.

Klager diende een project in voor de promotiecampagne voor de euro die door de Europese Commissie werd georganiseerd door middel van uitnodiging tot inschrijving nr. PR AMI/96-08. Als bepaald in artikel 2.5 van de uitnodiging tot inschrijving zouden alle inschrijvers een bedrag van 100 euro voor hun deelname ontvangen, ongeacht de uitkomst van de selectieprocedure.

Ondanks deze bepaling en hoewel hij gedurende een periode van twee jaar verschillende malen contact opnam met de Commissiediensten, ontving de heer A. geen betaling. Daarom diende hij in april 1999 een klacht bij de Ombudsman in wegens het feit dat de Commissie hem het desbetreffende bedrag niet betaalde.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt bevestigde de instelling dat de betaling uiteindelijk in juni 1999 was verricht.

De Commissie verklaarde dat de langdurige vertraging het gevolg was van zowel het verstrekken van onjuiste bankgegevens door klager als door de aanvankelijke weigering van de bank van klager om de betaling in euro's in ontvangst te nemen.

De Commissie verklaarde tevens dat een intensieve briefwisseling tussen haar diensten en klager had plaatsgevonden om het probleem op te lossen. Na alle bankgegevens en overige informatie in februari 1999 te hebben ontvangen, moest een nieuwe procedure voor uitbetaling van het bedrag worden gestart. Daarom kon pas in juni 1999 over worden gegaan tot de overschrijving van het bedrag van 100 euro aan klager.

Opmerkingen klager

De Ombudsman verzocht klager opmerkingen te maken naar aanleiding van het standpunt van de Commissie. Er werden van klager geen schriftelijke opmerkingen ontvangen. Tijdens een telefonisch onderhoud tussen de diensten van de Ombudsman en klager echter bevestigde hij dat de betaling in juni tot tevredenheid was verricht. Bovendien dankte klager de Ombudsman voor zijn inspanningen om tot een bevredigende oplossing van de zaak te komen.

BESLUIT

Op basis van de door klager verstrekte informatie en het door de Europese Commissie toegezonden standpunt bleek dat de zaak tot volle tevredenheid van klager door de Commissie was opgelost. Derhalve besloot de Ombudsman de zaak te sluiten.

VERTRAGING BIJ DE VERGOEDING VAN REISKOSTEN

Besluit inzake klacht 500/99/ADB tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager werd door de Europese Commissie af en toe uitgenodigd om als deskundige deel te nemen aan vergaderingen in Brussel. De Commissie vergoedde zijn reiskosten, hoewel hij van mening was dat de procedure daarvoor uitermate traag was. Hij moest bijvoorbeeld eens 7,5 maand op een vergoeding van kosten wachten. In dit verband nam klager contact op met ambtenaren van de Commissie en leden van het Europees Parlement om zijn beklag te doen. Hij weigerde in verband met dit probleem zelfs aan een vergadering deel te nemen.

Met betrekking tot het feit dat klager herhaaldelijk werd meegedeeld dat de vertragingen inherent waren aan het "systeem", stelde hij zich op het

standpunt dat dat systeem dan maar moest worden hervormd. Hij verzocht de Europese Ombudsman de zaak te onderzoeken.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Het standpunt van de Europese Commissie inzake de klacht was samengevat als volgt:

De diensten van de Commissie stellen zich ten doel reiskosten van deskundigen die deelnemen aan door de Commissie georganiseerde vergaderingen, binnen zestig dagen te vergoeden. Gedurende die tijd worden de bankgegevens van de deskundigen verzameld door het directoraat-generaal (DG) dat de vergadering organiseert. Vervolgens worden de te vergoeden bedragen vastgesteld door DG IX, waarna door DG IX wordt gevraagd om de betaling, die door DG XX moet worden goedgekeurd en door DG XIX moet worden verricht.

Eind 1998 werd het gecomputeriseerde boekhoudsysteem van de Commissie vervangen door een nieuw systeem (Sincom 2). Deze ingrijpende wijziging, die tot doel had de vergoedingsprocedure te versnellen, leidde tot een aantal problemen en vertragingen die tenslotte in maart 1999 werden verholpen, maar die wellicht van invloed zijn geweest op de behandeling van het dossier van klager. Bovendien beklemtoonde de Commissie dat de door klager bedoelde vertragingen werden verergerd als gevolg van het feit dat hij noodzakelijke informatie niet tijdig verstrekke.

De Commissie betreurde echter dat er sprake was geweest van ongemak en verklaarde vastbesloten te zijn om dergelijke situaties in de toekomst te voorkomen.

Opmerkingen klager

De Europese Ombudsman zond het standpunt van de Europese Commissie door naar klager met een uitnodiging om naar aanleiding daarvan opmerkingen te maken. In zijn antwoord van 18 augustus 1999 sprak klager zijn tevredenheid uit over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman. Bovendien verklaarde hij ingenomen te zijn met de inspanningen die de Commissie zich getrooste om het vergoedingsstelsel te verbeteren, waarbij hij echter beklemtoonde dat zijn bij de Ombudsman ingediende klacht tot doel had een algemeen probleem aan te snijden zonder de aandacht te willen vestigen op zijn specifieke geval.

Klager verwierp echter de door de Commissie gemaakte opmerkingen over het feit dat hij voor de vergoeding noodzakelijke informatie te laat zou hebben ingediend. Hij beweerde dat hij te goeder trouw en zonder dat daartegen door ambtenaren van de Commissie bezwaar was gemaakt, de procedure had gevolgd die van toepassing was in het kader van het oude vergoedingssysteem. Later werd hem meegedeeld dat de procedure was gewijzigd en werd hem gevraagd opnieuw informatie te verstrekken, hetgeen door hem onmiddellijk werd gedaan. Klager was derhalve van mening dat de volledige verantwoordelijkheid voor de vertraging bij de Commissie lag.

BESLUIT

Vertragingen bij de vergoeding van reiskosten

- 1 Klager, een deskundige die van tijd tot tijd door de Commissie werd uitgenodigd deel te nemen aan in Brussel georganiseerde vergaderingen, diende een klacht tegen de Commissie in wegens de vertragingen die optraden bij de vergoeding van reiskosten. Hij verlangde dat het vergoedingssysteem zou worden verbeterd. De Commissie verklaarde dat zij vastbesloten was om het systeem te verbeteren en dat de vertragingen die in de zaak van klager waren opgetreden te wijten waren aan problemen die werden ondervonden bij de invoering van een nieuw systeem.
- 2 De Ombudsman stelde vast dat de Commissie zich ten doel stelde vergoedingen van reiskosten binnen een termijn van 60 dagen te betalen, en dat zij zich verontschuldigde voor het ongemak dat was veroorzaakt door de invoering van een nieuw, efficiënter boekhoudsysteem.
- 3 Klager had zijn tevredenheid uitgesproken over de inspanningen van de Commissie om haar vergoedingsprocedure te verbeteren, en deelde de Ombudsman mee dat het in zijn klacht vermelde geval van een vertraagde betaling slechts ten doel had een voorbeeld te geven van de slechte werking van het systeem. Daarom was de Ombudsman van oordeel dat het niet noodzakelijk was de zaak nog verder te onderzoeken.

CONCLUSIE

Uit het standpunt van de Europese Commissie en de opmerkingen van klager bleek dat de Commissie maatregelen had genomen om de zaak op te lossen en daarmee tot tevredenheid van klager had gehandeld. Derhalve besloot de Ombudsman de zaak te sluiten.

3.4 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN

3.4.1 Europese Commissie

BETALING VAN VOLLEDIG BEDRAG EN RENTE AAN REGIONAAL COÖRDINATOR

Besluit inzake klacht 955/97/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

In september 1997 diende de heer McGowan, lid van het EP, namens de heer M. een klacht in. Volgens de klacht waren de relevante feiten als volgt. In november 1995 werd de heer M. aangewezen om namens de Europese Unie bij de verkiezingen voor de Palestijnse Raad in 1996 op te treden als "long-term observer" (LTO). Hem werd een dagvergoeding als LTO aange-

boden. Toen hij in Oost-Jeruzalem aankwam, vroeg het adjunct-hoofd van de Europese Verkiezingseenheid hem te willen fungeren als regionaal coördinator en werd hem een passende vergoeding voor deze taken aangeboden. Klager accepteerde dit en werkte tot de voltooiing van de opdracht in februari 1996 als coördinator. Toen hij de Commissie verzocht hem de vergoeding voor een coördinator te betalen, weigerde de Commissie extra betalingen te verrichten.

Klager stelt dat de Commissie hem het verschil moest uitbetalen tussen de vergoeding voor een coördinator en de dagvergoeding voor een LTO, welk verschil door hem werd becijferd op £ 4073.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt verklaarde de Commissie dat het waarnemen bij de Palestijnse verkiezingen geen activiteit van de Europese Gemeenschap is die onder verantwoordelijkheid van de Commissie plaatsvindt, maar een gemeenschappelijk optreden dat door de Raad werd aangenomen op basis van artikel J.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en wel in het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid.

Het gemeenschappelijk optreden werd onder verantwoordelijkheid van de Commissie gefinancierd uit de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen. Derhalve stelde de Commissie de noodzakelijke kredieten beschikbaar en trad zij overeenkomstig de artikelen J.11 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 205 van het EG-Verdrag op als financieel beheerder van het gemeenschappelijk optreden. Salarissen, dagvergoedingen en andere financiële uitkeringen voor waarnemers, coördinatoren en anderen werden vastgesteld door de respectieve regeringen en de Raad. Het behoorde niet tot de bevoegdheid van de Commissie om regionaal coördinatoren aan te wijzen of de financiële voorwaarden voor hun werkzaamheden unilateraal vast te stellen, en ook werd dat door haar in de praktijk niet gedaan.

De Commissie verklaarde dat zij geen weet had van de regelingen die klager had getroffen met het adjunct-hoofd van de Europese Verkiezingseenheid, die geen ambtenaar van de Commissie noch op enige andere wijze haar vertegenwoordiger was. In elk geval had de Europese Verkiezingseenheid niet de bevoegdheid om regionaal coördinatoren aan te wijzen, omdat een dergelijke benoeming had moeten plaatsvinden door de Raad. Het was de Commissie derhalve niet mogelijk het verzoek van klager om een extra betaling op eigen initiatief in te willigen, maar zij was wel bereid om de zaak ter fine van een besluit voor te leggen aan de Raad.

Opmerkingen klager

Kort samengevat stelde klager in zijn opmerkingen dat de beperkte bevoegdheden van de Europese Verkiezingseenheid zoals die in het standpunt van de Commissie uiteen werden gezet, hem destijds niet bekend waren. Het adjunct-hoofd van de Verkiezingseenheid had hem te goeder trouw verzekerd dat hij een vergoeding zou krijgen als coördinator en had

het vervelend gevonden die toezegging bij beëindiging van de werkzaamheden niet gestand te kunnen doen.

VERDER ONDERZOEK

Op 9 september 1998 wendde de Ombudsman zich schriftelijk tot de Commissie en aanvaardde hij daarbij het voorstel van de Commissie om de klacht door te verwijzen naar de Raad; hij vroeg om vóór 31 oktober 1998 te worden geïnformeerd over het antwoord van de Raad. Op 15 oktober 1998 deed de Commissie de Ombudsman een afschrift toekomen van een brief die haar diensten op 14 oktober 1998 aan de Raad hadden verzonden met het verzoek aan de Raad om de kwestie naar bevind van zaken te behandelen en de Commissie van een en ander op de hoogte te stellen.

Omdat de Ombudsman geen aanvullende mededelingen van de Commissie of de Raad had ontvangen, wendde hij zich op 1 maart 1999 opnieuw schriftelijk tot de Commissie met het verzoek op de hoogte te worden gesteld van het resultaat van de stappen die zij had ondernomen bij de Raad. Op 30 maart 1999 werd door de Commissie geantwoord en daarbij sloot zij een ontwerpantwoord van de adviseurs voor het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid bij, waarin de volgende conclusies waren opgenomen:

1 *In het besluit van de Raad van 25 september 1995 (95/403/GBVB, PB L 238 van 6.10.1995, blz. 4) wordt uitdrukkelijk bepaald dat "zo nodig" van andere leden van de Europese Verkiezingseenheid kan worden gevergd dat zij voorbereidingen treffen, waarvoor zij worden "bezoldigd" (zie bijlage 1, par. 6). Mocht derhalve worden vastgesteld dat de heer M. daadwerkelijk op voorlopige basis op verzoek van het hoofd van de eenheid of zijn adjunct dergelijke werkzaamheden heeft verricht, is de Raad van mening dat [klager] niet behoeft aan te tonen dat hij op enigerlei wijze is benoemd.*

2 *Het hoofd en het adjunct-hoofd van de Verkiezingseenheid vertegenwoordigen het voorzitterschap in de uitoefening van de bevoegdheden die het bekleedt uit hoofde van artikel J.5, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie; hun besluiten en maatregelen mogen derhalve worden geacht op basis van een rechtsgeldige delegatie van bevoegdheden uitvoering te geven aan een GBVB-maatregel. Indien bij beschouwing van de feiten - en de Raad heeft daarvan geen volledig beeld - blijkt dat die bevoegdheden in dit geval werden overschreden, mag dit niet ten koste gaan van derde partijen zoals [klager].*

Tevens merkte de Commissie op dat zij geen bevoegdheid, noch instructies of middelen had ontvangen om klager een vergoeding te betalen.

Na tevergeefs telefonisch en per e-mail te hebben geprobeerd informatie te verkrijgen bij de Raad, wendde de Ombudsman zich op 30 april 1999

schriftelijk tot de secretaris-generaal van de Raad met het verzoek om bevestiging van bovengenoemde ontwerpverklaring en om informatie over de modaliteiten voor een eventuele betaling aan klager. Bij schrijven van 25 mei 1999, dat door de Ombudsman op 21 juni 1999 werd ontvangen, deelde de Raad de Ombudsman mee dat de ontwerpverklaring door de Raad op 30 maart 1999 officieel was goedgekeurd. In de brief werd tevens opgemerkt dat de financiële verantwoordelijkheden van de Raad uit hoofde van de desbetreffende verdragsbepaling beperkt blijven tot het nemen van een besluit op grond waarvan een bepaald bedrag ten laste van de communautaire begroting kan worden gebracht, terwijl de tenuitvoerlegging van de begroting tot de taken van de Commissie behoort. Omdat er in deze zaak sprake bleek te zijn geweest van een misverstand tussen Raad en Commissie en om de gang van zaken te bespoedigen, had de Raad een afschrift van de brief aan de secretaris-generaal van de Commissie gestuurd.

Vervolgens namen de diensten van de Ombudsman telefonisch contact op met het secretariaat-generaal van de Commissie om de Commissiediensten te verzoeken de zaak vóór eind juli 1999 te regelen.

Op 16 juli 1999 stuurde klager de Ombudsman een afschrift van zijn correspondentie met de Commissiediensten, waaruit bleek dat de Commissie de kwestie had opgelost door middel van haar procedure voor de regeling van contractuele geschillen en besloten had klager het volledige door hem verlangde bedrag met rente te betalen. Klager is van mening dat een bevredigende oplossing is bereikt.

BESLUIT

- 1 Klager stelde dat de Commissie hem het verschil moest betalen tussen de dagvergoeding die hij als waarnemer van de Europese Unie voor de Palestijnse verkiezingen in 1995-96 had ontvangen, en de vergoeding die normaal gesproken wordt betaald voor de werkzaamheden van regionaal coördinator die hij op verzoek van de Europese Verkiezingseenheid feitelijk had verricht.
- 2 De werkzaamheden van de Europese Verkiezingseenheid werden uitgevoerd uit hoofde van een gemeenschappelijk optreden van de Raad op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. De Commissie fungeerde als financieel beheerder van het gemeenschappelijk optreden.
- 3 De Raad stemde in met het beginsel dat klager moest worden betaald voor de werkzaamheden die hij op verzoek van de Europese Verkiezingseenheid feitelijk had verricht.
- 4 De Commissie stemde er vervolgens mee in om het volledige door klager verlangde bedrag met rente te vergoeden. Klager is van mening dat een bevredigende oplossing is bereikt.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman bleek dat een minnelijke schikking met betrekking tot de klacht was bereikt tussen de Commissie en klager. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

3.5 MET EEN KRITISCHE OPMERKING VAN DE OMBUDSMAN AFGESLOTEN ZAKEN

3.5.1 Europees Parlement

REDENEN AFWIJZING VOOR EEN VERGELIJKEND ONDERZOEK

Besluit inzake klacht 466/97/PD tegen het Europees Parlement

KLACHT

In mei 1997 diende de heer P. bij de Ombudsman een klacht in betreffende zijn deelname aan vergelijkend onderzoek PE/81/A voor adjunct-administrateurs met als moedertaal Duits, dat in 1995 door het Europees Parlement werd georganiseerd. Klager solliciteerde voor dit vergelijkend onderzoek en slaagde voor de examens. Hij werd echter niet op de reservelijst geplaatst, omdat in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek was bepaald dat daarop alleen de tien beste kandidaten zouden worden geplaatst. Klager behoorde niet tot de tien beste kandidaten. Dit werd klager per brief meegedeeld.

Vervolgens vond een briefwisseling plaats tussen klager en het Parlement. In deze correspondentie stelde klager dat hij inzage wenste in zijn examenteksten en dat hij wilde weten waarom hij niet voor het vergelijkend onderzoek was geslaagd. In de derde plaats stelde hij dat hij was gediscrimineerd. De feiten die aan deze beschuldiging van discriminatie ten grondslag lagen, waren de volgende: tijdens de voorbereiding van het vergelijkend onderzoek namen de Duitse autoriteiten contact op met het Europees Parlement ten einde te vernemen of het Parlement bereid zou zijn om als bijlage bij de aankondiging van het vergelijkend onderzoek een informatieformulier op te nemen. In dit informatieformulier werd informatie verstrekt over cursussen die kandidaten zouden kunnen bijwonen om zichzelf op het vergelijkend onderzoek voor te bereiden. Deze cursussen werden georganiseerd door twee Duitse instituten voor Europees beleid. Omdat klager dit informatieformulier niet ontving, meende hij dat hij het slachtoffer was geworden van discriminatie.

In de antwoorden van het Parlement op brieven van klager deelde het Europees Parlement hem mee welke cijfers hij voor de verschillende examens had gekregen. Het Europees Parlement verleende hem echter geen inzage in zijn examenteksten; ook werden geen uitvoerige redenen gegeven voor het feit dat hij niet voor het vergelijkend onderzoek was geslaagd. Op beide punten verwees het Europees Parlement naar de juris-

prudentie van het Hof van Justitie op grond waarvan dergelijke informatie volgens het Parlement niet kan worden meegegeedeld zonder dat het beginsel van vertrouwelijkheid van de beraadslagingen van de jury wordt geschonden. Met betrekking tot het discriminatievraagstuk stelde het Parlement dat het alles had gedaan wat in zijn vermogen lag om relevante informatie te verspreiden ten einde de gelijke behandeling van kandidaten te waarborgen.

Tegen deze achtergrond diende klager de klacht in bij de Europese Ombudsman. In de klacht stelde hij dat het Europees Parlement zich schuldig had gemaakt aan wanbeheer door

- hem inzage in zijn examenteksten te weigeren,
- niet mee te delen waarom hij niet voor het vergelijkend onderzoek was geslaagd en
- hem te discrimineren.

Ter ondersteuning van de eerste bewering stelde klager dat een kandidaat normaal gesproken uit hoofde van de nationale wetgeving een verregaand recht heeft om informatie over zichzelf te in te winnen. Ter ondersteuning van de tweede bewering stelde klager dat een administratie een besluit als het onderhavige overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur dient te motiveren.

Met betrekking tot de derde bewering stelde klager dat het Europees Parlement had nagelaten ervoor te zorgen dat alle kandidaten het desbetreffende informatieformulier ontvingen. Hij verklaarde o.a. dat hij contact had opgenomen met de voorlichtingsbureaus van de Gemeenschap in Duitsland, van Commissie en Parlement, maar dat deze geen kennis hadden van het desbetreffende informatieformulier. Omdat hij het informatieformulier niet had ontvangen, had hij minder kans gehad om voor het vergelijkend onderzoek te slagen. Daarom was hij in vergelijking met andere kandidaten het slachtoffer geworden van discriminatie.

ONDERZOEK

Standpunt Parlement

De klacht werd doorgezonden naar het Europees Parlement. In zijn standpunt handhaafde het Parlement het standpunt dat het reeds had ingenomen in de correspondentie die voorafging aan de klacht.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager de klacht.

VERDER ONDERZOEK

Na zorgvuldige behandeling van het standpunt van het Parlement en de opmerkingen van klager daarover richtte de Ombudsman zich tot het Europees Parlement ten einde meer gedetailleerde informatie te krijgen over de procedures die door het Parlement waren gevolgd ter verzekering van de verspreiding van het informatieformulier aan alle kandidaten.

Bovendien vroeg de Ombudsman om inzage in het dossier van het Parlement.

Tweede standpunt Parlement

In zijn standpunt in tweede instantie gaf het Parlement een uiteenzetting van de procedure die het had gevolgd ter waarborging van de verspreiding van het informatieformulier. In de advertentie die door het Europees Parlement met betrekking tot het vergelijkend onderzoek was geplaatst, werd opgemerkt dat kandidaten zich tot de centrale diensten van het Parlement of het voorlichtingsbureau in Bonn moesten wenden ter verkrijging van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek. Deze diensten waren in het bezit van het informatieformulier. Voor het geval kandidaten zich zouden richten tot andere vertegenwoordigingen of voorlichtingsbureaus van de Gemeenschap in Duitssprekende landen, liet het Parlement deze kantoren weten dat het van belang was om het desbetreffende informatieformulier te verstrekken aan kandidaten die vroegen om de aankondiging van het vergelijkend onderzoek.

Het Parlement merkte ook op dat deelneming aan de voorbereidende cursus geen garantie bood dat men zou slagen voor het vergelijkend onderzoek, en dat het erg moeilijk zou zijn aan te tonen dat een kandidaat niet voor het vergelijkend onderzoek was geslaagd als gevolg van het feit dat hij niet de beschikking had over het informatieformulier.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen stelde klager dat er klaarblijkelijk geen officiële rechtsgrondslag was voor het besluit van het Europees Parlement om dergelijke informatie over voorbereidende cursussen te verspreiden. Bovendien herhaalde hij dat hij contact had gehad met voorlichtingsbureaus in Duitsland, die niets afwisten van het desbetreffende informatieformulier.

Inspectie

Deze inspectie had tot doel na te gaan of de examenteksten van klager in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur waren nagezien. Jury's hebben ruime discretionaire bevoegdheden met betrekking tot de beoordeling van kandidaten voor een vergelijkend onderzoek en aan deze beoordeling kan alleen voorbij worden gegaan, indien sprake is van een duidelijke schending van een regel of een beginsel waaraan de jury zich moet houden. Bij inzage van het dossier bleek geen sprake te zijn van enige schending. Wel bleek echter dat het Parlement niet in het bezit was van de gecorrigeerde versie van één van de examenteksten van klager.

BESLUIT

1 Inzage in examenteksten

Volgens de huidige stand van het Gemeenschapsrecht blijkt dat er voor jury's geen wettelijke verplichting bestaat om kandidaten desgewenst inzage te geven in examenteksten. Anderzijds blijkt er voor jury's ook geen verplichting te zijn om inzage te weigeren. De vraag is derhalve of de administratie op grond van de beginselen van behoor-

lijk bestuur inzage moet geven in examenteksten. Deze kwestie was onderwerp van het nog lopende initiatiefonderzoek van de Ombudsman 1004/97/PD. Daarom deed de Ombudsman geen verder onderzoek met betrekking tot dit aspect van onderhavige klacht.

2 Niet geven van motieven

Uit het voorgaande bleek dat er volgens de huidige stand van het Gemeenschapsrecht voor jury's geen wettelijke verplichting bestaat om kandidaten desgewenst inzage te geven in examenteksten. Gelet hierop en gelet op de ruime discretionaire bevoegdheden van jury's zoals die door communautaire gerechtelijke instanties zijn erkend, is het des te belangrijker dat jury's voldoen aan de vereisten zoals die gelden op basis van de jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties en de beginselen van behoorlijk bestuur. Daarom moeten jury's kandidaten mededeling doen van de informatie die zij nodig hebben om inzicht te krijgen in de besluiten van jury's. In het onderhavige geval heeft de jury alleen de cijfers meegedeeld die door de kandidaat zijn behaald. Daarmee blijkt niet aan genoemde vereisten te zijn voldaan. Daarom richtte de Ombudsman dienaangaande een kritische opmerking tot het Europees Parlement.

3 Discriminatie

- 3.1 In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat er geen bepalingen blijken te zijn die het Europees Parlement ervan zouden weerhouden om in te gaan op een verzoek van een regering om informatie te mogen verspreiden over cursussen ter voorbereiding van een vergelijkend onderzoek. Door wel in te gaan op een dergelijk verzoek moet het Europees Parlement duidelijk voldoen aan de regels en de beginselen waaraan het zich moet houden.
- 3.2 Het is duidelijk dat het Europees Parlement de nodige maatregelen moet nemen ter waarborging van de verspreiding van het informatieformulier dat het had toegezegd te zullen verspreiden, en aangetoond is dat klager dit formulier niet heeft ontvangen. De vraag is of dit een inbreuk vormt op het beginsel van gelijke behandeling, met de daaruit voortvloeiende juridische gevolgen.

Met betrekking tot de behandeling van deze vraag moet een onderscheid worden gemaakt tussen informatie die het Europees Parlement als organisator van het vergelijkend onderzoek verplicht is aan alle kandidaten mee te delen en andere informatie. Het is duidelijk dat het beginsel zou zijn geschonden, indien het Parlement bijvoorbeeld niet alle kandidaten in kennis zou hebben gesteld van de volledige tekst van de examenvragen.

In dit geval maakte de desbetreffende informatie geen onderdeel uit van de organisatie van het vergelijkend onderzoek en het Parlement had toegezegd deze te zullen verspreiden ten behoeve van de Duitse autoriteiten; bovendien zijn er geen aanwijzingen dat de ontvangst van deze informatie gevolgen zou hebben gehad voor het resultaat dat de kandidaat bij het vergelijkend onderzoek heeft behaald. In deze omstandigheden is de Ombudsman van mening dat het feit dat één of

meer kandidaten het desbetreffende informatieformulier niet hebben ontvangen, geen schending vormt van het beginsel van gelijke behandeling. Omdat niet duidelijk kan worden aangetoond dat het Parlement niet de nodige maatregelen heeft genomen ter waarborging van de verspreiding van het informatieformulier, bleek er met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van het Parlement.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Overeenkomstig de jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties en de beginselen van behoorlijk bestuur moeten jury's kandidaten in kennis stellen van de informatie die zij nodig hebben om inzicht te krijgen in de door jury's genomen besluiten. Daarom vond de Ombudsman het onjuist dat het Parlement, in weerwil van het verzoek van klager, niet meer gedetailleerde informatie had verstrekt met betrekking tot de vraag waarom hij niet voor een vergelijkend onderzoek was geslaagd.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

Bij inzage van het dossier van het Parlement bleek dat het dossier niet volledig was. Zoals hierboven opgemerkt, bevatte het dossier niet het gecorrigeerde afschrift van één van de examens van klager. Ook bevatte het niet de door de jury vastgestelde beoordelingscriteria. Dit bracht de Ombudsman ertoe de navolgende aanvullende opmerkingen te maken: Het Parlement moet ervoor zorgen dat het dossier van een vergelijkend onderzoek de gecorrigeerde afschriften van de examens van kandidaten bevat, alsmede de door de jury vastgestelde beoordelingscriteria.

3.5.2 Raad van de Europese Unie

NIET-BEANTWOORDING

Besluit inzake klacht 451/98/PD tegen de Raad van de Europese Unie

KLACHT

Namens zijn stichting diende de heer N. bij de Europese Ombudsman een klacht in tegen de Raad van de Europese Unie. Hij stelde dat de Raad een brief van de stichting niet had beantwoord.

Overeenkomstig de gebruikelijke gedragslijn van de Ombudsman in zaken betreffende niet-beantwoording van brieven van burgers namen zijn diensten telefonisch contact op met de Raad om te vernemen wanneer zou worden geantwoord. Deze contacten hadden geen resultaat. Derhalve besloot de Ombudsman het onderzoek te openen.

ONDERZOEK

Standpunt Raad

In zijn standpunt verklaarde de Raad dat de brief door de Raad was ontvangen en geregistreerd. Na een grondig onderzoek namen de desbetreffende diensten van de Raad zorgvuldig nota van de verklaring die in de brief was vervat. Omdat de brief het karakter had van een mededeling en daarin geen concrete vragen werden gesteld, besloten de diensten dat het niet noodzakelijk was daarop te antwoorden.

De Raad voegde daar in zijn algemeenheid aan toe dat hij ernaar streefde alle binnenkomende brieven ten minste te beantwoorden door middel van een ontvangstbevestiging en in gevallen waarin vragen werden gesteld naar aanleiding daarvan feitelijke opmerkingen te maken.

Opmerkingen klager

Van klager werden geen opmerkingen ontvangen.

BESLUIT

Niet-beantwoorden van de brief in kwestie

Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moeten vragen van burgers door de overheden worden beantwoord. In dit geval besloot de Raad klager geen antwoord te doen toekomen, omdat de desbetreffende brief het karakter had van een mededeling. Vanaf het moment echter dat de klacht bij de Ombudsman werd ingediend, was voor de Raad duidelijk dat klager een antwoord verwachtte. Toch werd door de Raad niet geantwoord en derhalve werd door de Raad het beginsel van behoorlijk bestuur geschonden. Derhalve richtte de Ombudsman een kritische opmerking aan het adres van de Raad volgens welke hij op de desbetreffende brief had moeten antwoorden. Omdat de brief niet langer actueel was, werd de zaak door de Ombudsman niet verder behandeld.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moeten vragen van burgers door de overheden worden beantwoord. In dit geval besloot de Raad klager geen antwoord te doen toekomen, omdat de desbetreffende brief het karakter had van een mededeling. Vanaf het moment echter dat de klacht bij de Ombudsman werd ingediend, was voor de Raad duidelijk dat klager een antwoord verwachtte. Toch werd

door de Raad niet geantwoord en derhalve werd door de Raad het beginsel van behoorlijk bestuur geschonden.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun ter zake een minnelijke schikking na te streven. Derhalve besloot de Ombudsman de zaak te sluiten.

3.5.3 Europese Commissie

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE COMMISSIE VOOR ONDERZOEK NAAR VERMEENDE ONREGELMATIGHEDEN BIJ DOOR DE EG GEFINANCIERDE PROJECTEN

Besluit inzake klacht 194/97/JMA tegen de Europese Commissie

KLACHT

In februari 1997 deed de regionale ombudsman van Andalusië de Europese Ombudsman een klacht toekomen; het ging daarbij om het feit dat de Commissie de milieu-effecten van een aantal uit het Cohesiefonds en de structuurfondsen gefinancierde projecten in het gebied Garrucha in Almeria niet voldoende in aanmerking zou hebben genomen.

In januari 1997 had klager zich schriftelijk gewend tot de directeur-generaal van DG XVI van de Commissie en hem meegedeeld dat zijn diensten meewerkten aan de financiering van twee nabijgelegen projecten in de stad Garrucha, Almeria, welke projecten in de grond van de zaak met elkaar onverenigbaar waren. Klager stelde dat de Commissie daarmee grote onrust bij de plaatselijke bevolking teweeg had gebracht, met name onder vissers en toeristen. Een afschrift van de brief met enige aanvullende informatie werd ook toegezonden aan de regionale ombudsman van Andalusië. Hij begon een onderzoek met betrekking tot deze zaak, met name toegepast op de rol van de plaatselijke en regionale autoriteiten bij het verlenen van toestemming voor de projecten, en stelde de Europese Ombudsman op de hoogte van het vermeende wanbeheer van de zijde van de Europese Commissie.

Bij één van de betrokken projecten ging het om het herstel van het Garrucha-strand. Het project was ten uitvoer gelegd met een communautaire bijdrage van 85% van de totale kosten. Ook waren EG-kredieten verleend voor de uitbreiding van de handelshaven van dezelfde stad. Beide projecten bevonden zich dicht bij elkaar.

Als gevolg van de uitbreiding van de haven van Garrucha zouden grote schepen kunnen aanmeren in de buurt van het strand dat tegelijkertijd een opknopbeurt zou krijgen; klager stelde dat als gevolg daarvan het zwemwater in het gebied wellicht niet meer zou voldoen aan de milieunormen van de EG. Bovendien was het project ten uitvoer gelegd tegen de wil van de meerderheid van de plaatselijke bevolking, die voorstander was van de aanleg van een haven in het nabijgelegen Carboneras.

Klager merkte tevens op dat de regionale regering de desbetreffende diensten van de Commissie misleidende informatie had verstrekt om de communautaire kredieten binnen te halen. De met betrekking tot de milieu-effectbeoordeling van het project ingediende informatie was onnauwkeurig, terwijl relevante aspecten van het project buiten beschouwing bleven.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt merkte de Commissie op dat de situatie reeds in 1995 onder haar aandacht was gebracht. Voor beide projecten was communautaire financiering ontvangen: voor het herstel van het Garrucha-strand uit het Cohesiefonds en voor de uitbreiding van de haven van de stad uit de structuurfondsen. De Commissie had haar goedkeuring gehecht aan de financiering van deze projecten, omdat zij leken te voldoen aan de criteria en werd voldaan aan alle desbetreffende milieubepalingen van de EG.

Met betrekking tot de uitbreiding van de plaatselijke haven stelde de Commissie dat het project voldeed aan alle toepasselijke bepalingen, met name de bepalingen van richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten. De projectontwikkelaar had een milieu-effectbeoordeling verricht, waarbij ook inspraak van het publiek mogelijk was. Na dit overleg hadden de desbetreffende Spaanse autoriteiten de definitieve milieu-effectbeoordeling opgesteld, waarin een aantal corrigerende maatregelen werden opgenomen. Het document werd op 11 juli 1995 gepubliceerd in het publikatieblad van de provincie Almería. Op basis van deze informatie had de Commissie geconcludeerd dat het project niet in strijd was met de bepalingen van richtlijn 85/337/EEG.

De Commissie wees erop dat de eerste selectie was verricht door de regionale regering van Andalusië. Deze instantie had dit specifieke project opgenomen in haar operationele programma voor de periode 1994-1999. De Commissie beklemtoonde dat het bevoegde gezag de selectie had verricht in toepassing van zijn bevoegdheden en met volledige inachtneming van de criteria voor het beheer van de structuurfondsen van de EG, dat gebaseerd is op het subsidiariteits- en het partnerschapsbeginsel.

Toen de diensten van de Commissie werden geïnformeerd over de mogelijke onverenigbaarheid van beide projecten, legden zij de zaak voor aan de Spaanse autoriteiten. In een schriftelijk antwoord van het Spaanse Ministerie van vervoer en milieu werd de Commissie meegedeeld dat de haven als gevolg van het uitbreidingsproject niet langer zou worden, en dat daarom de gevolgen voor het nabijgelegen strand te verwaarlozen zouden zijn.

Gelet op die informatie concludeerde de Commissie dat er geen reden was om zich te verzetten tegen financiering van beide projecten, omdat zij leken te voldoen aan de communautaire milieuriichtlijnen en er bovendien geen sprake bleek te zijn van een onderlinge onverenigbaarheid.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen naar aanleiding van het standpunt van de Commissie maakte klager bezwaar tegen het standpunt van de Commissie dat de milieu-effectbeoordeling betreffende het project voor de uitbreiding van de plaatselijke haven in overeenstemming was met de EG-vereisten. Volgens klager was er bij de milieu-effectbeoordeling zoals die door de projectontwikkelaar was verricht, geen sprake geweest van een adequate inspraak van het publiek. Bovendien waren er verschillende fouten gemaakt en was er misleidende informatie verstrekt. Ook in de definitieve milieu-effectbeoordeling was relevante informatie weggelaten, zoals de gevolgen van de havenuitbreiding voor het nabijgelegen strand. Op basis van dezelfde beweringen had het Hooggerechtshof van Andalusië besloten om het project tijdelijk op te schorten, totdat in de zaak een uitspraak zou kunnen worden gedaan.

Ter ondersteuning van zijn beweringen sloot klager een aantal foto's bij, waaruit bleek hoe dicht de nieuwe haven binnenvarende schepen bij het bewuste strand komen.

VERDERE INFORMATIE

In november 1997 wendde de regionale ombudsman van Andalusië zich schriftelijk tot de Europese Ombudsman met de mededeling dat zijn bureau had besloten om de behandeling van zijn onderzoek met betrekking tot deze klacht te beëindigen, omdat hij had vernomen dat de zaak in behandeling was bij een regionale rechtbank; het ging daarbij met name om de vraag of de bevoegde nationale autoriteiten bij het verlenen van toestemming voor één van de projecten een wettelijke bepaling hadden geschonden.

BESLUIT

- 1 Reikwijdte van de aan de Europese Ombudsman voorgelegde zaak**
  - 1.1 Het door klager aan de orde gestelde probleem vond zijn oorsprong in het feit dat de bevoegde Spaanse autoriteiten de Commissie misleidende informatie zouden hebben verstrekt om voor twee projecten communautaire financiering te verkrijgen.
  - 1.2 Het is van belang erop te wijzen dat de Europese Ombudsman alleen bevoegd is onderzoek te doen naar eventuele gevallen van wanbeheer bij het optreden van communautaire instellingen en organen. In het Statuut van de Europese Ombudsman is specifiek bepaald dat over het optreden van enige andere autoriteit of persoon bij de Ombudsman geen klacht kan worden ingediend.
  - 1.3 Op basis van bovengenoemde bepalingen richtte het onderzoek van de Ombudsman zich derhalve op de vraag of er sprake was geweest van wanbeheer door de Europese Commissie.

2 Vermeend nalaten van de Commissie de onder haar aandacht gebrachte onregelmatigheden te onderzoeken

- 2.1 Klager beweerde dat de Commissie onvoldoende aandacht had geschonken aan de onregelmatigheden die onder haar aandacht waren gebracht met betrekking tot twee uit communautaire middelen gefinancierde projecten in Garrucha, Almería. Bij deze beweringen ging het om (i) het feit dat het project betreffende de uitbreiding van de haven van Garrucha niet in overeenstemming was met de desbetreffende EG-milieurichtlijnen en (ii) een onderlinge onverenigbaarheid.

De Commissie had meegedeeld dat de uitbreiding van de haven in Garrucha blijkens de ontvangen informatie was onderworpen aan een milieu-effectbeoordeling overeenkomstig de criteria als vastgesteld in richtlijn 85/337/EEG. De instelling beschikte derhalve niet over informatie blijkens welke in dit geval mogelijk sprake zou zijn van een inbreuk op de richtlijn. Wat betreft de bewering omtrent de onverenigbaarheid van het project betreffende havenuitbreiding en het project voor het herstel van een nabijgelegen strand besloot de Commissie zich te verlaten op de door de Spaanse autoriteiten gegeven verzekering dat van een dergelijke onverenigbaarheid geen sprake was.

- 2.2 Ter beoordeling van de vraag of er in dit geval sprake was geweest van een geval van wanbeheer van de Commissie moest eerst worden vastgesteld welke wettelijke verplichtingen dienaangaande op de instelling rusten.

De bepalingen betreffende de tenuitvoerlegging van de economische en sociale samenhang overeenkomstig artikel 130 A van het EG-Verdrag zijn o.a. neergelegd in verordening (EEG) nr. 2052/88 zoals gewijzigd door verordening (EEG) nr. 2081/93⁴⁷ die betrekking heeft op alle bestaande financieringsinstrumenten, alsmede in verordening (EG) nr. 1164/94⁴⁸ en dan specifiek met betrekking tot het Cohesiefonds.

De noodzaak om dit soort financiering in overeenstemming te brengen met de EG-voorschriften is duidelijk vastgelegd in artikel 7, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2052/88⁴⁹:

*“De acties die door de Structuurfondsen [...] of een ander bestaand financieringsinstrument worden gefinancierd, moeten in overeenstemming zijn met de Verdragen en de op grond van de Verdragen vastgestelde besluiten, met het beleid van de Gemeenschap, inclusief [...]milieubescher-
ming.”*

⁴⁷ Verordening (EEG) nr. 2081/93 van de Raad van 20 juli 1993 tot wijziging van verordening (EEG) nr. 2052/88 betreffende de taken van de Fondsen met structurele strekking, hun doeltreffendheid alsmede de coördinatie van hun bijstandsverlening onderling en met die van de Europese Investeringsbank en de andere bestaande financieringsinstrumenten (PB L 193 van 1993, blz. 5).

⁴⁸ Verordening (EG) nr. 1164/94 van de Raad van 16 mei 1994 tot oprichting van een Cohesiefonds (PB L 130 van 1994, blz. 1).

⁴⁹ Een gelijkaardige bepaling is opgenomen in artikel 8 van verordening (EG) nr. 1164/94 betreffende de besteding van middelen uit het Cohesiefonds.

De tenuitvoerlegging van deze bepaling berust bij de Commissie⁵⁰. Bij de tenuitvoerlegging van deze taak moet de Commissie zorgen voor een doeltreffende controle, beoordeling en evaluatie van de bijstand uit de Fondsen, een en ander in nauwe samenwerking met de lidstaten⁵¹. Daartoe kan de Commissie de nationale autoriteiten verzoeken gedetailleerde informatie, nationale controlerapporten en documentatie met betrekking tot de uitgaven te verstrekken, terwijl zij ook de bevoegdheid heeft om zo nodig ter plaatse controles te verrichten⁵².

- 2.3 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie haar taken uit hoofde van artikel 7, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2052/88 naar behoren ten uitvoer leggen. Dit betekent dat de Commissie in geval van serieuze aanwijzingen omtrent eventuele onregelmatigheden met betrekking tot door de Gemeenschap gefinancierde projecten redelijke maatregelen moet nemen om de juistheid van de door haar ontvangen informatie na te gaan.

In dit geval concludeerde de Commissie dat er geen sprake was geweest van een schending van EG-milieuwetgeving en dat de financiering derhalve kon worden voortgezet. Daarbij hield de Commissie rekening met het feit dat voor één van de projecten een officiële milieu-effectbeoordeling had plaatsgevonden en dat de bevoegde nationale autoriteiten in een schriftelijk antwoord verklaarden dat de twee projecten met elkaar verenigbaar waren. Uit de aan de Ombudsman verstrekte informatie bleek dat de Commissie de milieuaspecten van de klacht nooit had onderzocht. De Ombudsman concludeerde herhalve dat de Commissie geen redelijke stappen had ondernomen om te verzekeren dat deze door de Gemeenschap gefinancierde projecten in overeenstemming waren met EG-wetgeving en -beleid.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie haar taken uit hoofde van artikel 7, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2052/88 naar behoren ten uitvoer leggen. Dit betekent dat de Commissie in geval van serieuze aanwijzingen omtrent eventuele onregelmatigheden met betrekking tot door de Gemeenschap gefinancierde projecten redelijke maatregelen moet nemen om de juistheid van de door haar ontvangen informatie na te gaan.

⁵⁰ Artikel 18 van verordening (EEG) nr. 2052/88 en artikel 13 van verordening (EG) nr. 1164/94.

⁵¹ Artikelen 25, lid 1, en 26, lid 1, van verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad van 19 december 1988 tot vaststelling van toepassingsbepalingen van verordening (EEG) nr. 2052/88 met betrekking tot de coördinatie van de bijstandsverlening uit de onderscheiden structuurfondsen enerzijds en van die bijstandsverlening met die van de Europese Investeringsbank en de andere bestaande financieringsinstrumenten anderzijds (PB L 374 van 1988, blz. 1).

⁵² Artikel 23 van verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad.

In dit geval concludeerde de Commissie dat er geen sprake was geweest van een schending van EG-milieuwetgeving en dat de financiering derhalve kon worden voortgezet. Daarbij hield de Commissie rekening met het feit dat voor één van de projecten een officiële milieu-effectbeoordeling had plaatsgevonden en dat de bevoegde nationale autoriteiten in een schriftelijk antwoord verklaarden dat de twee projecten met elkaar verenigbaar waren. Uit de aan de Ombudsman verstrekte informatie bleek dat de Commissie de milieuaspecten van de klacht nooit had onderzocht. De Ombudsman concludeerde derhalve dat de Commissie geen redelijke stappen had ondernomen om te verzekeren dat deze door de Gemeenschap gefinancierde projecten in overeenstemming waren met EG-wetgeving en -beleid.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

NIET-MOTIVERING VAN BESLUIT OM DOSSIER BETREFFENDE EEN KLACHT TE SLUITEN

Besluit inzake klacht 323/97/PD tegen de Europese Commissie

KLACHT

In april 1997 diende mevrouw J. bij de Ombudsman een klacht in volgens welke de Commissie had nagelaten erop toe te zien dat de Spaanse autoriteiten voldeden aan hun verplichtingen uit hoofde van richtlijn 89/48.

Klager, een Belgisch onderdaan, is houder van een Belgisch diploma "Licence en traduction", behaald aan de universiteit van Bergen. In 1992 verzocht klager de Spaanse autoriteiten het diploma te erkennen, opdat zij in Spanje werkzaam zou kunnen zijn als taalleraar. Het verzoek werd ingediend krachtens richtlijn 89/48 betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hoger-onderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaar worden afgesloten (PB L 19 van 1989, blz. 16).

In deze richtlijn gaat het niet alleen om academische erkenning, maar ook om erkenning met het oog op de uitoefening van zogenaamde gereguleerde beroepen. De volgens klager in Spanje in de zin van de richtlijn gereguleerde beroepen waren dat van "profesor de escuelas oficiales de idiomas" en dat van "profesor de educación secundaria".

Met betrekking tot het eerste beroep deed klager mee aan een vergelijkend onderzoek voor toelating tot de Spaanse overheidsdienst als "profesor de escuelas oficiales de idiomas". Klaarblijkelijk slaagde klager voor het vergelijkend onderzoek, maar haar benoeming werd later geannuleerd, omdat zij geen documenten had waaruit bleek dat zij in het bezit is van het voor de post vereiste diploma.

Met betrekking tot het tweede beroep wendde klager zich tot het voor de erkenning van haar diploma bevoegde gezag ten einde toestemming te

krijgen Frans en Engels te onderwijzen. De bevoegde Spaanse autoriteit stelde vast dat het diploma volgens de Belgische wetgeving alleen onderwijsbevoegdheid verleende, indien zij beschikte over een "Agrégation" of een "Certificat d'Aptitude Pédagogique" (CAP). Bovendien merkte zij op dat ook krachtens de Spaanse wetgeving het bezit van een CAP vereist is; van die vereiste kon echter dispensatie worden verleend indien betrokkene een jaar onderwijservaring had in een instelling van het vereiste niveau. Omdat was vastgesteld dat klager op dat moment niet in het bezit was van een CAP, wees de Spaanse autoriteit verzoek van klager af.

In artikel 5 van de richtlijn is echter bepaald dat de lidstaten de erkenning van een diploma kunnen vergemakkelijken door de burger toe te staan het voor het verkrijgen van erkenning nog ontbrekende gedeelte van het onderwijs alsnog te volgen. Op die basis behaalde klager het vereiste CAP op een Spaanse onderwijsinstelling en in 1994 verkreeg zij toegang tot het beroep van "profesor de educación secundaria", zodat zij gerechtigd was Frans en Engels te onderwijzen.

Klager was echter van mening dat de oorspronkelijke maatregelen van de Spaanse autoriteiten in strijd waren met bovengenoemde richtlijn. Klager wilde derhalve met terugwerkende kracht alsnog toegang tot de beroepen afdwingen. De schijnbaar aan dit standpunt ten grondslag liggende argumenten waren met betrekking tot het beroep van "profesor de educación secundaria" samengevat als volgt: in aankondigingen van vergelijkende onderzoeken voor toelating tot de Spaanse overheidsdienst als "profesor de enseñanza secundaria", was een bepaling opgenomen volgens welke dispensatie kon worden verleend van de CAP-eis, indien men over een jaar beroepservaring beschikte. Klager had in België van 1983 tot 1985 twee jaar onderwijservaring in het Spaans opgedaan. Klager was derhalve van mening dat haar Belgische ervaring in aanmerking diende te worden genomen.

Klager benaderde de Spaanse autoriteiten met betrekking tot dit onderwerp. Deze stappen leverden klaarblijkelijk geen resultaat op.

Op 2 februari 1995 diende klager vervolgens een klacht in bij de Europese Commissie. Bij schrijven van 16 maart 1995 bevestigde DG XV van de Commissie de ontvangst van de klacht. De klacht leidde tot een uitgebreide correspondentie tussen klager, de bevoegde diensten van de Commissie en de Belgische en Spaanse autoriteiten. Bovendien begon klager op een bepaald moment een briefwisseling met DG V. Klager en de Commissiediensten hadden ook telefonisch contact. Terwijl de klacht bij de Commissie in behandeling was, zette klager haar contacten met de Spaanse autoriteiten voort ten einde hen van standpunt te doen veranderen.

Bij schrijven van 27 maart 1997 stelde de Commissie klager in kennis van het feit dat de Commissie had besloten het dossier met betrekking tot haar klacht te sluiten. De brief had twee alinea's: in de eerste werd opgemerkt dat de Commissie had besloten de zaak te sluiten; in de tweede stond vermeld dat individuele personen op grond van jurisprudentie van het Hof van Justitie een besluit van de Commissie om geen inbreukprocedure te openen niet kunnen aanvechten.

Dit was in het kort de achtergrond van de door klager bij de Europese Ombudsman ingediende klacht.

In de klacht werd in de eerste plaats gesteld dat de behandeling van de oorspronkelijke klacht door de Commissie teveel tijd in beslag had genomen. In de tweede plaats werd beweerd dat de Commissie het dossier met betrekking tot de klacht niet kon sluiten, omdat de Spaanse autoriteiten bleven weigeren de beroepservaring van klager te erkennen op grond van het feit dat deze beroepservaring in België was opgedaan en niet in Spanje. In de klacht ging klager uitsluitend in op de behandeling van de zaak met betrekking tot het beroep van "profesor de educación secundaria".

In de bijlage bij de klacht gingen een aantal certificaten van Belgische autoriteiten met betrekking tot de onderwijservaring van klager. Uit deze certificaten bleek dat klager van 1983 tot 1985 aan volwassenen taalcursussen in het Spaans had gegeven op een niveau dat overeenkwam met het voortgezet onderwijs. In één van de certificaten werd uitdrukkelijk vermeld dat het diploma van klager viel onder richtlijn 89/48. Bovendien werd een brief van 23 september 1996 van DG V aan klager bijgesloten. Volgens deze brief zou het in strijd met artikel 48 van het EG-Verdrag zijn, indien de Spaanse autoriteiten haar in België opgedane beroepservaring niet in overweging zouden nemen op grond van het feit dat die niet in Spanje was opgedaan.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt verklaarde de Commissie in de eerste plaats dat zij discretionaire bevoegdheden heeft met betrekking tot het openen van een inbreukprocedure tegen een lidstaat en dat de door de klager aan de Ombudsman toegezonden documentatie geenszins een representatief beeld van het dossier gaf. De Commissie sloot een lijst van de in het dossier opgenomen correspondentie bij.

Met betrekking tot de duur van de behandeling van de klacht erkende de Commissie dat een en ander twee jaar in beslag had genomen, hetgeen langer is dan de gebruikelijke termijn voor behandeling van klachten van burgers. De Commissie merkte echter op dat klager na de indiening van de klacht voortdurend nieuwe en soms tegenstrijdige gegevens had toegezonden, waarmee de Commissie bij de behandeling van de klacht rekening moest houden. Bovendien moest de Commissie gezien het onderwerp van de klacht, de erkenning van diploma's, contact opnemen met zowel Spaanse als Belgische autoriteiten en de antwoorden van laatstgenoemde lieten lang op zich wachten.

Met betrekking tot het besluit om het dossier met betrekking tot de klacht te sluiten, merkte de Commissie op dat de door de Belgische autoriteiten afgegeven bewijsstukken in strijd waren met andere gegevens in het dossier en de algemene informatie waarover de Commissie met betrekking tot het diploma in kwestie beschikte. Daarom nam de Commissie contact op

met de Belgische autoriteiten, die vervolgens bevestigden dat de “Licence” op zich zonder enige vorm van “Agrégation” of CAP niet kon worden beschouwd als een diploma in de zin van richtlijn 89/48. Daarna wees de Commissie erop dat een eerste voorwaarde voor erkenning uit hoofde van de richtlijn is dat het diploma in kwestie in het land van herkomst toegang geeft tot het beroep. De richtlijn is van toepassing, indien de houder van het diploma in het land van herkomst het beroep mag uitoefenen waarvoor in een andere lidstaat erkenning wordt gevraagd.

Op basis van de informatie van de Belgische autoriteiten hadden de Spaanse autoriteiten zich derhalve terecht op het standpunt gesteld dat het diploma van klager niet onder de richtlijn viel.

Met betrekking tot de bewering dat de Spaanse autoriteiten weigerden om de beroepservaring van klager te erkennen op grond van het feit dat die was opgedaan in België, verklaarde de Commissie dat zij deze zaak wel degelijk had onderzocht, zowel voor als na indiening van de klacht bij de Ombudsman. De Commissie had duidelijk verklaard van mening te zijn dat een dergelijke voorwaarde in strijd zou zijn met artikel 48 van het EG-Verdrag en zij had er bij de Spaanse autoriteiten op aangedrongen en ook van hen gedaan gekregen dat zij akkoord gingen met dat standpunt. De Commissie had dit meegedeeld aan klager.

Opmerkingen klager

In haar opmerkingen handhaafde klager haar klacht. Zij stuurde ook verdere documentatie toe. Hieruit bleek

- dat klager de zaak aan de Spaanse rechtbanken had voorgelegd,
- dat de Belgische autoriteiten de Spaanse autoriteiten hadden meegedeeld dat de “Licence” de houder daarvan het recht geeft om onderwijs te geven, alleen wanneer de desbetreffende onderwijsinstelling geen houder van een “Licence” met CAP of “Agrégation” kan vinden,
- dat de Commissie zich twee maal uitdrukkelijk op het standpunt had gesteld dat de “profesor de escuelas oficiales de idiomas” in overheidsdienst een gereguleerd beroep in de zin van de richtlijn is, en
- dat de Spaanse autoriteiten zich bij voortdurend op het standpunt hadden gesteld dat het beroep van “profesor de escuelas oficiales de idiomas” in overheidsdienst een niet-gereguleerd beroep is, waarop de richtlijn niet van toepassing is.

Uit de overlegde documenten bleek niet duidelijk of de oplossing van dit laatste meningsverschil tussen de Commissie en de Spaanse autoriteiten van invloed zou zijn op de situatie van klager.

BESLUIT**1 Duur van de behandeling van de klacht**

- 1.1 Klager was van mening dat dat er sprake was van een geval van wanbeheer in de vorm van vermijdbare vertraging met betrekking tot het feit dat de Commissie haar klacht niet binnen twee jaar had behandeld.
- 1.2 Met betrekking tot deze klacht moet de Ombudsman opmerken dat de klacht niet eenvoudig was en dat de Commissie had aangetoond dat men in deze zaak gedurende geruime tijd had moeten wachten op antwoorden van nationale autoriteiten op herinneringsbrieven van de Commissie. Uit de door de Commissie overlegde lijst van correspondentie bleek niet dat er bij de Commissie sprake was van passiviteit. Derhalve was de Ombudsman van mening dat er met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake was van wanbeheer van de Commissie.

2 Besluit van de Commissie om het dossier te sluiten

- 2.1 Klager was van mening dat het besluit van de Commissie om het dossier te sluiten niet gerechtvaardigd was, omdat zij problemen bleef ondervinden bij haar pogingen om haar diploma met ingang van 1992 door de Spaanse autoriteiten erkend te krijgen.
- 2.2 Met betrekking tot dit aspect van de klacht merkte de Ombudsman in de eerste plaats op dat de klacht een beeld schetst van de problemen die burgers met betrekking tot de erkenning van diploma's kunnen ondervinden bij de uitoefening van hun recht op vrij verkeer, een van de hoekstenen van de Gemeenschap. Geconfronteerd met dergelijke problemen kunnen de burgers zich wenden tot de Commissie, die de hoedster is van het Verdrag en over de noodzakelijke expertise op dit gebied beschikt. Zij mogen verwachten dat de zaak dan door de Commissie serieus en doeltreffend wordt behandeld.
- 2.3 In dit geval was er, met name gezien de overgelegde kopieën van brieven van de Commissie, geen reden om eraan te twijfelen dat de Commissie actief en serieus werk had gemaakt van de behandeling van de klacht.
- 2.4 Het besluit van de Commissie om het dossier te sluiten kan echter laconiek worden genoemd, terwijl ook geen motieven voor dat besluit werden gegeven. Hoewel dit besluit moest worden gezien in samenhang met de eerdere correspondentie met klager, liet het besluit fundamentele en voor klager van wezenlijk belang zijnde vragen onbeantwoord, zoals bijvoorbeeld de vraag of de Commissie al dan niet een inbreuk had vastgesteld en of zij feitelijk had geconstateerd dat er sprake was van een inbreuk en in uitoefening van haar discretionaire bevoegdheden had besloten die niet verder te onderzoeken. De Ombudsman kon uit het besluit niet opmaken of de Commissie binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheid had gehandeld.
- 2.5 Op grond van de beginselen van behoorlijk bestuur moet de overheid de besluiten die ten aanzien van de betrokken burger worden

genomen, motiveren. Een dergelijke motivering is van essentieel belang voor het vertrouwen van de burger in de overheid en voor de transparantie van de besluitvorming van de overheid. In dit geval blijkt dat de Commissie haar besluit om het dossier met betrekking tot de klacht van de burger te sluiten, helemaal niet heeft gemotiveerd. Wat dat betreft kon echter als verzachtende omstandigheid worden aangevoerd dat er eerdere correspondentie van de Commissie met klager was geweest. Door het niet-motiveren van het besluit bleven echter fundamentele vragen van de burger onbeantwoord. Derhalve voldeed de Commissie niet aan de vereisten zoals die voortvloeien uit de beginselen van behoorlijk bestuur.

Omdat thans is gebleken dat klager met betrekking tot het onderwerp van haar bij de Commissie ingediende klacht een gerechtelijke procedure tegen de Spaanse autoriteiten heeft aangespannen, is de Ombudsman van mening dat er geen gronden zijn om verder onderzoek te verrichten met betrekking tot dit aspect van de klacht.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Op grond van de beginselen van behoorlijk bestuur moet de overheid de besluiten die ten aanzien van de betrokken burger worden genomen, motiveren. Een dergelijke motivering is van essentieel belang voor het vertrouwen van de burger in de overheid en voor de transparantie van de besluitvorming van de overheid. In dit geval blijkt dat de Commissie haar besluit om het dossier met betrekking tot de klacht van de burger te sluiten, helemaal niet heeft gemotiveerd. Wat dat betreft kon echter als verzachtende omstandigheid worden aangevoerd dat er eerdere correspondentie van de Commissie met klager was geweest. Door het niet-motiveren van het besluit bleven echter fundamentele vragen van de burger onbeantwoord. Derhalve voldeed de Commissie niet aan de vereisten zoals die voortvloeien uit de beginselen van behoorlijk bestuur.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

ONTOEREIKENDE CONTROLE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE VAN DE UITBETALING VAN COMMUNAUTAIRE KREDIETEN. TOEGANG VAN HET PUBLIEK TOT DOCUMENTEN VAN DE COMMISSIE

Besluit inzake klacht 480/97/JMA tegen de Europese Commissie

KLACHT

In mei 1997 diende de heer R. bij de Europese Ombudsman een klacht in wegens het feit dat de Europese Commissie de uitbetaling van kredieten

via het Europees Sociaal Fonds (ESF) in de regio Campania in Italië niet goed zou hebben gecontroleerd, en klager met betrekking tot deze zaak niet goed zou hebben geïnformeerd.

Namens een groep bedrijven uit de Italiaanse regio Campania vroeg klager communautaire bijstand aan voor de tenuitvoerlegging van een groot aantal van hun projecten. Dat verzoek zou moeten worden gefinancierd via het door het Europees Sociaal Fonds (ESF) in die regio gefinancierde programma.

Gelet op het verzoek van de regionale autoriteiten had de Commissie ESF-kredieten toegekend voor een aantal in Campania uit te voeren projecten. De kredieten zouden worden uitbetaald in twee periodes: van 1990 tot 1994 en van 1994 tot 1996.

Bij de uitbetaling van de kredieten aan de eindbegunstigden van de bijstand door de autoriteiten van Campania werden echter ernstige problemen ondervonden. Drie jaar nadat de Gemeenschap de eerste bedragen had uitgekeerd, waren deze betalingen nog steeds niet verricht. Gelet op deze situatie diende klager in september 1996 bij de Europese Commissie een klacht in tegen de autoriteiten van de regio Campania. In die brief beweerde klager dat er veelvuldig sprake was geweest van onregelmatigheden bij het beheer van de communautaire kredieten door de bevoegde regionale autoriteiten.

In november 1996 richtte klager zich opnieuw schriftelijk tot Directoraat-generaal V van de Europese Commissie en vroeg hij om een afschrift van één van de beschikkingen van de Commissie betreffende de toekenning van financiële bijstand (beschikking nr. 3233 van 12.12.1994). Volgens klager konden de bepalingen van die beschikking van belang zijn voor de verdediging van zijn rechten. Omdat hij van de Commissie geen antwoord ontving, schreef klager in februari 1997 nogmaals een brief, waarin hij vroeg om meer informatie over de uitkomst van zijn klacht.

Omdat klager van mening was dat de Commissie niet op bevredigende wijze had gereageerd op zijn beweringen, richtte hij zich in mei 1997 schriftelijk tot de Ombudsman. In die brief verklaarde klager dat de Europese Commissie had nagelaten:

- 1 erop toe te zien dat de regio Campania de ESF-kredieten op adequate wijze deed toekomen aan de eindbegunstigden;
- 2 een inbreukprocedure tegen de Italiaanse autoriteiten te openen, omdat de instelling reeds had besloten de ESF-betalingen aan de regio op te schorten;
- 3 klager te informeren over eventuele ontwikkelingen betreffende de twee officiële klachtenbrieven die in september 1996 en februari 1997 aan haar diensten waren verzonden;
- 4 te antwoorden op het verzoek van klager om een afschrift van de beschikking van de Commissie betreffende de toekenning van bijstand aan Campania (beschikking nr. 3233 van 12.12.1994).

ONDERZOEK

De Ombudsman wees erop dat hij krachtens het EG-Verdrag uitsluitend bevoegd is onderzoek te doen naar mogelijke gevallen van wanbeheer bij het optreden van communautaire instellingen en organen. In het Statuut van de Europese Ombudsman wordt uitdrukkelijk bepaald dat over het optreden van enige andere autoriteit of persoon bij de Ombudsman geen klacht kan worden ingediend. Op basis van deze bepalingen richtte het onderzoek van de Ombudsman zich derhalve op de behandeling van de vraag of er sprake was geweest van wanbeheer van de Europese Commissie.

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Europese Commissie. Haar standpunt bevatte samengevat de navolgende punten:

De Commissie beklemtoonde dat de begunstigde van de financiële bijdrage de regio Campania was en dat derhalve alleen de autoriteiten van die regio verantwoordelijk waren voor de uitbetaling van de kredieten aan aanvragers van bijstand. Ter staving van haar standpunt in deze verwees zij naar de bepalingen van artikel 21, lid 1, van verordening 4253/88 zoals gewijzigd door verordening nr. 2082/93⁵³.

De Commissie verklaarde dat de bevoegde autoriteiten van Campania de nodige bewijsstukken betreffende de voltooiing van hun financiële operaties met betrekking tot deze bijstand in 1993 niet hadden ingediend, als vereist overeenkomstig artikel 21, lid 4, van verordening 4253/88 zoals gewijzigd door verordening nr. 2082/93⁵⁴. Dienovereenkomstig had de Commissie de autoriteiten van Campania verzocht de noodzakelijke bewijsstukken te overleggen volgens welke de betalingen aan de eindbegunstigden van de EG-bijstand waren verricht.

De Commissie verstreekte verdere bijzonderheden betreffende andere onregelmatigheden die bij de tenuitvoerlegging van het programma waren vastgesteld. Volgens haar werden de eerste potentiële problemen ontdekt in maart 1995, na een bezoek dat ter plaatse werd afgelegd door een groep deskundigen van de Commissie. Dit onderzoek wees uit dat bij de tenuitvoerlegging van het programma door de regionale autoriteiten een aantal administratieve onregelmatigheden waren begaan.

Deze onregelmatigheden met betrekking tot de uitbetaling van EG-kredieten in de regio waren ook het onderwerp geworden van een juridische

⁵³ Verordening (EEG) nr. 4253/88 zoals gewijzigd door Verordening (EEG) nr. 2082/93 van de Raad van 20 juli 1993 tot vaststelling van toepassingsbepalingen van verordening (EEG) nr. 2052/88 met betrekking tot de coördinatie van de bijstandsverlening uit de onderscheiden Structuurfondsen enerzijds en van die bijstandsverlening met die van de Europese Investeringsbank en de andere bestaande financieringsinstrumenten anderzijds, PB L 193 van 31.7.1993, blz. 20. Artikel 21, lid 1, luidt als volgt: "De financiële bijstand wordt [...] aan de hiertoe door de betrokken lidstaat in zijn aanvraag aangewezen nationale, regionale of lokale autoriteit of instantie in de regel uitbetaald binnen twee maanden na de ontvangst van de ontvankelijke aanvraag."

⁵⁴ Artikel 21, lid 4: "[...] wordt betaald indien de in lid 1 bedoelde aangewezen autoriteit of instantie binnen de zes maanden na het betrokken jaar of de daadwerkelijke voltooiing van de actie bij de Commissie een betalingsaanvraag indient."

procedure voor een nationale rechtbank. Gelet op deze situatie had de Commissie besloten bij wijze van preventieve maatregel haar financiële bijdragen op te schorten ten einde de algemene belangen van de Gemeenschap ten minste tot de afronding van de juridische procedure te beschermen.

Met betrekking tot het verzoek van klager om inzage van een afschrift van beschikking nr. 3233 van de Commissie van 12 december 1994 verklaarde de Commissie dat het document was gericht tot een lidstaat en dat het bovendien niet de bedoeling was dat het werd gepubliceerd, en dat er daarom geen rechtsgrondslag was voor het verlenen van inzage.

Tenslotte bekleemtoonde de Commissie hoeveel aandacht zij aan deze zaak had geschonken, en verwees zij daarbij naar de uitvoerige briefwisseling met de klager en met de nationale autoriteiten en de verrichte controles.

In het standpunt van de Commissie werd niet ingegaan op twee van de beweringen van klager, namelijk de noodzaak om in verband met deze situatie een inbreukprocedure tegen de Italiaanse autoriteiten te openen en het feit dat klager niet zou zijn ingelicht over de behandeling van zijn twee officiële klachtenbrieven.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen naar aanleiding van het standpunt van de Commissie handhaafde klager zijn oorspronkelijke beweringen, en bekleemtoonde hij dat de Commissie had nagelaten goed toe te zien op de juiste toepassing van het Gemeenschapsrecht door de nationale autoriteiten. Volgens hem had de Commissie haar taak als hoedster van het Verdrag niet goed ten uitvoer gelegd. Klager was van mening dat, aangezien de Commissie had besloten haar financiële bijstand voor de regio op te schorten, zij ook een inbreukprocedure tegen de bevoegde Italiaanse autoriteiten had moeten openen op grond van artikel 169 (nieuw 226) van het EG-Verdrag.

Met betrekking tot zijn verzoek om inzage in een afschrift van beschikking nr. 3233 van 12 december 1994 betwistte klager de uitleg van de Commissie en bekrachtigde hij zijn recht op inzage van de desbetreffende beschikking.

BESLUIT

1 **Bewering volgens welke de Europese Commissie niet voldoende zou hebben toegezien op de uitbetaling van communautaire kredieten**

- 1.1 Klager beweerde dat de Commissie had nagelaten toe te zien op de juiste uitbetaling van ESF-middelen in de regio Campania, hetgeen bleek uit het feit dat talloze onregelmatigheden waren begaan. Klager vermeldde in dit verband met name dat de Commissie niet had gehandeld ten einde te waarborgen dat de eindbegunstigden tijdig door de nationale autoriteiten werden betaald.

- 1.2 De Commissie had erkend dat er bij de tenuitvoerlegging van het ESF-programma door de regionale autoriteiten van Campania sprake was van een aantal problemen. Zij erkende specifiek dat de regionale autoriteiten de bijstand voor de eindbegunstigden te laat betaalden en dat zij geen financieel rapport hadden ingediend voor de in 1993 verrichte operaties. Ten einde de omvang van deze vermeende onregelmatigheden te beoordelen, verrichtten de diensten van de Commissie in maart en november 1995 en in mei-juni 1996 ter plaatse controles.

In het licht van de bevindingen van deze controlebezoeken en met inachtneming van het feit dat tegen de regionale autoriteiten een juridische procedure was begonnen, besloot de Commissie verdere uitbetaling van kredieten op basis van artikel 24 van verordening 4253/88 zoals gewijzigd door verordening nr. 2082/93 op te schorten.

Met betrekking tot de late betaling aan begunstigden bekleemtoonde de Commissie dat deze zaak onder de bevoegdheden van de nationale autoriteiten valt. Bij schrijven van 8 juni 1995 richtten haar diensten zich echter tot de regionale autoriteiten van Campania met het verzoek om meer bijzonderheden over de oorzaken van het uitblijven van de vergoeding voor de eindbegunstigden.

- 1.3 Een van de fundamentele beginselen van het communautaire beleid voor economische en sociale samenhang is het zogenaamde "partnerschap" tussen de verschillende bij het proces betrokken actoren. Als vastgesteld in de bepalingen betreffende de activiteiten van de structuurfondsen van de EG moeten de communautaire activiteiten worden verricht in nauw overleg tussen de Commissie, de betrokken lidstaat en de door de lidstaat aangewezen nationale, regionale en lokale bevoegde autoriteiten en instanties. Dit partnerschap moet volledig in overeenstemming zijn met de respectieve institutionele, juridische en financiële bevoegdheden van elke partner⁵⁵.

- 1.4 Met betrekking tot de uitbetaling van ESF-kredieten worden de verantwoordelijkheden in de desbetreffende verordeningen in toepassing van het partnerschapsbeginsel duidelijk over de verschillende actoren verdeeld. De Commissie is verantwoordelijk voor de betalingen aan de hiertoe door de betrokken lidstaat in zijn aanvraag aangewezen nationale, regionale of lokale autoriteit of instantie⁵⁶. De verantwoordelijkheid voor de betaling aan de eindbegunstigden ligt echter bij de lidstaten die erop toezien "*dat de begunstigden de bedragen van de voorschotten en van de betalingen zo spoedig mogelijk ontvangen*"⁵⁷.

Wanneer wordt geconstateerd dat er sprake is van onregelmatigheden met betrekking tot de omstandigheden waarin het programma

⁵⁵ Verordening (EEG) nr. 2081/93 van de Raad van 20 juli 1993 tot wijziging van verordening (EEG) nr. 2052/88 betreffende de taken van de Fondsen met structurele strekking, hun doeltreffendheid alsmede de coördinatie van hun bijstandsverlening onderling en met die van de Europese Investeringsbank en de andere bestaande financieringsinstrumenten, PB L 193 van 31.7.1993, blz. 5, artikel 4.

⁵⁶ Zie hierboven, verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad zoals gewijzigd door verordening (EEG) nr. 2082/93 van de Raad, artikel 21, lid 1.

⁵⁷ Zie hierboven, verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad zoals gewijzigd door verordening (EEG) nr. 2082/93 van de Raad, artikel 21, lid 5.

ten uitvoer wordt gelegd, gaat de Commissie over tot een passend onderzoek, en nadat informatie is ingewonnen bij de bevoegde autoriteiten kan zij de bijstand voor de betrokken actie of maatregel verminderen of schorsen⁵⁸.

- 1.5 Gezien deze voorschriften was de Ombudsman van mening dat de Commissie niet nalatig was geweest met betrekking tot de betaling van de financiële bijstand aan de eindbegunstigden, omdat die bevoegdheid bij de lidstaat berustte. Met volledige inachtneming van het partnerschapsbeginsel heeft de instelling niet de bevoegdheid om in de plaats te treden van de bevoegde nationale autoriteiten door haar bijdragen rechtstreeks aan de eindbegunstigden te doen toekomen.
- 1.6 De door de Commissie naar aanleiding van de vermeende onregelmatigheden bij de verlening van ESF-bijstand in de regio genomen maatregelen bleken in overeenstemming te zijn met de geldende juridische bepalingen betreffende de rol van de instelling bij het toezicht op en de evaluatie van bijstand uit de Structuurfondsen. Uit de door klager overgelegde informatie bleek nergens dat de Commissie haar bevoegdheden had overschreden of had nagelaten in overeenstemming daarmee te handelen. De Ombudsman was derhalve van mening dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van wanbeheer.

2 Tenuitvoerlegging van de inbreukprocedure als bepaald in artikel 226 van het EG-Verdrag

- 2.1 Overeenkomstig haar bevoegdheden uit hoofde van artikel 24 van verordening nr 4253/88 zoals gewijzigd door verordening nr. 2082/93⁵⁹ had de Commissie besloten haar ESF-bijstand voor de regio Campania op te schorten. Klager was van mening dat de instelling parallel daarmee een inbreukprocedure tegen de Italiaanse autoriteiten had moeten openen.
- 2.2 Zoals door de communautaire gerechtelijke instanties in soortgelijke zaken is bepaald, is de procedure voor de opschorting of vermindering van financiële bijstand van de Gemeenschap (artikel 24 van verordening (EEG) nr. 4253/88) te onderscheiden en onafhankelijk van de procedure in het kader waarvan wordt vastgesteld dat de handwijze van een lidstaat een schending van het Gemeenschapsrecht betekent (artikel 226 van het EG-Verdrag). Deze twee procedures zijn op verschillende doelstellingen gericht en worden door verschillende regels beheerst⁶⁰.

⁵⁸ Artikel 24, leden 1 en 2.

⁵⁹ Verordening (EEG) nr. 4253/88 van de Raad van 19 december 1988 tot vaststelling van toepassingsbepalingen van verordening (EEG) nr. 2052/88 met betrekking tot de coördinatie van de bijstandsverlening uit de onderscheiden Structuurfondsen enerzijds en van die bijstandsverlening met die van de Europese Investeringsbank en de andere bestaande financieringsinstrumenten anderzijds, PB L 374 van 31.12.1988, blz. 1.

⁶⁰ Beschikking van het Hof van Justitie (Vierde Kamer) van 11.07.1996, zaak C-325/94 P, *An Taisce-The National Trust for Ireland en WWF tegen Commissie*, Jurisprudentie [1996] I-3727, rechtsoverweging 25.

2.3 De Ombudsman concludeerde derhalve dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van een geval van wanbeheer.

3 Informatie die klager is toegezonden betreffende zijn officiële klachtenbrieven

3.1 Op 3 september 1996 respectievelijk 12 februari 1997 richtte klager twee officiële klachtenbrieven aan de Europese Commissie. Beide brieven volgden het in het Publicatieblad van de Gemeenschappen in 1989 gepubliceerde standaardmodel (*"Klacht bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens niet-naleving van het Gemeenschapsrecht"*)⁶¹. Klager stelde dat de bevoegde Commissiediensten hem niet op adequate wijze hadden geïnformeerd over het gevolg dat aan zijn klachten was gegeven.

3.2 De Commissie ging in haar standpunt niet specifiek in op dit aspect van de zaak, maar vermeldde alleen dat er sprake was geweest van een uitvoerige correspondentie met klager.

3.3 In het standaardklachtenformulier dat in het Publicatieblad is gepubliceerd, wordt door de Commissie uitdrukkelijk opgemerkt: "Een ieder kan bij de Commissie een klacht indienen betreffende een handeling of maatregel die hij strijdig acht met het Gemeenschapsvoorschrift". Verder worden een aantal procedurele garanties genoemd die klager worden geboden. Bij deze garanties gaat het om de volgende punten:

"- een ontvangstbevestiging wordt onmiddellijk na de inschrijving van de klacht aan de klager toegezonden;

- de klager wordt in kennis gesteld van het aan zijn klacht gegeven gevolg, en met name van de stappen welke zijn ondernomen bij de nationale autoriteiten en de betrokken ondernemingen;

- de klager wordt in kennis gesteld van elke Verdragsinbreukprocedure die de Commissie naar aanleiding van de klacht inleidt tegen een lidstaat [...]".

3.4 Op basis van de door klager verstrekte informatie, die door de Commissie niet was tegengesproken, was bij de behandeling van de twee door klager toegezonden officiële klachtenbrieven geen van de in het standaardklachtenformulier van de Commissie opgenomen procedurele garanties in acht genomen. Derhalve concludeerde de Ombudsman dat bij deze nalatigheid van de Commissie sprake was van een geval van wanbeheer.

4 Toegang van het publiek tot de beschikking betreffende verlening van ESF-kredieten aan de regio

4.1 Klager stelde in zijn klacht dat de Commissie zijn verzoek van 13 november 1996 om inzage in een afschrift van de beschikking van de Commissie betreffende de financiële bijdrage aan de regio Campania

⁶¹ PB C 26, 1.02.1989, blz. 6.

in het kader van het ESF (beschikking nr. 3233 van 12 december 1994) niet had mogen afwijzen. Volgens klager is een dergelijke afwijzing niet gerechtvaardigd. Bovendien kon klager zijn rechten niet op adequate wijze verdedigen, doordat hij geen inzage kreeg in een document dat van belang had kunnen zijn voor de thans bij nationale rechtbanken lopende juridische procedure.

- 4.2 In haar standpunt voerde de Commissie aan dat dit soort van beschikkingen is gericht tot de lidstaten en dat zij derhalve niet voor publicatie bedoeld zijn. Bovendien was er geen rechtsgrondslag voor toegang tot deze documenten.
- 4.3 In dit verband moet de Ombudsman erop wijzen dat de Commissie op 8 februari 1994 haar goedkeuring heeft gehecht aan een besluit inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Commissie⁶². Dit besluit heeft tot doel uitvoering te geven aan het beginsel van een zo ruim mogelijke toegang van burgers tot informatie ten einde het democratische karakter van de instellingen en het vertrouwen van het publiek in het bestuur te versterken. Volgens de jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties is besluit 94/90 een maatregel waarbij burgers het wettelijk recht is verleend van toegang tot documenten die berusten bij de Commissie⁶³ en is het bedoeld als algemene regeling voor verzoeken om toegang tot documenten⁶⁴.
- 4.4 Toegang tot een document van de Commissie kan alleen door de instelling worden geweigerd op grond van de uitzonderingen die in de gedragscode bij het besluit zijn opgesomd. Deze uitzonderingen hebben betrekking op de bescherming van het algemeen belang, zoals openbare veiligheid, internationale betrekkingen, monetaire stabiliteit, gerechtelijke procedures, inspectie- en enquêteactiviteiten, de bescherming van het individu en van de persoonlijke levenssfeer, de bescherming van geheime handels- en industriële gegevens, de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap en de bescherming van de vertrouwelijkheid.
- 4.5 Geen van deze uitzonderingen heeft rechtstreeks betrekking op de identiteit van degene tot wie een document eventueel gericht is, of op de eventuele publicatie daarvan. De Commissie kon zich bij haar weigering om het door klager gevraagde document te overleggen niet beroepen op enige van de specifieke uitzonderingen als genoemd in besluit 94/90. Omdat een dergelijke rechtvaardiging ontbrak concludeerde de Ombudsman dat de Commissie het verzoek in het licht van besluit 94/90 van de Commissie niet op adequate wijze in overweging had genomen. Een dergelijke nalatigheid komt neer op een geval van wanbeheer en de Ombudsman wenst met betrekking tot dit aspect van de zaak een kritische opmerking aan het adres van de Commissie te richten.

⁶² PB L 46, 18.2.1994, blz. 58.

⁶³ Zaak T-105/95, *WWF UK tegen Commissie*, Jurisprudentie [1997] II-0313, rechtsoverweging 55.

⁶⁴ Zaak T-124/96, *Interporc tegen Commissie*, Jurisprudentie [1998] II-0231, rechtsoverweging 48.

CONCLUSIE

Het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze zaak wees uit dat er sprake was van een geval van wanbeheer van de Europese Commissie. Derhalve bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerkingen te maken:

- 1 In het standaardklachtenformulier dat in het Publicatieblad is gepubliceerd, wordt door de Commissie uitdrukkelijk opgemerkt: "Een ieder kan bij de Commissie een klacht indienen betreffende een handeling of maatregel die hij strijdig acht met het Gemeenschapsvoorschrift". Verder worden een aantal procedurele garanties genoemd die klager worden geboden. Bij deze garanties gaat het om de volgende punten:

"- een ontvangstbevestiging wordt onmiddellijk na de inschrijving van de klacht aan de klager toegezonden;

- de klager wordt in kennis gesteld van het aan zijn klacht gegeven gevolg, en met name van de stappen welke zijn ondernomen bij de nationale autoriteiten en de betrokken ondernemingen;

- de klager wordt in kennis gesteld van elke Verdragsinbreukprocedure die de Commissie naar aanleiding van de klacht inleidt tegen een lidstaat [...]"

Op basis van de door klager verstrekte informatie, die door de Commissie niet was tegengesproken, was bij de behandeling van de twee door klager toegezonden officiële klachtenbrieven geen van de in het standaardklachtenformulier van de Commissie opgenomen procedurele garanties in acht genomen.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven.

- 2 Toegang tot een document van de Commissie kan alleen door de instelling worden geweigerd op grond van de uitzonderingen die in de gedragscode bij het besluit zijn opgesomd. Deze uitzonderingen hebben betrekking op de bescherming van het algemeen belang, zoals openbare veiligheid, internationale betrekkingen, monetaire stabiliteit, gerechtelijke procedures, inspectie- en enquêteactiviteiten, de bescherming van het individu en van de persoonlijke levenssfeer, de bescherming van geheime handels- en industriële gegevens, de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap en de bescherming van de vertrouwelijkheid.

Geen van deze uitzonderingen heeft rechtstreeks betrekking op de identiteit van degene tot wie een document eventueel gericht is, of op de eventuele publicatie daarvan. De Commissie kon zich bij haar weigering om het door klager gevraagde document te overleggen niet beroepen op enige van de specifieke uitzonderingen als genoemd in besluit 94/90. Omdat een dergelijke rechtvaardiging ontbrak conclu-

deerde de Ombudsman dat de Commissie het verzoek in het licht van besluit 94/90 van de Commissie niet op adequate wijze in overweging had genomen.

In besluit 94/90 van de Commissie wordt uitdrukkelijk bepaald dat een aanvrager wiens confirmatieve verzoek om toegang tot documenten wordt afgewezen, moet worden geïnformeerd over de mogelijkheid om een klacht in de dienen bij de Ombudsman. De kritische opmerking van de Ombudsman kwam erop neer dat de Commissie de afwijzing van de aanvraag van klager van 13 november 1996 in heroverweging zou moeten nemen en de verlangde inzage van documenten zou moeten verlenen, tenzij een van de uitzonderingen als vervat in besluit 94/90 van toepassing is. Aangezien het aan de Commissie is om deze heroverweging te doen plaatsvinden en het resultaat daarvan aan klager mee te delen, werd de zaak door de Ombudsman gesloten.

WEIGERING TOEGANG TE VERLENEN TOT DOCUMENTEN DIE VERBAND HOUDEN MET GERECHTELIJKE PROCEDURES

Besluit inzake klacht 506/97/JMA tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juni 1997 dienden advocaten namens een groep van Italiaanse wijnboeren bij de Ombudsman een klacht in over de volgens hen ongerechtvaardigde weigering van de Commissie om hen toegang te verlenen tot bepaalde documenten.

Klagers verzochten bij schrijven van 13 februari 1997 en 24 maart 1997 aan Directoraat-generaal VI resp. de secretaris-generaal van de Commissie om toegang tot verschillende documenten van de Commissie. Het ging hierbij om de werkdocumenten die door de Commissie werden gebruikt bij het schatten van de door producenten van tafelwijn in het wijn-oogstjaar 1993/94 verplicht te distilleren hoeveelheden.

Klagers vroegen om deze documenten om aan te tonen dat de door elke lidstaat verplicht te distilleren hoeveelheid op een discriminerende wijze was berekend en dat Italië als gevolg daarvan aanzienlijke schade had geleden. Zij beweerden dat de Italiaanse wijnboeren een grotere hoeveelheid wijn moesten distilleren dan de beroepsgroep in andere lidstaten waar de productie-omstandigheden ongeveer gelijk waren, en dat de wijze van berekening van de Commissie onbegrijpelijk was. Met name waren klagers van mening dat de Commissie op de verschillende lidstaten een verschillend referentiepercentage had toegepast bij de vaststelling van de te distilleren hoeveelheden en dat de hoeveelheid van 12.150.000 hectoliter voor Italië op basis van onjuiste nationale gegevens was berekend.

De klacht werd ingediend op basis van besluit 94/90 van de Commissie⁶⁵ inzake de toegang tot documenten van de Commissie.

⁶⁵ 94/90/EGKS, EG, Euratom: Besluit van de Commissie van 8 februari 1994 inzake de toegang tot documenten van de Commissie, PB L 46 van 18.2.1994, blz. 58-61.

De Commissie wees het oorspronkelijke verzoek af. In een antwoord van 12 maart 1997 deelden de diensten van de Commissie klagers mee dat het besluit van de Commissie om voor het wijn oogstjaar 1993/94 de procedure van verplichte distillatie te openen voorwerp was van een gerechtelijke procedure voor het Hof van Justitie en dat de Commissie daarom kon weigeren de desbetreffende documenten vrij te geven op grond van de uitzonderingsregeling die met betrekking tot de bescherming van het algemeen belang is voorzien in besluit 94/90.

Naar aanleiding van het confirmatief verzoek van klagers deelde de secretaris-generaal van de Commissie hen in de eerste plaats mee dat het besluit van de Commissie gezien het grote aantal gevraagde documenten waarschijnlijk niet binnen een maand zou worden genomen. In mei 1997 stuurde de secretaris-generaal klagers nog een brief, waarin hij de afwijzing van hun confirmatief verzoek bevestigde. In die brief werd ook meegedeeld dat klagers hun verzoek rechtstreeks hadden moeten richten aan het Hof van Justitie, de enige instantie die krachtens artikel 21 van zijn statuut en artikel 45, lid 2, van het reglement bevoegd is procedurele documenten vrij te geven.

Gezien de weigering van de Commissie verzochten klagers de Ombudsman een onderzoek met betrekking tot de zaak in te stellen en na te gaan of er sprake was geweest van een geval van wanbeheer.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In het standpunt van de Commissie werden samengevat de navolgende opmerkingen gemaakt:

Klagers vroegen om toegang tot documenten van de Commissie betreffende de berekeningen voor de verplichte distillatie van tafelwijn voor het wijn oogstjaar 1993/94. Dit materiaal was door de Commissie als feitelijk bewijs- en referentiemateriaal gebruikt voor de tenuitvoerlegging van verordening nr. 343/94 van 15 februari 1994 tot instelling van verplichte distillatie door producenten van tafelwijn voor het wijn oogstjaar 1993/94⁶⁶.

De Commissie merkte op dat de wettigheid van deze verordening en het stroken daarvan met het Gemeenschapsrecht onderwerp was van gerechtelijke stappen die bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen waren ondernomen ter verkrijging van een prejudiciële uitspraak (C-375/96). Gezien die situatie kon de instelling niet akkoord gaan met het vrijgeven van de gevraagde documenten, omdat een dergelijk optreden de bescherming van het algemeen belang in een gerechtelijke procedure in gevaar zou hebben gebracht. Daarom was de Commissie van mening dat zij bevoegd was om toegang te weigeren op grond van de uitzonderingsregel als voorzien in het besluit inzake de toegang tot documenten. Op grond hiervan kan toegang tot documenten worden geweigerd,

⁶⁶ Verordening (EG) nr. 343/94 van de Commissie van 15 februari 1994 tot instelling van de in artikel 39 van verordening (EEG) nr. 822/87 van de Raad bedoelde verplichte distillatie en houdende afwijking van uitvoeringsbepalingen ter zake voor het wijn oogstjaar 1993/94, PB L 44 van 17.2.1994, blz. 9.

indien het vrijgeven van de documenten de bescherming van het algemeen belang in gevaar zou kunnen brengen.

Bovendien verklaarde de Commissie dat klagers hun verzoek om vrijgave van de documenten rechtstreeks aan het Hof van Justitie hadden moeten richten. Indien deze instelling het vrijgeven van de documenten zou bevelen, had de Commissie toegang niet kunnen weigeren behalve in het geval van dwingende redenen.

Zij wees op het feit dat bij het Gerecht van eerste aanleg een zaak met betrekking tot soortgelijke onderwerpen in behandeling was (zaak T-124/96 *Interporc Im- und Export GmbH tegen Commissie*)⁶⁷.

Opmerkingen klagers

In hun opmerkingen betwistten klagers de motieven die de Commissie had aangevoerd voor haar weigering om toegang te verlenen tot de gevraagde documenten. Zij waren het niet eens met het standpunt dat de documenten deel uitmaakten van een gerechtelijke procedure en dat derhalve de uitzonderingsregel met betrekking tot de bescherming van het algemeen belang moest worden toegepast. Klagers voerden aan dat, zelfs indien de documenten verband hielden met een voor het Hof van Justitie lopende zaak, zij niet zouden kunnen worden beschouwd als deel van die gerechtelijke procedure, omdat zij niet waren opgesteld met het oog op die specifieke rechtszaak, maar los stonden van de desbetreffende procedure. Zij dienden derhalve als zuiver administratieve documenten te worden beschouwd.

Bovendien voerden klagers aan dat de Commissie, indien zij toegang tot documenten weigert op grond van een uitzonderingsregel van besluit 94/90, op basis van de bestaande communautaire jurisprudentie de redenen daarvan met betrekking tot elk van de gevraagde documenten uiteen moet zetten en derhalve de weigering moet motiveren⁶⁸.

Klagers beweerden dat de Commissie daarentegen in deze zaak eenvoudigweg toegang had geweigerd op grond van het beginsel van de bescherming van het algemeen belang, zonder nauwkeurige motieven te geven en zonder een afweging te maken tussen haar recht op verdediging en de rechten van burgers om toegang te krijgen tot documenten.

BESLUIT

1 Weigering toegang te verlenen tot documenten die verband houden met een gerechtelijke procedure

- 1.1 Toegang tot de werkdocumenten van de Commissie voor de berekening van de verplicht te destilleren hoeveelheden wijn voor het wijn-oogstjaar 1993/94 werd geweigerd op grond van de noodzaak tot

⁶⁷ Zaak T-124/96, arrest van 6 februari 1998 *Interporc Im- und Export GmbH tegen Commissie*, *Jurisprudentie* [1998] II-0231.

⁶⁸ Zaak T-105/95, WWF UK (World Wide Fund for Nature) tegen de Commissie van de Europese Gemeenschappen *Jurisprudentie* [1997], II-0313.

bescherming van het algemeen belang overeenkomstig het eerste streepje van de uitzonderingsbepalingen van besluit 94/90 van de Commissie inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Commissie.

- 1.2 In antwoord op het confirmatief verzoek wees de Commissie erop dat de gevraagde documenten werden gebruikt met het oog op de tenuitvoerlegging van verordening (EEG) nr. 343/94 van de Commissie tot instelling van de verplichte distillatie voor het wijn oogstjaar 1993/94, waarvan de wettigheid voor het Hof van Justitie werd betwist⁶⁹. Zij stelde dat klagers hun verzoek om toegang tot de documenten rechtstreeks aan het Hof van Justitie hadden moeten richten.

De Commissie concludeerde derhalve dat:

“de bescherming van het algemeen belang in geval van een gerechtelijke procedure haar in het kader van de gedragscode de bevoegdheid geeft toegang te weigeren tot documenten die betrekking hebben op een hangende rechtszaak.”

- 1.3 De ter bescherming van het algemeen belang toegepaste uitzondering op het algemene beginsel van de toegang tot documenten van de Commissie in gevallen waarin de betrokken documenten verband houden met een gerechtelijke procedure, is geregeld in besluit 94/90. Het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen heeft reeds een uitspraak moeten doen over de draagwijdte van deze uitzondering op het algemene beginsel⁷⁰. Het Gerecht heeft daarbij het volgende verklaard:

“[...] onderscheid worden gemaakt tussen documenten die de Commissie uitsluitend voor een welbepaalde gerechtelijke procedure heeft opgesteld [...], en andere documenten, die onafhankelijk van die procedure bestaan. De toepassing van de uitzondering uit hoofde van de bescherming van het algemeen belang kan enkel gerechtvaardigd zijn voor de eerste categorie documenten [...]”⁷¹.

- 1.4 De Ombudsman stelde vast dat de door klagers gevraagde documenten waren opgesteld ter beoordeling van de wetgevingsmogelijkheden die de Commissie ter beschikking stonden en niet om een specifiek doel in het kader van een gerechtelijke procedure te dienen. Deze documenten bestonden derhalve onafhankelijk van de rechtszaak betreffende de wettigheid van verordening (EEG) nr. 343/94 van de Commissie, waarvoor zij echter wel de grondslag vormden.
- 1.5 Derhalve was de Ombudsman overeenkomstig de jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties van mening dat de

⁶⁹ In deze zaak is reeds een uitspraak gedaan bij arrest van het Hof (Vijfde Kamer) van 29 oktober 1998; zaak C-375/96, *Galileo Zaninotto tegen Ispettorato Centrale Repressione Frodi* (verzoek om een prejudiciële beslissing: Pretura circondariale di Treviso); nog niet gepubliceerd.

⁷⁰ Zaak T-83/96, *Gerard van der Wal tegen de Commissie van de Europese Gemeenschappen Jurisprudentie* [1998], II-545.

⁷¹ Zie hierboven zaak T-83/96, rechtsoverweging 50.

Commissie toegang tot haar documenten ten onrechte had geweigerd op grond van het feit dat de desbetreffende documenten verband hielden met een gerechtelijke procedure. Een dergelijk optreden kwam neer op een geval van wanbeheer en de Ombudsman achtte het noodzakelijk met betrekking tot dit aspect van de zaak een kritische opmerking aan het adres van de Commissie te maken.

2 Motivering van de afwijzing met betrekking tot elk specifiek document

- 2.1 In hun brief aan de Ombudsman voerden klagers tevens aan dat de afwijzing van hun verzoek door de Commissie niet in overeenstemming was met bestaande communautaire jurisprudentie, omdat daarin niet werd ingegaan op elk specifiek document.
- 2.2 Omdat de Ombudsman had geconcludeerd dat de Commissie haar besluit in deze zaak in heroverweging zou moeten nemen, was het niet noodzakelijk uitvoerig op deze aanvullende eis in te gaan.

CONCLUSIE

Uit het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot deze zaak bleek dat er sprake was van een geval van wanbeheer van de Europese Commissie. Het bleek derhalve noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

De Ombudsman stelde vast dat de door klagers gevraagde documenten waren opgesteld ter beoordeling van de wetgevingsmogelijkheden die de Commissie ter beschikking stonden en niet om een specifiek doel in het kader van een gerechtelijke procedure te dienen. Deze documenten bestonden derhalve onafhankelijk van de rechtszaak betreffende de wettigheid van verordening (EEG) nr. 343/94 van de Commissie, waarvoor zij echter wel de grondslag vormden.

Derhalve was de Ombudsman overeenkomstig de jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties van mening dat de Commissie toegang tot haar documenten ten onrechte had geweigerd op grond van het feit dat de desbetreffende documenten verband hielden met een gerechtelijke procedure. Een dergelijk optreden kwam neer op een geval van wanbeheer.

In besluit 94/90 van de Commissie is uitdrukkelijk bepaald dat een aanvrager wiens confirmatief verzoek om toegang tot documenten wordt afgewezen, moet worden ingelicht over de mogelijkheid een klacht bij de Ombudsman in te dienen. De kritische opmerking van de Ombudsman hield in dat de Commissie het confirmatief verzoek van klagers van 24 maart 1997 in heroverweging moet nemen en toegang moet verlenen tot de gevraagde documenten, tenzij een van de uitzonderingen als vervat in besluit 94/90 van toepassing zou zijn. Omdat het aan de Commissie is om deze heroverweging te doen plaatsvinden en het resultaat daarvan aan klagers te medelen, sloot de Ombudsman de zaak.

PROCEDURE VAN DE COMMISSIE VOOR HET ONDERZOEK NAAR VERMEENDE GEVALLEN VAN INBREUK (ARTIKEL 226 EG)

Besluit inzake klacht 749/97/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

In augustus en september 1997 diende de heer M. bij de Ombudsman klachten in tegen de Commissie (DG XI). Hij had eerder bij de Commissie een klacht ingediend over de plannen voor de aanleg, met co-financiering van de Gemeenschap, van een vierbaansweg in het gebied van Ballyseedy Wood, Tralee, County Kerry in Ierland, een gebied dat in het kader van de habitatrichtlijn (richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna) als prioritaire zone is aangewezen. Ontevreden over de wijze waarop de Commissie het onderzoek naar de zaak ten uitvoer legde, diende hij een klacht in bij de Ombudsman, waarbij hij samengevat de navolgende opmerkingen maakte:

- (i) De Commissie had nagelaten zorg te dragen voor een adequate wetenschappelijke beoordeling van de plannen voor de vierbaansweg. Zij had bij de Ierse autoriteiten niet aangedrongen op de uitvoering van een milieueffectrapportage overeenkomstig richtlijn 85/337/EEG. Gelet op het duidelijke ecologische belang van het Ballyseedy Wood, was het niet in overeenstemming met de richtlijn om een besluit uitsluitend te baseren op door de Ierse autoriteiten verstrekte officiële informatie. Bovendien had de Commissie geen bezoek ter plaatse afgelegd en geen eigen deskundigen gestuurd om onpartijdige informatie in te winnen.
- (ii) De door de Commissie gevolgde procedure was onredelijk omdat de Ierse autoriteiten ten opzichte van de indieners van de bezwaarschriften, die over zeer beperkte middelen beschikken, in een bevoordeelde positie verkeerden. Met name had de Commissie de Ierse autoriteiten meer dan een jaar de tijd gegeven om te reageren op het onderzoek van de Commissie, maar kregen de indieners van de bezwaarschriften slechts zes weken de tijd om commentaar te geven op het standpunt van de Ierse autoriteiten. Bovendien zorgde de Commissie zelf niet voor overlegging van de door de Ierse autoriteiten ingediende rapporten, maar verwees zij klagers in plaats daarvan voor inzage van de desbetreffende documenten naar Kerry County Council.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt merkte de Commissie op dat het Ballyseedy Wood was aangewezen als een relictbos op alluviale grond waaraan in het kader van de habitatrichtlijn 92/43/EEG prioriteit wordt verleend. De Ierse autoriteiten merkten op dat het Ballyseedy Wood een van de veertien plaatsen in Ierland is die in het

kader van de habitatrichtlijn zullen worden voorgedragen als speciale beschermingszones.

Volgens de Commissie waren de procedures op juiste wijze ten uitvoer gelegd en waren de indieners van de bezwaarschriften op een redelijke manier behandeld. De klacht werd op 22 januari 1996 onder nummer P95/5006 geregistreerd. Een eerste beoordeling met opmerkingen aan het adres van de lidstaat vond plaats op 14 maart 1996 en 3 juli 1996. Een brief aan klager met een uiteenzetting van de aan het adres van de lidstaat gemaakte opmerkingen werd verzonden op 20 augustus 1996. De Ierse autoriteiten antwoordden op 21 mei 1997 en 13 juni 1997 en de Commissie deed klager op 1 juli 1997 mededeling van dit antwoord, met het verzoek om binnen zes weken commentaar te leveren. De Commissie was op dat moment bezig met de evaluatie van de ontvangen informatie. Bovendien waren nog geen communautaire middelen voor het project betaald, omdat de Commissie in afwachting was van het resultaat van het onderzoek.

De Commissie ging tevens in op de duur van haar onderzoek, dat langer duurde dan de periode van een jaar die over het algemeen geldt voor de afsluiting van een onderzoek naar een klacht. Haar verklaring daarvoor was dat in de klacht verschillende ingewikkelde technische en wetenschappelijke kwesties werden aangesneden, zodat meer tijd nodig was voor een adequate beoordeling. Omdat het project gedurende het onderzoek niet was voortgezet, was er geen sprake van nadelige effecten. De Commissie merkte verder op dat een afzonderlijke inbreukprocedure was geopend in verband met het feit dat de Ierse autoriteiten de werkzaamheden betreffende de opstelling van een officiële Ierse lijst van beschermingszones uit hoofde van richtlijn 92/43/EEG niet hadden afgerond.

Met betrekking tot de stelling van klager dat zes weken voor het leveren van commentaar op het antwoord van de Ierse autoriteiten te kort was, verklaarde de Commissie dat de situatie van klager in deze verschilt van die van de lidstaat. De lidstaat moet de Commissie van informatie voorzien; een dergelijke verplichting bestaat voor klager niet. Er zijn voor de lidstaten ook consequenties aan verbonden, wanneer hij zich niet houdt aan de door de Commissie voor beantwoording gestelde termijn. Daarentegen gelden soortgelijke consequenties voor klager niet. Bovendien verklaarde de Commissie dat zes weken redelijk is, wanneer een en ander wordt vergeleken met soortgelijke nationale procedures.

De Commissie merkte op dat haar eigen bepalingen betreffende de toegang tot documenten het haar niet mogelijk maakten om klager de rapporten te overleggen, omdat zij daarvan niet de auteur was. Anderzijds was Kerry County Council uit hoofde van richtlijn 90/313/EEG inzake de vrije toegang tot milieu-informatie verplicht om toegang tot de verslagen te verlenen.

Onderzocht werd of het project voldeed aan de bepalingen van richtlijn 85/337/EEG. Klager was verzocht commentaar te leveren op het antwoord van de Ierse autoriteiten en zijn opmerkingen zouden in aanmerking worden genomen.

Met betrekking tot de vraag of de Commissie haar eigen deskundigen ter plaatse een bezichtiging had moeten laten houden, verklaarde de Commissie dat zij de mogelijkheid van een bezoek ter plaatse niet uitsloot. Dergelijke bezoeken worden soms afgelegd in verband met belangrijke bedreigde habitats. Tot de datum van indiening van de klacht bij de Ombudsman was een bezoek ter plaatse echter niet noodzakelijk, omdat de informatie op een bevredigende wijze door middel van correspondentie kon worden verkregen en beoordeeld.

Tenslotte verklaarde de Commissie dat klager volledig op de hoogte was gehouden in alle kritische stadia van het onderzoek en dat in het najaar van 1997 een ontmoeting tussen klager en de Commissiediensten had plaatsgevonden. De Commissie merkte tenslotte op dat zij klager op de hoogte zou houden van de verdere ontwikkelingen.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht en bracht hij de navolgende punten naar voren:

Toen de indieners van de bezwaarschriften werd meegedeeld dat zij slechts zes weken hadden om commentaar te leveren op verschillende uitgebreide rapporten van de Ierse autoriteiten, ging voor hen alle hoop verloren dat zij voldoende geld beschikbaar zouden hebben en deskundigen zouden vinden om de aangevoerde argumenten te weerleggen. Het was volstrekt onredelijk dat daarvoor zo weinig tijd beschikbaar was. Dit viel met name te betreuren, omdat de rapporten van alle kanten rammelden. Wanneer de Commissie wil dat er een nauwkeurige procedure wordt toegepast, dient zij zich er wel van te verzekeren dat zowel de Ierse autoriteiten als de klagers de beschikking hebben over de noodzakelijke expertise, en zo dat niet het geval is, moet zij deze expertise zelf aanleveren. De noodzaak deskundigen van de Commissie in te schakelen was des te groter, omdat, telkens wanneer klagers erin slaagden informatie van een deskundige te verkrijgen, bleek dat de rapporten van de deskundigen van de Ierse overheid ernstige fouten bevatten.

Met betrekking tot het feit dat klager inzage van de rapporten had moeten vragen bij Kerry County Council, merkte klager op dat de Commissie eerst meedeelde dat zij de anonimiteit van klagers wilde waarborgen en hen vervolgens voor het verkrijgen van de desbetreffende rapporten doorverwees naar hun tegenstanders.

Klager beklemtoonde tevens dat zijn klacht niet gericht was tegen het personeel van de Commissie, maar tegen de geldende procedures. Deze waren voor klagers onredelijk, omdat de lidstaat met zijn enorme financiële middelen op grond daarvan onredelijke en onrechtvaardige voordelen genoot.

VERDER ONDERZOEK

Na een zorgvuldige bestudering van het standpunt van de Commissie en de opmerkingen van klager achtte de Ombudsman een verder onderzoek noodzakelijk. Daartoe vroeg de Ombudsman informatie van de Commissie,

en dan in de eerste plaats met betrekking tot haar standpunt dat haar bepalingen betreffende de toegang tot documenten “*het haar niet mogelijk maakten*” klager de gevraagde rapporten te overleggen, en in de tweede plaats met betrekking tot de door de Commissie gehanteerde criteria inzake de vraag of en in welk stadium zij het oppoortuun acht om een bezoek ter plaatse te organiseren.

In haar antwoord verklaarde de Commissie dat er van de zijde van klager geen officieel verzoek was ontvangen met betrekking tot de door Kerry County Council opgestelde rapporten. Volgens de bepalingen van de Commissie betreffende de toegang tot documenten had zij echter het recht om klager door te verwijzen naar de auteur van de stukken. Wat de mogelijkheden voor een bezoek ter plaatse betreft, deelde de Commissie de Ombudsman mee dat er geen specifieke criteria waren voor het nemen van een besluit over de vraag of en in welk stadium een bezoek ter plaatse oppoortuun zou kunnen zijn. Bezoeken ter plaatse vinden over het algemeen plaats, wanneer zulks noodzakelijk is om inzicht te krijgen in de feitelijke achtergronden. In de praktijk doen zich in dergelijke gevallen unieke omstandigheden voor.

Verder verklaarde de Commissie dat het prematuur zou zijn geweest om een bezoek ter plaatse af te leggen voordat de klacht bij de Ombudsman werd ingediend. In een later stadium, toen zij zowel de bijdrage van de lidstaat als die van klagers had ontvangen, achtte de Commissie het echter noodzakelijk om een onderzoek betreffende een aantal aspecten van de zaak uit te voeren. Dit onderzoek omvatte geen bezoek van Commissiepersoneel aan de plaats zelf, maar wel vonden bezoeken en gesprekken plaats van door de Commissie ingeschakelde externe deskundigen. Bij het onderzoek werd geconcludeerd dat de geplande vierbaansweg in Tralee een schending betekende van EU-beleid en -wetgeving met betrekking tot de richtlijn milieueffectrapportage en de habitatrichtlijn en dat het besluit tot co-financiering van het project in heroverweging diende te worden genomen.

De Commissie stuurde een kopie van bovengenoemd onderzoek naar de Ombudsman. Tevens deelde zij de Ombudsman mee dat een kopie van het onderzoek rechtstreeks aan klager was toegezonden.

Klager sprak zijn tevredenheid uit over het resultaat van het onderzoek, maar hij wees erop dat hij nog geen verdere informatie of mededeling had ontvangen betreffende een definitief besluit van de Commissie.

Wat het algemene vraagstuk van de gevolgde procedure betreft sprak klager zijn bezorgdheid uit over het feit dat pas na de indiening van de klacht bij de Ombudsman een onpartijdige commissie van deskundigen werd ingeschakeld.

Klager deelde tevens mee dat bij het indienen van het verzoek om toezending van de rapporten van Kerry County Council zijn identiteit als klager bekend bleek te zijn. Nadat hij had gevraagd om de rapporten en deze ook had gekregen, ontving hij een brief van Kerry County Council met de mededeling dat hij kopieën van de door hem aan de Commissie toegezonden documenten en brieven moest opsturen.

BESLUIT

1 De bewering dat niet was gezorgd voor een adequate wetenschappelijke beoordeling van de plannen voor een vierbaansweg

- 1.1 Klager beweerde dat de Commissie niet had gezorgd voor een adequate wetenschappelijke beoordeling van de plannen voor de vierbaansweg in Tralee, omdat zij er bij de Ierse autoriteiten niet op had aangedrongen uit hoofde van richtlijn 85/337/EEG⁷² een milieueffectrapportage te verrichten en omdat zij geen bezoek ter plaatse had georganiseerd noch eigen deskundigen had gestuurd om onpartijdige informatie in te winnen.
- 1.2 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie besluiten betreffende wetenschappelijke beoordelingen baseren op nauwkeurige informatie en er zo nodig voor zorgen dat er gelegenheid is voor een kritische beoordeling van de desbetreffende gegevens en dat verschillende standpunten worden gehoord. Indien bijdragen van de lidstaat en klager wat dat betreft ontoereikend zijn dient de Commissie passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat zij de beschikking krijgt over nauwkeurige informatie.
- 1.3 Tijdens het onderzoek van de Ombudsman werden door de Commissie externe deskundigen ingeschakeld om in het kader van haar onderzoek betreffende de vraag of het project in overeenstemming was met richtlijn 85/337/EEG een milieustudie te verrichten betreffende de plannen voor de vierbaansweg. Klager sprak zijn tevredenheid uit over de conclusies van het onderzoek.
- 1.4 Derhalve blijkt met betrekking tot dit aspect van de zaak dat de Commissie maatregelen heeft genomen om de zaak op te lossen en daarmee tot tevredenheid van klager heeft gehandeld.

2 Redelijkheid van de procedure

- 2.1 Klager beweerde dat de door de Commissie gevolgde procedure onredelijk was, omdat de Ierse autoriteiten in een veel betere positie verkeerden dan de indieners van de bezwaarschriften. Zo kregen de Ierse autoriteiten van de Commissie een jaar de tijd om op haar onderzoek te reageren, terwijl de indieners van de bezwaarschriften slechts zes weken de tijd hadden om commentaar te leveren op het Ierse antwoord. Bovendien maakte klager bezwaar tegen het feit dat de Commissie hem niet de door de Ierse autoriteiten ingediende rapporten deed toekomen, maar hem doorverwees naar Kerry County Council en daarmee zijn anonimiteit als klager in gevaar bracht.
- 2.2 Met betrekking tot de algemene door de Commissie gevolgde procedure bleek uit het onderzoek van de Ombudsman dat de klacht door de Commissie werd geregistreerd en dat klager werd geïnformeerd over de bij de Ierse autoriteiten ondernomen stappen en het antwoord van laatstgenoemde, waarop hij werd gevraagd commentaar te

⁷² Richtlijn 85/337/EEG van de Raad betreffende milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, PB L 175 van 1985, blz. 40.

leveren. De Commissiediensten hadden ook een ontmoeting met klager. Na het antwoord van de lidstaat en de opmerkingen van de indieners van de bezwaarschriften naar aanleiding daarvan te hebben beoordeeld, schakelde de Commissie externe deskundigen in om een onderzoek te verrichten betreffende een aantal aspecten van de zaak, in het kader waarvan ook een bezoek ter plaatse werd afgelegd. De Commissie lichtte klager in over het resultaat van dit onderzoek. Hoewel voor het onderzoek meer tijd werd uitgetrokken dan de gebruikelijke periode van een jaar, gaf de Commissie daarvoor als verklaring dat er sprake was van ingewikkelde technische en wetenschappelijke problemen. Derhalve blijkt dat de Commissie over het algemeen heeft gehandeld in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur door zich te houden aan de procedures die zijzelf in het kader van het initiatiefonderzoek van de Ombudsman 303/97/PD⁷³ heeft onderschreven. Verder verklaarde de Commissie dat zij klager op de hoogte zou houden van de ontwikkelingen met betrekking tot het onderzoek, hetgeen ook in overeenstemming is met de toezeggingen die zij in het kader van het initiatiefonderzoek van de Ombudsman heeft gedaan.

- 2.3 Met betrekking tot de bewering dat de termijn van zes weken voor het geven van commentaar te kort was, merkte de Commissie op dat klagers in tegenstelling tot de lidstaat niet verplicht zijn te reageren. Bovendien stelde de Commissie dat zes weken vergelijkbaar is met de termijn die geldt in het kader van soortgelijke nationale procedures. Met betrekking tot het feit dat klager niet de beschikking kreeg over de rapporten waarop hij werd verzocht commentaar te leveren, verklaarde de Commissie dat haar bepalingen betreffende de toegang tot documenten het haar niet mogelijk maakten de rapporten over te leggen, omdat zij daarvan niet de auteur was. Toen de Ombudsman hierover nadere informatie van de Commissie vroeg, werd door laatstgenoemde echter verklaard dat haar bepalingen betreffende de toegang tot documenten het haar wel toestonden klager door te verwijzen naar de auteur van de verslagen.
- 2.4 Het is een beginsel van behoorlijk bestuur dat termijnen redelijk zijn. Het was niet onredelijk van de Commissie om haar termijn van zes weken voor opmerkingen te baseren op een vergelijking met soortgelijke nationale procedures. De Commissie verstreekte klager echter niet het materiaal waarop hij commentaar moest leveren. In deze omstandigheden had de Commissie zich bereid moeten tonen om de termijn desgewenst te verlengen, omdat klager extra tijd nodig zou hebben om de beschikking te krijgen over het desbetreffende materiaal.
- 2.5 Het is een beginsel van behoorlijk bestuur dat een administratief orgaan zijn best doet om zijn aan burgers gedane toezeggingen gestand te doen. Het standaardformulier waarop individuele personen bij de Commissie een klacht kunnen indienen bevat een toezegging om de gebruikelijke regels van vertrouwelijkheid bij het verrichten van

⁷³ Besluit inzake initiatiefonderzoek 303/97/PD. Zie jaarverslag 1997, punt 3.7, PB C 380 van 1998, blz. 1.

onderzoek naar de klacht in acht te nemen⁷⁴. Hoewel de klager niet verplicht is om commentaar te leveren op het antwoord van de lidstaat, is de desbetreffende mogelijkheid normaal onderdeel van de onderzoekprocedure. De Commissie deelde klager mee dat hij zich voor de rapporten waarop hij commentaar moest leveren, diende te wenden tot een instantie van de lidstaat die zelf onderwerp was van het onderzoek. Klager moest derhalve zijn anonimiteit opgeven ten einde op een normale wijze te kunnen deelnemen aan het onderzoek met betrekking tot zijn klacht. Hiermee deed de Commissie de in haar standaardformulier gedane toezegging niet gestand.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot het eerste aspect van de klacht bleek uit de opmerkingen van de Commissie en de opmerkingen van klager dat de Commissie maatregelen had genomen om de zaak op te lossen en daarmee tot tevredenheid van klager had gehandeld.

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot het tweede aspect van de klacht was het noodzakelijk de navolgende kritische opmerkingen te maken:

Het is een beginsel van behoorlijk bestuur dat termijnen redelijk zijn. Het was niet onredelijk van de Commissie om haar termijn van zes weken voor opmerkingen te baseren op een vergelijking met soortgelijke nationale procedures. De Commissie verstreekte klager echter niet het materiaal waarop hij commentaar moest leveren. In deze omstandigheden had de Commissie zich bereid moeten tonen om de termijn desgewenst te verlengen, omdat klager extra tijd nodig zou hebben om de beschikking te krijgen over het desbetreffende materiaal.

Het is een beginsel van behoorlijk bestuur dat een administratief orgaan zijn best doet om zijn aan burgers gedane toezeggingen gestand te doen. Het standaardformulier waarop individuele personen bij de Commissie een klacht kunnen indienen bevat een toezegging om de gebruikelijke regels van vertrouwelijkheid bij het verrichten van onderzoek naar de klacht in acht te nemen. Hoewel de klager niet verplicht is om commentaar te leveren op het antwoord van de lidstaat, is de desbetreffende mogelijkheid normaal onderdeel van de onderzoekprocedure. De Commissie deelde klager mee dat hij zich voor de rapporten waarop hij commentaar moest leveren, diende te wenden tot een instantie van de lidstaat die zelf onderwerp was van het onderzoek. Klager moest derhalve zijn anonimiteit opgeven ten einde op een normale wijze te kunnen deelnemen aan het onderzoek met betrekking tot zijn klacht. Hiermee deed de Commissie de in haar standaardformulier gedane toezegging niet gestand.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was

---

⁷⁴ PB C 26 van 1989, blz. 6.

het niet opportuun met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

AANVULLENDE OPMERKING

De Ombudsman stelde vast dat de procedure van de Commissie voor het onderzoek naar een klacht betreffende een inbreuk op Gemeenschapsrecht door een lidstaat nog niet wordt georganiseerd als een normale administratieve procedure, waarin klager als partij wordt behandeld. In een normale administratieve procedure dient de Commissie zelf klager alle documenten te overleggen waarop klager wordt verzocht commentaar te leveren.

NIET-BEANTWOORDING VAN BRIEVEN

Besluit inzake klacht 102/98/(XD)ADB tegen de Europese Commissie

KLACHT

In januari 1998 diende de heer R. bij de Ombudsman een klacht in naar aanleiding van het feit dat de Commissie zijn brieven niet had beantwoord.

In november 1997 diende de heer R. bij de Commissie een klacht in over de Franse CSG (Contribution Sociale Généralisée) en CRDS (Contribution pour le Recouvrement de la Dette Sociale). Omdat hij geen antwoord kreeg, nam hij contact op met de vertegenwoordiging van de Commissie in Parijs. Bovendien vroeg hij de vertegenwoordiging van de Commissie in Marseille hoe hij kon reageren op deze niet-beantwoording. Ten slotte wendde klager zich tot de non-profit-organisatie "La Maison de l'Europe" in Perpignan.

Het resultaat van deze contacten was dat klager geen enkel antwoord ontving, behalve twee brochures (waaronder een over de Europese Ombudsman) van het "Centre d'Informations sur l'Europe – Sources d'Europe" in Parijs.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. Het standpunt van de Commissie inzake de klacht luidde samengevat als volgt:

De door klager in zijn brief aan de Commissie aan de orde gestelde kwestie, die tevens onderwerp was van een inbreukprocedure voor het Hof van Justitie, werd tegelijkertijd behandeld door Directoraat-generaal (DG) XV en DG V van de Commissie. Omdat de zaken nog bij het Hof van Justitie in behandeling waren, werd de feitelijke beantwoording van het verzoek van klager uitgesteld. De Commissie betreurde echter dat in de tussentijd geen voorlopig antwoord aan klager was gezonden.

Met betrekking tot de van de vertegenwoordiging van de Commissie in Marseille gevraagde informatie verklaarde de Commissie dat klager niet

woonde in de geografische zone waaronder dit kantoor viel. Als gevolg daarvan werd het verzoek doorgezonden naar Parijs en klager kreeg de desbetreffende informatie via “Sources d’Europe”.

In haar antwoord op het verzoek van de Ombudsman van 12 februari 1998 sloot de Commissie een kopie bij van een brief die klager op 20 februari 1998 werd toegezonden en waarin hij op de hoogte werd gesteld van de inbreukprocedure tegen Frankrijk.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen stelde klager dat hij, na ontvangst van het door de Commissie op 20 februari 1998 verzonden antwoord, de Commissie nog twee keer had benaderd en wel op 2 maart 1998 en bij wijze van herinnering op 8 juni 1998. Hij wilde weten of zijn klacht uiteindelijk was geregistreerd of dat hij een nieuwe klacht moest indienen, en of hij op de hoogte zou worden gesteld van de voortgang van de procedure.

Op 30 augustus 1998 deelde klager de Ombudsman mee dat hij nog geen antwoord had ontvangen op zijn brieven van 2 maart en 8 juni 1998; hij zette grote vraagtekens bij de spijtbetuigingen die door de Commissie in haar standpunt voor de Ombudsman waren verwoord.

VERDER ONDERZOEK

Naar aanleiding van de nieuwe problemen die klager had ondervonden nam de Ombudsman op 10 september 1998 contact op met de Commissie. Op 30 september 1998 stuurde de Commissie een ontvangstbevestiging en registreerde zij de oorspronkelijke klacht van klager van 1 november 1997. Op 5 oktober 1998 werd klager op de hoogte gesteld van het verloop van de inbreukprocedure tegen Frankrijk.

BESLUIT

1 Niet-beantwoording van de klacht

- 1.1 Klager stelde dat hij geen antwoord ontving op een klacht die hij bij de Commissie had ingediend. De Commissie deelde mee dat de vertragingen werden veroorzaakt door het feit dat de door klager aan de orde gestelde kwestie op dat moment in behandeling was bij het Hof van Justitie. Desalniettemin verontschuldigde de Commissie zich voor het feit dat geen voorlopig antwoord was gezonden.
- 1.2 Volgens de informatie die werd gegeven in het standpunt van de Commissie met betrekking tot haar eigen procedures voor de behandeling van klachten (aan de Ombudsman toegezonden in het kader van zijn initiatiefonderzoek ref. 303/97/PD):

“worden alle klachten die de Commissie bereiken, geregistreerd en worden op deze regel geen uitzonderingen gemaakt. Wanneer de Commissie een klacht ontvangt, bevestigt zij in een brief aan klager de ontvangst van de desbetreffende klacht met in een bijlage een uiteenzetting van de nadere bijzonderheden van de inbreukprocedure.”

- 1.3 De Ombudsman stelde vast dat de Commissie het probleem op 11 juni 1998 in het kader van het onderzoek van de Ombudsman uitdrukkelijk had onderkend en zich had verontschuldigd voor de vertraging en het uitblijven van een voorlopig antwoord. In weerwil van die spijtbetuigingen en twee nieuwe verzoeken van klager echter werd de op 1 november 1997 ingediende klacht pas op 30 september 1998, nadat de Ombudsman opnieuw actie had ondernomen, officieel geregistreerd.
- 1.4 Volgens de in het kader van het initiatiefonderzoek 303/97/PD van de Ombudsman door de Commissie zelf verstrekte informatie worden geen uitzonderingen gemaakt op de regel dat alle door de Commissie ontvangen klachten worden geregistreerd en dat tijdig een ontvangstbevestiging wordt gezonden. Het feit dat de Commissie in het onderhavige geval, na te zijn gewezen op de vertraging en die te hebben erkend en daarvoor verontschuldigen te hebben aangeboden, nog steeds geen haast maakte met de registratie van de klacht, vormde een geval van wanbeheer.

2 Het feit dat klager niet de noodzakelijke informatie werd verstrekt

- 2.1 Klager beweerde dat hij geen informatie ontving, toen hij zich tot de vertegenwoordiging van de Commissie in Marseille richtte. De Commissie deelde mee dat zijn verzoek was doorgezonden naar de vertegenwoordiging die daarvoor geografisch gezien bevoegd was, en dat hij de nodige informatie ontving van het "Centre d'Informations sur l'Europe – Sources d'Europe" in Parijs.
- 2.2 De vertegenwoordiging van de Commissie in Marseille nam contact op met de bevoegde diensten ten einde klager de nodige informatie te verstrekken over de eventuele mogelijkheden bezwaar te maken tegen de niet-beantwoording door de Commissie. Derhalve bleek er met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake te zijn geweest van een geval van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Ombudsman met betrekking tot het tweede aspect van de zaak bleek er geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de Commissie.

Wat het eerste aspect van de zaak betreft, bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Volgens de in het kader van het initiatiefonderzoek 303/97/PD van de Ombudsman door de Commissie zelf verstrekte informatie worden geen uitzonderingen gemaakt op de regel dat alle door de Commissie ontvangen klachten worden geregistreerd en dat tijdig een ontvangstbevestiging wordt gezonden. Het feit dat de Commissie in het onderhavige geval, na te zijn gewezen op de vertraging en die te hebben erkend en daarvoor verontschuldigen te hebben aangeboden, nog steeds geen haast maakte met de registratie van de klacht, vormde een geval van wanbeheer.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

ANNULERING VAN EEN OPROEP TOT HET INDIENEN VAN VOORSTELLEN

Besluit inzake klacht nr. 130/98/OV tegen de Europese Commissie

KLACHT

In januari 1998 diende mevrouw Caroline Jackson, lid van het EP, namens een stichting bij de Ombudsman een klacht in volgens welke er bij een procedure voor een oproep tot het indienen van voorstellen sprake was geweest van wanbeheer van DG XXIII. De desbetreffende feiten waren als volgt:

Op 13 december 1996 diende de stichting (hierna "klager" te noemen) een kandidatuur in naar aanleiding van de oproep tot het indienen van voorstellen 96/C246/15 die door de Europese Commissie (DG XXIII) in het kader van haar werkprogramma ten behoeve van coöperaties, onderlinge maatschappijen, verenigingen en stichtingen werd gedaan.

Klager ontving van DG XXIII tot 24 augustus 1997 geen verdere informatie over het resultaat van haar aanvraag. Op die datum deelde de Commissie in het Publicatieblad mee dat het programma was geannuleerd. Voor deze annulering werden echter geen redenen gegeven. Klager werd bij schrijven van DG XXIII van 18 augustus 1997 officieel van de annulering op de hoogte gesteld. Later kwam mevrouw Caroline Jackson, lid van het EP, middels parlementaire vraag H 0717/97 van oktober 1997 te weten dat de oproep tot het indienen van voorstellen was geannuleerd, omdat de Raad nooit toestemming voor het programma had verleend en derhalve geen begroting beschikbaar was. Klager, die zelf in maart en juni 1997 contact met de Commissie had opgenomen om informatie in te winnen over het resultaat van haar kandidatuur, werd nooit over deze ontwikkelingen ingelicht. In het antwoord van DG XXIII op het verzoek van klager werd meegedeeld dat haar kandidatuur niet voldeed aan de criteria van de twaalf programma's die uiteindelijk voor financiering werden goedgekeurd, maar klager werd nooit over die criteria geïnformeerd.

Het lid van het EP diende namens klager bij de Ombudsman een klacht in, die kort samengevat op het volgende neerkwam: de Commissie had een oproep tot het indienen van voorstellen gepubliceerd gebaseerd op een programma waarvoor de Raad geen toestemming had verleend; zij had klager niet meegedeeld dat het programma door de Raad nog moest worden goedgekeurd en had haar ook niet geïnformeerd over daaropvolgende ontwikkelingen; het had veel te lang geduurd voordat de Commissie het programma had geannuleerd en klager over de annulering had ingelicht; zij had klager niet in kennis gesteld van de redenen voor de annulering van het programma en over het feit dat haar kandidatuur niet voldeed aan de criteria van het programma.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt deelde de Commissie mee dat zij begreep dat de annulering van de oproep tot het indienen van voorstellen een teleurstelling was geweest, maar was het er niet mee eens dat er wat dat betreft sprake was van wanbeheer. De Commissie wees op de achtergronden van en de juridische situatie met betrekking tot de zaak:

De oproep tot het indienen van voorstellen werd gepubliceerd op 24 augustus 1996 (1996 C 246/15) en had tot doel ten laste van de begrotingslijn voor sociale economie (begrotingslijn B5-321 van de begroting 1997) projecten te cofinancieren waarbij coöperaties, onderlinge maatschappijen, verenigingen en stichtingen (COMVS) waren betrokken. Deze projecten moesten in overeenstemming zijn met de beginselen zoals die in het voorstel van de Commissie voor een meerjarig werkprogramma (1994-1996) voor COMVS waren vastgesteld. Dit voorstel, dat door de Commissie op 17 februari 1994 werd goedgekeurd, werd ter fine van een besluit voorgelegd aan de Raad. De rechtsgrondslag voor dit besluit zou artikel 235 van het EG-Verdrag zijn, waarvoor eenstemmigheid is vereist. De oproep tot het indienen van voorstellen was gekoppeld aan het ontwerpprogramma dat volgens de Commissie tijdig zou worden aangenomen. Tegen het einde van 1996 was echter nog steeds geen algemene consensus over het voorstel bereikt. Na de publicatie van de oproep tot het indienen van voorstellen had DG XXIII op 31 december 1996 173 financieringsaanvragen ontvangen. Een interdepartementale groep die de projecten in de eerste maanden van 1997 onderzocht, selecteerde tweeëntwintig projecten op basis van de criteria zoals die in de oproep tot het indienen van voorstellen en de toelichting bij begrotingslijn B5-321 voor het begrotingsjaar 1997 waren vastgesteld.

Intussen echter kwamen als gevolg van de beschikking van de president van het Hof van Justitie van 24 september 1996 in gevoegde zaken nrs. C-239/96 R en C-240/96 R (VK tegen Commissie, verzoek om voorlopige maatregelen)⁷⁵ de uitgaven van de Commissie voor sociale uitsluiting en armoede, die niet gebaseerd waren op door de Raad aangenomen wetsteksten, op losse schroeven te staan. Met het oog op deze rechtsonzekerheid besloot de Commissie haar voorstel voor een programma, waarop de oproep tot het indienen van voorstellen betrekking had, in te trekken. Op 29 juli 1997 nam zij het officiële besluit de oproep tot het indienen van voorstellen te annuleren en haar ontwerpprogramma in te trekken. De Commissie besloot echter de resultaten van de door de interdepartementale groep uitgevoerde evaluatie in aanmerking te nemen, opdat de tot die datum door zowel de kandidaten als de Commissiediensten voltooide werkzaamheden ten nutte zouden kunnen worden gemaakt. Derhalve besloot zij een beperkt aantal projecten (12 van de 22), die waren geselecteerd uit de 173 in het kader van de oproep tot het indienen van voorstellen ingediende projecten, te cofinancieren. Het voorstel van klager

⁷⁵ Gevoegde zaken nrs. C-239/96 R en C-240/96 R, *Verenigd Koninkrijk tegen Commissie*, Jurisprudentie [1996] I-4475.

werd geacht uit hoofde van de criteria van de oproep tot het indienen van voorstellen niet in aanmerking te komen.

Het besluit tot cofinanciering van de twaalf projecten werd genomen op basis van de mededeling van de Commissie van 6 juli 1994 aan de begrotingsautoriteit betreffende de rechtsgrondslag en de maximumbedragen (SEC(94)1106 def.). In de zin van de mededeling van 1994 ging het bij de geselecteerde projecten om niet-wezenlijke modelprojecten. Op 18 augustus 1997 stuurde DG XXIII een brief aan alle kandidaten waarvan de projecten niet waren geselecteerd, teneinde hen in kennis te stellen van de situatie. Tegen deze achtergrond gaf de Commissie de volgende uitleg met betrekking tot de verschillende door mevrouw Jackson, lid van het EP, aan de orde gestelde punten:

Met betrekking tot de bewering dat de Commissie een oproep tot het indienen van voorstellen had gepubliceerd gebaseerd op een programma dat niet door de Raad was goedgekeurd, merkte de Commissie op dat zij van mening was dat, wanneer de gebruikelijke procedure zou zijn gevolgd, het programma zou zijn goedgekeurd en de maatregelen betreffende financiering van de projecten ook het volgende begrotingsjaar gecontinueerd zouden zijn. Dit standpunt werd gesteund door het feit dat de begrotingsautoriteit besloot de kredieten voor de begrotingslijn voor sociale economie voor 1997 toe te wijzen op dezelfde gronden als de voorgaande jaren het geval was geweest.

Met betrekking tot de bewering omtrent de late annulering van het programma merkte de Commissie op dat zij het project in juli 1997 pas had ingetrokken, nadat duidelijk was geworden dat er geen kans was op goedkeuring van het programma, ook niet in een later stadium.

Met betrekking tot het feit dat geen informatie was verstrekt en er sprake zou zijn geweest van vertraging, merkte de Commissie in de eerste plaats op dat in de mededeling in het Publicatieblad duidelijk werd vermeld dat het bij het programma ging om een voorstel dat nog door de Raad moest worden goedgekeurd. Deze gang van zaken was in overeenstemming met de praktijk die destijds werd gevolgd voor voorbereidende maatregelen en innovatieve projecten. Verder merkte de Commissie op dat DG XXIII besloot om tot het moment van de oplossing van alle juridische problemen in juli 1997 geen voorlopige antwoorden te geven op individuele verzoeken om informatie. Daarom kon de Commissie in maart en juni 1997 klager geen duidelijk antwoord geven. De Commissie verklaarde verder dat zij de aanvragers zo snel mogelijk nadat het besluit was genomen, had geïnformeerd, nl. twaalf werkdagen na 29 juli 1997, wat geen onredelijke termijn kan worden genoemd.

Met betrekking tot het feit dat geen informatie zou zijn verstrekt over de redenen voor de annulering, merkte de Commissie op dat het bij de annulering van het voorstel voor een programma in wezen ging om een technisch vraagstuk dat geen verband hield met de merites van de aanvragen, en dat zij daarom had besloten een standaardbrief te sturen, waarin niet werd ingegaan op de ingewikkelde juridische en politieke redenen voor annulering van het programma.

Tenslotte antwoordde de Commissie met betrekking tot de bewering dat klager nooit was geïnformeerd over het feit dat het voorstel niet aan de criteria van het programma voldeed, dat het gebruikelijk is dat aanvragers alleen worden geïnformeerd wanneer het definitieve besluit wordt genomen en niet in elk stadium van de selectieprocedure.

Opmerkingen klager

Klager diende geen schriftelijke opmerkingen in. In een telefonisch gesprek met het bureau van de Ombudsman verklaarde de vertegenwoordiger van klager echter niet tevreden te zijn over de reactie op de klacht.

BESLUIT

- 1 De publicatie van een oproep tot het indienen van voorstellen op basis van een programma dat door de Raad nog niet was goedgekeurd**
  - 1.1 De eerste bewering betreft het feit dat de Commissie een oproep had geplaatst tot het indienen van voorstellen voor een programma waarvoor nog geen toestemming van de Raad was verkregen. De Commissie merkte op dat zij er in goed vertrouwen van uitging dat het programma tijdig zou worden aangenomen en dat dit standpunt werd gesteund door het feit dat de begrotingsautoriteit besloot de kredieten voor de begrotingslijn voor sociale economie (B5-321) voor 1997 toe te wijzen op dezelfde gronden als de voorgaande begrotingsjaren het geval was geweest.
  - 1.2 De Ombudsman stelt vast dat het voorstel van de Commissie voor een besluit van de Raad betreffende een meerjarig werkprogramma ten behoeve van COMVS op 17 februari 1994 aan de Raad werd toegezonden. De oproep tot het indienen van voorstellen die op dit ontwerpprogramma was gebaseerd, werd gepubliceerd op 24 augustus 1996. Destijds bleek de Commissie van mening te zijn dat het programma door de Raad zou worden aangenomen. Deze informatie wordt bevestigd door het feit dat in de oproep tot het indienen van voorstellen zelf in voetnoot 1 duidelijk werd vermeld dat zowel het Europees Parlement als het Economisch en Sociaal Comité in hun respectieve plenaire vergaderingen een positief advies hadden uitgebracht, maar dat het onderzoek door de Raad nog niet was voltooid. Deze gang van zaken was ook in overeenstemming met de geldende praktijk betreffende de uitvoering van voorbereidende maatregelen en innovatieve projecten. De Ombudsman is derhalve van mening dat de publicatie van de oproep tot het indienen van voorstel 96/C246/15 op een datum waarop de Commissie nog in afwachting was van de goedkeuring van haar ontwerpprogramma door de Raad, geen geval van wanbeheer vormde.
- 2 Het feit dat het programma in juli 1997 te laat zou zijn geannuleerd**
  - 2.1 Met betrekking tot het feit dat het programma te laat zou zijn geannuleerd, verklaarde de Commissie dat zij haar programma pas in juli

1997 had ingetrokken, toen duidelijk werd dat er geen kans was dat het door de Raad zou worden aangenomen, zelfs niet in een later stadium. De Commissie verklaarde tevens dat zij had besloten de resultaten van de beoordeling van projecten in aanmerking te nemen, opdat de tot die datum uitgevoerde werkzaamheden ten nutte zouden kunnen worden gemaakt.

- 2.2 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie onnodige vertraging bij haar optreden vermijden of een redelijke uitleg verschaffen, wanneer een dergelijke vertraging wel optreedt. In het onderhavige geval bleek uit zowel de opmerkingen van de Commissie als uit het antwoord op parlementaire vraag E-3169/97⁷⁶ dat het ontwerpprogramma eind 1996 door de Raad niet was goedgekeurd. Bovendien was in september 1996 rechtsonzekerheid ontstaan, toen als gevolg van de beschikking van de president van het Hof van Justitie in gevoegde zaken nrs. C-239/96 R en C-240/96 R, de uitgaven voor sociale uitsluiting en armoede van de Commissie die niet gebaseerd waren op door de Raad aangenomen wetsteksten, op losse schroeven kwamen te staan. In die omstandigheden is de Ombudsman van mening dat het argument van de Commissie dat er een kans zou zijn geweest dat het programma door de Raad op een later tijdstip zou worden goedgekeurd, slechts met moeite staande kan worden gehouden.
- 2.3 Om die redenen is de Ombudsman van mening dat de Commissie geen aanvaardbare en consequente uitleg heeft gegeven betreffende de redenen waarom zij haar programma pas op 29 juli 1997 heeft ingetrokken, terwijl al tegen het einde van 1996, dat wil zeggen 34 maanden nadat het ontwerpprogramma naar de Raad was gezonden, duidelijk was dat het programma geen steun had. Het feit dat de Commissie vertragingen bij haar besluit om het programma in te trekken en de oproep tot het indienen van voorstellen te annuleren niet heeft vermeden, vormde derhalve een geval van wanbeheer.

3 Het feit dat klager niet werd ingelicht

- 3.1 Met betrekking tot de bewering dat de Commissie de aanvragers niet had meegedeeld dat het programma nog door de Raad moest worden goedgekeurd, verwees de Commissie naar de mededeling in het Publicatieblad. De Ombudsman stelde vast dat in de mededeling waarin de oproep tot het indienen van voorstellen werd gedaan, inderdaad werd vermeld dat het onderzoek van het voorstel door de Raad nog niet was voltooid. De bewering dat de aanvragers hierover niet werden ingelicht, kon derhalve niet hard worden gemaakt.
- 3.2 Met betrekking tot de vermeende vertraging bij het informeren van klager over de annulering van het programma en over de eerdere ontwikkelingen die tot die annulering leidden, verklaarde de Commissie dat zij op 29 juli 1997 het officiële besluit nam om het programma te annuleren en de aanvragers hiervan op 18 augustus 1997 in kennis

⁷⁶ Schriftelijke vraag nr. 3169/97 van Raymonde DURY aan de Commissie, PB C 196 van 1998, blz. 2.

stelde. De Commissie voegde daaraan toe dat het tot op het moment dat het definitieve besluit werd genomen niet mogelijk was om voorlopige antwoorden te geven op individuele verzoeken om informatie. Daarom kon de Commissie klager in maart en juni 1997 geen duidelijk antwoord geven.

- 3.3 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie individuele personen op de hoogte houden van de ontwikkeling van het dossier in hun zaak en mededeling doen van de nieuwe wettelijke of feitelijke elementen van dat dossier. In het onderhavige geval bleek dat klager sinds december 1996, toen het ontwerpprogramma van de Commissie door de Raad niet werd goedgekeurd en rechtsonzekerheid was ontstaan als gevolg van de beschikking van de president van het Hof van Justitie van 24 september 1996, op geen enkel moment over die elementen werd ingelicht. Dit tekortschieten in de informatieplicht vormde derhalve een geval van wanbeheer.

4 Het feit dat geen redenen voor de annulering werden gegeven

- 4.1 Klager beweerde dat de Commissie de redenen niet meedeelde waarom het programma werd geannuleerd en haar niet eerder liet weten dat haar aanvraag niet aan de criteria van het programma voldeed. De Commissie merkte op dat een standaardbrief, waarin niet werd ingegaan op de ingewikkelde juridische en politieke redenen voor de annulering van het programma, het meest op zijn plaats werd geacht.
- 4.2 Met betrekking tot deze bewering stelt de Ombudsman vast dat klager in verschillende stadia van de procedure werd ingelicht over zowel het feit dat haar aanvraag niet voldeed aan de criteria van het programma als het feit dat het programma was geannuleerd. De Ombudsman is van mening dat klager deze tegenstrijdige informatie kreeg als gevolg van de warrige juridische situatie die door de Commissie zelf werd gecreëerd, doordat de oproep tot het indienen van voorstellen werd geannuleerd, maar tegelijkertijd door haar twaalf projecten werden geselecteerd en gefinancierd die in het kader van de geannuleerde oproep tot het indienen van voorstellen waren ingediend.
- 4.3 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie bij haar administratieve handelen consequent optreden en moeten de desbetreffende stappen in overeenstemming zijn met de besluiten die door haar worden genomen. De annulering van de oproep tot het indienen van voorstellen houdt in dat deze oproep niet geldig is en geen rechtsgevolgen meer kan hebben. In het onderhavige geval bleek dat de Commissie in een officiële mededeling, die in Publicatieblad C 233 van 1 augustus 1997 werd gepubliceerd, meedeelde dat de oproep tot het indienen van voorstellen was geannuleerd.
- 4.4 Om die redenen is de Ombudsman van mening dat de Commissie niet consequent heeft gehandeld door de oproep tot het indienen van voorstellen 96/C246/15 op 29 juli 1997 te annuleren en vervolgens toch twaalf projecten die uit hoofde van die geannuleerde oproep

werden ingediend en geselecteerd, te cofinancieren. Ook had de Commissie inconsequent gehandeld door klager mee te delen dat haar aanvraag niet was geaccepteerd, omdat de oproep tot het indienen van voorstellen was geannuleerd, terwijl in werkelijkheid toch twaalf projecten naar aanleiding van die oproep kredieten hadden gekregen. Die feiten vormden derhalve gevallen van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerkingen te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie onnodige vertraging bij haar optreden vermijden of een redelijke uitleg verschaffen, wanneer een dergelijke vertraging wel optreedt. De Ombudsman is van mening dat de Commissie geen aanvaardbare en consequente uitleg heeft gegeven betreffende de redenen waarom zij haar programma pas op 29 juli 1997 heeft ingetrokken, terwijl al tegen het einde van 1996, dat wil zeggen 34 maanden nadat het ontwerp-programma naar de Raad was gezonden, duidelijk was dat het programma geen steun had. Het feit dat de Commissie vertragingen bij haar besluit om het programma in te trekken en de oproep tot het indienen van voorstellen te annuleren niet heeft vermeden, vormde derhalve een geval van wanbeheer.

Volgens dezelfde beginselen moet de Commissie individuele personen op de hoogte houden van de ontwikkeling van het dossier in hun zaak en mededeling doen van de nieuwe wettelijke of feitelijke elementen van dat dossier. In het onderhavige geval bleek dat klager sinds december 1996, toen het ontwerp-programma van de Commissie door de Raad niet werd goedgekeurd en rechtsonzekerheid was ontstaan als gevolg van de beschikking van de president van het Hof van Justitie van 24 september 1996, op geen enkel moment over die elementen werd ingelicht. Dit tekortschieten in de informatieplicht vormde derhalve een geval van wanbeheer.

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie bij haar administratieve handelen consequent optreden en moeten de desbetreffende stappen in overeenstemming zijn met de besluiten die door haar worden genomen. Om die reden is de Ombudsman van mening dat de Commissie niet consequent heeft gehandeld door de oproep tot het indienen van voorstellen 96/C246/15 op 29 juli 1997 te annuleren en vervolgens toch twaalf projecten die uit hoofde van die geannuleerde oproep werden ingediend en geselecteerd, te cofinancieren. Ook had de Commissie inconsequent gehandeld door klager mee te delen dat haar aanvraag niet was geaccepteerd, omdat de oproep tot het indienen van voorstellen was geannuleerd, terwijl in werkelijkheid toch twaalf projecten naar aanleiding van die oproep kredieten hadden gekregen. Die feiten vormden derhalve gevallen van wanbeheer.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun ter zake een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

NIET VERSCHAFFEN VAN INFORMATIE AAN EEN TACIS-ADVISEUR

Besluit inzake klacht 307/98/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

In maart 1998 diende de heer L. bij de Europese Commissie een klacht in. Volgens klager waren de feiten samengevat als volgt:

Van oktober 1995 tot september 1996 werkte klager als plaatselijk controleur van het door de EG gefinancierde Tacis-programma⁷⁷ in Centraal-Azië en Mongolië. Hij verrichte zijn werkzaamheden in het kader van een contract met een adviesbureau. In februari 1996 werd hem door zijn groepsleider meegedeeld dat de Commissiediensten in Brussel om zijn ontslag hadden gevraagd, klaarblijkelijk als gevolg van een klacht die door de leider van de coördinatie-eenheid van het Tacis-programma van de Europese Unie tegen hem was ingediend.

Klager bleef tot de afloop van zijn contract in september 1996 werken als controleur. Zijn contract werd door het adviesbureau echter niet verlengd en vervolgens kwam hij niet in aanmerking voor werk in het kader van een aantal andere Tacis-projecten.

Op 7 november 1997 richtte klager zich schriftelijk tot het fungerend hoofd van eenheid C4 van DG IA van de Commissie in Brussel. Hij legde uit wat de omstandigheden waren in verband met de niet-verlenging van zijn contract, de door hem later bij het krijgen van ander werk ondervonden problemen en het feit dat hij van mening was dat de Commissie hem in feite op een zwarte lijst had geplaatst. Hij vroeg om commentaar op deze punten. Ook stelde hij een aantal specifieke vragen: hoe luidde de klacht die in februari 1996 bij de Commissie tegen hem was ingediend; waarom informeerde de Commissie hem destijds niet over het feit dat de klacht was ingediend of over de inhoud daarvan; en waarom had de Commissie hem niet benaderd om zijn reactie op de klacht te vernemen?

Op 4 december 1997 stuurden de Commissiediensten een antwoord van drie alinea's. In de eerste alinea werd opgemerkt dat alle vragen betreffende het contract van klager moesten worden gericht aan het bedrijf waarvoor hij werkzaam was. De overige twee alinea's luiden als volgt:

“Staat u mij verder toe te beklemtonen dat het onmogelijk is in te gaan op de redenen waarom inschrijvingen van adviesbureaus die een aanbod doen voor Tacis-projecten waaraan door u is deelgenomen, niet tot gunning van de desbetreffende werkzaamheden hebben geleid. Zoals u

⁷⁷ Technische bijstand aan het Gemeenebest van Onafhankelijke Staten.

wellicht weet zijn alle inschrijvingsprocedures vertrouwelijk en de beste manier om kennis te nemen van de redenen waarom een adviesbureau bij een inschrijving de opdracht niet heeft gekregen, is om het betrokken adviesbureau zelf te vragen. In het kader van de procedure krijgen alle inschrijvers een brief waarin wordt meegedeeld waarom men de opdracht niet heeft gekregen en wat de naam is van de inschrijver aan wie de opdracht is gegund.

U lijkt zich over te geven aan speculaties betreffende het verband tussen een eventuele klacht en het feit dat adviesbureaus een opdracht niet hebben gekregen. U zult begrijpen dat ik geen aandacht schenk aan en ook geen commentaar lever op speculaties.”

Ontevreden over dit antwoord richtte klager zich tot de Ombudsman. Hij beweerde dat de Commissie hem had moeten inlichten over het feit dat de klacht tegen hem was ingediend en hem de kans had moeten geven daarop te reageren.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Het standpunt van de Commissie bevatte de navolgende punten:

De Commissie heeft geen rechtstreekse invloed op het personeelsbeleid van een contractant en kan geen besluit nemen over de beëindiging van een arbeidscontract van een deskundige. De invloed van de Commissie blijft beperkt tot een kwaliteitscontrole van deskundigen bij de gunning van een contract en zij kan alleen stappen bij de contractant ondernemen, indien de werkzaamheden van zijn personeel bij de uitvoering van zijn contractuele verplichtingen niet bevredigend zijn. Vervolgens is het aan de contractant om de noodzakelijke maatregelen te nemen ten einde de desbetreffende werkzaamheden te verbeteren.

De Commissie was op de hoogte van de problemen die zich met betrekking tot de samenwerking met plaatselijke autoriteiten voordeden bij de uitvoering van deze opdracht, maar nam geen maatregelen, omdat zij het overliet aan de contractant om zijn personeelsproblemen ter plaatse op te lossen. Ook heeft de Commissie geen druk op de contractant uitgeoefend ten einde deze het arbeidscontract met klager te doen beëindigen.

Toen het controlecontract in december moest worden verlengd, werd door de contractant een iets ander team van controleurs voorgesteld, en daar was klager niet bij. Voor de Commissie zijn dergelijke vervangingen normaal, met name wanneer het gaat om langdurige opdrachten.

De Commissie heeft klager voor ander werk niet op een zwarte lijst gezet: “de wat dit betreft in de klacht geuite beschuldigingen zijn grotendeels gebaseerd op gissingen en zijn niet hard genoeg om te kunnen controleren.”

Opmerkingen klager

Omdat geen opmerkingen van klager waren ontvangen, probeerden de diensten van de Ombudsman telefonisch en per e-mail contact met hem op te nemen. In een op 21 september 1999 verzonden e-mail deelde klager de Ombudsman mee dat hij van september 1998 tot januari 1999 had gewerkt voor een Tacis-project in Rusland en dat hij sinds februari 1999 in Rusland werkzaam was als plaatselijk teamleider van een Know How Fund-project van het VK. Hij merkte op dat in het standpunt van de Commissie voorbij werd gegaan aan een aantal in zijn klacht gemaakte opmerkingen, maar hij deelde tevens mee dat hij niet langer geïnteresseerd was in verdere reacties van de Commissie, omdat sinds de gebeurtenissen in kwestie te veel tijd was verstreken.

BESLUIT

- 1 Klager was van mening dat zijn contract met een Tacis-adviesbureau onder druk van de Commissie na een tegen hem ingediende klacht niet was verlengd. Hij richtte zich schriftelijk tot de Commissie om te vragen wat de inhoud was van de klacht, waarom hij daarover noch over de inhoud daarvan was geïnformeerd en waarom hij niet in de gelegenheid was gesteld om daarop te reageren.
- 2 In haar antwoord op de brief van klager gaf de Commissie geen antwoord op zijn vragen. Ook beriep de Commissie zich niet op enigerlei motieven van vertrouwelijkheid als reden voor het niet-verschaffen van de gevraagde informatie. In haar standpunt met betrekking tot de bij de Ombudsman ingediende klacht antwoordde de Commissie eveneens niet op de door klager met betrekking tot deze punten gestelde vragen.
- 3 Volgens de beginselen van goed administratief gedrag moet bij het reageren op correspondentie zo behulpzaam mogelijk worden gehandeld en moeten de gestelde vragen worden beantwoord. De ontwijkende en weinig behulpzame antwoorden van de Commissie op de vragen van klager vormen een geval van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

In haar antwoord op de brief van klager gaf de Commissie geen antwoord op zijn vragen. Ook beriep de Commissie zich niet op enigerlei motieven van vertrouwelijkheid als reden voor het niet-verschaffen van de gevraagde informatie. In haar standpunt met betrekking tot de bij de Ombudsman ingediende klacht antwoordde de Commissie eveneens niet op de door klager met betrekking tot deze punten gestelde vragen.

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet bij het reageren op correspondentie zo behulpzaam mogelijk worden gehandeld en

moeten de gestelde vragen worden beantwoord. De ontwijkende en weinig behulpzame antwoorden van de Commissie op de vragen van klager vormen een geval van wanbeheer.

Omdat klager niet langer geïnteresseerd was in verdere reacties van de Commissie, was het niet mogelijk met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

ADMINISTRATIEVE EN FINANCIËLE BEHANDELING VAN EEN PROJECT

Besluit inzake klacht 440/98/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

Bij de klacht ging het om het project “Heritage trails: rural regeneration through sustainable tourism in regions of Bulgaria and Slovenia” van Ecotourism Ltd., dat werd gefinancierd door de eenheid toerisme van de Commissie, DG XXIII. Klager beweerde dat Ecotourism bij de uitvoering van het overigens zeer succesvolle project een zeer goede verhouding had met de manager van het project. Door de Commissie werden de financiële aspecten van het project echter verkeerd behandeld met als gevolg dat Ecotourism grote financiële verliezen leed.

Klager noemde met name de navolgende punten:

- (i) onnodige vertraging bij de Commissie met betrekking tot zowel de tussentijdse als definitieve betalingen (vier resp. tien maanden vertraging) en onduidelijkheid bij de Commissie over de vraag welk boekhoudkundig systeem werd toegepast en welke documenten door Ecotourism moesten worden ingediend;
- (ii) gebrekkige continuïteit bij het beheer van het project. Volgens klager had Ecotourism tijdens de uitvoering van het project een zeer goede verhouding met de beheerder en het was duidelijk dat het project een groot succes was geweest. Toen de financieel controleur de zaak echter overnam, kwam er verandering in de situatie en werden voortdurend zaken aan de orde gesteld die reeds eerder met de beheerder van het project waren besproken en overeengekomen;
- (iii) de Commissie kortte een aanzienlijk bedrag op de eindbetaling door, zonder dit aan Ecotourism te melden, de begroting te wijzigen aan de hand van het financieel rapport dat Ecotourism in het interimverslag uitbracht. Bovendien werden door de Commissie een aantal wijzigingen in het definitieve financiële rapport voorgesteld, op een aantal punten hogere en op een aantal punten lagere bedragen. Alle wijzigingen werden door Ecotourism aangebracht. Vervolgens werden alle kortingen door de Commissie in de begroting bij elkaar opgeteld en werden alle hogere bedragen genegeerd, zodat per saldo een lagere begroting overbleef.
- (iv) Door in juli 1996 de tussentijdse betaling te verrichten ging de Commissie zonder commentaar akkoord met het interimrapport met

inbegrip van het financieel rapport. Het financieel rapport bevatte overschrijvingen tussen individuele begrotingslijnen en Ecotourism ging vervolgens op die basis verder met het project. Indien er niets aan de hand was met het tussentijdse rapport, is er ook niets mis met het eindrapport dat in overeenstemming is met het tussentijdse rapport.

- (v) De Commissie weigerde te betalen voor door Ecotourism verrichte werkzaamheden, d.w.z. een door Ecotourism in overleg met de Commissie samengesteld handboek en de vertaling van een document in het Duits op verzoek van de Commissie.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt erkende de Commissie dat het bij de geschillen tussen klager en de Commissie ging om de financiële aspecten van het project en niet om de technische aspecten. Het feit dat de technische aspecten overeenkomstig de afspraken ten uitvoer waren gelegd, betekende echter niet dat klager niet behoefde te voldoen aan de financiële voorwaarden.

Met betrekking tot de verschillende beweringen maakte de Commissie kort samengevat de navolgende opmerkingen:

- (i) Wat de tussentijdse betaling betreft: het tussentijdse rapport werd ontvangen op 5 augustus 1996 en de betaling ging uit op 4 december 1996. De vertraging was ten dele een gevolg van het feit dat Ecotourism van naam veranderde alsmede van bankrekeningnummer. De Commissie betreurde evenwel dat de vertraging was opgetreden.

Wat de definitieve betaling betreft verklaarde de Commissie dat de vertraging waarvan sprake was, niet had kunnen worden voorkomen. Ecotourism diende zijn eindrapport en de financiële afrekening op 16 juni 1997 in en in augustus 1997 werd aanvullende informatie toegezonden. Na een onderzoek van dit materiaal in het najaar van 1997 besloot de Commissie bij Ecotourism een controlebezoek af te leggen ten einde de situatie te verduidelijken. Het controlebezoek vond plaats in november 1997 en had tot gevolg dat de Commissie Ecotourism om aanvullende informatie verzocht, die de Commissie in december 1997 werd toegezonden. Daarna volgde een briefwisseling over de definitieve betaling. De financieel controleur hechtte op 20 maart 1998 zijn goedkeuring aan de definitieve betaling en de definitieve betaling werd op 1 april 1998 verricht.

- (ii) Dat er werd gekort op de uiteindelijke betaling was het gevolg van de bepaling dat alle kosten moesten worden geaccepteerd als voor vergoeding in aanmerking komend. Het in de verklaring betreffende de financiële bijdrage genoemde bedrag is een maximum. De feitelijke betalingen hangen af van de bewijsstukken betreffende de werkelijk gemaakte kosten, en individuele posten mogen de corresponderende

begrotingsposten zoals die in de overeengekomen begroting zijn vastgesteld, niet overschrijden. De Commissie bekleemtoonde dat dit betekent dat, wanneer de werkelijk gemaakte kosten lager zijn dan het in de begroting vermelde bedrag, de subsidie naar evenredigheid wordt verlaagd.

De procedure die de Commissie bij het project van Ecotourism volgde en zoals die geldt voor alle toerismemaatregelen waarvoor subsidies worden verstrekt, was als volgt:

- aandringen op bewijsstukken, wanneer kosten worden gedeclareerd;
- verlaging van de bedragen van de declaraties van voor vergoeding in aanmerking komende kosten, wanneer er aanwijzingen zijn dat daarmee de werkelijk gemaakte kosten worden overschreden of wanneer de bewijsstukken niet toereikend zijn;
- geen goedkeuring verlenen voor uitgaven waarmee de begrotingsposten van de overeengekomen begroting worden overschreden.

De definitieve betaling was gebaseerd op het financiële rapport dat door Ecotourism in het tussentijdse rapport werd uitgebracht. De Commissie constateerde dat het financiële rapport, onderverdeeld in individuele posten, neerkwam op een zorgvuldig uitgewerkte herbeoordeling van de projectbehoeften. Omdat het totale bedrag niet kon worden verhoogd, moesten bij verhoging van een aantal posten andere posten worden gekort.

Het feit dat de definitieve berekening werd gebaseerd op de herziene begroting, betekende niet dat regels worden geschonden of dat Ecotourism werd benadeeld. In feite leidde dit tot een geringere korting op de projectuitgaven dan wanneer de oorspronkelijke begroting als berekeningsgrondslag zou zijn gebruikt. Daarom was de bewering van klager dat de Commissie de begroting ter rechtvaardiging van aanzienlijke kortingen op de definitieve betaling verving door een financieel rapport van Ecotourism, niet gefundeerd.

- (iii) De bewering dat de Commissie weigerde te betalen voor uitgevoerde werkzaamheden was niet gefundeerd. Zij had alleen geen toestemming gegeven voor de vergoeding van kosten die volgens haar niet in aanmerking kwamen voor vergoeding. In het geval van de verrichte werkzaamheden vroeg de Commissie om werkbriefjes als bewijs dat de desbetreffende werkzaamheden werkelijk waren verricht. Met betrekking tot het door Ecotourism samengestelde handboek werd Ecotourism een bedrag van 27.500 ecu betaald, waarvoor het ook een rekening indiende. De resterende door Ecotourism verlangde 2.500 ecu konden niet worden geaccepteerd, omdat geen bewijs werd overgelegd dat die kosten ook werkelijk waren gemaakt.
- (iv) Het feit dat het tussentijdse rapport zonder commentaar werd geaccepteerd, betekende niet dat het definitieve rapport automatisch ook zou worden geaccepteerd. Uit het tussentijdse rapport blijkt alleen

hoe de vorderingen van het project zijn. Goedkeuring van het tussentijdse rapport impliceert niet automatisch dat de gemaakte kosten worden goedgekeurd, omdat bij de definitieve betaling altijd de nodige bewijsstukken betreffende alle gedeclareerde uitgaven moeten worden ingediend.

- (v) Het toegepaste boekhoudkundige systeem was niet onduidelijk. Het feit dat een groot deel van het project van klager werd geboekt als kosten "in natura" maakte dat bijzondere waakzaamheid moest worden betracht met betrekking tot de bewijsstukken. Werkbriefjes en betaalbewijzen zijn wat dat betreft normale en redelijke vereisten voor de vergoeding van personeelkosten. Klager was volledig op de hoogte gehouden van de situatie en tijdens een vergadering in Brussel in februari 1996 werd aan Ecotourism meegedeeld dat contractanten die bijdragen "in natura" leverden, werkbriefjes moesten bijhouden.
- (vi) Er was geen sprake van een te geringe continuïteit bij het beheer van het project. Het is normaal dat de projectmanager die verantwoordelijk is voor de technische aspecten van het project, niet over de financiële kwesties gaat. De projectmanager was tot eind 1997 beschikbaar voor verdere technische vragen.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager de klacht, waarbij hij verklaarde dat het hem vooral ging om de vertragingen bij de betalingen en het feit dat het besluit van de Commissie om kredieten niet te betalen niet voldoende werd gemotiveerd. Met name beklemtoonde klager het volgende:

- (i) Er werd geen verklaring gegeven voor de vertraging bij de tussentijdse betaling. Ecotourism draaide voor de kosten daarvan op en meende dat de spijtbetuigingen van de Commissie niet voldoende waren. Wat de eindafrekening betreft merkte klager op dat er vijf maanden verstreken tussen het bezoek aan Ecotourism en de betaling, en dat de Commissie voor deze vertraging geen verklaring gaf. In beide gevallen hadden de vertragingen voor Ecotourism ernstige financiële schade tot gevolg, die zich nog verschillende jaren zal doen gevoelen.
- (ii) De Commissie handelde onredelijk door de oorspronkelijke begroting te vervangen door het financiële rapport uit het tussentijdse rapport en zodoende daaraan de status van een contractuele overeenkomst toe te kennen zonder dat Ecotourism daarover werd ingelicht.
- (iii) De Commissie gaf geen verdere toelichting op haar weigering om de kosten te betalen van een vertaling die van Ecotourism werd gevraagd. Ook gaf zij geen motieven voor haar weigering om te betalen voor een door Ecotourism samengesteld handboek. De weigering was gebaseerd op het feit dat Ecotourism geen werkbriefjes overlegde, een vereiste die door de Commissie op geen enkel moment nader werd vermeld. Bewijsstukken omtrent de werkuren die aan het handboek waren besteed, konden gemakkelijk worden overgelegd, maar de Commissie heeft daar nooit om gevraagd. Bovendien werden bewijsstukken omtrent alle uitgaven bij de Commissie inge-

- diend. Ecotourism verstreekte alle aanvullende informatie die door de Commissie werd verlangd.
- (iv) Na de indiening van het tussentijdse rapport ging de Commissie daar niet nader op in, behalve in een telefonisch gesprek met de beheerder van het project die positief was over het rapport. Hieruit bleek dat verschuivingen tussen begrotingslijnen voor de Commissie aanvaardbaar waren. Gedurende het gehele project vonden verschuivingen tussen begrotingslijnen plaats die vergelijkbaar waren met de verschuivingen zoals die plaatsvonden in het tussentijdse rapport.
  - (v) De Commissie had alle gelegenheid om Ecotourism in te lichten over eventueel noodzakelijke wijzigingen van de procedures. Bovendien werd de kwestie van de werkbriefjes niet besproken tijdens de ontmoeting in februari 1996. Er zijn geen documenten die dit kunnen staven. Het enige onderwerp waarover werd gesproken was de kwestie van de werkbriefjes van onderaannemers en partners die bijdragen in natura leverden. Ecotourism hield werkbriefjes bij van alle bijdragen in natura en de onderaannemers stuurden rekeningen met bijzonderheden over de tijd die werd besteed aan het werk, met bovendien ook rapporten over de verrichte werkzaamheden.
  - (vi) Wat het vermeende gebrek aan continuïteit betreft stelde klager betrokken te zijn geweest bij andere projecten van de Commissie zonder met dezelfde problemen te zijn geconfronteerd. DG I van de Commissie geeft aan het begin van een project bijvoorbeeld richtsnoeren en heeft procedures, met inbegrip van een financiële controle, vastgesteld die moeten worden doorlopen voordat een wijziging van een project kan worden goedgekeurd. Omdat DG I het wel noodzakelijk achtte een dergelijke procedure in te voeren, vroeg klager zich af waarom de eenheid toerisme dat niet deed.

BESLUIT

1 Vertraging bij de tussentijdse betaling

- 1.1 Klager stelde dat de tussentijdse betaling vier maanden te laat kwam, hoewel het belang van een onmiddellijke tussentijdse betaling door Ecotourism aan het begin van het project was onderstreept. De Commissie betreurde de vertraging die bij de tussentijdse betaling was opgetreden, en verklaarde dat dit voor een deel het gevolg was van het feit dat Ecotourism zijn naam en bankrekeningnummer wijzigde.
- 1.2 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten verschuldigde betalingen binnen een redelijke termijn worden verricht. Volgens artikel 4a van de Verklaring betreffende de financiële bijdrage (hierna Verklaring te noemen) moet de tussentijdse betaling worden verricht na ontvangst en goedkeuring van het tussentijdse rapport. Volgens artikel 4c van de Verklaring duurt het maximaal 60 dagen alvorens de betaling na goedkeuring door de Commissie op de bankrekening wordt gestort.

1.3 De Commissie ontving het tussentijdse rapport op 5 augustus 1996 en de betaling ging uit op 4 december 1996. Dit zijn vier maanden, met inbegrip van de maximaal zestig dagen die worden gerekend voor het binnenkomen van de betaling na goedkeuring. Dit betekent dat de Commissie er ongeveer twee maanden voor nodig had om het verslag goed te keuren en de wijzigingen van naam en bankrekeningnummer van klager te verwerken. Extreem lang is dit bepaald niet, zelfs wanneer men rekening houdt met het feit dat klager had gevraagd om onmiddellijke betaling. Er blijkt derhalve met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake te zijn van wanbeheer.

2 Vertraging bij de eindafrekening en onduidelijkheid

2.1 Klager stelde dat de definitieve betaling vijf maanden na het controlebezoek binnenkwam. Klager stelde tevens dat onduidelijk was welk boekhoudkundig systeem door de Commissie werd gebruikt en welke documenten Ecotourism moest overleggen. De Commissie verklaarde dat de vertraging het gevolg was van het feit dat klager de desbetreffende documenten niet had verstrekt, dat Ecotourism volledig op de hoogte was gehouden van de situatie en dat bij de procedure voor het project normale methoden waren toegepast.

2.2 Volgens artikel 4a van de Verklaring wordt de definitieve betaling verricht na ontvangst en goedkeuring van de in artikel 8c van de Verklaring genoemde documenten, d.w.z. het eindrapport en een boekhoudkundige verklaring waarin alle bijzonderheden betreffende ontvangsten en uitgaven zijn vermeld. Bovendien wordt in artikel 4c van de Verklaring opgemerkt dat het maximaal 60 dagen duurt alvorens de betaling na goedkeuring door de Commissie binnenkomt op de bankrekening.

2.3 Het eindrapport werd in juni 1997 ingediend. Nadat in de zomer en het najaar van 1997 verschillende malen informatie was uitgewisseld tussen Commissie en klager vond op 10 november 1997 een controlebezoek bij Ecotourism plaats ten einde documenten in te zien. De laatste bewijsstukken met betrekking tot de boekhoudkundige verklaring blijken door klager begin december 1997 te zijn ingediend. De betaling werd door de financieel controleur van de Commissie op 20 maart 1998 goedgekeurd en de betaling ging uit op 1 april 1998. Er verstreken derhalve ongeveer 5 1/2 maand tussen de indiening van het eindrapport en de verstrekking van de laatste door de Commissie gevraagde informatie. Vervolgens duurde het nog eens ongeveer 3 1/2 maand alvorens de betaling door de Commissie werd goedgekeurd.

2.4 Wat de periode van 5 1/2 maand betreft zijn de Ombudsman geen gegevens verstrekt waaruit zou blijken dat er sprake was van een excessieve of vermijdbare vertraging van de zijde van de Commissie. Klager bleek verbaasd te zijn over de hoeveelheid financiële informatie die moest worden verstrekt en over de gedetailleerde bepalingen betreffende de voor vergoeding in aanmerking komende kosten. Klager was echter geïnformeerd over de financiële bepalingen die op het project van toepassing waren en er zijn derhalve geen aan-

wijzingen voor wanbeheer van de Commissie. De Ombudsman maakte echter met betrekking tot dit punt hieronder een aanvullende opmerking.

- 2.5 Wat de periode van 3 1/2 maand betreft heeft de Commissie geen gedetailleerde omschrijving gegeven van haar procedures van de goedkeuring van betalingen. De eenheid toerisme van DG XXIII stelde echter in brieven aan klager het navolgende:

“Ik kan u meedelen dat voorbereidingen zijn getroffen voor de definitieve betaling van een bedrag 71.647 ecu en u zult daarvan in kennis worden gesteld na goedkeuring daarvan door de financieel controleur van de Commissie.” (Brief van 16 februari 1998)

“(…) Ik moet verwijzen naar mijn brief van 16 februari 1998 (...). Zoals aangegeven in die brief moet de definitieve betaling van een bedrag van 71.647 ecu nog worden goedgekeurd door de financieel controleur van de Commissie.” (Brief van 4 maart 1998)

“De voorbereidingen voor de betaling van dit bedrag (71.647 ecu) zijn in volle gang” (Brief van 27 maart 1998)

Voor klager werd uit deze brieven niet echt duidelijk waarom de Commissie nog eens 3 1/2 maand nodig had om de betaling goed te keuren, nadat gedurende 5 1/2 maand aanvullende informatie was gevraagd over verschillende aspecten van het eindrapport van klager. De brieven bevatten slechts zeer vage informatie, waaruit voor klager niet duidelijk bleek wanneer de betaling werd goedgekeurd en wanneer de 60 dagen als bedoeld in artikel 4c van de Verklaring zouden beginnen te lopen. Ook de bewoordingen van artikel 4c van de Verklaring betreffende de goedkeuring door de Commissie zijn vaag, omdat niet duidelijk is of het hierbij gaat om DG XXIII of het Directoraat-generaal financiële controle, DG XX, of beide.

- 2.6 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten betalingen binnen een redelijke termijn worden verricht en moet op verzoek duidelijke en begrijpelijke informatie worden verstrekt over de oorzaken van eventuele vertragingen. Naar aanleiding van herhaalde verzoeken om informatie van klager heeft de Commissie niet voldoende uitgelegd waarom zij nog eens 3 1/2 maand nodig had om de betaling te doen uitgaan, nadat zij gedurende 5 1/2 maand reeds aanvullende informatie had ingewonnen over verschillende aspecten van het eindverslag van klager. Ook is niet duidelijk of de betaling die wordt bedoeld in de verklaring betreffende de financiële bijdrage moet worden goedgekeurd door DG XXIII of door het Directoraat-generaal financiële controle, DG XX. Bovendien bleek de Commissie klager niet te hebben meegedeeld wanneer de definitieve goedkeuring van de financiële aspecten van het project werd verleend en wanneer de periode van 60 dagen die maximaal mocht verstrijken voor het binnenkomen van de betaling op de bankrekening van klager, begon te lopen.

3 Vermeend gebrek aan continuïteit

- 3.1 Klager stelde dat er sprake was van te weinig continuïteit bij de behandeling van het project door de Commissie. Volgens klager had Ecotourism goede betrekkingen met de beheerder van het project en met hem afspraken gemaakt over financiële aangelegenheden. De situatie veranderde echter toen de financieel controleur bij de zaak betrokken raakte, omdat hij niet op de hoogte was van de afspraken tussen Ecotourism en de projectbeheerder.
- 3.2 De Commissie verklaarde dat het gebruikelijk was dat de voor de technische aspecten van het project verantwoordelijk projectbeheerder geen financiële kwesties behandelde.
- 3.3 De Ombudsman richtte in paragraaf 2.6 hierboven reeds een kritische opmerking aan de Commissie, omdat zij niet voldoende informatie aan klager had verstrekt over de verdeling van de verantwoordelijkheden binnen de Commissie voor de behandeling van de financiële aspecten van het project. De Ombudsman is echter niet op de hoogte van enige regel of bepaling op grond waarvan de technische en financiële aspecten van een project door dezelfde persoon of eenheid zouden moeten worden behandeld. Met betrekking tot de afspraken die zouden zijn gemaakt tussen de projectbeheerder en Ecotourism wordt in artikel 10 van de Verklaring bepaald dat wijzigingen van de Verklaring schriftelijk moeten worden overeengekomen. Er bleek derhalve met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake te zijn van wanbeheer.

4 Het feit dat de begroting zou zijn vervangen door het financieel rapport

- 4.1 Klager beweerde dat de Commissie, zonder Ecotourism daarvan in kennis te stellen, de begroting had vervangen door het tussentijdse financieel rapport van Ecotourism en daarmee het bedrag van de eindafrekening had verlaagd. Volgens de Commissie verving zij de begroting door het financieel rapport, omdat zij van mening was dat het financieel rapport, onderverdeeld naar individuele posten, neerkwam op een zorgvuldig uitgewerkte herbeoordeling van de projectbehoeften. Bovendien werd met haar handelwijze geen inbreuk gepleegd op enige bepaling en werd Ecotourism niet benadeeld, omdat het leidde tot een geringere korting op de projectuitgaven dan wanneer de oorspronkelijke begroting als berekeningsgrondslag was gebruikt.
- 4.2 De Ombudsman was niet op de hoogte van enige bepaling of enig beginsel op grond waarvan de Commissie een overeengekomen begroting eenzijdig zou kunnen vervangen. Omdat de Commissie echter verklaarde dat haar handelwijze in het voordeel uitviel van Ecotourism, handelde de Commissie ten opzichte van klager niet onredelijk. Er bleek derhalve met betrekking tot dit aspect van de klacht geen sprake te zijn van wanbeheer.

5 Verschuivingen tussen begrotingslijnen

- 5.1 Klager stelde dat uit de goedkeuring van het tussentijdse rapport door de Commissie bleek dat verschuivingen tussen individuele begrotingsposten werden aanvaard, omdat die verschuivingen ook waren opgenomen in het bij het tussentijdse rapport gaande financieel rapport. De Commissie stelde dat uit het tussentijdse rapport alleen valt op te maken hoe het project vordert en dat goedkeuring ervan niet automatisch inhoudt dat het eindrapport ook zal worden geaccepteerd. Voor de eindafrekening moeten altijd de nodige bewijsstukken betreffende de gedeclareerde uitgaven worden overgelegd.
- 5.2 Volgens artikel 3a van de Verklaring maakte bijlage 2 met nadere gegevens betreffende ontvangsten en uitgaven van projecten integreerend deel uit van de Verklaring. Volgens artikel 10 van de Verklaring moeten wijzigingen schriftelijk worden aangebracht en door de Commissie worden goedgekeurd. Dit betekende dat verschuivingen tussen individuele begrotingsposten niet mogelijk zijn zonder een wijziging van de Verklaring. De goedkeuring van het tussentijdse rapport door de Commissie kon derhalve geen gevolgen hebben voor de bepalingen zoals die uiteengezet zijn in de Verklaring. Er bleek derhalve met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake te zijn van wanbeheer.

6 Verlaging van het bedrag van de eindafrekening

- 6.1 Klager beweerde dat de Commissie zonder motivering een aanzienlijke korting had toegepast op het bedrag van de eindafrekening. Ecotourism verstreekte alle door de Commissie gevraagde informatie en beschikte over bewijsstukken omtrent alle uitgaven. Met betrekking tot het vraagstuk van de werkbriefjes verklaarde klager dat Ecotourism bewijsstukken kon overleggen voor alle tijd die aan de werkzaamheden was besteed, maar zij beweerde dat de Commissie daar nooit om had gevraagd.
- 6.2 De Commissie motiveerde de korting door te verwijzen naar het feit dat een aantal uitgaven niet voor vergoeding in aanmerking kwamen. Wanneer geen bewijsstukken omtrent de werkelijk gemaakte kosten worden overgelegd, kan het bedrag niet worden uitbetaald. Wat het vraagstuk van de werkbriefjes betreft beklemtoonde de Commissie dat het normaal en redelijk is om in het geval van declaratie van personeelskosten werkbriefjes te verlangen. Bovendien ging de Commissie er niet mee akkoord dat bij individuele kostenposten de corresponderende begrotingspost werd overschreden.
- 6.3 De Ombudsman stelde vast dat het bij dit onderdeel van de zaak ging om de vraag welk soort bewijsstukken door de begunstigde moet worden overgelegd en welk soort bewijsstukken feitelijk door Ecotourism werd verstrekt. In de Verklaring werd niet gedetailleerd uiteengezet welke documenten door de begunstigde moesten worden overgelegd, maar werd uitsluitend opgemerkt dat "*alle bijzonderheden betreffende ontvangsten en uitgaven*" moeten worden overgelegd. Deze zeer ruime formulering bleek in te houden dat Ecotourism alle

documenten moest overleggen die zij redelijkerwijze mocht worden geacht in het kader van het project ter beschikking te stellen. De Ombudsman maakte dienaangaande hieronder een aanvullende opmerking.

- 6.4 De Ombudsman stelde vast dat het geschil voornamelijk voortkwam uit het feit dat Ecotourism de Commissie geen werkbriefjes overlegde. De indiening van werkbriefjes blijkt een redelijke vereiste te zijn ter staving van declaraties van personeelskosten. Klager stelde dat Ecotourism alternatieve bewijsstukken kon overleggen betreffende de tijd die was besteed aan de samenstelling van een handboek, waarvoor de Commissie de kostendeclaraties deels niet accepteerde. De Commissie had bereid moeten zijn om dit bewijsmateriaal te beoordelen ten einde vast te stellen of die gegevens vergelijkbaar waren met werkbriefjes. Er waren echter geen aanwijzingen dat Ecotourism de desbetreffende bewijsstukken feitelijk aan de Commissie had doen toekomen. Er bleek derhalve met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake te zijn van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten betalingen binnen een redelijke termijn worden verricht en moet op verzoek duidelijke en begrijpelijke informatie worden verstrekt over de oorzaken van eventuele vertragingen. Naar aanleiding van herhaalde verzoeken om informatie van klager heeft de Commissie niet voldoende uitgelegd waarom zij nog eens 3 1/2 maand nodig had om de betaling te doen uitgaan, nadat zij gedurende 5 1/2 maand reeds aanvullende informatie had ingewonnen over verschillende aspecten van het eindverslag van klager. Ook is niet duidelijk of de betaling die wordt bedoeld in de Verklaring betreffende de financiële bijdrage moet worden goedgekeurd door DG XXIII of door het Directoraat-generaal financiële controle, DG XX. Bovendien bleek de Commissie klager niet te hebben meegedeeld wanneer de definitieve goedkeuring van de financiële aspecten van het project werd verleend en wanneer de periode van 60 dagen die maximaal mocht verstrijken voor het binnenkomen van de betaling op de bankrekening van klager, begon te lopen.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun om met betrekking tot deze zaak een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

Het moet elke begunstigde van een communautaire subsidie duidelijk zijn dat de Commissie zich op grond van haar verantwoordelijkheid voor de

juiste uitvoering van de communautaire begroting strikt moet houden aan de voorwaarden waaronder uitgaven in het kader van de subsidie in aanmerking komen voor vergoeding. Van begunstigten mag derhalve redelijkerwijze worden verwacht dat zij kennis nemen van deze voorwaarden en zo nodig om verduidelijking vragen. De Ombudsman stelde echter vast dat in de voor dit project gebruikte Verklaring betreffende de financiële bijdrage aan begunstigten weinig nuttige informatie blijkt te worden gegeven met betrekking tot de vraag wat in de praktijk van hen wordt verwacht. De Commissie zou derhalve wellicht in overweging kunnen nemen er bij de eenheid toerisme op aan te dringen gemakkelijk te begrijpen schriftelijke richtsnoeren voor begunstigten van subsidies te geven ten einde ertoe bij te dragen dat in de toekomst eventuele problemen en misverstanden worden voorkomen.

BELASTING OP TACIS-HULP VOOR RUSLAND

Besluit inzake klacht 620/98/IJH tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager werkte van februari 1995 tot februari 1997 in Rusland als projectmanager voor een adviesbureau dat in het kader van het Tacis⁷⁸-programma een contract met de Commissie had gesloten.

Volgens de overeenkomst tussen de Commissie en de onderneming zouden personeelsleden uit lidstaten in Rusland vrijgesteld worden van inkomstenbelasting. Op deze basis accepteerde klager de post van projectmanager.

In 1996 stemden de Russische autoriteiten ermee in dat klager geen belasting over zijn inkomsten over 1995 behoeft te betalen. In 1997 verlangden zij van hem echter betaling van belasting over zijn inkomsten over 1996. Zij baseerden zich daarbij op het feit dat het door de Commissie en de regering van de voormalige Sovjet-Unie op 2 augustus 1991 ondertekende protocol, waarin werd bepaald dat belastingen niet uit kredieten van de Europese Gemeenschap behoeven te worden betaald, nooit door de voormalige Sovjet-Unie of door Rusland is geratificeerd.

Klager stelt dat de Commissie ten onrechte had beweerd dat het protocol betrouwbaar was. Ook stelde hij dat de Commissie zijn correspondentie ter zake niet had beantwoord en zowel hem als andere Tacis-adviseurs in Rusland aan hun lot had overgelaten.

Klager verlangde een vergoeding voor zijn financiële verliezen als gevolg van de nalatigheid van de Commissie: d.w.z. 25.000 US \$ aan over 1996 betaalde belasting en een ongeveer even hoog bedrag dat hij wellicht met terugwerkende kracht over 1995 zou moeten betalen.

Klager wees er ook op dat het geld van de Tacis-steun door het Europees Parlement voor specifieke doeleinden wordt toegewezen en reeds het resultaat van belastingheffing is. Door belastingheffing over deze gelden

⁷⁸ Technische bijstand voor het Gemenebest van Onafhankelijke Staten.

toe te staan, wordt indirect bijgedragen aan de financiering van beleid van de Russische regering waarop het Europees Parlement geen toezicht heeft.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

In haar standpunt bevestigde de Commissie dat het protocol van 1991 en de algemene bepalingen die van toepassing zijn op de technische bijstand van de Europese Gemeenschappen (met Rusland gesloten in juli 1997) bepaalt dat individuele personen die op basis van Tacis-contracten werkzaam zijn, vrijgesteld zijn van inkomstenbelasting. De Commissie verklaarde tevens dat in weerwil van haar intensieve inspanningen noch het protocol noch de algemene bepalingen door de Doema of bij presidentieel decreet zijn geratificeerd.

Volgens de Commissie waren tot dusverre altijd pragmatische oplossingen gevonden doordat de delegatie van de Commissie in Moskou certificaten verstreekte betreffende vrijstelling van belasting. *“Hoewel de juridische situatie wellicht problematisch was en nog steeds verre van bevredigend is, is het probleem over het algemeen altijd opgelost doordat deze certificaten bij de respectieve belastingkantoren werden ingediend, vergezeld van een weigering om te betalen.”*

Met betrekking tot de persoonlijke verliezen van klager merkte de Commissie op dat contractnemers in het standaard-Tacis-contract worden geïnformeerd over de belastingprivileges die zijn opgenomen in het protocol, maar ook worden gewaarschuwd voor het feit dat de Commissie geen financiële verantwoordelijkheid aanvaardt *“voor het geval de autoriteiten weigeren bovengenoemde vrijstellingen en privileges ten gunste van de contractant toe te passen”*. Krachtens de overeenkomst moet de Commissie haar uiterste best doen om de contractant bij de desbetreffende onderhandelingen met de bevoegde autoriteiten te ondersteunen.

De Commissie beweerde dat zij Tacis-contractanten over de status van het protocol en de algemene bepalingen informeerde op briefingbijeenkomsten in 1996/97, waarvan twee door klager persoonlijk werden bijgewoond.

Ook stelde de Commissie dat zij klager alle steun had verleend die hij redelijkerwijze kon verwachten. Met name toen eind 1997 duidelijk werd dat de Russische belastingdienst haar praktijken had aangescherpt *“heeft het hoofd van de delegatie onmiddellijk en herhaaldelijk namens klager actie ondernomen, maar helaas zonder tastbare resultaten”*. Afschriften van vier brieven van de Commissie aan de Russische autoriteiten (gedateerd november 1997) waren bijgesloten bij het standpunt van de Commissie.

De delegatie besprak de situatie met klager in april 1998, toen de Russische belastingdienst een laatste oproep tot betaling deed. Klager kreeg het dringende advies om opnieuw een beroep te doen op het protocol en betaling te weigeren ten einde de voortdurende inspanningen van de Commissie om een algehele oplossing te bereiken niet te ondermijnen door een verkeerd signaal af te geven aan de Russische belastingdienst.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde en herhaalde klager de klacht.

Met betrekking tot de bewering dat correspondentie niet was beantwoord en dat hijzelf en andere Tacis-adviseurs aan hun lot waren overgelaten, merkte klager op dat de Commissie hem niet eerder in kennis had gesteld van de brieven van haar delegatiehoofd aan de Russische autoriteiten.

In de opmerkingen wordt erkend dat klager zich niet kan baseren op contractuele bepalingen. Gesteld wordt echter dat de Commissie op grond van de nauwe banden tussen de partijen een zorgplicht heeft. Verder zou de Commissie bij voortdurend hebben nagelaten verdere steun aan Rusland afhankelijk te stellen van ratificatie van het protocol en Tacis-contractanten en -adviseurs niet duidelijk genoeg hebben ingelicht over de status van het protocol.

Bovendien beweert klager dat zijn verliezen te verwachten waren en dat de Commissie voor die verliezen verantwoordelijk is. De door de Commissie voorgestelde handelwijze om een beroep te doen op het protocol en te weigeren belasting te betalen was onjuist, omdat er als gevolg van de niet-ratificatie van het protocol geen wettig verweer tegen de Russische belastingaanspraken was. De vrijstellingscertificaten van de Commissie gaven zowel adviseurs als de Russische belastingdienst een verkeerd beeld van de situatie.

In de opmerkingen werd ook nog eens herhaald dat de Commissie nalatig is geweest ten opzichte van de Europese belastingbetalers, omdat voor steunprogramma's toegewezen gelden door de Russen worden belast en worden aangewend voor beleid waarop het Europees Parlement geen controle heeft.

BESLUIT

1 De beweringen omtrent misleidende adviezen en gebrekkige informatie

1.1 Klager werkte in Rusland voor een bedrijf dat een contract met de Commissie had gesloten voor de verlening van technische steun in het kader van het Tacis-programma. Het standaardcontract tussen de Commissie en de onderneming bevatte de navolgende bepaling (bijlage F, artikel 5, punt 4):

Natuurlijke en rechtspersonen, met inbegrip van hun ontheemde werknemers, uit de lidstaten van de Europese Gemeenschap die uit EG-subsidies gefinancierde contracten voor technische samenwerking ten uitvoer leggen, zijn in de NIS [nieuwe onafhankelijke staten] vrijgesteld van bedrijfs- en inkomstenbelasting.

1.2 De bepaling betreffende de vrijstelling van belastingen werd opgenomen in een protocol (1991) en in de algemene bepalingen (1997) waarover tussen de Commissie en de Sovjet-Unie respectievelijk de Russische autoriteiten overeenstemming werd bereikt. Het protocol

noch de algemene bepalingen werden echter door de Sovjet-Unie of door Rusland geratificeerd.

- 1.3 Klager ontving van de Russische belastingdienst een belastingaanslag over zijn inkomsten, die hij vervolgens betaalde. Hij beweert dat de Commissie ten onrechte had verklaard dat men zich op het protocol kon beroepen. Ook stelde hij dat de Commissie zijn correspondentie over deze zaak niet had beantwoord en hem en andere Tacis-adviseurs in Rusland aan hun lot had overgelaten.
- 1.4 Volgens de beginselen van goed administratief gedrag moet de Commissie ervoor zorgen dat zij geen misleidende informatie verstrekt. In 1995 werd door de Commissie in haar contract met het bedrijf waarvoor klager als Tacis-adviseur in Rusland werkzaam was, een bepaling betreffende vrijstelling van belastingen opgenomen, hoewel zij wist dat de desbetreffende internationale overeenkomst door de Sovjet-Unie noch door de Russische autoriteiten was geratificeerd. De Commissie had moeten beseffen dat potentiële adviseurs hierdoor een onjuist beeld van hun belasting situatie zouden krijgen.
- 1.5 Volgens de beginselen van goed administratief gedrag moet de Commissie ook antwoorden op verzoeken van een burger. Op basis van het onderzoek van de Ombudsman is gebleken dat de Commissie namens klager weliswaar stappen bij de Russische autoriteiten heeft ondernomen, maar zij hem niet tijdig over haar activiteiten heeft geïnformeerd.

2 De eis tot schadevergoeding

- 2.1 De Russische autoriteiten verlangden van klager de betaling van 25.000 US\$ aan belastingen over zijn Tacis-inkomsten in 1996. Klager erkent dat hij zich niet kan beroepen op contractuele bepalingen, maar stelt dat zijn verlies voorzienbaar was en dat de Commissie daarvoor verantwoordelijk is. De Commissie betwist deze aansprakelijkheid.
- 2.2 De niet-contractuele aansprakelijkheid van de Gemeenschap is geregeld in artikel 235 van het EG-Verdrag en de tweede alinea van artikel 288 van het EG-Verdrag⁷⁹. Volgens bestaande jurisprudentie moet een beroep op niet-contractuele aansprakelijkheid van de Gemeenschap gegevens bevatten waaruit de onrechtmatigheid van de gewraakte gedraging van de betrokken instelling blijkt, alsmede de feitelijke schade en het bestaan van een oorzakelijk verband tussen die gedraging en de gestelde schade⁸⁰.
- 2.3 In het onderhavige geval wordt in alle successieve Tacis-verordeningen bepaald dat belastingen niet door de Gemeenschap worden

⁷⁹ Artikel 235: "Het Hof van Justitie is bevoegd kennis te nemen van geschillen over de vergoeding van de in de tweede alinea van artikel 288 bedoelde schade". Artikel 288, tweede alinea: "Inzake de niet-contractuele aansprakelijkheid moet de Gemeenschap overeenkomstig de algemene beginselen welke de rechtsstelsels der lidstaten gemeen hebben, de schade vergoeden die door haar instellingen of door personeelsleden in de uitoefening van hun functies is veroorzaakt."

⁸⁰ Zie bijvoorbeeld zaak T-113/96, *Édouard Dubois tegen Raad en Commissie* Jurisprudentie [1998] II-125.

betaald⁸¹. Niet duidelijk is echter of niet-naleving van deze bepaling het gevolg is van een handeling of een omissie die de Commissie te verwijten valt. Zelfs zo zulks het gevolg is van een dergelijke handeling of omissie, is nog niet duidelijk of een oorzakelijk verband kan worden aangetoond, gelet op de rol van de Russische autoriteiten.

- 2.4 Wat de misleidende informatie betreft wordt de niet-contractuele aansprakelijkheid in de jurisprudentie van het Gerecht van eerste aanleg gebaseerd op gegronde verwachtingen⁸². Hoewel de Ombudsman een kritische opmerking aan het adres van de Commissie heeft gemaakt met betrekking tot haar optreden (paragraaf 1.4 hierboven) is niet duidelijk of het bekritiseerde gedrag de rechtvaardiging vormt voor het ontstaan van gegronde verwachtingen bij klager.
- 2.5 In deze omstandigheden is de Ombudsman van mening dat klager niet heeft aangetoond, op basis van de bestaande jurisprudentie van de gerechtelijke instanties van de Gemeenschap met betrekking tot de algemene beginselen van niet-contractuele aansprakelijkheid welke de rechtsstelsels der lidstaten gemeen hebben, recht te hebben op schadevergoeding. De Ombudsman merkt op dat klager de mogelijkheid heeft om deze zaak voor te leggen aan het Gerecht van eerste aanleg.

3 De bewering omtrent niet-bescherming van de belangen van Europese belastingbetalers

- 3.1 Klager beweert dat de Commissie ten opzichte van de Europese belastingbetaler nalatig is geweest, omdat door de Russische autoriteiten belasting is geheven over voor steunprogramma's toegewezen middelen en dat deze gelden zijn aangewend voor beleid waarop het Europees Parlement geen controle heeft. Volgens klager had de Commissie op een bepaald moment na 1991, toen een begin werd gemaakt met het Tacis-programma, verdere steun aan Rusland afhankelijk moeten stellen van ratificatie van het protocol van 1991 en in een later stadium de in 1997 ondertekende algemene bepalingen.
- 3.2 Zoals in 2.3 hierboven opgemerkt, werd in de opeenvolgende verordeningen van de Raad waarop het Tacis-programma is gebaseerd, bepaald dat belastingen niet door de Gemeenschap worden gefinancierd. Dit aspect van de klacht heeft in de eerste plaats betrekking op de verantwoordelijkheid van de Commissie voor de juiste tenuitvoerlegging van de communautaire begroting. Dit lijkt derhalve te vallen onder de bevoegdheid van de Rekenkamer (artikel 248, lid 2 van het EG-Verdrag): *“De Rekenkamer onderzoekt de wettigheid en de regelmatigheid van de ontvangsten en uitgaven en gaat tevens na of een goed financieel beheer werd gevoerd.”*
- 3.3 In toepassing van het beginsel dat een controlerend orgaan met een algemene bevoegdheid moet kijken voor een gespecialiseerd

⁸¹ (1991-3) VO 2157/91, PB L 201 van 1991, blz. 2, artikel 6, lid 3; (1993-5) VO 2053/93, PB L 187 van 1993, blz. 1, artikel 7, lid 3; (1996-9) VO 1279/96, PB L 165 van 1996, blz. 1, artikel 6, lid 3.

⁸² Zaak T-203/96, *Embassy Limousines tegen Europees Parlement*, arrest van 17 december 1998.

orgaan, is de Ombudsman van mening dat het niet gerechtvaardigd is zijn onderzoek met betrekking tot dit aspect van de klacht voort te zetten. Hij zal de Rekenkamer van deze zaak op de hoogte stellen.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht blijkt het noodzakelijk de navolgende kritische opmerkingen te maken:

Volgens de beginselen van goed administratief gedrag moet de Commissie ervoor zorgen dat zij geen misleidende informatie verstrekt. In 1995 werd door de Commissie in haar contract met het bedrijf waarvoor klager als Tacis-adviseur in Rusland werkzaam was een bepaling betreffende vrijstelling van belastingen opgenomen, hoewel zij wist dat de desbetreffende internationale overeenkomst door de Sovjet-Unie noch door de Russische autoriteiten was geratificeerd. De Commissie had moeten beseffen dat potentiële adviseurs daardoor een onjuist beeld van hun belastingsituatie zouden krijgen.

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de Commissie ook antwoorden op verzoeken van een burger. Op basis van het onderzoek van de Ombudsman is gebleken dat de Commissie namens klager weliswaar stappen bij de Russische autoriteiten heeft ondernomen maar zij hem niet tijdig over haar activiteiten heeft geïnformeerd.

Met betrekking tot het in punt 1 hierboven bedoelde geval van wanbeheer is de Ombudsman van mening dat klager niet heeft aangetoond op basis van de bestaande jurisprudentie van de gerechtelijke instanties van de Gemeenschap recht te hebben op schadevergoeding. Klager heeft de mogelijkheid om zijn zaak voor te leggen aan het Gerecht van eerste aanleg. Met betrekking tot het in punt 2 hierboven bedoelde geval van wanbeheer is het niet opportuun een minnelijke schikking na te streven, omdat het bij dit aspect van de zaak gaat om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hebben plaatsgevonden. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

BEËINDIGING ANTIDUMPINGPROCEDURE

Besluit inzake klacht 650/98/(PD)/GG tegen de Europese Commissie

KLACHT

Achtergrond

In juni 1998 werd door een Duits bedrijf een klacht ingediend tegen het besluit van de Commissie van de Europese Gemeenschappen om een antidumpingprocedure te beëindigen.

Beweringen klager

Klager deed de volgende beweringen:

- 1 de feiten werden door de Commissie niet juist beoordeeld;
- 2 de Commissie manipuleerde het bewijsmateriaal en
- 3 ingediende documenten en bewijsmateriaal werden hetzij onjuist geïnterpreteerd of door de Commissie opzettelijk genegeerd.

Deze beweringen werden door klager als volgt onderbouwd:

De definitie van het desbetreffende product was niet voldoende en had moeten worden uitgebreid. Er was gedurende de desbetreffende periode sprake geweest van importen in de EG uit derde landen en de Commissie had nagelaten om het desbetreffende bewijsmateriaal in aanmerking te nemen of onderzoek te doen naar de kwestie. Er waren aanbiedingen vanuit de Volksrepubliek China geweest om het desbetreffende product te leveren aan klanten in de EG. De bewering van de Commissie volgens welke de Chinese producent verschillende andere producten produceerde en derhalve waarschijnlijk niet geïnteresseerd was in het betrokken product, werd niet gestaafd door het gebruikte bewijsmateriaal. Er was geen bewijsmateriaal ter ondersteuning van het argument dat een overschakeling op de productie van het desbetreffende product voor de Chinese producent aanzienlijke kosten met zich zou brengen. Het feit dat de Chinese exporteur had gevraagd om een onderzoek bij zijn bedrijf toonde aan dat hij wel degelijk belang had bij export naar de EG.

ONDERZOEK

De klacht werd voor opmerkingen naar de Commissie gezonden.

Standpunt Commissie

In haar standpunt maakte de Commissie met betrekking tot de klacht de navolgende opmerkingen:

Volgens de door de exporteur overgelegde bedrijfsrapporten en de Eurostat-cijfers waarover de Commissie beschikt, was er sinds 1989 geen sprake geweest van importen van het desbetreffende product. Tijdens het onderzoek had klager geweigerd bepaalde voor de Commissie essentiële informatie te verstrekken. De Commissie had al het beschikbare bewijsmateriaal onderzocht en was tot de conclusie gekomen dat de antidumpingmaatregelen niet langer gerechtvaardigd waren en wel op grond van de navolgende feiten: in de eerste plaats was er als gevolg van de introductie van vervangende producten sprake geweest van een belangrijke diversificatie van het betrokken product. Deze daling van de vraag was de belangrijkste oorzaak van schade die klager wellicht heeft ondervonden. Deze conclusie werd bevestigd doordat er sinds 1989 geen sprake was geweest van importen. In de tweede plaats waren productie en verkopen weliswaar gedaald, maar de prijzen voor het betrokken product hadden een relatieve verbetering te zien gegeven, terwijl de prijs van de belangrijkste basisproducten was gedaald. Klager had derhalve een bevredigende mate van winstgevendheid kunnen bereiken. Tenslotte was het onwaarschijnlijk

dat er opnieuw dumping of schade zou optreden, wanneer de antidumpingmaatregelen zouden komen te vervallen.

Met betrekking tot de bewering als zou zij de zaak onjuist hebben beoordeeld, had de Commissie na de weigering van klager om bepaalde essentiële informatie te verstrekken geen andere keus gehad dan gebruik te maken van de reeds in het dossier aanwezige informatie. Klager had geen bewijsmateriaal overgelegd volgens welke de bevindingen van de Commissie onjuist waren.

Hetzelfde gold in grote lijnen voor de bewering volgens welke de Commissie het bewijsmateriaal zou hebben gemanipuleerd. Omdat er sinds 1989 geen sprake was geweest van importen, kon er redelijkerwijs van worden uitgegaan dat eventuele door klager ondervonden problemen waren verminderd of zelfs verdwenen. Daarom kon elke suggestie volgens welke het bewijsmateriaal was gemanipuleerd om doelbewust tot een voor klager ongunstig resultaat te komen, niet worden geaccepteerd.

Met betrekking tot de derde bewering moest het feit dat door klager geen informatie werd verstrekt als essentieel worden beschouwd. Het was moeilijk niet-verstreekte informatie te negeren of verkeerd te interpreteren. Het overgelegde bewijsmateriaal was niet relevant geweest. Om het onderzoek uit te breiden met anders gedefinieerde producten zou het noodzakelijk zijn geweest om op basis van een klacht een nieuw onderzoek te beginnen. Het met betrekking tot importen overgelegde bewijsmateriaal was als zijnde onvoldoende van de hand gewezen. Het doel van antidumpingmaatregelen was niet om handel te voorkomen, maar om schade als gevolg van oneerlijke handel in goederen op te heffen. Het overgelegde bewijsmateriaal bevatte geen aanwijzing dat de bedoelde importen in voldoende hoeveelheden of tegen prijzen die als schadelijk zouden kunnen worden beschouwd waren gedumpt, of in strijd waren met de bedrijfsvoorwaarden. Ook was niet aannemelijk gemaakt dat de bedoelde importen van Chinese herkomst waren. Met bepaalde door klager verstrekte informatie kon geen rekening worden gehouden, omdat het betrekking had op een periode die buiten de onderzochte periode viel. Er was geen sprake van dat relevant bewijsmateriaal opzettelijk was genegeerd of verkeerd was geïnterpreteerd.

Ook beklemtoonde de Commissie dat klager het betwiste besluit had kunnen aanvechten bij de communautaire gerechtelijke instanties.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht. Het bedrijf beklemtoonde dat ook door de Eurostat-cijfers werd bevestigd dat het desbetreffende product gedurende de betrokken periode in de EG was geïmporteerd.

VERDER ONDERZOEK

Verzoek om aanvullende informatie

Op basis van het bovenstaande was de Ombudsman van mening dat hij meer informatie nodig had om verder te kunnen gaan met de behandeling

van de klacht. In zijn brief van 27 mei 1999 verzocht de Ombudsman de Commissie derhalve 1) om aan te geven of zij van mening was dat het betrokken product sinds 1989 in de EG was geïmporteerd of niet en, zo dat wel het geval was geweest, waarom zij zich op het standpunt had gesteld dat niet vaststond dat deze importen van Chinese herkomst waren, in te gaan op de bewering van klager dat de Eurostat-cijfers (en de cijfers van het Duits Federaal Bureau voor de statistiek) uitwezen dat die importen feitelijk hadden plaatsgevonden en de Eurostat-cijfers te overleggen waarop zij zich beriep, 2) in te gaan op de bewering van klager dat de verschillende door de Commissie genoemde producten niet werden vervaardigd door de Chinese *producent*, maar door een ander bedrijf en 3) aan te geven op welk bewijsmateriaal de Commissie zich beriep met betrekking tot haar conclusie dat exporten van het betrokken product naar de EG onwaarschijnlijk zouden zijn gezien de kosten die gemoeid waren met de overschakeling van de productie op het betrokken product en gezien de grotere winstgevendheid van andere producten.

In haar antwoord van 27 juli 1999 maakte de Commissie de navolgende opmerkingen:

De Commissie was van mening dat er sinds 1989 geen sprake was geweest van importen van het betrokken product. De douanecodes waaronder het desbetreffende product viel waren "ex"-codes, hetgeen betekende dat deze codes niet alleen betrekking hadden op het desbetreffende product maar ook andere producten omvatten. Voor een nauwkeuriger analyse was het noodzakelijk de Taric-codes te gebruiken (officiële Eurostat-codes die door de Commissie worden gebruikt bij het beheer van de antidumpingmaatregelen). Op basis van de uit 10 cijfers bestaande Taric-codes bleek dat onder de desbetreffende codes bepaalde onbeduidende hoeveelheden uit China in de Gemeenschap waren ingevoerd. Deze hoeveelheden waren echter te verwaarlozen en konden niet worden gezien als bewijs dat er waarschijnlijk opnieuw sprake zou zijn van wezenlijke schade voor de communautaire producent. Bovendien waren de verhoudingen qua prijs en qua hoeveelheid zo anders dan die welke bij het onderzoek waren waargenomen, dat de Commissie concludeerde dat het uit hoofde van deze uit 10 cijfers bestaande codes ingevoerde product niet het product was waarop het onderzoek betrekking had. Klager had het tegendeel niet kunnen aantonen. Er was geen sprake van een tegenstrijdigheid in de opmerkingen van de Commissie van 23 september 1998. Wanneer op blz. 5 van die opmerkingen wordt gesproken van importen die "in voldoende hoeveelheden of tegen prijzen die als schadelijk zouden kunnen worden beschouwd waren gedumpte, of in strijd waren met de bedrijfsvoorwaarden", wordt daarmee bedoeld op de cijfers die door klager werden gebruikt als bewijs dat er sprake was van dumpimporten, en niet op de Eurostat-cijfers waarover de Commissie beschikte en volgens welke geen importen van het betrokken product uit China hadden plaatsgevonden.

Dat er geen sprake was geweest van importen bleek ook uit het controlebezoek dat werd verricht bij de niet-gerelateerde importeur die wordt bedoeld in paragraaf 5, sub c) van het betwiste besluit.

Klager had statistische gegevens van het Duitse Federale Bureau voor de statistiek overgelegd met een uit 11 cijfers bestaande code voor importen uit China. De Commissie had deze cijfers niet kunnen accepteren, omdat klager niet had aangetoond dat de Duitse statistische gegevens betrekking hadden op hetzelfde product.

De informatie over de door de Chinese producent vervaardigde producten en over de kosten van overschakeling van productie had zich in het niet-vertrouwelijke dossier bevonden, en was daarom door klager ingezien en door laatstgenoemde niet aangevochten.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen werden de argumenten van de Commissie door klager bestreden. Volgens het bedrijf had de Commissie alle importen uit derde landen in de EU moeten onderzoeken. Klager vroeg de Ombudsman ook om persoonlijke maatregelen tegen de ambtenaren van de Commissie die met de antidumpingprocedure waren belast, omdat zij hun plichten niet hadden vervuld.

BESLUIT

1 Onjuiste beoordeling van de feiten en onjuiste interpretatie van toezonden documenten

- 1.1 Klager beweerde dat de Commissie bij haar besluit om de antidumpingrechten niet te laten doorlopen de desbetreffende feiten verkeerd had beoordeeld. Ook beweerde klager dat de Commissie door hem overgelegde bewijzen of informatie verkeerd had geïnterpreteerd of deze opzettelijk had genegeerd. Hoewel in dit verband door klager twee afzonderlijke beweringen werden gedaan, bleek de feitelijke inhoud daarvan vrijwel identiek te zijn. Het lag derhalve voor de hand deze beweringen gezamenlijk te onderzoeken.
- 1.2 Klager beweerde met name dat de Commissie geen rekening had gehouden met het feit dat er gedurende de desbetreffende periode sprake was geweest van importen in de EG uit derde landen. Verder stelde het bedrijf dat de Commissie ook geen bewijzen had geleverd voor haar bewering dat de Chinese producent verschillende andere producten produceerde en dat een overschakeling op de productie van het desbetreffende product voor de Chinese producent aanzienlijke kosten met zich zou hebben gebracht en derhalve niet waarschijnlijk was.
- 1.3 De Commissie antwoordde dat er sinds 1989 geen sprake was geweest van importen van het betrokken product uit China en dat zij al het beschikbare bewijsmateriaal had onderzocht alvorens tot de conclusie te komen dat handhaving van de antidumpingmaatregelen niet langer gerechtvaardigd was.
- 1.4 Klager maakte aanvankelijk ook bezwaar tegen het feit dat de Commissie weigerde het toepassingsgebied van de antidumpingmaatregelen uit te breiden tot andere producten. Klager bleek echter niet langer aan dit punt te willen vasthouden. Wanneer dat wel het

geval zou zijn geweest, leek het standpunt van de Commissie dat voor een dergelijke uitbreiding een (nieuwe) klacht noodzakelijk zou zijn geweest, redelijk.

- 1.5 Het getuigde van behoorlijk bestuur van de Commissie dat zij al het beschikbare bewijsmateriaal in aanmerking nam bij het nemen van een besluit over de vraag of de antidumpingmaatregelen al dan niet moesten worden voortgezet. In haar betwiste besluit stelde de Commissie dat er sinds 1989 geen sprake was geweest van importen van het betrokken product. Ook stelde de Commissie dat klager niet voldoende bewijzen had aangevoerd ter ondersteuning van zijn bewering dat de antidumpingmaatregelen waren omzeild door importen die liepen via derde landen als Zwitserland. Hoewel de Commissie ter ondersteuning van haar conclusie dat de antidumpingmaatregelen niet voortgezet moesten worden, ook verwees naar andere factoren waarover de partijen niet ernstig van mening verschillen (namelijk het teruglopen van de vraag), was het duidelijk dat de afwezigheid van importen in dit verband een belangrijke rol speelde.
- 1.6 Ter ondersteuning van zijn bewering dat er, in tegenstelling tot wat de Commissie meende, wel sprake was geweest van dergelijke importen, overlegde klager de Commissie statistische gegevens van het Duitse Federale Bureau voor de statistiek die het bewijs voor importen uit China leverden. De Commissie beweerde dat deze cijfers niet relevant waren, omdat zij betrekking hadden op een ander product. Op het eerste gezicht lijkt het overgelegde bewijsmateriaal echter te bevestigen dat gedurende de desbetreffende periode een product uit China in de EG werd ingevoerd dat voldoet aan de definitie van het product. De argumentatie van de Commissie is derhalve niet overtuigend.
- 1.7 De Commissie voerde echter aan dat het voor een nauwkeuriger analyse noodzakelijk was de zogenaamde Taric-codes te gebruiken. Zelfs wanneer die stelling juist zou zijn, dan nog wezen de door de Commissie op verzoek van de Ombudsman overgelegde Eurostat-cijfers uit dat er sprake was geweest van importen uit China. In haar reactie op het verzoek om meer informatie gaf de Commissie toe dat importen hadden plaatsgevonden, maar beweerde zij dat de “prijs- en kwantiteitsverhouding” van deze importen zodanig was geweest dat het uit hoofde van deze codes ingevoerde product niet het product kon zijn waarop het onderzoek betrekking had. Door de Commissie werd echter niet precies aangegeven wat deze “prijs- en kwantiteitsverhouding”, waarmee zij naar eigen zeggen rekening zou hebben gehouden, precies was. Bovendien werd in het betwiste besluit geen melding gemaakt van dergelijke overwegingen. Tenslotte, en dat was nog het belangrijkste, stelde de Commissie derhalve in feite dat zelfs deze statistische gegevens niet voldoende waren om het karakter van het betrokken product vast te stellen. De Commissie zelf beweerde echter dat deze statistische gegevens wel werden gebruikt voor het beheer van antidumpingmaatregelen. De Commissie had met haar uitleg deze tegenstrijdigheid derhalve niet kunnen oplossen. In elk geval moest worden vastgesteld dat de door de Commissie verstrekte

Eurostat-statistieken op het eerste gezicht leken aan te tonen dat het desbetreffende product gedurende de betrokken periode vanuit China in de EG was ingevoerd. De argumentatie van de Commissie was derhalve niet overtuigend.

- 1.8 De Commissie voerde aan dat de hoeveelheden waar het om ging “onbeduidend” waren geweest en als “te verwaarlozen” werden beschouwd. De Ombudsman kon op basis van de overgelegde cijfers geen duidelijk beeld van de zaak krijgen. Er moest echter op worden gewezen dat dit argument nergens in het betwiste besluit werd aangevoerd. In het besluit werd juist met grote stelligheid beweerd dat er geen sprake was geweest van importen en dat klager in de EG een monopoliepositie had. Het getuigde niet van behoorlijk bestuur dat een besluit niet werd gebaseerd op de daarin aangevoerde argumenten, maar op argumenten die pas aan een belanghebbende partij bekend werden gemaakt, nadat laatstgenoemde een klacht bij de Ombudsman had ingediend. Hetzelfde gold voor de bewering volgens welke ook bij het controlebezoek dat werd verricht in de lokaliteiten van de niet-gerelateerde importeur bleek dat er geen sprake was geweest van importen. Deze bewering werd voor het eerst gedaan in het antwoord van de Commissie op het verzoek van de Ombudsman om meer informatie.
- 1.9 Ook uit de door klager overgelegde statistische cijfers van het Duitse Federale Bureau voor de statistiek bleek dat er klaarblijkelijk sprake was van aanzienlijke importen uit Zwitserland. In het betwiste besluit beweerde de Commissie dat deze importen niet relevant waren. Er was geen enkel bewijsmateriaal ter ondersteuning van deze bewering. In haar standpunt naar aanleiding van de klacht beweerde de Commissie dat niet aannemelijk was gemaakt dat de vermeende importen van Chinese herkomst waren. Dit argument bleek in het besluit niet te zijn gebruikt.
- 1.10 Omdat het bewijsmateriaal betreffende deze importen door klager bij de Commissie was ingediend, was de bewering van de Commissie volgens welke klager had nagelaten essentiële informatie te overleggen in dit verband niet relevant.
- 1.11 Met betrekking tot de bewering van klager dat de Commissie er ten onrechte van uitging dat de Chinese producent ook verschillende andere producten vervaardigde, moest erop worden gewezen dat de door klager zelf overgelegde brochure van de Chinese producent gewag maakte van de productie van andere producten. In deze omstandigheden was de Ombudsman van mening dat niet voldoende aannemelijk was gemaakt dat de Commissie een fout had begaan door ervan uit te gaan dat de Chinese producent een aantal andere producten dan het relevante product vervaardigde.
- 1.12 Tenslotte beweerde de Commissie in antwoord op de stelling van klager dat er geen bewijzen waren ter ondersteuning van de bewering dat de overschakeling op de productie van het desbetreffende product aanzienlijke kosten voor de Chinese producent met zich zou hebben gebracht en derhalve onwaarschijnlijk was, dat de desbetreffende

informatie was vervat in het niet-vertrouwelijke dossier, derhalve voor klager toegankelijk was en destijds niet was aangevochten. Zelfs indien klager echter de desbetreffende documenten zou hebben ingezien (hetgeen door klager werd ontkend), bleef het feit dat klager in zijn brief van 30 maart 1998 het standpunt van de Commissie had aangevochten. Het door klager in dit verband aangevoerde argument was niet bepaald zonder overtuigingskracht. De Commissie bleek dit argument echter bij het nemen van haar besluit niet in aanmerking te hebben genomen.

- 1.13 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur had de Commissie bij het nemen van besluiten alle relevante feiten en argumenten in aanmerking moeten nemen. In het onderhavige geval had de Commissie nagelaten voldoende rekening te houden met het door klager overgelegde bewijsmateriaal en de door hem aangevoerde argumenten met betrekking tot de importen uit derde landen en de kosten die voor de Chinese producent verbonden zouden zijn aan overschakeling van zijn productie op het desbetreffende product. De Ombudsman concludeerde dat deze nalatigheid een geval van wanbeheer vormde. De Ombudsman voegde hier echter aan toe dat met deze conclusie geen uitspraak werd gedaan over de vraag of het besluit van de Commissie feitelijk al dan niet juist was. Natuurlijk kon niet worden uitgesloten dat de Commissie na een adequate behandeling van alle relevante bewijsstukken en bijdragen tot dezelfde conclusie zou zijn gekomen als in het betwiste besluit het geval was.

2 Manipulatie van bewijsmateriaal

- 2.1 Klager beweerde dat de Commissie bij het nemen van het betwiste besluit het bewijsmateriaal had gemanipuleerd.
- 2.2 De Commissie voerde aan dat uit niets bleek dat het bewijsmateriaal door de Commissie was gemanipuleerd teneinde doelbewust tot een voor klager ongunstig resultaat te komen.
- 2.3 De Ombudsman was van mening dat de Commissie weliswaar een fout had begaan door niet voldoende rekening te houden met het door klager overgelegde bewijsmateriaal en de door hem aangevoerde argumenten met betrekking tot bovengenoemde twee vraagstukken, maar dat er geen bewijzen waren waaruit zou kunnen blijken dat de Commissie het bewijsmateriaal opzettelijk had gemanipuleerd.
- 2.4 Op basis van het bovenstaande bleek er met betrekking tot de tweede door klager gedane bewering geen sprake te zijn geweest van wanbeheer van de zijde van de Commissie. De Ombudsman was derhalve van mening dat het niet noodzakelijk was om in te gaan op het in zijn brief van 20 september 1999 gedane verzoek van klager om maatregelen te nemen tegen de ambtenaren van de Commissie die belast waren met de antidumping procedure.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur had de Commissie bij het nemen van besluiten alle relevante feiten en argumenten in aanmerking moeten nemen. In het onderhavige geval had de Commissie nagelaten voldoende rekening te houden met het door klager overgelegde bewijsmateriaal en de door hem aangevoerde argumenten met betrekking tot de importen uit derde landen en de kosten die voor de Chinese producent verbonden zouden zijn aan overschakeling van zijn productie op het desbetreffende product. De Ombudsman concludeerde dat deze nalatigheid een geval van wanbeheer vormde.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om een specifieke gebeurtenis die in het verleden had plaatsgevonden, was het niet opportuun ter zake een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman sloot derhalve de zaak.

UITSTEL MONDELING EXAMEN IN UITZONDERLIJKE OMSTANDIGHEDEN

Besluit inzake klacht nr. 687/98/BB tegen de Europese Commissie

KLACHT

Klager had deelgenomen aan het interne vergelijkend onderzoek COM/T/A/98. Hij was voor de twee schriftelijke examens geslaagd. Op 27 april 1998 nam hij deel aan het mondelinge examen.

Op 2 april 1998 was hij slachtoffer van een ongeval, waarna zich een week later een ernstige trombose in zijn been vormde. Daardoor kon klager gedurende meer dan drie weken tot de dag van het mondelinge examen niet werken. Om toch aan het examen deel te kunnen nemen ging hij weer aan het werk. Hij had niet gevraagd om uitstel van de examendatum, omdat in de uitnodiging ondubbelzinnig werd gesteld dat dit niet mogelijk was. Hij gebruikte op voorschrift van de arts medicijnen toen hij deelnam aan het mondelinge examen. Door de medicijnen werd hij erg moe, en hij probeerde dat te compenseren door koffie te drinken. Bij het mondelinge examen merkte hij dat hij daardoor zenuwachtiger was geworden.

Op 15 mei 1998 stuurde de jury klager een brief waarin hij op de hoogte werd gesteld van de resultaten en hem werd meegedeeld dat hij niet geslaagd was, omdat hij slechts 88,33 punten had behaald, terwijl het vereiste minimum 90 was.

Op 25 mei 1998 stelde klager beroep in en vroeg hij om een herbeoordeling van zijn examenresultaten. Op 10 juni 1998 bevestigde de Commissie dat zijn cijfers exact correspondeerden met de door de jury toegekende cijfers. De Commissie had begrip voor de situatie van klager en wees hem erop dat hij bij zijn terugkeer naar het werk op 14 april 1998 contact had

kunnen opnemen met de secretaris van het vergelijkend onderzoek om zijn probleem uit te leggen of anders aan het begin van het mondeling onderzoek had kunnen spreken met de leden van de jury; dan hadden de leden van de jury de door hen noodzakelijk geachte maatregelen kunnen nemen en zijn mondelinge examens bijvoorbeeld tot een latere datum kunnen uitstellen.

Op 23 juni 1998 richtte klager zich opnieuw schriftelijk tot de voorzitter van de jury. Hij wees erop dat hij zijn werkzaamheden pas op 27 april 1998, de dag van zijn mondeling examens, had hervat, en dat hij pas tijdens het mondeling examen merkte hoe abnormaal zijn lichaam reageerde op de spannende situatie.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt maakte de Commissie de navolgende opmerkingen:

Klager verscheen normaal op het mondeling examen en maakte geen melding van enige gezondheidsproblemen, hetzij vóór of op de dag van het examen.

Pas nadat hij op de hoogte gesteld was van de resultaten van zijn examens, informeerde klager de jury over zijn ongeval en de gezondheidsproblemen. De kandidaat had geen contact opgenomen met de secretaris die verantwoordelijk was voor de organisatie van het vergelijkend onderzoek en had ook nagelaten om de zaak tijdens het mondeling onderzoek te melden aan de leden van de jury, opdat wellicht een nieuwe datum voor het examen had kunnen worden vastgesteld.

De Commissie wees erop dat zij de kandidaat niet de mogelijkheid van een tweede mondeling examen kon bieden en ook de procedure niet kon heropenen, omdat het vergelijkend onderzoek was afgesloten.

De Commissie wees erop dat na de ontvangst van dergelijke informatie van kandidaten zowel de dienst aanwerving als de jury's alle mogelijke maatregelen nemen die noodzakelijk zouden kunnen zijn voor het correcte verloop van de mondelinge examens, wanneer uitzonderlijke omstandigheden een kandidaat ervan weerhouden aanwezig te zijn op de in de uitnodiging vermelde dag.

Om organisatorische redenen is het niet mogelijk een zin in de uitnodigingen voor het bijwonen van het mondeling examen op te nemen op grond waarvan kandidaten de datum en het tijdstip van hun mondeling onderhoud desgewenst kunnen wijzigen. Indien dat wel het geval zou zijn, zouden kandidaten worden aangemoedigd allerlei soorten motieven (gezinsredenen of andere, waaronder bijvoorbeeld huwelijk, geboorte, vakantie, enz.) aan te voeren om de datum en het tijdstip van een mondeling onderhoud te wijzigen, iets dat toch al vaak gebeurt.

De Commissie is van mening dat bij het ontstaan van werkelijke problemen alle mogelijke maatregelen worden genomen, mits kandidaten daarvan

tijdig mededeling doen of de problemen als zodanig worden herkend, hetgeen in deze zaak niet het geval was.

Opmerkingen klager

Klager handhaafde zijn klacht. Hij beklemtoonde dat in de uitnodigingsbrief werd gesteld dat het niet mogelijk was om de datum van het mondeling examen te wijzigen. Wanneer hij op de hoogte was geweest van de mogelijkheid om de datum van zijn mondeling examen te veranderen zou hij een desbetreffend verzoek hebben ingediend. Bovendien was de jury ervan uitgegaan dat hij twee weken eerder weer aan het werk was gegaan dan feitelijk het geval was. Volgens klager traden de medische problemen pas tijdens het mondeling examen aan het licht en daarom kon hij daarvan niemand van tevoren op de hoogte te stellen.

BESLUIT

1 Uitzonderlijke omstandigheden in verband met het mondeling examen

- 1.1 Klager stelde dat hij als gevolg van een ongeval vlak vóór het mondeling examen voor intern vergelijkend onderzoek COM/T/A/98 op doktersvoorschrift tijdens het examen medicijnen gebruikte.

Pas tijdens het mondeling examen bemerkte hij dat zijn lichaam abnormaal op de medicijnen reageerde. Hij had niet gevraagd om uitstel van de examendatum, omdat in de uitnodigingsbrief ondubbelzinnig werd gesteld dat dat niet mogelijk was.

- 1.2 In haar brief van 10 juni 1998 deelde de Commissie klager mee dat hij contact had kunnen opnemen met de secretaris van het vergelijkend onderzoek of anders aan het begin van het mondeling examen met de leden van de jury had kunnen spreken, opdat zij wellicht de nodige maatregelen hadden kunnen nemen, namelijk uitstel van zijn mondeling examen tot een latere datum. Bovendien merkte de Commissie in haar standpunt op dat na de ontvangst van dergelijke informatie van kandidaten zowel de dienst aanwerving als de jury's alle mogelijke maatregelen nemen die noodzakelijk zijn voor het correcte verloop van de mondelinge examens, wanneer uitzonderlijke omstandigheden een kandidaat ervan weerhouden aanwezig te zijn op de in de uitnodiging vermelde dag.
- 1.3 De Europese Ombudsman stelde vast dat in de uitnodigingsbrief voor de kandidaat het volgende werd gesteld:

“Je précise par ailleurs que l'organisation des épreuves ne permet pas de changer l'horaire qui vous a été indiqué.”

“(Ik wijs erop dat het om organisatorische redenen niet mogelijk is om wijzigingen aan te brengen in het u meege-deelde tijdschema.)”

Als opgemerkt in paragraaf 1.2 van dit besluit verklaarde de Commissie echter zowel in haar brief van 10 juni 1998 als in haar

standpunt bereid te zijn geweest rekening te houden met uitzonderlijke omstandigheden.

- 1.4 Het onderzoek van de Ombudsman wees uit dat de Commissie in de praktijk bereid is alle mogelijke maatregelen te nemen met het oog op een correct verloop van de mondelinge examens, indien uitzonderlijke omstandigheden een kandidaat ervan weerhouden aanwezig te zijn op de in de uitnodiging vermelde dag. De Ombudsman was derhalve van mening dat de Commissie uit hoofde van de beginselen van behoorlijk bestuur in de uitnodigingen voor mondelinge examens een zin moet opnemen waarin de kandidaten van deze mogelijkheid op de hoogte worden gesteld.

2 Weigering de kandidaat het mondeling examen te laten overdoen

- 2.1 Klager, die aan het mondeling examen had deelgenomen, hoewel hij op doktersvoorschrift medicijnen gebruikte, drong er in een later stadium op aan dat de jury hem het mondeling examen zou laten overdoen, nadat hij had vernomen dat hij niet voor het vergelijkend onderzoek was geslaagd.
- 2.2 Een vergelijkend onderzoek moet plaatsvinden overeenkomstig het beginsel van de gelijke behandeling van kandidaten. Schending van dit beginsel kan leiden tot de nietigverklaring van het vergelijkend onderzoek. Dat kan voor de administratie aanzienlijke financiële en administratieve kosten met zich brengen.
- 2.3 Uit het standpunt van de Commissie bleek dat zij van mening was dat zij een kandidaat niet de mogelijkheid kon bieden een tweede mondeling examen te doen. De Ombudsman stelde vast dat er geen elementen voorhanden waren waaruit kon worden opgemaakt dat het besluit van de Commissie om te weigeren de kandidaat het mondeling examen over te laten doen, betekende dat op enigerlei wijze een bepaling of beginsel was geschonden waaraan de Commissie gehouden is.
- 2.4 Daarom stelde de Ombudsman vast dat er met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake was van een geval van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Het onderzoek van de Ombudsman wees uit dat de Commissie in de praktijk bereid is alle mogelijke maatregelen te nemen met het oog op een correct verloop van de mondelinge examens, indien uitzonderlijke omstandigheden een kandidaat ervan weerhouden aanwezig te zijn op de in de uitnodiging vermelde dag. De Ombudsman was derhalve van mening dat de Commissie uit hoofde van de beginselen van behoorlijk bestuur in de uitnodigingen voor mondelinge examens een zin moet opnemen waarin de kandidaten van deze mogelijkheid op de hoogte worden gesteld.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun ter zake een minnelijke schikking na te streven. Derhalve besloot de Ombudsman de zaak te sluiten.

NB: Op 15 december 1999 deelde de Commissie de Ombudsman mee dat zij bereid is in de uitnodigingen voor mondelinge examens een zin op te nemen waarin wordt opgemerkt dat het tijdstip en de datum van het examen in uitzonderlijke omstandigheden kunnen worden gewijzigd. De kandidaat moet daartoe een schriftelijk verzoek richten aan de eenheid die verantwoordelijk is voor het aanwervingsbeleid en als bewijsstukken alle daarvoor noodzakelijke documenten overleggen.

TE LATE BEANTWOORDING VAN CORRESPONDENTIE

Besluit inzake klacht 723/98/BB tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juli 1998 diende de heer W. bij de Ombudsman een klacht in wegens het niet verstrekken van informatie of de weigering die te verstrekken, alsmede onnodige vertraging en nalatigheid bij de beantwoording van correspondentie die hij aan de Europese Commissie had gezonden.

Op 28 november 1997 had klager zich schriftelijk tot de Commissie gewend met de klacht dat de Finse autoriteiten verordening (EEG) nr. 918/83 hadden geschonden en dat de Finse douane-ambtenaren de Finse alcoholwet 306/97 hadden overtreden door twee flessen ethylalcohol 96% bij binnenkomst in de Gemeenschap in beslag te nemen. Op 20 januari 1998 deelde DG XXI van de Commissie hem mee dat zijn brief was doorgezonden naar DG VI om door de bevoegde diensten te worden behandeld. In deze brief deelde de Commissie mee dat klager voor eventuele verdere informatie contact op kon nemen met het hoofd van eenheid E.2 (DG VI).

Op 27 april 1998 stuurde klager een brief naar het hoofd van eenheid E.2 met het verzoek aan de Commissie om stappen te ondernemen bij de Finse autoriteiten. Dit verzoek werd herhaald in een brief van 4 juni 1998. Deze correspondentie werd door de Commissie niet beantwoord.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt maakte de Commissie samengevat de navolgende opmerkingen:

- klager deelde mee dat de Finse autoriteiten twee uit Estland ingevoerde flessen alcohol 96% vol. in beslag hadden genomen; dit kwam volgens hem neer op een schending van verordening (EEG) nr. 918/83;
- de Commissie stuurde op 20 januari 1998 een brief waarin klager werd meegedeeld dat de zaak zou worden behandeld door eenheid E.2 van DG VI;

- op 27 april 1991 wendde klager zich schriftelijk tot DG VI met het verzoek aan de Commissie om stappen bij de Finse autoriteiten te ondernemen. Dit verzoek werd herhaald in een brief van 4 juni 1998, waarin klager uiting gaf aan zijn voornemen een klacht bij de Europese Ombudsman in te dienen, tenzij hij uitvoerige informatie zou krijgen over de wijze waarop de Commissie zijn zaak had behandeld;
- op grond van verordening (EEG) nr. 918/83 bestaat geen onvoorwaardelijk recht om de betrokken goederen vrij van rechten in te voeren. Vrijstelling van rechten is alleen van toepassing op producten die op wettige wijze kunnen worden ingevoerd, en een lidstaat kan de invoer van bepaalde producten om redenen als consumentenbescherming verbieden of beperken;
- op communautair niveau bestaat geen gemeenschappelijke marktordening voor alcohol;
- op 12 februari 1998 verzocht de Finse regering de Commissie in de EG-wetgeving een bepaling op te nemen volgens welke het maximumalcoholgehalte voor sterke drank 80% is; de zaak is besproken in het desbetreffende uitvoeringscomité en is nog in behandeling;
- de door klager aan de orde gestelde kwestie hield ook verband met het bredere vraagstuk van de toekomst van het alcoholmonopolie in Finland, dat door de Commissie nauwlettend in het oog wordt gehouden;
- de Commissie betreurde dat klager niet sneller antwoord had gekregen, omdat zijn klacht betrekking had op in behandeling zijnde kwesties en de Commissie derhalve niet de voor een definitief antwoord benodigde gegevens had;
- de Commissie beloofde onverwijld een brief aan klager te sturen en daarvan ter informatie een afschrift aan de Europese Ombudsman te doen toekomen.

Opmerkingen klager

Klager handhaafde zijn klacht en merkte op dat hij tot de dag van 19 november 1998 geen antwoord van de Commissie had ontvangen en dat de Commissie zich derhalve niet had gehouden aan de beginselen van behoorlijk bestuur.

VERDER ONDERZOEK

De Commissie had op 30 november 1998 aan klager het antwoord gestuurd. Klager bevestigde later dat hij dit antwoord had ontvangen.

Vermeld dient te worden dat de Commissie in haar antwoord aan klager geen verontschuldigen voor de te late beantwoording heeft aangeboden.

BESLUIT

Te late beantwoording van correspondentie

- 1 Klager beweerde dat de Commissie zijn brief van 28 november 1997, waarin hij zich beklaagde over schendingen van de communautaire wetgeving door de Finse autoriteiten, alsmede de door hem op 27 april 1998 en 4 juni 1998 aan DG VI gezonden herinneringen, niet had beantwoord.
- 2 Op 20 januari 1998 had de Commissie een ontvangstbevestiging aan klager gestuurd, waarin hem werd meegedeeld dat zijn brief was doorgezonden om te worden behandeld door de bevoegde dienst DG VI – eenheid E.2. In haar standpunt stelde de Commissie dat de in de correspondentie van klager aan de orde gestelde kwestie in behandeling was en dat de Commissie niet beschikte over de voor een definitieve beantwoording noodzakelijke gegevens. Daarom had de Commissie niet geantwoord op de correspondentie van klager.
- 3 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten klagers die zich schriftelijk tot de Commissie wenden, binnen een redelijke termijn antwoord krijgen.
- 4 Pas op 30 november 1998, nadat de Ombudsman had gevraagd om een standpunt van de Commissie, antwoordde DG VI feitelijk op de door klager op 28 november 1997 verzonden brief. Dit kan niet worden beschouwd als een redelijke termijn voor de beantwoording van correspondentie. Het feit dat de Commissie pas op 30 november 1998 antwoordde op de correspondentie van klager van 28 november 1997, vormde derhalve een geval van wanbeheer.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot deze klacht bleek het noodzakelijk de navolgende kritische opmerking te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten klagers die zich schriftelijk tot de Commissie wenden binnen een redelijke termijn antwoord krijgen. Het feit dat de Commissie pas op 30 november 1998 antwoordde op de correspondentie van klager van 28 november 1997, vormde derhalve een geval van wanbeheer.

Omdat het bij dit aspect van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden, was het niet opportuun een minnelijke schikking na te streven. Derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

VERDERE OPMERKINGEN

In haar standpunt deelde de Commissie mee dat zij niet beschikte over de voor een definitief antwoord aan klager benodigde gegevens. Dit kan echter geen reden voor de Commissie zijn om correspondentie niet tijdig te beantwoorden.

DOOR DE EUROPESE COMMISSIE GEORGANISEERD ALGEMEEN VERGELIJKEND ONDERZOEK: WEIGERING VAN JURY OM INZAGE TE VERLENEN IN GECORRIGEERDE EXAMENTEKSTEN VAN EEN KANDIDAAT

Besluit inzake klacht 1239/98/IP tegen de Europese Commissie

KLACHT

In november 1998 diende klager, die had deelgenomen aan algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/1049 voor hoofdadministrateurs financieel beheer en controle, een klacht in bij de Europese Ombudsman. De klacht had betrekking op de weigering van de jury van het vergelijkend onderzoek om hem gedetailleerde informatie te verschaffen over de in zijn schriftelijke examens aangebrachte correcties en de weigering van de Commissie om hem een afschrift van zijn gecorrigeerde examenteksten te overleggen.

In juli 1998 deelde de voorzitter van de jury klager mee dat zijn score voor de examenonderdelen (b), (c) en (d) 14,748 was geweest. Omdat het minimaal vereiste puntenaantal 15 was, werd hem meegedeeld dat de overige drie examenonderdelen (e), (f) en (g) niet zouden worden gecorrigeerd. Klager richtte zich schriftelijk tot de jury met het verzoek om een herbeoordeling van zijn examens, omdat het verschil tussen het behaalde puntenaantal en het minimaal vereiste puntenaantal slechts 0,252 punten bedroeg. Ook vroeg hij meer informatie over de door de jury bij de beoordeling van de examens gehanteerde criteria, alsmede een afschrift van zijn gecorrigeerde examenteksten.

De jury antwoordde dat zij de hem gegeven puntenbeoordeling had vergeleken met de door de correctoren aangebrachte correcties en dat er geen sprake was van een discrepantie. Met betrekking tot het verzoek van klager om inzage in zijn gecorrigeerde examenteksten verwierp de jury het desbetreffende verzoek op grond van het vertrouwelijke karakter van haar werkzaamheden.

De heer R. diende daarom een klacht in bij de Ombudsman, waarin hij het navolgende stelde:

- (1) Volgens hem had de Commissie alleen gecontroleerd of de door de correctoren gegeven cijfers correspondeerden met die welke hem waren meegedeeld in plaats van de inhoud van zijn examens opnieuw te beoordelen.
- (2) De Commissie verschafte hem geen aanvullende informatie over de beoordelingscriteria.
- (3) De Commissie had de gedragscode geschonden die in bijlage ging bij het besluit van de Commissie inzake de toegang tot documenten van de Commissie (94/90/EGKS, EG, Euratom) door hem geen inzage te verlenen in zijn gecorrigeerde examenteksten.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Met betrekking tot de in de examenteksten van klager aangebrachte correcties merkte de Commissie op dat de jury na een controle had bevestigd dat er geen fouten waren gemaakt. Klager behaalde slechts 14,748 punten voor de examenonderdelen (b), (c) en (d). Omdat hij het minimaal vereiste aantal punten niet had behaald, werd hij uitgesloten van het verdere vergelijkend onderzoek en werd hij bij schrijven van de voorzitter van de jury in kennis gesteld van de resultaten. Als uiteengezet in punt VII.B van de aankondiging van het vergelijkend onderzoek zouden de selectieproeven (a), (b), (c) en (d) het eerst worden gecorrigeerd. De examenonderdelen (e), (f) en (g) zouden alleen worden gecorrigeerd in het geval van de 100 kandidaten met de hoogste totaalcijfers voor de examenonderdelen (a), (b), (c) en (d). Zij zouden dan de vereiste minimumpunten moeten hebben behaald.

De Commissie deelde mee welke cijfers de klager voor elk afzonderlijk examenonderdeel had behaald en hoe die cijfers waren berekend, alsmede de beoordelingscriteria die door de jury waren gehanteerd. Ook gaf zij een gedetailleerde toelichting op het bij de verschillende examenonderdelen gehanteerde beoordelingssysteem.

Wat de eerste selectieproef betreft, een aantal meerkeuzevragen betreffende de onderwerpen van het vergelijkend onderzoek, werden de antwoorden met +1 beoordeeld in het geval van een juist antwoord, met "0", wanneer geen antwoord werd gegeven of het antwoord werd geannuleerd en met -0,333 in het geval van een fout antwoord.

Wat de tweede, de derde en de vierde selectieproef betreft, werd een goed antwoord beoordeeld met 0,333, 0,357 resp. 0,143 punten, een fout antwoord met -0,111, -0,119 resp. -0,048 en, wanneer geen antwoord werd gegeven of het antwoord werd geannuleerd, "0".

In het licht van deze criteria gaf de instelling een samenvatting van de verschillende door klager bij zijn examenonderdelen behaalde scores, op basis van de goede en foute antwoorden, alsmede de vragen waarop geen antwoord was gegeven of die waren geannuleerd.

Met betrekking tot de weigering van de instelling om inzage te verlenen in de gecorrigeerde proeven herhaalde de Commissie haar standpunt en rechtvaardigde zij de weigering door te verwijzen naar het vertrouwelijke karakter van de werkzaamheden van de jury als bepaald in artikel 6 van bijlage III bij het Statuut.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen naar aanleiding van het standpunt van de Commissie merkte klager het volgende op:

Met betrekking tot het verzoek om een hernieuwd onderzoek van zijn examenteksten bekleemtoonde klager dat de jury alleen was nagegaan of de door de correctoren gegeven cijfers correspondeerden met die welke hem

waren meegedeeld in plaats van een nieuwe correctie van zijn examens te doen plaatsvinden.

Met betrekking tot verzoek om te worden geïnformeerd over de door de jury bij de correctie van de examenteksten gehanteerde beoordelingscriteria was klager ingenomen met de uitleg van de Commissie. Hij voegde daaraan echter toe dat de door de jury voor juiste, onjuiste en geannuleerde/niet-beantwoorde antwoorden gegeven cijfers niet in overeenstemming waren met de informatie die kandidaten bij de examens werd verstrekt. Ter ondersteuning van deze bewering verwees klager naar de op de dag van het examen rondgedeelde instructies voor de kandidaten.

Voorafgaand aan elk examenonderdeel kregen de kandidaten een boekje met praktische informatie (referentienummer van het vergelijkend onderzoek, inhoud van de examenonderdelen, toegestane tijd, beoordelingsstelsel voor de antwoorden) en de bijbehorende vragen. Op de omslag van elk boekje werd het beoordelingsstelsel voor elk type antwoorden vermeld: +1 voor een goed antwoord, -0,333 voor een fout antwoord en "0" voor een niet-beantwoord of een geannuleerd antwoord. De aan elk type antwoorden toegekende waarde bleek vervolgens in strijd te zijn met de door de Commissie in haar standpunt verstrekte informatie.

Klager betwistte ook het standpunt van de Commissie met betrekking tot de weigering om hem inzage in zijn gecorrigeerde examenteksten te verlenen op grond van het vertrouwelijke karakter van de werkzaamheden van de jury. Hij was het eens met de Commissie dat de werkzaamheden van de jury met betrekking tot de correcties als vertrouwelijk moeten worden beschouwd en wel met het oog op het waarborgen van de onafhankelijkheid en het objectieve karakter van haar procedures. Wanneer de correcties echter één keer zijn aangebracht, is er geen enkele reden om kandidaten inzage in hun gecorrigeerde examenteksten te weigeren.

Klager stelde dat de Commissie geen zorg had gedragen voor de noodzakelijke transparantie van haar aanwervingsprocedure, hetgeen in strijd is met de gedragscode inzake toegang van het publiek tot documenten van de Commissie. Volgens hem valt de gecorrigeerde examentekst van een kandidaat voor een algemeen vergelijkend onderzoek niet onder een van de uitzonderingen zoals die zijn vastgesteld in de code; het algemene beginsel is namelijk zo ruim mogelijk toegang tot documenten die berusten bij de Commissie.

Tenslotte bekleemtoonde klager dat in de brief van de jury inzage in een afschrift van zijn gecorrigeerde proeven wordt geweigerd, maar dat daarbij geen melding wordt gemaakt van eventuele mogelijkheden om beroep aan te tekenen tegen een negatief besluit van de jury. In de code wordt echter uitdrukkelijk opgemerkt dat een besluit van de Commissie tot weigering van inzage in bepaalde documenten "moet vermelden welke beroepsmogelijkheden openstaan, namelijk beroep via de rechter en bemiddeling door de Ombudsman [...]".

VERDER ONDERZOEK

De Ombudsman verzocht de Commissie bij schrijven van 5 juli 1999 om een tweede standpunt met betrekking tot de klacht. Doel van deze brief was de Europese Commissie in de gelegenheid te stellen in te gaan op de klacht van klager volgens welke in het besluit hem inzage in zijn gecorrigeerde proeven te weigeren niet werd verwezen naar de beschikbare beroepsmogelijkheden, hetgeen in strijd is met de gedragscode die in bijlage bij het besluit inzake toegang van het publiek tot documenten gaat. Ook verzocht de Ombudsman de Commissie haar standpunt kenbaar te maken betreffende de vermeende discrepantie tussen de door de jury bij de correctie van de examenteksten gehanteerde criteria en de aan kandidaten vóór het examen verstrekte informatie.

Tweede standpunt Commissie

Met betrekking tot het eerste punt antwoordde de Commissie eenvoudigweg dat kandidaten die deelnemen aan een algemeen vergelijkend onderzoek net als alle burgers van de Unie gerechtigd zijn bij de Ombudsman of de gerechtelijke autoriteiten een klacht in te dienen tegen het besluit hen inzage in bepaalde documenten te weigeren.

Met betrekking tot de door de jury bij de correctie van de examenteksten gehanteerde criteria antwoordde de instelling dat de klacht van klager op dit punt niet gegrond was, omdat de correctie had plaatsgevonden met een optische lezer.

Ten slotte handhaafde de Commissie met betrekking tot de inzage in de proeven haar aanvankelijke standpunt.

BESLUIT

1 Hernieuwd onderzoek van de examenteksten van klager

- 1.1 Klager verzocht de jury zijn proeven opnieuw te beoordelen, omdat er een miniem verschil was tussen het minimumaantal punten dat was vereist om voor de eerste examenonderdelen te slagen en de hem toegekende score.
- 1.2 De Commissie verklaarde in haar standpunt dat naar aanleiding van dit verzoek een tweede controle van de proeven van klager had plaatsgevonden. De resultaten van deze tweede beoordeling wezen uit dat er geen fout was gemaakt bij de vaststelling van de aan klager toegekende score.
- 1.3 Overeenkomstig de communautaire jurisprudentie hebben jury's bij de beoordeling van de resultaten van examens ruime discretionaire bevoegdheden en een herbeoordeling kan alleen plaatsvinden om vast te stellen of de uitoefening ervan niet gepaard is gegaan met kennelijke dwaling of misbruik en of de grenzen van de discretionaire bevoegdheid niet kennelijk zijn overschreden⁸³.

⁸³ Zie zaak T-46/93, *Fotini Michâel-Chiou tegen Commissie*, Jurisprudentie [1994] II-929, rechtsoverweging 48; zaak 40/86, *Georges Kolivas tegen Commissie*, Jurisprudentie [1987] blz. 2643, rechtsoverweging 11.

Gezien de door klager verstrekte informatie stelde de Ombudsman vast dat er geen bewijzen waren overgelegd die vraagtekens zouden kunnen doen rijzen ten aanzien van het oordeel van de jury. Derhalve concludeerde de Ombudsman dat de jury had gehandeld binnen de grenzen van haar wettelijke bevoegdheden. Er bleek derhalve met betrekking tot dit aspect van de zaak geen sprake te zijn van een geval van wanbeheer.

2 Door de jury bij de selectie van kandidaten gehanteerde criteria

- 2.1 De Commissie noemde in haar standpunt de criteria die door de jury werden gehanteerd bij de beoordeling van de examenteksten. In deze criteria werd in het algemeen ingegaan op de voor elk type antwoorden bij elke tekst gevolgde scoremethode (goede/foute antwoorden, geen/geannuleerd antwoord).
- 2.2 Nadat hij deze waarden had vergeleken met het scoresysteem zoals dat werd vermeld in het aan alle kandidaten vóór elke proef van het vergelijkend onderzoek rondgedeelde boekje (instructies voor de kandidaten), stelde klager vast dat deze criteria niet met elkaar in overeenstemming waren.
- 2.3 Op de omslag van deze boekjes werd vermeld dat het scoresysteem dat bij de vier examenteksten zou worden gehanteerd zou zijn: +1 voor een goed antwoord, "0" voor geen of een geannuleerd antwoord en -0,333 voor een fout antwoord.

Daarentegen werd door de Commissie in haar standpunt een ander scoresysteem voor elk van de examenonderdelen beschreven. Alleen voor de antwoorden voor de eerste examentekst bleek voor een goed antwoord een score van +1 te worden gegeven, "0" voor geen of een geannuleerd antwoord en -0,333 voor een fout antwoord. Wat de tweede, de derde en de vierde selectieproef betreft, werden goede antwoorden beoordeeld met 0,333, 0,357 resp. 0,143, foute antwoorden met -0,111, -0,119 resp. -0,048 en geen of een geannuleerd antwoord met "0".

- 2.4 De bij een vergelijkend onderzoek aan kandidaten verstrekte instructies hadden voornamelijk tot doel kandidaten nauwkeurige informatie te verschaffen over de inhoud van de examens en de scores. In het licht van deze informatie zouden kandidaten van tevoren kunnen beslissen hoe zij de verschillende examenonderdelen benaderen en of zij individuele vragen al dan niet beantwoorden.
- 2.5 Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moet de instelling burgers duidelijke en nauwkeurige informatie verstrekken.

Dit was niet geval met betrekking tot de vóór het begin van algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/1049 aan kandidaten rondgedeelde instructies, omdat de daarin gegeven informatie betreffende de beoordeling van de examenonderdelen niet in overeenstemming was met de door de jury bij de beoordeling van de eerste selectieproeven gehanteerde criteria. Kandidaten zouden wellicht in de war kunnen zijn geraakt door de informatie die hen vóór de examens werd

gegeven met betrekking tot de werkelijke waarde die aan elk antwoord van het examen moest worden toegekend.

- 2.6 Ten einde dit aspect van de zaak te verduidelijken vroeg de Ombudsman nogmaals om een standpunt van de Commissie. In haar antwoord vermeldde de instelling alleen dat de klacht van klager niet gegrond was, omdat de correctie had plaatsgevonden met een optische lezer. De Ombudsman was derhalve van mening dat de Commissie het door klager genoemde punt niet op adequate wijze had beantwoord.

Zowel het feit dat de Commissie kandidaten geen duidelijke en ondubbelzinnige informatie had verschaft betreffende de inhoud van de examens en de daarvoor toegekende score als het feit dat de instelling geen nauwkeurig antwoord gaf op de door klager in zijn klacht aan de orde gestelde punten, vormden derhalve een geval van wanbeheer.

3 Inzage in de examenteksten van klager

- 3.1 Een van de klachten van klager had betrekking op de weigering van de jury om hem inzage te verlenen in een gecorrigeerd afschrift van zijn examen.
- 3.2 Het feitelijke vraagstuk van de toegang tot gecorrigeerde examenteksten is behandeld in het kader van het initiatiefonderzoek dat de Europese Ombudsman heeft verricht betreffende geheimhouding bij de aanwervingsprocedures van de Commissie (initiatiefonderzoek 1004/97/PD)⁸⁴. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft de Ombudsman over deze zaak een speciaal verslag opgesteld, dat op 18 oktober 1999 aan het Europees Parlement werd toegezonden.
- 3.3 De Ombudsman stelde zich derhalve op het standpunt dat het niet noodzakelijk was verder onderzoek te verrichten met betrekking tot dit aspect van de zaak, en deelde klager het resultaat van deze procedure mee.

4 Vermeende inbreuk op de gedragscode inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Commissie en de Raad

- 4.1 Klager stelde dat in het besluit hem toegang tot zijn gecorrigeerde examenteksten te weigeren niet werd verwezen naar beschikbare beroepsmogelijkheden, namelijk een gerechtelijke procedure en de indiening van een klacht bij de Europese Ombudsman, zoals uiteengezet in het gedeelte betreffende de behandeling van het confirmatief verzoek in de Gedragscode inzake toegang van het publiek tot documenten van de Commissie en de Raad.
- 4.2 Deze bewering vormde geen onderdeel van de oorspronkelijke klacht, maar werd in de opmerkingen van klager naar voren gebracht.

---

⁸⁴ Naar aanleiding van het onderzoek met betrekking tot deze zaak heeft de Ombudsman aan de Commissie de aanbeveling gedaan om kandidaten op hun verzoek inzage te verlenen in hun gecorrigeerde examenteksten.

Bovendien hield het verband met het al dan niet bestaan van het recht op inzage in de gecorrigeerde proeven, waarover nog steeds onderzoek werd verricht (punt 3 van het besluit).

- 4.3 Daarom was de Ombudsman van mening dat het niet noodzakelijk was dit aspect van de zaak in dit verband te behandelen.

CONCLUSIE

Op basis van het onderzoek van de Europese Ombudsman met betrekking tot het tweede aspect van deze klacht achtte de Ombudsman het noodzakelijk de navolgende kritische opmerkingen te maken:

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet de informatie die door de overheden aan burgers wordt verstrekt, duidelijk en nauwkeurig zijn. Dit geldt des te meer voor informatie die wordt verstrekt in het kader van een algemeen vergelijkend onderzoek, omdat dat voor veel burgers wellicht het eerste contact met het communautair bestuur vormt.

Dit was niet geval met betrekking tot de vóór het begin van algemeen vergelijkend onderzoek COM/A/1049 aan kandidaten rondgedeelde instructies, omdat de daarin gegeven informatie betreffende de beoordeling van de examenonderdelen niet in overeenstemming was met de door de jury bij de beoordeling van de eerste selectieproeven gehanteerde criteria. Kandidaten zouden wellicht in de war kunnen zijn geraakt door de informatie die hen vóór de examens werd gegeven met betrekking tot de werkelijke waarde die aan elk antwoord van het examen moest worden toegekend.

Ten einde dit aspect van de zaak te verduidelijken vroeg de Ombudsman nogmaals om een standpunt van de Commissie. In haar antwoord vermeldde de instelling alleen dat de klacht van klager niet gegrond was, omdat de correctie had plaatsgevonden met een optische lezer. De Ombudsman was derhalve van mening dat de Commissie het door klager genoemde punt niet op adequate wijze had beantwoord.

Zowel het feit dat de Commissie kandidaten geen duidelijke en ondubbelzinnige informatie had verschaft betreffende de inhoud van de examens en de daarvoor toegekende score als het feit dat de instelling geen nauwkeurig antwoord gaf op de door klager in zijn klacht aan de orde gestelde punten, vormden derhalve een geval van wanbeheer.

Omdat het bij deze aspecten van de zaak ging om procedures betreffende specifieke gebeurtenissen die in het verleden hadden plaatsgevonden was het niet opportuun ter zake een minnelijke schikking na te streven. De Ombudsman besloot derhalve de zaak te sluiten.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

In haar standpunt in tweede instantie ging de Commissie niet in op de opmerkingen van klager en de precieze vraag die de Ombudsman de instelling in zijn brief van 5 juli 1999 had gesteld.

De Ombudsman merkte op dat dit een geval van wanbeheer was, zoals hij had vermeld in het besluit. Bovendien zou hij willen beklemtonen dat, zo deze vruchteloze houding een algemene regel wordt bij het optreden van de nieuw geïnstalleerde Commissie, daarmee snel een einde zou worden gemaakt aan de resultaten van een vruchtbare en constructieve samenwerking bij de behandeling van bij hem ingediende klachten, en de werkzaamheden van de Ombudsman betreffende de bevordering van de betrekkingen tussen de Europese burgers en de communautaire instellingen en organen onmogelijk zouden worden gemaakt.

3.6 ONTWERPAANBEVELINGEN VAN DE OMBUDSMAN

3.6.1 Alle instellingen, organen en gedecentraliseerde organen

BESLUIT HOUDENDE ONTWERPAANBEVELINGEN VOOR HET AANNEMEN VAN EEN CODE VAN GOED ADMINISTRATIEF GEDRAG

Besluit inzake initiatiefonderzoek OI/1/98/OV (Ontwerpaanbevelingen)

REDENEN VOOR HET HOUDEN VAN HET ONDERZOEK

Op 11 november 1998 begon de Ombudsman een initiatiefonderzoek naar het bestaan, bij de verschillende instellingen en organen van de Gemeenschappen, van een code van goed administratief gedrag voor de ambtenaren in hun contacten met het publiek, en naar de toegankelijkheid van die code voor het publiek.

Een van de redenen voor het houden van dit initiatiefonderzoek was dat de Ombudsman tijdens zijn ambtsperiode talloze klachten ontving waarmee gevallen van wanbeheer onder zijn aandacht werden gebracht die hadden kunnen worden voorkomen, indien duidelijke informatie beschikbaar zou zijn geweest over de administratieve plichten van het personeel van de Gemeenschappen in hun contacten met burgers.

De meer algemene reden was dat een deel van de opdracht van de Ombudsman erin bestaat de betrekkingen tussen de Europese burgers en de communautaire instellingen en organen te verbeteren. De oprichting van het Bureau van de Ombudsman had tot doel te onderstrepen dat de Unie zich inzet voor een democratisch, transparant en controleerbaar bestuur. De Ombudsman moet goede administratieve praktijken bevorderen door de kwaliteit van het bestuur te verbeteren.

De Ombudsman stelde derhalve in zijn initiatiefonderzoek vast dat codes van goed administratief gedrag met het oog op de verbetering van de kwaliteit van het communautaire bestuur een belangrijke rol kunnen spelen.

Dergelijke codes zouden voor het personeel erg nuttig zijn bij het behandelen van verzoeken/klachten van burgers. In de code zouden zij gedetailleerd worden geïnstrueerd over de regels die zij in acht moeten nemen in hun relaties met burgers die contact opnemen met hun instelling. Wanneer de codes voor het publiek gemakkelijk toegankelijk zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een in het Publicatieblad gepubliceerd besluit, zouden de burgers weten wat hun rechten zijn en welk bestuurlijk niveau zij mogen verwachten van de communautaire instellingen en organen.

Het Europees Parlement heeft de idee van een dergelijke code voor de Europese instellingen en organen zeer positief ontvangen⁸⁵ en heeft daarbij onderstreept “dat een dergelijke code met het oog op de toegankelijkheid en begrijpelijkheid voor het publiek zo gelijk mogelijk moet zijn voor alle Europese instellingen en organen”.

ONDERZOEK

Op basis van deze overwegingen en overeenkomstig artikel 3, lid 1, van het Statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt is de Ombudsman begonnen met een initiatiefonderzoek gericht naar achttien communautaire instellingen en organen (vier communautaire instellingen in de zin van artikel 4 van het Verdrag, vier bij het Verdrag ingestelde organen en tien “gedecentraliseerde communautaire organen”⁸⁶. In het onderzoek werden de navolgende onderwerpen behandeld:

In de eerste plaats vroeg de Ombudsman of de instelling of het orgaan een code van goed administratief gedrag voor de ambtenaren in hun contacten met het publiek hadden aangenomen die gemakkelijk toegankelijk is voor de burgers. Indien een dergelijke code niet bestond, vroeg de Ombudsman of de instelling of het orgaan ermee in zou willen stemmen de noodzakelijke maatregelen te nemen met het oog op het aannemen van een gedragscode. Wat de inhoud van een dergelijke code betreft merkte hij op dat daarin in een lijst van bepalingen algemeen toepasselijke voorschriften zouden kunnen worden opgenomen betreffende de inhoudelijke en procedurele beginselen zoals die uiteengezet waren in de bijlage bij zijn brief van 11 november 1998.

Ervan uitgaande dat een dergelijke code zeer doeltreffend zou zijn, indien deze voor het publiek toegankelijk zou zijn en nauwkeurige bepalingen zou omvatten, vroeg de Ombudsman de instelling of het orgaan in de tweede plaats of zou kunnen worden aangegeven in welke vorm de code zou worden aangenomen.

⁸⁵ Zie de resolutie van 16 juli 1998 over het Jaarverslag van de Europese Ombudsman over 1997 (C4-0270/98).

⁸⁶ Het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie, de Europese Commissie, de Rekenkamer, het Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's, de Europese Investeringsbank, de Europese Centrale Bank, het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (CEDEFOP), de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden, het Europees Milieuagentschap, het Europees Bureau voor de geneesmiddelenbeoordeling (EMA), het Bureau voor de harmonisatie binnen de interne markt, de Europese Stichting voor opleiding, het Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving, het Europees Vertaalcentrum voor de organen van de Europese Unie, het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk en het Communautair Bureau voor plantenrassen.

Standpunt Commissie

Op 10 februari 1999 deed de secretaris-generaal van de Commissie de Ombudsman, alsmede de secretarissen-generaal van het Parlement en de Raad, een kopie toekomen van het ontwerp van een gedragscode voor de Europese Commissie, die op 10 maart 1999 aan de Commissie zou worden voorgelegd. In de brief aan de secretarissen-generaal werd meegedeeld dat met het aannemen van deze code en de desbetreffende uitvoeringsmaatregelen door de Commissie mede uitvoering werd gegeven aan het initiatief van de Ombudsman.

De ontwerpcode bevatte vijf delen: a) basisnormen, b) rechten, c) verplichtingen, d) bevordering beroepskwalificaties en e) dienstbaarheid aan het publiek. De Ombudsman maakte op 23 februari en 9 maart 1999 opmerkingen naar aanleiding van de ontwerpcode. Dit ontwerp was ook het onderwerp van een ontmoeting die op 2 maart 1999 plaatsvond tussen de secretarissen-generaal van Parlement, Raad en Commissie en de Ombudsman.

Het laatste gedeelte van de ontwerpcode betreffende dienstbaarheid aan het publiek, dat correspondeerde met het onderwerp van het initiatiefonderzoek, was opgesteld met inachtneming van de meeste van de inhoudelijke en procedurele beginselen die werden voorgesteld in de bijlage bij de brief van de Ombudsman van 11 november 1998.

Op 11 maart 1999 stelde de secretaris-generaal van de Commissie de Ombudsman in kennis van drie gedragscodes betreffende respectievelijk de leden van de Commissie, de betrekkingen tussen de leden van de Commissie en de Commissiediensten en het ontwerp van een gedragscode voor het personeel van de Europese Commissie. De Ombudsman werd meegedeeld dat de twee eerste codes door de Commissie op 9 maart 1999 waren aangenomen. Wat de gedragscode voor het personeel van de Europese Commissie betreft deelde de Commissie de Ombudsman echter mee dat het nog een ontwerp betrof dat verder moest worden besproken in het overleg met personeelsvertegenwoordigers en de andere Europese instellingen, waarna het officieel door de Commissie zou worden vastgesteld.

Tenslotte deelde de heer Ebermann, directeur bij het secretariaat-generaal, de Ombudsman op 19 april 1999 mee dat helaas in de gegeven omstandigheden voorlopig geen officieel gevolg aan de ontwerpgedragscode kon worden gegeven, maar dat de Commissiediensten hoopten spoedig na het aantreden van de nieuwe Commissie de laatste hand aan de code te kunnen leggen.

Standpunt Parlement

In zijn antwoord van 12 februari 1999 toonde de Voorzitter van het Europees Parlement zich ingenomen met het initiatief en deelde hij mee dat het Parlement reeds was begonnen met een onderzoek betreffende een code van goed administratief gedrag. Hij merkte op dat het vraagstuk was besproken tijdens de vergadering tussen de secretaris-generaal en de directeuren-generaal van 8 januari 1999. Hij deelde mee dat, afhankelijk van de voortgang van de werkzaamheden, een ontwerpcode van goed

administratief gedrag zou worden voorgelegd aan het Bureau van het Parlement en vervolgens aan de Ombudsman zou worden gezonden. Sinds 12 februari 1999 is nog geen ontwerpcode van het Parlement ontvangen.

Standpunt Raad

In zijn antwoord van 30 maart 1999 verwees de secretaris-generaal van de Raad naar de bijeenkomst van 2 maart 1999 van de secretarissen-generaal van Parlement, Raad en Commissie en de Ombudsman, tijdens welke hij had laten weten dat de door de Ombudsman voorgestelde maatregelen er ongetwijfeld toe zouden bijdragen dat de instellingen van de Gemeenschap dichter bij de burgers zouden komen te staan. Tevens merkte de secretaris-generaal op dat een code zou worden aangenomen in de vorm van een besluit van de Raad in plaats van in de vorm van een besluit van de secretaris-generaal. Hij verklaarde dat hij de diensten van de Raad opdracht had gegeven het vraagstuk te behandelen in het licht van de specifieke omstandigheden zoals die voor de Raad gelden en van de door de andere communautaire instellingen genomen initiatieven. Tenslotte merkte de secretaris-generaal op dat hij de Ombudsman op de hoogte zou houden van het gevolg dat aan deze zaak werd gegeven. Sinds 30 maart 1999 is geen nieuwe informatie meer van de Raad ontvangen.

Standpunten van de andere communautaire instellingen en organen en de gedecentraliseerde organen

De *Rekenkamer* deelde de Ombudsman op 24 november 1998 mee dat zij van plan was in de toekomst een nauwkeurige en voor het publiek toegankelijke code uit te werken.

Zowel het *Economisch en Sociaal Comité* als het *Comité van de Regio's* toonden zich op 6 januari 1999 respectievelijk 4 december 1998 ingenomen met het voorstel van de Ombudsman en deelden mee dat zij bereid waren de noodzakelijke maatregelen te nemen met het oog op het aannemen van een code van goed administratief gedrag. Het *Comité van de Regio's* deelde mee dat de code zou worden vastgesteld in de vorm van een besluit van zijn Bureau. Beide comités beklemtoonden tevens dat het van belang was dat alle Europese instellingen en organen een gemeenschappelijke code zouden hebben.

De *Europese Investeringsbank* deelde de Ombudsman op 2 december 1998 mee dat in april 1997 reeds een gedragscode voor EIB was aangenomen en sloot een kopie van deze code bij. De code is officieel goedgekeurd door het Directiecomité van de bank en vormt een aanvulling op het Statuut. De bank deelde de Ombudsman mee dat hoofdstuk 2 van de code betreffende externe betrekkingen de beginselen omvat van goed administratief gedrag voor het personeel in hun contacten met het publiek, en dat de juridische dienst van de bank zou nagaan of het mogelijk was om meer ruchtbaarheid te geven aan dit deel van het document.

De *Europese Centrale Bank* deelde de Ombudsman op 4 februari 1999 mee dat zij slechts in beperkte mate administratieve contacten met het publiek heeft, omdat zij voornamelijk contacten heeft met centrale banken, de financiële wereld, overheidsinstanties en leveranciers van goederen en

diensten. De bank merkte echter op dat zij voor wat betreft haar betrekkingen met burgers in overweging zou nemen om een code van goed administratief gedrag aan te nemen, zodra de omstandigheden haar daartoe in staat stelden, en dat zij de Ombudsman zou informeren over de genomen maatregelen.

Negen van tien *gedecentraliseerde communautaire organen* reageerden positief op het voorstel van de Ombudsman en gaven uiting aan hun voornemen een code van goed administratief gedrag aan te nemen, die zou moeten worden goedgekeurd door hun respectieve directie/beheersorganen. Namens alle gedecentraliseerde organen deelde de directeur van *Cedefop* in zijn hoedanigheid van voorzitter van de groep van directeuren/voorzitters van de gedecentraliseerde organen, de Ombudsman op 26 februari 1999 mee dat een werkgroep van de verschillende organen was ingesteld met het oog op de behandeling van deze kwestie, en dat de verschillende gedecentraliseerde organen zouden kiezen voor een gezamenlijke aanpak op basis van het ontwerp van een gedragscode van de Commissie, dat een leidraad zou vormen voor de gedragscode voor de organen. De Ombudsman zou op de hoogte worden gehouden van de vooruitgang die ter zake zou worden geboekt.

Op 2 december 1998 deelde het *Bureau voor de harmonisatie binnen de interne markt* de Ombudsman mee dat het gezien zijn bijzondere activiteiten betreffende intellectuele eigendomsrechten niet als een gemeenschappelijke overheidsinstantie fungeert, maar meer als een particuliere onderneming die zijn klanten zoveel mogelijk tevreden moet stellen. Het Bureau gaf derhalve een gedetailleerde beschrijving van de talrijke procedurele en inhoudelijke garanties (vervat in verschillende verordeningen van Commissie en Raad) die worden geboden voor diegenen die een communautair handelsmerk deponeren. Het Bureau deelde mee dat het in dit stadium reeds had voldaan aan de inhoudelijke en procedurele beginselen als vervat in het voorstel van de Ombudsman voor een code van goed administratief gedrag (zoals de ontvangstbevestiging binnen vijftien dagen, rechtstreeks contact met de verantwoordelijke ambtenaar, de rechten van de verdediging, de verplichting om besluiten te motiveren, een beroepsprocedure, een informatiedienst en een eenheid voor de gecoördineerde behandeling van klachten).

Beoordeling van de huidige situatie met betrekking tot een code van goed administratief gedrag

Op basis van de door de verschillende communautaire instellingen en organen en de gedecentraliseerde organen verstrekte informatie blijkt dat geen van hen op dit moment een code van goed administratief gedrag heeft aangenomen overeenkomstig het voorstel van de Ombudsman.

De *Commissie* is begonnen met de uitwerking van een ontwerp van een gedragscode voor personeel van de Europese Commissie, waarvan deel 5 betrekking heeft op de contacten van de ambtenaren van de Commissie met het publiek. De Ombudsman werd echter meegedeeld dat deze code nog niet is aangenomen en dat in de gegeven omstandigheden geen officieel gevolg aan de ontwerpcode kan worden gegeven.

Het Parlement, de Raad, de Rekenkamer, het Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's en de Europese Centrale Bank hebben overeenstemming bereikt over, maar nog niet hun goedkeuring gehecht aan een code van goed administratief gedrag voor hun ambtenaren in hun contacten met het publiek.

Anderzijds heeft de *Europese Investeringsbank* reeds in april 1997 een uitvoerige gedragscode voor de EIB aangenomen. Deze code, die een aanvulling vormt op het Statuut, blijkt echter voornamelijk betrekking te hebben op de contacten van het personeel van de EIB met de instelling zelf en zelfs hoofdstuk 2 over externe betrekkingen blijkt niet echt bepalingen te bevatten die daadwerkelijk de contacten met de burgers betreffen.

Verder blijkt dat negen van de tien *gedecentraliseerde organen* overeen zijn gekomen om de noodzakelijke maatregelen te nemen met het oog op het aannemen van een code van goed administratief gedrag, maar nog in afwachting zijn van de definitieve goedkeuring van de code van de Commissie ten einde gezamenlijk soortgelijke codes te kunnen vaststellen.

Tenslotte blijkt uit het antwoord van het *Bureau voor de harmonisatie binnen de interne markt* dat dit agentschap reeds voldoet aan de meeste van de inhoudelijke en procedurele beginselen als vervat in het voorstel van de Ombudsman voor een code van goed administratief gedrag. Die garanties hebben echter geen betrekking op alle contacten met burgers, maar blijven beperkt tot de communautaire procedure voor het deponeren van handelsmerken.

Ontwerpaanbevelingen die reeds zijn gedaan aan Commissie, Parlement en Raad

In maart en april 1999 werd de Ombudsman meegedeeld dat de gedragscode van de Commissie niet was vastgesteld en dat daaraan in de gegeven omstandigheden geen officieel gevolg kon worden gegeven. Om die reden en ook gezien het feit dat met name de gedecentraliseerde organen in afwachting zijn van de goedkeuring van de code van de Commissie ten einde soortgelijke codes te kunnen goedkeuren, deed de Ombudsman reeds op 28 juli 1999 aan de Commissie de onderhavige ontwerpaanbevelingen. Op 29 juli 1999 gingen dezelfde ontwerpaanbevelingen uit naar Parlement en Raad. De drie instellingen werden verzocht hun standpunt uiterlijk 30 november 1999 te doen toekomen.

BESLUIT

De noodzaak van een code van goed administratief gedrag voor de ambtenaren van de Gemeenschappen in hun contacten met het publiek

- 1 Tijdens zijn mandaat ontving de Ombudsman talloze klachten in het kader waarvan gevallen van wanbeheer van de verschillende communautaire instellingen en organen onder zijn aandacht werden gebracht. Hierover werd verslag uitgebracht in de jaarverslagen van de Ombudsman. De Ombudsman was van mening dat een groot aantal van deze gevallen van wanbeheer had kunnen worden voor-

komen, indien duidelijke informatie in de vorm van een code van goed administratief gedrag beschikbaar zou zijn geweest over de administratieve plichten van het personeel van de Gemeenschappen in hun contacten met burgers.

- 2 In het kader van zijn opdracht is het taak van de Ombudsman om de betrekkingen tussen de communautaire instellingen en organen en de Europese burgers te verbeteren. De oprichting van het Bureau van de Ombudsman had tot doel te onderstrepen dat de Unie zich inzet voor democratische, transparante en controleerbare vormen van bestuur. De Ombudsman moet er met name toe bijdragen dat de positie van burgers wordt versterkt door de bevordering van goede administratieve praktijken en de verbetering van de kwaliteit van het bestuur.
- 3 De Ombudsman stelde vast dat door het Verdrag van Amsterdam het begrip openheid expliciet in het Verdrag betreffende de Europese Unie is opgenomen met de woorden *“Dit Verdrag markeert een nieuwe etappe in het proces van totstandbrenging van een steeds hechter verbond tussen de volkeren van Europa, waarin de besluiten in zo groot mogelijke openheid en zo dicht mogelijk bij de burger worden genomen”* (artikel 1 Verdrag betreffende de Europese Unie). Wat dit betreft was de Ombudsman van mening dat, ten einde het bestuur dichter bij de burgers te brengen en garanties te bieden voor een betere kwaliteit van het bestuur, een code noodzakelijk was die de fundamentele beginselen omvat van goed administratief gedrag voor ambtenaren in hun contacten met het publiek. Een dergelijke code is zowel nuttig voor de ambtenaren van de Gemeenschappen, omdat zij daarmee uitvoerig worden ingelicht over de voorschriften die zij bij hun contacten met het publiek in acht moeten nemen, als voor de burgers, omdat zij informatie krijgen met betrekking tot de vraag welke beginselen in de communautaire overheid van toepassing zijn en welke gedragsnormen zij mogen verwachten in hun contacten met het communautaire bestuur.
- 4 Een code van goed administratief gedrag kan alleen doelmatig zijn, wanneer het gaat om een voor de burgers toegankelijk document. Daarom zou het moeten worden gepubliceerd in de vorm van een besluit, zoals dat ook gebeurde met de gedragscode inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Commissie, als vervat in het besluit van de Commissie (94/90/EGKS, EG, Euratom) van 8 februari 1994⁸⁷. Om ervoor te zorgen dat de code begrijpelijk is en voor het publiek niet verwarrend, moet het daarbij gaan om een document dat uitsluitend bepalingen omvat betreffende de contacten van de ambtenaren met het publiek en niet over de betrekkingen van de ambtenaren met hun instelling (rechten en verplichtingen, uiteenzetting van bepalingen van het Statuut), zoals het geval is in het ontwerp van gedragscode voor het personeel van de Europese Commissie.

⁸⁷ PB L 46 van 1994, blz. 58.

- 5 De Ombudsman stelde tevens vast dat het Europees Parlement in zijn resoluties op de jaarverslagen van de Europese Ombudsman voor 1997 en 1998⁸⁸ met nadruk heeft gewezen op de dringende noodzaak zo spoedig mogelijk een code van goed administratief gedrag op te stellen, en dat het van belang is dat een dergelijke code om redenen van toegankelijkheid en begrijpelijkheid voor het publiek voor alle Europese instellingen en organen zo identiek mogelijk moet zijn. Het Parlement merkte tevens op dat een dergelijke code voor alle Europese burgers toegankelijk moet zijn en in het Publicatieblad moet worden gepubliceerd.
- 6 Op basis van de door de verschillende communautaire instellingen en organen en de gedecentraliseerde organen aan de Ombudsman verstrekte informatie bleek dat geen van hen vooralsnog een code van goed administratief gedrag overeenkomstig het voorstel van de Ombudsman had aangenomen.

CONCLUSIE

Op basis van bovengenoemde overwegingen concludeerde de Ombudsman dat tijdens zijn mandaat verschillende gevallen van wanbeheer van de verschillende communautaire instellingen en organen zijn vastgesteld. Een van de oorzaken van deze gevallen van wanbeheer is dat geen duidelijke voorschriften bestaan betreffende de beginselen van goed administratief gedrag waaraan de ambtenaren van de Gemeenschap zich bij hun contacten met het publiek moeten houden. Om te voorkomen dat soortgelijke gevallen van wanbeheer zich in de toekomst vaker voordoen, moeten de communautaire instellingen en organen derhalve voor hun ambtenaren in hun contacten met het publiek een code van goed administratief gedrag vaststellen. Een dergelijke code kan alleen doeltreffend zijn, wanneer het daarbij gaat om een voor burgers toegankelijk document. De code dient derhalve te worden aangenomen in de vorm van een besluit dat in het Publicatieblad wordt gepubliceerd.

ONTWERPAANBEVELINGEN

Gezien het bovenstaande deed de Europese Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman de navolgende ontwerpaanbevelingen aan de verschillende communautaire instellingen en organen en de gedecentraliseerde organen:

- 1 De instelling of het orgaan moet bepalingen aannemen betreffende goed administratief gedrag van hun ambtenaren in hun contacten met het publiek. Met het oog op het aannemen van deze bepalingen zouden de instellingen en organen zich wellicht kunnen laten leiden door de bepalingen zoals die zijn vervat in bijgaande code van goed administratief gedrag.

⁸⁸ Resolutie van 16 juli 1998 op het jaarverslag over de activiteiten van de Europese Ombudsman in 1997 (C4-0270/98), PB C 292 van 1998, blz. 168. Resolutie van 15 april 1999 op het jaarverslag over de activiteiten van de Europese Ombudsman in 1998 (C4-138/99, PB C 219 van 1999, blz. 456).

- 2 Om te verzekeren dat de bepalingen gemakkelijk door burgers kunnen worden begrepen, moet het in die bepalingen uitsluitend gaan om de contacten van de ambtenaren met het publiek. Indien de instelling of het orgaan ook voornemens is bepalingen vast te stellen betreffende de betrekkingen van ambtenaren met de instelling, dient dit te gebeuren in een afzonderlijk, voor het publiek toegankelijk document.
- 3 Om te verzekeren dat de bepalingen doeltreffend zijn en toegankelijk voor burgers, moeten zij worden aangenomen in de vorm van een besluit en worden gepubliceerd in het Publicatieblad.

De instellingen en organen en de gedecentraliseerde organen werden in kennis gesteld van deze ontwerp-aanbevelingen en werden overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman verzocht binnen een termijn van drie maanden een omstandig advies te doen toekomen. In het onderhavige geval moest het omstandig advies uiterlijk 31 december 1999 worden toegezonden.

3.6.2 Europees Parlement

ONNODIGE VERTRAGING EN NIET-BEANTWOORDING VAN INSCHRIJVINGEN VOOR EEN VERGELIJKEND ONDERZOEK VOOR ONTWERPERS

Ontwerpaanbeveling met betrekking tot de gevoegde klachten 507/98/OV (Vertrouwelijk), 515/98/OV, 576/98/OV en 818/98/OV tegen het Europees Parlement

KLACHTEN

In mei en juni 1998 diende X bij de Europese Ombudsman een klacht (507/98/OV) in, omdat het Europees Parlement geen informatie zou hebben verstrekt met betrekking tot een vergelijkend onderzoek voor ontwerpers (ref. 96/S 195-116670) voor werkzaamheden in het Leopoldcomplex van het Europees Parlement in Brussel. In mei 1998 (515/98/OV), juni 1998 (576/98/OV) respectievelijk april 1998 (818/98/OV) werden door andere personen soortgelijke klachten ingediend. Daarom besloot de Ombudsman de vier klachten in het kader van het onderzoek gezamenlijk te behandelen.

Volgens klagers waren de desbetreffende feiten als volgt: de vier klagers hadden zich ingeschreven voor de prijsvraag voor ontwerpers (ref. 96/S 195-116670) voor werkzaamheden aan de VIP-ingang van het D1-gebouw en de herinrichting van de verbindingsgang tussen D3 en D1 van het Leopoldcomplex van het Europees Parlement in Brussel. Deze prijsvraag werd aangekondigd in Publicatieblad S 195 van 8 oktober 1996, blz. 39. Na een eerste beoordeling van alle inschrijvingen werden door de jury vijftien architecten/ontwerpers geselecteerd (onder wie de klagers) en werden zij verzocht hun projecten uiterlijk 15 januari 1997 in te dienen. Na die datum echter ontvingen klagers geen verdere informatie met betrekking tot het resultaat van hun inzendingen. In drie van de vier zaken richtten de klagers

zich afzonderlijk in een brief tot het Parlement om erop te wijzen dat zij een aanzienlijke hoeveelheid werk hadden verricht en kosten hadden gemaakt voor hun inschrijvingen, maar zij ontvingen geen antwoord. De klager in zaak 507/98/OV bijvoorbeeld richtte zich op 16 maart, 8 september en 18 november 1997 schriftelijk tot het Parlement met het uitdrukkelijke verzoek om informatie over het resultaat van zijn inschrijving, maar hij ontving geen antwoord.

De Ombudsman vernam later van twee van de klagers dat de directeur-generaal Administratie van het Parlement klagers pas op 17 juni 1998, d.w.z. zeventien maanden na de uiterste termijn voor de inzending van projecten, op de hoogte stelde van het definitieve besluit van de jury om geen van de zes projecten (door het raadgevend comité geselecteerd uit de vijftien inzendingen) in aanmerking te laten komen voor de opdracht.

Daarom richtten klagers zich schriftelijk tot de Ombudsman met de mededeling dat 1) zij sinds 15 januari 1997 (de uiterste termijn voor de inzending van projecten) geen informatie hadden ontvangen over het resultaat van hun inzendingen, en dat 2) het Parlement niet had geantwoord op hun brieven waarin zij vroegen om informatie over de resultaten van hun inzendingen.

ONDERZOEK

Standpunt Parlement

In zijn standpunt merkte het Parlement op dat het advies van de jury op 29 mei 1998 bekend werd gemaakt en dat de kandidaten middels een persoonlijk schrijven van dit besluit op de hoogte werden gesteld. Het Parlement sloot afschriften van die brieven bij.

Het Parlement merkte op dat de mededeling van de resultaten van de prijsvraag aan de kandidaten was vertraagd als gevolg van het feit dat de jury veel tijd nodig had gehad om tot een besluit te komen, hetgeen weer het gevolg was van de drukke parlementaire werkzaamheden van haar leden. Ook merkte het Parlement op dat de Administratie in telefoongesprekken met kandidaten telkens weer had geantwoord dat de resultaten van de prijsvraag nog niet bekend konden worden gemaakt, omdat de jury haar werkzaamheden nog niet had afgerond.

Opmerkingen klagers

De Ombudsman ontving opmerkingen van de klagers in zaak 576/98/OV. Klagers merkten op dat zij niet ingenomen waren met het feit dat de prijzen nooit waren toegekend en dat niemand een contract voor de uitvoering van de werkzaamheden had gekregen. Klagers vonden het excuus van het Parlement dat het te druk zou zijn geweest om de sollicitanten mededelingen te doen, niet toereikend. Tevens merkten klagers op dat het Parlement het tijdschema voor de prijsvraag had gewijzigd en dat het in zijn algemeenheid geen zorg had gedragen voor een eerlijk en redelijk verloop van de prijsvraag. Klagers waren van mening dat het Parlement na het houden van de prijsvraag tot het besluit was gekomen dat geen diensten behoeften te worden verleend en de meeste van de inschrijvingen wegens

kleine technische bijzonderheden of ontwerpdetails ter zijde had gelegd om geen prijzen te hoeven toe te kennen.

De Ombudsman ontving geen opmerkingen van de andere klagers.

BESLUIT

1 Bewering volgens welke klagers niet tijdig zouden zijn geïnformeerd over het resultaat van hun inzendingen

- 1.1 Klagers stelden dat zij sinds 15 januari 1997 (de uiterste termijn voor de inzending van projecten) geen informatie hadden ontvangen over het resultaat van hun inzendingen. Het Parlement merkte op dat de mededeling van de resultaten van de prijsvraag aan de kandidaten was vertraagd als gevolg van het feit dat de jury veel tijd nodig had gehad om tot een besluit te komen, hetgeen weer het gevolg was van de drukke parlementaire werkzaamheden van haar leden.
- 1.2 De Ombudsman stelt vast dat in artikel 3.7 van het reglement voor de prijsvraag is bepaald dat de jury in het eerste halfjaar van 1997 bijeen zou komen om de inzendingen na een eerste analyse door het raadgevend comité te behandelen. In artikel 3.9 van hetzelfde reglement werd bepaald dat de resultaten van de prijsvraag openbaar zouden worden gemaakt in de dagen volgend op het besluit van de jury.
- 1.3 De Ombudsman stelt vast dat in dit geval het uiteindelijke besluit van de jury om geen van de vijftien projecten in aanmerking te laten komen voor de toekenning van een prijs, op 29 mei 1998 werd genomen. Dit besluit werd vervolgens op 17 juni 1998 en 4 augustus 1998 aan klagers meegedeeld. Uit het besluit van de jury bleek dat het raadgevend comité al op 26 maart 1997 van mening was dat negen van de vijftien projecten (waarvan twee van klagers) niet in aanmerking konden komen. Verder bleek dat de jury op 17 april 1997 van oordeel was dat uiteindelijk geen van de projecten in aanmerking kwam voor de prijs. Deze conclusie werd bekrachtigd na een tweede beoordeling door de jury op 3 februari 1998.
- 1.4 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten sollicitanten tijdig worden geïnformeerd over de administratieve besluiten die hen betreffen. In het onderhavige geval bleek dat klagers pas zeventien of negentien maanden na de uiterste termijn voor de inzending van projecten op de hoogte werden gesteld van het besluit van de jury. De Ombudsman was van mening dat dit een onredelijk lange periode was, vooral wanneer men bedenkt dat de jury reeds op 17 april 1997, dat wil zeggen slechts drie maanden na de uiterste termijn voor de inzending van projecten, tot de conclusie was gekomen dat geen van de vijftien projecten voor de prijs in aanmerking kon komen.
- 1.5 Het Parlement gaf de Ombudsman geen redelijke uitleg voor deze vertraging, maar verwees alleen naar de drukke werkzaamheden van de leden van de jury. Meer in het bijzonder kon het Parlement de Ombudsman niet uitleggen waarom de jury na haar bijeenkomst van 17 april 1997, tijdens welke zij tot de conclusie kwam dat geen van de

vijftien projecten voor de prijs in aanmerking kon komen, nog eens dertien maanden nodig had om deze conclusie alleen maar te bevestigen. Het Parlement had er derhalve onnodig en zonder rechtvaardiging veel te lang over gedaan om de kandidaten in kennis te stellen van het resultaat van hun inzendingen. Deze vertraging vormde een geval van wanbeheer. De Ombudsman deed derhalve onderstaande ontwerpaanbeveling.

2 Bewering volgens welke brieven van klagers niet zouden zijn beantwoord

- 2.1 De klagers in zaken 507/98/OV, 576/98/OV en 818/98/OV beweerden dat het Parlement hun brieven, waarin zij vroegen om informatie over het resultaat van hun inzendingen, niet had beantwoord. De klager in zaak 507/98/OV wendde zich bijvoorbeeld op 16 maart, 8 september en 18 november 1997 schriftelijk tot het Parlement, maar hij ontving geen antwoord. Het Parlement merkte alleen maar op dat de administratie telkens in telefoongesprekken met kandidaten had geantwoord dat de resultaten van de prijsvraag nog niet bekend konden worden gemaakt.
- 2.2 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten brieven van burgers aan de administratie van het Parlement binnen een redelijke termijn worden beantwoord. In het onderhavige geval bleek dat het Parlement de verschillende brieven van klagers niet had beantwoord. Het Parlement gaf de Ombudsman geen geldige reden waarom het klagers geen antwoord kon sturen, eventueel in de vorm van een ontvangstbevestiging. Deze niet-beantwoording vormde derhalve een geval van wanbeheer. De Ombudsman deed derhalve onderstaande ontwerpaanbeveling.

CONCLUSIE

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten sollicitanten tijdig worden geïnformeerd over de administratieve besluiten die hen betreffen. In het onderhavige geval bleek dat klagers pas zeventien of negentien maanden na de uiterste termijn voor de inzending van projecten op de hoogte werden gesteld van het besluit van de jury. De Ombudsman was van mening dat dit een onredelijk lange periode was, vooral wanneer men bedenkt dat de jury reeds op 17 april 1997, dat wil zeggen slechts drie maanden na de uiterste termijn voor de inzending van projecten, tot de conclusie was gekomen dat geen van de vijftien projecten voor de prijs in aanmerking kon komen.

Het Parlement gaf de Ombudsman geen redelijke uitleg voor deze vertraging, maar verwees alleen naar de drukke werkzaamheden van de leden van de jury. Meer in het bijzonder kon het Parlement de Ombudsman niet uitleggen waarom de jury na haar bijeenkomst van 17 april 1997, tijdens welke zij tot de conclusie kwam dat geen van de vijftien projecten voor de prijs in aanmerking kon komen, nog eens dertien maanden nodig had om deze conclusie alleen maar te bevestigen. Het Parlement had er derhalve onnodig en zonder rechtvaardiging veel te lang over gedaan om de kandi-

daten in kennis te stellen van het resultaat van hun inzendingen. Deze vertraging vormde een geval van wanbeheer.

Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten brieven van burgers aan de administratie van het Parlement binnen een redelijke termijn worden beantwoord. In het onderhavige geval bleek dat het Parlement de verschillende brieven van klager niet had beantwoord. Het Parlement gaf de Ombudsman geen geldige redenen waarom het klagers geen antwoord kon sturen, eventueel in de vorm van een ontvangstbevestiging. Deze niet-beantwoording vormde derhalve een geval van wanbeheer.

Gezien deze conclusies en omdat het niet mogelijk was op deze punten tot een minnelijke schikking tussen partijen te komen, deed de Ombudsman de navolgende ontwerpaanbeveling aan het Europees Parlement:

Overeenkomstig de beginselen van behoorlijk bestuur moet het Parlement klagers zijn verontschuldiging aanbieden voor de onnodige vertraging die is opgetreden bij het informeren van kandidaten over de resultaten van de prijsvraag en voor het feit dat de verschillende brieven van klagers, waarin zij expliciet vroegen om informatie over de resultaten van de prijsvraag, niet werden beantwoord.

Het Europees Parlement zal van deze ontwerpaanbeveling in kennis worden gesteld. Overeenkomstig artikel 3, lid 6 van het Statuut van de Ombudsman dient het Parlement binnen drie maanden een omstandig advies te doen toekomen. Het omstandig advies zou kunnen bestaan uit aanvaarding van de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman en een beschrijving van de maatregelen die zijn genomen de ontwerpaanbeveling ten uitvoer te leggen.

3.6.3 Europese Commissie

NIET HERPLAATSEN VAN AMBTENAAR NA ONBETAALD VERLOF OM REDENEN VAN PERSOONLIJKE AARD

Besluit inzake klacht 489/98/OV tegen de Europese Commissie

KLACHT

In april 1998 diende de heer P. bij de Europese Ombudsman een klacht in wegens het feit dat de Europese Commissie hem aan het einde van zijn onbetaalde verlof om redenen van persoonlijke aard niet opnieuw had aangesteld en had geweigerd hem een vergoeding te betalen voor het verlies aan salaris en het lagere pensioen. Volgens klager waren de desbetreffende feiten als volgt:

Klager, een ambtenaar van de Europese Commissie in de rang A4, ging van 1 oktober 1995 tot 30 september 1996 voor een jaar op onbetaald verlof om redenen van persoonlijke aard. Volgens zijn klacht had de Commissie twee maanden na afloop van zijn onbetaalde verlof nog steeds geen aanbod voor herplaatsing gedaan en waren er ook geen vooruitzichten voor herplaatsing.

Derhalve richtte klager zich op 25 november 1996 schriftelijk tot de directeur-generaal van DG IX om hem mee te delen dat hij met ingang van 1 oktober 1996 ontslag nam om een regelmatige bron van inkomsten te verwerven en omdat hij geen andere mogelijkheid zag dan met vervroegd pensioen te gaan.

Op 10 juni 1997 diende klager overeenkomstig artikel 90, lid 1, van het Statuut een verzoek in om een financiële vergoeding wegens gederfde salarisinkomsten vanaf de datum dat zijn onbetaald verlof inging tot de datum van zijn ontslagbrief, en wegens de lagere pensioenrechten. Op 5 augustus 1997 antwoordde DG IX klager dat hij een ondubbelzinnig verzoek om ontslag had ingediend als bepaald in artikel 48 van het Statuut, en dat daarom zijn verzoek om een vergoeding niet in overweging kon worden genomen.

Op 17 september 1997 diende klager bij het tot aanstelling bevoegde gezag overeenkomstig artikel 90, lid 2, van het Statuut een klacht tegen deze weigering in, waarin hij zijn verzoek om een schadevergoeding herhaalde. Het tot aanstelling bevoegde gezag verwierp het verzoek van klager in zijn brief van 16 februari 1998. Het stelde zich op het standpunt dat de Commissie geen administratieve onregelmatigheden had begaan en niet verantwoordelijk was voor zijn ontslag, en dat zij derhalve geen vergoeding behoeft te betalen. Klager diende daarom onderhavige klacht bij de Ombudsman in, omdat de Commissie hem aan het einde van zijn onbetaalde verlof om redenen van persoonlijke aard niet opnieuw had aangeesteld en had geweigerd hem een vergoeding te betalen voor a) de gederfde inkomsten als gevolg van het feit dat hij niet was herplaatst en b) de financiële verliezen als gevolg van zijn ontslag.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

De klacht werd in mei 1998 doorgezonden naar de Commissie. In haar standpunt verwees de Commissie naar het antwoord van het tot aanstelling bevoegde gezag van 16 februari 1998. Het tot aanstelling bevoegde gezag had klager gewezen op het bepaalde in artikel 40, lid 4, sub d) van het Statuut, waarin wordt bepaald dat de instelling een ambtenaar na het verstrijken van het onbetaalde verlof om redenen van persoonlijke aard bij de eerste vacature moet herplaatsen in een tot zijn categorie of groep behorend ambt dat met zijn rang overeenkomt, mits hij de voor dit ambt vereiste geschiktheid bezit. De procedure om vast te stellen of een ambtenaar voldoet aan deze voorwaarden moet feitelijk plaatsvinden en moet op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat de betrokken instelling kan bewijzen dat aan de bepaling is voldaan. Het niet ten uitvoer leggen van dergelijke controles zou neerkomen op een onrechtmatige daad of een ommissie die zou leiden tot aansprakelijkheid van de Commissie jegens de kandidaat.

De Commissie merkte vervolgens op dat uit een onderzoek naar de enerzijds door klager en anderzijds door de Commissie genomen maatregelen niet was gebleken dat er bij de herplaatsingsprocedure sprake was geweest van enige onregelmatigheid. Het tot aanstelling bevoegde gezag

was van mening dat het feit dat klager eind november 1996 niet was herplaatst redelijk was, omdat zijn verlof om redenen van persoonlijke aard twee maanden eerder op 30 september 1996 was verstreken. Om die redenen was het verzoek van klager om schadevergoeding afgewezen met betrekking tot de periode van het einde van zijn verlof om redenen van persoonlijke aard tot de datum van zijn ontslagbrief.

Het tot aanstelling bevoegde gezag wees erop dat het Hof van Justitie in zijn arrest van 1 juli 1976⁸⁹ heeft bepaald dat bij een beroep tot schadevergoeding wegens niet-herplaatsing na het verstrijken van een verlof om redenen van persoonlijke aard, verzoeker geen achterstallig salaris kan opeisen, wanneer geen diensten zijn verleend. Hij heeft echter wel recht op uitbetaling van een schadevergoeding voor de schade die hij werkelijk heeft geleden als gevolg van het feit dat hem als gevolg van de onregelmatige handelwijze van de administratie salaris is onthouden.

Met betrekking tot het verzoek om een financiële vergoeding vanaf de datum waarop hij ontslag had genomen, voerde klager aan dat hij noodzaak was ontslag te nemen, omdat de administratie hem geen salaris meer betaalde gedurende de twee maanden die volgden op het einde van zijn persoonlijk verlof. De Commissie wees erop dat de communautaire instellingen volgens de jurisprudentie aansprakelijk zijn, wanneer er sprake is van onrechtmatig handelen, de schade feitelijk is geleden en er een oorzakelijk verband bestaat tussen bedoelde handeling en de schade.

In het onderhavige geval ging het tot aanstelling bevoegde gezag na of de Commissie feitelijk maatregelen had genomen en dat op een adequate wijze had gedaan, en of de periode van twee maanden tussen het einde van het verlof om redenen van persoonlijke aard en zijn ontslagbrief een redelijke periode was, zelfs wanneer klager niet in zijn ambt was herplaatst. Ook was het ontslag van klager het resultaat van het feit dat hij schriftelijk de ondubbelzinnige wens te kennen had gegeven zijn werkzaamheden bij de instelling definitief te beëindigen, als bepaald in artikel 48 van het Statuut. Omdat het ontslag derhalve een vrijwillige handeling van klager was, concludeerde de Commissie dat zij in deze zaak geen rechtstreekse verantwoordelijkheid droeg en dat de Commissie geen blaam trof. Derhalve was het verzoek om een financiële vergoeding afgewezen.

Opmerkingen klager

Klager handhaafde zijn klacht. Hij merkte op dat er destijds feitelijk een aantal volstrekt geschikte posten vacant waren en dat de Commissie zijn kwalificaties voor geen van deze posten had onderzocht. Hij merkte op dat vier geschikte posten gereserveerd waren voor andere specifieke kandidaten of voor individuele personen uit de nieuwe lidstaten. Derhalve was klager van mening dat de bewering van de Commissie volgens welke er bij de herplaatsingsprocedure geen sprake was geweest van enige onregelmatigheid, niet correct was. De door de Commissie genomen maatregelen waren niet doeltreffend geweest, omdat zij niet hadden geleid tot enig aanbod betreffende herplaatsing gedurende de 3 1/2 maand vanaf de

⁸⁹ Zaak 58/75, *Sergy tegen Commissie*, Jurisprudentie [1976], blz. 1139.

datum dat hij had bevestigd voornemens te zijn terug te keren, noch tot enig vooruitzicht van herplaatsing. Klager concludeerde dat de Commissie nalatig was geweest, dat hij schade had geleden en dat het oorzakelijk verband tussen beide feiten duidelijk was. Op 22 april 1999 stuurde klager verdere bijzonderheden met betrekking tot de vier posten die vacant waren op het moment dat hij verzocht om herplaatsing.

VERDER ONDERZOEK

Ten einde na te gaan of de Commissie de kwalificaties van klager met betrekking tot de vacante posten die overeenkwamen met zijn rang, gedetailleerd had onderzocht, vroeg de Ombudsman de Commissie op 23 april 1999 op drie punten om verder commentaar.

In de eerste plaats vroeg de Ombudsman om overlegging van de lijst van alle posten (met inbegrip van de vereisten) die overeenkwamen met de rang van klager (A4) en die vacant waren in de periode die volgde op het verstrijken van zijn verlof om redenen van persoonlijke aard (30 september 1996).

In de tweede plaats werd de Commissie verzocht te reageren op de bewering van klager volgens welke zij zijn kwalificaties voor geen van de vacante posten had onderzocht, omdat zij gereserveerd waren voor andere kandidaten.

Ten slotte vroeg de Ombudsman op grond van welke motieven het tot aanstelling bevoegde gezag van oordeel was dat de vacante posten niet overeenkwamen met de kwalificaties van klager (brief van commissaris Liikanen van 16 februari 1998, blz. 3, laatste alinea).

Tweede standpunt Commissie

De Commissie stuurde de Ombudsman de lijsten van vacante leidinggevende posten die wekelijks tussen 18 juli 1996 en 28 november 1996 waren gepubliceerd. De Commissie herhaalde dat dit geschil het gevolg was van het eenzijdig besluit van klager van 25 november 1996, minder dan twee maanden na 1 oktober 1996, om ontslag te nemen bij de Commissie. Daarom stelde de Commissie dat zij niet verantwoordelijk kon worden gehouden voor dat besluit of de gevolgen daarvan voor de inkomenspositie van klager.

Met betrekking tot de bewering van klager volgens welke zij zijn kwalificaties voor geen van de vacante posten had onderzocht, merkte de Commissie op dat door haar niet werd betwist dat er tussen 1 oktober 1996 en 30 november 1996 A5/A4-posten vacant waren. De klager vermeldde vier posten van hoofden van eenheden. De Commissie merkte in de eerste plaats op dat één van de door klager bedoelde posten een A3-post en derhalve niet relevant was. Derhalve was het noodzakelijk na te gaan of klager volgens zijn curriculum vitae voldeed aan de voorwaarden voor de andere drie posten.

Volgens het CV van klager was hij als A4-ambtenaar tussen 1984 en 1990 werkzaam geweest als hoofdadministrateur (A5/4) en vervolgens als afdelingshoofd bij DG II (Economische en financiële zaken). Tussen 1990 en

1995 was hij adviseur bij DG I in Parijs. De Commissie merkte op dat het CV van klager wat betreft zijn loopbaan en beroepskwalificaties leemtes vertoonde en dat de post van afdelingshoofd tot 1988 gereserveerd was voor A3-ambtenaren. Na 1990 was klager niet langer hoofd van een afdeling (of beter gezegd van een eenheid).

Bij de desbetreffende vacatures ging het om het hoofd van de Eenheid externe dimensie van de interne markt en van de financiële diensten bij DG XV, het hoofd van de eenheid die toezicht houdt op de impact van het Europees Sociaal Fonds bij DG V, en het hoofd van de Eenheid betrekkingen met de Verenigde Naties bij DG I A. Voor elk van deze posten waren speciale beroepskwalificaties vereist. De Commissie merkte op dat er gereede twijfel bestond ten aanzien van de vraag of klager voldeed aan de beroepsvoorwaarden voor deze posten, zowel met betrekking tot het verantwoordelijkheidsniveau (een kandidaat voor een post als hoofd van een eenheid moet blijk hebben gegeven van leidinggevende kwaliteiten) en de andere voorwaarden. Het kon de administratie derhalve niet kwalijk worden genomen dat zij klager niet onmiddellijk een herplaatsing had aangeboden, omdat zij in dergelijke omstandigheden aanvullende informatie van de betrokken personen nodig heeft. Dat de Commissie zulks niet deed was het gevolg van het feit dat klager al ontslag had genomen, voordat zulks binnen een redelijke periode kon geschieden.

DG IX van de Commissie nam ook contact op met verschillende directo-raten-generaal, waaronder DG I, DG II, DG VI en DG XXI, in een poging om voor klager een geschikte post te vinden. Deze pogingen leidden echter niet tot zijn herplaatsing, omdat het CV van klager niet voldoende gegevens over zijn beroepskwalificaties bevatte. De Commissie merkte op dat zijn CV te vaag was om een onmiddellijk besluit te kunnen nemen.

De Commissie concludeerde derhalve dat de administratie in deze zaak bepaald actief had gehandeld en was begonnen met het nemen van maatregelen om klager een herplaatsing aan te bieden.

Aanvullende opmerkingen van klager

Klager handhaafde zijn klacht en herhaalde daarbij dat hem in de 3 1/2 maand volgend op zijn verzoek om herplaatsing geen post was aangeboden. Klager merkte tevens op dat zijn CV tot doel had om een samenvatting te geven van zijn beroepservaring, die de Commissie reeds 22 jaar bekend was. Klager voegde daaraan toe dat hij van 1986 tot 1987 inderdaad een A3-post als afdelingshoofd bij DG II-E-2 had bezet. Klager stelde dat de door de Commissie genoemde posten alle overeenkwamen met zijn ervaring en verantwoordelijkheden bij de delegatie in Parijs. Ten slotte merkte hij op dat de Commissie om aanvullende informatie met betrekking tot zijn CV had kunnen vragen.

BESLUIT

- 1 Het feit dat de Commissie klager na het verstrijken van zijn onbetaalde verlof om redenen van persoonlijke aard niet had herplaatst**
  - 1.1 Klager beweerde dat de Commissie hem na het verstrijken van zijn onbetaalde verlof om redenen van persoonlijke aard op 30 september 1996 niet had herplaatst. Twee maanden na deze datum had hij nog steeds geen aanbod tot herplaatsing gekregen en waren er ook geen vooruitzichten voor herplaatsing in de nabije toekomst. De Commissie merkte op dat bij het onderzoek naar de door de Commissie genomen maatregelen was gebleken dat er bij de herplaatsingsprocedure geen sprake was geweest van enige onregelmatigheid. In haar standpunt in tweede instantie voegde de Commissie daaraan toe dat er gerede twijfels bestonden ten aanzien van de vraag of klager voldeed aan de voorwaarden voor de vacante posten. Ook wees de Commissie erop dat het CV van klager te vaag was om een onmiddellijk besluit over zijn herplaatsing te kunnen nemen.
  - 1.2 De Ombudsman stelde vast dat in artikel 40, lid 4, sub d) van het Statuut is bepaald dat de instelling een ambtenaar na het verstrijken van het onbetaalde verlof om redenen van persoonlijke aard bij de eerste vacature moet herplaatsen in een tot zijn categorie of groep behorend ambt dat met zijn rang overeenkomt, mits hij de voor dit ambt vereiste geschiktheid bezit. Volgens de jurisprudentie van het Gerecht van eerste aanleg dient de administratie door middel van een gedetailleerd onderzoek systematisch na te gaan wat de beroepskwalificaties van de ambtenaar die in afwachting is van herplaatsing, zijn met betrekking tot elke vacante post die overeenkomt met zijn rang. Daarom moet de procedure voor de beoordeling van de kwalificaties van ambtenaren die in afwachting zijn van herplaatsing doeltreffend zijn en moet die op een zodanige wijze ten uitvoer worden gelegd dat de instellingen kunnen aantonen dat deze in acht is genomen. Hoewel de bevoegde autoriteiten niet kunnen worden gedwongen aan te tonen dat zij de kwalificaties van de ambtenaar hebben onderzocht, wanneer er een duidelijk verschil bestaat tussen zijn kwalificaties en die welke voor een specifiek vacant ambt vereist zijn, moeten dergelijke bewijzen wel worden geleverd in alle gevallen waarin dergelijke duidelijke verschillen niet bestaan en daarom een volledige beoordeling van de kwalificaties van de betrokkene met het oog op de vervulling van een bepaald ambt noodzakelijk is. Wanneer de geschiktheid van de desbetreffende ambtenaar voor elk vacant ambt waarin hij had kunnen worden herplaatst niet stelselmatig wordt getoetst, vormt dit een dienstfout die de aansprakelijkheid van de instelling doet ontstaan, voor zover een dergelijk verzuim de herplaatsing van de betrokken persoon vertraagt⁹⁰.

⁹⁰ Zaak T-48/90, *Giordiani tegen Commissie*, Jurisprudentie [1993] II-721, rechtsoverwegingen 50 t/m 57; zaak T-276/94, *Buick tegen Commissie*, Jurisprudentie [1995] II-667, rechtsoverwegingen 34 t/m 46; zaak T-205/96, *Bieber tegen Parlement*, Jurisprudentie [1998], II-723.

- 1.3 De Ombudsman ging derhalve na of de Commissie in het onderhavige geval een gedetailleerd onderzoek had gedaan naar de geschiktheid van klager met betrekking tot de vacante ambten. Klager bleek op 12 augustus 1996 te hebben gevraagd om herplaatsing met ingang van 1 oktober 1996. In haar definitieve besluit van 16 februari 1998 met betrekking tot het verzoek van klager uit hoofde van artikel 90, lid 2, van het Statuut merkte het tot aanstelling bevoegde gezag alleen op dat geen enkel directoraat-generaal klager vóór het einde van november 1996 een post kon aanbieden, omdat er hetzij geen relevante vacante posten beschikbaar waren hetzij de vacante posten niet overeenkwamen met de geschiktheid van klager. Het tot aanstelling bevoegde gezag gaf absoluut geen motieven voor haar conclusie dat de geschiktheid van klager niet overeenkwam met die welke voor de vacatures was vereist, en verwees daarbij ook niet naar de specifieke posten die vacant waren.
- 1.4 De Ombudsman vroeg daarom om meer bijzonderheden betreffende de lijst van ambten die vacant waren in de periode die volgde op het verstrijken van het verlof van klager om redenen van persoonlijke aard. Hij vroeg de Commissie ook aan te geven wat de motieven van het tot aanstelling bevoegde gezag waren op grond waarvan zij tot de conclusie kwam dat de geschiktheid van klager niet overeenstemde met die welke vereist was voor de vacante posten. Uit de lijsten van vacante posten die tussen 18 juli 1996 en 28 november 1996 werden gepubliceerd, bleek dat er tijdens deze periode meer dan 25 A5/A4-posten vacant waren⁹¹.
- 1.5 In haar aan de Ombudsman meegedeelde standpunt werd door de Commissie op geen enkele wijze melding gemaakt van enige specifieke vacante A5/A4-post van deze lijsten, met uitzondering van de vier posten die door klager zelf werden genoemd; ook werd niet gemotiveerd, zelfs niet in het kort, waarom klager niet in een van die ambten kon wordt herplaatst. Met betrekking tot drie van de vier door klager genoemde posten werd door de Commissie opnieuw en zonder een gedetailleerd onderzoek alleen opgemerkt dat er gerede twijfel bestond ten aanzien van de vraag of klager voldeed aan de voorwaarden voor deze posten, zowel met betrekking tot het niveau van de verantwoordelijkheden (aantoonbare leidinggevende kwaliteiten voor de posten van hoofd van een eenheid) en de andere voorwaarden. De Commissie voegde daar zelfs aan toe dat de administratie gezien deze onzekerheid in dergelijke omstandigheden betrokkene moest vragen om aanvullende informatie. Deze vereiste is ook bekrachtigd door de jurisprudentie van het Gerecht van eerste aanleg⁹². De Commissie ging daar echter niet toe over.

⁹¹ Vacatures COM/088/96, COM/090/96, COM/093/96, COM/094/96, COM/095/96, COM/096/96, COM/R/5138/96, COM/036/96, COM/105/96, COM/104/96, COM/103/96, COM/109/96, COM/110/96, COM/065/96, COM/113/96, COM/118/96, COM/122/96, COM/120/96, COM/126/96, COM/115/96, COM/116/96, COM/128/96, COM/R/5659/96, COM/131/96, COM/155/96, COM/157/96, COM/163/96.

⁹² Zaak T-276/94 hierboven, rechtsoverweging 43.

- 1.6 Op basis van het bovenstaande concludeerde de Ombudsman dat de Commissie het gedetailleerde onderzoek naar de geschiktheid van klager met betrekking tot elke vacante post die overeenkwam met zijn rang niet had uitgevoerd, zoals is vereist krachtens de jurisprudentie van het Gerecht van eerste aanleg. Dit werd ook bevestigd door het feit dat de Commissie haar beoordeling van de geschiktheid van klager met betrekking tot de vacante posten uitsluitend baseerde op het curriculum vitae van klager, dat volgens haar eigen oordeel te vaag en onvolledig was, en zonder dat klager werd gevraagd om meer gedetailleerde informatie. Ook bleek dat de Commissie destijds de nadere bijzonderheden van het persoonlijk dossier van klager niet raadpleegde, terwijl zij dat wel had kunnen doen, omdat hij 22 jaar lang voor de Commissie had gewerkt.
- 1.7 Uit deze overwegingen bleek derhalve dat het feit dat de Commissie geen gedetailleerd onderzoek had verricht naar de kwalificaties van klager voor de desbetreffende posten een geval van wanbeheer vormde op grond waarvan een aansprakelijkheid van de Commissie jegens klager ontstond. Omdat het als gevolg van de tegengestelde standpunten van de Commissie en klager niet mogelijk was tot een minnelijke schikking tussen partijen op dit punt te komen, deed de Ombudsman onderstaande ontwerpaanbeveling.
- 2 Eisen van klager betreffende een financiële vergoeding wegens het feit dat de Commissie hem niet had herplaatst en wegens de financiële gevolgen van zijn ontslag**
- 2.1 Klager eiste een schadevergoeding voor 1) gederfde salarisinkomsten (tussen het einde van zijn onbetaald verlof tot de datum van zijn ontslag) als gevolg van het feit dat de Commissie hem aan het einde van zijn onbetaalde verlof om redenen van persoonlijke aard niet had herplaatst en voor 2) de financiële gevolgen in verband met het feit dat hij ontslag moest nemen bij de Commissie. De Commissie weigerde in beide gevallen een schadevergoeding te betalen, omdat zij van mening was dat zij enerzijds bij de herplaatsingsprocedure geen onregelmatigheid had begaan en zij anderzijds niet verantwoordelijk kon worden gesteld voor het eenzijdige besluit van klager om ontslag te nemen bij de Commissie.
- 2.2 Met betrekking tot de eerste eis tot schadevergoeding in verband met het feit dat de Commissie klager niet had herplaatst, stelt de Ombudsman vast dat overeenkomstig de jurisprudentie van het Hof van Justitie een eiser van schadevergoeding wegens niet-herplaatsing na het verstrijken van het verlof om redenen van persoonlijke aard geen betaling van achterstallig salaris kan eisen, omdat hij geen arbeid heeft verricht. Desalniettemin heeft hij recht op schadevergoeding voor de schade die hij werkelijk heeft geleden doordat hem als gevolg van de onregelmatige handelwijze van de administratie salaris is onthouden⁹³.

⁹³ Zaak 58/75, *Sergy tegen Commissie*, Jurisprudentie [1976], blz. 1139, rechtsoverweging 39.

- 2.3 Daarom moet de Commissie in het onderhavige geval klager een schadevergoeding betalen voor de materiële schade die rechtstreeks door hem is geleden als gevolg van de dienstfout van de Commissie, die erop neerkomt dat zij geen gedetailleerd onderzoek heeft gedaan naar de kwalificaties van klager voor de posten die vacant waren na het verstrijken van zijn verlof om redenen van persoonlijke aard. De Ombudsman achtte zich niet in staat om het bedrag van deze schadevergoeding vast te stellen. Hij verzocht de partijen overeenstemming te bereiken over het beginsel en het bedrag van een financiële schadevergoeding. De Ombudsman deed derhalve de onderstaande onderwerpenbeveling.
- 2.4 Met betrekking tot de tweede eis stelde de Ombudsman vast dat de betrokken instelling overeenkomstig de jurisprudentie van het Hof van Justitie niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor eventuele financiële verliezen die het gevolg zijn van het besluit van een ambtenaar om zijn baan op te zeggen, alvorens hij het bericht van zijn herplaatsing heeft ontvangen⁹⁴. In het laatste gedeelte van artikel 40, lid 4, sub d) wordt bepaald dat de ambtenaar met verlof om redenen van persoonlijke aard tot de datum van zijn daadwerkelijke herplaatsing zonder bezoldiging blijft. De Ombudsman was derhalve van mening dat de Commissie in het onderhavige geval niet verantwoordelijk kon worden gehouden voor het eenzijdige besluit van klager om ontslag te nemen. Derhalve was de eis tot schadevergoeding van klager niet gegrond en werd met betrekking tot dit aspect van de zaak geconstateerd dat er geen sprake was van wanbeheer.

CONCLUSIE

Volgens de jurisprudentie van het Gerecht van eerste aanleg dient de administratie middels een gedetailleerd onderzoek systematisch na te gaan wat de kwalificaties van de ambtenaar die in afwachting is van herplaatsing, zijn met betrekking tot elke vacante post die overeenkomt met zijn rang.

In het onderhavige geval gaf het tot aanstelling bevoegde gezag in het geheel geen motieven voor haar conclusie dat de geschiktheid van klager niet overeenkwam met die welke voor de vacante posten vereist was. Met uitzondering van de vier door klager zelf genoemde posten werd door de Commissie ook niet verwezen naar enige specifieke vacante A5/A4-post van de vacaturelijsten; ook werd door haar niet gemotiveerd, zelfs niet in het kort, waarom klager niet in een van die ambten kon worden herplaatst. De Commissie baseerde haar beoordeling van de kwalificaties van klager met betrekking tot de vacante posten uitsluitend op het curriculum vitae van klager, dat door haarzelf te vaag en te onvolledig werd bevonden, en zonder de klager te vragen om meer gedetailleerde informatie. Daarom concludeerde de Ombudsman dat de Commissie had nagelaten om het overeenkomstig de jurisprudentie van het Gerecht van eerste aanleg vereiste gedetailleerde onderzoek te verrichten betreffende de kwalificaties van klager met betrekking tot elke vacante post die overeenkwam met zijn

⁹⁴ Zaak 292/87, *Pizzioi tegen Commissie*, Jurisprudentie [1988], blz. 5165.

rang. Deze nalatigheid vormt een geval van wanbeheer dat aansprakelijkheid van de Commissie jegens klager kan doen ontstaan.

Gezien deze conclusies (punten 1.7 en 2.3) en omdat het niet mogelijk was om op dit punt tot een minnelijke schikking tussen partijen te komen, deed de Ombudsman de navolgende ontwerpaanbeveling aan de Europese Commissie:

De Commissie dient klager een schadevergoeding te betalen voor de materiële schade die hij rechtstreeks heeft geleden als gevolg van de dienstfout van de Commissie, die erin bestaat dat zij geen gedetailleerd onderzoek heeft verricht betreffende de kwalificaties van klager voor de posten die vacant waren na het verstrijken van zijn verlof om redenen van persoonlijke aard.

3.7 DOOR DE INSTELLINGEN AANVAARDE ONTWERPAANBEVELINGEN

3.7.1 Raad van de Europese Unie

EEN ACTUELE LIJST VAN OP HET GEBIED VAN JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN GENOMEN MAATREGELEN

Besluit inzake klacht 1055/25.11.96/STATEWATCH/UK/IJH tegen de Raad van de Europese Unie

KLACHT

Op 22 november 1996 diende de heer B. bij de Ombudsman een klacht in volgens welke de Raad geen actuele lijst bijhoudt en openbaar maakt van de maatregelen van de Raad op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. Hij stelde dat de Raad in het belang van de informatievoorziening aan de burgers en de naleving van democratische normen zo'n lijst zou moeten bijhouden en op verzoek ter beschikking zou moeten stellen.

ONTWERPAANBEVELING

De Ombudsman richtte bij besluit van 8 oktober 1998 en op basis van een onderzoek met betrekking tot de klacht en na een poging een minnelijke schikking te bereiken, overeenkomstig artikel 3, lid 6 van het Statuut van de Ombudsman de navolgende ontwerpaanbeveling tot de Raad:⁹⁵

De Raad zou op grond van de bepalingen van Besluit 93/731/EG van de Raad op verzoek de lijst die door zijn Secretariaat-generaal wordt bijhouden van alle maatregelen die op het gebied van justitie en binnenlandse zaken zijn goedgekeurd, voor het publiek toegankelijk moeten maken.

⁹⁵ Besluit 94/262 van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het statuut van de Europese Ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, PB L 113 van 1994, blz. 15.

Uitvoerige gegevens over het onderzoek, de poging een minnelijke schikking te bereiken en de ontwerpaanbeveling zijn vervat in het besluit van de Ombudsman van 8 oktober 1998, waarover verslag is uitgebracht in het jaarverslag over 1998 (deel 3.6.1.).

OMSTANDIG ADVIES VAN DE RAAD

De Ombudsman deelde de Raad mee dat hij overeenkomstig artikel 3, lid 6 van het Statuut voor 31 januari 1999 een omstandig advies moest sturen en dat het omstandig advies zou kunnen bestaan uit aanvaarding van de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman en een beschrijving van de wijze waarop deze ten uitvoer is gelegd.

Op 29 januari 1999 zond de Secretaris-generaal van de Raad de Ombudsman het navolgende omstandige advies, dat door de Raad op 25 januari 1999 werd aangenomen:

“1 De Raad aanvaardt de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman dat hij op grond van de bepalingen van Besluit 93/731/EG van de Raad de lijst die door zijn Secretariaat-generaal wordt bijgehouden van alle maatregelen die op het gebied van justitie en binnenlandse zaken zijn goedgekeurd, voor het publiek toegankelijk zou moeten maken.

De Raad heeft de navolgende maatregelen genomen om uitvoering te geven aan deze aanbeveling:

- De databank betreffende de werkzaamheden van de Raad op het gebied van justitie en binnenlandse zaken die werd aangekondigd in de brief van de Raad van 13 juli 1998 is thans operationeel en kan worden geraadpleegd via Internet (<http://ue.eu.int>). Via deze databank kan op elk gewenst moment een aangepaste lijst worden geraadpleegd van de door de Raad op dit gebied aangenomen maatregelen, hetzij naar datum hetzij naar onderwerp.

- Momenteel bevat de databank de maatregelen die door de Raad in 1998 zijn aangenomen. Te zijner tijd zal ook informatie over voorafgaande jaren worden opgenomen. Zolang dat niet het geval is, kan op verzoek bij het Secretariaat-generaal een lijst worden verkregen van de vóór 1998 op het gebied van justitie en binnenlandse zaken aangenomen maatregelen.”

Na een zorgvuldige behandeling van het omstandig advies van de Raad was de Ombudsman van mening dat de door de Raad beschreven maatregelen op bevredigende wijze uitvoering geven aan de ontwerpaanbeveling.

Het omstandige advies van de Raad werd doorgezonden naar klager, die de Ombudsman op 23 februari 1999 telefonisch meedeelde dat hij blij was met het resultaat.

BESLUIT

Op 8 oktober 1998 richtte de Ombudsman overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut de navolgende ontwerpaanbeveling tot de Raad:

De Raad zou op grond van de bepalingen van Besluit 93/731/EG van de Raad op verzoek de lijst die door zijn Secretariaat-generaal wordt bijgehouden van alle maatregelen die op het gebied van justitie en binnenlandse zaken zijn goedgekeurd, voor het publiek toegankelijk moeten maken.

Op 29 januari 1999 deelde de Raad de Ombudsman mee dat hij de ontwerpaanbeveling aanvaardde en deed hij tevens mededeling van de door hem ter uitvoering daarvan genomen maatregelen. De door de Raad beschreven maatregelen bleken bevredigend en derhalve sloot de Ombudsman de zaak.

3.7.2 Europese Commissie

REGISTER VAN DOCUMENTEN VAN DE COMMISSIE

Besluit inzake klacht 633/97/PD tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juli 1997 diende de heer P. twee klachten wegens wanbeheer in tegen de Europese Commissie.

Volgens de eerste klacht zouden de bepalingen van de Commissie inzake toegang van het publiek tot haar documenten ook van toepassing moeten zijn op documenten van bepaalde comités die betrokken zijn bij de tenuitvoerlegging van wetgeving van de Raad door de Commissie - de zogenaamde comitologiecomités - en zou de Commissie derhalve niet automatisch inzage van dergelijke documenten moeten weigeren.

De tweede klacht had betrekking op het ontbreken van een register van documenten van de Commissie. Klager stelde dat het feit dat een dergelijk register niet wordt samengesteld, neerkomt op wanbeheer, omdat zulks een beperking betekent van de mogelijkheden van burgers om gebruik te maken van de bepalingen betreffende toegang tot documenten zoals die zijn vastgesteld in besluit 94/90 van de Commissie en volgens welke het publiek een zo ruim mogelijke toegang moet hebben tot documenten van de Commissie.

ONDERZOEK

Standpunt Commissie

Met betrekking tot de eerste klacht merkte de Commissie kort samengevat op dat de desbetreffende comités niet kunnen worden beschouwd als comités van de Commissie, omdat de leden van de comités nationale vertegenwoordigers zijn. Derhalve kunnen documenten betreffende die comités niet worden beschouwd als documenten van de Commissie die

vallen onder het besluit van de Commissie inzake de toegang van het publiek tot haar documenten. De Commissie merkte tevens op dat het vraagstuk van de status van documenten betreffende comitologieprocedures thans onderwerp is van een lopende gerechtelijke procedure en wel in zaak T-188/97, *Rothmans tegen Commissie*.

Met betrekking tot de tweede klacht stelde de Commissie dat zij geen officieel register van documenten heeft dat toegankelijk is voor het publiek. De Commissie toonde echter begrip voor het standpunt van klager dat het voor het publiek moeilijk is om toegang te krijgen tot documenten, wanneer het bestaan daarvan niet bekend is. De Commissie zou derhalve het voorstel om registers van haar documenten samen te stellen in onderzoek nemen.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht. Met betrekking tot de lopende gerechtelijke procedure merkte klager op dat hij daarbij geen partij was.

VERDER ONDERZOEK

Omdat de Commissie niet van mening was dat haar bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten ook van toepassing zijn op comitologiedocumenten, richtte de Ombudsman zich tot de Raad met het verzoek zijn standpunt kenbaar te maken met betrekking tot de vraag of comitologiedocumenten vallen onder de bepalingen van de Raad betreffende toegang van het publiek tot documenten.

Standpunt Raad

In zijn standpunt merkte de Raad feitelijk op dat de desbetreffende comités niet kunnen worden beschouwd als comités van de Raad en dat documenten betreffende de comités derhalve niet vallen onder besluit 93/731 van de Raad betreffende toegang van het publiek tot documenten van de Raad. De Raad voegde daaraan toe dat hij normaal gesproken niet in het bezit is van de desbetreffende documenten. Ook de Raad vestigde de aandacht van de Ombudsman op de lopende zaak *Rothmans tegen Commissie*.

Opmerkingen klager

In zijn opmerkingen naar aanleiding van het standpunt van de Raad handhaafde klager de klacht.

BESLUIT EN ONTWERPAANBEVELING

1 Toegang tot comitologiedocumenten

De Ombudsman concludeerde dat verder onderzoek met betrekking tot dit aspect van de klacht niet gerechtvaardigd was, omdat het vraagstuk van de toegang tot comitologiedocumenten bij het Gerecht van Eerste Aanleg in behandeling is in een lopende zaak, nl. T-188/97 *Rothmans International tegen Commissie*. Bij het nemen van dit besluit hield de Ombudsman rekening met het feit dat, hoewel klager geen partij was bij de Rothmans-zaak, zijn klacht geen betrekking had

op specifieke comitologiedocumenten, maar het daarbij veeleer ging om de algemene vraag of de bepalingen van de Commissie betreffende toegang van het publiek tot documenten op dergelijke documenten van toepassing zijn. Over deze zaak bleek in het kader van de behandeling van de zaak-Rothmans door het Gerecht van Eerste Aanleg een beslissing te moeten worden genomen.

2 Register van documenten

- 2.1 Een van de fundamentele beginselen van behoorlijk bestuur is dat een overheidsinstantie een adequaat register bijhoudt van documenten die bij haar berusten, met inbegrip van binnenkomende en uitgaande documenten die in haar bezit zijn. Een dergelijk register kan een bijdrage leveren aan het waarborgen van de consistentie en de continuïteit van de werkzaamheden van die instantie. Een register bevordert ook de doelmatigheid van de werkzaamheden van de desbetreffende instantie. Het ontbreken van een register kan het moeilijk maken om documenten nauwkeurig en snel te lokaliseren. Een register zou er ook toe bijdragen dat burgers tijdig antwoord op hun verzoeken om informatie krijgen.
- 2.2 De toegang van het publiek tot documenten maakt volgens jurisprudentie deel uit van de steeds verder gaande bevestiging van het recht van burgers in kennis te worden gesteld van informatie die berust bij een communautaire instelling. Het ontbreken van een register van documenten vormt een belemmering voor de uitoefening van dit recht; het is voor burgers moeilijk om inzage van documenten te vragen, wanneer zij van het bestaan daarvan niet afweten. Deze belemmering kan worden opgeheven door middel van de mogelijkheden die de instelling heeft met betrekking tot haar interne organisatie.
- 2.3 Het feit dat een document wordt opgenomen in een register betekent niet automatisch dat het document voor het publiek toegankelijk is. Het register stelt burgers alleen in staat om te vragen om inzage van een bepaald document. Het is vervolgens aan de instelling om een besluit te nemen over dat verzoek en wel in het kader van haar bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten en vertrouwelijkheid. De samenstelling van een dergelijk register vormt derhalve voor de instelling geen belemmering om het vertrouwelijke karakter van een document in acht te nemen.
- 2.4 Tegen deze achtergrond stelde de Ombudsman vast dat het feit dat de Commissie geen openbaar register van documenten bijhield, een geval van wanbeheer vormde. Omdat het bij dit geval van wanbeheer niet ging om een zaak die uitsluitend betrekking had op klager, bleek het niet opportuun om overeenkomstig artikel 3, lid 5, van het Statuut van de Europese Ombudsman een minnelijke schikking na te streven.

Overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Europese Ombudsman deed de Ombudsman derhalve de navolgende ontwerpaanbeveling aan de Commissie.

De Commissie moet een openbaar register bijhouden van de documenten die bij haar berusten.

De Ombudsman deelde de Commissie mee dat zij overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut vóór 30 april 1999 een omstandig advies moest toezenden en dat het omstandig advies zou kunnen bestaan uit aanvaarding van de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman en een beschrijving van de wijze waarop deze ten uitvoer is gelegd.

Omstandig advies van de Commissie

Op 30 april 1999 deed de Commissie de Ombudsman het navolgende omstandig advies toekomen:

De Commissie deelt het standpunt van zowel de heer P. als de Ombudsman dat de samenstelling van een register van documenten het publiek informatie zou verschaffen betreffende bestaande documenten waarvan inzage kan worden gevraagd. Het zou tevens het zoeken naar documenten vergemakkelijken en de bekendheid van het publiek met het beleid betreffende de toegang tot documenten vergroten.

Tevens is de Commissie van mening dat registers een belangrijk instrument zijn om het publiek te informeren over de werkzaamheden van de instellingen en over werk dat in uitvoering is. Een ander nuttig instrument is wat dit betreft de op Internet geopende EUROPA-server. Er zijn mogelijkheden om dit systeem verder te ontwikkelen.

Het is echter van belang te benadrukken dat de thans door de Commissie gebezigde systemen voor de registratie van documenten tot doel hebben om binnenkomende en uitgaande post te beheren en niet zijn georganiseerd met het oog op externe distributie. Bovendien bestaat momenteel geen uniform systeem voor het registreren en archiveren van documenten van de Commissie. De registratie van documenten is volledig gedecentraliseerd en valt onder de verantwoordelijkheid van elk afzonderlijk directoraat-generaal en elke afzonderlijke dienst.

In het kader van de tenuitvoerlegging van artikel 255 van het EG-Verdrag betreffende de toegang tot documenten onderzoekt de Commissie de mogelijkheid om een openbaar register samen te stellen dat in eerste instantie een lijst zou bevatten van documenten in de categorieën die volgens onze statistieken het meest gevraagd zijn. Het is duidelijk dat de toegang niet beperkt zou moeten blijven tot alleen de in het register opgenomen documenten, omdat een dergelijke maatregel te restrictief zou zijn.

Het vraagstuk van de samenstelling van een register en de vraag welke documenten daarin zouden moeten worden opgenomen, zullen in het kader van de tenuitvoerlegging van artikel 255 ter behandeling worden voorgelegd aan de

Commissie. In dit verband zal de Commissie wellicht ook in overweging nemen om haar registratiesysteem te herzien.

Opmerkingen klager

Het omstandig advies werd doorgezonden naar klager, die antwoordde dat hij de ondernomen stappen niet bevredigend vindt, omdat er geen sprake is van een ondubbelzinnige toezegging om een register samen te stellen en bij te houden. Tevens vermeldde hij dat een ambtenaar van de Commissie op een conferentie in april 1999 had opgemerkt dat hij de kans niet aanwezig achtte dat de Commissie een register zou gaan bijhouden. Tenslotte was hij van mening dat de suggestie van de Commissie dat zij wellicht zou kunnen beginnen met een register van veel gevraagde documenten, voorbijgaat aan het feit dat het publiek waarschijnlijk om inzage van een groot aantal andere belangrijke documenten zou vragen, wanneer die onder hun aandacht zouden worden gebracht.

BESLUIT

1 Comitologiedocumenten

- 1.1 Klager beweerde dat besluit 94/90⁹⁶ van de Commissie betreffende de toegang van het publiek tot documenten ook van toepassing is op documenten van bepaalde comités die betrokken zijn bij de tenuitvoerlegging van wetgeving van de Raad door de Commissie - de zogenaamde comitologiecomités - en dat de Commissie derhalve niet automatisch inzage van dergelijke documenten zou moeten weigeren.
- 1.2 Bij besluit van 29 januari 1999 concludeerde de Ombudsman dat met betrekking tot deze klacht verder onderzoek niet gerechtvaardigd was, omdat het vraagstuk van de toegang tot comitologiedocumenten in een lopende zaak, nl. T-188/97, *Rothmans International tegen Commissie*, in behandeling was bij het Gerecht van Eerste Aanleg. Bij het nemen van dit besluit hield de Ombudsman rekening met het feit dat, hoewel klager geen partij was bij de Rothmans-zaak, zijn klacht geen betrekking had op specifieke comitologiedocumenten, maar het daarbij veeleer ging om de algemene vraag of de bepalingen van de Commissie betreffende toegang van het publiek tot documenten op dergelijke documenten van toepassing zijn. Over deze zaak bleek in het kader van de behandeling van de zaak-Rothmans door het Gerecht van Eerste Aanleg een beslissing te moeten worden genomen.
- 1.3 Op 19 juli 1999 wees het Gerecht van Eerste Aanleg het arrest in de zaak-*Rothmans*⁹⁷. De uitspraak luidde dat de comitologiecomités in het kader van de communautaire regeling inzake toegang tot documenten onder de Commissie zelf ressorteren. Het is derhalve de taak van de Commissie om overeenkomstig besluit 94/90 een besluit te nemen inzake verzoeken om toegang tot documenten van die comités.

⁹⁶ Besluit van de Commissie van 8 februari 1994 inzake de toegang tot documenten van de Commissie, PB L 46 van 1994, blz. 58.

⁹⁷ Zaak T-188/97, *Rothmans International tegen Commissie*, arrest van 19 juli 1999.

1.4 Derhalve bleek het Gerecht van Eerste Aanleg de principiële kwestie op een zodanige wijze te hebben behandeld dat de klacht van klager wordt ondersteund.

2 Een register van Commissiedocumenten

2.1 Op 29 januari 1999 deed de Ombudsman de navolgende ontwerpaanbeveling aan de Commissie:

De Commissie moet een openbaar register bijhouden van de documenten die bij haar berusten.

2.2 Op 30 april 1999 reageerde de Commissie met een omstandig advies waarin wordt ingestemd met het beginsel van een register van documenten dat het publiek informatie zou verschaffen betreffende bestaande documenten waarvan inzage kan worden gevraagd. In het omstandig advies wordt ook ingegaan op praktische vraagstukken in verband met de eventuele samenstelling van een register.

2.3 Hoewel klager het antwoord van de Commissie niet bevredigend achtte, accepteerde de Ombudsman dat de Commissie voldoende tijd nodig heeft voor de behandeling van de praktische vraagstukken met betrekking tot de samenstelling van een register van alle bestaande documenten waarvan het publiek inzage kan verlangen. In dit verband stelde de Ombudsman tevens vast dat in het arrest van het Gerecht van Eerste Aanleg in de zaak *Rothmans International tegen Commissie* wordt bevestigd dat de Commissie in het kader van besluit 94/90 ook verzoeken moet behandelen om toegang van het publiek tot comitologiedocumenten. De Commissie dient derhalve ook die documenten in haar register op te nemen.

2.4 De Ombudsman stelde met teleurstelling vast dat de opstelling van de in artikel 255 van het EG-Verdrag voorziene verordening, waarbij voor burgers het recht wordt vastgesteld op toegang tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, door het ontslag van de Commissie was vertraagd. Gelet op paragraaf 2.3 hierboven achtte de Ombudsman het echter redelijk dat de Commissie voorstelt het beginsel van een register van documenten ten uitvoer te leggen in het kader van de tenuitvoerlegging van artikel 255 van het EG-Verdrag.

De Ombudsman was derhalve van mening dat het antwoord van de Commissie op de ontwerpaanbeveling bevredigend was en sloot de zaak.

3.8 VERZOEKEN VAN NATIONALE OMBUDSMANNEN

TERUGBETALING VAN SUPERHEFFING MELK

Verzoek van de Ierse Ombudsman Q2/97/IJH

VERZOEK

In juni 1997 deed de Ierse Ombudsman bij de Europese Ombudsman een verzoek betreffende de zaak van X, een boer die superheffing over zijn melkproductie had betaald. X was vervolgens een melkquotum toegekend en verkreeg op die wijze recht op terugbetaling van het bedrag van de superheffing uit hoofde van verordening (EEG) nr. 2055/93⁹⁸. X vroeg van het Ierse Ministerie van landbouw, voedselvoorziening en bosbouw een schadevergoeding voor de verliezen die hij had geleden als gevolg van het feit dat hij de superheffing moest betalen, maar kreeg van het ministerie te horen dat verordening (EEG) nr. 2055/93 niet voorziet in schadevergoeding. X diende bij de Ierse ombudsman een klacht in.

In het verzoek aan de Europese Ombudsman wees de Ierse Ombudsman op het juridische beginsel van de ongerechtvaardigde verrijking en op de bewering van de heer X dat het niet-betalen van schadevergoeding oneerlijk was en getuigde van machtsmisbruik. Hij vroeg de Europese Ombudsman bijzonderheden over de klacht door te geven aan de Raad. Omdat het bij deze zaken bleek te gaan om de juiste toepassing van het Gemeenschapsrecht, stelde de Europese Ombudsman voor het verzoek door te verwijzen naar de Commissie. Dit voorstel werd door de Ierse ombudsman aanvaard.

ANTWOORD COMMISSIE

Standpunt van 23 oktober 1997

In haar standpunt van 23 oktober 1997 verklaarde de Commissie dat vaststelling van het recht van X op schadevergoeding afhing van het resultaat van een bij het Gerecht van eerste aanleg in behandeling zijnde zaak betreffende de aansprakelijkheid van de communautaire instellingen voor de betaling van schadevergoeding aan zogenaamde "SLOM III"-melkproducenten.

Aanvullend antwoord van 20 mei 1998

Op 20 mei 1998 stuurde de Commissie een aanvullend antwoord waarin werd gewezen op het arrest van het Gerecht van eerste aanleg in bovengenoemde zaak⁹⁹. Krachtens het arrest moesten Raad en Commissie in het geval van de SLOM III-producenten schadevergoeding betalen voor verliezen die waren geleden als gevolg van de toepassing van communau-

⁹⁸ PB L 187 van 1993, blz. 8 en corrigendum PB L 314 van 1993, blz. 51.

⁹⁹ Arrest van 9 december 1997 in gevoegde zaken T-195/94 en T-202/94, *Friedhelm Quiller en Johann Heusmann tegen Raad en Commissie* Jurisprudentie[1997] II-2247.

taire verordeningen. Ook wees de Commissie op het feit dat waarschijnlijk de komende maanden een verordening zou worden aangenomen waarin onder bepaalde omstandigheden wordt voorzien in een schadevergoedingsaanbod aan de betrokken producenten.

Het aanvullende antwoord van de Commissie bevatte ook de navolgende opmerkingen:

De klacht betreffende [X] is niet voldoende gedetailleerd om de Commissie nauwkeurig inzicht te verschaffen in de positie van klager.

De Commissie is derhalve van mening dat het zinvol zou zijn aan de Ierse ombudsman mee te delen dat het wellicht opportuun is om [X] te informeren over de werking van de bepalingen betreffende de tijdsgrenzen waarnaar wordt verwezen in de standaardbrief [toegezonden aan producenten die aanvragen bij de Commissie hebben ingediend]. [X] zou ook advies kunnen inwinnen bij een producentenorganisatie ten einde een aanvraag bij de Commissie in te dienen tot behoud van zijn rechten ....”

De Commissie merkt op dat door [X] nooit administratieve stappen bij haar zijn ondernomen.

Het aanvullende antwoord van de Commissie werd doorgezonden naar de Ierse ombudsman.

OPMERKINGEN IERSE OMBUDSMAN

Op 8 januari 1999 wendde de Ierse ombudsman zich opnieuw schriftelijk tot de Europese Ombudsman met betrekking tot de zaak van X, waarbij hij met name verwees naar de voorwaarden voor het verlenen van een ontheffing van de wettelijke termijn van vijf jaar voor het indienen van een eis tot schadevergoeding uit hoofde van verordening (EEG) nr. 2330/98¹⁰⁰ (de verordening als bedoeld in het aanvullend antwoord van de Commissie van 20 mei 1998).

In de brief werd opgemerkt dat uit de beschikbare gegevens blijkt dat X zichzelf noch de omstandigheden betreffende zijn eis tot schadevergoeding vóór 1 augustus 1998 (de datum waarop de termijn begint) aan de communautaire instellingen bekend heeft gemaakt en derhalve niet in aanmerking komt voor behandeling van zijn zaak uit hoofde van de verordeningen.

De Ierse ombudsman merkte op dat X, zo hij vóór 1 augustus 1998 per aangetekende post een eis tot schadevergoeding zou hebben ingediend of een juridische procedure tegen de Raad of de Commissie zou zijn begonnen, recht zou hebben gehad op behandeling van zijn zaak betreffende de eis tot schadevergoeding uit hoofde van de verordening. De Ierse ombudsman stelde zich op het standpunt dat:

¹⁰⁰ PB L 291 van 1998, blz. 4.

- (i) de oorspronkelijke eis tot schadevergoeding van X via het bureau van de Europese Ombudsman vóór 1 augustus 1998 bekend was gemaakt; *en*
- (ii) een dergelijke kennisgeving redelijkerwijze mag worden geacht gelijk te staan met de indiening van een eis tot schadevergoeding per aangetekende post of de instelling van een juridische procedure.

Derhalve was de Ierse ombudsman van mening dat X gebruik zou moeten kunnen maken van de mogelijkheid van ontheffing van de wettelijke termijn.

De Ierse ombudsman verzocht zijn aanvullende opmerkingen over de zaak van X door te zenden naar de Commissie. Hij verzocht de Europese Ombudsman tevens opmerkingen over de zaak te maken.

AANVULLEND ANTWOORD COMMISSIE

De opmerkingen van de Ierse ombudsman werden doorgezonden naar de Commissie. In haar aanvullende antwoord wijst de Commissie op de procedurele voorwaarden voor het verlenen van ontheffing van de termijn als vastgesteld in artikel 7 van verordening (EEG) 2330/98¹⁰¹. Zij maakte tevens de navolgende opmerkingen:

“5 Klager diende nooit een aanvraag in bij één van de communautaire instellingen als bedoeld in de verordening en ook heeft hij geen stappen ondernomen bij het Hof.

6 In deze situatie is de Commissie van mening dat formele en inhoudelijke argumenten haar ervan weerhouden de door [X] bij de Ierse en de Europese Ombudsman ingediende klacht te beschouwen als gelijkwaardig met een per aangetekend schrijven ingediende eis tot schadevergoeding of een juridische procedure. Tenslotte wordt in artikel 2, punt 6 van het Statuut van de Europese Ombudsman bepaald dat bij de Ombudsman ingediende klachten de voor een beroep op de rechter of een administratief beroep vastgestelde termijnen niet schorsen.”

¹⁰¹ 1 De vergoeding wordt slechts aangeboden voor de periode waarvoor het recht op de vergoeding niet is verjaard.

- 2 Met betrekking tot de periode waarvoor de vergoeding wordt aangeboden, geldt het volgende:
- a) de datum waarop de bij artikel 43 van het Statuut van het Hof van Justitie vastgestelde verjaringstermijn van vijf jaar wordt gestuit, is de vroegste van de volgende data:
    - in geval van een bij het Hof van Justitie of het Gerecht van eerste aanleg ingesteld beroep, de datum waarop het verzoek in het register van het Hof of Gerecht is ingeschreven,
    - in het geval van een aan een instelling van de Gemeenschap gericht verzoek, de datum waarop de Raad of de Commissie het verzoek heeft ontvangen (in voorkomend geval de vroegste van beide data), op voorwaarde hetzij dat de verzoeker vervolgens binnen de in artikel 43 van het Statuut van het Hof van Justitie bepaalde termijn van twee maanden een beroep heeft ingesteld bij het Gerecht van eerste aanleg, hetzij dat de instelling van de Gemeenschap schriftelijk heeft erkend dat het verzoek de verjaring heeft gestuit;
  - b) de begindatum van de periode waarvoor de vergoeding wordt toegekend, ligt vijf jaar vóór de datum waarop de verjaring is gestuit, maar kan niet eerder zijn dan 2 april 1984 en evenmin dan de datum waarop de verbintenis tot niet-levering of tot omschakeling afliep;
  - c) de einddatum van de periode waarvoor de vergoeding wordt toegekend, is 1 augustus 1993 of de datum waarop aan de producent een specifieke referentiehoeveelheid is toegewezen indien deze laatste datum eerder is.

OPMERKINGEN EUROPESE OMBUDSMAN

- 1 Hoewel in het aanvullende antwoord van de Commissie wordt verwezen naar *“de door [X] bij de Ierse en de Europese Ombudsman ingediende klacht”* heeft X geen klacht ingediend bij de Europese Ombudsman, die deze zaak uitsluitend behandelde in het kader van een doorverwijzing van de Ierse Ombudsman.
- 2 De procedure voor de behandeling van verzoeken werd overeengekomen tijdens de in september 1996 in Straatsburg gehouden bijeenkomst van nationale ombudsmannen en soortgelijke instanties.
“De Europese Ombudsman neemt verzoeken van nationale ombudsmannen met betrekking tot het Gemeenschapsrecht in ontvangst en geeft ofwel rechtstreeks antwoord of geeft het verzoek ter fine van een reactie door aan een bevoegde instelling of instantie van de Unie”.
- 3 De verzoekprocedure lijkt niet op de procedure van artikel 177 van het EG-Verdrag, waarin wordt bepaald dat het Hof van Justitie prejudiciële uitspraken doet in vraagstukken van het Gemeenschapsrecht die in bij nationale rechtbanken hangende zaken aan de orde komen. In het Statuut van de Europese Ombudsman wordt uitdrukkelijk bepaald dat andere dan de communautaire instellingen en organen niet onder zijn mandaat vallen. Hoewel kan worden aangevoerd dat niets hem ervan weerhoudt een abstracte interpretatie van een zaak betreffende het Gemeenschapsrecht te geven in een klacht die bij een nationale ombudsman in behandeling is, zou een dergelijke uitspraak in feite uitvallen voor of tegen de betrokken nationale instantie.
- 4 Niet uitgesloten mag worden dat de verzoekprocedure zou kunnen leiden tot een onderzoek van de Europese Ombudsman, hetzij op eigen initiatief of op basis van een klacht, naar een mogelijk geval van wanbeheer van een communautaire instelling of instantie, waartoe ook de instelling of de instantie kan behoren waarnaar het verzoek is doorverwezen.
- 5 In het onderhavige geval blijken de desbetreffende bepalingen van verordening (EEG) nr. 2330/98 in het aanvullende antwoord van de Commissie op het verzoek van de Ierse ombudsman niet verkeerd te zijn geïnterpreteerd of toegepast. Bovendien verstrekke de Commissie tijdens de verzoekprocedure adequate mededelingen betreffende de maatregelen die X moest nemen om zijn rechten te beschermen. Er blijken derhalve geen gronden te zijn voor een onderzoek van de Europese Ombudsman naar een mogelijk geval van wanbeheer van de Commissie.

GRONDSLAG VOOR DE BEREKENING VAN BTW

Verzoek Q4/98/ADB

KLACHT

In het kader van een conferentie die in september 1998 in Verona (Italië) werd gehouden, werd door de heer Fraizzoli, ombudsman van de stad Verona, een verzoek overhandigd aan de Europese Ombudsman. Hij vroeg zich af of het legitiem is dat de grondslag voor de berekening van BTW soms ook andere belastingen omvat. Dit vraagstuk was bij een groot aantal bij hem ingediende klachten van belang.

Met het doen van dit verzoek aan de Europese Ombudsman wilde de Ombudsman van Verona bereiken dat daarover een gezaghebbend advies van een Europese instelling zou worden uitgebracht. Omdat het bij dit vraagstuk ging om een zeer specifieke kwestie op het gebied van de indirecte belastingen, besloot de Europese Ombudsman de Europese Commissie te vragen om een reactie.

In haar antwoord aan de Europese Ombudsman, dat werd doorgezonden naar de ombudsman van Verona, kwam de Commissie met een inventarisatie van de toepasselijke EU-wetgeving en jurisprudentie, alsmede van de Italiaanse wetgeving. Kort samengevat verklaarde de Commissie dat de door de Ombudsman van Verona genoemde situatie geen inbreuk betekende op enige van de bovengenoemde bepalingen noch dat met het oog daarop enige wetgevende maatregelen van de Commissie noodzakelijk waren.

INTERPRETATIE VAN VERORDENING 1251/70 VAN DE COMMISSIE

Verzoek van de Deense ombudsman Q1/99/PD

VERZOEK

In februari 1999 verzocht de Deense ombudsman de Europese Ombudsman om zijn opmerkingen inzake een kwestie die bij hem in behandeling was met betrekking tot verordening 1251/70 van de Commissie en dan met name de artikelen 2, lid 1 en 4, lid 2. Bijgesloten bij de brief was een juridisch advies inzake de kwestie, zonder vermelding van namen, waarin de Deense ombudsman zijn voorlopige conclusie inzake de kwestie meedeelde. Uit het advies bleek dat de Deense ombudsman het niet eens was met de interpretatie die de Deense autoriteiten met betrekking tot de zaak aan de verordening gaven.

In zijn brief verzocht de Deense ombudsman de Europese Ombudsman de zaak niet aan een andere instantie, zoals de Commissie, voor te leggen, omdat het bij de zaak ging om gevoelige informatie.

De Europese Ombudsman maakte deze voorlopige opmerking:

Omdat de samenwerking met nationale ombudsmannen een zaak is die voor de Europese Ombudsman van bijzonder belang is, doet hij alles wat

in zijn vermogen ligt om die samenwerking binnen de grenzen van zijn mandaat te bevorderen.

In de preambule van het Statuut van de Europese Ombudsman wordt het volgende bepaald:

“... overwegende dat moet worden voorzien in de mogelijkheid dat de Ombudsman, met eerbiediging van de nationale wetgeving die van toepassing is, samenwerkt met soortgelijke autoriteiten die in bepaalde lidstaten functioneren;”

In het verlengde daarvan wordt in artikel 12 van de uitvoeringsbepalingen van het Statuut het volgende bepaald:

“De Ombudsman kan met de ombudsmannen en soortgelijke organen in de lidstaten samenwerken om de doeltreffendheid van zowel zijn eigen onderzoek als van dat van de ombudsmannen en soortgelijke organen in de lidstaten te bevorderen en de rechten en belangen van de Europese burger doeltreffender te beschermen”.

Op basis hiervan kan de Europese Ombudsman verzoeken van nationale ombudsmannen aangaande het Gemeenschapsrecht in behandeling nemen en hetzij daarop rechtstreeks antwoorden geven of het verzoek ter fine van een reactie doorgeven aan een bevoegde instelling of instantie van de Unie. De Europese Ombudsman heeft echter niet de bevoegdheid om een procedure als die van artikel 177 van het EG-Verdrag op gang te brengen door in een in behandeling zijnde zaak waarbij nationale autoriteiten zijn betrokken een interpretatie van de bepalingen van het Gemeenschapsrecht te geven. Hoewel men zou kunnen aanvoeren dat niets een abstracte interpretatie van de desbetreffende bepalingen door de Europese Ombudsman in de weg staat, zou een dergelijke interpretatie in de grond van de zaak uitvallen in het voordeel of het nadeel van de betrokken nationale autoriteiten. Ook dient rekening te worden gehouden met het feit dat in het Statuut van de Europese Ombudsman uitdrukkelijk wordt bepaald dat andere instanties dan de communautaire instellingen en organen niet onder zijn bevoegdheid vallen.

Daarom moest de Europese Ombudsman zich beperken tot het verrichten van onderzoek ten einde de Deense ombudsman alle gegevens te verstrekken die hij voor de bij hem in behandeling zijnde zaak nodig had.

Vervolgens merkte de Europese Ombudsman het volgende op:

De achtergrond van de brief van de Deense ombudsman was samengevat de navolgende:

Een Brits burger ging in juli 1989 naar Denemarken en werkte daar van augustus 1989 tot 31 januari 1992. Na die datum was hij onvrijwillig werkloos en vervolgens werd hij als gevolg van suikerziekte definitief arbeidsongeschikt. Hij achtte zichzelf gerechtigd om in Denemarken te blijven. Hij baseerde zich daarbij op artikel 2, lid 1, sub b) juncto artikel 4, lid 2 van verordening 1251/70. In artikel 2, lid 1 van de verordening wordt het volgende bepaald:

“1 Het recht om duurzaam verblijf te houden op het grondgebied van een lidstaat bezit:

a) de werknemer die, op het tijdstip dat hij zijn werkzaamheid staakt, de leeftijd heeft bereikt waarop overeenkomstig de wetgeving van die staat, aanspraak op ouderdomspensioen kan worden gemaakt.

b) de werknemer die sedert meer dan twee jaren voortdurend op het grondgebied van die lidstaat woont en aldaar als gevolg van een blijvende arbeidsongeschiktheid ophoudt een betrekking te vervullen. Indien die arbeidsongeschiktheid het gevolg is van een arbeidsongeval of een beroepsziekte op grond waarvan hij recht heeft op uitkeringen die geheel of gedeeltelijk ten laste komen van een verzekeringsorgaan van die staat, vervalt iedere voorwaarde met betrekking tot de duur van het verblijf.

c) de werknemer die, nadat hij op het grondgebied van die lidstaat drie jaren bij voortdurende heeft gewerkt en gewoond, een betrekking in loondienst vervult.....”

In artikel 4, lid 2 van de verordening wordt het volgende bepaald:

“De perioden van onvrijwillige werkloosheid, die door de bevoegde dienst voor arbeidsvoorziening naar behoren zijn geconstateerd, en de perioden van afwezigheid als gevolg van ziekte of ongeval worden aangemerkt als perioden van tewerkstelling in de zin van artikel 2, lid 1.”

Uit het bij de brief van de Deense ombudsman gevoegde juridisch advies bleek dat hij bij de behandeling van de zaak van de Britse burger tot de voorlopige conclusie was gekomen dat uit artikel 4, lid 2, voortvloeit dat de in artikel 2, lid 1, sub b) bedoelde werknemer onvrijwillig kan ophouden een betrekking te vervullen, wanneer zich een blijvende arbeidsongeschiktheid voordoet. Derhalve zou een dergelijke werknemer op grond van artikel 2, lid 1, het recht moeten hebben duurzaam verblijf te houden op het grondgebied van Denemarken. In het advies werd de jurisprudentie en de literatuur ter zake grondig behandeld. Opgemerkt werd dat er geen jurisprudentie met betrekking tot het specifieke vraagstuk bestaat en daarom kwam de Deense ombudsman tot zijn conclusie op basis van de algemene parameters voor de interpretatie van bepalingen betreffende het recht op vrij verkeer van personen, d.w.z. de bepalingen dienen ruim te worden geïnterpreteerd en de uitzonderingen op het recht moeten restrictief worden geïnterpreteerd.

De opmerkingen van de Europese Ombudsman dienaangaande waren als volgt:

Richtlijn 75/34 van de Raad betreffende het recht van onderdanen van een lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat verblijf te houden na er een werkzaamheid anders dan in loondienst te hebben uitgeoefend (PB L 14 van 1975, blz. 10) bevat soortgelijke bepalingen als de onderhavige. De Europese Ombudsman ging derhalve ook na of er jurisprudentie of litera-

tuur was met betrekking tot het probleem waarmee de Deense ombudsman zich ter zake van de bepalingen van die richtlijn bezighield.

Het onderzoek van de Europese Ombudsman leidde tot de conclusie dat er geen jurisprudentie van de communautaire gerechtelijke instanties is waarin rechtstreeks een standpunt wordt ingenomen inzake de vraag of de desbetreffende bepalingen van verordening 1251/70 of van richtlijn 75/34 zodanig moeten worden geïnterpreteerd dat zij van toepassing zijn op een situatie als die van de desbetreffende Britse burger. Ook waren er per 1 april 1999 dienaangaande geen zaken in behandeling, noch wist de Europese Ombudsman van enige praktijk van de Commissie met betrekking tot de bepalingen, bijvoorbeeld als weerspiegeld in antwoorden van de Commissie op vragen van leden van het EP. Ook was juridische literatuur in de bibliotheek in het Hof van Justitie geraadpleegd. Er is geen literatuur over het onderwerp aangetroffen. Hoewel voorbereidende werkzaamheden als rechtsbron een zeer beperkte functie hebben wanneer het gaat om de fundamentele rechten van het Verdrag, werd ook de toelichting van de Commissie bij het voorstel voor verordening 1251/70 bestudeerd. Er bleek geen standpunt te worden ingenomen met betrekking tot de specifieke vragen waarmee de Deense ombudsman zich bezighield. De Europese Ombudsman vestigde echter de aandacht op een zinsnede in de toelichting die voor het vraagstuk van belang zou kunnen zijn.

3.9 ONDERZOEK OP EIGEN INITIATIEF VAN DE OMBUDSMAN

INITIATIEFONDERZOEK BETREFFENDE DE TOEGANG VAN HET PUBLIEK TOT DOCUMENTEN DIE BERUSTEN BIJ HET COMMUNAUTAIR BUREAU VOOR PLANTENRASSEN, HET EUROPEES AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID EN DE GEZONDHEID OP HET WERK, EUROPOL EN DE EUROPESE CENTRALE BANK

REDENEN VOOR HET ONDERZOEK

Overeenkomstig artikel 195 van het EG-Verdrag kan de Europese Ombudsman op eigen initiatief onderzoek doen met betrekking tot eventuele gevallen van wanbeheer bij het optreden van communautaire instellingen en organen.

In juni 1996 begon de Ombudsman een initiatiefonderzoek (616/PUBAC/F/IJH) betreffende de toegang van het publiek tot documenten die berusten bij andere communautaire instellingen en organen dan de Raad en de Commissie, die reeds eigen, voor het publiek toegankelijke, bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot hun documenten hadden vastgesteld¹⁰².

¹⁰² Gemeenschappelijke gedragscode van de Raad en de Commissie, PB L 340 van 1993, blz. 1); besluit van de Raad van 20 december 1993 betreffende de toegang van het publiek tot documenten van de Raad (PB L 340 van 1993, blz. 43); besluit van de Commissie van 8 februari 1994 inzake de toegang tot documenten van de Commissie (PB L 46 van 1994, blz. 58).

Ook de voorganger van de Europese Centrale Bank (ECB), het Europees Monetair Instituut (EMI), werd bij het onderzoek betrokken.

Op 20 december 1996 hechtte de Ombudsman zijn goedkeuring aan een besluit waarin werd bepaald dat het niet vaststellen en gemakkelijk toegankelijk maken van voorschriften die de toegang van het publiek tot documenten regelen, als wanbeheer kan worden beschouwd. Het besluit van de Ombudsman bevatte de navolgende ontwerpaanbevelingen:

- 1 De instellingen en organen moeten binnen drie maanden voorschriften vaststellen betreffende de toegang van het publiek tot documenten.
- 2 De voorschriften moeten van toepassing zijn op alle documenten die nog niet in een bestaande wettelijk kader vervat zijn dat toegang toestaat of vertrouwelijkheid vereist.
- 3 De voorschriften moeten gemakkelijk toegankelijk zijn voor het publiek.

De omstandige adviezen die vervolgens overeenkomstig artikel 3, lid 6, van het Statuut van de Ombudsman aan de Ombudsman werden toegezonden, wezen uit dat bijna alle instellingen en organen bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten hadden vastgesteld.

Op 15 december 1997 diende de Ombudsman bij het Europees Parlement een speciaal verslag in, waarna het Parlement een resolutie aannam waarin de Ombudsman werd gefeliciteerd met het initiatief en het speciaal verslag en de maatregelen ter bevordering van transparantie werden toegejuicht¹⁰³. De Ombudsman stelde vast dat vier organen operationeel zijn geworden na afsluiting van initiatiefonderzoek 616/PUBAC/F/IJH: het Communautair Bureau voor Plantenrassen (CBP), het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (EASHAW), de Europese Politiedienst (Europol) en de Europese Centrale Bank (ECB).

In april 1999 begon de Ombudsman met een nieuw initiatiefonderzoek betreffende de toegang van het publiek tot documenten die bij deze vier organen berusten.

Het onderzoek met betrekking tot het CBP, EASHAW en de ECB werd gesloten, nadat deze drie organen bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten hadden vastgesteld. De desbetreffende besluiten worden hieronder uiteengezet. Wat Europol betreft deed de Ombudsman ontwerpaanbevelingen, die hieronder ook nader uiteen worden gezet.

---

¹⁰³ PB C 292 van 1998, blz. 170; A4-0265/98.

Besluit houdende sluiting van initiatiefonderzoek OI/1/99/IJH met betrekking tot het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk

ONDERZOEK

De Ombudsman wendde zich op 7 april 1999 schriftelijk tot de directeur van het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk met het verzoek om informatie over de situatie van het Agentschap met betrekking tot de toegang van het publiek tot documenten; tevens vroeg hij of het ter zake bepalingen had vastgesteld en, zo ja, of die bepalingen gemakkelijk toegankelijk waren voor het publiek.

Standpunt van het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk

Het Agentschap deelde de Ombudsman mee dat het in juni 1998 bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten had vastgesteld die aangepast zijn aan die van de Europese Commissie. Het Agentschap sloot een kopie bij van zijn besluit ADM/98/1 van 16 juni 1998 tot vaststelling van een regeling inzake vrijheid van informatie en bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens. Het besluit heeft zeven artikelen, voorafgegaan door een toelichting van 13 alinea's.

In artikel 1, lid 2, worden documenten van het bureau omschreven als "iedere geschreven tekst dan wel informatie die op het Internet beschikbaar wordt gesteld, in ongeacht welke vorm, die bestaande gegevens bevat en uitgebracht is door het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk." In artikel 1, lid 3, is een specifieke bepaling opgenomen betreffende toegang tot interne documenten van het Agentschap, die worden omschreven als documenten die niet voltooid of niet voor publicatie bestemd zijn. Het feit dat de woorden "uitgebracht door" worden gebruikt blijkt de mogelijkheid te beperken van toegang van het publiek tot documenten waarvan het Agentschap niet de auteur is: (de "auteursregel"). Dit wordt bevestigd in paragraaf 9 van de toelichting.

In artikel 2 wordt bepaald dat verzoeken om toegang schriftelijk moeten worden gericht aan de directeur van het Agentschap. De verzoeken dienen voldoende nauwkeurig te zijn geformuleerd en moeten gegevens bevatten die het mogelijk maken het aangevraagde document te identificeren. Indien nodig wordt de aanvrager verzocht meer bijzonderheden te verstrekken. Aanvragers hoeven geen belang aan te tonen.

In artikel 3 wordt bepaald dat aanvragers toegang tot het document kunnen krijgen door hetzij het document in de kantoren van het Agentschap te raadplegen na daartoe een afspraak te hebben gemaakt of door op zijn of haar kosten een afschrift te laten toesturen. Er kan een vergoeding worden gevraagd voor de kosten van fotokopieën die meer dan 30 bladzijden beslaan of voor informatie die in andere vormen wordt verstrekt.

In artikel 4 wordt een procedure voor aanvragen vastgelegd die analoog is met die welke geldt volgens de bepalingen van de Commissie en de Raad. De aanvragen worden binnen een maand onder verantwoordelijkheid van de directeur van het Agentschap afgehandeld. Een negatief besluit moet

met redenen worden omkleed. Aanvragers kunnen zich met een verzoek om herziening van een negatief besluit richten tot de voorzitter van de raad van bestuur. Het desbetreffende besluit wordt zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen twee maanden genomen. Indien de aanvraag wordt afgewezen, wordt in het besluit meegedeeld op welke gronden dat gebeurt. Tegelijkertijd worden aanvragers geïnformeerd over de mogelijkheid de zaak overeenkomstig de bepalingen van artikel 195 van het EG-Verdrag voor te leggen aan de Ombudsman.

Artikel 5 voorziet in uitzonderingen op het algemene recht van toegang. De uitzonderingen zijn feitelijk dezelfde als die welke zijn vervat in de bepalingen van de Raad en de Commissie betreffende de toegang tot documenten.

Artikel 6 voorziet in een herziening van het besluit nadat dit twee jaar is toegepast. Ter voorbereiding van die herziening legt de directeur de raad van bestuur tijdig een verslag voor over de tenuitvoerlegging van het besluit.

In artikel 7 is bepaald dat het besluit in werking treedt op de dag dat het door de raad van bestuur wordt goedgekeurd. Ook moet het besluit worden gepubliceerd in het Publicatieblad en ter beschikking gesteld worden van het publiek.

Het Agentschap deelde de Ombudsman tevens mee dat het besluit kan worden geraadpleegd op zijn website (<http://agency.osha.eu.int/publications/other/infofreedom/>) en spoedig in het Publicatieblad zal worden gepubliceerd.

BESLUIT

1 Vaststelling van voorschriften betreffende de toegang van het publiek tot documenten

1.1 De Ombudsman stelde het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk in kennis van zijn in het kader van een eerder initiatiefonderzoek gedane ontwerpaanbevelingen volgens welke de communautaire instellingen en organen voorschriften moeten vaststellen betreffende de toegang van het publiek tot documenten.

1.2 Het Agentschap stelde de Ombudsman in kennis van zijn besluit ADM/98/1 dat op 16 juni 1998 in werking trad. Het besluit bevat bepalingen en procedures betreffende de toegang van het publiek tot documenten van het Agentschap.

1.3 Er zijn geen aanwijzingen betreffende wanbeheer van het Agentschap met betrekking tot de vaststelling van bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten.

2 Gemakkelijk toegankelijk maken van de voorschriften voor het publiek

2.1 De Ombudsman stelde het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk in kennis van een in het kader van een eerder initiatiefonderzoek gedane ontwerpaanbeveling volgens welke

voorschriften betreffende de toegang tot documenten gemakkelijk toegankelijk moeten worden gemaakt voor het publiek.

- 2.2 Krachtens besluit ADM/98/1 van het Agentschap moet het besluit worden gepubliceerd in het Publicatieblad en ter beschikking gesteld worden van het publiek. Het besluit is gepubliceerd op de website van het Agentschap (<http://agency.osha.eu.int/publications/other/info-freedom/>).
- 2.3 Er zijn geen aanwijzingen betreffende wanbeheer van het Agentschap met betrekking tot het gemakkelijk toegankelijk maken voor het publiek van zijn bepalingen betreffende de toegang tot documenten.

CONCLUSIE

Gezien het bovenstaande blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer van het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk. De Ombudsman sloot derhalve initiatiefonderzoek OI/1/99/IJH met betrekking tot het Agentschap.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

De Ombudsman stelt vast dat de door het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk vastgestelde bepalingen, net als die van de Raad en de Commissie, de mogelijkheid beperken van toegang van het publiek tot documenten waarvan het niet de auteur is ("auteursregel").

Hoewel er in vergelijkbare nationale wetgeving wat dat betreft geen equivalent blijkt te zijn, lijken communautaire instellingen en organen op grond van de huidige stand van het Gemeenschapsrecht de auteursregel te mogen opnemen in hun bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten. De Ombudsman stelt echter vast dat het Gerecht van eerste aanleg zich op het standpunt heeft gesteld dat de auteursregel, zoals die door de Commissie is vastgesteld, eng moet worden uitgelegd en toegepast, zodat de toepassing van het algemene beginsel van doorzichtigheid niet in het gedrang komt¹⁰⁴.

Besluit houdende sluiting van initiatiefonderzoek OI/1/99/IJH met betrekking tot de Europese Centrale Bank

ONDERZOEK

Op 7 april 1999 wendde de Ombudsman zich schriftelijk tot de president van de ECB met het verzoek om informatie over haar situatie met betrekking tot de toegang van het publiek tot documenten; tevens vroeg hij of de bank bepalingen ter zake had vastgesteld en, zo ja, of die bepalingen gemakkelijk toegankelijk waren voor het publiek.

¹⁰⁴ Zaak T-188/97 *Rothmans International tegen Commissie*, arrest van 19 juli 1999, rechtsoverweging 55.

Standpunt Europese Centrale Bank

De ECB deelde de Ombudsman mee dat zij op 3 november 1998 een besluit heeft vastgesteld betreffende de toegang van het publiek tot de documentatie en archieven van de Europese Centrale Bank (ECB/1998/12). De ECB sloot een kopie van het besluit bij en vestigde de aandacht van de Ombudsman op het navolgende gedeelte van de preambule:

“overwegende dat de Europese Ombudsman een besluit heeft gepubliceerd in het kader van een op eigen initiatief ondernomen onderzoek naar de toegang van het publiek tot documenten; dat de in dat besluit vervatte aanbevelingen slechts van toepassing zijn op de administratieve documenten van het EMI; dat dezelfde beperkingen aangaande de toepassing van het besluit ook betrekking hebben op de ECB;”

De ECB deelde de Ombudsman tevens mee dat zij besluit ECB/1998/12 naar het Bureau voor Officiële Publicaties had gestuurd met het oog op publicatie ervan in het Publicatieblad.

VERDER ONDERZOEK

De Ombudsman onderwierp de door de ECB aangenomen bepalingen, die gebaseerd zijn op die welke eerder waren aangenomen door het Europees Monetair Instituut (EMI)¹⁰⁵, aan een nauwkeurig onderzoek. De Ombudsman stelde tevens vast dat:

- de bepalingen van de ECB in tegenstelling tot de bepalingen van de Commissie en de Raad betreffende de toegang van het publiek tot documenten, geen uitdrukkelijke bepaling bevatten tot beperking van de mogelijkheid van toegang van het publiek tot documenten waarvan zij niet de auteur is (de “auteursregel”);
- de bepalingen van de ECB betrekking hebben op “administratieve documenten”, als gedefinieerd in artikel 1, lid 2 van besluit ECB/1998/12 van de ECB in de zin van “*ieder stuk (.....) dat (....) verband houdt met de wijze waarop de ECB feitelijk functioneert en is georganiseerd*”;
- het feit dat de ECB-bepalingen beperkt blijven tot “administratieve documenten” zou in de praktijk soortgelijke effecten kunnen hebben als de auteursregel, omdat een document waarvan de ECB niet de auteur is, waarschijnlijk geen betrekking zal hebben op de wijze waarop de ECB feitelijk functioneert en is georganiseerd.

De Ombudsman is zich bewust van het feit dat de werkzaamheden van de ECB andersoortig zijn dan die van het EMI, omdat de Raad van bestuur van de ECB het monetair beleid van de Gemeenschap formuleert¹⁰⁶. Ook beseft hij dat het vraagstuk van de beschikbaarheid van de notulen van de

¹⁰⁵ PB L 90 van 1998, blz. 43.

¹⁰⁶ Artikel 12.1 van de Statuten van ESCB/ECB.

vergaderingen van de ECB over het monetair beleid een zaak is van algemeen belang en publieke discussie, en hij acht het derhalve van belang dat Europese burgers duidelijk worden geïnformeerd over de bepalingen die van toepassing zijn op eventuele verzoeken vanuit het publiek om toegang tot dergelijke notulen.

De Ombudsman richtte zich derhalve opnieuw schriftelijk tot de ECB met de opmerking dat artikel 10.4 van de Statuten van ESCB/ECB bepaalt dat de besprekingen van de vergaderingen van de Raad van bestuur van de ECB vertrouwelijk zijn, maar dat de Raad van bestuur kan besluiten het resultaat van zijn beraadslagingen openbaar te maken. Ook wees de Ombudsman erop dat in de preambule bij het besluit van de ECB/1998/12 weliswaar wordt verwezen naar bovengenoemd artikel 10.4 van de Statuten van ESCB/ECB, maar dat in het besluit niet uitdrukkelijk wordt vermeld dat het van toepassing is op de notulen van de vergaderingen over het monetaire beleid.

De Ombudsman verzocht de ECB derhalve om verduidelijking van de bepalingen die van toepassing zouden zijn op eventuele verzoeken van het publiek om toegang tot dergelijke notulen.

Antwoord ECB

In haar antwoord wees de ECB erop dat de in het kader van het eerdere initiatiefonderzoek (616/PUBAC/F/IJ) van de Ombudsman aan het EMI gedane ontwerpaanbevelingen slechts betrekking hadden op administratieve documenten.

Tevens merkte de ECB op dat artikel 10.4 van de Statuten van ESCB/ECB “de grenzen van transparantie overeenkomstig het Verdrag vastleggen, en met name duidelijk vastleggen dat de besprekingen vertrouwelijk zijn”.

Met betrekking tot het toepassingsgebied van besluit ECB/1998/12 verwees de ECB naar artikel 1.1 van het besluit dat als volgt luidt:

“Het publiek heeft toegang tot de documentatie en de archieven van de ECB met betrekking tot administratieve documenten overeenkomstig de bepalingen van het onderhavige besluit.”

De ECB verwees ook naar de definitie van het begrip “administratief document” als vervat in artikel 1.2 van besluit ECB/1998/12 (“ieder stuk (...) dat (...) verband houdt met de wijze waarop de ECB feitelijk functioneert en is georganiseerd”) en stelde zich op het standpunt dat het hierbij “duidelijk niet om de notulen van de vergaderingen van de Raad van bestuur over vraagstukken betreffende het monetair beleid gaat”.

Tevens stelde de ECB de Ombudsman in kennis van de publicatie van besluit ECB/1998/12 in het *Publicatieblad*.

Antwoord Ombudsman

De Ombudsman reageerde op bovenstaand antwoord van de ECB door nogmaals een brief te richten aan de president van de ECB.

Met betrekking tot de opmerkingen van de ECB over het eerdere initiatief-onderzoek van de Ombudsman wees de Ombudsman erop dat het Gerecht van eerste aanleg na de sluiting van dat onderzoek een duidelijk onderscheid heeft aangebracht tussen enerzijds vraagstukken in verband met de bevoegdheid tot beoordeling van de wettigheid van genomen maatregelen en anderzijds bevoegdheden op het gebied van de toegang van het publiek tot die maatregelen¹⁰⁷.

Met betrekking tot de stelling van de ECB dat artikel 10.4 van de Statuten van ESCB/ECB “de grenzen van transparantie overeenkomstig het Verdrag vastleggen, en met name duidelijk vastleggen dat de besprekingen vertrouwelijk zijn”, merkte de Ombudsman op dat in dit artikel in feite uitdrukkelijk wordt voorzien in de mogelijkheid dat de Raad van bestuur “kan besluiten het resultaat van zijn beraadslagingen openbaar te maken”.

Wat betreft de bewering van de ECB dat de definitie van het begrip administratief document in haar besluit ECB/1998/12 (“ieder stuk (...) dat (...) verband houdt met de wijze waarop de ECB feitelijk functioneert en is georganiseerd”) niet de notulen omvat van de vergaderingen van de Raad van bestuur over vraagstukken van monetair beleid, maakte de Ombudsman de navolgende opmerkingen:

“De Ombudsman is niet op de hoogte van enige andere bepalingen die door de ECB zijn vastgesteld met betrekking tot de toegang van het publiek tot notulen van vergaderingen van de Raad van bestuur over vraagstukken van monetair beleid. Bij ontstentenis van andersluidende bepalingen lijkt uitsluiting van die notulen van het toepassingsgebied van het besluit van de ECB van 3 november 1998 te fungeren als een uitzondering op het in [bovengenoemd besluit] bedoelde algemene beginsel om burgers een zo ruim mogelijke toegang te geven tot informatie.

De Ombudsman stelt vast dat met de besluiten van de Raad en de Commissie betreffende toegang van het publiek tot documenten rechten op toegang tot de documenten van die instellingen worden gecreëerd en dat de juiste interpretatie van die besluiten een rechtsbeginsel is waarvoor het Hof van Justitie de hoogste autoriteit is. De Ombudsman neemt tevens kennis van de recente jurisprudentie waarin wordt vastgelegd dat, indien een algemeen beginsel wordt vastgesteld alsmede uitzonderingen op dat beginsel, die uitzonderingen eng moeten worden uitgelegd en toegepast, zodat de toepassing van het algemene beginsel niet in het gedrang komt¹⁰⁸.

¹⁰⁷ Zaak T-174/95, *Svenska Journalistförbundet tegen Raad*, Jurisprudentie [1998] II-2289.

¹⁰⁸ Zaak T-105/95 *WWF UK tegen Commissie*, Jurisprudentie [1997] II-313; zaak T-124/96 *Interporc tegen Commissie*, Jurisprudentie [1998] II-231; zaak T-188/97 *Rothmans International tegen Commissie*, arrest van 19 juli 1999.

In dit verband lijkt het niet voor de hand te liggen dat de notulen van de vergaderingen van de Raad van bestuur over vraagstukken van monetair beleid geacht kunnen worden buiten de categorie van documenten te vallen die “verband houdt met de wijze waarop de ECB feitelijk functioneert”. Het besluit van de ECB van 3 november 1998 dient derhalve in het licht van bovengenoemde jurisprudentie te worden geacht ook van toepassing te zijn op notulen van de vergaderingen van de Raad van bestuur over vraagstukken van monetair beleid”.

De Ombudsman merkte ten slotte op dat het aan de Bank is om haar bepalingen, met inbegrip van de uitzonderingen als voorzien in artikel 4 van haar besluit ECB/1998/12, toe te passen op verzoeken die zij eventueel van het publiek ontvangt betreffende toegang tot documenten.

BESLUIT

1 Vaststelling van voorschriften betreffende de toegang van het publiek tot documenten

- 1.1 De Ombudsman stelde de Europese Centrale Bank in kennis van zijn in het kader van een eerder initiatiefonderzoek gedane ontwerpaanbeveling volgens welke de communautaire instellingen en organen voorschriften moeten vaststellen betreffende de toegang van het publiek tot documenten. In haar antwoord stelde de ECB de Ombudsman in kennis van haar besluit ECB/1998/12 van 3 november 1998 inzake toegang van het publiek tot de documentatie en archieven van de Europese Centrale Bank.
- 1.2 De Ombudsman is op de hoogte van de jurisprudentie waarin is vastgelegd dat, indien een algemeen beginsel wordt vastgesteld, alsmede uitzonderingen op dat beginsel, die uitzonderingen eng moeten worden uitgelegd en toegepast, zodat de toepassing van het algemene beginsel niet in het gedrang komt¹⁰⁹. De Ombudsman is van mening dat besluit ECB/1998/12 van de ECB in het licht van bovengenoemde jurisprudentie geacht moet worden ook van toepassing te zijn op de notulen van vergaderingen over vraagstukken van monetair beleid. Het is natuurlijk aan de Bank om haar besluit ECB/1998/12, met inbegrip van de uitzonderingen als voorzien in artikel 4, toe te passen op verzoeken die zij eventueel van het publiek ontvangt betreffende toegang tot documenten.
- 1.3 Er zijn geen aanwijzingen betreffende wanbeheer van de ECB met betrekking tot de vaststelling van bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten.

¹⁰⁹ Zaak T-105/95 *WWF UK tegen Commissie*, Jurisprudentie [1997] II-313; zaak T-124/96 *Interporc tegen Commissie*, Jurisprudentie [1998] II-231; zaak T-188/97 *Rothmans International tegen Commissie*, arrest van 19 juli 1999.

2 Gemakkelijk toegankelijk maken van de voorschriften voor het publiek

- 2.1 De Ombudsman stelde de Europese Centrale Bank in kennis van een in een eerder initiatiefonderzoek gedane ontwerpaanbeveling volgens welke voorschriften betreffende de toegang tot documenten gemakkelijk toegankelijk moeten worden gemaakt voor het publiek.
- 2.2 De ECB deelde de Ombudsman mee dat haar besluit ECB/1998/12 is gepubliceerd in het *Publicatieblad* van 28 april 1999, PB L 110, blz. 30.
- 2.3 Er zijn geen aanwijzingen betreffende wanbeheer van de ECB met betrekking tot het gemakkelijk toegankelijk maken voor het publiek van haar bepalingen betreffende de toegang tot documenten.

CONCLUSIE

Gezien het bovenstaande blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer van de Europese Centrale Bank. De Ombudsman sloot derhalve initiatiefonderzoek OI/1/1999/IJH met betrekking tot de ECB.

Besluit houdende sluiting van initiatiefonderzoek OI/1/1999/IJH met betrekking tot het Communautair Bureau voor plantenrassen

ONDERZOEK

De Ombudsman wendde zich op 7 april 1999 schriftelijk tot de voorzitter van het Communautair Bureau voor plantenrassen met het verzoek om informatie over de situatie van het Bureau met betrekking tot de toegang van het publiek tot documenten; tevens vroeg hij of het Bureau bepalingen ter zake had vastgesteld en, zo ja, of die bepalingen gemakkelijk toegankelijk waren voor het publiek.

Standpunt van het Communautair Bureau voor plantenrassen

De voorzitter van het CBP deelde de Ombudsman mee dat in de wetgeving betreffende haar werkzaamheden duidelijk wordt aangegeven welke documenten en welk materiaal toegankelijk zijn voor het publiek en welke documenten alleen ter beschikking worden gesteld van personen die aannemelijk kunnen maken dat zij daarbij een legitiem belang hebben.

De voorzitter van het CBP deelde tevens mee dat het Bureau een ontwerpbesluit van haar Raad van Bestuur had uitgewerkt waarin bepalingen worden vastgesteld met betrekking tot de toegang van het publiek tot documenten van het Bureau en waarvan de tekst nauw aansluit bij die van de bepalingen van de Europese Commissie. Het ontwerpbesluit zou worden voorgelegd aan de volgende vergadering van de Raad van Bestuur van het CBP in september 1999. Eenmaal aangenomen zou dit besluit algemeen beschikbaar zijn en op de website van het CBP worden gepubliceerd.

Op 23 november 1999 deed de voorzitter van het CBP de Ombudsman een kopie toekomen van het besluit van de Raad van Bestuur van het CBP tot vaststelling van de bepalingen betreffende de werkmethoden van het CBP

met betrekking tot de toegang van het publiek tot documenten van het bureau.

De Ombudsman onderwierp het besluit, dat bestaat uit acht artikelen, aan een zorgvuldig onderzoek.

In artikel 1 wordt bepaald dat onder “document” wordt verstaan iedere geschreven tekst die, op ongeacht welke drager, door het Bureau is geproduceerd en waarop niet reeds bestaande wettelijke bepalingen op grond waarvan inzage is toegestaan of vertrouwelijkheid is vereist, van toepassing zijn. In een voetnoot wordt opgemerkt dat, indien een document berust bij het Bureau dat niet door het Bureau werd geproduceerd, maar door een natuurlijke of rechtspersoon, een lidstaat, een andere communautaire instelling of een ander nationaal of internationaal orgaan, de aanvraag aan de auteur moet worden gericht.

In artikel 2 wordt bepaald dat aanvragen schriftelijk moeten worden gericht aan het Bureau. Aanvragen moeten voldoende nauwkeurig zijn om te kunnen vaststellen in welk document inzage wordt gevraagd, en moeten zo nodig vergezeld gaan van de desbetreffende vergoeding (zie artikel 5 hieronder).

In artikel 3 wordt de procedure voor de behandeling van aanvragen vastgesteld. Het besluit om inzage toe te staan of te weigeren moet binnen een maand worden genomen. In het geval van afwijzing heeft de aanvrager een maand de tijd om de voorzitter van de Raad van Bestuur te vragen om herziening van het besluit tot afwijzing; bij het uitblijven van een dergelijk verzoek wordt de aanvraag geacht te zijn ingetrokken. Indien de Raad van Bestuur blijft bij zijn besluit tot afwijzing van het verzoek om inzage, moet dit besluit worden gemotiveerd en moet de aanvrager worden geïnformeerd over de mogelijkheden om beroep aan te tekenen door middel van een klacht bij de Europese Ombudsman of bij de Commissie overeenkomstig artikel 44, lid 3, van verordening (EG) nr. 2100/94 van de Raad.

De Ombudsman stelt vast dat uitdrukkelijk wordt bepaald dat alleen in geval beroep wordt aangetekend bij de Raad van Bestuur, een besluit tot afwijzing van een aanvraag om inzage moet worden gemotiveerd. Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moet echter ook een aanvankelijk besluit tot afwijzing van de desbetreffende aanvraag worden gemotiveerd¹¹⁰.

In artikel 4 wordt bepaald dat, indien inzage wordt toegestaan, de aanvrager het document ofwel op voorafgaande afspraak in de kantoren van het Bureau kan raadplegen ofwel een kopie kan ontvangen.

In artikel 5 wordt bepaald dat een forfaitaire vergoeding van 5 euro voor een kopie van een document van maximaal tien bladzijden moet worden betaald, alsmede een extra vergoeding van 5 euro voor elke extra bladzijde.

¹¹⁰ Zie artikel 18 van de code van goed administratief gedrag van de Europese Ombudsman.

Artikel 6 voorziet in uitzonderingen, die in hoofdlijnen dezelfde zijn als die welke zijn vervat in de bepalingen van de Raad en de Commissie betreffende de toegang tot documenten.

In artikel 7 is bepaald dat de tekst van het besluit zo spoedig mogelijk na de inwerkingtreding ervan wordt gepubliceerd in het Publicatieblad.

De Ombudsman stelt vast dat het CBP de beschikking heeft over een website (<http://www.cpvo.fr>), waar de tekst van de regeling ook zou kunnen worden gepubliceerd.

In artikel 8 wordt bepaald dat de tekst van de regeling van toepassing is vanaf de dag volgende op de datum van de vergadering van de Raad van Bestuur tijdens welke de tekst wordt vastgesteld.

De Ombudsman heeft vernomen dat het besluit van de Raad van Bestuur van het CBP is aangenomen op zijn vergadering van 28 en 29 september 1999 en dat de regeling derhalve op 30 september 1999 in werking is getreden.

BESLUIT

1 Vaststelling van voorschriften betreffende de toegang van het publiek tot documenten

1.1 De Ombudsman stelde het Communautair Bureau voor plantensoorten (CBP) in kennis van zijn in het kader van een eerder initiatief-onderzoek gedane ontwerpaanbeveling volgens welke de communautaire instellingen en organen voorschriften moeten vaststellen betreffende de toegang van het publiek tot documenten.

1.2 Het CPB wees de Ombudsman op de wettelijke bepalingen die voorzien in de mogelijkheid van openbare inzage in:

- het Register van de aanvragen tot verlening van communautaire kwekersrechten;

- het Register van communautaire kwekersrechten; en

- in het geval een gewettigd belang bestaat, documenten betreffende aanvragen tot verlening van kwekersrechten of reeds verleende kwekersrechten¹¹¹.

1.3 Het CBP stelde de Ombudsman tevens in kennis van het door zijn Raad van Bestuur in de vergadering van 28 en 29 september 1999 genomen besluit. In het besluit worden de bepalingen betreffende de werkmethode van het CBP met betrekking tot de toegang van het publiek tot door het Bureau geproduceerde documenten vastgesteld.

¹¹¹ Verordening 2100/94 van de Raad, PB L 227 van 1994, blz. 1, artikelen 87-88; verordening 1239/95 van de Commissie, PB L 121 van 1995, blz. 37, titel V, artikelen 82-86. NB: Deze verordeningen voorzien ook in de mogelijkheid van inspectie van de teelt van rassen met het oog op het technisch onderzoek of met het oog op de controle op het voortbestaan ervan.

- 1.4 Er zijn derhalve geen aanwijzingen betreffende wanbeheer van het CBP met betrekking tot de vaststelling van bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten.
- 2 Gemakkelijk toegankelijk maken van de voorschriften voor het publiek**
- 2.1 De Ombudsman stelde het Communautair Bureau voor plantenrassen in kennis van een in het kader van een eerder initiatiefonderzoek gedane ontwerpaanbeveling volgens welke voorschriften betreffende de toegang tot documenten gemakkelijk toegankelijk moeten worden gemaakt voor het publiek.
- 2.2 Krachtens het door de Raad van Bestuur van het CPB genomen besluit moeten de bepalingen zo spoedig mogelijk na de inwerking-treding ervan worden gepubliceerd in het Publicatieblad.
- 2.3 Er zijn derhalve geen aanwijzingen betreffende wanbeheer van het CBP met betrekking tot het gemakkelijk toegankelijk maken voor het publiek van de bepalingen betreffende de toegang tot documenten.

CONCLUSIE

Gezien het bovenstaande blijkt er geen sprake te zijn van wanbeheer van het Communautair Bureau voor plantenrassen. De Ombudsman sloot derhalve initiatiefonderzoek OI/1/99/IJH met betrekking tot het Bureau voor plantenrassen.

AANVULLENDE OPMERKINGEN

De Ombudsman stelt vast dat de door het Communautair Bureau voor plantenrassen aangenomen bepalingen net als die van de Raad en de Commissie een beperking inhouden van de mogelijkheid van toegang van het publiek tot documenten waarvan het niet de auteur is (de "auteursregel").

Hoewel er in vergelijkbare nationale wetgeving wat dat betreft geen equivalent blijkt te zijn, lijken communautaire instellingen en organen op grond van de huidige stand van het Gemeenschapsrecht de auteursregel te mogen opnemen in hun bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten. De Ombudsman stelt echter vast dat het Gerecht van eerste aanleg zich op het standpunt heeft gesteld dat de auteursregel, zoals die door de Commissie is vastgesteld, eng moet worden uitgelegd en toegepast, zodat de toepassing van het algemene beginsel van doorzichtigheid niet in het gedrang komt¹¹².

De Ombudsman stelt tevens vast dat de verordeningen betreffende het CPB reeds voorzien in de mogelijkheid van toegang tot bepaalde categorieën documenten (betreffende aanvragen tot verlening van kwekersrechten of reeds verleende kwekersrechten), die ook van toepassing is op documenten waarvan het CBP niet de auteur is.

¹¹² Zaak T-188/97 *Rothmans International tegen Commissie*, arrest van 19 juli 1999, rechtsoverweging 55.

Ontwerpaanbevelingen aan Europol in het kader van initiatiefonderzoek OI/1/99/IJH

ONDERZOEK

Bij schrijven van 30 april 1999 stelde de Ombudsman Europol in kennis van het initiatiefonderzoek dat was gestart uit hoofde van artikel 195 van het EG-Verdrag.¹¹³ Hij vroeg om informatie over de situatie van Europol met betrekking tot de toegang van het publiek tot documenten; hij vroeg met name of Europol bepalingen ter zake had vastgesteld en, zo ja, of die bepalingen gemakkelijk toegankelijk waren voor het publiek.

Standpunt Europol

In haar standpunt van 15 juli 1999 stelde Europol de Ombudsman in kennis van

- de algemene regeling betreffende de vertrouwelijkheid van door Europol verwerkte informatie, als vastgesteld door de Raad¹¹⁴ uit hoofde van artikel 31, lid 1, van de Europol-Overeenkomst¹¹⁵, en
- het Beveiligingshandboek, als voorzien in artikel 6 van de bovengenoemde algemene regeling, dat door de Raad van Bestuur van Europol op 28 januari 1999 werd aangenomen.

In het standpunt van Europol werd ook ingegaan op de bepalingen van de Europol-Overeenkomst op grond waarvan individuele personen recht hebben op kennisgeving van bij Europol opgeslagen en op hen betrekking hebbende gegevens¹¹⁶ en op de inspanningen die Europol zich getroost om het publiek over haar werkzaamheden te informeren, met name via haar website (<http://www.europol.eu.int>).

In het door haar directeur ondertekende standpunt van Europol toonde Europol zich bereid de mogelijkheid in overweging te nemen in de nabije toekomst algemene regels betreffende de toegang van het publiek tot documenten vast te stellen en die regels voor het publiek toegankelijk te maken. De directeur verklaarde dat daartoe besprekingen zouden moeten worden gehouden met het voorzitterschap van de Raad ten einde de zaak onder de aandacht van de Raad van Bestuur van Europol te brengen. Hij deed de toezegging de Ombudsman vóór het einde van 1999 te zullen inlichten over de vooruitgang die dienaangaande zou worden boekt.

VERDER ONDERZOEK

Na een zorgvuldige bestudering van het standpunt van Europol richtte de Ombudsman zich op 24 september 1999 opnieuw schriftelijk tot haar direc-

¹¹³ In artikel 41 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, als gewijzigd bij het Verdrag van Amsterdam, is bepaald dat artikel 195 één van de artikelen van het EG-Verdrag is dat van toepassing is op de bepalingen betreffende de in titel VI van het Verdrag betreffende de Europese Unie bedoelde gebieden (politiële en justitiële samenwerking in strafzaken). Titel VI van het VEU omvat ook de bepalingen betreffende Europol en de bevordering van de samenwerking via Europol door de Raad.

¹¹⁴ Besluit van de Raad van 3 november 1998 houdende vaststelling van de regeling ter bescherming van geheime Europol-informatie, PB C 26 van 1999, blz. 10.

¹¹⁵ PB C 316 van 1995, blz. 1.

¹¹⁶ Europol-Overeenkomst, artikel 19.

teur, waarbij hij de positieve houding van Europol tegenover de vaststelling van bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten toejuichte.

De Ombudsman wees erop dat het voor elke moderne Europese overheidsinstelling van belang is het vertrouwen en de steun van de burgers te hebben. Voor Europol is dat vertrouwen bij de tenuitvoerlegging van haar taken des te belangrijker, omdat zij een belangrijke bijdrage levert aan de rechthandhavingsmaatregelen van de Europese Unie ter bestrijding van de georganiseerde misdaad, met een bijzondere nadruk op de daarbij betrokken criminele organisaties. Het is daarom van vitaal belang dat Europol vanaf het begin van haar werkzaamheden volledig voldoet aan de beginselen van behoorlijk bestuur.

De Ombudsman stelde vast dat het politiewerk uit de aard der zaak ook de behandeling omvat van informatie en documenten die in het belang van de burgers vertrouwelijk moeten worden behandeld. Dit feit mag Europol er echter niet van weerhouden regels betreffende de toegang van het publiek tot documenten vast te stellen, die aangepast zijn aan haar specifieke situatie, zoals ook andere instellingen en organen dat hebben gedaan.

De Ombudsman was ook van mening dat het door Europol voor de vaststelling van de regeling voorgestelde tijdschema redelijk was, rekening houdend met het feit dat de organisatie haar werkzaamheden pas op 1 juli 1999 officieel is begonnen¹¹⁷. Hij verzocht Europol derhalve zo spoedig mogelijk verdere informatie te verstrekken over de vooruitgang die door haar zou worden geboekt met betrekking tot de vaststelling van de desbetreffende bepalingen vóór het einde van 1999.

Op 24 november 1999 deelde Europol de Ombudsman mee dat haar Raad van Bestuur het erover eens is dat bepalingen moeten worden vastgesteld betreffende de toegang van het publiek tot documenten. De Raad van Bestuur heeft Europol gevraagd voorstellen uit te werken op basis van de bepalingen zoals die reeds door andere instellingen van de Europese Unie, met name de Raad, zijn vastgesteld. Ook was men het erover eens dat bijzondere aandacht moest worden geschonken aan het waarborgen van de verenigbaarheid van de bepalingen van Europol met de bepalingen van andere instellingen waaraan Europol-documenten kunnen worden toegezonden, en dat er in beginsel voor moest worden gezorgd dat:

- (i) geen inzage zal worden verleend in persoonlijke gegevens die door Europol worden verwerkt, omdat in de overeenkomst reeds duidelijk is aangegeven welke procedures in zulke gevallen moeten worden gevolgd, noch inzage zal worden gegeven in persoonlijke gegevens betreffende het personeel van Europol;
- (ii) geen inzage zal worden verleend in als vertrouwelijk aangemerkte documenten;
- (iii) geen inzage zal worden verleend in enige informatie die lopend onderzoek in gevaar kan brengen.

¹¹⁷ Mededeling betreffende de aanvang van de werkzaamheden van Europol, PB C 185 van 1999, blz. 1.

Met betrekking tot (i) dient erop te worden gewezen dat het initiatiefonderzoek van de Ombudsman beperkt blijft tot bepalingen betreffende de toegang tot documenten die niet reeds vallen onder bestaande wettelijke bepalingen op grond waarvan inzage kan worden verleend of vertrouwelijkheid is vereist.

Met betrekking tot (ii) en (iii) stelt de Ombudsman vast dat de Raad van Bestuur van Europol heeft verwezen naar de bestaande bepalingen van de Raad betreffende de toegang van het publiek tot documenten als mogelijk model voor de opstelling van bepalingen voor Europol. Tevens stelde de Ombudsman vast dat in artikel 4 van de regeling van de Raad specifiek melding wordt gemaakt van “enquêtes” als één van de uitzonderingen op het recht van toegang die in verband met dwingende redenen van algemeen belang van toepassing zijn.

De Ombudsman stelt tevens vast dat in de brief van Europol van 24 november 1999 geen vast tijdschema voor de vaststelling van bepalingen is opgenomen.

BESLUIT

1 Vaststelling van voorschriften betreffende de toegang van het publiek tot documenten

- 1.1 De Ombudsman stelde de Europese Politiedienst (Europol) in kennis van zijn in het kader van een eerder uit hoofde van artikel 195 van het EG-Verdrag verricht initiatiefonderzoek gedane ontwerpaanbeveling volgens welke de communautaire instellingen en organen binnen drie maanden voorschriften moesten vaststellen betreffende de toegang van het publiek tot documenten. Tegelijkertijd stelde de Ombudsman Europol in kennis van de bepalingen van artikel 41 van het VEU, als gewijzigd bij het Verdrag van Amsterdam, volgens welke artikel 195 één van de artikelen van het EG-Verdrag is die van toepassing zijn op de bepalingen betreffende de in titel VI van het VEU bedoelde gebieden (politiële en justitiële samenwerking in strafzaken).
- 1.2 Europol stelde de Ombudsman in kennis van bestaande bepalingen die van toepassing zijn op de vertrouwelijkheid van door Europol behandelde informatie en het recht van individuele personen op kennisneming van bij Europol opgeslagen en op hen betrekking hebbende gegevens. Europol stelde de Ombudsman tevens in kennis van het feit dat haar Raad van Bestuur het erover eens is dat bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten moeten worden vastgesteld en dat de Raad van Bestuur Europol heeft gevraagd voorstellen uit te werken op basis van de bepalingen zoals die reeds door andere instellingen van de Europese Unie en met name de Raad zijn vastgesteld.
- 1.3 Tijdens het met medewerking van Europol verrichte onderzoek van de Ombudsman is nergens uit gebleken dat het onpraktisch of onnodig belastend voor Europol zou zijn om volledig te voldoen aan de beginselen van behoorlijk bestuur door bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten vast te stellen en deze gemakkelijk

toegankelijk te maken voor het publiek. De Raad van Bestuur van Europol blijkt voorstander te zijn van de vaststelling van bepalingen op basis van die welke door andere instellingen van de Europese Unie en met name de Raad zijn vastgesteld.

2 Tijdschema voor de vaststelling van voorschriften

- 2.1 De Ombudsman deelde Europol mee dat in de in het kader van bovengenoemd eerder initiatiefonderzoek gedane ontwerpaanbevelingen een termijn van drie maanden is vastgesteld voor de vaststelling van bepalingen door de betrokken instellingen en organen. Tijdens het met medewerking van Europol verrichte onderzoek van de Ombudsman is nergens uit gebleken dat het noodzakelijk is een langer tijdschema vast te stellen voor de goedkeuring van bepalingen door Europol.
- 2.2 In haar standpunt van 15 juli 1999 bleek Europol van plan te zijn vóór het einde van 1999 bepalingen betreffende de toegang van het publiek tot documenten vast te stellen, maar in door Europol op 24 november 1999 verstrekte aanvullende informatie werd geen vast tijdschema voor de vaststelling van bepalingen vermeld.
- 2.3 Volgens de beginselen van behoorlijk bestuur moeten besluiten binnen een redelijke termijn worden genomen. Ter voorkoming van onnodige vertraging is het derhalve gewenst een vast tijdschema voor de goedkeuring van bepalingen vast te stellen.

ONTWERPAANBEVELINGEN

Gezien het bovenstaande doet de Europese Ombudsman Europol de navolgende ontwerpaanbevelingen:

- 1 Europol moet binnen drie maanden bepalingen vaststellen betreffende de toegang van het publiek tot documenten. Deze bepalingen zouden gebaseerd kunnen worden op die welke reeds door de Raad zijn vastgesteld, met inbegrip van de daarin vervatte uitzonderingen.
- 2 De bepalingen moeten van toepassing zijn op alle documenten die niet reeds vallen onder bestaande wettelijke bepalingen op grond waarvan inzage is toegestaan of vertrouwelijkheid is vereist.
- 3 De bepalingen moeten gemakkelijk toegankelijk zijn voor het publiek.

Europol zal in kennis worden gesteld van deze ontwerpaanbevelingen. Overeenkomstig artikel 3, lid 6 van het Statuut van de Ombudsman dient Europol binnen drie maanden (d.w.z. vóór 31 maart 2000) een omstandig advies te doen toekomen. Het omstandig advies zou kunnen bestaan uit aanvaarding van het besluit van de Ombudsman en een beschrijving van de ter uitvoering van de aanbevelingen genomen maatregelen.

4 BETREKKINGEN MET ANDERE INSTELLINGEN VAN DE EUROPESE UNIE

De Ombudsman heeft regelmatige contacten met de andere instellingen en organen van de Europese Unie. Met het oog op de waarborging van de rechten van Europese burgers zijn dergelijke contacten noodzakelijk om te zorgen voor een doeltreffende samenwerking, goede werkverhoudingen en wederzijds vertrouwen.

Op 2 maart werd de heer SÖDERMAN uitgenodigd voor een ontmoeting met de heer Carlo TROJAN, secretaris-generaal van de Europese Commissie, de heer Jürgen TRUMPF, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie, en de heer Julian PRIESTLEY, secretaris-generaal van het Europees Parlement. Zij wisselden van gedachten over het vraagstuk van een code van goed administratief gedrag.

4.1 HET EUROPEES PARLEMENT EN DE COMMISSIE VERZOEKSCHRIFTEN

Op 13 januari had de heer SÖDERMAN, vergezeld door de heer Peter DYRBERG en de heer Ian HARDEN, een ontmoeting met het College van quaestoren, die heer hadden uitgenodigd voor een gedachtewisseling. Zij spraken over de mogelijkheid van de instelling van een interne klachtenprocedure voor leden van het Europees Parlement.

Op dezelfde dag hadden de heer SÖDERMAN en de heer HARDEN een ontmoeting met mevrouw Edith MÜLLER, lid van het EP en rapporteur voor de begroting van de Ombudsman voor het begrotingsjaar 2000.

Ook op 13 januari hadden de heer SÖDERMAN en de heer HARDEN een ontmoeting met de heer Christian COINTAT, directeur-generaal van DG V van het Europees Parlement, en mevrouw Brigitte NOUAILLE-DEGORCE, hoofd van de personeelsafdeling (DG V).

Op 14 januari hadden de heer SÖDERMAN en de heer HARDEN een ontmoeting met de heer GIL-ROBLES, Voorzitter van het Europees Parlement. Zij wisselden van gedachten over de indiening van het jaarverslag van de Ombudsman over 1998 bij het Europees Parlement.

Op 8 februari had de heer Harald RØMER, directeur-generaal van DG I, een ontmoeting met de Ombudsman. Zij wisselden van gedachten over vraagstukken in verband met de overgangperiode tussen het eerste en het tweede mandaat van de Ombudsman.

Op 17 februari diende de heer SÖDERMAN zijn jaarverslag 1998 in bij de Commissie verzoekschriften te Brussel.

Op 11 maart brachten mevrouw Laura VIQUEIRA en mevrouw Ildegarda DE SIMONE DIEHL van DG V een bezoek aan de Ombudsman, bij welke gelegenheid van gedachten werd gewisseld over methoden om nieuw aangeworven ambtenaren in het kader van de opleidingsprogramma's te informeren over de rol van de Ombudsman.

Op 24 maart hield de heer SÖDERMAN een toespraak tijdens een interparlementaire conferentie over de totstandkoming van een zone van vrijheid, veiligheid en justitie, die door de Commissie openbare vrijheden en binnenlandse zaken van het Europees Parlement was georganiseerd en waaraan werd deelgenomen door leden van nationale parlementen en niet-gouvernementele organisaties. Tot de besproken onderwerpen behoorden Europese burgerrechten, antidiscriminatiebeleid, immigratie, asielrecht, visabeleid en politieke en justitiële samenwerking. Andere sprekers waren mevrouw GRADIN, lid van de Commissie, mevrouw D'ANCONA, voorzitter van de Commissie openbare vrijheden en binnenlandse zaken, de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken van Duitsland en Finland, en de heer FENNELLY, advocaat-generaal bij het Europees Hof van Justitie.

Op 14 april diende de Ombudsman zijn jaarverslag 1998 tijdens de plenaire vergadering in Straatsburg in bij het Europees Parlement (zie punt 6.1).

Op 26 april nam de heer SÖDERMAN deel aan een conferentie over transparantie en toegang tot documenten, getiteld "Opening doors for democracy in Europe". De conferentie was gezamenlijk georganiseerd door de PSE, de ELDR en de Fractie De Groenen in het Europees Parlement, alsmede door de Europese Federatie van journalisten. De heer SÖDERMAN hield de thematoespraak tijdens de eerste werkvergadering over openheid en controleerbaar bestuur.

Op 5 mei hadden de heer SÖDERMAN en de heer HARDEN een ontmoeting met de heer LÓPEZ VEIGA, directeur-generaal van DG VIII, en de heer HELLOT. Zij wisselden van gedachten over de verlenging van de samenwerkingsovereenkomsten tussen het Europees Parlement en de Ombudsman.

Op 10 juni nam de heer SÖDERMAN deel aan een door DG V van het Europees Parlement voor nieuw benoemde A- en LA-personeelsleden in Luxemburg georganiseerde informatiebijeenkomst, tijdens welke hij het woord voerde over zijn rol en werkzaamheden.

Op 14 juli had de heer SÖDERMAN, vergezeld door Vicky KLOPPENBURG, een gedachtewisseling met de heer André MIDDELHOEK, de voorzitter van het Comité van onafhankelijke deskundigen. Zij bespraken recente ontwikkelingen bij hun werkzaamheden.

Op 15 juli had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met de heer Julian PRIESTLEY, secretaris-generaal van het Europees Parlement.

Op 21 juli hadden de heer SÖDERMAN en de heer HARDEN een ontmoeting met de heer CHEVALLIER, hoofd van het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Parijs. Zij spraken over een persconferentie die in september in Parijs zou plaatsvinden.

Op 22 juli bracht mevrouw Loyola DE PALACIO (destijds lid van het Europees Parlement) een bezoek aan het bureau van de Ombudsman en gaf de heer SÖDERMAN een uiteenzetting over zijn werkzaamheden.

Op 28 september gaf de heer SÖDERMAN een toelichting op de resultaten van zijn eerste mandaatsperiode voor de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement; daarbij werd een brochure verspreid met een samenvatting van de resultaten van die mandaatsperiode.

Op 19 oktober werd de heer SÖDERMAN in het kader van zijn kandidatuur voor de verkiezing van Europees Ombudsman gehoord door de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement.

Op 14 december werd de heer SÖDERMAN door Nicole FONTAINE, Voorzitter van het Europees Parlement, uitgenodigd voor de inwijding van het nieuwe "Louise Weiss"-gebouw van het Europees Parlement door de Franse president Jacques CHIRAC.

4.2 DE EUROPESE COMMISSIE

Op 12 januari hadden de heer SÖDERMAN en de heer HARDEN een ontmoeting met de heer Carlo TROJAN, secretaris-generaal van de Europese Commissie, alsmede de heer Jean-Claude EECKHOUT en de heer Klaus EBERMANN, directeuren bij het secretariaat-generaal. Zij wisselden van gedachten over de code van goed administratief gedrag.

Op 10 februari had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met Jacques SANTER, voorzitter van de Europese Commissie, en mevrouw Diane SCHMITT, lid van zijn kabinet. Zij wisselden van gedachten over de ontwerpgedragscode voor de ambtenaren van de Commissie.

De heer SÖDERMAN werd uitgenodigd om een toespraak te houden over de procedure van artikel 169 van de Commissie voor de behandeling van klachten tegen lidstaten tijdens een op vrijdag 12 februari 1999 door DG XV van de Europese Commissie georganiseerde "Package Meeting". Dergelijke bijeenkomsten worden regelmatig gehouden en moeten EU- en nationale ambtenaren de gelegenheid bieden voor gedachtewisselingen over de juiste tenuitvoerlegging van het Gemeenschapsrecht.

De heer SÖDERMAN hield een algemene inleiding over het instituut van de Europese Ombudsman en gaf vervolgens zijn visie op de procedures van artikel 169. Hij beklemtoonde dat indieners van klachten overeenkomstig artikel 169 niet simpelweg als informatiebronnen kunnen worden behandeld, hoewel zij ontegenzeggelijk een belangrijke rol spelen wanneer het erom gaat inbreuken van lidstaten onder de aandacht van de Commissie te brengen. Vervolgens gaf de heer SÖDERMAN een overzicht van de recente herziening van de procedures van artikel 169, zoals die door het initiatiefonderzoek van de Ombudsman op gang is gebracht (303/97/PD).

De heer SÖDERMAN deelde de deelnemers mee dat zijn zorgen ten aanzien van de handhaving van het Gemeenschapsrecht verder gingen dan het vraagstuk van de procedures van artikel 169 alleen. Daarom moesten volgens hem het netwerk van de Europese Ombudsman en betere voorlichtingscampagnes worden gezien als op elkaar aansluitende initiatieven

die de handhaving van het Gemeenschapsrecht op nationaal niveau zouden moeten bevorderen.

Na zijn toespraak beantwoordde de heer SÖDERMAN vragen van nationale vertegenwoordigers. De voorzitter van de bijeenkomst van DG XV van de Commissie maakte vervolgens een aantal opmerkingen over de voortdurende inspanningen gericht op de tenuitvoerlegging van de betere procedurele bepalingen zoals die in het initiatiefonderzoek van de Ombudsman betreffende artikel 169 werden voorgesteld.

Op 14 juli 1999 had de heer Jacob SÖDERMAN, vergezeld door Vicky KLOPPENBURG, een ontmoeting met de heer Per Brix KNUDSEN, waarnemend directeur van OLAF, het nieuw opgerichte Europees Bureau voor fraudebestrijding. Er werd van gedachten gewisseld over de doelstellingen en de taken van het nieuwe bureau.

Ook op 14 juli had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met mevrouw Anita GRADIN, lid van de Commissie, en later op dezelfde dag ook met de heer Jacques SANTER, voorzitter van de Europese Commissie.

Op 15 juli vond een ontmoeting plaats tussen de heer SÖDERMAN en de heer Carlo TROJAN, secretaris-generaal van de Europese Commissie.

Op 17 november bracht de heer Horst REICHENBACH, directeur-generaal Personeel van de Commissie, een bezoek aan de Ombudsman. Bij de ontmoeting waren ook de heer EECKHOUT, directeur bij het secretariaat-generaal van de Commissie, en de heren HARDEN en GRILL van het bureau van de Ombudsman aanwezig.

4.3 RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

Op 23 juli nam de heer SÖDERMAN, vergezeld door de heer VERHEECKE, deel aan een vergadering van de Werkgroep voorlichting die door de Raad van de Europese Unie tijdens het Finse voorzitterschap werd georganiseerd. De heer SÖDERMAN gaf een toelichting op de resultaten die hij had behaald op het gebied van transparantie en de code van goed administratief gedrag. Na de ontmoeting had de heer SÖDERMAN een gedachtewisseling met de Finse ambassadeur bij de EU, de heer Antti SATULI.

4.4 HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Op 19 oktober voerde de heer Jacob SÖDERMAN, vergezeld door de heer HARDEN, het woord over transparantie bij de communautaire instellingen op een colloquium dat bij het Gerecht van eerste aanleg in Luxemburg werd gehouden ter gelegenheid van het tienjarige bestaan van het Gerecht. De vergadering over transparantie werd voorgezeten door John COOKE, kamerpresident bij het Gerecht van eerste aanleg. Andere sprekers waren de heer Jean-Louis DEWOST, directeur-generaal van de Juridische Dienst van de Commissie, de heer GARZÓN CLARIANA, directeur-generaal, juridisch adviseur van het Europees Parlement, en de heer

Jean-Claude PIRIS, directeur-generaal van de Juridische Dienst van de Raad. Het colloquium werd ook bijgewoond door de president van het Hof van Justitie, de heer Gil Carlos RODRÍGUEZ IGLESIAS, de president van het Gerecht van eerste aanleg, de heer Bo VESTERDORF, alsmede andere rechters en personeelsleden van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg en andere leden van het juridisch beroep. De toespraak van de heer SÖDERMAN is op de website van de Ombudsman beschikbaar in het Engels, het Frans en het Duits.

4.5 ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Op 15 oktober 1999 was de heer Jacob SÖDERMAN, vergezeld door mevrouw Vicky KLOPPENBURG, aanwezig bij de "First Convention of Civil Society organised at European level", die in Brussel door het Europees Economisch en Sociaal Comité werd georganiseerd en waar de heer SÖDERMAN een uiteenzetting gaf over rol en taken van de Ombudsman. Doel van de Conferentie was nader in te gaan op de rol die het maatschappelijk middenveld en haar verschillende geledingen kunnen spelen bij en de bijdrage die zij kunnen leveren aan de opbouw van Europa. De conferentie werd geopend door mevrouw Beatrice RANGONI MACHIAVELLI, voorzitter van het Economisch en Sociaal Comité. De discussies werden ingeleid door de heer Jacques DELORS, voormalig voorzitter van de Europese Commissie. Andere hoofdsprekers waren mevrouw Loyola DE PALACIO, vice-voorzitter van de Europese Commissie, en mevrouw Sinikka MÖNKÄRE, minister van Arbeid van Finland, die sprak namens de fungerend voorzitter van de Raad van de Europese Unie.

4.6 COMITÉ VAN DE REGIO'S

Op 3 december 1999 woonde de heer Jacob SÖDERMAN, vergezeld door Vicky KLOPPENBURG, een door Commissie 7 van het Comité van de regio's in Brussel georganiseerde bijeenkomst over burgerrechten bij. Op de door mevrouw Irma PEIPONEN voorgezeten conferentie werd gesproken over verschillende aspecten van burgerrechten en de verdere ontwikkeling van het burgerschap van de Unie. De heer SÖDERMAN gaf een toelichting op rol en taken van de Europese Ombudsman. Hij verwees naar zijn code van goed administratief gedrag, waarin hij aangeeft wat de rechten en de verplichtingen zijn van ambtenaren bij hun contacten met burgers. Ook beklemtoonde de heer SÖDERMAN het belang van openheid en transparantie.

5 BETREKKINGEN MET NATIONALE OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

5.1 HET VERBINDINGSNETWERK

Het na de bijeenkomst in Straatsburg van 1996 opgezette verbindingsnetwerk is verder ontwikkeld. Er zijn verbindingen gelegd tussen de website van de nationale ombudsmannen en de website van de Europese ombudsman. Er is een E-mailgroep opgericht teneinde zorg te dragen voor een snelle en doeltreffende uitwisseling van informatie en de bevordering van de communicatie tussen de verschillende leden van het verbindingsnetwerk. In juli 1999 werd een derde verbindingsbrief gepubliceerd en verspreid.

Op 20-21 januari bracht Ian HARDEN een bezoek aan het bureau van de Médiateur de la République, de heer Bernard STASI, om plannen te maken voor een gemeenschappelijke bijeenkomst van nationale ombudsmannen en soortgelijke instellingen in Parijs in september 1999. Tijdens dit bezoek had hij ook een ontmoeting met de Délégué Général, de heer Gérard DELBAUFFE, de secretaris-generaal, de heer Claude DESJEAN, en de heer Philippe BARDIAUX (adviseur externe betrekkingen). Ook had hij een ontmoeting met de "chargés de missions" voor de verschillende sectoren van de werkzaamheden van de Europese Ombudsman en van gedachten wisselde over onderwerpen die voor beide partijen van belang waren.

De werkbijeenkomst voor nationale ombudsmannen en soortgelijke instellingen met als titel "Ombudsmannen, het Verdrag van Amsterdam en Europese integratie" vond plaats in Parijs op 9 en 10 september. Alle vijftien lidstaten waren vertegenwoordigd (zie 6.1).

5.2 SAMENWERKING BIJ DE BEHANDELING VAN KLACHTEN

In 1999 werden twee verzoeken van nationale ombudsmannen behandeld door de Europese Ombudsman. Eén was afkomstig van de Ierse ombudsman en betrof de terugbetalingen van melk super-heffingen, en het andere was afkomstig van de Deense ombudsman en betrof sociale zekerheidskwesties.

5.3 SAMENWERKING MET REGIONALE OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN

Op 10 mei bracht de heer Ullrich GALLE, ombudsman (Bürgerbeauftragte) van Rheinland-Pfalz, een bezoek aan de heer SÖDERMAN. Zij wisselden van gedachten over de viering van het vijftienvigti jarig bestaan van de Duitse ombudsman en een bijeenkomst van alle regionale ombudsmannen die in november zou worden gehouden.

Op 14 juni bracht een delegatie van leden van de Commissie verzoekschriften van de Duitse Landtag van Nordrhein-Westfalen een bezoek aan het bureau van de Ombudsman in Straatsburg, waar zij een gedachtewisseling had met de heer SÖDERMAN.

Een delegatie van de Commissie verzoekschriften van de Duitse Landtag van Schleswig-Holstein bracht op 30 juni een bezoek aan de Ombudsman in Straatsburg.

Conferentie van regionale ombudsmannen en commissies verzoekschriften van de Europese Unie, Florence

Op 11 en 12 november 1999 nam de heer Jacob SÖDERMAN deel aan de tweede conferentie van regionale ombudsmannen en commissies verzoekschriften van de Europese Unie, waarvan de eerste in 1997 op initiatief van de Europese Ombudsman in Barcelona was gehouden. Hij werd vergezeld door de heer Alessandro DEL BON en mevrouw Ida PALUMBO.

De Conferentie in Florence werd georganiseerd door het bureau van de regionale ombudsman van Toscane, daarbij bijgestaan door zes ombudsmannen van de Europese Unie, namelijk de heer BOVESSE van de regio Wallonië, de heer CANELLAS van de regio Catalonië, de heer CONTINI uit Sardinië, de heer FANTAPPIÉ uit Toscane, de heer GALLE uit Rheinland-Pfalz en de heer SCIACCHITANO uit de regio Lombardije. In de door verschillende regionale ombudsmannen alsmede professor Antonio PAPISCA van de Universiteit van Padua uitgebrachte verslagen werd aandacht geschonken aan zowel de dagelijkse werkzaamheden van de regionale ombudsmannen in de EU als de uitdagingen in verband met de gevolgen van de Europese integratie voor hun werkzaamheden. Aan het eind van de conferentie werd een slotresolutie aangenomen, waarbij een permanente conferentie werd ingesteld in het kader waarvan ten minste om de twee jaar bijeenkomsten worden gehouden en regelmatige contacten zullen plaatsvinden met de Europese Ombudsman en het Europees Parlement.

Voorafgaand aan de conferentie had de heer SÖDERMAN op 10 november 1999 een ontmoeting met professor Angelo PASSALEVA, voorzitter van de Regionale Raad van Toscane. Blijkens een mededeling die tijdens de daaropvolgende persconferentie werd gedaan, beklemtoonde de Europese Ombudsman bij die gelegenheid hoe belangrijk het voor Italië zou zijn om een nationale ombudsman te hebben die voor de regionale en plaatselijke ombudsmannen *“meer zou moeten worden gezien als een vriend dan als een baas in Rome”*. Op uitnodiging van professor CHITI gaf de heer SÖDERMAN vervolgens op de Universiteit voor politieke wetenschappen in Florence een lezing over zijn werk.

5.4 SAMENWERKING MET NATIONALE OMBUDSMANNEN IN DE KANDIDAATLIDSTATEN

In Ljubljana, Slovenië, werd van 6 tot 8 juni 1999 een seminarie over “ombudsmannen en het recht van de Europese Unie” gehouden dat gezamenlijk werd georganiseerd door de Europese Ombudsman en de

Jacob Söderman en Ian Harden met de heer Ivan Bizjak, Ombudsman van Slovenië, en de heer Leif Sevón, rechter in het Hof van justitie van de Europese Gemeenschappen op het seminarie van Ombudslui en het recht van de Europese Unie gehouden in Ljubljana, Slovenië, in juni 1999.

Sloveense ombudsman voor de rechten van de mens, Ivan BIZJAK. Het seminarie werd bijgewoond door de parlementaire commissaris voor de rechten van nationale en etnische minderheden van Hongarije, dr. Jenő KALTENBACH, de ombudsman van Cyprus, mevrouw Eliana NICOLAOU, de ombudsman van Malta, de heer Joseph SAMMUT, de adjunct-ombudsman van Roemenië, mevrouw Ruxandra SABĂREĂNU, de ombudsman van Litouwen, de heer Albertas VALYS, de ombudsman van Polen, professor Adam ZIELINSKI, alsmede vertegenwoordigers uit Estland, Letland, de Slowaakse Republiek en de delegatie van de Europese Unie in Slovenië.

Tot de sprekers op het seminarie behoorden Jacob SÖDERMAN, die het woord voerde over het Verdrag van Maastricht en Europese burgers, rechter Leif SEVÓN van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, die sprak over de interpretatie en tenuitvoerlegging van Gemeenschapsrecht, en Ian HARDEN, die sprak over het Verdrag van Amsterdam en de nationale ombudsmannen. Door de deelnemers werden landrapporten uitgebracht en werd de rol van de ombudsmannen in het toetredingsproces besproken.

In een verslag over het seminarie, opgesteld door de ombudsman van Cyprus, mevrouw Eliana NICOLAOU, werd geconcludeerd dat het een zeer constructieve bijdrage had geleverd aan de voorbereiding van de toe-

treding en dat in de toekomst meer van dergelijke seminaries zouden moeten worden georganiseerd. De deelnemers verwelkomden het voorstel van de adjunct-ombudsman van Roemenië, mevrouw Ruxandra SABĂREĂNU, om in 2000 het volgende seminar in dat land te organiseren.

Documenten van het seminarie en het eindrapport zijn in het Engels beschikbaar op de websites van de Europese Ombudsman (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) en de ombudsman van Slovenië (<http://www.varuh-rs.si>).

6 PUBLIC RELATIONS

De voorlichtingsstrategie van de Europese Ombudsman heeft twee doelstellingen. In de eerste plaats moeten mensen die gegronde redenen hebben om een klacht in te dienen over wanbeheer bij het optreden van een instelling of orgaan van de Gemeenschappen, worden geïnformeerd over hun recht om bij de Europese Ombudsman klachten in te dienen en over de desbetreffende procedures.

In de tweede plaats moeten de betrekkingen tussen de Unie en haar burgers worden verbeterd door het grote publiek te informeren over de rol die de Ombudsman kan spelen bij de werkzaamheden die door de Unie worden verricht in het kader van haar streven naar een open, democratisch en controleerbaar openbaar bestuur. Bovendien mogen geen valse verwachtingen worden gewekt, omdat dat alleen maar zou leiden tot een toename van het aantal klachten dat buiten het mandaat van de Europese Ombudsman valt.

De voorlichtingsstrategie richt zich derhalve vooral op het verstrekken van nauwkeurige informatie aan groepen potentiële klagers. Tegelijkertijd moeten zowel conventionele publicaties als de website van de Ombudsman interessant en levendig genoeg zijn om voor onderwijsdoel-einden te kunnen worden gebruikt, vooral voor jongeren die meer over Europa te weten willen komen.

6.1 HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR

JAARVERSLAG 1998

Het jaarverslag van de Europese Ombudsman over 1998 werd tijdens de plenaire vergadering van 14 april 1999 in Straatsburg bij het Europees Parlement ingediend. De vergadering werd voorgezeten door de heer GIL-ROBLES, Voorzitter van het Europees Parlement.

Mevrouw Laura DE ESTEBAN MARTIN, rapporteur namens de Commissie verzoekschriften van het Parlement, complimenteerde de Ombudsman met het jaarverslag over zijn werkzaamheden en met het feit dat hij het op een transparante en snelle manier ter beschikking van zowel het Parlement als de burgers had gesteld.

Mevrouw DE ESTEBAN MARTIN toonde zich ingenomen met het initiatief van de Ombudsman om te komen tot een code van goed administratief gedrag, omdat met een dergelijke code de betrekkingen tussen het publiek en ambtenaren zouden worden verbeterd, en stelde zich op het standpunt dat een dergelijke code begrijpelijk en voor het publiek toegankelijk zou moeten zijn. Tevens merkte zij op dat de Ombudsman toegang zou moeten hebben tot alle dossiers en documenten van de instellingen.

Met nadruk werd gewezen op het feit dat door de Ombudsman gebruik wordt gemaakt van nieuwe technologieën op het gebied van voorlichting en communicatie, waardoor de burgers dichter bij het openbaar bestuur zijn komen te staan.

OPEN DAG IN BRUSSEL

Op 8 mei 1999 organiseerden de instellingen en organen van de Europese Unie hun jaarlijkse open dag in de gebouwen van het Parlement in Brussel.

De stand van de Europese Ombudsman bevond zich dichtbij die van het Hof van Justitie en de Rekenkamer, teneinde het voor bezoekers gemakkelijker te maken om een overzicht te krijgen van de drie belangrijkste controlerende organen van de EU. Personeel van het bureau in Brussel gaven een toelichting op de werkzaamheden van de Ombudsman voor de meest uiteenlopende bezoekers, van wie de meesten aanvullende informatie vroegen in de vorm van brochures en verslagen (ongeveer 150 jaarverslagen werden aangevraagd, terwijl tientallen exemplaren van "Kan hij U helpen" werden uitgedeeld). Ook werd door het personeel te Brussel aan verschillende burgers uitgelegd wat het verschil is tussen de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften en de werkzaamheden van de Ombudsman. Daarnaast kreeg een burger van een plaatselijke belangenorganisatie advies van een jurist van het bureau in Brussel en diende betrokkene ter plaatse een klacht in.

SEMINARIE VAN NATIONALE OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN IN PARIJS, 9-10 SEPTEMBER 1999

"Ombudsmannen, het Verdrag van Amsterdam en Europese integratie"

De inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam was voor de nationale ombudsmannen en soortgelijke instellingen van de Europese Unie de gelegenheid om voor de tweede keer bijeen te komen (de 1ste bijeenkomst werd in 1996 gehouden in Straatsburg). Doel van deze bijeenkomsten is de betrekkingen tussen de nationale ombudsmannen en soortgelijke instellingen te versterken en hen aldus in de gelegenheid te stellen de burgers in Europa een betere dienstverlening te bieden.

De bijeenkomst werd gezamenlijk georganiseerd door de heer Jacob SÖDERMAN, de Europese Ombudsman, en de heer Bernard STASI, de Franse ombudsman. Alle vijftien lidstaten waren vertegenwoordigd, alsmede leden van de Europese instellingen. Het totale aantal deelnemers bedroeg 56.

De bijeenkomst had tot doel stil te staan bij de gevolgen van de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam en meer in het algemeen van het verdergaande Europese integratieproces voor de werkzaamheden van de nationale ombudsmannen en soortgelijke instellingen. Het Verdrag van Amsterdam voorziet in de ontwikkeling van de Unie als een gebied van vrijheid, veiligheid en justitie, alsmede een versterking van de samenwerking tussen de nationale overheden die verantwoordelijk zijn voor de tenuitvoerlegging van het Gemeenschapsrecht en het beleid op verschillende terreinen.

In het kader van de bijeenkomsten werden vier werkvergaderingen gehouden: 1) mensenrechten en de EU; 2) beginselen van goed communautair bestuur; 3) rechten van onderdanen van derde landen; 4) vrij verkeer van EU-burgers. Elke werkvergadering werd ingeleid door een rapporteur-deskundige. Elke deelnemende delegatie was ook uitgenodigd om vooraf een schriftelijke bijdrage voor te bereiden betreffende twee of meer van de vier onderwerpen. Tijdens de bijeenkomst waren de meeste rapporten beschikbaar in het Frans en het Engels. Simultaanvertolking vond plaats in het Engels, het Frans, het Duits, het Spaans en het Italiaans.

Tijdens de bijeenkomst werden door de nationale ombudsmannen en soortgelijke instellingen van de EU twee verklaringen met algemene stemmen aangenomen; de eerste verklaring kwam tot stand op initiatief van de Portugese ombudsman, de heer José PIMENTEL. In het licht van de dramatische gebeurtenissen die op dat moment plaatsvonden in Oost-Timor werd steun betuigd aan de inspanningen van de EU-regeringen om de schendingen van de mensenrechten in de regio een halt toe te roepen. In de tweede verklaring werden de EU-regeringen herinnerd aan de inhoud van resolutie 85/13 van de Raad van Europa betreffende het verband tussen de instelling van de Ombudsman en de bescherming van mensenrechten. De verklaring werd voorgesteld door de Belgische federale ombudsman, de heer Pierre-Yves MONETTE.

Een officiële persconferentie werd georganiseerd door het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Parijs. De conferentie bood de heer SÖDERMAN en de heer STASI de gelegenheid om te wijzen op het belang dat door hen wordt gehecht aan mensenrechten en de samenwerking tussen de nationale ombudsmannen.

De ombudsmannen en soortgelijke instellingen van de Unie zullen in 2001 opnieuw bijeenkomen en dan in Brussel.

VERKIEZING VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Op 27 oktober werd Jacob SÖDERMAN door het Europees Parlement gekozen voor een tweede ambtstermijn.

Na de bekendmaking van zijn herverkiezing door de Voorzitter van het Europees Parlement gaf de heer SÖDERMAN een persconferentie, tijdens welke hij een toelichting gaf op de resultaten van zijn eerste mandaatsperiode en zijn plannen voor de tweede mandaatsperiode schetste.

Europarlementslid Ari Vatanen feliciteert de heer Söderman met zijn herverkiezing op 27 oktober 1999.

6.2 CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN

DUITSLAND

Bonn

Op 16 februari bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan de Duitse Bundestag in Bonn en had hij een ontmoeting met mevrouw Heidemarie LÜTH, de nieuwgekozen voorzitter van de Commissie verzoekschriften van de Bundestag. Zij wisselden van gedachten over hun respectieve rollen, algemene vraagstukken betreffende het klachten- en petitierecht alsmede de gevolgen van de nieuwe communicatietechnologieën voor hun dagelijkse werkzaamheden.

Sprekers op het Forum over een Europees Charter van fundamentele rechten, Keulen, Duitsland, 27 april 1999. Van links naar rechts : de heer Söderman, Prof. Meinhard Hilt van de Universiteit van Hamburg en Prof. Spiros Simitis van de Universiteit van Frankfurt. (Foto Eduard N. FIEGEL)

Keulen

Op 27 april nam de heer SÖDERMAN deel aan een Europees Forum in Keulen getiteld "Eine europäische Charta der Grundrechte - Beitrag zur gemeinsamen Identität". Het forum werd gezamenlijk georganiseerd door de Europese Commissie en het Duitse Ministerie van Justitie. Andere sprekers waren prof. dr. Herta DÄUBLER-GMELIN, de Duitse minister van Justitie, Commissaris Anita GRADIN, Edith MÜLLER, lid van het EP, en prof. dr. Günter HIRSCH, rechter bij het Europees Hof van Justitie.

Leipzig

Op 3 mei gaf de heer SÖDERMAN gehoor aan een uitnodiging van het EUROPA HAUS LEIPZIG. Het programma van zijn bezoek omvatte een lezing op de universiteit, een ontmoeting met de rector en een interview met een journalist. Ook gaf de heer SÖDERMAN een toelichting op zijn werkzaamheden op een openbare vergadering, die werd gevolgd door een levendig debat.

Op 4 mei bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan de commissie verzoekschriften van de Landtag van Saksen en had hij een gedachtewisseling met de voorzitter van de Landtag, de heer Thomas MÄDLER.

Mainz

Op 27 mei gaf de heer SÖDERMAN gehoor aan een uitnodiging om deel te nemen aan een paneldiscussie in Mainz, die werd georganiseerd ter gelegenheid van het vijftienvijftigjarig bestaan van het instituut van de ombudsman in de Duitse deelstaat Rheinland-Pfalz. De paneldiscussie werd voorgezeten door mevrouw Maria VON WELSER van het ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen). De andere deelnemers waren de heer Kurt BECK, minister-president van Rheinland-Pfalz, de heer Ullrich GALLE, ombudsman van Rheinland-Pfalz, de heer Christoph GRIMM, voorzitter van de Landtag van Rheinland-Pfalz, de heer Klaus HAMMER, voorzitter van de commissie verzoekschriften van de Landtag van Rheinland-Pfalz, dr. Udo KEMPF, professor aan het Instituut voor sociale wetenschappen van de Pädagogische Hochschule Freiburg en de heer REUTER van de Commissie verzoekschriften van de Duitse Bundestag. Onder het gehoor van ongeveer zestig personen bevonden zich vooraanstaande vertegenwoordigers uit het openbare leven in Rheinland-Pfalz, waaronder de twee voorgangers van de heer GALLE.

Bonn

Ian HARDEN nam deel aan de inaugurele conferentie "Weltachsen 2000" van het Centrum voor Europese-integratiestudies en het Centrum voor ontwikkelingsonderzoek van de Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität, Bonn, 10-12 november 1999. Op de conferentie werden drie onderwerpen behandeld: het universele karakter van mensenrechten, de dialoog van culturen, en globale markten en de toekomst van de staat. Tot de sprekers behoorden prof. Olivier BLANCHARD, hoofd van de Afdeling economie van het Massachusetts Institute of Technology, Mary ROBINSON, Hoge Commissaris voor de mensenrechten van de Verenigde Naties, Oscar Arias SÁNCHEZ, voormalig president van Costa Rica en Nobelprijswinnaar 1987, en Lech WALESKA, voormalig president van Polen en Nobelprijswinnaar 1983.

NEDERLAND

Maastricht

Op 4 en 5 februari nam José MARTÍNEZ-ARAGÓN, hoofdadviser juridische zaken, deel aan een seminar getiteld "Schengen: Still Going Strong: Evaluation and update", dat werd georganiseerd door het Europees Instituut voor bestuurskunde in Maastricht. Tijdens de cursus werd aandacht geschonken aan de juridische en politieke aspecten van de opheffing van Schengen in het Verdrag betreffende de Europese Unie, de vooruitzichten met betrekking tot de afronding van het desbetreffende proces bij de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam en de implementatie van het regelgevingskader van Schengen. In dit kader werd ook gesproken over de nieuwe bevoegdheden die bij het Verdrag van Amsterdam aan de Europese Ombudsman zijn toegekend.

Den Haag

Op 23 en 24 september was mevrouw Vicky KLOPPENBURG aanwezig op een internationale conferentie over Europees asiel- en immigratiebeleid in Den Haag. Doel van de conferentie was het bespreken van de gevolgen van de nieuwe doelstelling van het Verdrag van Amsterdam volgens welke de Unie werkt aan de ontwikkeling van een gebied van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. De conferentie werd de eerste dag voorgezeten door prof. Piet Jan SLOT, professor aan de Universiteit van Leiden, en de tweede dag door Nial FENNELLY, advocaat-generaal bij het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen. Gesproken werd onder andere over verblijfsrecht en de toegang tot vrij verkeer voor legale immigranten met een vaste verblijfplaats, minimumnormen voor gezinshereniging, juridische kwesties betreffende de algemene aanpak van de Werkgroep van hoge ambtenaren betreffende asielrecht en migratie, tijdelijke bescherming voor ontheemden of de mogelijkheid om in de Europese Unie een nieuw leven te beginnen en aanpassing van de Overeenkomst van Dublin.

VERENIGD KONINKRIJK

Universiteit van Cambridge

Op 3 februari gaf Ian HARDEN een lezing over het werk van de Europese Ombudsman voor personeel en studenten aan het Centrum voor Europese rechtenstudies, Universiteit van Cambridge.

Universiteit van Reading

Jacob SÖDERMAN hield de openingstoespraak op een conferentie over klachten en de behandeling van klachten in de Europese Unie, die 26-27 maart werd gehouden aan de Universiteit van Reading. Tot de andere deelnemers behoorden de Britse ombudsman, de heer Michael BUCKLEY, de Ierse ombudsman, de heer Kevin MURPHY, de heer Edward NEWMAN, ondervoorzitter van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, John FITZMAURICE van het secretariaat-generaal van de Commissie en de professoren Roy GREGORY en Philip GIDDINGS, die aan het Centrum voor ombudsmanstudies van de universiteit onderzoek verrichten betreffende de behandeling van klachten in de Europese Unie. Ian HARDEN reageerde op de bijdrage van de heer FITZMAURICE.

Sunningdale

Ian HARDEN en Olivier VERHEECKE waren aanwezig op de conferentie van het Internationaal Instituut voor bestuurswetenschappen over *Accountability in Public Administration: reconciling democracy, efficiency and ethics*, die van 12 tot 15 juli gehouden werd in Sunningdale (VK). Zij gaven een toelichting op de ontwerpcode van goed administratief gedrag van de Europese Ombudsman.

FINLAND

Helsinki

De heer SÖDERMAN bracht op 17 mei een bezoek aan het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Helsinki. Er werd een persconferentie georganiseerd en de heer SÖDERMAN voerde voor ongeveer twintig vertegenwoordigers van de Finse media het woord over zijn werkzaamheden en de meest recente resultaten daarvan.

Ook op 17 mei bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan de Finse kanselier van justitie. Tijdens zijn bezoek had hij een ontmoeting met het personeel van zijn bureau en informeerde hij hen over zijn werkzaamheden.

Op 26 augustus bracht de Ombudsman een bezoek aan het bureau van de parlementaire ombudsman in Helsinki, en gaf hij op een personeelsvergadering een toelichting op de code van goed administratief gedrag.

Op 3 december 1999 bracht de heer Ben HAGARD een bezoek aan de kantoren van de Finse ombudsman en de Finse kanselier van justitie en had hij ontmoetingen om te bespreken hoe de contacten tussen de Europese Ombudsman en de nationale ombudsmannen en soortgelijke instellingen kunnen worden verbeterd. Met name werd aandacht geschonken aan de grotere rol die Internet zou kunnen spelen bij de bevordering van de uitwisseling van informatie en discussies. Naast een ontmoeting met de verbindingsambtenaren en het voorlichtingspersoneel van de twee kantoren had de heer HAGARD ook een ontmoeting met de kanselier van justitie van Finland, de heer Paavo NIKULA.

Vasa

De Ombudsman leverde een bijdrage aan een door de Carrefour Ostrobothnia op 23 augustus in Vasa georganiseerde bijeenkomst en gaf een toelichting op de beroepsmogelijkheden die binnen de EU-overheid bestaan voor Europese burgers.

Tampere

Op 5 december 1999 hield de heer SÖDERMAN voor de "Citizens' Agenda NGO Forum" in Tampere, Finland, een toespraak over de totstandkoming van een Europa van de burgers. Zijn bijdrage, waarin met nadruk werd gewezen op de werkzaamheden van de Europese Ombudsman en ook een aantal belangrijke kwesties aan bod kwamen die een rol spelen bij de totstandkoming van een dienstbare EU-overheid, vormden de basis voor een paneldiscussie. Tot het panel behoorden de heer Timothy CLARKE, hoofd van een eenheid bij de Europese Commissie, mevrouw Anne-Marie SIGMUND, lid van het Economisch en Sociaal Comité en de heer Ikka KANTOLA, bisschop van Turku.

Op de slotvergadering van het forum werd een toespraak gehouden door de Finse minister-president, de heer Paavo LIPPONEN, en door de Portugese staatssecretaris voor Europese Zaken, de heer Francisco Manuel SEIXAS DA COSTA.

Het driedaagse forum werd bijgewoond door meer dan 1500 deelnemers uit bijna 50 landen. De meeste deelnemers waren vertegenwoordigers van nationale, Europese en internationale NGO's. Het forum had tot doel om in de week voorafgaande aan de EU-Top in Helsinki meer aandacht te vragen voor NGO-vraagstukken. Tot de sprekers op het forum behoorden de heer Erkki LIIKANEN, lid van de Europese Commissie, mevrouw Denise FUCHS, voorzitter van de Europese vrouwenlobby, en de Finse schrijver de heer Johannes SALMINEN. De Europese Ombudsman werd op het forum vertegenwoordigd door de heer Ben HAGARD.

GRIEKENLAND

Bij gelegenheid van de viering van het twintigjarig bestaan van de Marangopoulos-stichting voor mensenrechten nodigde de stichting de heer Jacob SÖDERMAN uit om deel te nemen aan het internationale colloquium "*The Prevention of Human Rights Violations*". Het colloquium vond plaats in de Panteion-Universiteit van Athene op 24 en 25 mei 1999. De heer SÖDERMAN hield een toespraak over "*The preventive activities of the European Ombudsman*". Tot de andere sprekers op het colloquium behoorden de Griekse ombudsman, prof. Nikiforos DIAMANDOUROS, de voormalige Zweedse ombudsman tegen etnische discriminatie, de heer F. ORTON, verschillende professoren en verschillende vertegenwoordigers van de Raad van Europa, het bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten van de VN, andere VN-instellingen en de OVSE.

De heer Diamandouros, Ombudsman van Griekenland, verwelkomt de heer Söderman in Athene in mei 1999.

Op 25 mei 1999 bracht de heer Jacob SÖDERMAN een officieel bezoek aan de Griekse ombudsman. De heer SÖDERMAN had een ontmoeting met de heer DIAMANDOUROS alsmede de vier adjunct-ombudsmannen. Zij wisselden van gedachten over de recente oprichting van het bureau van de Griekse ombudsman, die in september 1998 met zijn werkzaamheden begon. De heer SÖDERMAN had ook een ontmoeting met de voltallige staf van de Griekse ombudsman en voerde daarbij het woord over zijn ervaringen als voormalig nationaal ombudsman van Finland en als eerste Europese Ombudsman. Het bezoek werd afgesloten met een persconferentie, die werd bijgewoond door de belangrijkste Griekse kranten, radiostations en televisiezenders.

SPANJE

Guadalajara

Op 12 juli 1999 hield de heer SÖDERMAN op uitnodiging van de heer KIRKPATRICK, de Spaanse ambassadeur bij de Raad van Europa, namens de stichting Marqués de Santillana, de openingstoespraak op een bijeenkomst over "Human Rights and Obligations" die werd gehouden in de stad Guadalajara in Spanje. In zijn toespraak over "Human Rights Values in Europe" wees de Ombudsman met nadruk op de rol van mensenrechten en de bescherming van mensenrechten als een van de fundamentele thema's van zijn werkzaamheden. Aan de bijeenkomst werd ook deelgenomen door Mayor OREJA, minister van Binnenlandse Zaken van Spanje, de heer FERNÁNDEZ-MIRANDA, ondervoorzitter van het Congres van Afgevaardigden en de heer ÁLVAREZ DE MIRANDA, de ombudsman van Spanje.

Madrid

Op 13 juli 1999 bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan de delegaties van de Europese Commissie en het Europees Parlement in Madrid. Hij had een ontmoeting met mevrouw BERISTAIN, adjunct-directeur van de delegatie van de Commissie, alsmede met de heer SAMPER, hoofd van het Bureau van het Europees Parlement.

ITALIË

Op 30 september en 1 oktober 1999 woonde Jacob SÖDERMAN, vergezeld door Gerhard GRILL, een conferentie bij over "Europe of the People: Towards the European Home Market", die door de Kangoeroe-groep in Rome werd georganiseerd. De conferentie werd bijgewoond door ongeveer 100 deelnemers.

Op de eerste dag van de conferentie werden lezingen gehouden door prof. François VANDAMME van het Belgische Ministerie van Arbeid ("Social and labour mobility: problems and development"), de heer Paul ALTHERR van Coca-Cola ("Social and labour mobility: a pragmatic view from the industry") en de heer Francisco Manuel SEIXAS DA COSTA, de Portugese staatssecretaris van Europese Zaken ("New developments from the views

of the Council"; de tekst werd voorgelezen door een lid van de Portugese ambassade in Rome). De heer SÖDERMAN hield 's avonds na het diner een toespraak.

Op de tweede dag werden 's ochtends lezingen gehouden door de heer Brian BALDOCK, voorzitter van de Raad van bestuur van Marks & Spencer ("Challenges for trade in food due to consumer's perception and protection"), mevrouw Ineke SETZ van de Consumentenbond in Nederland ("Consumer's protection") en mevrouw LAURITZEN, adviseur bij de Commissie ("European consumer's policy").

Tijdens de lunch sprak de heer Peter SCHMIDHUBER, lid van de directie van de Bundesbank, over "The Euro in de transitional period and consumers' protection".

's Middags werden lezingen gehouden door mevrouw Nouchine OCHIDARI van PriceWaterhouseCoopers ("International mobility: tax and cost effective"), de heer Mario MONTI, lid van de Commissie van de Europese Gemeenschappen ("Competition in a social market economy") en Karl von WOGAU, lid van het EP ("The international role of the Euro").

FRANKRIJK

Ian HARDEN sprak over het werk van de Europese Ombudsman op een workshop over "The role of the Ombudsman between public services and users", die in december 1999 in het kader van "Les entretiens territoriaux de Strasbourg" plaatsvond in Straatsburg. Tot de andere sprekers op de workshop behoorden de Franse ombudsman, de heer Bernard STASI, en de heer Gérard LINDACHER, de vertegenwoordiger van de Franse ombudsman in het departement Bas-Rhin.

BURKINA FASO

Eerste officiële congres van de Vereniging van Franstalige ombudsmannen

Van 24 tot 26 november 1999 woonde de heer Jacob SÖDERMAN, vergezeld door de heer Olivier VERHEECKE, het eerste officiële congres van de Vereniging van Franstalige ombudsmannen (1er Congrès Statutaire de l'Association des Ombudsmans et Médiateurs de la Francophonie - AOMF) bij, dat in Ouagadougou in Burkina Faso werd gehouden. De heer SÖDERMAN werd voor dit congres uitgenodigd door de ombudsman van Burkina Faso, generaal Tiémoko Marc GARANGO, en door de voorzitter van de Vereniging van Franstalige ombudsmannen, de heer Daniël JACOBY, Protecteur du Citoyen van Québec.

De President van Burkina Faso, de heer Blaise Compaoré, de Ombudsman van Mauritius, de heer Solomon M. Hatteea en de heer Söderman in Ouagadougou, Burkina Faso, in november 1999.

Het congres werd 25 november 1999 's ochtends officieel geopend door de president van Burkina Faso, de heer Blaise COMPAORÉ. Op de openingsceremonie waren ook de ambassadeurs van verschillende buitenlandse delegaties in Burkina Faso aanwezig. Dezelfde dag bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan het bureau van de ombudsman van Burkina Faso.

De heer SÖDERMAN woonde de volgende discussies bij: "L'AOMF comme outil de renforcement et de développement des bureaux d'Ombudsmans et Médiateurs dans la Francophonie", "L'accessibilité des Ombudsmans et Médiateurs" en "La promotion et la communication des bureaux d'Ombudsmans et Médiateurs". In het kader van het thema "Les principes de bonne administration appliqués aux bureaux d'Ombudsmans et Médiateurs" gaf de heer SÖDERMAN het congres een toelichting op de code van goed administratief gedrag, waarover hijzelf een initiatiefonderzoek had ingesteld dat leidde tot zijn ontwerpaanbevelingen aan de verschillende communautaire instellingen en organen. Op 26 november 1999

besloot de algemene vergadering van de AOMF de Europese Ombudsman toe te laten als lid van de vereniging en werd hem daarbij met name de status van lid met stemrecht toegekend.

Op 24 november 1999 bracht de heer SÖDERMAN een bezoek aan de Delegatie van de Europese Commissie in Burkina Faso, waar hij werd ontvangen door het hoofd van de delegatie, de heer Antonio GARCÍA VELÁZQUEZ.

6.3 ANDERE GEBEURTENISSEN

De woordvoerder van de Finse vertegenwoordiging bij de EU in Brussel, de heer KEMPPINEN, bracht op 9 februari een bezoek aan de Ombudsman.

Op uitnodiging van de heer GAMMELTOFT-HANSEN, ombudsman van Denemarken en vice-voorzitter van het Internationaal Instituut van Ombudsmannen (IOI) en van de heer SCHWÄRZLER, voorzitter van het Europees Instituut van Ombudsmannen (EOI), woonde de heer SÖDERMAN op 15 februari in Frankfurt een bijeenkomst bij van het gemeenschappelijk coördinatiecomité EOI/IOI.

Op 16 februari gaf de heer SÖDERMAN gehoor aan een uitnodiging om in Brussel voor de Finse vereniging in België, Suomi-Klubi asbl, een uiteenzetting te geven over zijn werkzaamheden.

Op 21 februari hield Peter DYRBERG voor hoofden van VN-verenigingen die voor een studiereis in Brussel waren, een toespraak over de Europese Ombudsman.

De heer SÖDERMAN hield op 10 maart voor een groep studenten uit Zweden, Finland, Denemarken en Zwitserland een lezing over zijn rol en werkzaamheden.

Op 11 maart bracht de Noorse ambassadeur bij de Europese Unie, de heer BULL, vergezeld door de heer GREVSTAD, een bezoek aan het bureau van de Ombudsman; hij had een gedachtewisseling met de heer SÖDERMAN over transparantievraagstukken binnen de Unie.

Op 12 maart hield de Europese Ombudsman voor een groep van dertig bezoekers uit Zweden een lezing over zijn taken.

Op 17 maart hield Peter DYRBERG voor een groep Deense studenten van de Universiteit van Roskilde een toespraak over de Ombudsman en het communautaire bestuur.

Op 18 maart werd voor een groep jongeren die in kandidaatlidstaten in Midden- en Oost-Europa vooraanstaande posities innemen en die deelnamen aan een door de Friedrich-Naumann-stichting georganiseerde werkbijeenkomst, een lezing over de Europese Ombudsman gegeven door José MARTÍNEZ ARAGON.

Op 19 maart hield de heer SÖDERMAN een toespraak voor een groep ambtenaren uit Slovenië.

Op 23 maart hield Peter DYRBERG op de algemene vergadering van de Vereniging van deskundigen op het gebied van Europese zaken een toespraak over de Ombudsman en de toegang van het publiek tot documenten.

Mevrouw Alicia OLIVEIRA, ombudsman van de stad Buenos Aires, bracht op 31 maart een bezoek aan de heer SÖDERMAN.

Mevrouw Alicia Oliveira, Ombudsvrouw van de stad Buenos Aires op bezoek bij de heer Söderman op 31 maart 1999.

Op 8 april gaf de heer SÖDERMAN een lezing voor een groep bezoekers van de CSU Freising, Duitsland.

De Duitse ambassadeur bij de Raad van Europa, de heer DOHMES, bracht op 12 april een bezoek aan de Ombudsman.

Op 13 april gaf de heer SÖDERMAN een uiteenzetting over zijn werkzaamheden voor een delegatie van de Finse nationale organisatie van secretariaatsmedewerkers (STTK), die een bezoek brachten aan het Europees Parlement.

Op 14 april hield Peter DYRBERG voor een groep van Duitse studenten van de Politischer Jugendring Dresden een toespraak over de Ombudsman en transparantie.

Op 22 april had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met een groep Finse ambtenaren van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, die een bezoek brachten aan de Raad van Europa.

Op 26 april gaf de heer SÖDERMAN een lezing voor een groep Zweedse gepensioneerden in Brussel.

Mevrouw Florence MILLELIRE-BOISSAVY - een Franse advocate die werkt aan een handboek over ombudsmanzaken voor rechtswetenschappers - had op 28 april een gesprek met de heer SÖDERMAN.

Op 29 april gaf de heer SÖDERMAN een lezing voor leden van de Vereniging "*Internationales Kolpingwerk*", in het kader van hun jaarlijks bezoek aan het Europees Parlement in Straatsburg.

Op 5 mei hield de heer SÖDERMAN voor een groep Finse functionarissen op het gebied van public relations met betrekking tot sociale zaken een toespraak over zijn werk.

Ook op 5 mei gaf de heer SÖDERMAN een lezing voor een groep Oostenrijkse advocaten.

Op 6 mei hield de heer SÖDERMAN voor een groep Finse advocaten van het Helsinki Instituut een toespraak over zijn werk.

Op 26 mei hield Ian HARDEN een toespraak over het werk van de Europese Ombudsman voor een bezoekersgroep van studenten van het Instituut voor internationaal recht van de Universiteit van Göttingen, Duitsland (Institut für Völkerrecht der Universität Göttingen).

Op 21 juni 1999 hield Vicky KLOPPENBURG een toespraak over het werk van de Europese Ombudsman voor een groep leraren uit Saksen-Anhalt.

Op 17 augustus hield de heer GRILL een lezing over de rol van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer twintig Zweedse ambtenaren.

Een groep van vertegenwoordigers van politieke partijen uit Finland bracht op 14 september een bezoek aan de Ombudsman.

De heer SÖDERMAN gaf op 15 september een lezing voor een delegatie van de commissie juridische zaken van het Finse parlement. Tot de delegatie behoorden onder andere de heer Henrik LAX, de voorzitter van de commissie, en de heer Lauri LEHTIMAJA, de Finse parlementaire ombudsman.

Op 20 september gaf de heer SÖDERMAN een uiteenzetting over zijn werkzaamheden en de resultaten van de eerste mandaatsperiode voor een delegatie van de regio Rovaniemi (Lapland).

Op 21 september hield de heer SÖDERMAN een toespraak over de rol van de Ombudsman en zijn werkzaamheden gedurende de eerste mandaatsperiode op een receptie die werd aangeboden door de vertegenwoordiging van Beieren in Brussel.

Op 21 september ontving mevrouw Vicky KLOPPENBURG een groep ambtenaren uit Saksen-Anhalt, Duitsland, in Brussel en gaf zij een uiteenzetting over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman.

Op 22 september gaf de heer SÖDERMAN een lezing voor leden van de commissie buitenlandse zaken van het Finse parlement, die een bezoek brachten aan de Raad van Europa.

De heer SÖDERMAN gaf op 11 oktober in Brussel een uiteenzetting over zijn werkzaamheden op een ontbijtbijeenkomst van het *European Policy Centre*. De bijeenkomst trok een uitgebreid gehoor van diplomaten, vertegenwoordigers van bedrijven, vakbonden, NGO's en regionale organisaties.

Op 12 oktober hield de heer Gerhard GRILL een toespraak over de werkzaamheden en de rol van de Europese Ombudsman voor een groep van ongeveer veertig bezoekers van het Finanzamt (belastingkantoor) Zeil am Main, Duitsland.

Op 25 oktober gaven Maria ENGLESON en Gerhard GRILL een uiteenzetting over de rol en de resultaten van de werkzaamheden van de Europese Ombudsman voor een groep van dertig studenten van de Fachhochschule Bielefeld, die werden vergezeld door prof. dr. Joachim JEDZIG.

Op 15 november had de heer SÖDERMAN in Straatsburg een ontmoeting met een Deense groep die was uitgenodigd door Jens-Peter BONDE en Ulla SANDBÆCK, leden van het EP, en hield hij een toespraak over de werkzaamheden van de Ombudsman.

Op 14 december brachten de voorzitter van het Jeugdforum, de heer Pau SOLANILLA, vergezeld door de secretaris-generaal, de heer Tobias FLESENKEMPER, en de heer Juha MUSTONEN, projectmedewerker voor het Finse voorzitterschap, een bezoek aan de Ombudsman; zij gaven een uiteenzetting over hun werkzaamheden.

6.4 CONTACTEN MET DE MEDIA

Op 12 januari had mevrouw Hia SJÖBLOM van het Finse blad "Salon Seudun Sanomat" een interview met de heer SÖDERMAN.

Op 14 januari bracht de heer SÖDERMAN verslag uit over zijn werkzaamheden voor een groep van dertien Noordse journalisten onder leiding van de heer Geo STENIUS.

De heer Brandon MITCHENER had op 14 januari voor de Wall Street Journal een interview met de heer SÖDERMAN.

Op 21 januari gaf de heer SÖDERMAN een telefonisch interview aan mevrouw SCHULZE van de "West Deutsche Rundfunk".

Op 26 januari bracht de heer Pirjo RAUTIO van het Finse blad "Pohjalainen" een bezoek aan het bureau van de Ombudsman en nam hij de heer SÖDERMAN een interview af.

De heer Ole-Morton FADNES en de heer Henning A. HELLEBUST, twee Noorse journalisten, namen de heer SÖDERMAN op 27 januari een interview af over transparantie en de toegang van het publiek tot documenten in de EU.

Op 10 februari gaf de heer SÖDERMAN een interview aan de heer HARALAMBOPOULOS in het kader van een televisieprogramma over de EU-

instellingen dat door alle zestien regionale televisiezenders in Griekenland zou worden uitgezonden.

Mevrouw Anna KARISMO had op 10 februari voor het Finse blad "Helsingin Sanomat" een interview met de heer SÖDERMAN.

Op 11 februari interviewde de heer Michel GUETIENNE de heer SÖDERMAN voor een door het Europees Parlement geproduceerd televisieprogramma.

De heer SÖDERMAN gaf op 17 februari een interview aan mevrouw Leila PENTINPURO van "Europa", een door het bureau van de Europese Commissie in Finland geproduceerd tijdschrift.

Ook op 17 februari gaf de heer SÖDERMAN een interview aan de heer BARTAK van het Tsjechische persbureau en aan de heer FORIS van de Hongaarse krant "Magyar Nemzet".

Op 3 maart gaf de heer SÖDERMAN een telefonisch interview aan de heer EHRSTRÖM van het Finse maandblad "Forum för ekonomi och teknik".

Op 3 maart had de heer HARDEN een interview met mevrouw Anja VOGEL van *Radio France Alsace* voor "L'Europe au Quotidien", een wekelijks programma van de Franse radiozender *France Info*.

De heer SÖDERMAN werd op 9 maart geïnterviewd door de heer Pierre BOCEV voor het Franse dagblad "Le Figaro".

Op 11 maart bracht de heer SÖDERMAN verslag over zijn werkzaamheden uit aan een groep journalisten uit Noordse landen (Denemarken, IJsland, Groenland, Zweden, Noorwegen en Finland).

Ook op 11 maart gaf de heer SÖDERMAN een telefonisch interview aan de heer Stephen CASTLE van het Engelse dagblad "The Independent".

Op 16 maart werd de heer SÖDERMAN benaderd door verschillende journalisten die kennis wilden nemen van zijn standpunt inzake het ontslag van de leden van de Commissie. Het ging daarbij om de heer REINEHEIMER van het Luxemburgse weekblad "Le Jeudi", Terttu LENSU van de Finse radio en tv, Susanne PALME van de Zweedse omroep, Hia SJÖBLÖM van het Finse blad "Salon Seudun Sanomat" en Jesper KNUDSEN van het Deense dagblad "Information".

Ook op 16 maart interviewde de heer PFLETSCHINGER de heer SÖDERMAN voor "Boulevard Europe", een door de Duitse "West Deutsche Rundfunk" geproduceerd televisieprogramma.

De heer SÖDERMAN werd op 12 april geïnterviewd voor "Europe today", een programma van de BBC World Service.

Op 13 april interviewde Lisa KIISKI de heer SÖDERMAN voor het Finse persagentschap "Suomen tietotoimisto" (STT).

Ina BALTES van de Duitse televisiezender "ZDF" interviewde de heer SÖDERMAN op 13 april voor een nieuw dagelijks programma over Europa getiteld "Heute in Europa".

Op 14 april werd in Straatsburg een persconferentie georganiseerd naar aanleiding van de indiening van het jaarverslag van de Ombudsman over 1998 bij het Parlement.

Dezelfde dag gaf de heer SÖDERMAN een interview aan Thomas WOLF van het Duitse tijdschrift "Capital" en aan Gareth HARDING van "European Voice".

Op 18 april had de heer SÖDERMAN op uitnodiging van de heer PAASILINNA, lid van het EP, een ontmoeting met een groep van Finse journalisten die een bezoek brachten aan de EU-instellingen in Brussel.

Op 19 april hield de heer SÖDERMAN in Brussel een lezing voor een groep Finse hoofdredacteuren en wel in het kader van een seminarie over EU-aangelegenheden dat gezamenlijk met het Voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Helsinki werd georganiseerd.

Op 25 april werd de heer SÖDERMAN geïnterviewd door Matti PITKO, een interview dat werd gepubliceerd in het Finse dagblad "Aamulehti".

Op 5 mei gaf de heer SÖDERMAN een interview aan mevrouw Ulrike OSTEN van de Beierse radiozender "Bayerischer Rundfunk" en aan de heer Magnus RINGMAN van de Zweedse krant "Aftonbladet".

Op 5 mei werd Ian HARDEN door de heer Pascal MAGUESYAN van het "Réseau interdiocésain des radios chrétiennes" geïnterviewd over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman.

Op 6 mei werd de heer SÖDERMAN geïnterviewd door de heer Peter FERM van het Zweedse "Nordvästra Skånes Tidningar" en door mevrouw Pirkka KIVENHEIMO van het Finse "Turun Sanomat".

Het Franse tv-programma "Demain" interviewde de heer SÖDERMAN op 6 mei voor een voorlichtingsprogramma dat werd uitgezonden in het kader van de Europese verkiezingen.

Mevrouw ØSTERGAARD interviewde de heer SÖDERMAN op 7 mei voor het Deense blad "Jyllandsposten".

Op 9 juni gaf de heer SÖDERMAN een interview aan "ARTE"; het werd uitgezonden in het kader van een voorlichtingsprogramma over de Europese instellingen.

Op 23 juli werd de heer SÖDERMAN uitgenodigd voor een perslunch in Brussel die werd georganiseerd door de permanente vertegenwoordiging van Finland bij de Europese Unie. Tot de aanwezige journalisten behoorden Åse NYLUND/YLE, Richard BRANDER/STT, Eija POUTANEN/Maaseudun Tulevaisuus, Tuulikki KUPARINEN/Taloussanomat, Reijo RUTANEN/Suomen Kuvalehti, Vesa PUOSKARI en Maija LAPOLA/Turun Sanomat.

Op 29 juli werd de heer SÖDERMAN geïnterviewd door de heer Neil BUCKLEY van de "Financial Times".

Op 13 september werd de heer SÖDERMAN geïnterviewd door Hannu TAAVITSAINEN van het Finse maandblad "Kuntalehti".

Op 14 september werd de heer SÖDERMAN geïnterviewd door Kristian ULFSTEDT van de Finse radio en door Leyla LINTON van het Britse "Daily Express".

Op 16 september interviewde mevrouw Birgit SVENSSON de heer SÖDERMAN voor het Duitse blad "Märkische Allgemeine", terwijl mevrouw Kristina HELENIUS een interview afnam voor de Finse televisie.

De heer SÖDERMAN gaf op 20 september een interview aan de heer Heikko TUOMI-NIKULA, de hoofdredacteur van "Lapin Kansa" (de belangrijkste krant van Fins Lapland).

Op 21 september werd de heer SÖDERMAN in Brussel geïnterviewd door mevrouw Natascha ZEITEL-BANK van de Beierse televisiezender "Bayerischer Rundfunk".

Op 28 september interviewde mevrouw LUUKKANEN de heer SÖDERMAN in Brussel voor het tijdschrift "Monitori".

Op 29 september gaf de heer SÖDERMAN een interview aan Robert COTTRELL van "The Economist".

Op 1 oktober werd een artikel over de verkiezing van de Europese Ombudsman gepubliceerd in "European Voice", nadat de heer SÖDERMAN door Gareth HARDING was geïnterviewd.

Op 6 oktober werd de heer SÖDERMAN geïnterviewd door Marja PALMUNEN van het Finse blad "Turun Sanomat".

Op 7 oktober werd de heer SÖDERMAN voor "Parliament Magazine" geïnterviewd door Leyla LINTON.

Mevrouw Anna KEHL, een onafhankelijke Duitse journaliste, interviewde de heer SÖDERMAN op 8 oktober.

Op 11 oktober werd de heer SÖDERMAN geïnterviewd door de Deense journalist de heer RYBORG.

Op 19 oktober gaf de heer SÖDERMAN in Brussel een interview aan Ina BALTES van de Duitse televisiezender ZDF.

Op 27 oktober gaf Gerhard GRILL een telefonisch interview over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman, dat live werd uitgezonden voor de Duitse radiozender SWR (Südwestrundfunk).

Ter gelegenheid van zijn herverkiezing werd de heer SÖDERMAN op 27 oktober geïnterviewd door verschillende journalisten, waaronder de heer Willy SILBERSTEIN van de Zweedse radio en mevrouw HELENIUS en de heer ULFSTEDT van de Finse tv.

De heer SÖDERMAN gaf op 16 november een interview aan de heer JOHANSSON van de Zweedse krant "Från Riksdag & Departement" en op 17 november aan Stephen BATES van "The Guardian".

Op 18 november gaven de heer SÖDERMAN en José MARTÍNEZ een uitzetting over de werkzaamheden van de Ombudsman en de resultaten

van de werkzaamheden in de eerste mandaatsperiode voor een groep journalisten uit Barcelona, die een bezoek brachten aan het Parlement.

Op 29 november werd in het tijdschrift "Newsweek" een artikel over transparantie gepubliceerd, nadat de heer SÖDERMAN was geïnterviewd door Christopher DICKEY.

Op 30 november gaf de heer SÖDERMAN een telefonisch interview aan Gareth HARDING van "European Voice" over de toegang van het publiek tot informatie in de EU.

Op 15 december werd de heer SÖDERMAN voor het Oostenrijkse blad "Kleine Zeitung" geïnterviewd door Michaël JUNGWIRTH.

7 BIJLAGEN

A STATISTIEKEN OVER DE WERKZAAMHEDEN VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN GEDURENDE DE PERIODE VAN 1.1.1999 TOT 31.12.1999

1 IN 1999 BEHANDELDE ZAKEN

1.1 TOTAAL AANTAL ZAKEN IN 1999 1860

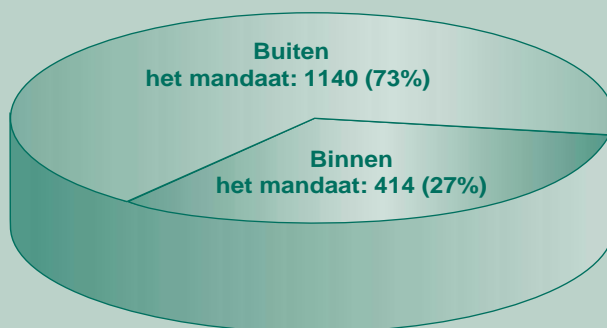
- klachten en onderzoeken die op 31.12.1998 niet afgesloten waren 278¹¹⁸
- in 1999 ontvangen klachten 1577
- onderzoek op eigen initiatief van de Europese Ombudsman 5

1.2 BEOORDELING VAN ONTVANKELIJKHEID/ NIET-ONTVANKELIJKHEID AFGEROND 93%

1.3 INDELING VAN DE KLACHTEN

1.3.1 Vanuit het oogpunt van het mandaat van de Europese Ombudsman

Vanuit het oogpunt van het mandaat van de Europese Ombudsman

1.3.2 Redenen waarom een klacht buiten het mandaat viel

- klager niet gerechtigd klacht in te dienen 20
- niet tegen een communautaire instelling of communautair orgaan gericht 1032
- geen betrekking op wanbeheer 88

¹¹⁸ Waarvan 2 onderzoeken op eigen initiatief van de Ombudsman en 186 ontvankelijke klachten.

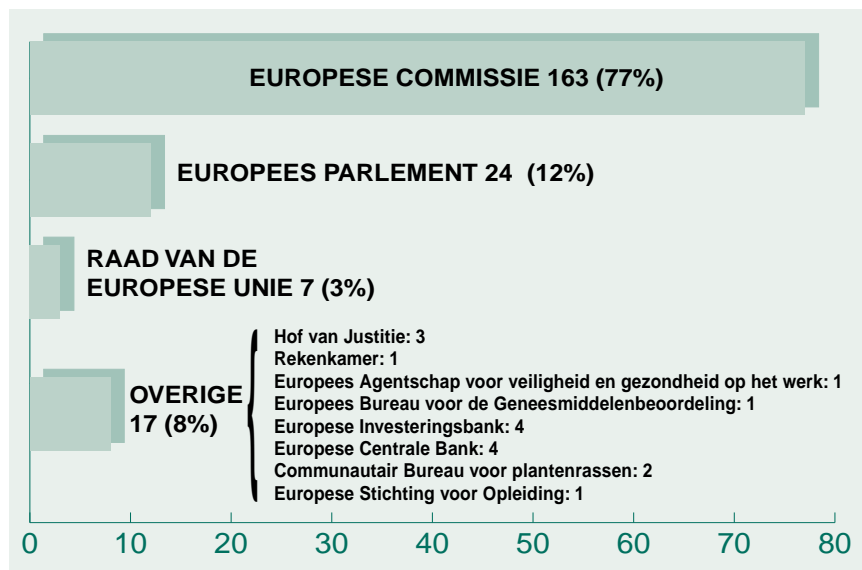
1.3.3 Analyse van de klachten die binnen het mandaat vielen

Ontvankelijke klachten	243
- onderzoek ingesteld	201
- geen gronden voor onderzoek	42
- behandeld door of in behandeling bij de Commissie Verzoekschriften:	5
- overige:	37
Niet-ontvankelijke klachten	171
Niet-ontvankelijk omdat	
- indiener/onderwerp niet bekend	46
- uiterste termijn overschreden	5
- geen voorafgaande administratieve stappen	94
- in behandeling bij of geregeld door een rechtbank	13
- interne mogelijkheden niet uitgeput in personeelskwesaties	13

2 IN 1999 INGESTELDE ONDERZOEKEN 206

(201 ontvankelijke klachten en 5 op eigen initiatief van de Europese Ombudsman)

2.1 INSTELLINGEN EN ORGANEN ONDERWORPEN AAN ONDERZOEKEN¹¹⁹

¹¹⁹ Enkele zaken hebben betrekking op 2 of meer instellingen of organen.

2.2 AARD VAN HET VERMEENDE WANBEHEER

(In sommige gevallen gaat het om 2 vormen van vermeend wanbeheer)

66 (23%)	Gebrek aan of weigering van informatie, doorzichtigheid
45 (16%)	Vermijdbare vertraging
31 (11%)	Discriminatie
32 (11%)	Oneerlijke behandeling, machtsmisbruik
33 (11%)	Procedures, rechten van de verdediging
29 (10%)	Juridische dwaling
29 (10%)	Nalatigheid
9 (3%)	Niet-nakoming van verplichtingen (art. 169 – nieuw art. 226)
15 (5%)	Overige

3 BESLUITEN WAARMEE DE BEHANDELING VAN EEN KLACHT OF EEN ONDERZOEK IS AFGESLOTEN 1556

3.1 BUITEN HET MANDAAT VALLENDE KLACHTEN 1140

- overgedragen
  - als verzoekschrift aan het Europees Parlement 71
  - aan een nationale ombudsman 8
- 708 klagers geadviseerd zich te wenden tot een andere instantie
  - nationale/regionale ombudsman of verzoekschrift bij een nationaal parlement 314
  - verzoekschrift bij het Europees Parlement 142
  - Europese Commissie 149
  - Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen 2
  - overige 101

3.2 BINNEN HET MANDAAT VALLENDE, MAAR NIET-ONTVANKELIJKE KLACHTEN 171

3.3 BINNEN HET MANDAAT VALLENDE EN ONTVANKELIJKE KLACHTEN, MAAR ZONDER GRONDEN VOOR EEN ONDERZOEK 42

3.4 MET EEN GEMOTIVEERD BESLUIT AFGESLOTEN ONDERZOEKEN 203¹²⁰

(Een onderzoek kan om één of meer van de volgende redenen zijn afgesloten)

- geen wanbeheer vastgesteld 107¹²¹
- met een kritische opmerking aan het adres van de instelling 27
- opgelost door de instelling 62
- minnelijke schikking 1
- door de klager laten vallen 5
- ontwerpaanbevelingen aangenomen door de instelling 2
- overige 5

4 IN 1999 GEDANE ONTWERPAANBEVELINGEN EN SPECIALE VERSLAGEN AAN HET EUROPEES PARLEMENT

- onderzoeken die resulteerden in de vaststelling van wanbeheer met ontwerpaanbevelingen 10¹²²
- indiening van speciaal verslag bij het Europees Parlement 1

¹²⁰ Waarvan 1 op eigen initiatief van de Ombudsman.

¹²¹ Waarvan 1 op eigen initiatief van de Ombudsman.

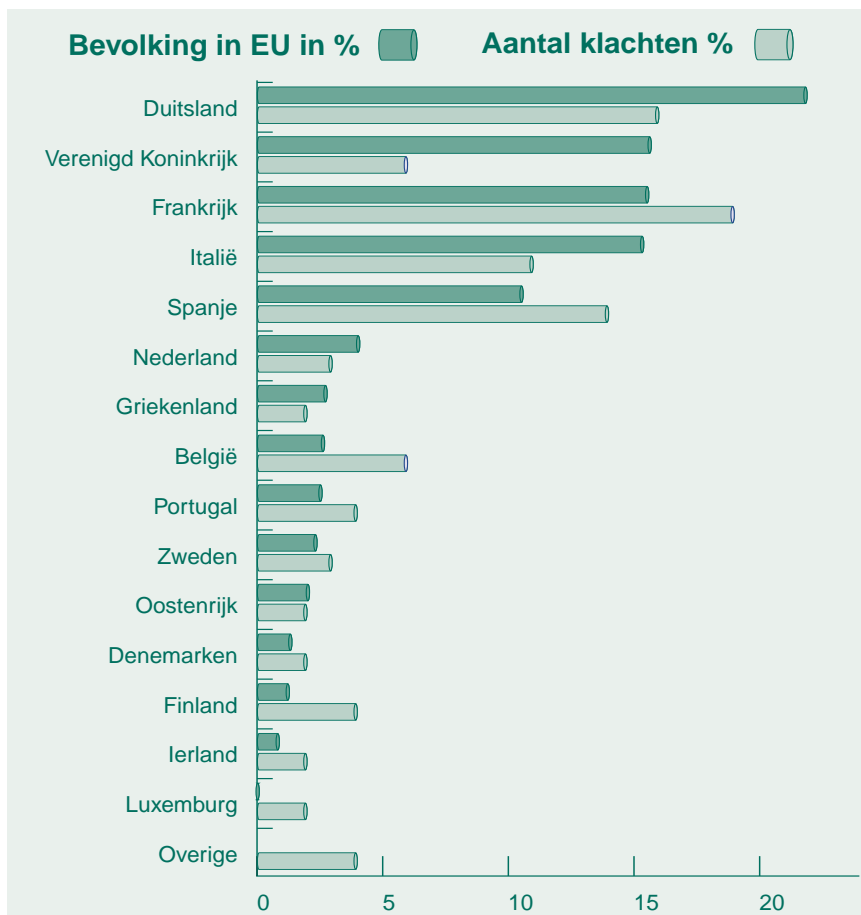
¹²² Waarvan 3 op eigen initiatief van de Ombudsman.

5 BRON VAN DE IN 1999 GEREgistREERDE KLACHTEN

5.1 HERKOMST VAN DE KLACHTEN

- rechtstreeks naar de Europese Ombudsman gestuurd door	1571
- individuele burgers:	1458
- bedrijven:	23
- verenigingen:	90
- doorgezonden door een lid van het Europees Parlement	11
- naar de Europese Ombudsman doorverwezen verzoekschriften	3

5.2 HERKOMST VAN DE KLACHTEN NAAR LAND

B DE BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN

Net als door de andere communautaire instellingen en organen werd ook door de Europese Ombudsman voor begrotingsdoeleinden per 1 januari 1999 de euro ingevoerd.

Salarissen, toelagen en andere uitgaven voor personeel staan onder Titel 1 van de Begroting. Deze Titel bevat tevens de kosten van dienstreizen van de Ombudsman en zijn personeel. Titel 2 van de begroting betreft gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven. Titel 3 bevat één hoofdstuk, waaruit de contributies voor internationale ombudsmanorganisaties betaald worden.

Samenwerking met het Europees Parlement

Teneinde onnodige duplicatie van administratief en technisch personeel te voorkomen, worden veel diensten die de Ombudsman nodig heeft, geleverd door of via het Europees Parlement. Sectoren waarin de Ombudsman in meer of mindere mate afhankelijk is van ondersteuning door de diensten van het Parlement zijn o.a.:

- personeel, met inbegrip van contracten, salarissen, toelagen en sociale zekerheid
- financiële controle en boekhouding
- opstelling en uitvoering titel 1 van de begroting
- vertaling, vertolking en drukwerk
- veiligheid
- informatica, telecommunicatie en postverwerking.

In 1999 bedroeg de besparing voor de communautaire begroting als gevolg van de samenwerking tussen de Europese Ombudsman en het Europees Parlement naar schatting het equivalent van 5,5 posten.

Indien de diensten die aan de Ombudsman geleverd worden, voor het Parlement extra directe uitgaven met zich brengen, wordt doorgaans een bedrag in rekening gebracht, waarbij de betaling geëffectueerd wordt via een verbindingsrekening. De huur van kantoren en vertaaldiensten zijn de grootste uitgavenposten die op deze wijze behandeld worden.

Ter vergroting van de transparantie was in de begroting 1999 voor het eerst een forfaitair bedrag opgenomen voor de kosten die voor het Europees Parlement verbonden zijn aan dienstverlening die uitsluitend bestaat uit werkuren van personeel, zoals het beheer van personeelscontracten, salarissen en toelagen en een aantal computerdiensten.

De samenwerking tussen het Europees Parlement en de Europese Ombudsman ging van start op basis van een raamovereenkomst van 22 september 1995, die werd aangevuld met overeenkomsten inzake de administratieve samenwerking en de begrotings- en financiële samenwerking, die werden ondertekend op 12 oktober 1995. Deze overeenkomsten zouden aflopen aan het eind van de zittingsperiode van het in 1994 gekozen Parlement.

In juli 1999 ondertekenden de Ombudsman en de Voorzitter van het Europees Parlement een overeenkomst betreffende verlenging van de oorspronkelijke samenwerkingsovereenkomsten tot eind 1999.

In december 1999 ondertekenden de Ombudsman en de Voorzitter van het Europees Parlement een overeenkomst houdende verlenging, met wijzigingen, van de samenwerkingsovereenkomsten voor het jaar 2000 en betreffende een automatische verlenging van de overeenkomsten daarna.

De begroting voor 1999

In de begroting voor 1999 zijn zes nieuwe posten gecreëerd, waaronder die voor een A3. De Begrotingscommissie van het Europees Parlement blokkeerde de kredieten voor drie van de nieuwe posten, waaronder die voor de A3, en nam deze op in de reserve. Deblokkering van de kredieten werd afhankelijk gesteld van de indiening van een actieplan betreffende de omzetting van tijdelijke in vaste posten. Begin 1999 waren er derhalve slechts kredieten voor 20 van de in totaal 23 posten van het organisatie-schema.

In februari 1999 diende de Ombudsman een actieplan in voor de herstructurering van het bureau, met inbegrip van de scheiding van juridische en administratieve werkzaamheden door middel van de oprichting van verschillende diensten. Het actieplan voorzag ook in een geleidelijke overgang van uitsluitend tijdelijke naar overwegend vaste posten. Hoewel het actieplan werd aanvaard, ging de Begrotingscommissie niet over tot deblokkering van de desbetreffende kredieten voor de extra A3-post, die nodig was om de juridische en administratieve taken van het hoofd van het secretariaat te scheiden. De beoogde herstructurering kon derhalve niet vóór het begin van 2000 worden geïmplementeerd.

Het totale bedrag van de op de begroting van de Ombudsman voor 1999 beschikbare kredieten bedroeg 3.474.797 €. Titel 1 (salarissen, toelagen en andere uitgaven voor personeel) bedroeg 2.350.953 €. Titel 2 (gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven) bedroeg 807.000 €. Titel 3 (uitgaven in verband met specifieke taken van de instelling) bedroeg 2000 €. Een bedrag van 314.844 € werd opgenomen in de reserve (titel 10).

Onderstaande tabel geeft een beeld van de uitgaven in 1999 uitgaande van de beschikbare kredieten waarvoor betalingsverplichtingen zijn aangegaan.

Titel 1	€	2.338.437
Titel 2	€	632.904
Titel 3	€	898
Totaal	€	2.972.239

De ontvangsten bestaan uit inhoudingen op de salarissen van de Ombudsman en zijn personeel. De totale ontvangsten uit hoofde van deze betalingen bedroegen in 1999 285.127 €.

De begroting voor 2000

De begroting voor 2000, die is opgesteld in 1999, voorziet in een organisatieschema van 24 posten, d.w.z. een toename met een post ten opzichte van het organisatieschema van 1999.

De totale kredieten voor 2000 bedragen 3 914 584 €. Titel 1 (Salarissen, toelagen en andere uitgaven voor personeel) bedraagt 2 878 797 €. Titel 2 (Gebouwen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven) bedraagt 824 000 €. Titel 3 (uitgaven in verband met specifieke taken van de instelling) bedraagt 2000 €. Een bedrag van 209 787 is opgenomen in de reserve (titel 10).

De begroting voor 2000 omvat totale ontvangsten van 346.761 €.

Een eigen begroting

Volgens het Statuut van de Europese Ombudsman vormt de begroting van de Ombudsman een bijlage bij afdeling 1 (Europees Parlement) van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.

Discussies over de mogelijkheid om een eigen begroting voor de Europese Ombudsman te creëren gingen in 1998 van start. In december 1999 stemde de Raad in met een voorstel voor een eigen begroting van de Ombudsman; daartoe werden per 1 januari 2000 de noodzakelijke wijzigingen in het Financieel Reglement aangebracht¹²³.

Overeenkomstig de op dat moment geldende wettelijke bepalingen en in overleg met het Europees Parlement werd de begroting voor 2000 echter weer opgesteld in de vorm van een bijlage bij de begroting van het Europees Parlement, er echter uitdrukkelijk van uitgaande dat de Ombudsman zo nodig kon vragen om een overschrijving uit de reserve voor onvoorziene uitgaven van het Parlement, zoals ook in 1996 en 1998 gebeurde.

---

¹²³ Verordening 2673/1999 van de Raad van 13 december 1999, PB L 326, blz. 1.

C PERSONEEL

EUROPESE OMBUDSMAN**Jacob SÖDERMAN****SECRETARIAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN****Ian HARDEN***Hoofd van het Secretariaat*

Tel. 0033 3 88 17 2384

Peter DYRBERG*Hoofdadviseur Juridische zaken**(tot 31.07.1999)*

Steunpunt Brussel

José MARTÍNEZ ARAGÓN*Hoofdadviseur Juridische zaken*

Tel. 0033 3 88 17 2401

Gerhard GRILL*Hoofdadviseur Juridische zaken**(sedert 15.04.1999)*

Tel. 0033 3 88 17 2423

Benita BROMS*Hoofdadviseur juridische zaken*

Steunpunt Brussel

(sedert 01.03.1999)

Hoofd steunpunt Brussel

(sedert 01.09.1999)

Tel. 0032 2 284 2543

Olivier VERHEECKE*Juridisch adviseur*

Steunpunt Brussel

(sedert 01.11.1999)

Tel. 0032 2 284 2003

Vicky KLOPPENBURG*Juridisch adviseur*

Steunpunt Brussel

Tel. 0032 2 284 2542

De Ombudsman en zijn personeel gebaseerd in Straatsburg.

Xavier DENOËL

*Juridisch adviseur
Hulpfunctionaris (tot 31.01.1999)
Tijdelijk functionaris
(sedert 01.06.1999)
Tel. 0033 3 88 17 2541*

Ida PALUMBO

*Juridisch adviseur
Tel. 0033 3 88 17 2385*

Alessandro DEL BON

*Juridisch adviseur
Hulpfunctionaris (tot 30.09.1999)
Tijdelijk functionaris
(sedert 01.10.1999)
Tel. 0033 3 88 17 2382*

Maria ENGLESON

*Juridisch adviseur
Stagiaire (tot 28.02.1999)
Hulpfunctionaris
(sedert 01.03.1999)
Tel. 0033 3 88 17 2402*

Ilta HELKAMA

Persvoorlichter (tot 31.07.1999)

Ben HAGARD

*Internet Communicatie medewerker
Tel. 0033 3 88 17 2424*

Nathalie CHRISTMANN

*Administratief medewerkster
Tel. 0033 3 88 17 2394*

Alexandros KAMANIS

*Financieel medewerker
Tel. 0033 3 88 17 2403*

Maria MADRID

*Medewerkster (sedert 01.09.1999)
Steunpunt Brussel
Tel. 0032 2 284 3901*

Murielle RICHARDSON

*Secretaresse van de Europese
Ombudsman
Tel. 0033 3 88 17 2388*

Anna RUSCITTI

*Secretaresse
Steunpunt Brussel
Tel. 0032 2 284 6393*

Ursula GARDERET

*Secretaresse
Steunpunt Brussel
Tel. 0032 2 284 2300*

Isabelle FOUCAUD

*Secretaresse
Tel. 0033 3 88 17 2391*

Stephanie KUNZE

Secretaresse (tot 01.03.1999)

Isabelle LECESTRE

*Secretaresse
Hulpfunctionaris (tot 28.02.1999)
Tijdelijk functionaris
(sedert 01.03.1999)
Tel. 0033 3 88 17 2413*

Marie-Andrée SCHWOOB

*Secretaresse
Tijdelijk functionaris
(sedert 01.03.1999)
Tel. 0033 3 88 17 2393*

Félicia VOLTZENLOGEL

*Secretaresse
Tijdelijk functionaris
(sedert 01.05.1999)
Tel. 0033 3 88 17 2422*

Patrick SCHMITT

Bode (tot 31.08.1999)

Charles MEBS

*Bode (sedert 1.9.1999)
Tel. 0033 3 88 17 7093*

Peter BONNOR

Stagiaire (tot 15.06.1999)

Eleni KEFALI

Stagiaire (van 01.01.1999 tot 30.06.1999)

Alexandra AGOSTO

Stagiaire (van 01.03.1999 tot 31.07.1999)

Panu RAINIO

*Stagiaire
(van 01.09.1999 tot 31.12.1999)*

Conor DELANEY

Stagiaire (sedert 01.09.1999)

Het personeel van de Ombudsman gebaseerd in Brussel.

D VERKIEZING VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN**Wettelijke bepalingen**

In artikel 195 van het EG-Verdrag is het volgende bepaald: “Na elke verkiezing voor het Europees Parlement wordt de Ombudsman voor de zittingsduur van deze instelling benoemd. Hij is herbenoembaar.”

In het Reglement van het Europees Parlement worden de bijzonderheden van de verkiezingsprocedure uiteengezet:

Artikel 177

- “1. Aan het begin van iedere zittingsperiode en onmiddellijk na zijn verkiezing of in de gevallen als bedoeld in lid 8 roept de Voorzitter op tot kandidaatstelling met het oog op de benoeming van de ombudsman en stelt hij hiervoor de termijn vast. Deze oproep wordt in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen gepubliceerd.*
- 2. De kandidaten moeten worden gesteund door ten minste tweeëndertig leden uit ten minste twee lidstaten.
Ieder lid mag slechts één kandidaat steunen.
De kandidaatstellingen dienen alle bewijsstukken te bevatten op grond waarvan met zekerheid kan worden vastgesteld dat de kandidaat voldoet aan de voorwaarden als gesteld in het statuut van de ombudsman.*
- 3. De kandidaatstellingen worden aan de bevoegde commissie toegezonden die kan verzoeken de betrokkenen te horen.
Deze hoorzittingen zijn toegankelijk voor alle leden.*
- 4. De alfabetische lijst met ontvankelijke kandidaatstellingen wordt vervolgens aan het Parlement ter stemming voorgelegd.*
- 5. De stemming is geheim en geschiedt bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen.
Indien na de eerste twee stemronden geen enkele kandidaat is gekozen, blijven alleen de twee kandidaten over, die in de tweede stemronde het hoogste aantal stemmen hebben behaald.
In alle gevallen van staking van stemmen wint de oudste kandidaat.*
- 6. Voordat tot stemming wordt overgegaan, vergewist de Voorzitter zich ervan dat ten minste de helft van de leden van het Parlement aanwezig is.*
- 7. De benoemde kandidaat wordt onmiddellijk verzocht voor het Hof van Justitie de eed of de belofte af te leggen.*
- 8. Behalve in geval van overlijden of ontheffing van zijn ambt blijft de ombudsman in functie totdat zijn opvolger in zijn ambt is geïnstalleerd.”*

Verkiezing 1999

Het Europees Parlement publiceerde in het Publicatieblad van 31 juli 1999¹²⁴ een oproep tot kandidaatstelling, waarin 24 september 1999 werd vastgesteld als uiterste termijn voor de kandidaatstellingen.

Op een vergadering van de Commissie verzoekschriften van 28 september 1999 deelde de voorzitter van de Commissie verzoekschriften mee dat twee geldige kandidaatstellingen waren ontvangen, namelijk van de heer Georgios Anastassopoulos (oud-lid en oud-ondervoorzitter van het Europees Parlement) en de heer Jacob Söderman (Europees Ombudsman in functie).

De Commissie verzoekschriften organiseerde hoorzittingen met de twee kandidaten op een bijzondere openbare vergadering, die op 19 oktober 1999 werd gehouden.

Op 27 oktober 1999 stemde het Europees Parlement over de verkiezing van de Europese Ombudsman. De uitslag van de stemming was als volgt:

Totaal aantal deelnemers	557
De heer Georgios Anastassopoulos:	256
De heer Jacob Söderman	269
Ongeldige stemmen	32

De heer Söderman werd derhalve verklaard te zijn verkozen.

Het besluit van het Europees Parlement houdende benoeming van de heer Söderman voor een tweede ambtsperiode werd gepubliceerd in het Publicatieblad van 1 december 1999.¹²⁵

¹²⁴ PB C 220 van 1999, blz. 29.

¹²⁵ Besluit 1999/780/EG, EGKS, Euratom van het Europees Parlement van 27 oktober 1999 houdende benoeming van de Ombudsman van de Europese Unie, PB L 306 van 1999, blz. 32.

HOE CONTACT KAN WORDEN OPGENOMEN MET DE EUROPESE OMBUDSMAN

De Europese Ombudsman
1, av. du Président Robert Schuman
B.P. 403
F - 67001 Strasbourg Cedex

STRAATSBURG

0033 3 88 17 2313

BRUSSEL

0032 2 284 2180

STRAATSBURG

0033 3 88 17 90 62

BRUSSEL

0032 2 284 4914

E-mail: euro-ombudsman@europarl.eu.intWebsite: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>

1	VOORWOORD	11
2	BIJ DE OMBUDSMAN INGEDIENDE KLACHTEN	17
2.1	RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN	17
2.2	HET MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	18
2.2.1	“Wanbeheer”	19
2.2.2	De code van goed administratief gedrag	22
2.3	ONTVANKELIJKHEID VAN KLACHTEN	22
2.4	GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK	24
2.5	ANALYSE VAN DE KLACHTEN	24
2.6	ADVIES OM ZICH TOT EEN ANDERE INSTANTIE TE WENDEN EN	25
2.7	DE ONDERZOEKSBEVOEGDHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	25
2.7.1	Het horen van getuigen	26
2.7.2	Inzage van documenten	27
2.8	BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK DOOR DE OMBUDSMAN	28
3	BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK	31
3.1	GEVALLEN WAARIN GEEN WANBEHEER IS VASTGESTELD	31
3.1.1	Europees Parlement	31
	<i>TRANSPARANTIE VAN DE PROCEDURES VOOR EEN DOOR EEN</i>	<i>31</i>
	<i>AANVRAAG ROBERT SCHUMAN-BEURS: KLACHT BETREFFENDE</i>	<i>38</i>
	<i>TERMIJN VOOR INDIENING MEDISCH ATTEST</i>	<i>40</i>
3.1.2	Europees Parlement en Europese Commissie	43
	<i>TOEGANG TOT REGISTERS VAN BELANGEN</i>	<i>43</i>
3.1.3	Raad van de Europese Unie en Europese Commissie	47
	<i>CENTRUM VOOR INDUSTRIËLE ONTWIKKELING:</i>	<i>47</i>
3.1.4	Europese Commissie	51
	<i>ADEQUATE MOTIVERING VAN BESLUIT</i>	<i>51</i>
	<i>BEHANDELING VAN EEN KLACHT TEGEN DE AUTORITEITEN</i>	<i>54</i>
	<i>WEIGERING EEN KANDIDAAT VOOR EEN ALGEMEEN</i>	<i>60</i>
	<i>ARGENTIJNSE TANDARTSDIPLOMA'S</i>	<i>65</i>
	<i>BEHANDELING VAN EEN KLACHT UIT HOOFDE VAN ARTIKEL 86</i>	<i>69</i>
	<i>BEKENDMAKING VAN EEN EVALUATIERAPPORT</i>	<i>72</i>

VERTRAGING BIJ DE BEHANDELING VAN EEN KLACHT OVER	75
MEDEDINGINGSVERSTORING ALS GEVOLG VAN SUBSIDIE VOOR	78
REGIONALE VERSCHILLEN IN MOGELIJKHEDEN OM AAN EEN	83
BESLUIT OM EEN DOSSIER MET BETREKKING TOT EEN KLACHT	84
VERTROUWELIJKHEID BIJ EEN AANBESTEDINGSPROCEDURE	92
ANNULERING VAN EEN AANBESTEDING DOOR DE	93
THERMIE-SUBSIDIE VOOR EEN WINDENERGIEPROJECT:	100
NIET-OPENEN VAN EEN INBREUKPROCEDURE TEGEN HET	107
FINANCIËLE CONTROLE VAN CONTRACTANT	111
BOETES IN HET KADER VAN DE COMMUNAUTAIRE	115
BEHANDELING VAN EEN MEDEDINGINGSZAAK DOOR DE	119
3.1.5 Europese Centrale Bank	127
TAALREGELS VOOR COMMUNAUTAIRE INSTELLINGEN	127
3.2 OM ANDERE REDENEN GESLOTEN ZAKEN	129
3.2.1 Europese Commissie	129
TACIS-PROGRAMMA: WEIGERING OM EEN REKENING TE BETALEN	129
NIET-TOELATING TOT VERGELIJKEND ONDERZOEK COM/A/12/98	130
3.3 DOOR DE INSTELLING OPGELOSTE ZAKEN	130
3.3.1 Europese Commissie	130
KLACHT WEGENS INBREUK OP GEMEENSCHAPSRECHT:	130
HERNIEUWDE BEHANDELING DOOR DE COMMISSIE VAN	133
TERUGBETALING VAN EEN SUBSIDIE IN HET KADER VAN HET	135
FEIT DAT DE COMMISSIE GEEN ADDENDUM BIJ EEN	138
VERGOEDING REISKOSTEN KANDIDATEN VOOR EEN	139
BETALING REKENINGEN KLAGER	140
NIET-BEANTWOORDING - INTERREGIONALE PROJECTEN	142
UITBLIJVEN VAN BETALING DOOR DE COMMISSIE	144
VERTRAGING BIJ DE VERGOEDING VAN REISKOSTEN	145
3.4 DOOR DE OMBUDSMAN BEREIKTE MINNELIJKE SCHIKKINGEN	147
3.4.1 Europese Commissie	147
BETALING VAN VOLLEDIG BEDRAG EN RENTE AAN	147
3.5 MET EEN KRITISCHE OPMERKING VAN DE OMBUDSMAN	151
3.5.1 Europees Parlement	151
REDENEN AFWIJZING VOOR EEN VERGELIJKEND ONDERZOEK	151
3.5.2 Raad van de Europese Unie	155
NIET-BEANTWOORDING	155
3.5.3 Europese Commissie	157
VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE COMMISSIE VOOR	157
NIET-MOTIVERING VAN BESLUIT OM DOSSIER BETREFFENDE EEN	162
ONTOEREIKENDE CONTROLE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE	167
WEIGERING TOEGANG TE VERLENEN TOT DOCUMENTEN DIE	176

PROCEDURE VAN DE COMMISSIE VOOR HET ONDERZOEK NAAR	181
NIET-BEANTWOORDING VAN BRIEVEN	188
ANNULERING VAN EEN OPROEP TOT HET INDIENEN VAN	191
NIET VERSCHAFFEN VAN INFORMATIE AAN EEN TACIS-ADVISEUR	198
ADMINISTRATIEVE EN FINANCIËLE BEHANDELING VAN	201
BELASTING OP TACIS-HULP VOOR RUSLAND	211
BEËINDIGING ANTIDUMPINGPROCEDURE	216
UITSTEL MONDELING EXAMEN IN UITZONDERLIJKE	224
TE LATE BEANTWOORDING VAN CORRESPONDENTIE	228
DOOR DE EUROPESE COMMISSIE GEORGANISEERD	231

3.6 ONTWERPAANBEVELINGEN VAN DE OMBUDSMAN 238

3.6.1 Alle instellingen, organen en gedecentraliseerde organen	238
BESLUIT HOUDENDE ONTWERPAANBEVELINGEN VOOR HET	238
3.6.2 Europees Parlement	246
ONNODIGE VERTRAGING EN NIET-BEANTWOORDING VAN	246
3.6.3 Europese Commissie	250
NIET HERPLAATSEN VAN AMBTENAAR NA ONBETAALD VERLOF	250

3.7 DOOR DE INSTELLINGEN AANVAARDE 259

3.7.1 Raad van de Europese Unie	259
EEN ACTUELE LIJST VAN OP HET GEBIED VAN JUSTITIE EN	259
3.7.2 Europese Commissie	261
REGISTER VAN DOCUMENTEN VAN DE COMMISSIE	261

3.8 VERZOEKEN VAN NATIONALE OMBUDSMANNEN 267

TERUGBETALING VAN SUPERHEFFING MELK	267
GRONDSLAG VOOR DE BEREKENING VAN BTW	271
INTERPRETATIE VAN VERORDENING 1251/70 VAN DE COMMISSIE	271

3.9 ONDERZOEK OP EIGEN INITIATIEF VAN DE OMBUDSMAN 274

INITIATIEFONDERZOEK BETREFFENDE DE TOEGANG VAN HET	274
--	-----

4 BETREKKINGEN MET ANDERE INSTELLINGEN VAN DE EUROPESE UNIE 291

4.1 HET EUROPEES PARLEMENT EN DE COMMISSIE 291

4.2 DE EUROPESE COMMISSIE 293

4.3 RAAD VAN DE EUROPESE UNIE 294

4.4 HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN 294

4.5 ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ 295

4.6	COMITÉ VAN DE REGIO'S	295
5	BETREKKINGEN MET NATIONALE OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN	297
5.1	HET VERBINDINGSNETWERK	297
5.2	SAMENWERKING BIJ DE BEHANDELING VAN KLACHTEN	297
5.3	SAMENWERKING MET REGIONALE OMBUDSMANNEN EN	297
5.4	SAMENWERKING MET NATIONALE OMBUDSMANNEN IN DE	298
6	PUBLIC RELATIONS	301
6.1	HOOGTEPUNTEN VAN HET JAAR	301
6.2	CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN	304
6.3	ANDERE GEBEURTENISSEN	313
6.4	CONTACTEN MET DE MEDIA	316
7	BIJLAGEN	321
A	STATISTIEKEN	321
B	DE BEGROTING VAN DE OMBUDSMAN	326
C	PERSONEEL	329
D	VERKIEZING VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	332
	HOE CONTACT KAN WORDEN OPGENOMEN MET DE EUROPESE OMBUDSMAN	

01 | 06 | QK-28-00-171-NL-C

Prijs in Luxemburg (exclusief BTW): EUR 10

BUREAU VOOR OFFICIËLE PUBLICATIES
DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
L-2985 LUXEMBURG

ISBN 92-823-1393-X

